BÜTÜN YAZILARI

ERKİN YURDAKUL

Atatürkçülük ve Ulusal Sol

2. BASKI

ileri yayınları

ATATÜRKÇÜLÜK VE ULUSAL SOL
Erkin Yurdakul

ISBN: 975-92801-9-1

İLERİ YAYINLARI
No: 10
Birinci Basım: Şubat 2004 (2000 adet)
Baskı: Berdan Matbaası

İLERİ YAYINLARI
İstiklal Caddesi Ayhan Işık Sokak Fescioğlu Apt. No:7/5
Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 292 73 00-244 77 07-244 77 08
web: www.ileri2000.org
e-posta: ileri2000@hotmail.com

ATATÜRKÇÜLÜK VE ULUSAL SOL

Uyan uyan Gazi Kemal...

İşgal kuvvetleri İstanbul'da. İstanbul'un her yanına Yunan bayrakları donatılmış. Azınlıkların sevinç gösterileri Türklere yönelik taşkınlıklarla sürüyor.

Çanakkale Gazisi, Boğaz'a demirlemiş işgal donanmasını seyrediyor...

Gazi Mustafa Kemal'in hayatını okuyan herkes bu anı bilir.

Mustafa Kemal'in ne düşündüğü, ne söylediği, nasıl bir karara vardığı ve bu andan sonra ne yaptığı hepimizin hafızasındadır.

Bilmek için yaşamak gerekmez.

Ancak bu andan 84 yıl sonra, Türkiye'nin içinde bulunduğu duruma bakan herhangi bir Türk, bu anı bilmenin ötesinde derinden hissetmektedir. Çanakkale'nin muzaffer komutanı işgal donanmasını gördüğünde ne hissettiyse, "yedi düvele karşı" muzaffer Türk milleti de bugün aynı şeyleri hissetmektedir.

Atatürk Türkiye'sinde iktidar Atatürk düşmanlarındadır.

Gazi'nin ülkesinde, ülkenin egemenliği ve bütünlüğü tartışılmaktadır.

Mustafa Kemal için idam fermanı çıkartmış hilafet rejimi hortlatılmak istenmektedir.

Halifelik özlemcileri, Atatürk'ün ordusunu ABD işbirlikçiliklerine alet etmek istemektedirler.

Türkiye'de Türkler aşağılanmakta, azınlıklar övülmekte, bölücüler kollanmaktadır.

Artık tüm bunlar, yalnızca bir tehlike değil, gelecekte karşılaşma olasılığı bulunan bir tehdit değil, her Türk'ün canını acıtacak kadar gerçektir. 80 yıl önce işgal ve ihanetle karşılaşmış, ateşle imtihandan geçmiş Türk milletinin, küllenmiş duyguları yeniden canlanmıştır.

Millet, verdiği her büyük görevi kahramanlıkla gerçekleştirmiş Gazi Kemal'i aramaktadır.

Bunun için bir dua gibi "Uyan uyan Gazi Kemal.." sözleri tekrarlanmaktadır.

Anıtkabir'in yanıbaşındalar

Gelinen noktada hiçbir Atatürkçünün "Sen rahat uyu Atam" diyebilecek lüksü bulunmuyor. Bunu diyebilmek için önce Türkiye'nin karşılaştığı büyük tehdidin bertaraf edilmesi gerekiyor. Çünkü o tehdit Atatürk'ü rahat bırakmıyor. Nerede Atatürk görse, nerede bağımsız Cumhuriyet'ten iz bulsa saldırıyor.

Amerikancı ve hilafetçi bir iktidar Türkiye'yi tehdit ediyor. Bu iktidarın gittiği yerde, Gazi'nin rahat uyuyabileceği ve her yaştan Türk'ün bağlılıklarını bildirebileceği, sevgilerini sunabileceği bir Anıtkabir de bulunmuyor.

Bunlar şimdi Ankara'da, Anıtkabir'in yanıbaşındalar...

Buna cesaret edebilirler mi?

Neye cesaret ettikleri ortada...

Kim oldukları ortada...

Bölücüler

Türkiye'yi bölmeye kim cesaret edebilirdi?

Türkiye'de birbirinden farklı etnik nüfuslar tasarlayıp, bunları koruyacak, geliştirecek yasaları kim çıkartabilirdi? Siyaseti bölücü örgütün yataklığı haline kim getirebilirdi?

Oysa bugün Türkiye'de siyaset, PKK 8. Kongre kararlarına uygun

olarak yürütülmektedir.

Neydi o kararlar?

Bölücü örgüt lideri kurtarılacak, PKK siyasallaşacak, Kürtçe eğitim ve yayın yasallaşacak!

Hangi ortamda yapılmıştı bu sözde kongre. 15 yıllık terörle mücadelenin sonunda 30 bin şehit verilerek, terör örgütünün bitirildiği, liderinin yakalandığı ve idamını beklediği koşullarda. Terör örgütü dağıldı dağılacak denirken, dağlardan gruplar halinde teröristler teslim oluyor denirken! Terör örgütü bu kararları aldı ve Türkiye'deki siyaset kurumu AB'ye giriyoruz yalanıyla bu kararları uygulamaya koydu.

İşbirlikçi iktidar ise 1 yıl içinde bölücülerin kendilerini toparlaması için elinden geleni yaptı. Bugün terör örgütü Türk devletini açıkça tehdit ederken, terör örgütüne yönelik tüm tedbirler AB yasalarını uygulayalım diyerek tepki görüyor.

Ancak Türkiye'deki bölünme tehlikesi yalnızca PKK'dan kaynaklanmıyor.

Tersine bizzat iktidar, Türkiye'nin ABD planıyla bölünmesine hizmet edecek bir işbirliği içinde. Türkiye'nin güvenliğinin olmazsa olmazı kırmızı çizgileri AKP iktidarının işbirliği ile ABD tarafından tahrip ediliyor.

Kürt devleti planıyla Türkiye'nin bölünmesi ise bölünmenin yalnızca bir boyutu. İşbirlikçi iktidar Türkiye'yi Rum ve Ermeni bölünme planları konusunda zayıf duruma düşüren yasaları ve uygulamaları çıkarıyor, azınlıkları bu doğrultuda kışkırtıyor.

İktidar, Türkiye'yi bölünmeye ve toprak kaybına Kıbrıs'ta alıştırmaya çalışıyor. Türk milleti Milli Davası'nın ve Mücahit Denktaş'ın şeriatçı iktidar tarafından sırtından bıçaklanmasını hayret ve üzüntüyle izliyor.

Mustafa Kemal; "Türk vatanı bir bütündür! Bölünemez!" diyerek bunu dünyaya kabul ettirdikten 80 yıl sonra, işbirlikçi AKP iktidarı Türkiye'ye bölücülüğü kabul ettirme peşinde.

Bugün Türk'ün karşısında sözde Kürdistan, Rum Kıbrıs, Büyük Ermenistan, Rum Pontus tehditleri bir gerçek olarak durmakta.

Gazi'ye meydan okuyanlar

Millet, bir yandan bu bölünme tehditleriyle karşı karşıyayken bir yandan da Gazi'ye meydan okuyan Hilafetçilerle karşı karşıya. Şeriatçı ikti-

dar, her fırsatta Atatürk Türkiyesi'ne, Cumhuriyet'e ve Gazi'ye meydan okuyor.

En büyük meydan okuma, şeriatçıların yıllardır Atatürk Türkiyesi'ne karşı siyasal bayrak haline getirdikleri türban konusunda yapılıyor. Ülke bu konuda öyle aciz duruma getiriliyor ki, Cumhuriyet resepsiyonlarında şeriatçının keyfine göre üç ayrı davetiye basılır hale geliyor.

Atatürk'ün, Cumhuriyet Türkiyesi'nin temel dayanaklarından biri olarak inşa ettirdiği üniversiteler, bu şeriat bayrağı üniversitelere sokulabilsin diye, tehdit ediliyor, horlanıyor, kaynaksız bırakılıyor, eğitimlerine müdahale ediliyor, karıştırılıyor ve en sonunda doğrudan şeriatçı iktidara bağlanmaya çalışılıyor.

Bunların tek gerçek amacı; Gazi'ye, onun Cumhuriyetine ve devrimine meydan okunabileceğini göstermek. Bunun için milleti kandırabileceklerini sandıkları türban bayrağı üzerinde at oynatıyorlar.

Atatürk Devrimi'nin ortadan kaldırıldığı yerde ise, Halifelik heveslisi bir sahte kahraman var!

Amerikan mollası

Gazi'nin mirasını kaldırıp, millet içindeki büyük sevgiyi yok edebileceğini sanan, iktidarında sonsuz kalabileceğini sanan sahte kahramanın tek dayanağı, tüm Ortadoğu'ya yönelmiş ABD saldırganlığı.

Daha seçilme yeterliliği yokken, "Kafir" Bush'tan iktidarı için icazet alan Atatürk düşmanı molla, ABD'nin Ortadoğu stratejisinde yer alabilmek için Türk Ordusu'na komplolar kurmaktan da kaçınmıyor. Cumhuriyet tarihinin en kahredici günü, Türk askerinin esir edilip başına çuval geçirilmesi olayı, mollanın ABD ile diplomatik cilveleşmeleri arasında unutturulmaya çalışılıyor.

Amerikan mollası, halifelik haline bürünmüş kişisel diktatörlüğünü kurmak için her türlü operasyon ve kadrolaşmayı birlikte yürütüyor.

Ancak bu halife müsveddesi ABD işbirlikçiliğiyle şimdiden tüm müslümanların nefretini kazanmış durumda. Türkiye'de ilk kez şeriatçı iktidara karşı şeriatçı bir eylem, bu iktidar döneminde yapıldı.

Kendi tabanına bile dayanamayacak kadar zavallı bir iktidar döneminde Türkiye, ABD planı hizmetinde parçalanmaya, dağılmaya ve Sevr'e sürükleniyor.

Mustafa Kemal'den söz edenler

İşbirlikçi-şeriatçı iktidar Atatürk Türkiyesi'ne karşı son darbelerini vurmaya hazırlanırken Atatürkçülük adına yapılanlar ise milletin ümit ve heyecanını kırıyor.

Atatürkçü güçlerin dahi durumu ortada. Çevrelerine Kuvayı Milliyecilik adıyla kümelenmiş Atatürk düşmanı odaklardan bile temizlenme iradesini gösteremeden, Mustafa Kemal tavrından bahsediliyor.

Atatürk'ün adı, bu sahte Kuvayı Milliyecilik aldatmacasının arasında marjinalleştiriliyor. Dernekler bu yüzden örgütlenme ve şeriatçı iktidar karşısındaki Atatürkçülük görevini gerçekleştirmekten aciz kalıyor.

Şeriatçı iktidara karşı en son gerçekleştirilen "Cumhuriyet Yürüyüşü" bile siyasi içeriğiyle sahiplenilemiyor!

Atatürkçülük adına, Atatürkçü gençlerin örgütlenmesini engellemeye çalışan üniversite rektörlerinden, Fethullah ile kolkola Atatürkçülük dersi veren "Prof"lara herkesin Atatürkçülük'ten bahsettiği bir ortamda, milletin gerçek Atatürkçülük kavgası büyük bir sınavdan geçiyor.

Atatürk gençliği görev başında

Gerçek, yani mücadeleci Atatürkçülük bayrağını gençlerin kaldırmasına şaşırmalı mı?

Yoksa bazılarının yaptığı gibi bundan kaygı mı duymalı?!

Sivas Kongresi'nde Atatürk, Türk Gençliği'ne "Müsterih ol evlat!" diyordu. Çünkü "Ya İstiklâl, Ya Ölüm!" diyerek düşmana meydan okuma iradesini başlıbaşına kendisi gösteriyordu.

Ancak şimdi Türk gençliğini "müsterih" tutabilecek başka bir irade bulunmuyor.

Tersine Atatürk gencinin kaygı duyması, şüphe etmesi, sorgulaması ve meydan okuması için her türlü unsur ortalıkta bulunuyor. Bölücüler, hilafetçiler, Fethullah Atatürkçüleri, provokatör medya...

Buna rağmen Atatürk gençliği cesaretini ve bilincini yitirmeden, emanetin büyüklüğü ölçüsünde büyük sorumlulukla hareket etmektedir.

Gerçek Atatürkçülük mücadelesini ve bu doğrultudaki büyük bir fikir hareketini başlatırken de, üniversitelerinden başlamak üzere bölücülüğe ve gericiliğe karşı dişe diş bir mücadeleye girişirken de, ABD işbirlikçiliğine meydan okurken de, Atatürkçü Türkiye için orduyu göreve çağırırken de aynı cesaret ve bilinçle hareket etmektedir.

Atatürkçü sorumluluğun büyüklüğü karşısında, asabiyeti ve maneviyatı bozulanların gençliğe köstek olmasına aldırmadan!

Gelinen noktada en kararlı duruşu Atatürk gençliğinin sergilemesi Cumhuriyet'in ne kadar büyük bir tehlikede olduğunun da göstergesi aslında. Atatürk gençliğe hitabesinde, gençliğe görevi verirken, kendisinin 1919'da karşılaştığı koşulları sıralıyordu.

İktidar gaflet, dalalet ve hatta hıyanet içinde...

Vatan işgal edilmiş...

Orduları dağıtılmış...

Tam bu noktada Türk gençliği görevdedir ve engellenemez diyordu.

Atatürk gençliğinin bu derece büyük bir kaygı duyması ve "müsterih olamaması" yaklaşan büyük tehlikenin yakınlığının ve büyüklüğünün habercisidir!

Atatürk gençliği her şeye rağmen görevdedir.

Uyan uyan Gazi Kemal!

Millet düşmanlarını tanıdıkça içinde uyanan Gazi Kemal'in ta kendisidir.

Atatürk düşmanları, Türk milletinden bu yüzden korkmaktadırlar. Türk milletinin benliğinde, Mustafa Kemal'den başkası bulunamaz.

Millete yönelik saldırılar, karşısında Mustafa Kemal'i bulur.

Amerikancı ve şeriatçı olanların, Mustafa Kemal'den başkasının milletin kaderini tayin edebileceğini düşünmeleri zavallıcadır.

Türk milleti tarihten beri kendi kaderini kendisi tayin eder. Gerçek liderini kendisi seçer. Onu esir etmek isteyenler geçicidirler. Kendilerini halife de sansalar, padişah da olsalar, diktatör de olsalar bu gerçek değişmez.

Türk Milletinin ebedi lideri Mustafa Kemal'dir.

Türk Milleti'nin varlığının kanıtı Mustafa Kemal'in varlığıdır.

Millet ölmedikçe Gazi Kemal ölmez.

Gençliğinin asil kanı durulmaz.

Bunun için Uyan uyan Gazi Kemal !

Kalpağınla, kılıcınla...

Sakarya'nla uyan!..

Erkin Yurdakul
(25 Ekim 2003)

İÇİNDEKİLER

Erkin Yurdakul
Uyan uyan Gazi Kemal 5
Gökçe Fırat
Önsöz 13

ERKİN İÇİN

Ailesinin açıklaması
O bize tertemiz bir isim bıraktı 22
Gökçe Fırat
Mazlumlar bağında bülbül ötmez mi? 23
TÜRKSOLU Gazetesi'nin açıklaması
Susun. Sıra neferi uyusun 26
Yekta Güngör Özden
O hep yaşayacak 33
Bedri Baykam
Erkin için 37
Öner Yağcı
Bir Cumhuriyet çocuğu: Erkin Yurdakul 38
Halil İbrahim Şahin
Erkin! 40
Prof. Dr. Ahmet Saltık
Erkin Yurdakul'a armağan 42
Emin Sami Arısoy
Kemalist Devrim mutlaka tamamlanacak bu topraklarda!.. 46

I- ATATÜRKÇÜLÜK, 6 OK VE ULUSAL SOL

Kemalizme ihanet 51
O'nu Ankara'da değil mazlumların direnişinde arayın 71
Ulusal Sol'un programı: 6 Ok 77
Neden ille de solculuk? 97
Doğan Avcıoğlu'ndan öğrenmek:
Türk Solunun devrimci yönünü yeniden canlandırmak 107
"Reform"-devrim çatışmasında parlamentarizmin son seferi 121
TÜRKSOLU Geleneği 139
30 yıl sonra gençlik ne istiyor? 149
Gençlik ve toplum arasında diyalog:
Kamusal siyaset, toplumsal devrim 157
TÜRKSOLU: Emperyalizme karşı direniş merkezi 179
Ulusal kurtuluş mücadelesi ve asil kan: Deniz Gezmiş 193
PKK'nın "sol"u tetikte TÜRKSOLU vatan savunmasında 199

II- ÜÇÜNCÜ DÜNYA MİLLİYETÇİLİĞİ VE ANTİEMPERYALİZM

Üçüncü Dünya milliyetçiliği 207
Üçüncü Dünya milliyetçiliğinin karakteri; halkçılık ve ilericiliktir 221
Kapitalizmin fethedemediği yeni bir kıta 227
Filistin'in "insanlığa" ihtiyacı yok! 239
Che, emperyalizmle savaşa çağırıyor! 243
Chavez'in silahı Bolivarcı Birlik,
sermayenin silahı Amerikancı sabotaj 251
Dayan Irak dayan Saddam! Ezilen halklar yanınızda 257
Türk halkı da "Saddamcı" çıktı! 263
4 Temmuz: Ölüm günü olsun! 267
11 Eylül: Karargah bir kere basıldıktan sonra... 275

III- AYDIN SORUNU VE ÜNİVERSİTELER

Sömürge aydını ile siyaset arasında pazarlık 287
YÖK tartışmasına tarihsel ve toplumsal perspektif 305
YÖK'e karşı olmak ne anlama geliyor? 327
Türk eğitim sistemine molla kuşatması 333
Türkiye nasıl çağdaşlaşır? 341

IV- TÜRKİYE'NİN ULUSAL GÜVENLİĞİ VE VATAN SAVUNMASI

"Müttefik" kuşatması altında ulusal güvenlik stratejisi 347
ABD'nin sivil darbeleri: Gürcistan, Türkiye, Kıbrıs 363
AB kuşatmasının ikinci cephesi: Güneydoğu 371
İşte AB treni ve yolcuları: TÜSİAD, PKK, şeriatçı ittifakı 377
3. Meşrutiyet ilan edildi 387
Kerkük'te susan Diyarbakır'da susar- Yok mu Türk'ü koruyacak? 397
Bunların nesi müslüman! AKP, Şeytan'ın emrinde! 405
AB darbesiyle başladı, NATO mollasıyla sürüyor
ABD'nin Türkiye planı: Kuzey Irak'tan çık, Irak'ta boğul 409
Irak'ta işgale ortak olmak mı, Mustafa Kemal tavrı mı? 417
Türkiye'yi hedef yapan şer ekseni: ABD-İngiltere-İsrail 425
Stratejik düşmanımız: Amerika! 433
Türkiye-ABD ilişkileri neden düzelemez? 441
NATO'dan kurtulma fırsatı 449

Önsöz

Atatürkçülük ve Ulusal Sol, sanırım Erkin'in düşünce sistematiğini en iyi açıklayan isim. Maalesef bu değerli kitap, ancak onun erken ölümünden sonra yayınlanabiliyor. Ancak her devrimci gibi, Erkin için de asıl yaşanılacak yer bu fani dünya değil, mazlum milletlerin direnişi olduğu için, Erkin bu kitapla birlikte hep aramızda olacak.

...

Şimdi elinizde tuttuğunuz kitabın hacmine bakıp, henüz 23 yaşında bir gencin, bu kısacık yaşamında nasıl da bu kadar çok şey yazdığına hayret edebilirsiniz. Ancak esas hayret edilecek şey, kesinlikle bu yazıların taşıdığı tarihsel önem ve teorik derinlik olmalı.

Erkin, TÜRKSOLU gazetesinin genel yayın yönetmeniydi. İleri dergisinin düzenli yazarıydı. Sonuçta bu iki dergi de, Türk siyasal yaşamında da, Türk fikir dünyasında da çok önemli bir dönüm noktasını işaret eder.

1919'da başlayan Türk Bağımsızlık Savaşı ve Türk Devrimi, şüphesiz mazlum milletlerin uyanışının önemli bir işaretiydi. Ancak mazlum

milletler, dünya sahnesine yeni bir kimlikle çıkıyordu. Bu kimlik, Batının düşünme kalıplarının dışında oluşmuş yeni bir mazlum millet ideolojisiydi. Atatürkçülük bu mazlum millet ideolojisinin Türkçe karşılığıydı.

Atatürk'ün önderlik ettiği Türk Devrimi ve onun düşünce dünyası, Türkiye'de çok büyük bir değişime yol açtığı halde, bir ideoloji olarak hakettiği yeri bir türlü bulamadı. Önce Osmanlı artığı gerici Şeriat düşüncesi onu Batıcılıkla damgaladı ve dışladı, İngiliz liberalizminin Türkiye'deki izdüşümü olan sağcı hareket onu diktatörlükle suçladı, Rus Bolşevizminin Türk gönüllüleri ise bir türlü yeterli bulamadı, hep küçük gördü.

Atatürk adı ve onun eserleri ve en büyük eseri olan Türk Cumhuriyeti de aynı şekilde ülkedeki Şeriatçılardan liberallere, sağcılardan Bolşeviklere kadar her kesimin saldırısına uğradı. Bu saldırı önemli bir şeyin göstergesidir, saldırı Atatürk'ün kişiselliğine değil, o kişiliğin temsilcisi olduğu bir dünyayadır. Bu dünya ise, mazlum milletler dünyasıdır.

Bu mazlum milletler dünyası, özellikle düşünce dünyasında hakimiyeti ele geçirmiş sol ve sağ liberaller tarafından hep yok sayılmıştır. Bu, öylesine bir yok sayılmadır ki, sağcı liberaller onu solculukla, solcu liberaller ise onu sağcılıkla suçlar. Bu fikrin, düşünce dünyasının soluna mı, sağına mı ait olduğu hep en büyük tartışma konularından biri olarak gelir gündeme.

Tartışılması doğaldır, çünkü tartışanlar sömürgeci Batının sol ve sağ uçlarıdır. Onların Atatürkçülüğü bir türlü bir yere yerleştirememeleri çok doğaldır, çünkü Onun fikri, bu Batı dünyasının içinde tanımlanamaz, ancak dışında tanımlanabilir.

Bu, Türk düşünce dünyasının yaşadığı tüm buhranı çözecek en temel başlangıç noktasıdır. Çünkü Batı dünyası içine yerleştirilmeye ve orada açıklanmaya çalışılan Atatürkçülük, bu nedenle bir türlü anlaşılamamaktadır.

Tıpkı Türk milleti gibi! Aynı engin ve derin bilimadamları Türk milletinin davranış kalıplarını da bir türlü açıklayamamaktadır ya! Elbet tesadüf değil, Atatürk de milletin bir ferdiydi ve O'nun düşüncesi milletin düşüncesinin sistemli bir yansımasıydı.

O nedenle Atatürk'ü anlamak, Atatürkçülüğü açıklamak ancak ve ancak milletin içinde olmakla ve elbet kesinlikle Batı dünyasının dışın-

da kalmakla mümkündür.

...

Fakat Türkiye'de Atatürk'ün ölümünden sonra başlatılan Batılılaşma çabaları, bir türlü bu girişime izin vermez. Batı dışına çıkma yolundaki tüm girişimler doğrudan gericilikle, bilimdışılıkla suçlanır. Bu suçlamayı göze alıp, millete seslenmek ise her babayiğidin harcı değildir.

Değildir ama ülkemizde bu kalıbın dışına cesaretle çıkanlar olmuştur. Nitekim bugün Türk düşünce dünyasına ait tüm değerli fikirler, bu tür bir çabanın sonucudur. Bugün bir Niyazi Berkes, bir Şevket Süreyya, bir Doğan Avcıoğlu hâlâ Türk düşünce dünyasının en özgün ve en parlak isimleri olarak anılıyorsa, bu, kesinlikle onların tuttukları yolla alakalıdır.

...

Türkiye'de bu çabanın en son örneği ise İleri dergisi ve TÜRKSOLU gazetesidir. İlginç gelebilecek bir rastlantı, her iki dergi de gençler tarafından yayınlanmıştır.

Erkin Yurdakul, bu genç isimlerin en önde gelenlerinden biriydi. Burada okuyacağınız ilk yazısının yayınlanma tarihi 2000 yılıdır ve Erkin 1980 doğumludur. 20 yaşında bir gencin, nasıl büyük bir işi başardığını ancak kitabı okuyup bitirdikten sonra daha iyi kavrayabileceksiniz.

Sonuçta her iki dergi de henüz 20'li yaşlarının başındaki gençlerin kendi çabaları ile Türk düşünce dünyasında yeni bir kapı açmıştır. Bu kapı, mazlum milletlere açılan kapıdır. 60 yıllık Batılılaşma karanlığından sonra, Şarktan doğan yeni bir güneştir.

Bu güneşin kendisine Atatürkçülüğü rehber edinmesinden daha doğal ne olabilirdi ki? Sonuçta tüm dünya Atatürk'ü Şarkın mağrur lideri olarak tanımıyor mu?

Evet, dünyadan bakınca öyle ama Batıcılık batağına saplanıp kalmış Türk düşünce dünyası açısından hiç de öyle değil. Onlara göre bu yeni kapı, Ortadoğu'nun karanlık rejimlerinie açılmaktadır.

...

Bu kapı, Şark kapısı, neye açılmaktadır?

Elinizde tuttuğunuz kitap işte bu soruyu cevaplıyor. Ama öyle bas-

makalıp sözlerle ve kuru sıkı ajitasyonla değil. Kendi içinde tutarlı, kapsamlı bir teorik çerçeveyle, ama çerçevenin çok daha önemli bir özelliği var, Türk milletinin gönlünden çıkmış bir çerçeve.

Erkin'in yazılarını okurken, bu müthiş şaşırtıcı gerçekle karşılaşacaksınız: Hem halktan bir bilgenin günlük sade konuşması gibi gelecek size, hem de çok yeni ve karmaşık bir ideoloji gibi. Sonuçta ikisi de doğru, ikisi de gerçek. Şaşırtıcı olmasının tek nedeni ise günümüz Batıcı düşünce sisteminin ve ideolojilerinin halktan uzak kalmış olmasıdır.

Bu uzak kalmaya son verişin adı elbet Atatütrkçülük ve ulusal sol olabilirdi.

...

Erkin, henüz lise yıllarında iken politikaya atılmıştı. Keskin bir devrimciydi. İyi bir devrimciydi. Müthiş yetenekleri vardı. Her devrimci gibi o da ilk önce Marksist-Leninist dogmalarla karşılaştı. Bir süre o dogmaları benimseyip peşinden de gitti.

Ancak bu dogmalar sorgulanmaya başlandığı andan itibaren, Atatürkçülüğe ve ulusal sol düşünceye açılan kapıdan ilk geçenlerden oldu. Sadece geçmedi, pek çok gencin de o kapıya yönelmesi için önemli işler yaptı.

O kapı Şark kapısıydı.

O kapıya gelindiğinde tüm dogmalar bir kenara atılmalı ve yeni teori inşa edilmeliydi. İşte Erkin'in bu millete ve vatana en büyük hizmeti bu yeniden inşa faaliyetinin başında olmasıydı. Bu bakımdan O artık Atatürkçü gençlik liderlerinden biri olmaktan çıkıyor, bir fikir adamı oluyordu. Genç yaşta bir insan için zorlu bir süreç ve zorlu bir işti. Ama Erkin, bu zorluğu üstlendi; hem genç bir devrimci olarak kaldı, hem de fikir adamlığına yükseldi.

Bugün olmasa bile yarın O'nun fikirleri üzerinde çok daha ayrıntılı durulacaktır. Çünkü O'nun fikirleri önemli bir aşamadır.

...

Peki Erkin'in katkısı nedir derseniz.

Öncelikle Atatürkçülük ve Ulusal Sol'un aynı düşünce sistematiği içinde eritildiğini ve güçlü bir fikir akımına dönüştürüldüğünü tespit etmeliyiz. Sol'un tanımını Fransız literatüründen çıkartıp Türk toprak-

larına getirdi ve getirdiğinde de karşısına Atatürk gerçeği çıktı. Atatürk'ün elinde sol, ulusal bir sol oluyordu ve O'nun devrimi de ulusal sol bir devrime dönüşüyordu.

Bu tespiti daha da derinleştiren çalışmalar da yaptı. 6 Ok, en derin kapsamıyla O'nun yazılarında incelenmiştir dersek abartı olmaz, 6 Ok'un tanımlandığı CHF programı, O'nun eriştiği kavrayışta değildir maalesef.

6 Ok üzerine çalışma Türkiye'deki devrimci iktidar programının da ancak 6 Ok olacağını gösterir. Bu nedenle O, solun yeni programlar ithal etmek peşinde koşmaması gerektiğini, zaten 6 Ok'un var olduğunu söyler.

Erkin, sadece Türk milletiyle değil tüm ezilen milletlerle ilgileniyor, onların tarihini araştırıyor, devrimci liderlerini, devrim programlarını inceliyordu. Bu inceleme, Türk Devrimi'nin incelenmesiyle eşanlı yürüdüğü için, O, yeryüzünün tüm mazlum milletlerini birleştiren tek bir çizginin olduğunu kolaylıkla gördü. 6 Ok benzeri programların her kıtadaki mazlum milletlerde olduğunu ortaya koydu. Buradan evrensel bir sonuca ulaştı: Mazlum milletlerde tek bir devrim programı vardır, milliyetçi devrim programı.

Milliyetçilik, mazlum milletler için bir başlangıç noktasıydı. Üçüncü Dünya'nın tüm milliyetçi devrimlerini incelediğinde, tümünün de istisnasız solcu olduğu gerçeği ile karşılaştı. Demek ki milliyetçilikle solculuğu birbirinden ayrı tutmanın gereği yoktu.

O, Atatürkçülükle solculuk arasında olduğu gibi solculukla milliyetçilik arasındaki yapay duvarı da yıktı. Bu yıkım aynı zamanda yeni bir inşa gerektiriyordu. Bu inşanın üç ayağı vardı: Atatürkçülük, solculuk, milliyetçilik.

Erkin tüm bu teorik çalışmalarını bilimsel bir çaba ile sınırlı tutmuyor, Türkiye'nin devrim davasına hizmet etmek için yapıyordu.

Peki devrim ne demekti?

Bu sorunun cevabını da aradı. Batıcı kalıpları yıkarken, bu Batıcı düşüncenin en güçlü ayağı olarak parlamenter sistemin varlığını gördü. Aynı parlamenter sistem tüm mazlum milletlerde vardı ve hepsinde de aynı sonucu veriyordu: Batıcı ve sağcı siyasal güçlerin oligarşik iktidarı. Bu oligarşinin yıkıldığı tüm örneklerde ise bir siyasal güç olarak Ordu devreye giriyordu.

Bu, dogmaların tam tersi bir gerçekliğin tespit edilmesiydi: Ordu hakim sınıfların iktidar aygıtı değil, mazlum milletin oligarşik iktidara direnişinin ve onu devirmesinin aracıydı.

Bu açıdan bakıldığında, gerek liberal güçlerin, gerek onun karşıtı Marksist görüşlerin anlamsızlığı ve çözümsüzlüğü ortaya çıkıyordu. O her iki görüşe de uzak olan devrimci gerçeğin kendisinin önemli olduğunu biliyordu ve gerçeğin temsilcisi olmayı seçti.

...

Bu teorik görüşlerin, dergi sayfalarında bir anlamı olmaz elbet. Sonuçta devrimci teori devrimci pratik içindir. Bu yeni fikirler de elbette politikaya uygulanmalıydı.

Erkin'in ideolojik cephenin yanında bu politik cephede de büyük katkısı olmuştur. Sonuçta O, TÜRKSOLU'nun genel yayın yönetmeniydi.

TÜRKSOLU gazetesi iki yıla yaklaşan yayın hayatında, Erkin'in yönetiminde tabuları yıkan bir gazete oldu.

Türkiye, AB'nin darbesini ve Üçüncü Meşrutiyet'i ancak buradan öğrenebildi.

PKK'nın peşine takılan sözde sola karşı mücadele bu gazete aracılığı ile verildi.

Kıbrıs'ın Milli Dava olduğu bu gazete ile herkese yeniden öğretildi.

ABD'ye ve AB'ye karşı milli politika bu gazetede ortaya kondu.

Pek çok kapağı olay yarattı, gündem belirledi.

Hâlâ da o gündemlerden birinin içindeyiz aslında: Ordu göreve. TÜRKSOLU'nda atılan bu manşet, bir süre sonra politikanın ayrışma noktası haline geldi ve bu geçici bir süreç de değil!

Elbet çok fazlası da var ama bu kadarı yeterli olur sanıyorum.

...

Bir de bu fikrin yani Atatürkçülüğün ve ulusal solun çok önemli bir yansıması var: Vatan savunması.

Erkin, Türk vatanının emperyalistlerin tehdidi altında olduğunu düşünüyor ve buna karşı bir ulusal politika öneriyordu. Bu kitabın sonunda O'nun geliştirdiği ulusal savunma stratejisini de okuyacak-

sınız. Tümüyle mazlum millet terminolojisi ve gerçeğiyle bir bakış açısı.

Ülkemizin en önemli sorunu, ABD ve AB tarafından kuşatılmış olması. Bunun doğal sonucu yeni bir Sevr'dir. Ama bu gerçeğe karşı mücadelenin doğal sonucu da bir Bağımsızlık Savaşı ve vatan savunmasıdır.

Erkin, bu vatan savunmasının hattını tanımlamıştı. Türkiye bugün o hattadır ve o hattın gerektirdiği aktif dış politikayı uygulama zorunluluğu ile karşı karşıyadır.

Bunun nasıl bir zorunluluk olduğunu ise Türk dış politikası ve ulusal güvenlik üzerine çalışan herkes kolayca görebilir. O, Mustafa Kemal gibi bakıp öneriler yaptı. Türkiye, bu önerileri er ya da geç uygulamak zorunda.

...

Sonuç olarak kısa bir yaşamdı O'nunki ama yaptıklarını anlatmaya kalkınca bunun ne kadar da dolu ve derin bir yaşam olduğunu görüyoruz.

Erkin, henüz üniversite öğrencisiydi. Ölümünden bir hafta önce okulundan süresiz uzaklaştırma cezası almıştı.

O, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencisiydi.

Suçu elbet yoktu. Mahkemeye başvurmuştu ve kazanacaktı.

Gerçi okulun onun için aman aman bir önemi yoktu. Sonuçta O düşünüyor, üretiyor, yazıyordu. Okul da bunun için değil miydi zaten?

Ama üniversite, düşünmenin, düşüncenin ve elbet Atatürkçülüğün önünde bir engel haline gelince O'nu üniversiteden uzaklaştırarak O'nun düşüncelerine engel olabileceklerini düşündüler.

Yetki ellerindeydi, üniversiteler Deli Dumrul'ların can aldığı yerler haline gelmişti.

O'nu üniversiteden uzaklaştıran "bilimadamı", bilim hırsızlığından mahkum oldu. Ama Erkin, kendi yazdığı, kendi ürettiği fikirlerle yeniden üniversitede ve tüm üniversitelerde.

Nesiller sonra da böyle olacak çünkü o bir intihalcı değil, bir hırsız değil, bir despot hiç değildi. O ne ihtihalcı, ne hırsız, ne despottu; sadece Atatürkçüydü.

Ama hırsızlar gerçek düşünce üretenlere katlanamaz.

Nitekim Erkin'in yazılarının toplandığı bu kitap 500 sayfadır, Erkin hakkında eminim çok sayıda tez hazırlanacaktır. Ama hırsızlar için tek bir sayfa yeterlidir: Hırsızlıklarına dair mahkeme kararı!

Erkin, şimdi aramızda yok.

TÜRKSOLU'nu herkes Deniz Gezmiş'in ranzasında bağdaş kurup otururkenki resminden tanır. Ama 33 yıl sonra TÜRKSOLU yeniden yayınlanmaya başlanınca başında Erkin vardı.

Erkin, Deniz için Atatürk'ün asil kanından yarattığı öz oğlu diyordu. Deniz, iyi bir Kemalistti ve bununla övünüyordu. İdama gittiğinde henüz 25 yaşındaydı.

Erkin ise ondan bile az yaşayabildi. 23 yaşında veda etti bizlere.

O, hem Atatürk'ün, hem Deniz'in kanını taşıyordu, her Türk'ün kanı gibi asil bir kan taşıyordu!

O'nu Deniz'in yanına uğurluyoruz. Deniz'in yapamadığı teorik çalışmaları o yaptı. Deniz'i tamamladı böylece.

Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'ni emanet ettiği gençler Deniz ve Erkin gibi olanlardır.

Sonuçta Onlar yaşamasa bile, Erkin'in dediği gibi gençliğin asil karnı durulmaz...

Gökçe Fırat
Şubat 2004

Erkin için

O bize tertemiz bir isim bıraktı

Erkin Yurdakul'un ailesinin açıklaması

Biz oğlumuz, canımız Erkin Yurdakul'un ailesi olarak bir oğul kaybetmek bir yana 23 yaşında böylesine üretken, böylesine çalışkan, böylesine yurt ve ulus sevgisi ile donanmış, gerçek mücadeleci Atatürkçülüğü yaşam biçimine dönüştürmüş, pırıl pırıl bir insanı yitirmenin acısını yaşıyoruz. O, bize, arkadaşlarına ve tüm sevenlerine tertemiz bir isim bıraktı.

Acımız büyüktür. Bundan önce olduğu gibi bundan sonra da İleri ve TÜRKSOLU ailesinin yanında, Erkinimizle birlikte olacağımızı belirtmek isteriz.

Annesi İnci Yurdakul,
babası Gürhan Yurdakul,
ablası İlke Akgündüz

Mazlumlar bağında bülbül ötmez mi?

Gökçe Fırat

Türk Devrimi en parlak teorisyenlerinden birini yitirdi

İki gün önceydi, gece oturup sabaha kadar konuşmuştuk. Bir ara sıra "Saddam'ın yakalanışı"na geldiğinde, o da aynı fikirdeydi; savaşıp ölmesindense, yaşayıp savunma yapması daha önemliydi. Sen olsan ne yapardın dediğimde: Direnirdim demişti, duraksamadan.

Mesele Saddam değildi aslında. ABD için dünyanın her yanı "Saddam"larla doluydu. Saddam, ABD'nin arananlar listesinde maça asıydı. Amerikan haydutlar 51'lik bir iskambil destesine yerleştirdikleri isimleri yakalayarak ya da öldürerek, bir ülkeyi ve bir milleti çökertmeye çalışıyordu.

O sıra ABD'nin Türkiye için de benzer bir listesi olduğunu düşündük ve birbirimize baktık.

Acaba destede yerimiz neresiydi?

Erkin, Türk Devrimi için kendi yerini biliyor muydu; bilmiyorum. Ama ben onun emperyalizmin listesinde mutlaka aslardan biri olduğunu düşünüyorum.

Sadece ABD için değil, kuşkusuz bizim için de öyleydi.

Erkin, tanıdım tanıyalı birlikte hareket ettiğimiz, birlikte mücadele ettiğimiz arkadaşlardan biriydi. Onu tanıdığımda henüz lisedeydi, ama son derece keskin bir devrimciydi. Üniversite'de İstanbul'u kazandığı zaman, bu bizim için büyük bir kazanımdı. Erkin, devrim davasına daha önemli hizmetlerde bulunabilecek-

ti. Öyle de oldu.

Üç yıl önce, dogmatik marksist-leninist şablonlardan, mücadeleci Atatürkçülük çizgisine doğru ilerlemeye başlayınca, bu yönelimi en iyi kavrayanların başında geliyordu.

Atatürkçülüğü mücadeleci ve devrimci bir tarzda yorumlamamızda, kapitalizmi ve emperyalizmi, sömürgeci özü ve niteliği ile kavramamızda, milliyetçiliği Marksist şablonların dışına taşıyıp devrimci bir tarzda ele almamızda, altı oku ve halkçılığı ezilen dünya için sol bir seçenek olarak görmemizde, çok büyük payı, katkısı vardı. O nedenle bugün Türk Devrimi, en parlak teorisyenlerinden birini kaybetmiş durumda.

Tabii kaybımız bununla sınırlı değil. Erkin sadece iyi bir teorisyen değil, iyi bir stratejisyen, iyi bir politikacıydı. Gazeteyi çıkarttığımızdan bu yana, Türkiye için önerdiğimiz tüm siyasetlerde, önemli bir katkısı vardı.

Son dönem bölünme tehlikesine giren Türkiye için bir ulusal güvenlik stratejisi geliştirmeye çalışıyordu. İyi bir vatanseverdi, milliyetçiydi. Ancak O'nun ulusal güvenlik anlayışının özünde, Mustafa Kemal tavrı vardı.

Çölden bir millet ve devlet yaratan Mustafa Kemal devrimciliğini, aynı coşkuyla yaşatıyor ve kuşatma altında kalan vatanı için, kuşatmayı yarmaktan, aktif dış politikadan sözediyordu. Ona Mustafa Kemal olma şansı verilseydi, eminim bugün Kuzey Irak'ta Türk bayrağı dalgalanıyor olurdu.

Şimdi Erkinsiz, Türk Devrimi de, ezilen ulusların bağımsızlık ve devrim mücadelesi de ve TÜRKSOLU da öksüz; bu mücadelenin en keskin, en gözüpek uçlarından birini yitirdik.

O nedenle sadece TÜRKSOLU'nun değil, Türk milletinin de, ezilen milletlerin de başı sağ olsun.

Batı Cephesi kumandansız kaldı!

Sazdan o melodi duyulunca Erkin'in gözleri açılırdı; Pir Sultan'ın şiirini, "program-tüzük" olarak adlandırırdı:

"Şu milletin hak sancağını
Çekelim bakalım nice olursa olsun"

Birlikte coşku ile söylerdik türküyü; marş formatında söylerdik. Fakat her marş gibi, her mücadele türküsü gibi, bir buruk noktası vardı:

"Pir Sultanım dostlar yardım etmez mi
Mazlumlar bağında bülbül ötmez mi?"

Şimdi, bu dizeleri, Erkin'i de gözümün önünden geçirerek okuyunca, mazlum millet devrimciliğinin ne demek olduğunu daha iyi anlıyorum.

Erkin, son derece hassas, duygusal bir gençti. Bunun ötesinde, gençliğini Devrim davasına adamıştı. Onun hayatında Devrim'in dışında hiçbir şey yoktu. Böyle olması onu mutlu da ediyordu.

O her an, her göreve hazır bir sıra neferiydi. Verilen görevin ağırlığı, onu

sadece mutlu ederdi. Hiç yakınmazdı.

Ama Erkin'i sakın bir sıra neferi olarak düşünmeyin. O, devrimin önemli kurmaylarından, komutanlarından biriydi. O bu davanın önde gelen komutanlarından biriydi ama hiç apolet takmaz, bir nefer gibi mücadele ederdi.

Pal Sokağı'nın çocuklarından er Nemetsçek kadar davaya bağlı bir çocuktu, belki kendine örnek olarak da Nemetsçek'i alıyordu...

Ama o er değildi ki!..

10 Kasım için bir Atatürk yazısı yazmıştı. Yine görev için şehirdışında bulunuyordu. Bir yerlerden bilgisayar bulmuştu. Erkin dedim, bizim at üzerinde Atatürk resmi var ya, işte onu anlatacak bir Atatürk yazısı yaz. Birkaç saat sonra yazı geldi: Onu Ankara'da değil mazlumların direnişinde arayın!

Şöyle bitiriyordu yazısını: "Ortadoğu'da Filistinli çocuğun da, Iraklı köylünün de içindeki general, Mustafa Kemal'den başkası değil."

Türk çocuğunun, Erkin'in de içinde bir general vardı ve o da Mustafa Kemal'den başkası değildi. Kendine yaşama fırsatı verseydi, Türkiye önemli bir "general"e sahip olabilirdi oysa. Mustafa Aykut Akşit, O'nu hiç görmemişti, sadece yazılarından tanıyordu ve her konuşmada "Batı Cephesi Kumandanı"na selam söylüyordu.

Acaba Erkin, Batı Cephesi'ni kumandansız bıraktığını biliyor mudur şimdi?

Bedreddin'in ve Mustafa Kemal'in yanında

Son günlerde, Radi Fiş'in "Ben de halimce Bedreddinem" kitabını yeniden okumaya başlamıştı. Bedreddin, hepimizin yol göstericisiydi ve kendimizi Bedreddin talebesi olarak görürdük. Yeniden okurken neler düşündü bilemiyorum, sonuna kadar gelmiş miydi, onu da...

Ama Erkin'i Edirne'de toprağa verirken, hep o sahne: Serez'in orta yerinde bir sehpa!

Bedreddin'i nereye, ne zaman, nasıl gömdüler bilmiyoruz. Erkin'i, mümkün olsa, onun yanına gömmek isterdim: Toprakta olsun, biraraya gelebilirlerdi.

Sonra Bedreddin'in idam sahnesini açıp bir daha okudum, şöyle diyordu öğrencisi Mecnun'a:

"Ağlama Mecnun. Hakikat bizimle! Vasiyetimdir: bedenimi, şu bakırcılar çarşısı yakınında bir yere gömün... Ama beni kara toprakta değil, hakikati anlamış insanların yüreklerinde arayın!"

Bedreddin'i kara toprakta değil hakikati anlamış insanların yüreklerinde...

Mustafa Kemal'i Ankara'da değil mazlumların direnişinde...

Ya Erkin'i; onu nerde arayacağız?

Erkin, nerede, ne için mücadele ettiyse, onu orada bulacağız, yani hep yanımızda olacak.

Peki ya burası?

Burası hep böyle öksüz mü kalacak?

Susun
Sıra neferi uyusun...
TÜRKSOLU Gazetesi'nin açıklaması

O, ne önde
ne arkada
sırada
sıramızdaydı...
Ve yanındakinin kanlı başı onun omzuna eğilince
ona sıra gelince
sayısını saydı...

Söz istemez
Yaşlı göz istemez
Çelenk melenk lazım değil...

SUSUN.
SIRA NEFERİ UYUSUN...

Atatürkçü Gençlik hareketinin yaratıcılarındandı

Atatürkçü gençlik hareketinin önderlerinden, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Atatürkçü Düşünce Kulübü Yöneticisi, Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Kurul Delegesi, TÜRKSOLU gazetesi Genel Yayın Yönetmeni, İleri dergisi yazarı, mücadele arkadaşımız, dostumuz, kardeşimiz Erkin Yurdakul 22 Aralık günü aramızdan ayrıldı.

O'nun kaybı yalnız TÜRKSOLU ailesi için değil tüm Atatürkçüler için, tüm Türk milleti için büyük bir kayıptır.

Kısa yaşamına sığdırdığı onlarca yazı ve eylem, yaratılmasında birinci dereceden pay sahibi olduğu fikir hareketi, yaşamının sonuna kadar ödün vermediği devrimci kişiliği ve arkasında bıraktığı büyük miras bunun kanıtıdır.

Erkin Yurdakul kimdir?

Erkin, 90'ların sonuna doğru tohumları atılmaya başlanan Atatürkçü gençlik hareketinin yalnız ilk önderlerinden olmakla kalmadı, Atatürkçü gençlik hareketinin ilk kez net bir siyasi ve idelojik tavır haline gelmesini sağlayanlardan biri oldu.

Erkin Atatürkçü Düşünce Kulüpleri Federasyonu'nu (ADKF) kuran ve daha sonra bu hareketi onbinlerle buluşturan bir avuç insandan biriydi. Atatürkçü Düşünce Kulüpleri Federasyonu'nun kurulduğu 2000 yılına kadar Türkiye çapında ulusal mücadele yürüten ve net bir fikri bütünlüğe ulaşmış bir Atatürkçü gençlik hareketi yaratılamamıştı. Erkin bu hareketin en önde gelen yaratıcılarındandır.

O, Atatürkçü Gençliğin son yıllarda yürüttüğü bütün siyasi kampanyaların, eylemlerin, hareketlerin başında bir yönetici olarak bulundu. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Atatürkçü Düşünce Kulübü'nü tekrar kurdu, bununla yetinmedi İstanbul Üniversitesi'nin tüm fakültelerinde Atatürkçü gençlik hareketinin örgütlenme çalışmalarının başında yer aldı, bununla da yetinmedi, Türkiye'nin pek çok yerini karış karış gezerek Atatürkçü gençlik hareketini örgütledi.

Devrimci ailenin devrimci oğlu

Tüm bunları yaparken aynı zamanda İstanbul Üniversitesi SBF'nin başarılı, hocaları tarafından sevilen ve saygı duyulan bir öğrencisiydi. Kemal Alemdaroğlu'nun hukuksuz uygulamaları söz konusu olmasa bu yıl okulunu bitirecekti. Mezun olduktan sonra da eğitimini sürdürmek kararındaydı. Ancak O'nun için eğitim siyasi mücadelesini destekleyecek bir faaliyetti. Erkin'in hayatının merkezinde kendini adadığı Türk Devrimi vardı.

Ailesi de Atatürkçü, ilerici mücadelenin içinden yetişen insanlardı. Annesi İnci Yurdakul ve babası Gürhan Yurdakul 80 öncesinde Edirne'de öğretmen derneklerinin önde gelen örgütleyicileriydi. İnci Yurdakul sekiz yıl boyunca Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin Edirne Şube Başkanlığı'nı da yürüt-

müştür.

Her ikisi de Erkin'i mücadelesinde bir gün bile yalnız bırakmadılar, her zaman TÜRKSOLU hareketinin destekçisi oldular. Erkin de yaşamı boyunca hep ailesinin tüm fertlerini mücadelenin içine katmaya çabaladı ve onlar da desteklerini hiçbir zaman bizden esirgemediler.

Uğur Mumcular'ın, Deniz Gezmişler'in takipçisiydi

Türkiye'nin Atatürkçü, devrimci, milliyetçi kamuoyu Erkin'i TÜRKSOLU gazetesi ve İleri Dergisi'ndeki düzenli yazılarıyla tanıdı. Erkin'in her yazısı Türkiye'nin dört bir yanında ilgiyle beklenen ve bir süre sonra doğruluğu ortaya çıkan tespitlerle doluydu.

Son dönemde Türkiye'nin dış politikası, ulusal güvenlik ve Türkiye'nin kuşatılması konularına yoğunlaşmıştı. Bu yazılarındaki tespit ve öngörülerin çok kısa bir süre sonra bir çok devlet kurumu tarafından bile kabul edilen gerçekler haline geldiğini biliyoruz.

Bunun dışında Atatürkçülüğün teorik temelleri ve 6 Ok, ezilen ulus milliyetçiliği ve Üçüncü Dünyada milliyetçi hareketler, yine ezilen uluslarda sosyalizm pratikleri gibi konular sürekli yazdığı ve ilgi duyduğu konulardı.

Aslında Erkin'i en iyi anlamamızı sağlayan yazı TÜRKSOLU'nun ilk sayısında yazdığı Türk Solu geleneği yazısıdır. Bu yazıda takip edilen düşünce çizgisi izlendiğinde Erkin'in Türk Solu geleneğinin en son halkası olduğu rahatça görülebilir.

Nazım Hikmetler'in, Aziz Nesinler'in, Uğur Mumcular'ın, Deniz Gezmişler'in takipçisiydi, aynı fikirleri daha da geliştirirken aramızdan ayrıldı, ve bu geleneğin son şehidi olarak tarihe geçti.

Yaşamı haber olmadı, ölüsünün başına akbabalar gibi üşüştüler

TÜRKSOLU sadece bir fikir hareketi değil aynı zamanda siyasi mücadelenin en önünde yer alan bir gazeteydi. TÜRKSOLU gazetesinin Erkin'in yönetiminde çıkan 46 sayısı emperyalizmle ve gericilikle mücadelenin seyir defteridir. TÜRKSOLU gazetesi aynı zamanda işbirlikçi basının tümüyle AKP'nin kontrolüne girdiği bir zamanda AKP iktidarına karşı muhalefetin en etkili seslerinden biri olarak özgür basının ölmediğini ortaya koymuş ve bu özelliğiyle Türk basın tarihine geçmiştir.

O'nun ölümünden sonra basının sergilediği tavır Türk basın tarihi açısından bir yüz karasıdır. Yeniçağ gazetesi dışında hiçbir gazete bir başsağlığı bile dilememiştir. Aksine akbabalar gibi cenazenin başına üşüşüp bir sürü kırıcı ve yalan haber yaparak gerçek yüzlerini bir kez daha ortaya koymuşlardır. Cenazeye saygı Türk milletinin herhangi bir ferdinin göstereceği en basit ahlak kuralıdır. Fakat bunlar bu kuraldan bile habersiz olduklarını göstermişlerdir.

Daha bir hafta önce Türkiye'nin şimdiye dek gördüğü en geniş katılımlı

imza kampanyası olan, Erkin'in çok büyük emeğinin geçtiği Rauf Denktaş'a ve Milli Dava'ya destek kampanyasında toplanan 10 bin imzaya bir satır olsun değinmeyenler, akbabalar gibi cenazenin başına üşüşüp terbiyesizlik sınırlarını aşan davranışlarda bulunmuşlardır.

Yaşamımızla bizi haber yapmaktan kaçınanlar böyle acı bir kayıptan faydalanma yoluna gitmişlerdir. Bu yönüyle basının tavrı iğrençtir, mide bulandırıcıdır. Geçtiğimiz hafta bu tavır içinde olan tüm basın kuruluşlarını kınıyoruz. Ayrıca hem gazetemizin, hem de Erkin'in ailesinin her türlü yasal yollara başvurarak bu iğrenç haberleri yapanlardan hesap soracağını da burada kamuoyuna ilan ediyoruz.

Son nefesinde bile vatan savunması verdi

Olayın aslı nedir?

Erkin Yurdakul'un ölümü üzerine çeşitli yorumlar yapılmaktadır. Ancak doğaldır ki kimse olayın aslını olay anında, olay yerinde bulunan arkadaşlarından, yani bizden iyi bilemez. Olay maalesef bir intihardır. Bizler alt katta kahvaltı ederken Erkin gazete bürosuna gelmiş ve direkt yukarı çıkmıştır. 15-20 saniye sonra bir ses duyulmuş, ardından yukarı çıkan arkadaşımız Erkin'in olmadığını görmüş, o sırada sokaktan sesler gelmiş, camdan dışarı baktığında Erkin'in aşağıda yerde yattığını görmüş ve hep birlikte aşağı inilmiş ve ambulans çağrılmıştır.

Fakat ne yazık ki tüm çabalara karşın Erkin Yurdakul kurtarılamamıştır. Çevrede bulunan görgü tanıklarının ifadeleri ve emniyetin raporu da olayın intihar olduğu yönündedir.

Olayın gerçeği bu olmasına karşın biz yine de Erkin'i intihar etmiş bir insan olarak değil, mücadele sırasında yitirdiğimiz bir şehit olarak görüyoruz. Çünkü Erkin intihar edecek bir insan değildi. Tersine yaşamı boyunca yalnız boş zamanlarını değil yaşamının her saniyesini devrimci mücadelenin hizmetine sunan bir insandı.

Psikolojik tedavi gördüğü yönündeki haberler bütünüyle yalandır. Erkin'in kastedilen şekilde bir hastalığı yoktu ve son anına kadar mücadelenin içindeydi. TÜRKSOLU'nun son sayısında çıkan yazısı ölmeden bir gün önce yazılmıştı ve Türkiye'nin AB tarafından Güneydoğu ve Kıbrıs üzerinden kuşatılmasına nasıl direnilebileceğini anlatan mücadeleci bir yazıydı. Ölmeden bir gün önce bile Türk milletine mücadele çağrısı yapan bir yazının yazarının psikolojik hasta olduğunu ima etmek insafsızlıktır.

İntihar değil mücadele şehidi

İntiharın sebebine ilişkin kesin bir fikrimiz olmamasına karşın belli düşüncelerimiz vardır. Erkin son bir iki aydır duygusal bir dönem geçirmekteydi. Son dönem gazetemize yönelik basının karalama kampanyası, gazetenin mali sorunları, Alemdaroğlu tarafından tamamen hukuksuz

biçimde okuldan atılması gibi sorunlarla boğuşuyorduk.

Erkin okuldan atılma kararını gülerek karşılamıştı. Çünkü O bu mücadeleye girişirken işbirlikçilerin, karşıdevrimcilerin ve Türk düşmanlarının engellemek için elinden geleni yapacağını zaten bilmekteydi. Bu mücadelenin olası tüm sonuçlarına her an hazır olan devrimci bir kişiliğe sahipti. Ancak Atatürkçü gençlik hareketinin önemli bir önderi olarak çalışma alanından ve okulundan uzak kalmanın onu üzdüğünü bilmekteyiz.

Ne olursa olsun Erkin bu sebeplerin herhangi birisinden dolayı intihar etmeyi devrimci kişiliğine yakıştıramayacak bir insandı. Kimseyi suçlamıyoruz. Sadece bu olaya sebep olabilecek olayları sıralıyoruz. Ancak yine de en doğrusu bu olayı bir anlık bir boşluk olarak görmek olacaktır. Çünkü intihar kelimesi herkesin büyük azmi ve devrimci iradesiyle tanıdığı Erkin'e yakışmamaktadır. Bizim için Erkin intihar etmiş bir arkadaşımız değil bu büyük mücadelenin en başında, en önünde yer almış ve bu mücadeleyi sürdürürken şehit düşmüş bir Türk devrimcisidir.

Atatürk resmini yırtan Alemdaroğlu Atatürkçü öğrencileri okuldan attı

Olaydan sonra Erkin'i okuldan atan Alemdaroğlu'nun tavrı da ibretliktir. Şimdiye dek bu konuda kamuoyuna bir açıklama yapmadık ve bir hukuk mücadelesine giriştik. Ancak görüyoruz ki Alemdaroğlu'nun keyfi uygulamaları artık insanların öğrenim hayatını engelleme boyutunu da aşmış yaşamına kastetmeye başlamıştır. Olayın aciliyeti açısından bu konuda da ilk kez bir açıklama yapıyoruz.

Alemdaroğlu, TÜRKSOLU gazetesinde kendisini İstanbul Üniversitesi'nde PKK'nın açık faaliyetlerine göz yummaması konusunda uyaran küçük bir haberden sonra Atatürkçü gençlik hareketini bitirme kararını almış ve uygulamaya sokmuştur.

10 Kasım törenlerinde her sene Atatürkçü gençlerin açmış olduğu standa saldırmış, duvardaki Atatürk resimlerini yırtmış, İleri Dergisi, TÜRKSOLU gazetesi ve Yekta Güngör Özden'in kitaplarını yere fırlatmış, bizzat kendisi Atatürkçü gençlerin standını dağıtmıştır. Alelacele tüm fakültelere emir vererek 12 Atatürkçü öğrencinin okula girişini sebep göstermeksizin yasaklamıştır. Okula alınmama kararını ise bir hafta boyunca öğrencilerin kendisine bile tebliğ etmemiştir.

İdare mahkemesi yürütmeyi durdurma kararı vererek Atatürkçü öğrencilerin okula girmesi kararını çıkartmasına rağmen bu karar rektörlük tarafından uygulanmamış, 3 gün sonra da Erkin Yurdakul'un da aralarında bulunduğu 8 öğrenci okuldan atılmış, 4 öğrenci 1 yıl uzaklaştırılmıştır. Soruşturma sırasında öğrencilere hiç bir kanıt gösterilmemiştir. Suçlamalar ve tanıklar bile söylenmemiştir.

Cenaze evine başsağlığı değil soruşturma tebligatı yollayan rektör

Erkin Yurdakul soruşturma komisyonu tarafından TÜRKSOLU gazetesi genel yayın yönetmeni olmakla suçlanmıştır. Eğer kendi basın camiasını koruyan bir Basın Konseyi'miz mevcutsa derhal harekete geçmelidir. Çünkü Erkin Yurdakul bir gazetenin genel yayın yönetmeni olduğu için okuldan atılmıştı. Erkin Yurdakul'un ölmeden önce İstanbul Üniversitesi'ne verdiği savunma ve ailesinin gönderdiği ihtarname sizlere dağıtacağımız eklerde bulunmaktadır.

Alemdaroğlu o kadar siyasi davranmaktadır ki, Erkin Yurdakul'un da aralarında bulunduğu 8 kişi okuldan atıldıktan sonra bile haklarında onlarca soruşturma açılmıştır. 22 Aralık Pazartesi günü tam aramızdan ayrıldığı saatlerde okuldan atılan Erkin Yurdakul'un katılması gereken başka bir soruşturması daha vardı.

Alemdaroğlu olaydan sonraki davranışlarıyla hukuksuz ve keyfi uygulamalara girişen biri olmanın yanısıra en basit insanlık değerlerini bile çiğnemiştir. Erkin Yurdakul öldükten bir gün sonra ailesine iki yeni soruşturmanın tebligatı gönderilmiştir. Cenaze evinde Erkin'in ailesi ve yakınları İstanbul Üniversitesi'nden gelen zarfı görüp de başsağlığı beklerken yeni soruşturmaların tebligatıyla karşılaşmıştır.

Ailesi de biz de Alemdaroğlu'ndan davacıyız

Bugünden itibaren ailesi ve biz önce İdare Mahkemesine ve YÖK'e başvurularımıza ardından da Alemdaroğlu ve soruşturma komisyonu üyeleri hakkındaki suç duyurularımıza başlayacağız. Ayrıca Alemdaroğlu'nun şahsı için görevini kötüye kullanmak, sahte evrak düzenlemek, Atatürk'ün manevi şahsiyetine hakaret, teröre yardım ve yataklık, siyasi partilere taşeronluk nedenleriyle de dava açacağız.

Biz Erkin'in ölümünden dolayı kimseyi suçlamıyoruz. Ancak İstanbul Üniversitesi rektörünün uygulamalarının ne tür sonuçlara yol açtığı da ortadadır.

Ailesi bu konuda en ağır ceza talebiyle mahkemeye başvuracağını belirtmiştir.

ABD ve İsrail'e tavır alan Atatürkçü gençlere üniversitede baskı

Bununla beraber bir not olarak Erkin'in yaptığımız son yazı kurulu toplantısında Alemdaroğlu hakkındaki fikirlerini, O'na karşı görevimizi yapmak adına açıklıyoruz. Erkin, Alemdaroğlu'nun içine girdiği bu mantıksız ve hukuksuz uygulamaların sadece Masonluğu ile açıklanabileceğini düşünmüyordu.

Atatürkçü gençlerin önce Afganistan'a müdahale eden ABD'ye, sonra da Arafat'ı kuşatan İsrail'e karşı üniversitede düzenlediği gösterilerin Alemdaroğlu'nu çok rahatsız ettiği biliniyordu. Ancak, bu gösterilerin hemen

ardından Atatürkçü gençlere karşı saldırıya geçmesi, O'nu şüpheye düşürüyordu.

Özellikle İsrail'e ve siyonizme karşı Atatürkçü gençlerin tavrından sonra okulda Atatürkçü gençlere karşı haksız ve hukuksuz uygulamaların başlaması, bunun arkasında dış kaynaklı istihbarat güçlerinin olduğu şüphesi yaratıyordu.

Yeni Başlayanlar İçin Atatürk CD'si hazırlıyordu

Erkin'in şimdiye dek yazdığı yazılar ortadadır ve hepsi tek tek dönüp okunmalıdır. Bununla birlikte ölmeden hemen önce hazırlığına giriştiği Yeni Başlayanlar için Atatürk CD'sinin hazırlık notlarını da açıklıyoruz.

Bu son projesini tamamlamak bizim ona karşı borcumuzdur.

Devrimin sıra neferiydi

Erkin yaşamı boyunca tüm yeteneklerini devrimin hizmetine sundu. O sadece bir genel yayın yönetmeni değildi, sadece bir yazar değildi, sadece bir gençlik lideri değildi, bunların hepsiydi.

Bu mücadelenin bir sıra neferiydi. O'nun için şimdi dönüp O'nun fotoğraflarına baktığımızda yazı yazan, konferans veren, gazete satan, bir kitle eylemini yöneten, pankart asan, afiş asan, badana yapan, inşaatlarda çalışan bir sürü insan görüyoruz.

Gazetemizi çıkartmak için paraya ihtiyacımız olduğu dönemlerde inşaatlarda çalışan Erkin de aynı Erkin'dir, TÜRKSOLU gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni olan Erkin de aynı Erkin'dir. Her işe koşan, büyük küçük herkesle tek tek ilgilenen, başımıza gelen bunca kötü olayda arkadaşlarımızın ve dostlarımızın moralini yüksek tutmak için elinden geleni yapan da aynı Erkin'dir.

Türk milletinin başı sağolsun

Bunun için de O'nun her yerde dostları, sevenleri, mücadele arkadaşları vardı.

Buradan tekrar ailesine, tüm mücadele arkadaşlarına ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz.

Geçirdiğimiz bu acı haftada bizleri ve ailesini yalnız bırakmayan tüm dostlarımıza tek tek teşekkür ediyoruz.

Acımız büyük.

Ancak TÜRKSOLU bundan sonra çok daha kararlı ve güçlü biçimde mücadelesine devam edecek.

Erkin'in kısa yaşamına sığdırdığı bu büyük ve değerli miras her zaman mücadelemize yol göstermeye devam edecek.

O hep yaşayacak

Yekta Güngör Özden

Erkin Yurdakul ayrılığı seçti. Zamansızdır her ölüm. Doğanın alıp götürmesi ayrı, yapacak bir şey olmuyor. Ama kendisi sonsuzluğu yeğleyenler için yoğun düşüncelerde boğar gibi oluyor insanı. Bir uyarı mıdır, bir çağrı mıdır, bir tepki midir, bir kurtuluş mudur? Niçin ve neden, olur mu, olacak şey mi? diye kendi kendinizi sorguluyor, başkalarını eleştiriyor, ölüme isyan ediyorsunuz. Kabullenmek, katlanmak istemiyorsunuz. Değişik durumlarda kimleri sonsuza uğurladık, yine de alışamadık bu tür dönüşsüz ayrılıklara. Erkin Yurdakul'un bizleri bırakıp gitmesini hiçbir haklı nedene bağlamıyoruz. Ama o söyleyebilse, kimbilir neler anlatacaktı. Kırgınlıkları, düş kırıklıklarını, haksız ve ölçüsüz işlemleri, sorunları, çözümsüzlükleri, neler neler. Kimler onun düşünce ve duygu ağırlığına neden oldu? Sıralansa o kadar çok sorumlu saptanır ki. Aslında toplumdaki bir aykırılığın, bir olumsuzluğun birden çok sorumlusu vardır. Gerçekte herkes sorumludur. Erkin kendi kendine kıymadı. Ona toplum kıydı, bunu demek istiyorum. Giderek artan olumsuzluklar, birbirine eklenen kötülükler, bozukluklar onun genç ruhunda yangın yarattı. Başka bir açıklaması güç bu olayın.

Psikiyatristler, yakınları, arkadaşları çeşitli olasılıklar üzerinde durabilirler. Hepsinin özeti, hepsinin sonucu hepimizin ortak sorumluluğudur. Yaptıklarımız, yapmadıklarımız. İyisiyle, kötüsüyle. Erkin'i sonsuza uğurladıktan sonra insanlıklarını, terbiyelerini yitirmiş kimileri neler söyleyip yazdılar. Çalışkan, özverili, yürekli, duyarlı, yurtsever ve Atatürkçü bir gencin yitirilmesinin acısı ve ağırlığı herkesin yüreğine oturmak gerekirken kimileri sevindi sanki. Böylesine bağımlılık, böylesine karşıtlık ve böylesine katılık uygar bir kişilik belirtisi değildir. Toplum çarkının bir dişi kırılınca öbürleri de etkisizleşir. Medyanın büyük bir kesiminin terör aygıtı gibi çalıştığı, bağımsızlığın, ulusallığın, onurun saygınlığının, tüm değerlerin gözardı edilip yalanın, terbiyesizliğin, uyduluğun, uşaklığın, satılmışlığın, sapkınlığın ve alçaklığın sergilendiği günümüzde Erkin Yurdakul gibi gençlerin çoğalmasını isteyecek yerde azalmasını gülümseyerek karşılayanların düzeysizliği daha ağır ve acı geliyor.

Erkin'i iki ya da üç kez gördüm. Bir kez ya konuştum ya el sıkıştım. Arkadaşlarının içinde güleryüzlü duruşuyla belleğimde kalmış. Temiz, çalışkan Atatürkçülüğü sözde bırakmayıp geleceklerini gözardı edercesine özverilerle yaşama geçiren gençleri desteklemek benim için kaçınılmaz bir görevdi. Hiçbir ayrıntı konuşması yapmadan, hiçbir koşul öne sürmeden, tümüyle özgür biçimde istediğimi yazabileceğimi söylediler. Benden yazı isteyenlerin yazılarımın arkasını dosyalarında unuttuklarını söyleyip yayınlamamaları, yazılarımın başlığını ve kimi söylediklerimi değiştirmeleri, sonundaki bir buçuk sayfalık vurgulama bölümünü kesmeleri birlikteliğimizi engellediği için gençlerin dürüstlüğünü yeğleyip koşullarım elverdikçe yazı veriyorum. Neler yakıştırmadılar, neler söylemediler ki. Öyle çirkin olaylar uydurdular ki ülkemi sevmesem heryerden çekilir, herşeye kapımı kapar izleyici olmayı yeğlerdim. Gençlerin çalışma gücünü kıracak her yola başvuruluyor. Oysa onlar bizim geleceğimiz. Yanlışlıkları varsa uyaracak, örnek davranışlarla onlara uygun olanı gösterecek, bizi geçmelerine çalışarak yükümlülüğümüzü yerine getireceğiz. Onları susturmak, güçlerini kırmak, geleceklerini karartmak kıyıma girişircesine saldırmak gerçekte kendimize düşmanlıktan başka bir şey değildir. Kendi yanlışları ve yanılgılarında direnenler onları araç gibi kullanarak ayrılmalarını, karşıtlıklarını körükleyerek ülkeye kötülük etmektedirler. Gençleri kazanarak gücümüzü artırmak en yararlı yöntemdir. Kızlarımızı sıkmabaştan, kadınlarımızı çarşaftan, erkeklerimizi sarık ve cübbeden, kötü sakaldan kurtaramadıkça cemaat-ümmet yerine ulusal yapıyı benimsetemedikçe, tarikat üyeliği yerine yurttaşlığı getirmedikçe, aklı inancın önüne geçirmedikçe neye yarar Atatürkçü kuruluşlar? Birbirleriyle konuşup birbirlerini alkışlamak neyi kurtarır?

Erkin Yurdakul ve arkadaşlarının özverili çabaları kaç kişide, kaç kuruluşta var? İl il, ilçe ilçe, ev ev dolaşarak yayınlarını dağıtan, tam bağımsızlık, ulusallık, çağdaşlık için çırpınan gençleri nasıl sevmez, nasıl desteklemezsiniz? Siyasete egemen magazin medyasının sergilediği görüntüler ortada. Erkin de eğlenmeyi seçebilirdi. Aile desteğiyle gece gündüz dolaşabilirdi. ABD kendi çıkarı için Irak'ı işgal etmiş, kürtleri kullanarak Türkiye'ye gözdağı veriyormuş, AB Yunan-Rum yandaşlarıyla anlaşmalara aykırı biçimde Güney Kıbrıs'ı üyeliğe alıyor, Fogg çocuklarıyla birlikte Türkiye'yi dışlıyor, yeni ödünlerle zayıf düşürmeye çalışıyor, sözde dostlar, sözde Ermeni soykırım tasarılarıyla amaçlarını açıklıyor, siyasal iktidar bunlara koşut gidişiyle Cumhuriyet'in temel niteliklerini yıkmaya uğraşıyor, bunlara boşverip keyfine bakabilirdi. Kıbrıs satılıyor, Türkiye kiraya veriliyor, Atatürk ve Silahlı Kuvvetler karalanıyormuş, yurtsever olmasaydı, insan olmasaydı Erkin'i ilgilendirmezdi. Ama yurttaşlık duyarlılığı, gençlik coşkusu onu sorumlu kıldığı için görev üstlendi. Gençliğin temiz ve özgür sesini tüm gücüyle duyurmak için çıkarılan gazetenin yönetimini üstlendi. Bu oldukça güç iş, herhalde ona çok şeyler öğretti. Medyada kimlerin ne için neler yaptığını, dünkü Irak şahinlerinin bugün nasıl iktidar goygoyculuğunda yarışa giriştiklerini, tam bağımsızlıkçı, barışseverlerin haklı çıkması üzerine şimdi onları olmadık nedenlerle nasıl karalamaya uğraştıklarını gördü. Birkaç gazetede bir iki yazar dışında olumlu hiçbir belirti bulamamanın ağırlığını taşıdı. Bunlara yürek güç dayanır.

Yıllardır (elli yıla yaklaşıyor) Atatürk İlkeleri, özellikle laiklik konusunda bildiğim doğruları vurgulayarak uyarılarda bulunuyor, Allah'a, peygambere, dinlere, dinsel görevlere, tapınma yerlerine, kutsal kitaplara inançlara hiçbir olumsuz söz söylemeden öneri, dilek ve eleştirilerimi açıklıyorum. Kınamam inanç sömürüsü, bilgi karşıtlarınadır. İnsan hak ve özgürlüklerini, çoğulcu, katılımcı, kurallar ve kurumlar düzeni olan demokrasiyi, hukukun üstünlüğünü savunuyorum. Aşiret, cemaat, tarikat yapısına, özetle feodaliteye, diktaya her türlü sömürüye, teröre, mezhepçiliğe ve ayrımcılığa karşı olduğumu da belirtiyorum. Bu bağlamda kürtçülüğü tüm sakıncalarıyla büyük tehlikelerden biri sayıyorum. Bu tutumumun bana verdiği, vereceği zararları da biliyorum. Ama kimler ne yalanlarla, ne iftiralarla saldırıyor bilemezsiniz. Karşı olduğum davranışlar ve akımlarla birlikte gösterenler mi yok? Piskopatlığın kesin belirtilerini ortaya koyarak başkalarının sözlerini bana bağlayanlar mı yok? Benim özür dileyip bağışlanmamı, hor görülmemi isteyerek örnek olarak aktardığım başkalarının çirkin sözlerini benim söylediğimi ileri süren aymazlar, sapkınlar türedi. Atatürk'ün annesi ve kendisi için

ortalıkta dolaştırılan uydurma Selanik Asliye Hukuk Mahkemesi kararını yayanlar için Atatürk'ü özetle tanımlayıp değerini belirttikten sonra "böyle büyük bir insana karşı bunları yapanların ya sütü, ya kanı, ya mayası bozuktur" sözümü "halkına küfreden adam" diye sunan yazar çıktı. Üstelik patronu bana katılarak "evet bozuktur" diyen bir gazetenin laiklik karşıtı tetikçisi, neler neler. Bu örnekler Atatürkçü aydınların karşılaştığı olumsuzlukları ilgililerin düşünmesi için verdim. Kişisel ve kurumsal bağlamda söylenecek o kadar çok şey var ki yazılara sığmaz.

Erkin ne düşündü de aramızdan ayrıldı kestirmek güç. Ama bu yazımda geçen kimi olumsuzlukların onu etkilediği bir gerçek. Düşünmesi, kendini sorgulaması, utanması gerekenler olacaktır. Böyle mi olmalıydı? Tanrı onu ışıklar içinde yatırsın. Arkadaşları yollarında yılmadan aşamalar kazandıkça onun ruhu gönenecektir.

Erkin için

Bedri Baykam

Sevgili Erkin kardeşimizin aramızdan böylesine müessif bir olay sonucunda ayrılmış olması, hepimizi derin bir üzüntüye soktu ve kahretti.

O, gerçek bir devrimci aydın genç olarak gönlümüzdeki yerini şimdiden aldı. Her Atatürkçü eylemde daima en önde yer almayı, en evvel gelmeyi ve sözünü sakınmamayı prensip edinmişti. Sürekli umut saçan güler yüzü, kararlılığı ve cesareti ile, çevresindeki diğer gençlere de örnek teşkil etti.

Onun yokluğunu, Türk Solu ve İleri aileleri, hep yüreğinde hissedecek. Temennim, hiçbir siyasi ideolojik gerekçeyle, hiç kimsenin bu üzücü hadiseden alçakça bir yarar sağlamaya çalışmaması. Ne yazık ki bu üzücü olayı kullanmaya yeltenen bazı odaklar ortada var. Erkin'in ailesine ve kısa ama çok değerli yaşamına saygı duyan insanların, çocukça reflekslerle bu ölümü kullanmamalarını, bu üzüntüyü kendi siyasi emellerine malzeme yapmamalarını temenni ediyorum.

Bir Cumhuriyet çocuğu: Erkin Yurdakul

Öner Yağcı

Ülkemiz son hızla şeyhler, müritler ülkesine dönüştürülürken; Atatürk'ün üniformalı fotoğrafından rahatsız olan Meclis üyeleri seslerini yükseltirken, ama kendi üniformalarıyla şeyhlerinin kızının cenazesine katılıp şeyhin otomobilini, sakalını, eteğini öperken;

Kıbrıs sinsi manevralarla vatan toprağı olmaktan çıkartılıp peşkeş çekilmeye çalışılırken;

Hükümet üyeleri siyasi ahlakı bir yana bırakıp tüccarlığa soyunurken;

Cumhuriyet'in temeli laikliğe karşı olduğunu göğsünü gere gere haykıran biri en büyük bürokrat makamında otururken;

Cumhuriyet'in temellerine dinamit koyma yapılandırılmaları "derin demokrasi" gevelemeleriyle dillendirilirken;

Okullar molla yuvasına dönüştürülürken...

Yeni bir yıla giriyoruz.

Yeni yıla, tüm bu oluşumlara bir Cumhuriyet çocuğu olarak varlığıyla karşı çıkan Erkin Yurdakul'suz giriyoruz.

Cumhuriyet, bu erken ve genç ölümle bir eksik yaşıyor şimdi.

Boğazda düğümlenen bir soluk oldu şimdi o.

Türkülerimize bir hüzün daha katan can oldu.

Ölümü güzellemek yakışmaz, hele ki ölüm hiç yakışmamışken ona.

O yaşamın ve sevmenin yarattığı bir düşü gerçek kılmanın sıra neferiydi; bu kıvançla, bu onurla vardı.

Arayışın, coşkunun, kendine güvenin çocuğuydu o; genç ve yeni bir yurtseverlik hareketinin delicoş bir parçasıydı.

Erkin'i anlatmak, Erkin'i söylemek, yıllardır karşıdevrimin adımlarıyla çökertilmeye çalışılan Cumhuriyet'i; çağdışı eğitimin onca boğazlamasına boyun eğmeyerek aklının ışığıyla yakaladığı, özümsediği düşüncelerle ve Mustafa Kemal'in sürekli devrimciliğinin, bilge öngörülerinin ışığından aldığı güçle aydınlık gelecek arayan tüm yurtsever gençliğimizi anlatmaktır.

Nedir gençliğin coşkusunu düş kırıklığına çeviren?

Nedir sonsuzcaymış gibi görünen umuda prangalar vuran?

Bir sevdaya nokta koymak kolay mı?

Koşmak kolay mı yaşamın eşitsiz kulvarında?

Vatan sevmenin ustası olmak kolay mı?

Kolay mı, sola, unutulan değerlerini yeniden kavuşturmaya baş koymak?

Fedanın örneğini vermek yaşamıyla, kolay mı?

Yaşamımızın her anındadır, her alanındadır bu soruların yanıtları.

Erkin, bu yanıtların, emperyalizme karşı Ulusal Kurtuluş Savaşlarının öncülü olan ve bağnaz bir toplumu çağdaş bir Cumhuriyet'e dönüştüren düşünce ve eylemin egemenliğindeki bir yaşam biçiminde verilmesi gerektiğine inanıyordu ailesiyle, arkadaşlarıyla, İleri'yle, Türksolu'yla, tüm aynı kaygıları taşıyan Cumhuriyet insanlarıyla bir.

Bir kardeşçe, bir oğulca sevgi yumağıydı Erkin ve onun yaşamını koyduğu sevda ve onun özverili dayanışmasının yarattığı omuzdaşlık bu yumağın harmanıydı.

Harman şenliklerinin imparatorluklara inat türküsüydü, çığlığıydı, direnişiydi.

Türküsü susmayacak Erkin kardeşimin; çığlığı, direnişi susmayacak.

İleri'nin ilk sayısının giriş yazısında bir şiiri vardı Erkin'in; "yaşamanın ve sevmenin gençliği" diyordu orada. Şimdi "ölümün gençliğini" eklemek gerek o dizelere.

Şiirini, "Duvarların durduramadığını / Durdurabiliyorum ya sen ona bak" dizeleriyle bitirmişti; eklemek gerekmez mi: "Ölümün durduramadığını durdurmaktır asıl olan."

Yaşam nöbete devam ediyor, kaygılanmasın Cumhuriyet çocuğu Erkin.

Erkin!..

Halil İbrahim Şahin
(ADD Önceki Genel Başkanı)

Laik, demokratik, sosyal hukuk devleti, ulus devlet niteliklerini içeren Cumhuriyetimizin, saygın ve soylu öğretmenleri İnci ve Gürhan Yurdakullar'ın evladı olan Erkin; Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi son sınıf öğrencisi, aynı fakültenin ADK yöneticisi, ADD Genel Kurul Delegesi, TÜRKSOLU Gazetesi'nin Genel Yayın Yönetmeni, İleri Dergisi'nin yazarlarındandı.

Söylediğine inanan, inandığını söyleyen, hizmet ve bilim üreten, sevgiyi ve barışı esas alan toplum demokrasisinin ve çağdaşlaşma ideolojisi olan Kemalizmin (Atatürkçü Düşünce Sistemi'nin) ödünsüz savunucusu idi. O'nu kaybetmenin dayanılmaz acısı içindeyiz.

O, Büyük Önderimiz'in Gençliğe Sesleniş'indeki gençti, Konya Söylevi'ndeki gençti. Bursa Söylevi'ndeki gençti. Yöneticiliği, yazarlığı, konuşmaları, üreticiliği ile sefaletin ve cehaletin karanlıklarına aydınlanma ışığı götürüyordu. O'nu ölüme götüren en önemli nedenlerden birisi de, yıllardır devam eden Büyük Türk Devrimi ve Atatürk ilkelerinin, Cumhuriyet'in kurum kuruluşlarının yozlaştırılmasına karşın, toplum yapısını, demokrasiyi beslemekteki güçsüzlüğü idi.

Konuşması gereken sorumlular susarken, genç yaşta büyük çaba ve uğraşlar vermesi, ulusalcılığın, yurt sevgisinin, Atatürkçü Düşünce Sistemi'nin beynine ve yüreğine yüklediği görev ve sorumluluktu. O'nun aziz hatırası Atatürkçü gençler için üretim kaynağı olarak devamlı yaşayacaktır. O'nu bu ülke için yetiştiren ailesinin huzurunda saygı ile eğiliyorum. Ruhun şad olsun Erkin! Seni çok sevmiştik, devamlı özleyeceğiz. Gençler senin düşünce ve çalışmalarının mirasçısı olacaklardır.

Sana sevgi, sana saygı!...

Atatürkçü Gençliğe başsağlığı!...

Erkin Yurdakul'a armağan...

Prof. Dr. Ahmet Saltık
(ADD Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyesi)

Sevgili Erkin,

TÜRKSOLU Dergisi Genel Yayın Yönetmeni olarak yazdığın son makalen önümde. Tarihi 22.12.2003, sayısı 46. Yani tam 46 haftadır bu Dergi'de, "Yön" adını verdiğin köşende, Doğan Avcıoğlu geleneği ile Ulusuna doğru yönü göstermeye çabalamaktasın. Derginin ortasına gelen 12. ve 13. sayfaları dolduran bir makalen var. Bilmem, sen Dergi basıldıktan sonra eline alıp bakabildin mi? Korkarım bakamadın. Biliyorsun birkaç hafta sonra TÜRKSOLU'nun 2. yaş gününü kutlayacağız ama sensiz olacak bu güzel gün. Aslında oyunbozanlık ettiğini düşünüyorum biliyor musun! Son birkaç ayda sıklıkla görüşmüştük. Hayrabolu'da, Alpullu'da, Kocaeli'de...

"Keşke"li tümcelerin bir işe yaramadığı söylenir. Ben katılmıyorum. Özneler istenenler olmasa bile, başkaları açısından çok işe yarayabileceğini sanıyorum. Keşke, sonsuzluğa veda etmeden önce bir arasaydın beni, oturur söyleşirdik uzun saatler boyunca. Belki fikrini bile değiştirebilirdin kim bilir?

Ya da en azından birkaç hafta ertelerdin. Nitelikli emeğinle gece gündüz durmadan büyütüp serpilmesini sağladığın TÜRKSOLU'nun 2. yaş gününü kutlardık 1 Nisan 2004'te. Sen de o gencecik yaşına karşın,

daha kıdemli bir yayın yönetmeni olmuş olurdun öyle değil mi? Üstelik bu çok ciddi ve dönüşümsüz kararlar bir süre ertelendiğinde, hiç beklenmedik gelişmelerle vazgeçildiği de sıklıkla gözleniyor. Ben epey tanık oldum buna.. Aaah Erkin aahhh!? Bu sonucu sen de biz de hak etmedik...

Sevgili Erkin,

"Cumhuriyet'in 80. Yılında Türkiye Nerede?" başlığıyla Hayrabolu/Tekirdağ'da, 21.09.03 günü verdiğim görsel konferansı dikkatle izlemiş ve özenli notlar almıştın. Seninle biraz çalışarak, bu sunuşu bir makaleye dönüştürecek ve İleri'de yayınlayacaktık. O iş de kaldı bak, görüyor musun? Hem yazılarını bir araya toplayarak kitaplaştıracaktın, zamanı geliyordu. TÜRKSOLU'nda sayısı 50'ye yaklaşan, İleri'de 10'a varan makalelerini derlemeli ve 25 yaşına varmadan, bir kitap yazarı olmalıydın. Biliyorum, şimdi diyeceksin ki, onu da bir zahmet siz yapıverin, yaparız elbet! Dava arkadaşların, sevgili anne ve babanın iznini alarak bu aydınlanma hizmetini yerine getireceklerdir eminim. Hem senin yazdıklarını, hem de senin için yazılanları bir araya getirerek ölümsüzleştirmek gerekir. Bilirsin, ünlü Latin atasözüdür:

"Verba volent, scripta manent." Türkçe'si "Söz uçar, yazı kalır". Sen de yazmayı çok önemserdin bu yüzden ve epey yazdın. Kalemine, yüreğine sağlık. Deniz'ler gibi çok erken ayrıldın aramızdan. Yapacak çok şey vardı daha. 1980 doğumluydun, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi son sınıfındaydın. Okulla ilgili sorunlar nasılsa çözülürdü, henüz yaşamının baharındaydın. Liseli bir genç olarak Güneş'lerle Edirne ADD'ye ne sık gelirdiniz. Gözlerinizdeki enerjiyi, coşkuyu ben de heyecanlanarak okurdum hep. İnci Hanım ve Gürhan Bey sana "Erkin" adını vermişlerdi. Sen gerçekten de adınla uyumlu biçimde bir "erk", güç sahibi oldun. Soyadın "Yurdakul" idi; sözcüğün tam anlamıyla "yurduna kul" oldun. Acelen neydi be çocuk, yapacak o denli çok şey vardı ki daha..

Sevgili Erkin,

Son yazın önümde öylesine duruyor. "AB kuşatmasının ikinci cephesi: Güneydoğu" başlığını atmışsın. İzin verirsen artık çok geç kalan bir itirafta bulunayım: Yahu çocuk, daha 24 yaşında bunca derin birikimi, yazı deneyimini nasıl edindin sen? Şaşırıyorum inan. Senin akranlarının çoğu olmadık işlerle zaman öldürürken sen kitaplarından başını hiç kaldırmadın mı? Üstelik TÜRKSOLU ve İleri'yi finanse etmek için çalışmadığın iş de kalmadı. Tut ki duvar boyacılığıydı, tut ki ev gezmeleri ile binlerce dergiyi dağıtmaktı ve de sergilerdi... Ne zaman fırsat yarattın bunca okumaya? Sen gençliğini yaşadın mı sahi??

Çözümlemelerindeki derinlik, boyalı basının (?) bol sıfırlı dolarlı-yurolu aylık alan sözde kalemşörlerinin çoğuna 5-10 basar. Hele Attilâ İlhan Usta'nın deyimi ile "ihanetin doruğundaki aydınlar"ı hiç katmıyorum. O güzelim beyinsel emeğini ülkene, ülkenin senin gibi güzel insanlarına cömertçe, erk ile sundun.

Yüce Atatürk'ün özlemine tam da uyan bir halk aydını oldun. Biyolojik yaşını unuttum ben, sen birikimin ve eyleminle büyüdün, olgunlaştın ve hatta bilgeleştin. İnan bana hiç abartmıyorum. Hem şımarma şansın da yok üstüne üstlük. Ama bir eleştirimi de bu araya sokuvereyim izninle: Yahu çocuk, sen çok az virgül kullanıyorsun. Tümcelerin de uzun; özneyi, tümleci vs. ayırmakta zorlandığım oluyor sıklıkla. Hep söyleyecektim sana, ama kısmet bu güne imiş.

Seni nasıl mutlu edebilirim diye düşünüyorum: Yanıtı kolay, davanın kaldığı yerden sürdürülmesi. Elbet öyle yapacağız, bundan hiç kuşku duymamalısın. Ama sensiz bir eksik olduğumuzu da bilesin. Aydınlanma kolay dava değil. İlhan Selçuk Üstad, emeğin emeklediği ülkede koşmaya kalkan aydının bacaklarını kırarlar uyarısını yapıyor. Yurtsever TÜRKSOLU, geçmişten kazandığı deneyimleri de ardına alarak, hedefe yürüyecek. Artık çok deneyimliyiz; Yüce Atatürk'ün buyrumu (direktifi) doğrultusunda tüm ulusçu ve cumhuriyetçi güçleri bir araya getirme zorunluluğunun ayırdındayız. Buna sen de çok özen gösterdin, son derece sorumlu ve birleştirici oldun. Yürüdüğümüz hedef, büyük devrimci Mustafa Kemal Paşa'nın ulusumuza öğütlediği yüce idealdir; yani Anayasamızın 2. maddesinde değiştirilmesi teklif bile edilemeyecek temel nitelikleridir Cumhuriyet'imizin: "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir."

Dolayısıyla;

Demokratik, Laik

Sosyal hukuk devleti

İnsan haklarına saygılı

Atatürk milliyetçiliğine bağlı

bir Türkiye Cumhuriyeti andımızdır, ahdımızdır, boyun borcumuzdur. Us ve bilim yoluyla SÖYLEV, yol haritamızdır. Bunu gerçekleştirecek azmimiz de, gücümüz de var. Senin de çok iyi bildiğin gibi...

Sevgili Erkin,

Bunlara ek olarak, "Tam bağımsızlık", "özgürlük", "anti-emperyalizm", "anti-kapitalizm" bizlere, büyük devrimci Mustafa Kemal Paşa'dan kalıt.

Hedef, çağdaş uygarlık düzeyinin de ötesi. Türkiye'miz zorda, hem de epey zorda. Yüce Atatürk'ün sözleriyle "bizi mahvetmek isteyen emperyalizm ve bizi yutmak isteyen kapitalizm" çok yol almış durumda. Küreselleştirmecilerin=yeni emperyalistlerin ahtopot kolları ülkeyi ve ulusu sarmış. Ama özür yok. O'nun -Ata'nın- bütün ümidi senin gibi gençlikte çünkü.

Kemal Paşa, 1926'da kendisine yönelik İzmir öldürü (suikast) girişimi ardından şunları söylemişti: "Benim ölümlü bedenim elbet bir gün toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhuriyeti sonsuza dek yaşayacaktır ve Türk Ulusu, güvenlik ve mutluluğunu temel alacak ilkelerle uygarlık yolunda tereddütsüz yürümeye devam edecektir."

Senin fiziksel varlığının da biz yoldaşlarını çoook erken terk etmesine karşın, bu hâlâ bir gerçek evlat!

Sana yazmaya devam edeceğim Çocuk!...

Ahmed Arif'in dizelerinden esinle; gözlerinden, gözlerinden öperim, bir umudum sende, Türk Gençliği'nde, anlıyor musun??

Kemalist Devrim mutlaka tamamlanacak bu topraklarda!..

Emin Sami Arısoy

Erkin'e

Gerçek bütün çıplaklığıyla ortada ve her gün daha çok insanca bilinir duruma geliyor: "Batı" adıyla nitelediğimiz, bir grup "gelişmiş" ülke, "gelişmekte olan ülkeler" adını taktığı, aslında geri kalmasına neden olduğu diğer ülkeleri ve onların toplumlarını sömürüyor, o ülkelerin kanını canını, etini kemiğini; insanını, toprağını emiyor!.. Oysa, yıllardır kulaklarımıza anlatılan masala göre, Batı devletlerinin insanları medeni (!), Batı ülkeleri ne yaparsa dünyaya barış ve düşünce özgürlüğü gelsin (!) diye, geri kalmış ülkelerde insan hakları ve demokrasi yerleşsin (!) diye ve insanlık adına (!) yapıyor!.. Yerküre, "uygar dünya", "medeni Batı", "demokrasi toplumları" ve benzeri daha birçok cilalı adla yaldızlanıp önümüze sürülen bu "uygar" ve "gelişmiş" ülkelerin istediği gibi biçimlenirse, bütün insanlar mutlu olacak ve refah içinde yaşayacak (!)... Elbette bu masala artık yalnızca devşirme sömürge aydınları ile ulu efendimiz emperyalizmin kapatması bilumum altangil ve İkitelli hanelerinde ihanet medyasının köşebaşlarını tutmuş dolar beslemeleri inanıyor ya da çıkarları gereği inanıyormuş gibi yapıyor...

Kan emici ülkeler neden "gelişmiş"? Çünkü, beş yüz yıldır talan ediyorlar yeryüzünü, dünyamızın bütün anakaralarını talan ediyorlar; diğer ülkelerin yeraltı ve yerüstü zenginliklerini, madenlerini, suyunu, doğalgazını,

petrolünü, ormanını emiyor, el koyuyor, çalıyor, kendi topraklarına taşıyorlar... Başka toprakların insanlarını, başka ülkeleri, başka milletleri soya soya gelişiyorlar!.. Gün oluyor, Amerika anakarasında doksan milyon Kızılderili'yi yüzyıllık bir soykırımla yok edebiliyor uygar Batılı, gün oluyor Afrika'nın kara derili insanını köle pazarlarına sürebiliyor... Ama, tüm bunların hepsini her zaman insanlık adına yapıyor; insan hakları adına, barış, özgürlük adına! Batılı uygar yaratık, insanlık değerleri açısından gerçekten yalnızca tek dişi kalmış bir "medeni" onursuzluğuyla, henüz doğrudan el koyamadığı topraklara ve o toprakların insanlarına da hiç vazgeçmeden, utanmazca saldırıyor...

Ama, Mustafa Kemal ve bu topraklar için kanını veren binlerce yurtsever silah arkadaşının, Türk milletine emanet ettiği Türkiye Cumhuriyeti'nde, saygıdeğer uygar Batı ve ulu efendimiz emperyalizm istediği gibi at oynatsa da işler pek de öyle Türk Milleti'nin fark etmeyeceği biçimde gitmiyor bir süredir. Çünkü, emperyalizmin Kuvayı Milliye kâbusu geri döndü bu topraklara!.. Batı bu kâbusu bir yerlerden, "geldikleri gibi giderken" hatırlıyor... Bu kâbus bir ara Deniz Gezmişler olarak da boy göstermişti Anadolu topraklarında... Ve şimdi kâbus geri döndü!

Emperyalizm ve beslemelerinin boğazına oturan Kuvayı Milliye kâbusunun yeni adı Atatürkçü Düşünce Kulüpleri Federasyonu. ADKF, "gerçek vahşi Batı"nın ve onun "temel insanlık değeri (!) olan emperyalizm"in peçesini sıyırarak, Türkiye Cumhuriyeti'nin önce sömürülmesi, sonra da parçalanıp yok edilmesi amacının önündeki en büyük engellerden biri artık. ADKF'nin, Tam Bağımsız Türkiye uğruna, İleri ve TÜRKSOLU dergileri ile yeniden tutuşturduğu Kuvayı Milliye meşalesi, her geçen gün daha çok sayıda her yaştaki Türk gencini Kemalist Devrim ülküsünün saflarına katıyor. Yürekleri şayak kalpaklı yüzbinlerce Atatürk gencinin bilincinde çoğalan Milli Kuvvetler meşalesi Anadolu ve Trakya'nın üstüne gerilen karanlıkları aydınlatıyor...

Bir zamanlar 'büyük şeytan' olarak niteledikleri ABD'ye artık Tanrı gibi boyun eğerek onun her istediğini yapan ve "Tanrı'ya ortak koştukları için" (halen kalmışsa, kendi inançları açısından da) kâfirleşen iktidardaki kâfir imam zihniyetli din tüccarlarından, karadüzen özlemcilerinden, Türk Devleti'ni bölebilecekleri zehabındaki emperyalizmin kuklası bölücülere, Türkiye'nin geleceğine kasteden ve Türk Milleti'nin ortadan kalkmasını amaç edinen her kesimin korkulu rüyası ADKF, Türkiye Cumhuriyeti'nin, Türk Milleti'nin düşmanı herkesin saldırısı ile karşı karşıya kaldıkça Kemalizm ülküsü doğrultusunda ne denli doğru yolda olduğunu daha iyi kavrıyor...

Elbette, emperyalizmin ve "vahşi Batı"nın iştahı dünya için bir bütündür ve Türkiye üstündeki oyunlar, kan emicilerin büyük soysuzluk tiyatrosunun bir parçasıdır. O nedenle, ADKF aydınlıkları Kuvayı Milliye meşalesi ile çoğaltıp

ihanet medyasını, sömürücülüğün taşeronu ve hortumu tekelci 'sermaye'yi, sömürü düzeninin satılmış palyaçolarını emperyalizmle oynaşırken suçüstü yakalamak yanı sıra, tam bağımsızlık ülküsünün meşalesini de dünya üstünde dalgalandıracaktır. Böylece ADKF ve TÜRKSOLU, İntifada için Arafat'ın arkasında da olacaktır var gücüyle, Amerikancı darbe girişimine karşı Venezüella'da Chavez'in de... Denizler'i gönderinde dalgalandıracak, Che'yi de, Castro'yu da selamlayacaktır... Kıbrıs Davası'nda da Denktaş'ın arkasında alacaktır yerini... Emperyalistlerin, yalnızca kendi çıkarları için, insan hakları yaftalı haçlı çarmıhlarıyla istila ettiği komşu Irak'ta direnişin simgesi Saddam'ın da arkasında olacaktır elbet. Çünkü, ŞAYAK KALPAKLI SARIŞIN KURDUN ÇELİK İRADESİYLE GENLERİMİZE KAZIDIĞI KEMALİST BİLİNÇ DER Kİ; MAZLUM MİLLETLER DEĞİL, EMPERYALİZM KAYBEDECEKTİR SONUNDA, MUTLAKA!..

TÜRKSOLU, ADKF'nin gür sesidir; emperyalizm adlı soysuzluğun çirkefini her iki haftada bir onun ve yerli işbirlikçilerinin onursuz suratlarına çarpar. O onursuzlar ki, artık kendilerine 'basın' diyemeyecek kadar düzeysizleşmişlerdir, 'medya' der; Türk diyemeyecek derecede soysuzlaşmışlardır, Türkiyeli der... (Türkiye ise aslında Türklerin yurdu demektir!..) Yani, asıllarını reddederler. Atasözümüzse, "Aslını inkâr eden haramzâdedir" gerçeğini hatırlatır!..

Dergiler, yayın yönetmenleri, yazarları ve okurlarının omuzlarında yol alır ülkülerine... TÜRKSOLU, ilk kez 8 Nisan 2002 günü, Genel Yayın Yönetmeni Erkin Yurdakul'un yönetiminde, Kemalist Devrim ülküsünü bayrak edinerek, Kuvayı Milliye geleneğinin takipçisi olarak dikildi emperyalizmin ve maşalarının karşısına. Türkiye üzerindeki kirli oyunlar ve bu oyunlarda yer alan pislikleri sergileyerek onun yönetiminde yürüdü bugünlere. Erkin'i, acıdan kavrulan yaralı yüreklerimizin sonsuzluğuna uğurlasak da, TÜRKSOLU'nun Mustafa Kemal Türkiyesi'nin aydınlık yarınlarına yürüyüşü, Erkin Yurdakul'un insan sevgisi, vatan sevgisi, Atatürk sevgisi, Kemalizm coşkusu ve Kemalist Devrim ülküsü ile dolu yüreğinin öncülüğünde binlerce Erkin'le, Erkin Yurdakullar'la sürecek... Bu yürüyüş, yüksek öğretim kurumlarının üstüne oturmuş, Atatürkçülük maskesinin ardında gizlenmeye çalışan, insan düşmanı, insanlık düşmanı, tescilli bilim hırsızı, üniversite diktatörü bozuntusu soytarıları da alaşağı edecek, emperyalizmin oynaşı sömürge aydını diğer zavallıları da... Emperyalizmin iştahı ise kursağında kalacak!... ÇÜNKÜ, ADIMIZ KADAR İYİ BİLİYORUZ; KEMALİST DEVRİM MUTLAKA TAMAMLANACAK BU TOPRAKLARDA!..

BÖLÜM I

Atatürkçülük, 6 Ok ve Ulusal Sol

Kemalizme ihanet

Türkiye, ölümünden 64 yıl sonra Atatürk'ün bıraktığı yerden bambaşka bir yerde. Bugün Türkiye'nin geldiği yeri tartışırken bu tartışma her seferinde bir Kemalizm tartışmasına dönüşecektir. 64 yıldır komprador siyaset Kemalizme rağmen gelişirken, Atatürkçü kuvvetler de komprador siyasete rağmen ayaktadır.

Anti-Kemalist yapı, Kemalizm düşmanları ve Kemalizme ihanet

Mustafa Kemal'i Atatürk yapan onun mevcut toplumsal yapıya karşı mücadele eden devrimci bir lider olmasıydı. Kemalizm, Türkiye'nin toplumsal yapısını değiştirmek için mücadele içinde gelişmiş bir programdı. Türkiye'nin değişmesi ve başka bir Türkiye haline gelmesi demek, bu toplumsal yapının değişmesi demekti. Atatürk o toplumsal yapıyı değiştirdiği için Türk toplumuna mal olmuştu. Türkiye ise bugün Atatürk'ün yaratmak istediğinden başka bir toplumsal yapıya dönüştürülmüştür.

Bugün bir geri dönüşten ve gerici siyaset düzeninden bu yüzden bahsediyoruz. Atatürk, Türkiye'yi değiştirmek için adım adım bir mücadele programı ortaya koymuş ve bu uygulanmıştır. Atatürk'ün ölümünden sonra ise yine adım adım bir geri dönüş programı uygulanmıştır. Nereye geri dönüş?

Atatürk'ün müdahale ettiği uydu toplumsal yapıya dönüş.

Uydu toplumsal yapıya bağlı komprador siyasete dönüş demektir bu. 300 yıllık komprador siyaset yapısının bu güncel biçimi, Atatürk'ün toplumsal yapıyı değiştirme programına karşı geliştiği için anti-Kemalizm olarak nitelendirilmelidir.

Anti-Kemalizm Türk siyasetinin iki ana damarından beslenmektedir. Bunlardan birincisi açık Kemalizm ve Atatürk düşmanlarıdır. Genel olarak siyasetin "sağ"ını Kemalizm düşmanlığı tanımlar. Sağcıların Kemalizm düşmanlığına 80'lere gelindiğinde liberal sol eklentiler de olmuştur.

Ancak sağın Kemalizm düşmanlığı Türk siyasetinde Anti-Kemalist yapının gelişmesini yeterince açıklayamaz. Kemalizmin bir de "içerden" tasfiye edildiğini görüyoruz. Bu, Kemalizme ihanet çizgisidir. Kemalist program, 6 Ok, bizzat Atatürk'ün kurduğu CHP'den tasfiye edilmiştir. CHP ve türevlerinin Türk siyasetindeki yeri ancak Kemalizme ihanet çizgisi doğru konulduğunda açıklanabilir.

Böyle baktığımızda, Türk siyasetinde çoğunlukla sağcı Kemalizm düşmanları iktidarda olsalar da, CHP'deki Kemalizme ihanet çizgisi iktidara geldiğinde de anti-Kemalist programın ilerletilmesine devam edildiğini görürüz. Kemalizme ihanet, Kemalizm düşmanı siyasetin ardılı olagelmiştir hep.

Kemalizm soldur, Kemalizme ihanet sağcılaşmadır

Kemalizm düşmanları ve Kemalizme ihanetin ortak misyonu Türkiye'de Atatürk'ün önayak olduğu antiemperyalist yapı değişikliğini engellemekti. Siyasetin her iki partisi de bu noktada tek ve ortak bir programa sahiptir. Önemli olan da budur. Yıllardır iktidar ve muhalefet arasında neden uygulamada fark olmaz? Parlamentonun sağı ve solu arasında neden bir fark yoktur? Bu soruların cevapları buradadır.

Anti-Kemalist yapının gelişimine uyarak, aşamalarla gerçekleştirilmiş bir siyasettir Kemalizme ihanet: İlk aşama "uzlaşma"dır. Toplumsal yapıyla mücadeleden vazgeçilerek onunla uzlaşılmıştır. İkinci aşama "koruma"dır. Uzlaşılan toplumsal yapı Atatürkçü kuvvetlerin müdahalesine karşın korunmuştur. Üçüncü aşama ise "destekleme"dir. Kompradorlaşma desteklenmiştir.

Burada güncel tartışmaya ilişkin ilk tespitimizi yapmalıyız: Neden Kemalizm solculuktur ve bugün tüm parlamentonun solunda yer almaktadır? Ve neden Kemalizm karşıtlığı sağcı siyaset formasyonu içinde şekillenmiştir? Bunun cevabı işte bu aşamalardadır.

Kemalizm, toplumsal yapıyla mücadele programı olduğu için soldur, Kemalizm karşıtlığı, toplumsal yapıyı koruduğu için sağdır, muhafazakârdır.

Solu-sağı hâlâ "İngiliz parlamentosunun sağında oturanlar-solunda oturanlar" diye öğretmeye çalışanlar var mı bilemiyoruz ama, siyaset bilimsel olarak toplumsal yapıyla ilişkiler çerçevesinde tanımlanır.

Kemalizme ihanet de toplumsal yapıyla uzlaşma-koruma-destekleme siyaseti olduğu için sağcılaşmadır. Kemalizme ihanet Türkiye'nin sağcılaşmasına hizmet şeklinde gelişmiştir.

Kemalizm toplumsal yapıyı değiştirmeye yöneldi

Toplumsal yapı derken neyin kastedildiği bilimsel olarak açıklanmadan ne Kemalist programın aşamaları ne de Kemalizme ihanetin aşamalarının anlaşılması mümkündür. Kemalizme yönelik saldırılar tam da bu toplumsal gerçek bulandırılarak yapılmaktadır. Örneğin güncel tartışmada ısıtılıp ısıtılıp öne sürülen Küçükömerci ve Kemal Tahirci tezlerin yaptığı budur. Onlardan Kemalizmin bürokratik bir üst yapı hareketi olduğunu duyarız hep. Bu, sağcıların bilindik tezine dönüşür: Kemalizm halka rağmen bir düzen kurma çabasıdır!

Peki Atatürk ortaya çıkmadan önce, halk neredeydi de Mustafa Kemal ona karşı gelmiştir? Önceki Türk siyaseti halka mı dayanmaktaydı? Toplumsal yapı, toplum sınıfları içindeki ilişkiler olduğuna göre buna cevap vermek gerekir. Oysa Kemalizm karşıtları bu soruya cevap veremezler.

Bu soruyu cesaretle soran ilk insan Mustafa Kemal olmuştur. Atatürk'ün eyleminin esasını da o halkın aranması, bulunması ve onunla birlikte milli mücadele verilmesi oluşturur. Atatürk mücadeleye başladığında "halka rağmen" olan toplumsal yapı İstanbul'da bulunmaktadır. Halk ise Anadolu'da. Şimdi İstanbul'da oturanların mı yoksa Anadolu'ya koşanların mı halkla birlikte hareket ettiklerini sormak gerekir.

Atatürk İstanbul'dan uzaklaştığında, temel dayanakları İstanbul'da bulunan toplumsal yapı Türkiye'nin 200 yıllık uydulaşmış yapısıydı. Bu yapı içerisinde halkın yer bulmasının olanağı yoktu. Yapı tamamen Osmanlı seçkinlerinin ve kompradorlaşmış siyasetçilerinin Batı ülkeleriyle olan ilişkilerine dayanmaktaydı. Bu ilişkiler sonucu 200 yıla varan süreçte Türkiye adım adım sömürgeleştirilmiş ve uydu toplumsal yapıya eşlik eden komprador bir siyaset yapısı kurulmuştu.

Atatürk'ün yaşamını incelediğimizde Onun bu komprador yapı içerisinde kurtuluş imkanı aramayacak kadar tecrübeye sahip olduğunu görüyoruz. Böylece Atatürk bambaşka ve denenmemiş bir yola, bu toplumsal yapının devrimle değiştirilmesi yoluna girer. Türkiye'de halka dayanan devrimci bir rejimin gerçekleştirilmesi yoluna girilir. Bu da çağdaş Türkiye'nin kuruluşuna varır.

Kemalizm karşıtları toplumsal yapıyı değiştirme kavgasını algılayamadık-

ları için laf kalabalığı arasında kaybolmaktadırlar. Onlar Mustafa Kemal'i hala asker-bürokrat-seçkin sınıf içinde sayarken, Mustafa Kemal rütbeleri çoktan sökmüştür. Eski düzenin, rütbeleri kadar ayrıcalıklarının da bir anlamı olmadığını bilmektedir. Türklerin aşağılandığı yarı-sömürge yapıya yepyeni bir kavram sokar: Ulusal egemenlik. Anadolu çölünde yepyeni bir güç keşfeder: Halk.

Uydu yapıyla mücadele programı: 6 Ok

Bilindiği gibi Türk Devrimi bir günde gerçekleşmemiştir. Devrim programının ilkeleşmesi ise Atatürk'ün tüm yaşamına yayılmıştır denilebilir. Kemalist programın bu niteliğini ve gerekçesini de Atatürk Nutuk'ta şöyle açıklar: "Türk atayurduna ve Türk'ün bağımsızlığına saldıranlar kim olursa olsun, onlara bütün ulusça silahlı olarak karşı çıkmak ve onlarla savaşmak gerekiyordu. Bu önemli kararın bütün gereklerini ve zorunluluklarını ilk günde açıklamak ve söylemek, elbette yerinde olmazdı. Uygulamayı bir takım evrelere ayırmak ve olaylardan yararlanarak ulusun duygu ve düşüncelerini hazırlamak ve adım adım ilerleyerek amaca ulaşmaya çalışmak gerekiyordu. Nitekim öyle olmuştur."

Açıkça ortaya konulan şudur: Türk'ün bağımsızlığına müdahale edenlere karşı mücadele (1927'de) 9 yıldır sürmektedir. Yani mücadele savaş koşullarıyla sınırlı değildir. Bunun anlamı açıktır; ulus bağımsız olmaya karar verdikten beri ortada düşman orduları yokken de aynı amaç için mücadele edilmektedir. Dolayısıyla Atatürk devrimcilere yalnızca düşman ordularıyla değil toplumsal yapıyla mücadele işini de yüklemiştir.

Kemalist program toplumsal yapıyı aşamalarla değiştirirken, ilk okları milliyetçilik ve halkçılıktır. Her şey antiemperyalist milliyetçi bir mücadele örgütlemekle başlamaktadır. Halkçılık da ilk kez Milli Mücadele sırasında ifade edilmiş ve 1921'de Teşkilat-ı Esasi'ye temel olmuş bir kavramdır.

Sömürgeleştirilmiş Türkiye, işgalle de açıkça ortaya çıktığı gibi, Batılı devletlerin güç dengesine dayanmaktaydı. 20. yüzyılın başına gelindiğinde son 200 yıllık Osmanlı siyaseti bir o Batı devletine bir bu Batı devletine dayanmak şeklinde gelişmiştir. İşin diğer yönünde ise halkın dayanılmaz yoksullaşması ve Türk ulusal bütünlüğünün parçalanması yatmaktaydı.

Dolayısıyla mandacıların iddia ettiğinin aksine herhangi bir Batı devletine dayanarak Türk bağımsızlığı gerçekleşmeyeceği gibi halkı birleştirmeden de bu iş başarılamayacaktır. Mandacıların tek dayanağı da budur: Halk beraber yola çıkılamayacak kadar sefalet içinde ve geriydi.

Atatürk ise yola çıkarken gerçeği biliyordu. Halkın sefaletinin kaynağı emperyalist Batının uyduluğunda yaşamaktır. Bu uyduluğa karşı mücadele etmek halkı seferber edecektir. Atatürk'ün ünlü polemiğini hatırlayalım:

Çevresindekilere Anadolu'yu kastederek, "Siz burada ne görüyorsunuz? Yalnızca bir çöl. Bense kahraman Türk milletinin iradesini görüyorum" demekteydi. Batı uyduluğunun çölleştirdiği topraklarda Atatürk zenginliğin gerçek kaynağını, yani halkı görmektedir. Bunun için Kemalist programın doğrultusu bu milliyetçi ve halkçı zeminde gelişir.

Halkçılık, Kemalizmin doğrultusudur

Kemalizmin halkçılık doğrultusu üzerinde durmak gerekmekte. Çünkü Kemalizme ihanet çizgisinin tüm teorik altyapısı halkçılık perspektifinin örtbas edilmesi ve bulandırılması üzerine geliştirilmektedir. Kemalizmin halka rağmen bir düzen getirdiği iddiası, ileriki yıllarda siyasetin sağının amentüsü olurken, CHP'nin de verdiği ilk tavizler buradan olacaktır.

Bundan doğal bir şey de olamaz. Çünkü sağcılık daha 1920'lerin sonundan itibaren, Ahmet Ağaoğlu çizgisinde serbest piyasacılığa dayanmaktaydı. Hatırlanırsa Kemalizme ilk ciddi muhalefet iktisatta "serbest"liği esas almış partilerden gelecektir.

Sebebi ise açıktır. Mustafa Kemal daha yola çıkarken, tüm uydu yapının kaynağındaki Tanzimat serbest piyasacılığına yüklenmekteydi. Serbest piyasacılığı açık açık "yabancı sermayenin jandarmalığı" olarak niteledikten sonra, Türkiye'deki serbest piyasacı çevrenin de Kemalist olması beklenemez zaten. Kemalizm serbestçiliğin, halkın ihtiyaçlarından ve taleplerinden serbest, emperyalistlerin taleplerine bağımlı olmak olduğunu doğru kavramıştır.

Bu durumda Atatürk ulusal çıkarın bölünmediği bir halk kavramı inşa eder. Milli Mücadele'nin başarıyla yürütülmesinde de bu temel olur. Ulusal egemenlik anlayışıyla halkçılık birbiriyle çelişmeyen kavramlar olarak konur. Milli irade ezilen Türk halkının iradesidir.

Kimileri, bu durumu Kurtuluş Savaşı'yla sınırlı sayar ve aslında daha çok ezilenleri tanımlayan halk kavramıyla, tüm toplum kesimlerinin bütünlüğünü tanımlayan ulus kavramının ayrı kökenleri olduğuna işaret eder. Kurtuluş Savaşı'ndan sonra halkçılık terkedilmiş, ulusal egemenlik kavramı altında, seçkinlerin eşrafla olan koalisyonu devam etmiştir.

Tezin birinci hatası, Kemalist programın Kurtuluş Savaşı'yla sınırlı olmayan bütünlüğünü gözden kaçırmasıdır. Savaşta halka dayanan Kemalizm, savaş sonrası koşulları da savaş koşullarıyla bir tuttuğuna göre halkın bütününe dayanmayı bırakıp, neden sadece kendisine muhalefette başı çeken eşrafa dayansın ki?

Halkçılık programına işçi sınıfı değil sermaye karşı çıktı

Diğer yanlış ise, sermayenin (ya da gelişmekte olan sermayenin) neden

Kemalizme muhalefet ettiğini açıklayamamasıdır. Çünkü Kemalizmin halkçı doğrultusu hep sürmüş, ancak Atatürk'ün ölümünden sonra çarpıtılmıştır. Kemalizmin ulus egemenliğini tanımlayan "imtiyazsız, sınıfsız kaynaşmış kitleyiz" formülasyonu yoksul halk kitlelerine karşıt değil, onların yücelmesine ve yaşam koşullarının düzeltilmesine hizmet etmekteydi.

Sermayenin talebi açıkça Tanzimat'ın imtiyazıdır oysa. Halk ve imtiyazcılar arasında bölünmüş bir toplumda, üstelik sermaye açıkça Kemalizme muhalefet ederken, formülün yetersizliği tartışılabilir, ancak formülün halka karşı olduğunu iddia etmek bilim dışıdır.

Şüphesiz 1920'lerin sınıfsal gelişmesi içinde sorun yaratmamış bir fomüldür bu. Zaten işçi sınıfının ulusal bütünlük içinde tehdit olması düşünülemez. Bu formül işçi sınıfını engellemeye yönelmiş bir formül değildi. Ancak bu formül, hararetli muhalefetlerinden de anlaşılacağı gibi, sermayeyi memnun etmemişti.

Halkçılık ulusal bir bütünlük yaratma amacına yöneldiğinden sadece ekonomik değil, toplumsal yapının tüm alanlarını kapsayan bir programdı. Milliyetçilik nasıl emperyalizmle mücadelenin temelindeyse halkçılık da Kemalizmin toplumsal yapıyla mücadelesinin ana doğrultusunu oluşturdu. Halkçılık ilkesinin ekonomik boyutunu ise devletçilik ilkesi oluşturacaktı.

Ancak muhalefet özellikle çok partili dönemde, Kemalizmin halka rağmen geliştirildiği tezlerini ortaya sürmektedir. Bu tezler ekonomik olarak 40'lardan sonra sermayenin imtiyazlandırılması ve halkın üzerinde bir egemenlik noktasına çıkarılmasından kaynaklanmaktaydı. Halkçılığa dönüş kesin olarak engellenmek istenmektedir.

Kemalizm düşmanları bu sloganla siyasete yüklenirken, Kemalizme ihanet çizgisi de gerçekten halktan kopmuştur.

Halkın refahını sermaye değil, devletçi program geliştirdi

Ancak hiçbir zaman bu tezlerin sınıfsal ve ekonomik muhtevası göz önüne getirilmez. İşte bu yüzden sermayenin ucuz halk düşmanı tezleri, 30'lardan sonra Ağaoğlu, 60'lar ve 70'lerde ise Küçükömer ve Kemal Tahir tarafından formüle edilirken, ısrarla sermayenin toplumsal yapı içindeki konumu sorgulanmamıştır. Burjuva ideoloğu olan Ağaoğlu'nda zaten halk yok birey vardı. Bu temelde Küçükömer ve Kemal Tahir'de sermaye yok, bürokratik seçkinler ve toprak ağasından marabaya kadar giden bir "halk cephesi" bütünlüğü vardır.

Küçükömer kendi içinde çelişkili birçok tezi ihtiva eden eserlerinde, üretici güçler karşısında bürokratı koyar: "Eğer Terakkiperver Fırka, zamanla örgütünü bütün ülkeye yayarak genel seçime girebilse idi iktidara gelirdi. Ve bu iktidar üretim güçlerini geliştirmek isteyen eşrafın olurdu. Şüphe

edilmesin CHF içindeki büyük eşraf da hemen partilerini değiştirirdi."

İşte sağcılığın üretimi geliştirme adına kutsanması bu şekilde yapılır. Üretici güçlerin başında "mülk sahibi sınıf" gelir onlara göre. 60'lara kadar da üretici güçleri geliştiren sermayedir! Emperyalizm, sömürü, kapitalistler vb. gibi bir dolu solcu lafın arasında işledikleri fikir budur. Örtbas ettikleri de sermayenin Türk tarihinde bir kere olsun üretici güçleri geliştirmediği gerçeğidir.

Türkiye'de üretim düzenini geliştiren yegane atılım, Atatürk'ün halkçı devletçi politikaları temelinde oluşmuştur. O da bürokratlıktan değil, tüm halkın egemenliğinin toplumsal yapının merkezine konmasındandır. Ulusal ihtiyaçlar, ulusal sanayii gerekli kılar. Bu ne oranda başarıldı, ayrı tartışma konusu ama, Kemalizm bunu başarmak için doğru yoldaydı ve büyük işler de gerçekleştirdi.

Halkçılık doğrultusunda, özellikle yabancı sermaye ilişkileriyle imtiyazlanmak isteyen sermayeye kesinlikle engel olunacaktır. Ancak 40'lardan sonra İnönü'nün uzlaşmacılığıyla olacak olan tam da sermayenin bu imtiyazlanmasıdır.

İnönücülüğün Atatürk'e yamanması

Küçükömerler'in yaptığı bir diğer çarpıtma ise, sermayeyi Batıcılıktan kurtarıp halk cephesine katmak yanında, İnönücülüğü de Atatürk'e yamamak olmuştur. Bürokrat tipini İnönü olarak belirtirlerken, özellikle 38 sonrası tüm İnönü politikalarını da Atatürk'e yamarlar. Bunda amaç Kemalizmi halktan uzak ve seçkinci gösteren "orijinal" tezlerine kanıt toplama ihtiyacıdır.

Bu temelde son yaptıkları da sağ-sol ayrımını çarpıtmak olmuştur. Sağı bürokratik seçkinler, solu üretici halk cephesi olarak koyarlar. Amaç sağı halktan göstermektir. Peki soralım: Küçükömer'in çizdiği ünlü ve bugünlerde pek moda olan sağ-sol çizelgesinde, Prens Sabahattin mi halktandır? Abdülhamit mi?, Milli mücadele sırasında işgal kuvvetlerinin takımı Altay'da top koşturan Menderes mi? Atatürk'ü halktan koparıp statükocu olması gereken sağda tanımlamak ise herhalde 20. yüzyılın hiçbir siyaset bilimcisinin aklına gelmeyecektir. Tezler hakikaten orijinaldir!

Kemalizm-halk ilişkisine saldırma ise işte anti-Kemalist programın halk düşmanı ekonomik-sosyal tezleri gözden saklanarak özellikle laiklik gibi konulardan kışkırtılacaktır. Temel tezleri Kemalizmin toplumsal gelişmenin önüne Batıcı laiklerle, İslamcı Doğucuların çatışmasını koymasıdır.

Kemalizme ihanet programı laiklik üzerinden başladı

Kemalizmin ilkeleşmesi sürecinde laiklik sonradan gelmektedir. Laiklik konusundaki adımlar da milliyetçi ve halkçı temellere göre daha sonradan

atılmışlardır. Ancak laiklik Milli Mücadele sonrası toplumsal yapının değiştirilmesinin temel ilkelerinden biriydi.

Çünkü Batı uyduluğunun en önemli dayanak noktasını, çağdaş bir ulusal bilincin engellenmesi oluşturur. Bunun önündeki en önemli engel ise, yapının Batılılaşmasından kaynaklanan tepkinin gerici kuvvetlerce örgütlenmesidir. Batı bu durumu destekler ve kışkırtır. Halk ise sorunlarının gerçek kaynağından uzaklaştırılmış olur. Bu yüzden laiklik bilincinin geliştirilmesi ve çağdaş toplumsal kuvvetlerin örgütlenmesi Atatürk için olmazsa olmaz meseleydi. Atatürk bu kuvvetler içinde gençliğin ve ordunun laiklik konusunda duyarlılaştırılmasına özel önem vermişti.

Milliyetçiliğin işgale dayalı bir tepki milliyetçiliği olarak kalmaması, toplumsal bir milliyetçiliğe dönüşmesi ve böylece Türk uluslaşmasının korunması ancak laiklikle mümkün olabilecektir.

İşte bu yüzden Kemalist program milliyetçilik ve halkçılıkla yola başlarken ihanet çizgisinin laiklik ilkesinden başlaması önemlidir. Bugün de Kemalizme ihanet çizgisiyle Atatürkçü kuvvetler arasındaki mücadelenin önemli bir kısmı laiklik mücadelesi olarak geçmektedir.

Kemalizm karşıtları, Kemalizmin halka rağmenliği iddiasını laiklik ilkesine dayamaktadırlar. Burada temel amaç anti-Kemalist programın toplumsal içeriğini gizlemektir. Çünkü bu toplumsal içerikte halkın sırtında yük olan en geri kesimlerle uzlaşılabilir. Tarikat şeyhlerinin varlığı halk açısından bir problemdir ama sermaye açısından değil.

Dikkati çekmek gereken nokta, Kemalizmin şeriat tehdidini göstererek kapattığı iki partinin de, sermaye politikaları doğrultusunda özellikle büyük şehirlerde bir muhalefet örgütlüyor olmasıdır. Çünkü sermaye toplumsal yapıyı korumak amacıyla, bu yapının en geri unsurlarını da korumaya ve kışkırtmaya yönelmiştir. Toplumsal bir tabanı olmayan Batıcılığın ve sermayenin tek kitle dayanağı da gerici kuvvetlerdir. Türkiye'de sağcılığın program-tüzüğü budur.

Kemalizm laiklik, Kemalizme ihanet Batıcılıktır

Kemalizmin laikliğine saldıran anti-Kemalist program ise, Kemalizme ihanet çizgisinin Batıcılığından beslenmiştir. Çünkü İnönü laikliği ile Atatürk laikliği arasında derin bir fark vardı. O da Atatürk çağdaş bir ulus temeli yaratmaya çalışırken, İnönü'nün Batılı bir ulus yaratmaya çalışmasıdır.

Şeriatçılığın marjinalleşmesine varan Atatürkçü laiklik karşısında, gericiliği besleyen bir İnönü laikliği vardır. Sağcılaşmanın teorisyenleri burada da İnönücülüğü Atatürk'e yamayarak, çağdaşlıkla Batıcılık arasında Atatürk'ün gördüğü çelişkiyi örtbas ederler.

Kemalizmin laiklik anlayışının yarattığı en devrimci sonuç ise, bu sağcılaş-

ma karşısında yarattığı çağdaş toplumsal güçlerdir. Laik eğitim anlayışıyla yaratılan gençlik kuvveti Türkiye'de Atatürkçülüğe dönüşün kaynağı olacağı gibi, solun da yegane dayanağı olur. Ordu, solcu devrimciliğe yönelebilmiş tek çağdaş kuvvettir. Sağcılaşma ve gericiliğe karşı birçok defa kapalı-açık müdahale etmiştir. Tüm Türksolu geleneğinin bu Kemalist çağdaş kuvvetler arasından geliştiğinin altını çizmekte fayda var. İşçi sınıfının gelişmesi ise başlıbaşına Kemalist halkçılığın ve devletçiliğin bir sonucu olacaktır.

Kemalizme ihanetin ilk aşaması: Uzlaşma

Kemalist programa karşı ihanet çizgisi, Atatürk'ün ölümünün hemen ardından başladı. Kemalist Devrim nasıl bütünlüklü olarak ama aşama aşama gelişmişse Kemalizme ihanet de başından beri belli çizgisiyle ama aşamalı olarak gelişti.

Kemalizme ihanetin belirleyici özelliği, artık toplumsal yapıyla mücadelenin bırakılmış olmasıdır. Önce 300 yıllık sömürgeleşme sürecinin artığı olan uydu yapıyla uzlaşılır, sonra yapı korunur, sonra da desteklenir oldu. Burada ihanet çizgisi 20'lerden beri gelişen anti-Kemalist sağcı muhalefete uymak şeklinde oldu.

Kemalizme ihanet çizgisinde 3 döneme uygun üç siyaset ve 3 lideri ayırabiliriz. Batıya dönüş ve "serbestleşme" yanlısı ve şeriat uzantılı ilk sağcı muhalefetin etkisi ile İnönü, "uzlaşma" siyasetine yöneldi. 60'lara kadar önce muhalefete sonra da DP iktidarına uyan İnönü Kemalizmden ilk ciddi tavizleri verdi. Bu tavizlerin en önemlileri laiklik konusundadır.

Bu arada toplumsal yapı da sermaye egemenliği doğrultusunda, Batının bizzat dayattığı politikalarla değiştirildi.

İkinci dönemde anti-Kemalist yapı Atatürkçü güçlerin Kemalizme dönüş yönündeki müdahalesinden ve muhalefetinden "korundu". Bu dönemi de 27 Mayıs sonrası siyasetiyle İnönü başlatmakla beraber, esas adamı Ecevit'tir. Sağcı toplumsal ve siyasal yapıyı toplumsal muhalefete karşı korumak için Ecevit, reddi-miras ve ortanın solu siyasetleriyle çizgiyi sürdürmüştür. Ecevit halkçılık ilkesinin yıkılışına eşlik eder.

Son olarak 80'lerin anti-Kemalist yıkım ve 2. Cumhuriyet'i inşa sürecinde Baykal bizzat anti-Kemalist siyasetlerin destekçisi ve hatta uygulayıcısı olarak Kemalist programdan tümüyle kopmuştur. 6 Ok'un altısı da reddedilmiştir. Baykal sosyal-demokratlaşarak Kemalizmden tümden kopuşun da adamıdır. Tüm bu sürecin özeti sağcılaşmadır.

Kemalist laikliğin terkedilişi

Uzlaşmanın ilk biçimi Kemalizmin laiklik ilkesine saldırılarla oldu. Bir yandan gericiler laikliğe saldırırken, diğer yandan Kemalist programı uygula-

mayı bırakıp Batılılaşma yönüne dönenler, halktan koparak gericiliğin güçlenmesine hizmet ettiler. Sonunda da gericilerle kolkola girerek "İslam'a karşı militan politikanın terkedilmesi" sloganıyla, Kemalizm sanki Müslüman karşıtlığıymış gibi gösterildi.

Bu süreci başlatan İnönü, Atatürk'ün yaptığının tam tersini yaptı. Toplumsal yapıdan çekindiği için, onu dağıtmak yerine onunla uzlaştı. Lozan'da emperyalistlere karşı Atatürk'ün direktiflerini uygulayan, Milli Mücadele'de Yunanlılar'a karşı mücadele etmiş olan İnönü, Atatürk'ün ölümünden sonra, sıkı Batı hayranına dönüşmüştü.

Mustafa Kemal'in ölümünden sonra İnönü ile birlikte Kemalist çağdaşlaşma çizgisi terkedildi. Milli kimliğin ortaya çıkartılması ve buna dayanan çağdaşlaşma politikası yerine, Batı kültüründen öğrenip; Batılı gibi olma yoluna girildi. Çağdaşlaşma, Tanzimat dönemindeki "çağdaşlaşma" gibi oluverdi. Topluma yabancı bir kültür aşılanmaya başlandı. Ulusal kültürü geliştirmekten vazgeçildi. İlköğretime kadar Yunanca ve Latince dersleri sokuldu! Batı kültürü ve sanatından aktarmacılık başladı. Alafranga kültürle beslenen aydınlar ve "ilericiler" topluma yabancılaşmaya başladılar.

Batıcılıkta ısrar gericiliği büyüttü

Gericilik işte bu ortamda güçlendi. Halkın alafranga kültüre karşı tepkisini gerici hareket örgütledi. Halk, Batılılaşmanın karşıtı olarak çıkan ümmetçilerin kucağına düştü. Batıcılıkla başlayan yabancılaşma, Osmanlı'da olduğu gibi yine gericiliği beslemiştir. Gericilik Batılılaşmanın alternatifi olarak algılanmıştır. İnönü'nün kültür politikası, "öze dönüş" yerine Batıcılıkta ısrar edince gericilik daha da güçlendi. Bundan sonra da Kemalizmden geri dönüşü başlatan tavizler verilmeye başlandı. 1938'den sonra çok militan bir Batılılaşma politikası izleyen İnönü ve partisi, 46'ya gelindiğinde artık ilköğretimde din eğitimine önem vermek gerektiğini söylüyordu.

1946'da okullarda din eğitimine izin veren bir karar alındı. Mehmet Ali Aybar bu durumu o günlerde şöyle değerlendirmiştir: "Bu ana kadar inkılâpçılığı ve laikliği ile övünen bu parti, siyasi hayatının en kritik bir zamanında kurtuluşu dine sarılmakta bulmuştur... Atatürk'ün kurduğu ve bir zamanlar ileriliği temsil eden bu partinin, velev ki bir politika oyunu için dahi olsa, yıktığı putlara tapar görünmesi; halkın teveccühünü kazanırız ümidine kapılarak, kendi tabirlerince kara başlı irticaya el uzatmaları cidden acıdır."

CHP, iktidarı kaybetme korkusuyla sürekli tavizler veriyordu. Bu tavizler süreklileşince parti sağcı bir kimliğe büründü. 1947 yılında İmam Hatip Liseleri açıldı. Milli Eğitim Bakanlığı Kemalist Hasan Ali Yücel'den alınıp, gerici Reşat Şemsettin Sirer'e teslim edildi. 1949 yılında Başbakanlığa

Şemsettin Günaltay getirildi. Günaltay, "İslam'ın yüce ilkelerini öğretmek için İlahiyat Fakültesi açan hükümetin başbakanı olmakla" övünüyordu.

CHP daha 1947'de 6 Ok'u sorgulamaya başladı

CHP, 17 Kasım 1947'de toplanan 7. Kongresi'nde yeni kimliğini açığa vuruyordu. Kongre'de 6 Ok masaya yatırıldı. Devrimcilik ilkesi törpülendi ve evrimci gelişme vurgulandı. Reformların yukarıdan dayatılmayacağı ve sadece halkın kabul edeceği reformların uygulanacağı açıklandı. Laiklik konusunda sert tartışmalar yaşandı ve Kongre partinin İslam'a karşı militan politikayı terk etmesini kararlaştırdı.

"Halka mal olmuş devrimler, mal olmamış devrimler" ayrımı aslında CHP'nin karşısındaki Demokrat Partililer'ce ortaya konmuştur. Ancak CHP de bu ayrımı olduğu gibi benimseyerek, İnönücülüğün halkta yaratmış olduğu bunalımın faturasını Kemalizme kesiyordu.

Elbette ki anti-laik programın esas sahibi sağcılardı. Demokrat Parti, iktidara, Nakşibendiler, Nurcular vb. ile olan bağlantılarla hazırlanıyordu. CHP'nin uyduruk çabaları ise bu parti karşısında tutunabilmek içindir. Ancak bu çabalar Kemalizmin kendi partisinden geldiği için daha büyük tehlike oluşturdular.

Dış politikada uzlaşma-iç politikada uzlaşma

Aşırı Batılılaşmacılığı nedeniyle gericiliğe fırsatlar yaratan ve sonunda onunla uzlaşan İnönü CHP'si, diğer yandan dış politikada emperyalistlere karşı militan bağımsızlık politikasını bırakıyor, Batı talepleriyle uzlaşmaya yöneliyordu.

Türkiye, 1939 yılında aceleci bir şekilde İngiliz-Fransız ittifakına katılır. Bu ittifak Almanya ve Sovyetler'le ilişkilerimizin gerilmesine yol açar. Oysa Atatürk bir yıl önce tarafsızlığı önermiştir. Daha sonra Almanya ile antlaşma imzalayan Türkiye, Sovyetler karşısında iyice zor duruma düşmüştür. 2. Dünya Savaşı boyunca Türkiye İngiltere ile yakın olmuş ve Sovyetler'e karşı İngiliz koruyuculuğunu benimsemiştir.

Savaşın sonunda, ABD'nin dünya siyasetindeki ağırlığı artmıştır. 1947 yılında, Amerikan Başkanı Truman Sovyetler'le Soğuk Savaşı başlatan bildiriyi okur. Sovyetler'e karşı Türkiye ve Yunanistan'a yardım yapılacağı açıklanır. Bu gelişme Türkiye'de iktidarıyla muhalefetiyle coşkuyla karşılanır.

12 Temmuz 1947'de Amerika-Türkiye Yardım Antlaşması imzalanır. Bu antlaşmaya göre, "ABD görevlileri Türkiye'ye yardımın kullanılmasını denetleyeceklerdi. Her istedikleri yere serbestçe girip çıkacaklar, her şeyi görecekler ve hükümetlerine rapor vereceklerdi. Diplomatik dokunulmazlıkları olacaktı. Gümrük indirimleri olacaktı. Türkiye verilen silahları, araç

gereçleri yalnız ve yalnız Amerikalılar'ın onayı ile kullanabilecekti."

İnönü Amerikan mandasını getirdi

Türkiye'de dış politika bu tarihten itibaren Amerikan güdümüne girmiştir. İsmet Paşa, Milli Mücadele döneminde savunduğu Amerikan mandası fikrini kendi iktidarında uygulama şansı bulmuştur.

Dışta verilen bu tavizler, Kemalizmin temellerinin sarsılması anlamına geliyordu. İlkesel olarak Kemalizmin milliyetçilik ilkesi, laiklik ölçüsünde saldırıya uğramasa da bu milliyetçiliğin ne işe yaradığı artık bilinmez. Milliyetçiliğe saldırılar ise, Türkiye'nin artık parçalanma aşamasına geldiği günümüze bırakılmıştır. 1946, milliyetçiliği tamamen terketmek için henüz erkendir. Nasıl ki Kemalizmin ilk ilkesi milliyetçilikse, aşama aşama uygulanacak Batıcı programda açıkça yıkılacak son ilke de o olacaktır.

Örtülü Amerikan mandacılığının iç politikadaki yansıması ise, çok partili demokrasinin ABD "garantörlüğünde" yürümesi olmuştur. Amerika ile ikili antlaşmanın imzalandığı gün, İnönü ünlü 12 Temmuz Beyannamesi'ni yayımlamıştır. CHP ile DP arasında yaşanan gerginliklerle ilgili olarak Cumhurbaşkanı, "muhalefetin teminat içinde yaşayacağı ve iktidarın kendisini ezmek gibi bir niyetinin olmadığı, vatandaşların ise iktidarın şu veya öteki partinin elinde bulunması ihtimalini vicdan rahatlığıyla düşünebileceklerini" belirtiyordu.

İnönü'nün Kemalizmi normalleştirme programı

İnönü'nün bu açıklaması hem dış politika-iç politika bütünlüğünü göstermesi açısından, hem de toplumsal yapıyla uzlaşmanın boyutlarını göstermek açısından önemlidir. Türkiye'de çok parti düzeni işte ABD ile yapılan o ikili anlaşmaya dayanmaktaydı. Çok parti düzeni Truman Doktrini'nin bir uzantısı, Marshall yardımının bir sonucudur. İktidar-muhalefet ortaklığı da ikili anlaşmaya ve yardıma karşı belirtilen ortak sevinci göstermektedir. İnönü'nün bu açıklaması, kendi partisinin Başbakanını istifa ettirecek kadar deprem etkisi yaratır Türk siyasetinde. İnönü artık halka rağmen olmanın ötesinde kendi partisine rağmen bu açıklamayı yapar.

İnönü 1946'dan itibaren kendi misyonunu Türkiye'ye demokrasiyi getirmekle ifade etmeye başlamıştır. İnönü'nün dönüşümü açısından da belirleyicidir bu uzlaşma. Çünkü artık bizzat Atatürk döneminden koptuğunu ifade etmektedir. Demokrasi öncesi ne vardı? İnönü bunu "kapalı rejim" olarak cevaplayacaktır sonraları. Bu niteleme bizzat Atatürk'e yönelmiş bir ihanetin izlerini taşımaktadır. İnönü, Falih Rıfkı Atay'a da şu açıklamayı yapmıştır Atatürk öldüğünde: "Böyle rejim olmaz. Ben kendi yönetim devrimde görevimi rejimi normalleştirmek olarak algılıyorum."

İşte 1946'da bu normalleşme denilenin Atatürk karşıtlarıyla uzlaşılacak bir rejim olduğu ortaya çıkmaktaydı.

Çok partili rejim, milli egemenliği zedeler

Çok parti ise anti-Kemalist Batı programında önemli bir dönüm noktasıdır. Çünkü doğrudan milli egemenliğe bir saldırı niteliği taşımaktadır. Truman Doktrini'nin de önemli bir kısmı 3. Dünya ülkelerini "demokratlaştırmak" üzerinedir. Atatürk "kayıtsız şartsız milli irade" görüşüyle çok partili parlamentarizmin uzlaşmayacağını görüyordu. Bunun için ülkedeki "demokrat" kuvvetlerin giriştiği iki deneme de başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

Çok parti milli egemenliği zedelemektedir, çünkü doğrudan ulusal kuvvetlerin bölünmesine hizmet etmekte ve toplumsal yapının mutlaka ortadan kaldırılması gereken geri unsurlarına dayanak oluşturmaktadır. 50'lerin sonuna doğru bu kez Menderes İnönü'yü ortadan kaldırmak istediğinde, ABD'li danışmanları ona "fazla ileri gitmemesini" tembihleyecektir. Çünkü zorlukla kurulmuş çok parti yapısının zedelenme ihtimali vardı.

İnönü de işte bu "demokrasi" politikasını benimseyerek geri toplumsal yapıya en büyük tavizi vermiş oldu.

Çok partili demokrasi: Yobaza destek solcuya hapis

Gericiliğe sürekli tavizler veren yeni "demokrat" CHP, sola karşı ise amansız bir mücadele yürütüyordu. Pertev Naili Boratav, Niyazi Berkes, Adnan Cemgil ve Behice Boran gibi profesörler sırf solcu oldukları için üniversiteden atıldılar. Dış politikada tam bağımsızlığı savunan Zekeriya-Sabiha Sertel çifti ve Mehmet Ali Aybar üzerinde yoğun baskılar uygulandı. Serteller'in "Tan" gazetesi ve Aybar'ın "Zincirli Hürriyet"i CHP'liler tarafından basıldı ve talan edildi.

Dış politikada Amerikan güdümüne girilmesinin iç politikadaki yansıması antikomünizm adı altındaki bir sol düşmanlığı oldu. Bu konuda CHP ve DP tam bir uyum içindeydi.

İktidarı kaybetmemek için sürekli tavizler veren CHP, DP ile aynı zeminde mücadele ediyordu. Bu yüzden hiç şansı yoktu. CHP'nin sağcılaşması DP'yi daha da güçlendirdi ve 1950 yılında ezici farkla iktidara getirdi. Halk Kemalizme ihanet eden CHP'yi cezalandırmıştı.

Kemalizme ihanetin ikinci aşaması: Koruma

Türk siyasetini araştırmaya girişen herkes doğal olarak DP çizgisi ile CHP çizgisi arasındaki ilişkileri ve mücadeleleri ortaya koymak zorundadır. Ancak biz bugüne kadar bu ortaya koyuşun düzgün yapılmadığını görüyoruz.

Genel eğilim, CHP'yi Atatürk dönemini de içine alarak İttihat Terrakkici

bürokratik eğilimle özdeşleştirmek, DP'yi ise Hürriyet ve İtilaf'la demokrasicilik eğilimine bağlamaktır. Bu tezler o kadar safsataya vardırılmıştır ki, DP çizgisinin halkla beraber hareket eden, düzenin sol gücü olarak gösterildiği bile olmuştur. CHP'ye Batıcılık misyonu yüklenir; ama Menderesli Demirelli sağcılık bir türlü Batıcılık olarak nitelendirilmez.

Bu tezlerin hepsinin sakatlığı toplumsal yapı ile siyasetler arasındaki ilişkilerin düzgün konmayışındandır. Eğer bu ilişki düzgün konulmuş olsaydı, gerçeklerden kopulmaz ve her iki partinin programının da uygulamalarının da 64 yıldır aynı doğrultuda geliştiği yadsınmazdı.

Sağcı güçlerle uzlaşma sağcılaşmayı getirdi

Oysa bu yadsınamayacak kadar açık bir gerçektir. Örneğin 1949 yılında Amerikalı uzmanların hazırladığı ve devlete ait işletmelerin özelleştirilmesini öngören raporlar DP iktidarı döneminde hayata geçirilmiştir, CHP'nin çıkardığı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu uygulama imkanını DP iktidarında bulmuştur. NATO'ya girmek için Kore'ye asker gönderirken İnönü'nün müthiş muhalefeti, "büyük memleket meselelerinde (...) hükümetin muhalefetle fikir mutabakatı içinde olması" gerektiği üzerineydi. Yani "Niye meclise getirmediniz, beraber onaylasaydık" diyordu.

Nihai meselelerin hiçbirisinde CHP ve DP'nin birbirinin aksi hareket ettiği görülmemiştir. Birbirlerine karşı yaptıkları tek muhalefet ise "demokrasinin ve özgürlüklerin engellenmesi" konusunda olur. Bir o, bir diğeri birbirlerini demokrat olmamakla suçlar.

Ancak DP ve CHP çizgileri arasında yine de bir sağcılık hiyerarşisi vardır. CHP yukarıda da bahsettiğimiz gibi toplumsal yapıyla uzlaşma-koruma ve destekleme çizgisinde gelişecektir. Sağcı politikanın esas saldırganı ise DP çizgisidir. Çok partiden önce de CHP içindeki demokratlardır.

DP çizgisindeki her iktidar dönemi de CHP çizgisi açısından yeni bir sağcılaşma aşaması olacaktır. 1950-60 arası DP iktidarı, CHP'yi yapıyla uzlaşmadan koruma aşamasına terfi ettirecekken, ANAP süreci, CHP'yi toplumsal yapıdaki uydulaşmayı destekleme aşamasına yükseltecektir. Bu yükselme elbette sağcılaşmada ve Kemalizme ihanette yükselmedir. Sağdaki Kemalizm düşmanları, CHP'deki Kemalizme ihaneti körükleyeceklerdir.

İnönü 27 Mayıs'a karşı çıkıyor

İşte 1950'li yıllar boyunca iktidardaki Demokrat Parti, Kemalist programa açıktan saldırdıkça Atatürk'ün bizzat örgütlemiş olduğu Kemalist kuvvetler de ayağa kalkmaktaydı. Bunların biri ordu, diğeri gençliktir. Ekonomik çöküşün yarattığı yıkım halkta da DP iktidarına karşı muhalefeti güçlendiriyordu. "Atatürkçülüğe Dönüş" 1960'a gelindiğinde bir parola haline gelmiştir.

Ordu'daki Kemalist subayların da bunun devamı olan bir parolaları vardı: "İnkılâp".

27 Mayıs Devrimi'nin hemen ardından CHP lideri İnönü'yü yeni misyonu ile görmekteyiz. 27 Mayıs Türkiye'nin geldiği yer konusunda Atatürkçü kaygılara sahip olan subayların işiydi. Ama bu subaylar Atatürk ölçüsünde bütünlüklü bir program koyamadıkları, bu programın iktidar alternatifini de yaratamadıkları için iktidarı, DP kadar anti-Kemalist görmedikleri İnönü'ye bırakmışlardır. İnönü ne de olsa Atatürk'ün silah arkadaşıdır.

İnönü'nün Başbakan olarak verdiği ilk demeç ise Atatürk'e dönüş özlemi içinde olan 27 Mayıs'a karşı olmuştur: "Atatürk reformlarının sadece kapalı bir rejimle korunabileceğini sanmak büyük bir hatadır. Kapalı bir rejim altında başarılan reformlar, ancak demokratik rejimde çıkan fırtınalara dayanabilirse yaşar" diyor ve kapalı bir rejimde asla yer almayacağını açıklıyordu.

Yukarıda belirttiğimiz gibi İnönü burada yalnızca askeri rejimi kastetmemektedir. Aynı zamanda çok partiye geçiş öncesi tüm dönemi "anormal", demokrasi dışı olarak tanımlamaktaydı. Bu Atatürkçülüğe dönüş umutlarına vurulmuş büyük bir darbe olurken, artık İnönü de yalnızca toplumsal yapıyla uzlaşma çizgisinde değil, onu bizzat koruma çizgisindedir.

"CHP Batı ittifakına sadakatle bağlıdır"

CHP, 1965'e kadar, AP'li koalisyon hükümetleri zamanında eski tavizkâr politikalarını sürdürüyordu. 1961 ve 1962 yıllarında toplanan kurultaylarda demokrasiye ve Amerika'ya bağlılık açık biçimde belirtiliyordu. 16. Kurultay Ana Davalar Bildirgesi'ndeki şu satırlar çarpıcıdır:

"CHP, insan haklarına dayanan demokratik düzeni dünya çapında karşılaşmakta olduğu tehdide karşı korumak için kurulmuş olan Batı ittifak sistemine ve onun temel direği olan Atlantik Paktı'na Türkiye'nin sarsılmaz bir sadakatle bağlı olduğunu da, memleketimizin içinde bulunduğu, tarihi, coğrafi, ve askeri zorunlulukların kesin bir sonucu ve dünya barışının korunması için yerine getirilmesi gerekli kaçınılmaz bir ödev saymaktadır."

1962 yılında CHP'nin gittikçe sağcılaşmasının karşısında eski kadroların önemli bir kısmı istifa etti. İstifa edenler içinde Yakup Kadri Karaosmanoğlu da vardır. Karaosmanoğlu, İnönü'nün ekonomik programı berbat ettiğini söyledi. İnönü'nün kendisine "Atatürk ilkelerini rötuş yapan tek kişi benim" dediğini anımsattı ve "sürekli taviz veriyor ve rötuş yapıyordu" dedi.

CHP içindeki solcunun bu çizgiden yakınması yerindedir. Çünkü aslında CHP'nin 27 Mayıs sonrası siyaseti 27 Mayıs öncesi DP programını olduğu gibi sahiplenmek ve onun yarattığı unsurları korumak olmuştur. Örneğin, 27 Mayısçı subayların bir kısmı arasında köklü ekonomik reformlara girişmek gibi bir eğilim varken, CHP 1958'deki IMF politikalarına da sadık kalmıştır.

Bu, fiilen de AP'yi korumak ve onunla birlikte siyaset yürütmek anlamına gcliyordu. 1965'e kadar ülke AP'li koalisyonlarla yönetildi. Doğal olarak program gerçek sahibini güçlendirdi ve 65'te AP iktidara tek başına yerleşti.

Yapıyı sola karşı korumak için ortanın solu: Ecevit dönemi

27 Mayıs subayları içinde önemli bir kesimi hâlâ devrimciydi ve toplumsal yapıda Atatürk'ün yaptığına benzer köklü dönüşümler öneriyorlardı. 22 Şubat 1962'de Talat Aydemir parlamentoyu bu sefer İnönü'yle beraber yollamak için harekete geçmişti. Başarısız oldu ve bu Atatürkçü subaya karşı İnönü idam kararını destekledi. Üstelik "devrimci olsalardı daha 27 Mayıs'ta benim hesabımı görürlerdi" ifadesini kullanarak.

Diğer yandan Amerikancı DP diktatörlüğünü yıkan 27 Mayıs Devrimi ciddi bir toplumsal uyanış da yaratmıştır. Artık parlamentonun Kemalist çizgiyi yansıtmadığı, ülkede başka Kemalist kuvvetler olduğu bilinmektedir. Bu nokta önemlidir, Kemalizme ihanet çizgisi Atatürkçü kuvvetleri hep parlamentoya bağlamak eğiliminde olacakken, bu tabular ilk kez toplumsal uyanışla beraber kırılıyordu. Kemalizm artık ihanet çizgisinin dışında aranıyordu. Atatürk-İnönü sürekliliği tezleri kırılmaktaydı.

Artık parlamentonun gidişatı halk tarafından sorgulanmaktadır. Ülkede sola ciddi bir yöneliş başlamıştı. Sola yöneliş parlamento dışına yöneliş anlamına geliyordu. TİP yüzbinleri meydanlara toplayan bir emekçi hareketiydi. Gençlik pek de NATO'ya bağlıymış gibi görünmüyordu. Her iki koldan gelişen hareketin de sloganı ortaktı: "İkinci Kurtuluş Savaşı".

Bu hareketin liderleri CHP'yi Kemalizmden uzaklaşmakla suçlamakta ve onu devrimciliğe çağırmaktadır. Parlamento dışı devrimci hareket ve parlamentoya girdiğinde de TİP mücadelenin esas yönünü AP'ye karşı yöneltmişti ve CHP'yi "Ne de olsa Atatürk'ün kurduğu partidir" diyerek devrim saflarına çağırmaktaydılar.

CHP ise artık bizzat bu sol yükseliş karşısında politika üretmektedir. CHP'nin 60'lı yıllardaki en önemli politikası olan "ortanın solu"nu fikir babası Ecevit şöyle açıklıyordu: "Ortanın solu toplumun aşırı sola kaymasını önlemede sağdaki bütün akımlardan daha etkilidir."

Bu politikayı İnönü ilan etmişti ama fikir Ecevit'indir. Kemalizme ihanette bir bayrak teslim törenidir bu. Nitekim politikanın sahibi Ecevit, CHP Başkanlığını da çok geçmeden ele geçirecektir. İnönü kendi partisinde de kendisine ihaneti yaratmıştır. Kemalizme ihanet çizgisinin koruma döneminin has adamı da Ecevit olacaktır.

Ecevit, Atatürk'ün halkçılığına saldırıyor

CHP'nin uzlaşma siyaseti onu uydu yapının bir parçası olmaya yöneltmiş

ve bu yapıyı koruma refleksine itmiştir.

Ecevit'in "aşırı sol" diye söz ettiği Atatürkçü ve solcu kesimlerdir. Halkın TİP'in peşinden gitmesinden korkan Ecevit, sol bir söylemle onları kazanmaya çalışırken, aynı zamanda devrimcileri ve solcuları karalıyordu.

Ortanın solu programında bilimsel olmayan bir sağ-sol ayrımı vardır. "Ortanın solu" mistik bir tanıma sahiptir: "Toplumda yoksulluğa ve haksızlığa dayanan adaletsizlikleri gidermek veya birşeyler yapma isteğini duyumsuyorsanız, ortanın solundasınız demektir."

Ortanın solu, sola ve devrime karşı hazırlanmış bir programdır. Halkçılık, devrimcilik, üretim, emekçiler gibi sözlerle süslenmiş metinde ne emperyalizmden kopuş vardır, ne Atatürkçük.

Kemal Tahir'in izinden Kemalizme "üretim ilişkilerini, sosyal yapıyı değiştirmeyen hareketlere devrim denemez. Atatürk bunları yapmadı." diyerek saldıran Ecevit "halkçı" bir söylem tutturmuştur. Ancak Atatürk'ün sermayenin imtiyazcılığı karşısında şekillenmiş halkçılık programının karşısında Ecevit tam tersine sermaye programını olduğu gibi benimsemektedir.

Basit ve tanıdık bir örnek bunu açıklayacaktır: 24 Ocak kararlarının hazırlanmasında MESS Başkanı Özal'a yardımcılık eden Kemal Derviş, bizzat Ecevit'e danışman olarak Amerika'dan 1978 yılında Türkiye'ye gelmiştir. Tarihin garip bir cilvesi! Bu arada işçi sınıfı da "DGM'yi yıktık sıra MESS'te" diyerek mücadele etmektedir.

Ecevit'in Halkçılık referansı
Atatürk değil Amerikan barış gönüllüleri

Ancak burada önemli olan, Ecevit'in aslında herhangi özgün bir sosyal tezinin olmadığının bilinmesidir. Ecevit, AP Genel Başkanı Demirel'le aynı programı uygulamaktadır. 80 öncesi tüm IMF-hükümet ilişkilerine bakıldığında bu ortaya çıkacaktır. Dönemin önemli bir siyasi edebiyatı şudur: "Şimdiki hükümet bizim programımızı uygulamaktadır!"

TÜSİAD'ın Ecevit'i devirmiş olması ise herşeyden önce TÜSİAD'ın 80 öncesi istikrarsızlaştırma operasyonlarında ve ABD darbesinin hazırlanmasında etkin rol almış olmasındandır. TÜSİAD-Ecevit çelişkisi yapısal değil siyasidir. Bunun böyle olduğu aradan yıllar geçtikten sonra kanıtlanacaktır.

Ecevit'in halkla buluşmak anlayışına da bir örnek yetecektir: CHP'nin tek parti döneminde her devrimci hareketi merkezden çevreye yayması eleştirilirken, gerçek devrimciliğin halka gitmek olduğu vurgulanmıştır. Halka gitmede ise Amerika'dan gelen "Barış Gönüllüleri" örnek alınmıştır! Atatürk'ün halkçılığı ortadan kaldırıldığında, halka ancak Amerikalı barış gönüllüsü gibi gidilebilir. Ecevit'in programı tutarlıdır!

Sağcı politikalara destekten sağcılığı korumaya

Ecevit'in sağcı programı koruma çizgisi, bizzat sağcılığı koruma noktasına da dönüşecektir.

Ecevit'in önerisine göre "CHP'nin yaptığı gibi AP de ortanın sağında olduğunu bildirerek sağ uçtan gelebilecek tehlikelere karşı bir duvar çekerse demokrasimiz sürekli yaşama imkanı bulacaktır." Böylece tek amaç demokrasi dedikleri, o zamanki birkaç partinin diktasına hizmet eden komprador siyaset yapısını korumak haline gelmiştir.

Ecevit 60'lar ve 70'ler boyunca devrimcilere küfretmekte ne kadar usta olduğunu her seferinde gösterecektir. Bir de geçmişe sünger çekmede!

Toplumsal uyanış karşısında uydu toplumsal yapıyı koruma misyonunun sahibi Ecevit "reddi-miras" siyasetiyle de Kemalizmle tüm bağları koparır. Atatürk düşmanlığının sola parlamenter yapı içinden bu şekilde aşılandığını bugün Ecevit'e gülenler ne yazık ki hatırlamamaktadır.

Ecevit, CHP'yi Erbakanlı-Özallı MSP ile koalisyona götürerek, ihanet misyonunda geldiği noktayı göstermekteydi.

Üçüncü aşama: Korumadan desteklemeye

80'lere doğru gelindiğinde Kemalist programın 6 ilkesi açısından durum neydi? Laiklik zaten toplumun gündeminden kaldırılmış, ülke Milli Selametli koalisyonlarla yönetilmektedir. Halkçılık Ecevit'in elinde oyuncak, Milliyetçilik grev kırıcı faşist komandoların elinde cehaletin sopası haline gelmiştir. Atatürk'ün devrimi emanet ettiği güçlerden gençlik, tuzaklar içinde bilinçli mücadeleden uzak, bir başka güç ordu ise "devrim" sözcüğünü yasaklayacak kadar tutucu hale gelmiştir.

Bu koşullarda Batının anti-Kemalist programı toplumsal yapıyı halkçılığın ve milli egemenliğin tamamen ortadan kaldırıldığı bir sürece hazırlamıştır. 80 sonrasının Kemalist ilkeler açısından mücadele konularını Cumhuriyetçilik ve Milliyetçilik oluşturacaktır. Program o noktaya kadar uygulanmıştır yani.

Özal iktidarında 2. Cumhuriyet sloganı ile Atatürk'ü ve eserini tümden ortadan kaldırmaya girişilir. Gerçekten de artık Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti ile hiçbir ilişkisi olmayan başka bir Türkiye vardır.

Anti-Kemalist program her türlü kamusal birikimin tasfiye edildiği bir serbest piyasacılığı Türkiye'ye getirmiştir. Ülke Türk-İslam sentezi denilen bir ideoloji ile yönetilmektedir. O zaman Cumhuriyet'in de ortadan kaldırılmasında sakınca yok! Zaten Cumhuriyet'i ilelebet muhafaza ve müdafaa edecek güçler de ortada yok!

80 sonrası anti-Kemalist program açısından bu derece geri dönülemeyecek adımlar atılmıştır. Anti-Kemalist programın milliyetçilik politikası da çok geçmeden ortaya çıkacaktır. Ulusal bütünlük ve ulusal güvenlik politikaları

masaya yatırılacak, tartışılır olacaktır. Daha Özal zamanında Kürt devleti gündeme getirilir.

Artık anti-Kemalist programın militanları geri dönülmeyecek derecede ilerlemişlerdir. Bu yüzden 90'lardan beri Ordu'yla çatışma da göze alınarak açık bir anti-Kemalizm sözcülüğü yapılmaktadır. Türk devlet geleneğinde Atatürk'ten kalan ne politika varsa tasfiye edilmektedir.

Bu noktadan sonra ya Atatürksüz bir Türkiye yaratmayı göze alacaklardır, ya da geldikleri gibi gideceklerdir. Anti-Kemalist programın, anti-laik uzantıları 28 Şubat öncesi bunu denedilerse de gerekli yanıtı almışlardı. Ancak süreç bütünlüklüdür ve anti-Kemalist programın tamamı tasfiye edilmeden, türeyen düşmanlarla mücadele mümkün değildir. Sorun, yapının Kemalizme ve halka karşı olmasıdır.

Kemalizme ihanetten anti-Kemalizme

Bu koşullarda ise sosyal-demokratlaşarak Kemalizmden tamamen kopan eski CHP'nin türevleri, tüm Kemalizme ihanet çizgisini anti-Kemalist programı benimsemeye ve onu desteklemeye kadar götürmüşlerdir.

Turgut Özal Cumhuriyet'i yıkacak "2. Cumhuriyet" programını, "1- Düşünce hürriyeti, 2- Din ve vicdan hürriyeti, 3- Teşebbüs hürriyeti" olarak formüle ediyordu. Sosyal demokratlar açısından da formül aynıdır. Kemalizme ihanet çizgisi bu programı sahiplenecek kadar sağcılaşmıştır artık.

Aslında CHP, 80 sonrasında, Kemalist programın yerine olduğu gibi sosyal demokrat ilkeleri alarak dönüşümünü tamamlamıştı. Sosyal demokrasi bir 5. kol ideolojisinin ötesinde bir şey değildir. Atatürk'ün partisinin tabelası alınmış, bugün her biri iktidarda olan emperyalist Avrupa sosyalistlerinin programıyla bezenmiştir.

Sağcılaşmış CHP bir tabela partisine dönüşecek oranda küçülmüşken, AKP'nin ardından meclise sokuldu. Baykal AKP karşısında laikliğin güvencesi misyonuyla medyada parlatılıyordu. Medyanın üstünde tepindiği laikliğin ise, Batı değerler sisteminden kopmama garantisi olduğu ortada.

Oysa AKP daha iktidarının ilk günlerinde şeriatçı çıkışlar yapıyor, CHP ise uyumlu bir meclis sloganları atıyordu.

Ancak bu ikilinin misyonunu laiklik karşıtlığıyla sınırlamak yanlış olur. Laiklik meclisten sürüleli uzun zaman olmuştur. Laikliğin tek güvencesi olarak meclis dışında Ordu ve halkın Atatürk sevgisi durmaktadır.

Bu ikilinin misyonu tam da burada başlamaktadır. Bunlar artık tüm yönleriyle ortaya çıkmış tek bir Batılaştırma programının uygulayıcısı olarak, en başta Ordu'yu tasfiye etmek politikasını uygulamaktadırlar. Kıbrıs ve Kürt Devleti konularının da bir anda ısınması, Türkiye'nin artık ABD'nin ve

Avrupa'nın bir hedefi haline geldiğini göstermektedir.

Zinde Baykal da Ecevit'e dönecek

Kemalizmden tümden kopan Baykal'ın sonunun ne olacağını ise bir başka Kemalizme ihanet misyonerinin kaderi bize gösteriyor.

Ecevit CHP'deki koruma misyonunu 80 sonrasında aşarak, partisinin amblemini kuşa çevirmiş ve uydurma halkçılığının yanına uydurma bir milliyetçilik de eklemişti.

Milliyetçi solcu Ecevit, komprador siyasetin AB planlarını olduğu gibi meclisten geçmesine hizmet etmişti. Milliyetçiliğin ezilmesine, Türkiye'nin bölünmesine doğrudan hizmet etti. IMF ve Kemal Derviş ile 70'lerden beri süregelen birlikteliğini, Türkiye'yi yıkım programının uygulanmasına kadar götürdü.

İlk seçimlerde halk onu cezalandırdı ve tarihe gömdü. Ecevit bunları yaparken, onunla dalga geçercesine bisiklet turuna çıkan Baykal ise halkın kendisine Ecevit'ten farksız baktığını henüz kavramış gözükmüyor.

Girdiği anti-Kemalist politik duruşla partisine en az %20 oy kaybettiren sosyal demokrat Baykal, iktidardaki AKP ile birlikte Türk milletinin son dayanaklarına da saldırırken, hocası Ecevit'e biraz daha dikkatli bakarsa kendi geleceğini de orada görecektir. Türk siyasetinde Kemalizme ihanetin bedeli hiç değişmez: Kesinkes tarihe gömülmek!

Kemalizme ihanetin iflası

CHP'nin iflası ise tüm Kemalizme ihanet sürecinin iflası olacaktır. Şimdiden seçim yenilgisini sorgulayan CHP tabanının da çoğunluğunun Kemalizm düşmanlarını yalnız bırakacaklarına şüphe yok.

Tüm Türkiye bu 60 yıllık sağcılaşmanın hesabını sormaya hazırlanıyor. Artık solculuğun Kemalizme ihanet çizgisiyle parlamentarizme kanalize edilmesine olanak kalmamıştır. Bunun nasıl bir enerji yaratacağını hep birlikte göreceğiz.

Türkiye toplumsal devrim ve Atatürk'e dönüş çağrısı yapan sol bir dönüşüme hazırlanmaktadır.

Kemalizm tekrar Türk'ün bağımsızlık davasını gerçekleştirme amacıyla yola çıkan halkçı ve devrimci güçlerin örgütlenmesini bekliyor.

Kemalizmin alternatifiyim diye yola çıkan her hareket iflas etmiştir.

Türk halkı emperyalizm karşısındaki bağımsızlığına ve bütünlüğüne bir kez daha kendi içindeki ayrık otlarını ve ihaneti temizleyerek ulaşacaktır.

(Özgür Billur ile birlikte, İleri dergisi, sayı 13-14, Kasım-Aralık 2002/Ocak-Şubat 2003)

O'nu Ankara'da değil mazlumların direnişinde arayın

Atatürk doğan günün ağardığını nasıl görüyorsa, Şarkın mazlum milletlerinin ayağa kalkışını da öyle görebiliyordu. Doğan günün ağarmasını görmek için sıradan bir insan olmak yeterliydi. Ancak büyük bir yenilgi ve parçalanma süreci yaşayan bir ulusun içinde Şark milletlerinin ayağa kalkışını ve zaferini görmek için gerçekten büyük devrimci olmak gerekiyordu. Mustafa Kemal de varlığını Türk milletinin varlık mücadelesiyle birleştirmiş büyük antiemperyalist devrimci olarak tanındı dünyada.

Mustafa Kemal, Şarkın zaferi hakkındaki öngörüsünü daha Erzurum Kongresi'nde yaparken aslında "mazlumların mücadelesi" hakkında "doğan güneş" kadar bilgi sahibiydi. Tek tek sıralıyordu, Afganistan'daki, Hindistan'daki, Mısır'daki vb. antiemperyalist mücadeleleri. Hepsinin kendine özgü eylem şekillerini de gündeme getirerek üstelik. Rusya'da devrim, Hindistan'da sabotaj ve bombalama eylemleri, Mısır'da ayaklanma, Afganistan'da silahlı direniş... Esasen bunlar o zamanın koşulları içinde bile bilinen gelişmelerdi. Ancak Atatürk'ü mazlumların bağımsızlık ve devrim mücadelesi içinde anlamlı ve değerli kılan şey bu mücadeleleri işte o kuruluş kongrelerinde gündeme taşıması ve Türk mil-

letinin bağımsızlık ve var olma mücadelesini bu antiemperyalist mücadelelerin zemininde algılamasıdır.

Kısaca Atatürk mazlumların dünyasına onların mücadelelerinden beslenerek doğmuştur. Sonra o mücadeleye temel olacak fikirleri ve direnişi geliştirmiştir. Çok geçmeden mazlum uluslar da bu büyük evlatlarını bağırlarına basacaktır.

Şarkta gün yeniden doğarken

Aradan geçen 80 yıllık zaman içinde şarkta gün bir kere doğdu ve bir kere de battı. Şimdi ABD'ye direniş "Şark"ta şafağın bir kez daha doğmak üzere olduğunu bize gösteriyor. Artık bunu idrak edebilmek için sıradan bir insan ya da büyük devrimci olmak gerekmiyor. Atatürkçü olmak yeter.

Atatürkçü olma sorumluluğu ise günümüzde antiemperyalizmin bulunduğu noktayı doğru değerlendirmekten geçiyor. Atatürk ancak doğduğu yerde, yani mazlum ulusların mücadelesinin içinde anlam taşıyor, orada kavranabiliyor.

ABD'nin Atatürk'e saldırdığını görebiliyor muyuz?

Afganistan, Filistin ve Irak direnişinde Atatürk'ü görebiliyor muyuz?

Türkiye'de Mustafa Kemal tavrı almayı kolaylaştıracak sorular bunlardır.

ABD, Mustafa Kemal'e saldırıyor

Afganistan'da Taliban direniyor. Filistin'de Arafat. Irak'ta Saddam.

ABD saldırganlığı, topyekün bir savaş düzeninde Afganistan ve Ortadoğu'ya girdi ve bu liderlerin örgütlediği direnişi aşabilmiş değil. Direnişi aşmak bir kenara, direniş her geçen gün daha fazla büyüyor ve direnişçiler ABD'yi batağa gömme niyetini her geçen gün biraz daha belli ediyor.

Kimsenin şüphesi yok, ABD saldırganlığı yeni hedeflere de yönelecek. Ve işgal olan her yerde yine başka liderlerin örgütlediği bir halk direnişi olacak.

İran, Suriye, Kore, Venezuela, Küba, Endonezya.

Şimdilik hedef olan bu ülkelere başkaları da eklenecek.

"Şark"ta güneşin kızıllığından önce, gökyüzünü ABD'nin napalmları aydınlatacak.

Dünya, Türkiye'nin de içinde bulunmaktan kendini alamayacağı büyük bir savaşa sürükleniyor. ABD'nin böyle bir saldırıyı dünyaya dayatmaya gücü ve gereksinimi var. Ancak biz bu savaştan önce ABD'nin Mustafa Kemal'e saldırdığını görmeliyiz. ABD'nin tüm psikolojik savaş aygıtı şimdi ezilenlerin tarihini silmek ve yoketmek için çalışıyor. Çünkü, emperyalistlerin mutlaka yenileceğini dünyaya tanıtan ilk lider Mustafa

Kemal. Şimdi ABD tüm direnişlerde önce Mustafa Kemal'e saldırıyor.

ABD'nin savaşı dayatmaya gücü var. Ama Mustafa Kemal'in dünyasında ABD'nin bu savaşı kazanmaya gücü yok.

Bu yüzden ezilen ulusların direnişini savunurken önce Mustafa Kemal'e saldırıldığını bilmek gerekiyor. Bu direnişi savunmayanın Mustafa Kemal'i savunmadığını ve Türk milletini de savunmayacağını söylemeye gerek yok.

Ezilenlerin sembolü

Irak'ta Saddam'ın heykelleri yıkılırken, Türkiye'de işbirlikçi yazar Atatürk'ün heykellerinden bahsediyordu. Diyordu ki, tek heykelli ülkeler Irak'ın yaşadıklarını yaşamaya mahkumdur. Irak direnişinin sembolü yıkılırken, ABD işbirlikçisinin tüm ezilen dünyanın direniş sembolü Atatürk'ü hedef göstermesi doğaldı. Atatürk'ü örnek alarak bağımsızlık mücadelesine girişen tüm ülkeler, Irak'ta olduğu gibi ABD saldırganlığıyla karşılaşmaya mahkumdur.

Aynı ABD saldırganlığının da her yerde Atatürk'le karşılaşmaya mahkum olduğu gibi. ABD'nin burnunun dibinde ona kafa tutan Fidel Atatürk'ün heykelini Küba'nın ABD cephesine dikiyordu. ABD görsün diye. Çünkü Atatürk ezilenlerin mücadele sembolüydü.

ABD yıkmak için saldıracak, ezilenler o bayrağı yükseltecek. Cezayirli ve Mısırlı direnişçi cepheye göğüslerinde Mustafa Kemal resimleriyle giderlerdi. Mustafa Kemal'in hâlâ cephede olduğunu tüm dünyanın mazlumları işte böyle gösteriyordu.

Mustafa Kemal cephede, çünkü sınırları o çizdi

Ancak Mustafa Kemal, ezilenler için bir sembol olmanın ötesinde anlam taşıyor. Çünkü ABD saldırganlığına karşı bugünkü cepheyi de Mustafa Kemal kurdu. ABD'nin yürüttüğü Osmanlı'yı yeniden paylaşma savaşında Mustafa Kemal'in bağımsızlık mücadelesiyle kurduğu sınırlar değiştiriliyor.

Bunun için ABD saldırganlığının hedefi Türkiye'nin de bütünlük ve egemenliğini ortadan kaldıracak yeni Ortadoğu koşulları yaratmak. ABD saldırganlığını bugün Irak direnişi engelliyor.

Saldırının Mustafa Kemal'in sağladığı bağımsızlık koşullarını ortadan kaldıracağı ortadayken Türkiye'nin bu direniş dışında kalabileceğini sanmak saflık olur. Türkiye ister istemez ABD saldırganlığıyla karşı karşıya ve bu saldırı karşısında Mustafa Kemal tavrı almaktan başka bir seçeneği yok.

Türkiye'nin bu durumu karşısında emperyalistler Sevr'i hatırlatmaktan çekinmiyorlar. Mustafa Kemal'in alternatifi Sevr çünkü. Ancak tüm dünya ezilenlerinin de Türkiye'ye yönelik saldırı şiddetlendikçe Mustafa

Kemal'i hatırlayacağını göreceğiz.

ABD Irak'ta direnişle karşılaştıkça Vietnam'ı hatırlıyor. Elbette ABD'nin bir Vietnam batağıyla karşı karşıya bulunduğu aşikâr. Vietnam gerçeği ABD saldırısından 4-5 yıl sonra ortaya çıkmış, tüm dünya Vietnam direnişiyle, antiemperyalizme yönelmişti. Ancak ABD saldırısının bugünkü niteliği, ABD'nin Vietnam'dan çok İngiliz İmparatorluğu'nu tarihe gömen Türkiye'yi hatırlamasını gerektiriyor.

Vietnam'da batağa gömülmek ABD'yi yıkmaya yetmemişti. Ama Ortadoğu'da gömülmenin mezara gömülmekten farksız olduğunu İngilizler gibi ABD'lilerin de anlaması çok sürmeyecek.

Türkiye'nin de bugün Irak'taki direnişin bir Çanakkale direnişi olduğunu görmesi gerekiyor. Saldırının yönü değişik ama niteliği aynı. İsrail'den Kafkasya'ya bir hat kurabilmek için Irak'ı aşmak gerekiyor.

Sonuçta bu coğrafyada at oynatacak her askerin, aslan general de olsa, köpek general de olsa, Mustafa Kemal'in yarattığı coğrafyada bulunduğunu bilmesi gerekiyor. Bilmeyenler ezilenlerin direnişinden öğrenecek.

Uygarlık, millet ve vatan

Mustafa Kemal'in ezilen ulusların antiemperyalist mücadelesinde "yaşaması" onun yaşanan mücadelede bu derece somut bir anlam taşımasından kaynaklanmıyor yalnızca. Tersine direnişin geleceği içerisinde değişebilir somut koşulların aksine Atatürk, bu direnişin doğasını oluşturan somut bazı ilkelerin de ilk temsilcisiydi.

Ortadoğu'daki milletler açısından da, Afrika'dakiler açısından da, Asya ve Amerika'dakiler açısından da büyük anlam taşıyan temel ise Mustafa Kemal'in milli bir mücadele yürütmüş olmasıdır. Çağındaki tüm diğer yerel direnişlerden onu ayıran ve Mustafa Kemal'i bunların öncüsü haline getiren şey budur.

Mustafa Kemal bir millete dayanarak ve bir milletin yok olma tehlikesi karşısında mücadele vermiştir.

Mustafa Kemal bu milletin bir uygarlık mirasına dayanmasından güç aldığını belirterek bir mücadele vermiştir.

Mustafa Kemal, bu milletin önüne somut bir vatan savunması stratejisi koyarak bir mücadele vermiştir.

Sonuç olarak Mustafa Kemal ezilenlerin direniş ve diriliş ideolojisi olarak milliyetçi bir mücadele vermiştir. Ve zafer kazanmıştır.

Bugün emperyalistlerin sömürgeci saldırganlığı karşısında, bu uygarlık-millet-vatan-milliyetçilik kavramlarının ne derece anlam taşıdığı ortadadır. Atatürk'ün sembolleşmesi buradan kaynaklanmaktadır. Ezilen ulusların aradığı fikirsel bütünlük ilk kez Mustafa Kemal'in mücadelesiyle ortaya konmaktaydı.

Tüm ezilenler onu bir Türk olarak, bir milliyetçi olarak, bir antiemperyalist olarak, bir devrimci olarak tanıdılar. Bunun için sömürgeciliğe karşı uygarlık savaşının yaşıyor ve aranıyor olması günümüz koşullarında şaşırtıcı değil.

Bağımsızlık ve devrim

Atatürk'ün uygarlık temelindeki milli mücadelesinin ezilenlere hediyesi bağımsızlık ve devrim. Tam bağımsızlık mücadelesi, devrimle birlikte mazlum ulusların kalkınma ve refah yolu haline geldi.

Halkçı Atatürk Türkiyesi bu yönüyle de ezilenlerin taleplerinin ilk gündeme geldiği ülke oldu. Sömürgeciliğe direnerek yaratılmış alternatif, ezilenlerin mücadelesi içinde gelişti. Türkiye'de Atatürk yolu terkedilirken milli benliklerine büyük mücadeleler sonucu yeni yeni kavuşan uluslar bu halkçı modeli uygulayarak büyük ölçüde kalkındılar.

Bu bağımsızlık ve devrim mücadelesinden siyasetle vazgeçmeyen Irak gibi ülkeler ise işte şimdi sırf halkçı-devletçi rejimleri yüzünden ABD saldırısının hedefi haline geldiler.

Tüm bu kavramların çizdiği çerçeve içinde Mustafa Kemal, ezilen ulusların büyük devrimcisi, ABD gibi emperyalistlerin ise büyük düşmanı haline geldi.

Türkiye'de Türk Milleti ve Gazi Kemal esir!

ABD, sömürgecilik tarihinin terör boyutuna gelmiş en haydutça saldırılarından birini yürütüyor. Bir barbarlık uygarlık seçeneği içinde milletleri vatansız bırakmak ve yoketmek cinsinden nihai bir savaşa girişiyor.

Afganistan'da yeni bir ulus yaratmak parolasıyla giriştiği saldırganlık, Irak'ta Irak'ın sahipleri Araplar'ı kovarak tüm yönetimi işbirlikçi Kürtlere vermek stratejisiyle devam etti. Bir yandan Türkiye'de Sevr'le somutlaşmış azınlık yaratma ve bölünme planları da tekrar gündeme getirildi.

ABD saldırganlığının bu ilk aşaması emperyalist haydutun uygar milletlerin egemenliğindeki bir coğrafya yerine kolonileştirdiği işbirlikçilerinden oluşan bir coğrafya yaratmaya çalıştığını gösterdi.

ABD bu amacına ulaşmak içinse ezilen ulusun milliyetçilerine karşı büyük bir saldırı yürütüyor. Bu açıdan Irak'ta Arap milliyetçilerinin partisi Baas'ın tek hedef olarak gösterilmesi ve katliamlar boyutunda ABD saldırganlığıyla karşılaşması büyük önem taşıyor. Irak'ta direnişi de bu parti örgütlüyor.

Filistin'de ise Arafat liderliği, Filistinliler'in milletçe direnişini simgeliyor. Filistin'de tüm direniş vatan savunması anlayışı üzerinden örgütleniyor.

Afganistan'daki Taliban'ın direnişi bile işgale karşı vatan savunması

perspektifinin dışında bir anlam taşımıyor.

Türkiye benzer tehlikelerle karşı karşıyayken ABD işbirlikçisi iktidarın Atatürkçülük ve milliyetçiliğe, Türk milleti kavramına saldırdığını, somut olarak Kıbrıs'ta Milli Dava'yı sattığını görüyoruz. Mazlumların yanında olmayıp ABD işbirlikçiliğine yönelen iktidarlar, Türk milletinin davasını da aynı biçimde satmaktalar.

Bunu için tüm ezilen uluslar tekrar milliyetçi ve Atatürkçü Türkiye'yi, sömürgeciliğe tavır alan Türkiye'yi görmek istiyorlar. Irak'ın, Filistin'in, Afganistan'da Taliban'ın bile yaptığını, Atatürk Türkiyesi'nin yapmaması ezilenlerin uygarlığı temsil eden mücadelesine büyük darbe vuruyor. Türkiye'de Türk milleti ve Mustafa Kemal esir konumuna düşürülüyor.

Esarete son: Mazlumların direnişinin yanına

Oysa Mustafa Kemal asla esir düşmezdi.

Türk milleti onu Ankara'da boşuna arıyor. O çoktan doğmuş olduğu yere, ezilenlerin direnişinin yanında yerini aldı bile. Vatan kavramını Ortadoğu'ya Mustafa Kemal tanıttı, antiemperyalizmi o öğretti. Mustafa Kemal'i yeni Çanakkaleler doğarken o mücadelenin dışında düşünmek mümkün değil.

Bir sömürgeci imparatorluk müsveddesi bir kez daha çökertilirken de Mustafa Kemal gerçek yerinde, Türk milletinin başında olacak.

Ortadoğu'da Filistinli çocuğun da, Iraklı köylünün de içindeki general, Mustafa Kemal'den başkası değil. ABD'nin "köpek generalleri" bu gerçeği anladıklarında onlar için çok geç olmuş olacak.

(TÜRKSOLU, sayı 43, 10 Kasım 2003)

Ulusal Sol'un programı: 6 Ok

Türkiye'de gittikçe daha geniş bir kesim kendisini ulusal sol çizgide tanımlıyor. Ancak buna rağmen "ulusal solun programı nedir?" sorusuna kesin cevaplar verilmediği de bir gerçek. Tersine ulusal sola yöneliş genellikle bir program arayışıyla birlikte yürüyor. Bu da ulusal solun somut bir siyasi kuvvet olarak sahneye çıkmasının önünde engel oluşturuyor. Bugün ulusal solun önündeki en önemli engelin "programsızlık" noktasında ortaya çıktığını söyleyebiliriz.

Ancak gerçekte ulusal solun programsız olduğunu söylemek ne kadar doğru?

Ulusal solun programı 6 Ok'tur. Türkiye'de ulusal solu tanımlayan iktidar mücadelesi, Türk halkının, Türk devletini yaratma mücadelesiydi. Bu mücadele Batıya ve onun yarattığı uydu toplumsal yapıya karşı verilen mücadeleydi. Bu mücadele Atatürk'ün açıkça tarif ettiği ve 1937'de Anayasa'ya dahil edildiği gibi 6 Ok programı ile mümkün olmuştur. Bu bakımdan 6 Ok Türk Devleti'nin kurucu programıdır.

Yani 6 Ok, bir ulusal devrimci kurucu program olarak Türk halkının iktidar mücadelesinin programıdır. Türk Devleti'nin kuruluşunu antiemperyalist bir bağımsızlık mücadelesi ve milliyetçi bir devrim olarak ortaya

koyduğumuzda, ulusal solun ne anlama geldiğini tartışmaya gerek kalmayacaktır. Yani ulusal sol, ulusal devrimcilikten başka bir şey değildir. Ulusal devrimciliğin yegâne programı ise 6 Ok'tur.

Ancak bugün 6 Ok'tan vazgeçme çizgisinin solu iktidar mücadelesinden de vazgeçirdiğini görüyoruz. Ulusal sol adına "iktidar mücadelesinden" sıkça bahsedilmekte ama bunlar genellikle seçim aritmetiğinin boş hayalleri olarak kalmaktadır. Oysa ulusal solun tek bir iktidar mücadelesi vardır: Bağımsız Türk Devleti'nin varolma mücadelesi.

- Türk milletini savunmayan bir sol.
- Türk Devleti'ni savunmayan bir sol.
- Türk Devrimi'ni savunmayan bir sol.

ve sonuçta iktidar mücadelesiyle ilgisi olmayan, ancak sağcılaşan ve sağa koalisyon ortağı, koltuk değneği olan bir "sol".

İşte 6 Ok'tan vazgeçişin kısa bilançosu budur. 6 Ok'tan vazgeçişe tekabül eden tek bir siyasi kavram vardır: "Sağcılaşma".

Sağcı siyaset zemini ve ulusal devrimci terminoloji

Doğal olan şey açıkça Batıcı, liberal ve sağ olan bugünkü siyaset kurumunun ve gündemlerinin karşısına solun 6 Ok programını koymasıdır. Ancak ulusal solun programı olarak 6 Ok'un kavranmasındaki zaaflar, solun bu gündemlerin yarattığı siyaset zemininden kurtulamamasıyla sonuçlanmaktadır. Sol genellikle sağcı siyasetin yarattığı paradigmalardan kurtulamamakta, sonuçta kendi programını sağcılaştırmaktadır.

Atatürk'ün koyduğu 6 Ok programının temel özelliği her defasında vurgulanmıştır: "Türkiye'nin kendi koşullarından kaynaklanmak". Atatürk, Türkiye'de "Tanzimat'tan beri gelen" uydu yapının değiştirilmesi amacıyla bir program ortaya koymuştur.

Bu program Batıdan alınmış bir program değildi. Bu yüzden de Batılı terminoloji içinde ifade edilmedi. Batılı terminoloji içinde ifade edilmediği gibi, Türkiye'de o ana kadar gelen siyasal ideoloji ve terminoloji içinde de ifade edilmedi. Çünkü bu da Batının uzantısı olmaktan başka bir şey değildi.

Tek kaygı bir ulusal devrim gerçekleştirmekti. Tüm maddelerin tek tek konuşlarında bunu göreceğiz. Ancak bugünkü program tartışmasında tam da bu yönde iki hata yapılıyor:

1- Batılı siyaset anlayışı içinde kalmak.

2- Mevcut siyaset kurumunun zemini içinde kalmak.

Bu iki temel hata ulusal devrimciliğe tamamen karşıt bir terminoloji geliştirilmesine varıyor. Ulusun çıkarlarını ilgilendiren gerçek kavramlar yerine uydurma bir takım kavramlar konuyor. Gerekçe olarak da çağa ayak uydurmak gösteriliyor. İlginç olanı, "çağdaşlaştırma" adına bugün konulan kavramların aynılarının daha 1920 ve 30'larda sağcı-liberal siyaset tarafın-

dan önerilmiş olması. 6 Ok çağdaş değilse mantıken bunların da çağdaş olmaması gerekiyor, çünkü bunlar birbiriyle yaşıt!

Ulusal solun gerçek program ile uydurma olanını ayırması, 6 Ok'un gerçekte ne olduğunun, hangi mücadeleler içinde ortaya çıktığının ve karşıtlarının kimler olduğunun bilinmesine bağlı. Ulusal sol sağcı zemine uygun terminoloji yerine kendi özgün program maddelerini koymalı.

I- "DEMOKRASİ" YERİNE CUMHURİYETÇİLİK

Ulusal solun en ciddi sorunu programının ilk maddesinde başlar. Çünkü bugün siyasal düzene ilişkin sorunlar konusunda zemin baştan aşağı Batılılaşmıştır. Bu Batılılaşma "demokrasi" kavramında ifade olunur. Türkiye'de "demokrasi" ile Cumhuriyet'in birbirinden ayrı şeyler olduğunu ve bunların birbirine karşıt şeyler olduğunu ortaya koymadan düzgün bir siyasal mücadele zemini oluşturulamaz.

Türk halkının kayıtsız şartsız egemenliğinin adı Cumhuriyet'tir. Bu egemenliğe karşıt olan şeylerle mücadele etmek gerekir. İşte Türkiye'de cumhuriyetçi egemenliğe, yani halk iradesine karşıt olan bir takım kuvvetler kendilerine program olarak "demokrasiyi kurmak" çizgisini seçmişlerdir.

Cumhuriyet'e karşı demokrasiyi kurmak!

Türkiye'nin 60 yıllık siyasetinin özeti budur.

Ancak bu demokrasi öyle bir şeydir ki, 60 yıldır tüm siyasal partiler demokrasiyi kurma hedefi ile hareket etmektelerse de bir türlü kuramazlar. Çünkü bu demokrasinin kuruluşu için nihai bir adım gereklidir: Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni yıkmak!

Atatürk, Cumhuriyet'i asla demokrasiye karşıt bir şey olarak tanımlamadı. Tersine Cumhuriyet kurucuları şunu savunmuşlardır: Her ülkenin siyasal sistemi kendi koşullarından kaynaklanır. Türkiye'de de Cumhuriyet pekâlâ bir demokrasi biçimi olarak tanımlanabilir. Sonuçta Türkiye'de irade "çoğunluğun" olmanın ötesinde tüm halkın iradesidir.

Bununla birlikte Türkiye'de Cumhuriyet'in düşmanları çok açıktır. Bunlar Türk'ün egemenliğine karşı yabancılarla işbirliği yapan eski düzenin temsilcileridir. Onlara karşı Cumhuriyetçi irade somut bir anlam kazanır.

Cumhuriyet'le Milli Devlet'e ait bir siyasal düzeni kurmak ve korumak esas alınır. Bu yüzden kurucu irade "her kesime özgürlük" tanıyan soyut bir "demokrasi" tanımlamasını değil, somut Cumhuriyetçilik tanımlamasını programına ve anayasasına alır.

Çünkü "demokrasi" kavramı, Türkiye koşullarında Cumhuriyet'in korunmasına ve ilerlemesine yönelik ihtiyaçları karşılamamaktadır. Atatürk döneminde Anayasa'da demokrasi ifadesi geçmez. 1937'de Cumhuriyet'in tanımının yanına 6 Ok'la birlikte "Cumhuriyetçilik" de ayrı-

ca girer.

"Demokrasi" Cumhuriyet'e karşı

Bu noktadan sonra Türkiye'de bir siyasal program olarak demokrasi "kayıtsız şartsız halk egemenliği"nden başka her şeyin serbestliğini savunmak anlamına gelmiştir. Türk siyasetinde artık hilafetçilik de, bölücülük de, sermayecilik de aynı partinin programı haline geliyordu.

Atatürk'ün partisine karşı Cumhuriyet döneminde ortaya çıkan iki partinin de liberal esaslı partiler olması tesadüf değildir. Bu iki partinin ve ayrıca CHP içinde sağ kanadın sisteme yönelik esas eleştirisi ise "Türkiye'de neden demokrasiyi uygulamıyoruz?" sorusuydu.

Aslında bu soru o dönemde Batının, yabancı basın üzerinden Türkiye'ye yönelik propagandasının mealinden ibareti. "Türkiye'de neden demokrasi yok?"

Bu çerçevede Atatürk'ün ölümünden hemen sonra, "demokrasi" lehine, Cumhuriyet'in tasfiyesine girişildi. Önce CHP demokratlık çizgisine sokuldu. Sonra Türkiye'de 6 Ok çizgisine tümden karşıt yeni partinin adı konuldu: Demokrat Parti.

Milli iradenin tekliği ve kuvvetler ayrılığı

Bugün Türkiye, Cumhuriyet'in demokrasi ile tasfiyesi noktasında çok ciddi bir dönemeçte. Demokrasinin "halkın kayıtsız şartsız egemenliği"nin karşısında herşeye serbesti olarak tanımlandığını belirtmiştik. Bunun somut anlamı, milli iradenin tekliğinin karşısında, her nevi kuvvetin örgütlenme özgürlüğüdür.

Atatürk milli iradenin tekliğini, Türkiye'nin koşullarından kaynaklanan bir mesele olarak, Kuvvetler Birliği sistemi ile açıklıyordu. Defalarca Kuvvetler Ayrılığı'nın tercih edilmeyişinin sebebi açıklanmıştır. Batının Türkiye'de demokrasi yok yaygarası yapmasının sebebi de Türkiye'de kuvvetli bir milliyetçi irade yaratan bu sistemdir.

Yalnız bizim bugün gördüğümüz en önemli nokta, Kuvvetler Ayrılığı'nın prensipte, yasama-yürütme-yargı ayrılığı olarak tanımlandığı ama özde milli egemenlikten ayrı her türlü kuvvetin örgütlenmesine imkan tanıdığıdır.

Zaten bu yüzden Batı Türkiye'ye Kuvvetler Ayrılığı ve çok parti diye dayatırken, Atatürk Kuvvetler Birliği noktasında tereddütsüz bir Cumhuriyetçidir.

Bölücü "demokrasi" çizgisi

Milli egemenlikten ayrı ve ona karşıt kuvvetlerin örgütlenme özgürlüğünün bugün somut anlamı var ve halk ulusal soldan bu konularda cevap beklemektedir:

1- Bölücü hareketinin örgütlenmesi ve siyasal hakları: Demokrasi çizgisi AB'nin talepleri doğrultusunda, etnik nüfus yaratılarak bunlara "kendi kaderini tayin hakkı verilmesi", PKK'nın siyasallaşması, teröristbaşına af ve siyasal hak, Kürtçe yayın ve eğitim politikasıyla milli bütünlükten ayrı bir Kürt nüfus tanımlaması, terörle mücadelenin engellenmesi doğrultusunda gelişmektedir.

2- Şeriatçı hareketin örgütlenmesi: Demokrasi çizgisi, "inanç özgürlüğü" propagandası doğrultusunda her türlü etnik ve dini yapının örgütlenmesini ve siyasete müdahalesini öngörüyor.

3- Egemenliğin paylaşılması: Son olarak demokrasi çizgisi, uluslararası bağımlılık noktasında çağdaş kuvvetler ayrılığını egemenliğin ulusüstü kurumlarla paylaşılması gerekliliği olarak tanımlıyor. Burada başta AB geliyor.

Tüm bu taleplerin fiiliyatta ve resmen Türkiye Cumhuriyeti'ni ortadan kaldıracağını ve esasen sömürgeci Batının talepleri olduğu görüldüğünde demokrasi mi, Cumhuriyet mi sorusuna daha düzgün cevap verilebilecektir.

Ordu'yu tasfiye etmek için "demokrasi"

Ancak demokrasi çizgisinin milli egemenlik konusunda yaptığı tahribatı sadece anayasal süreçte ele almak doğru olmaz.

Bu sürecin en önemli ayağı Türk Ordusu'nun tasfiyesidir. Bugün demokrasi çizgisi en önemli hedef olarak "Ordu'nun siyaset üzerindeki etkisi"nin kaldırılmasını koyuyor. Bunu Batı da aynen böyle koyuyor.

Atatürk'e göre Cumhuriyet Kuvayı Milliye'dir. Yani tüm kuvvetlerin milli irade doğrultusunda tek bir yönde hareketidir. Kuvayı Milliye içinde Ordu'nun rolü ise tartışılmaz bile. Cumhuriyet'te Ordu milli kuvvetlerin bir parçasıdır ve Atatürk'ün koyduğu Kuvvetler Birliği prensibi içinde Ordu'nun önemli rolü vardır. Ordu "siyaset" dışında fakat Milli Kuvvetler'in içindedir. Ordusuz bir milli devletten, ordusuz bir halk egemenliğinden bahsedilemez.

Bu yüzden bugün demokrasi çizgisinin Ordu düşmanlığı boyutunda siyaset yapması doğal karşılanmalıdır. Demokrasi ile Cumhuriyet karşıtlığını ortaya koyduğumuzda halk egemenliğinden yana ulusal solun bu çizgiye karşı Ordu'nun safında tereddütsüz yer alması gerekir.

"Demokrasi" kavramı içinde ise Ordu'yu savunmak mümkün değildir. Ancak emperyalizme karşı kurulmuş milli bir devletin Cumhuriyetçilik anlayışı içinde Ordu koşulsuz yer almaktadır. Ulusal solun ulusal devrimcilik temelinden uzaklaşarak, siyaset kurumu ve Batılı terminoloji içine hapsolması, Ordu konusunda ciddi tereddütlere sebep olmaktadır. Milli bir gereklilik olan Ordu'yu, demokrasinin içine yerleştirmek zor olmaktadır. "Silahlı baskı aygıtıyla" demokrasi bir türlü bağdaştırılamamaktadır.

Oysa Cumhuriyet'in iradesinde Ordu açık ve net olarak vardır: Ordu Türk'ün özgürlüğünün garantisidir. Özellikle Ordu'nun kendisini tasfiye edecek bu sürece ağırlığını koyması ve müdahale etmesi noktasında ulusal sol tereddüt içinde olmamalıdır. Demokrasi konusundaki soyut ve liberal yargılar bu bilinci bulandırmamalıdır.

Zorla ve sopayla

Atatürk'ün Cumhuriyetçilik anlayışı bugünün Batılı demokrasiciliğiyle bulanmış beyinlere karşın vatanın ve Türk halkının egemenliğinin nasıl savunulacağını açıkça ortaya koymaktadır.

Atatürk, saltanat kaldırılırken: "Hakimiyet ve saltanat kimseye ilim icabıdır diye verilmez. Hakimiyet ve saltanat cebir ile ve zorla alınır.. bunun için ihtimal bazı kafalar kopacaktır" demekten çekinmemişti.

Cumhuriyet ilan edildiğinde, "Cumhuriyet'i oy çokluğuyla ilan ettiniz, ya oy çokluğuyla kaldırmak isterlerse" sorusuna ise "Sopayla kovalarım" diye cevap vermekteydi.

Şimdi Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Türk milletinin kayıtsız şartsız egemenliğinin düşmanları var mı yok mu ona karar verelim. Varsa bunun ilacı tereddütsüz Cumhuriyetçiliktir. Türk milli varlığının en kritik meselelerini Avrupa'ya, ABD'ye genel olarak Batıya teslim eden ise demokrasiciliktir.

Bu yüzden:

1- Bölücülük konusunda, demokrasi doğru tanımlama değildir. Türkiye Cumhuriyeti bölünmez bütündür. Türk milletinden ayrı etnik nüfus kabul edilemez, bunlara ayrıcalık verilemez. PKK ve teröristbaşı konusunda, "kafaların kopma ihtimali" göze alınmalıdır.

2- Şeriatçılık konusunda, demokrasi doğru tanımlama değildir. Cumhuriyet ve Atatürk düşmanlarına siyasal hak tanınamaz. Devrim Yasaları düzgün uygulanmalıdır.

3- Egemenliğin paylaşılması sözkonusu olamaz. Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Sömürgecilerle paylaşılamaz.

4- Ordu konusunda demokrasi doğru tanımlama değildir. Ordu milletindir. Tasfiye edilemez. Ordu milli bir kuvvet olarak, milli egemenlik yetkisi ile tanımlanmalıdır. Ordu'nun sürece müdahalesi meşrudur.

Ulusal sol, programına Cumhuriyetçilik yerine veya yanına demokratlık eklemek gibi 60 yıllık hastalıklardan kendini korumalıdır. Halk egemenliği kavramının dışında bir solculuk tanımlanamaz. Tanımlanırsa komprador solculuktur.

II- BATI GÜDÜMÜ YERİNE MİLLİYETÇİLİK

Türkiye'de bugün gündemi belirleyen en önemli konulardan biri miliyetçiliktir. Fakat bugün Türk siyasetinde milliyetçilik olumsuz bir kavram olarak sunulmaktadır. Çünkü Türk siyaseti milliyetçilik yerine

başta ABD ve AB olmak üzere Batı ülkeleri ile "karşılıklı" ilişkileri temel almaktadır.

Bugün ABD ve AB'nin, Türkiye'nin toprak bütünlüğüne ve milli egemenliğe doğrudan karşıt talepleri doğal olarak halkta milliyetçi bir yükseliş yaratmaktadır. Ve Türk siyaseti işte doğrudan buna karşı konumlanmaktadır. Ulusal solun yükselişi de esasen bu temeldedir.

Ancak milliyetçilikle ilgili olumsuz yargılardan ulusal solun da etkilendiğini görmekteyiz. Milliyetçilik kavramı çeşitli sebeplerle terkedilmekte yerine başka kavramlar getirilmektedir.

Ulusalcılık bunlardan en yaygın olanıdır. Oysa milliyetçiliğin kelime karşılığını bile doğru olarak yansıtmaz. Türkiyecilik ise tamamen kötü niyetlerle uydurulmuş ve ulusal sola yamanmak istenen bir kavramdır. Bir de milliyetçiliğin içeriğini tamamen boşaltmaya yarayan milliyetçilikten ayrı bir "tam bağımsızlık" ilkesi tanımlanmaya çalışılmaktadır.

Bunlar her ne niyetle uydurulmuş olursa olsun, bir hastalıktan kaynaklanmaktadır: Batılılaşma. Milli bir öğe olarak Türk, "evrensel" ve "çağdaş" kavramlar karşısında terkedilmektedir. Buna bağlı olarak milliyetçiliğin bir "içe kapanma ideolojisi" olduğu yaygarasına kapılınmaktadır ve nedense özür diler gibi "biz içe kapanmaktan yana değiliz" cümlesi, "Batıya karşı değiliz" formülü AB ve ABD ile ilgili en keskin tavırların bile önüne yerleştirilmektedir.

ABD'ye ve AB'ye tavır alındığı sürece milliyetçilik dışı bu söylem zararsızmış gibi görünmektedir. Ama açıkçası ABD ve AB karşısında Türk'ün olmayan bir tavrın da pek önemi yoktur. Sonuçta vatan Türk vatanıdır ve onu da Türkler savunur. Bunun adı da milliyetçiliktir.

Her alanda Türk varlığı

Milliyetçilik, antiemperyalist milli mücadelenin ve Türk milletinin dirilişinin ideolojisidir. Milliyetçilik ulusal devrimci ideolojinin halkçılıkla birlikte temelidir.

Program olarak ise milliyetçilik geniş kapsamlı bir programdır. Ulusal alandaki her politikanın temelidir. Ekonomik, askeri, siyasi, eğitim, ve sağlık... Atatürk döneminde tüm bu politikalar Türk tarafından ve Türk içindir.

Bugünden bakarak Atatürk dönemi Türk milliyetçiliğinin boyutu ve kapsamının "totalitarizme varan bir otoriterlik" boyutunda olduğunu söyleyen liberallerin ısrarla gözlerden kaçırdığı nokta Türk milliyetçiliğinin Anadolu'da Türk varlığının yok edilmek üzere olduğu bir dönemde ortaya çıkışıdır.

Cumhuriyet döneminde "gürbüz Türk çocuklarının yetiştirilmesi"ni amaçlayan sağlık politikası bugün aşağılanabilir. Ama 1919'da Türk milletinin bir nüfus sorunu vardır. Emperyalistler her yerde türlü oyunlar ve

katliamlarla Türk nüfusunu azınlık gösterme politikası izlemekteydiler. Ayrıca yıllar süren savaşlar içinde harab olmuş bir Türk nüfusu vardı. Atatürk Milli Mücadele'ye girişilirken bu değerlendirmeleri defalarca yapmıştı. Müdafa-i Hukuklar ve Reddi İlhaklar tamamen emperyalistlerin bu oyunlarına karşı harekete geçmişlerdi.

Bu yüzden milliyetçilik, Türk vatanı üzerinde her alanda Türk varlığı demekti. Liberaller bunu faşizm olarak nitelemeye giriştiler. Elbette eleştirinin kaynağı yine Batıydı. 1930'larda devletçilikle birlikte girişilen kapsamlı milliyetçilik uygulamalarına karşı liberal sağ bugün olduğu gibi devlet karşısında "fert"i ön plana çıkartan bir demogojiye giriştiler.

Batı Türk'e karşı

Peki bugün Batı ile Türkiye'nin ilişkisine hangi temelde bakılmalıdır? Türk milliyetçiliği dışında bir bakış açısı geliştirmek Batı-Türkiye ilişkilerini doğru değerlendirememektedir. Özünde Batının niteliğini doğru değerlendirememektir.

Ulusalcıyım diyen akımlar ise genellikle, Batı hakkında genel bir değerlendirmeden yoksundur. Yalnızca Batının belli politikalarına karşı çıkılmaktadır. Örneğin ekonomik bağımsızlığın ortadan kaldırılması bir tepki sebebi. Bu yüzden "ulusal çıkarlar temelinde bir Batıyla ilişkiler" tanımlaması yeterli görünüyor.

Ancak Batı ne istiyor sorusuna Milli Mücadele'deki kadar net bir cevap verilmedikçe, ulusal devrimciliğin gereği yerine getirilemeyecektir. Batı, Türk varlığını ortadan kaldırmak istiyor. En azından Anadolu'da Türk varlığını istemiyor. Saldırı bizim açımızdan herhangi bir emperyalist saldırı değil, doğrudan Türk'e yapılmış bir saldırı. Bu yüzden Milli Mücadele'deki ve Cumhuriyet'in kuruluşundaki kadar kapsamlı bir milliyetçi politika izlemek gerekiyor. Türk milliyetçisi olmayan bir hareketin sömürgeci saldırıya direnmesi mümkün değil.

Türklerin Anadolu'dan tasfiyesi

Batı açısından Anadolu'da Batı dışı bir ulusal birlik yaratabilecek tek uygarlık birikimi Türkler'dedir. Dolayısıyla Türkler Batının sömürgeci politikalarının hedefi durumundadır. Türkiye'ye yöneltilecek her saldırı hedef olarak Türklerin Anadolu'daki varlığının tasfiyesini belirlemektedir.

Türk devletinin Batıyla ilişkileri de ancak bu gerçeği görerek olabilir. Atatürk'ün deyişiyle "yüksek Türk kültürü ve uygarlığı" üzerine kurulu olan Türk devleti, doğası gereği antiemperyalisttir, sömürgeci yayılma önünde varlığıyla engeldir. Sonuçta mücadele ezen Batı haydutluğuyla ezilenlerin uygarlıkları arasında geçmektedir.

Diğer yandan Türk devletinin kuruluş felsefesinde bu bilinç de vardır. Atatürk Türk milletinin dirilişinin, "Asya'nın ve Şarkın mazlum uluslarının

kurtuluşu" için bir haberci olacağını açıkça ortaya koyar. Bu açıdan Türk devleti dünya çapında da antiemperyalist bir bilinç yaratmıştır.

Dünya çapında kapsamlı bir sömürgeleştirme ve paylaşım sürecine girerken Türk solu Türk varlığıyla yakın ilgi içinde olmak zorunda ve milliyetçilik bayrağını çekinmeden yükseltmeli.

Milli devlet savunması ve ulusal güvenlik

Miliyetçi programın tasfiyesi ve yerine Batı güdümü konması güncel olarak en çok ulusal güvenlik tartışmasında ortaya çıkmakta. Burada siyaset kurumunu milli devletin bir kurumu olarak göremeyiz. Türkiye'de kendini Batılı bir demokrasi olarak tanıtan siyaset kurumu, milli devlete karşı Batının bir uzantısıdır.

Bu siyaset kurumunun talebi "ulusal güvenlik" anlayışını ortadan kaldırmaktır. Aslında bu talep özünde Batının Türkiye'yi kuşatmasından kaynaklanıyor. Siyaset, içeride Türk milletine ve onun devletine teslim ol çağrısı yapıyor. Kıbrıs, Ege, kukla Kürt devleti, Ermeni sorunu gibi doğrudan toprak talepleriyle sonuçlanacak gelişmeler karşısında Türk devleti savunmasız bırakılmak isteniyor.

Bugüne kadar liberaller Sevr tehdidini bir paronaya olarak niteleyerek psikolojik bir savaş yürütüyorlardı. Ulusal güvenlik anlayışının ortadan kaldırılması milliyetçiliğin temizlenmesiyle bağlantılıydı. Ancak özellikle ABD ile ilişkiler çerçevesindeki son gelişmeler Sevr'in bir paranoya olmadığını ortaya koydu.

Ancak milliyetçiler iflah olmaz sağcı-liberallerin artık "görüyorsunuz ya Sevr'den başka seçenek yok, ABD'nin gücünü kabul etmeliyiz" diyeceklerini bilmeliler. Şimdiden gelişmeler karşısında ABD'ye koşulsuz teslimiyet öneriliyor. Biliyoruz, sağcılığın Kuvayı İnzibatiye'ye kadar giden bir "derinliği" var!

Asil kanımızdan başka kaybedecek bir şeyimiz yok

İşte bu noktada yüksek Türk kültür ve uygarlığından başka bir şeyde dayanak aramayan Türk milliyetçiliğinin bulandırılmadan uygulanması gerekiyor. Elbette tam bağımsızlık politikası bu milliyetçiliğin temelidir fakat, milliyetçilik tam bağımsızlık anlayışını da içine alan geniş bir çerçevedir. Tam bağımsızlık kalsın milliyetçilik gitsin demek olmaz.

Türk solu bıçağın kemiğe dayandığı noktada, milletin kanından başka kaybedecek bir şeyi olmadığını iyi bilmelidir. Sömürgecilikle ezilenlerin mücadelesi sadece bir mülkiyet-özgürlük mücadelesi değil, varlık yokluk mücadelesidir. Atatürk'ün "asil kan" uyarısı dikkate alınmalı, küçümsenmemelidir. Türk milliyetçiliği ulusal sol programın olmazsa olmaz koşuludur.

III- SERMAYE TAHAKKÜMÜNE KARŞI HALKÇILIK

Bugün milli devletin tasfiyesi yönünde girişilen Batı programını Türkiye içinde sahiplenen öncü kuvvet sermayedir. Sadece son birkaç yılda TÜSİAD'ın giriştiği faaliyeti hatırlamak yeterlidir. Sermaye, özellikle elindeki kriz ve ekonomi silahıyla devleti tehdit etmekte ve dış kuşatmayı içeriden tamamlamaktadır. Zaten Türkiye'de sermayeyi Batıdan bağımsız olarak tanımlamak bilimsel anlamda mümkün değildir. Sermaye sınıfı Batı uzantısı komprador bir sınıftır.

Elbette sermayenin bu işlevi tarihsiz değildir. Zaten Cumhuriyet'in halkçılık programı da sermaye karşısında gelişmiştir. Hem Tanzimat'tan beri sermaye faaliyeti göz önünde tutularak, hem de Cumhuriyet sonrası sermayenin işlevi göz önünde tutularak 6 Ok'un halkçılık çizgisi oluşmuştur.

Atatürk'ün Halk Devleti

Atatürk, milli devleti aynı zamanda bir "halk devleti", "Türk halk devleti" gibi tanımlarla ortaya koyarken, doğrudan sınıfsal niteliğe bir gönderme yaparak onu Batılı devletlerden ayırmaktadır.

Atatürk'e göre Türkiye'de toplum Batıdaki gibi iki karşıt sınıfa ayrılmamakta, dolayısıyla devlet de bir sınıf devleti olmamaktadır. Devlet tüm halkın devleti, Türk milletinin devletidir.

Atatürk "mesleki" olarak sınıfların varlığını kabul etmekte, yalnız bunlara ideoloji olarak tek bir milliyetçilik önermektedir. Bu milliyetçilik önerisinin ise sermaye tarafından kabul edilmediğini ve sermayenin o zaman da en az bugünkü kadar Batıya bağımlı olduğunu biliyoruz.

Atatürk'ün sermaye karşısında bir halk devleti düşüncesinin hedefi en başta yabancı sermayedir. Daha İzmir İktisat Kongresi'nin başında: "Tanzimat devrinden sonra yabancı sermaye, üstün hakları olan bir yere sahipti. Devlet ve hükümet, dış yatırımların jandarmalığından başka bir şey yapmamıştır. Her yeni millet gibi Türkiye bunu uygun bulmaz. Burasını esir ülkesi yaptırmayız."

Atatürk'ün bu sözleri milli bir iktisat anlayışı için kullanması aslında Cumhuriyet'in, Milli Mücadele'deki halkçılık çizgisi doğrultusunda devam edeceğini gösteriyordu. 1921'de Türkiye'nin mücadelesi "emperyalizme ve kapitalizme karşı" bir mücadele olarak niteleniyordu.

Ancak Atatürk daha orada bu mücadelenin bir sınıf mücadelesi olmayıp milli mücadele olduğunu vurguluyor, Türkiye'nin koşullarının Batılı ülkeleden farklılığına gönderme yapıyordu.

Yabancı sermayenin esirliği karşısında ise bir halk devleti ve halkçılık tanımlamasına girişiliyordu.

20'lerin sonuna doğru gelindiğinde ise artık sermaye karşısında halk devleti düşüncesi bizzat Türk sermayesine de karşı gelişmekteydi. Çünkü

geçen süreçte Türk sermayesinin Batıdan ayrı bir varlık örgütlemediği görülmüştü. Serbest Fırka denemesi bunun somut kanıtı oldu. Sermaye milliyetçilik rotasına girmemiş, tersine Türk devletinin iktisaden gelişmesine de engel olmuştu.

Bu noktadan sonra Atatürk "devletçilik" görüşü ile "bizim yolumuz liberalizmden başka bir yoldur" diyerek Türk sermayesinin karşısında tavır aldı. Devletçilik de sadece sermayenin yapamadığı değil, bütün milli işlerde, özellikle "iktisadi alanda", devlet gücünün varlığı olarak tanımlandı. Özel girişimin ülke çapındaki faaliyetleri dahi planlama sahasına alındı.

Halkçılık, Atatürk'te milliyetçiliğin olmazsa olmaz bütünleyicisiydi. Milliyetçilik Türk halkına dayanmak ve onun refahını arttırmak demekti.

Atatürk, halkçılığı sosyalizmin bir türü olarak koymadı. Çünkü yine Atatürk'ün vurguladığı gibi, O'nun görüşleri 19. yüzyıl "sosyalizm nazariyecilerinin görüşlerine ve Sovyet Rusya'daki sosyalizme" benzemiyordu. O zaman dünyada bu Batı ve Sovyet tipi dışında bir sosyalizm olabileceği de düşünülmüyordu. Tersine sosyalizm gelişmiş kapitalist toplumların kendi toplumsal yapılarından çıkan bir sistemdi.

Ancak daha sonraları gelişen ve ezilen ulusların kendi bünyelerinden çıkan "sosyalizm" anlayışlarıyla Atatürk'ün halkçılık sistemi ciddi benzerlikler taşımaktadır. Özellikle ulusal, halkçı, devletçi sistemler olarak kurulan bu tip sosyalizmlerin Atatürk Türkiyesi'nin antiemperyalist karakterine büyük önem verdikleri de düşünülürse halkçılık ve sosyalizm arasındaki ilişki daha düzgün değerlendirilebilir.

Sermayenin halk karşısında örgütlenmesi

Sermaye ise Atatürk'ün ölümü ile beraber halk karşıtı bir örgütlenme içine girişti. Bu yalnızca siyasal partiler üzerindeki etkisiyle sınırlı kalmadı. Masonik bir takım teşkilatlara varana dek sermayenin Batı ile sıkı bağını yaratan gizli veya açık örgütlenmeler tekrar hayata geçirildi. Atatürk'e karşı örgütlenmenin arkasında sermaye vardı.

Bugün gelinen noktada sermaye halk karşısında ciddi bir imtiyaza sahiptir. Kriz çıkar diyerek Meclis içindeki partileri bölebilir, hükümet değiştirir, belli devlet politikalarını boykot edebilir konuma gelmiştir. Sermaye tahakkümü yalnız ekonomi alanıyla sınırlı kalmaz her alana ilişkin bir güç haline gelir. Örneğin son olarak TÜSİAD'ın hazırladığı "Tarih" kitabında Milli Mücadele'nin adı bile geçmez. TÜSİAD kendini AB politikalarının ve ABD ile ilişkilerin sözcüsü olarak sunmaktadır.

Sermayenin bu yöndeki faaliyette nihai amacı ise bir tip sömürge kârı elde edebilmektir. Başka coğrafyalarda görüldüğü üzere kendi ülkesine karşı faaliyet içinde olan sermaye, ülkesi üzerinde kurulan sömürge ekonomisinden ciddi bir kâr elde etmektedir. Ulusal devletçi ekonomi

içinde elde edemeyeceği tekel kârını bu tip bir sömürge ekonomisi içinde elde edecektir.

Sermayeye karşı halkçılık

Dolayısıyla doğrudan milli devleti tasfiye çizgisinde hareket eden sermaye kuvveti tasfiye edilmeden Türkiye'de bir halkçılık mümkün değildir.

Atatürk, Türkiye'de sınıfsal bölünmenin hakikaten Batıdakine benzemediği bir dönemde "imtiyazsız, sınıfsız kaynaşmış bir kitle" formülü ile halkçılığı ortaya attı.

Bu ideale Türk işçisinin ihanet ettiği söylenemez. Ancak sermayenin doğrudan Atatürk'ün kurduğu milli devlete karşı faaliyet yürüttüğü koşullarda en azından 1930'ların halkçı-devletçi politikaları sermaye karşısında yürütülmelidir.

Ulusal sol, millet düşmanı sermaye karşıtı örgütlenmenin temel kurumu olmalıdır. Başta Türk işçi sınıfı, sermaye karşısında milli devletin savunulması görevini yerine getirmelidir. Atatürk'ün emperyalizm karşısında varolabilmek için yüklediği milliyetçilik görevini bu temelde yapmak ve sermayenin işbirlikçi faaliyetini teşhir etmek gerekiyor.

Devlet üzerinde yasadışı sermaye örgütlenmesinin, bunun bölücü faaliyetinin ve sömürgeciliğe hizmet eden işlevinin ortaya çıkarılması ancak Atatürk'ün halkçılık programıyla başarılabilir.

Ulusal Solun ulusal burjuvazi yanılgısı

Türk işçisinin ve halkın milliyetçilik ve halkçılık temelinde sermaye karşısında harekete geçirilmesi imkanı ortada dururken ulusal sol içinde Batılı terminolojinin yarattığı tahribat halkçılık konusunda da hüküm sürüyor. Ulusal kavramını bulandıracak şekilde bir "ulusal burjuvazi" kavramı üzerinde "stratejiler" üretiliyor. Oysa bırakın burjuvazi kendi stratejisini kendisi üretsin, millet düşmanlığının bedelini ödesin.

Türkiye'nin en milliyetçi döneminde dahi sermayenin en ufak bir bölümü milliyetçi nitelik taşımadı. Şimdi ise ulusal kavramı eğilip bükülerek bir halka dost burjuvazi yaratılmaya çalışılıyor.

Halk yararına bir kalkınma isteniyorsa ülkede 1930'larda olduğu gibi ulusal harcamalar her türden burjuvazi üzerinde bir yük oluşturacaktır. Burada en milli sermaye bile bir süre sonra halka gidenin kendisine gitmesini isteyecektir. Yine 30'ların tecrübesinde Atatürk'e rağmen sermayenin halkçı politikaları tavsattıkları ve hızlı kalkınma önünde bir engel oluşturdukları görülmüştü. Şimdi o gün bulunamayan ulusal burjuvaziyi, bugün kim arayıp bulsun?!

Ancak bu ulusal sermaye meselesi, ulusal solun sermaye karşısındaki mücadelesini de tavsatıyor. TÜSİAD'la mücadele etmek için ille de yerine bir sermaye grubu koymak gerekmiyor. Tersine mümkün olmayan bu çaba

TÜSİAD'la mücadeleyi engelliyor. Sermayenin Türkiye içinde tek alternatifi Türk halkının kendisidir ve Türk emekçisinin milliyetçiliğidir.

Sosyal demokrasi Kemalizme ihanettir

Ulusal solu ulusal devrimcilikten saptıran bir diğer Batılı kavramsa sosyal demokrasidir. Sosyal demokrasi, Batının sömürge kârı üzerine emek-sermaye ittifakı inşa etmesinin ideolojik sonucudur. Ortalama bir Avrupa devletinin programıdır.

Türkiye'de tam Atatürkçülüğe dönüş süreci yaşanırken 1960'ta ortaya atıldı bu kavram. Halkçılık yerine bu kavramın sola mal edilmesi doğrudan CHP içindeki Kemalizme ihanet çizgisinin sonucudur. CHP, 1950 seçimlerinden önce 6 Ok'u Anayasa'dan çıkarmayı vaat ediyordu. Saptırma bilinçlidir. Çünkü 60'lara gelindiğinde artık sermaye tahakkümü iyiden iyiye sorgulanıyordu.

Sosyal demokrasi her kritik dönemde Türk sermayesini Türk halkından korumanın programı oldu. Sömürgeleştirilmekte olan bir ülkede emek-sermaye ittifakı mümkün değildir. Mümkün olan tek seçenek milli devlet politikası içinde var olan sınıflara milliyetçilik önermektir. Oysa sermayenin tahakkümünün tasfiye edilmesi gereken dönemlerde, sosyal demokrasi halka "ulusal" sermayeye hoşgörü göstermesini önerdi.

Sonuç olarak ulusal solun güncel politikası sermaye karşıtı olmak zorundadır. Atatürk'ün ortaya koyduğu gibi milli devlet bir halk devleti olmak zorundadır. Milli devlete düşmanlık yapanların tasfiyesi gereklidir.

IV- SERBEST PİYASA DEĞİL DEVLETÇİLİK

Sermaye karşısında izlenmesi gereken yöntem hızlı kalkınmaya da esas olma üzere devletçiliktir. Yukarıda da değinildiği gibi devletçilik uygulaması halkçı milli devletin ekonomik programıdır. Sermaye ise ekonomik alanda doğrudan emperyalist "serbest piyasa ve yabancı sermaye" programlarının sözcüsüdür. Emperyalist kuruluşlar aracılığıyla yürütülen bu programlar uygulandıkları tüm ülkelerde ulusal ekonominin çöküşüne yol açmıştır.

Türkiye'de siyaset kurumu bu programlarının dışına çıkamaz. Programların uygulanışı ise Atatürk'ün Osmanlı ekonomisini tarifine aynen uymaktadır. Önce borç batağı, sonra ulusal ekonominin yıkımı, yabancı devletlerin bütçe üzerindeki hakimiyeti ve sonunda Düyun-u Umumiye. Nitekim Türkiye ekonomisi bugün serbest piyasa sürecinin sonunda Sevr'in ekonomi konusundaki maddelerine geri dönmüş vaziyettedir.

Bu sürecin iki önemli ayağı ise doğrudan ekonomik alanda devletin varlığını kaldırmak içindir:

Bunlardan birincisi Türk Parasını Koruma Kanunu'nun kaldırılmasıdır.

Bu kanunun ilk yürürlüğe girdiği tarih 1929'dur. Devletçilik uygulamasının bir ön habercisi niteliğindeydi. Ekonomik buhran üzerindeki spekülatörlerin rolü görülerek alınmış bir tedbirdi.

İkincisi planlamadır. Sovyet plancıları tarafından hazırlanan 1934-38 planı Türkiye'nin uygulanan tek planıdır. Atatürk'ün ölümünden itibaren planlı bir ekonomik kalkınma mümkün olmayacaktır.

Bu uygulamaların temelinde yatan şey ise, önce yabancı sermayenin tehditkâr varlığı sonra da Türk sermayesine duyulan güvensizliktir. Çünkü bu uygulamaların hemen öncesinde Türk sermayesi gerek yabancı sermayeyle ilişkileri bakımından gerekse de milli bir ekonominin inşası bakımından iyi bir sınav vermemişti. Devletçi uygulamalar doğrudan sermayeye alternatif bir devlet iktisadı yaratmaya yönelik "liberalizmden başka bir yol" seçerek sermayeye karşıydı. Atatürk doğrudan bu ekonomik uygulamanın başındadır. İktisat vekili olarak beliren sermayeci Celal Bayar ise Atatürk'ün kontrolü altına girmiştir. Atatürk ölür ölmez devletçiliğin terkedilmesi sermayenin hiç de anlatıldığı gibi bu uygulamadan memnun olmadığını göstermektedir.

Gerek Türk parasının korunması, gerekse Türk ekonomisinin planlanması ve genel olarak devletçilik Atatürk'ün ölümünden hemen sonra terkedilmiştir. Atatürk güçlü yönetim tarzıyla sermayeyi dizginlemesini bilmiş, fiilen sermayenin karşısında olan halkçı bir ekonominin temellerini devletçilik uygulamasıyla yaratabilmiştir.

Karma ekonomi değil devletçilik

Devletçilik, sermayenin ulusal sol program içinde en çok korktuğu uygulamadır. Çünkü bizzat sermaye karşıtı bir uygulamadır. 6 Ok'un hemen iktidardan uzaklaştırılan programıdır aynı zamanda. Bu yüzden de devletçilik konusunda yoğun bir psikolojik savaş yapılıyor. Dikkat edilirse 6 Ok'un eskidiği yönündeki söylem genellikle 1930'lardaki uygulamalara gönderme yapılarak belirtilir.

Ancak ulusal sol devletçilik programını sermayeye karşı savunması gerekirken, bu noktada psikolojik savaşa teslim olan bir kesimin de bulunduğunu belirtmek gerekir. Devletçilik uygulamasını karma-ekonomi uygulaması olarak sunan bu anlayış işin esasında yanılmakta ve her sefer olduğu gibi Atatürk'e ait olmayan ve bizzat ona karşı çıkarılan bir programı ona aitmiş gibi göstermektedir.

Devletçilik Atatürk'te ve onun çevresinde "kapitalizmden de sosyalizmden de başka bir sistemdi". Ancak bu çarpıtılarak bir karma ekonomi anlayışı haline getiriliyor. Karma ekonomiden anlaşılansa şu; özel sermayeyi de, devlet ekonomisini de eşit biçimde gözeten iktisadi anlayış.

Bu 1930'larda devletçiliğin "fert"in özgürlüklerini kısıtladığı yönünde bir demagojiye girişen sağcı-liberallerin devletçiliğin ekonomik yanını saptır-

mak ve sermayeyi korumak için yürüttüğü metodun aynısıdır. Onlar da devletçiliğin sosyalizme karşıt bir karma ekonomi düzeni olduğunu söylüyorlardı.

Bugünün solcularının çağdaşlık adına dünün sağcılarının tezlerini kullanması şaşırtıcı değil. Çünkü programın bütününde de yapılan bu. Nasıl Cumhuriyet yerine demokrasi, milliyetçilik yerine Batı güdümü ve ulusalcılık, Halkçılık yerine sermayecilik ve sosyal demokrasi konmuşsa devletçilik yerine de karma ekonomi konmaktadır.

Sermaye uyanıktır: Karma ekonomi salt ekonomik bir tercihtir, koşullara göre uygulanabilir. Koşullar değiştiğinde tekrar "müspet" liberalizm yönüne dönülebilir.

Ama devletçilik Anayasa'ya girmiş Türk devletinin halkçı-milliyetçi niteliğinden kaynaklanan ideolojik bir tercihtir ve doğrudan sermaye karşısında alınan kararlar bütünüdür. Öyle olmasa 1930'larda onca muhalefeti yapmalarına gerek kalmazdı!

Sonuç olarak ulusal sol her yerde olduğu gibi burada da sermayeyi kurtarmaktan vazgeçmeli ve halkçı özüne dönmelidir. Uygulayacağı ekonomik programın adı Devletçiliktir. Türk Devleti'ni her yönden tehdit eden ve içerden kuşatma anlamına gelen ekonomik silah Batıcı ve komprador sermayenin elinden devletçilik uygulamasına tekrar dönülerek alınabilir.

V- ŞERİATÇILIK VE MASONLUĞA KARŞI LAİKLİK

Türkiye'de yukarıda tartışılan liberal çizginin bugünkü uygulayıcısının Şeriatçı bir parti olması şaşırtıcı değil. Hele Atatürk bugünleri görmüş olsaydı hiç şaşırmayacağına şüphe yok. Çünkü Türkiye'de liberal programla Şeriatçılık Tanzimat'tan beri kol kola yürümekte. Bugün en Şeriatçı partinin aynı zamanda en Batıcı olması uydu yapı üzerine oturan Türk siyaset kurumunun tipik bir örneği. Sonuçta son padişah-halife de İngiliz muhibiydi!

Şeriat mı tehdit laiklik mi?

Türkiye bugünkü noktaya geldikten sonra ise artık Şeriatçılığın değil de laikliğin tehdit olarak algılanmasına da şaşmamalı. Çünkü mevcut düzen açısından korunması gereken Türk devletini yıkacak kuvvetlerdir. Bunların başında da Şeriatçılık gelir. Daha önce "demokrasi"nin milli devlet karşıtı kuvvetlerin özgürlüğü olduğunu zaten belirtmiştik.

Şeriatçıların laikliği ortadan kaldırma mücadelelerine destek ise her türden liberal çevreden geliyor. Bunlar da laikliği "çağdışı" ilan ediyorlar. Laiklik, Türkiye'nin Avrupa Birliği ve "demokrasi" yürüyüşünün önünde engel oluşturan kuvvetlerin ve kurumların suni propagandası olarak sunuluyor.

Bu yönde ciddi bir türban tartışması da başlatıldı. Türk kadınlarının %66'sının türban kullandığını iddia edecek kadar yalana dayalı bir türban propagandası sadece Şeriatçılar tarafından değil, Batıcılığıyla en çok öne çıkan medya tarafından yürütülüyor.

Türk Ordusu'nun laiklik konusundaki uyarıları ise "istikrarı bozmak" hatta "enflasyonu yükseltmek" gibi bir dolu tehditkâr propagandayla karşılanıyor.

Bunlara son olarak Türkiye'de Şeriatçılığın hiçbir zaman tehdit oluşturmadığı gibi bir argüman da ekleniyor. Bunlara göre Türkiye'de Hizbullah gibi örgütler etkin olmadığı(!) için Şeriat tehlikesi yok. Modern bir İslamcılık kavramı altında, Türkiye'deki tüm şeriatçı-tarikatçı siyaset yapısı kutsanıyor.

Türkiye'nin bugünkü siyasal gündeminin sonucu şu: Şeriat tehdit değil, laiklik tehdit!

Batıcı-Şeriatçı gündem: 28 Şubat düşmanlığı

Batının Türkiye gündemiyle Şeriatçıların Türkiye gündemi ise hem program düzeyinde hem de güncel politikada birebir örtüşüyor. Batı Kemalizmi engel ilan ediyor, Şeriatçılar zaten Kemalizme düşman. Batı Türk Ordusu'nu tasfiye etmek gerekir diyor, Şeriatçıların çabası zaten bu!

Batıda özellikle Avrupa'da bu örtüşme 28 Şubat sürecinde Ordu'nun MGK aracılığıyla siyasete müdahalesi belirtilerek örnekleniyor. Şeriatçıların ise 28 Şubat'tan beri değişmez gündemi 28 Şubat düşmanlığı.

28 Şubat'a karşı ciddi bir karalama kampanyası da yürütülüyor. Türkiye'de aslında liberal sağ programa ait olan bütün çöküntü, 28 Şubat'ın üzerine yıkılmaya çalışılıyor. Şeriatçılar bu propagandaya 28 Şubat'ta Ordu'nun, laiklik ile din düşmanlığı yaptığını ekleyerek halkta tutunmaya çalışıyor.

Laiklik gündemi bu açıdan Türkiye'nin çok kritik bir gündemi. Türk devletinin tasfiyesinde tarihte ve bugün Şeriatçı tehdit her zaman önemli bir rol oynuyor. Çünkü bu gündemin kritik bir önemi var. Halkta asla tutunmasına imkan bulunmayan liberal sağ ve Batıcı program ancak Şeritaçılık aşısıyla belli bir destek bulabiliyor.

Türkiye'de Cumhuriyet'i ve Ordu'yu halk karşıtı göstermek isteyenler bu ucuz Şeriatçı propagandaya ve şeriatçı kuvvetlere tutunmaya çalışıyorlar.

Laiklik düşmanı Batıcı sapıklar, Batıya hayran şeriatçılar

AB politikalarıyla Türk devletinin tasfiyesi doğrultusundaki son süreç Türkiye'de nasıl bir halk düşmanı ittifak kurulduğunu gözler önüne serdi. Çünkü bu sürece Şeriatçı bir iktidar maşalık ediyordu.

Laikliğin ancak Batıcılık çerçevesinde propagandasını yapan liberal kesim, iktidara ve iktidarın programına doğrudan sahip çıkıyordu. Türban

konusunda sonu bitmeyen dizi yazılar bunların eseriydi. Türbanı halkın inanç özgürlüğü olarak gösteren bu dizi yazılar aynı gazete sütünlarında, kadının ve erkeğin "aldatma" özgürlüğünü savunan dizi yazıların yerini almıştı.

Şeriatçılar ise Batının kendilerine özgürlük getirdiğini keşfediyordu. En radikal gazetelerinde, Kemalistlerin Batı karşıtlığı yaptığını, Avrupa Birliği'nin ise Türkiye'yi ancak "inanç özgürlüğüyle" kabul edebileceğini savunmaktaydılar.

Aslında Türkiye'de yaşanan süreci, mücadelenin keskinleştiği bir öze dönüş süreci olarak tanımlamak mümkün. Batıcılar halkın nefretinden sakınabilecekleri bir örtü gibi türbana ve Şeriatçı partiye sarılırken, Şeriatçılar kendilerine dar gelen Batı karşıtlığı pardesüsünü üzerlerinden atıverdiler.

Türk ve Müslüman çağdaş olamaz mı?

Laiklik tartışmasıyla Türk halkına büyük bir tuzak kurulduğunu görmek gerekir. Herşeyden önce Türkiye'de laikliği tasfiye eden sürecin bir "Batılılaştırma" süreci olduğu ortadadır. Türkler'e kendi temel prensipleri üzerinde duran devletlerini bırakmaları ve Batıya bağlanmaları önerilmektedir.

Bunun altında yatan tek varsayım ise sömürgeci Batının dünya uygarlıklarını reddidir. Onlara göre Batı dışı toplumlar çağdaş ve uygar olamazlar. Bu, Batının dünyayı sömürgeleştirmesinin gerekçesi olmuştur.

Bu çerçevede Türkler de kendi güçleriyle çağdaş bir devlet kuramazlar! Hem Türk oldukları için, hem de müslüman oldukları için. Batının kurduğu bu paradigma Türkiye'deki siyaset kurumu içinde olduğu gibi kabul edilmektedir. Aslında Avrupa'nın Türkiye'yi neden içine almayacağını açıklayan bu paradigma Türkiye'deki siyaset kurumu tarafından da benimsenmiştir.

Liberal-sağ zihniyet Türkiye'nin Avrupalı olmadan çağdaş olamayacağını iddia etmektedir. Şeriatçılar bile Türkiye'nin AB sürecini bir demokratikleşme süreci olarak ilan ederler.

İşte bu süreci engellediği ve bu paradigmayı kökünden reddettiği için Atatürk'ün laiklik anlayışı hem sömürgeci Avrupa'nın hem de Şeriatçıların ortak düşmanıdır.

Çünkü Atatürk'ün laikliği, Türk ve müslüman bir toplumun hem de Avrupalı sömürgecilere karşı çağdaş bir devlet inşa etmesinin programıdır.

Atatürk bu program ile sadece kendi milli uygarlık birikimine dayanarak, sınırları içinde halkının özgür yaşadığı ve hızla kalkındığı bir devlet inşa eder.

Avrupa sömürgecilerinin bu örnek modele neden düşman olduklarını görmek zor değildir. 500 yıllık bir sömürgeci paradigma milli ve laik Türk

devletinin varlığıyla yıkılmaktadır.

Bu yüzden laikliğin artık çağdaş olmadığını iddia edenlerin argümanları aslında 500 yıllık Batıcı dogmalardan başka bir şey değildir. Temelinde uygarlık olan bir milletin kendi bağımsız ve özgür devletiyle varolmasından öte bir çağdaşlık tanımı olamaz.

Millet türbancılara değil 28 Şubat'a sahip çıktı

Laikliğe saldırılar işte bu temel karşısında halkta tutunamamaktadır. 28 Şubat düşmanlığı yapanların da gerçekleri çarpıtmasının altında bu yatar. Onların propagandalarının aksine halk türbancılara değil 28 Şubat'a ve 28 Şubat'ı gerçekleştiren ordusuna sahip çıkmaktadır.

Türkiye'de milyonlarca kişi 28 Şubat ile laikliğe sahip çıkmak için sokağa dökülmüştü. Uğur Mumcu'nun cenazesinde de halk ve Ordu vardı. Ama Şeriatçılar elbette o gün kaçacak delik aramaktaydı.

Dolayısıyla Türkiye'de laikliğe cepheden karşı çıkmak da o kadar kolay değildir. Atatürk düşmanlığı yapıp da milleti arkasına alabilecek hiç bir kuvvet Türk milleti içinden çıkmayacaktır.

Ancak Batıcı ve Şeriatçı propaganda ve saldırı laiklik konusunda ciddi tahribata da yol açmaktadır.

En önemlisi laikliği ortadan kaldıracak olan Şeriatçı tehdidin ve güçlerin görmezden gelinmesi, örgütlenmelerine özgürlük ve imkan verilmesidir. Bu tip bir tahribatın sonuçları ile, bugün Şeriatçı bir parti ve bunun sabıkalı lideri Türkiye'yi yönetmektedir.

Ulusal solun bu noktada tavizsiz bir laiklik mücadelesi vermesi, Türk devletinin varlığıyla özdeşleşen iktidar mücadelesinin en önemli unsurlarından birisidir.

6 Oksuz laiklik mümkün değil

Burada özellikle belirtilmesi gereken şey, laikliğin ancak Türkiye koşullarında uygulanmış belli bir program sonucu halk tarafından kabul edildiğidir. Atatürk'ün laiklik anlayışının halktan tepki görmediği üstelik destek bulduğu ortadadır. Bunun sebebi ise, laikliğin hem antiemperyalist Milli Mücadele'nin önderi olan kadro tarafından hem de halkçılık uygulamalarıyla birlikte ortaya konmasıdır.

Atatürk, laikliği asla Batılılaşma projesi olarak koymadı. Tam tersine laiklik uygulamaları aynı zamanda Türk tarihine ve Türk özüne dönmek yönündeki en milliyetçi uygulamalarla birlikte, "uygarlığa ve öze dönüş" çerçevesinde ortaya konmaktaydı.

Dolayısıyla müslüman bir toplum içinde yapılmış laiklik uygulamaları halktan hiçbir tepki görmedi. Tersine diğer etnik ve dini grupların siyasi dayatmalarından da kurtulmuş olan Türk toplumu çağdaş ve laik Türkiye'de rahat nefes almış oldu.

Bu yüzden laiklik şüphesiz 6 Ok programının vazgeçilmez öğesi olarak, ancak programın kendi düzeni ve disiplini düşünüldüğünde 5. Ok olarak programda yerini aldı. Bu, şu anlama gelir: Milli Mücadele ideolojisi olmasaydı, Cumhuriyet olmasaydı, halkçı bir devlet anlayışı olmasaydı laiklik havada kalacak bir uygulama olurdu.

Bunun en bariz kanıtı ise, İttihatçıların Cumhuriyet öncesinde Atatürk'ün çağdaşlık atılımının kırıntısı olabilecek uygulamalara girişmiş olması ama bunların halkta büyük bir nefret yaratmasıdır. Şeriatçıların İttihatçılar karşısındaki propagandalarının hiçbiri Atatürk'e sökmemişti.

Diğer yandan laiklik tereddütsüz olarak uygulanması gereken bir programdı. Ne İngilizlerin kışkırtmaları, ne Hilafet artıklarının çırpınışları bu programın gerekirse İstiklâl Mahkemeleri aracılığı ile uygulanmasını engelleyemedi. Çünkü Türk milleti emperyalizmin kendisini ittiği gericilik batağında oyalanmak istemiyordu.

VI- STATÜKOCULUK DEĞİL DEVRİMCİLİK

Bugün Türk devletinin bu şekilde her türlü tasfiyesine direnen kuvvetler, düzenin iktidarı ve medya tarafından "statükocu" olmakla suçlanmakta.

Ancak 6 Ok programında, bu programı her koşulda savunmanın adına "statükoculuk" değil devrimcilik deniyor!

Türkiye'nin 60 yıllık sağ iktidarı statükoya mı karşı yoksa ulusal devrimciliğe mi?

6 Ok programını yaratan irade, Türk devletini kuran irade, 6 Ok'u 1931'den itibaren Türk hükümetlerinin yegâne programı yapan irade ve 1937'de Türk milletinin tüm bu mücadele tecrübesini 6 Ok şeklinde Anayasa'ya sokan irade şüphesiz devrimci iradeydi. Bunu uydu yapıyı yıkarak, o uydu yapıdan beslenen statükoyu yani komprador siyaset yapısını yıkarak yapmıştı.

Türk devleti dünyaya Asya'nın devrimci mücadelelerinin öncüsü olarak geldi. Emperyalistlerin yarattıkları fiili duruma rağmen geldi.

Bugün de Türkiye'de 100 yıl öncesine dönmek isteyen komprador siyasete karşı mücadelenin siyaset bilimindeki adı devrimciliktir; statükoculuk değil!

Ama birileri iktidar koltuğundan devrimcilere saldırırken başkaları da solculuk adına 6 Okçular'a saldırıyorsa bu onların solculuklarından değil kafasızlıklarındandır!

Atatürk'ün ülkesinde devrimcilik yasak!

Türkiye'nin yaşadığı en büyük trajedi ise devrimciliğin yasak hale getirilmesidir. Bu aslında genç Atatürk'ün fikirlerinden dolayı zindana atıldığı Abdülhamit Türkiyesi'ne dönmüş olmaktan başka bir şey değildir.

Türkiye'de devrimciliği yasaklayanların tek amacı olmuştu. Milletin

Atatürkçülüğe dönüş özlemini baltalamak. Atatürkçülük'le devrimcilik özenle birbirinden ayrılmakta, Atatürk devrimleri de bir takım münferit hadiselermiş gibi halktan saklanmaktadır. Ancak bu yalnızca Atatürk düşmanları tarafından yapılmamakta, bizzat "Atatürkçüler"in belli kesimleri içinde de kabul görmektedir.

Türk Devrimi'ni savunmayan "sol" da işte böyle beslenmektedir; Atatürk devrimciliği yasaklanarak!

Öyle bir siyasal yapı kuruldu ki, burada Türk devletinin düşmanları ve teröristler siyaset yapabiliyor ama Atatürk'ün devrimci olduğunu söylemek suç haline gelebiliyor.

Oysa Atatürk 6 Ok'la birlikte devrimciliği de Türk devletinin temeli olarak görmektedir. Bir devrimle kurulmuş olan Türk devletinin de ancak devrimcilikle ve devrimcilerce yaşatabileceğini anlamak zor değildir.

Ulusal solun iktidar mücadelesinin programın devrimciliği anlaşılmadan başarılamayacağı açıktır.

6 Ok ancak ulusal devrimci çerçevede anlaşılabilir

Başta da vurgulandığı gibi 6 Ok ancak ulusal devrimci çerçevede anlaşılabilir. 6 Ok'un yerine önce Türk Devrimi'nin ve Türk devletinin düşmanlarıyla uzlaşma ve onları koruma çizgisi yerleştirilmişti. Şimdi ise Kemalizme İhanet çizgisi doğrudan sağcı-liberal programı desteklemektedir ve açıkça kendini "merkez sağ" olarak ifade etmeyi tartışmaktadır.

6 Ok'un uygulanmasına ise şimdiki siyaset mekanizması ile imkan yoktur. Dolayısıyla ulusal solun programı 6 Ok olduğuna göre, amacı şimdiki siyaset kurumu içinde bir yer elde etmek değildir. Ulusal solun amacı, uydu toplumsal yapıyla birlikte komprador siyaset mekanizmasını ortadan kaldırmak, onun yerine 6 Ok'u tekrar Türk devletinin ulusal diriliş, çağdaşlaşma ve kalkınma bayrağı haline getirmektir.

Ulusal sol Türk devletinin varlık mücadelesinde ancak 6 Ok'a sahip çıkarak kritik bir rol alabilir. Bu anlamıyla, ulusal solun iktidar talebi hiçbir düzen içi taleple bağdaşmaz. Vatan toprakları üzerinde halkın iradesine hiçbir şekilde kayıt ve şart konmasına imkan tanımaz.

Ulusal solun bu amacı devrimci bir amaçtır. Bu yüzden mücadelesini de yalnızca kendisine tanınan siyasal haklar üzerinden değil doğrudan bir Kuvayı Milliyecilik anlayışı ile yürütmelidir.

Kuvayı Milliye, miletin tüm kuvvetinin tek bir program altında örgütlenmesidir. Bu program 6 Ok'tur ve dolayısıyla bugünkü Kuvayı Milliye'nin adı; Ulusal sol-Türk Solu'dur.

(İleri dergisi, Sayı 16-17, Mayıs-Haziran/Temmuz-Ağustos 2003)

Neden ille de solculuk?

Bugün Türkiye'de Kuvayı Milliye'nin somut bir siyasal kuvvete dönüşmesinin önündeki önemli bir engel, Kuvayı Milliye'nin sol ve sağ arasındaki mücadeledeki konumunun çarpıtılmasından kaynaklanıyor. Mevcut bir anlayışa göre Kuvayı Milliye solcu olamaz. Solcu Kuvayı Milliye yanlışsa, o zaman Kuvayı Milliye sağcı mı? Burada genellikle yorum yok. Çünkü bugünkü siyasal koşullarda Kuvayı Milliye'yi sağ üzerinden tanımlamak pek mümkün değil. Oysa solcu olmayan bir güç sağcı da değilse, bu gücün siyasette yeri yok demektir.

İşte bu yüzden Kuvayı Milliye'nin somut bir siyasal kuvvete dönüşmesinin önündeki engel, Kuvayı Milliye'nin solcu niteliğinin görmezden gelinerek veya gizlenerek, Kuvayı Milliye'yi siyaset dışı bir hayal ürününe dönüştürmektir.

Kuvayı Milliye'nin solculuğunu savunan bizleriz. Bize sorulan soru da şu: Neden ille de solcusunuz? Hem solcu olup hem de milleti birleştirmekten bahsetmek mümkün mü?

Birinci sorunun tek ve basit bir cevabı var: Türkiye'yi 60 yıldır sağcılar yönetiyor ve bunun için solcuyuz. Türkiye'yi bugünkü konumuna sol getirmedi. Sağ iktidar Atatürk Türkiyesi'nin karşıtı olan bugünkü

Türkiye'nin tek sorumlusu. Siyaset biliminde sağa karşı olmanın tek bir yolu var, solculuk. Yani ülkeyi sağcılar batırırken solcu olmuyorsanız, siyasette hiçbir şeye tekabül edemiyorsunuz demektir. Bunun için solcuyuz.

İkinci olarak, milleti birleştirmek konusuna gelince; Sağcıların idaresi altında geçen 60 yıl, bir milletin solcu idare altında değil sağcı idare altında bölündüğünü gösterir. Türk milleti, hem emperyalizme karşı birleşmişken hem de ülke içinde devrimci bir atılım yapıyorken, başta sağcılar değil, solcu bir parti vardı.

Sağ iktidarın bilançosu

Türk milleti açısından, hem dünya çapındaki emperyalist sağ hegemonyanın, hem de bunun uzantısı olan Türkiye'deki sağ iktidarın bilançosunu çıkarmak gerekirse,

- Türk milleti ve devleti sağcı emperyalist ABD ve Avrupa güçlerinin hedefi haline gelmiştir.
- Türkiye'de iktidar milli bir siyaset izlemeyerek, Türk düşmanı Batı siyasetlerine destek vermektedir.
- Türk vatanı parçalanmak üzeredir.
- Türk milleti harap vaziyettedir.

Peki Türkiye'de bir Kuvayı Milliyecilik arayışının doğmasının sebepleri de bunlar değil miydi?

İşte bunlar emperyalist sağ hegemonyaya bağlı sağ iktidarın sonuçlarıdır.

Bu yüzden bugün kimse doğmakta olan Kuvayı Milliye'yi sağcı zeminde tanımlayamamaktadır. Ancak sağcıların bugün izlediği siyaset Kuvayı Milliye'nin solculuğunu gizleyerek onu etkisizleştirmektir. Çünkü Kuvayı Milliye neyin hesabını kimden soracaktır? 60 yıllık sağ iktidardan başka bir şeyin değil.

Dolayısıyla Kuvayı Milliye'nin solcu olmadığını söylemek için siyasal bir sebep yoktur. Ancak yine de bir takım demagojik argümanlar önümüze sürülmektedir. Bunların başlıcası ise "halkın soldan korktuğu, bunun için Kuvayı Milliyeciliğin solculukla karıştırılmaması gerektiğidir". Bu söylemin altındaki sinsi sağcılık bile aslında her şey ortadan kalksa bile sağcılık-solculuk mücadelesinin baki kalacağını söyletecek türdendir.

Bu argümanın yeni olmadığını söyleyerek geçeceğiz. Hani halk halife ve saltanata bağlıydı da bunun için Cumhuriyet'i kabul edemezdi ya! Aynen o türden bir söylem. Halk iradesi bir günde aksini söyleyivermişti oysa. Bunun karşısında ya sağcılar gibi, Cumhuriyet halk iradesini yansıtmıyordu diyeceğiz. Ya da halk hakkında atıp tutmaktan vazgeçeceğiz. Her halükarda ya sağcılık ya da solculuk yapmış olacağız!

O zaman bu tip demagojiyi bırakarak sağ ve sol arasındaki siyasal

mücadeleyi ve dolayısıyla Kuvayı Milliyeciliği bilimsel temellerinde tartışmak en iyisi olacak.

Solculuk nedir?

Solu ortadan kaldırma misyonuna soyunanların gerçekte neyi kaldırmaya çalıştıklarını göstermek açısından bu bilimsel tanımlama gerekli. Türkiye'de solu bir kenara bırakalım diyenler, aslında,

1- Cumhuriyet tarihi

2- Halk iradesi,

kavramları ve gerçekleri üzerinden siyaset yapmayalım demektedirler.

Çünkü sol, Türkiye koşullarında, "Cumhuriyet'i yaratan halk iradesi" kavramı çerçevesinde tanımlanabilir. Solculuk halk iradesine dayanan Cumhuriyet siyasetidir. Türk halkının iradesi, bu iradenin kurduğu Cumhuriyet ve bu Cumhuriyet'in izlediği siyaset emperyalizme karşı mücadele koşullarında varolduğu için Türkiye'de solun böylesi bir tanımını yapmak mümkündür. Evrensel düzlemde de solun tanımı antiemperyalist ve halkçı siyaset üzerinden yapılmaktadır.

Bunun dışında, siyasetin ve çıkar gruplarının ihtiyaçlarına göre bir takım tanımlar yapılmaktadır. Ama iş Türkiye'deki sağ-sol mücadelesini açıklamaya gelince bu tanım geçerlidir. Halk iradesine dayalı Cumhuriyet siyaseti tanımının çizdiği çerçeve içinde;

Sol Atatürkçüdür. Sağ Atatürk'e karşı mücadele eder.

Sol Cumhuriyet'in kurucu iradesinde yer alır ve her koşulda Cumhuriyet'i savunur. Sağ iktidarda olduğu zamanlarda dahi Cumhuriyet muhalifidir.

Sol antiemperyalisttir. Sağ siyasetini doğrudan Batı ile ilişkiler üzerinden tanımlar.

Sol halkçıdır. Sağ sermayecidir.

Sağın misyonu: Türk devletinin bertaraf edilmesi

Türkiye'yi 60 yıl sağ yönettikten sonra da bugün, Cumhuriyet'in tehlikede olması, ülkeyi şeriatçıların yönetmesi, bağımsızlığın, ulusal egemenliğin ve toprak bütünlüğünün tartışılan kavramlar haline getirilmesi ve açık bölünme tehdidi, diğer yandan sermayenin azgınlığı ve halkın refah düzeyi bu tanımlamayı doğrulamaktadır. Türk devletinin ve Cumhuriyet'in kuruluşundaki sol niteliğine karşı sağın iktidarı bu Cumhuriyet'in bertaraf edilmesi şeklinde gerçekleşmiştir.

60 yıldır Türkiye'de halk iradesi uygulanmamıştır. 60 yıldır uygulanan Cumhuriyet siyaseti değildir. Bu 60 yıl içinde ise siyasal iktidarın yaptığı tüm eylemler sola karşıdır, solu engellemek içindir. Sola karşı sağı tanımlayan Cumhuriyet siyasetine karşı Batı demokrasiciliği ya da muhafazakarlığıdır. Sağın dayanağı halk değil, Batının demokrasi kurumudur.

Sağın muhafazakarlığını tanımlayan şey, onun Cumhuriyet'i değil, Batının toplumsal yapıdaki uzantılarını muhafaza etmesidir. Bunun temelinde sağın sermayeciliği gelir.

Batının demokrasi kurumunun Cumhuriyet'e karşı nasıl bir araç olduğu ise zaman zaman sağcılar tarafından itiraf edilmişti. Gelinen son noktada, bir halife müsveddesinin Cumhuriyet'e kasdetmesi, bugün Kuvayı Milliye arayışını, Türk devletinin dayanağı olan millet ve ordu içinde güçlendirmektedir.

Sağın bu niteliğine karşın Kuvayı Milliyeciliğin tekrar sol siyaset zemininden yükselmesinde şaşılacak bir şey yoktur.

Atatürk solculuktan neden çekinmedi?

Solculuğun Türkiye koşullarındaki tanımı böyleyken Kuvayı Milliye'nin solculuğuna karşı çıkanlar, Atatürk'ün neden solculuk yapmaktan çekinmediğini de açıklamak durumundalar. Bir Kuvayı Milliye'den bahsedilecekse, bunun temelinde Atatürk olmak zorundadır. Oysa bugün Türk Solu'nun Kuvayı Milliyesini kabul etmek istemeyenler, Kuvayı Milliyeciliğin temeline Atatürkçülüğü yerleştirmek konusunda da isteksizler. Türkiye'de Atatürk'e tabi olmayan bir Kuvayı Milliye mi gerçekleştirilmiş de biz bunu görememişiz! Bir Kuvayı Milliye düşünün ki onun temelinde Atatürkçülük yok, içinde Atatürkçüler yer alacaksa da ancak çeşit düzeyinde. İşte bu solcu olmayan bir Kuvayı Milliye anlayışı!

Atatürk Cumhuriyet'i ilan ettirirken, çevresindeki en iyi niyetliler bile, bunun büyük tepkilerle karşılaşacağını belirterek onu engellemeye çalışmışlardı. Aynı itiraz Atatürk'ün her devrimci adımında oldu. Bu halk Türkçe okuyup yazamazdı, bu halk düzgün giyinemezdi, bu halk sanayi kuramazdı, yabancı sermaye olmadan iktisat yapamazdı, Rumlar olmadan tarım yapamazdı, şeyhleri-dervişleri bırakamazdı, kız-erkek bir arada okuyamazdı, bu halk Türklük nedir bilmezdi! Bu itirazların hepsini yapanlar, bir yandan aydın geçinen insanlardı.

Ama 1938'e gelindiğinde halk, Türk milliyetçisiydi, Cumhuriyetçiydi, laikti, gençlerinin çoğu kızlı-erkekli okur yazardı, şüphesiz bugünkü Türkiye'den çok daha refah ve huzur içindeydi ve Atatürk'e sevgi ile bağlıydı.

Halk Atatürk'ü ne kadar seviyorsa, bugünkü siyaset kurumundan o kadar nefret etmektedir. Sebebi ise açıktır: Atatürk'te millet asli unsurdur. İktidar ona dayanır. Sağcılıkta ise asli unsur sermayedir. Sağcı iktidarda milletin harap olmasının sebebi budur.

Sonuçta ne Atatürk solculuk yapmaktan çekinmişti ne de halk solcu Atatürk'ü sevmekten. Ve o halk hâlâ hiçbir ilgisi olmasa dahi, sırf "Atatürk'ün partisi" yalanına kanarak solcu bir partiye oy vermiyor mu? Oysa aydın kompleksi hâlâ halkın, Kuvayı Milliye'nin solculuğunun halk

tarafından kabul görmeyeceğinde diretiyor. Yani 200 yıllık halk-aydın diyalektiği tekrar karşımıza çıkıyor: Halk ilerici, aydınlar gerici! Halk solu da, Kuvayı Milliye'yi de, solculuğu da kabul ediyor. Ama aydınlara Kuvayı Milliye'nin solculuğunu kabul ettirmek bir türlü nasip olmuyor.

Vatandaş soldan korkar mı?

Oysa siyaset bir kere hurafelerle yapılmaya başlandığında sağcı zeminden kurtulmak mümkün olmaz. Bu hurafeler yalnız sağın kitlesi üzerinde değil, düpedüz solcu aydın üzerinde bile etkili olur. Bir kompleks şeklinde aydının kafasına yerleşen saplantı şudur: "Vatandaş soldan korkuyor." Sağcılar bu saplantıdan memnun yayın yaparlar ve bu saplantıyı yaymaya çalışırlar: "Atatürk de halka rağmen laik düzen kurdu, bunun için halk Cumhuriyet'i benimsemez."

Atatürk'ün halka rağmen düzen kurduğunu söyleyen sağcı sapkınlığının en uç boyutu, solcular arasında da görülür. Halkı kandırarak bir Kuvayı Milliye kurmak! Bu nasıl olacak? Düpedüz solcu bir mücadele önereceksiniz ve bunun adına sol demeyeceksiniz. Siz böyle yapınca halkın ilgisi artacak!

Örneğin, AB ve ABD'ye karşı "tam bağımsız Türkiye" diyeceksiniz.

Özelleştirmelere, KİT'lerin peşkeş çekilmesine karşıyız diyeceksiniz.

Tarımın çökertilmesine, sübvansiyonların kaldırılmasına hayır diyeceksiniz.

Türkiye laiktir diyeceksiniz.

Halk sizin ne olduğunuzu anlamayacak. Ya siz kahvede bunları söylerken yaşlıca bir adam çıkıp, "bunları 50 yıldır solcular söylüyor, siz ne diyorsunuz" derse!

Kore'ye asker gönderilirken sol bunları söylemedi mi? Johnson mektubundan sonra sol bunları söylemedi mi? Sol 50 yıldır, devletçilik de devletçilik demiyor mu? ABD istese de istemese de haşhaş ekeriz, istediğimizi biçeriz diyen sol değil mi? "Onlar ortak biz pazar" diyen solcular değil mi? Gericilerle sağcılar mı mücadele etti!

Siyasette sizin ne dediğiniz hiç önemli değil, vatandaşın ne gördüğü önemli. Bir kompleksiniz varsa siyasete girmeyeceksiniz.

Vatandaş yıllardır bu sol politikaları duyar ve şiddetle destekler de. Hatta bunun için "popülizm" kavramını kısaca "sağcıların solcu laflar etmesi" diyerek tanımlayabiliriz. Sağ, solun politikalarına söylemde benzeyen sloganlar uydurmuştur. Erbakan'ın o Adil Düzen uydurması neydi!

Sonuçta Türkiye'de 80'den sonra sol mu vardı da halk desteklemedi!? Ama solun bıraktığı yerde düpedüz solcu argümanlar kullanan aşırı sağcılar vardı!

Vatandaş liberalizmden korkar

Türkiye'de vatandaş soldan korkar, sola destek olmaz diyenler ciddi biçimde tarih yoksunu kimselerdir. Türk siyasal tarihinin her aşamasında bu yargı yalanlanmaktadır.

Herkes 60'ta Menderes seçime gitseydi sonucun ne olacağını biliyordu. Ama halk ve gençlik o kadar bile tahammül edemedi. Halkın yargısından korkarak despotluğa girişenlere cevap meydanlarda verilmişti. 60'lar, 70'lerde halk muhalefeti milyonları bulmaktaydı. Meydanları solcu halk kitlesi doldurmaktaydı. Türkiye'de 70'lerde solculuk halkta çılgınlık boyutunda tutunmuştur. En ufak ve fikirce marjinal fraksiyonun binlerce militanının bulunduğu garip bir ortam. Türkiye bunları yaşadıktan sonra halk soldan korkar diye ahkam kesmenin anlamı yok.

Tam tersine, "halk ısrarla neden sola yönelir?" diye bir soru sormak gerekiyor. Çünkü 80 öncesinde solun hiç de sağlıklı fikirlere sahip bulunmadığını da görüyoruz. Nitekim sonuç halk açısından da sol açısından da hüsran olmuştur. Ancak 70'lerin ortamında bile halkın sola yönelmesinin temelinde, halkın gerçek bir korkusu yatmaktadır; bu liberalizm korkusudur. Türkiye'de halk soldan korkmaz. Ama liberalizmden korkar.

Çünkü liberalizm halka zarar vermektedir. Solculuğun hem Türkiye'de, hem de dünyada, Atatürk'ün de sözleriyle yinelersek "liberalizmden başka bir yol" olduğunu söylemeye gerek bile yok. Dolayısıyla sol hiç bir politik yeteneği olmadığı koşullarda bile, sırf liberalizm karşısında bir seçenek olmakla halkta tutunmaktadır.

Türkiye'yi de dünyayı da bugünkü gibi ezilenlere düşman pozisyona getiren solculuk değil, liberalizmdir. Türkiye'de de dünyada da halk liberalizme karşı sola sarılmaktadır. Sol halka sarılamadığında bile durum aynen böyledir!

O zaman şimdi Kuvayı Milliye'nin solculuğunu tartışmaya kalkanlarla, Kuvayı Milliye'nin liberalliğini tartışmak gerekmektedir.

Liberal Kuvayı Milliye mümkün mü?

Türkiye'de varolan ve Türk devletini kuran tek Kuvayı Milliye liberalizme açıkça karşıydı. Bağımsızlık Savaşı sırasındaki Kuvayı Milliye'nin Halkçılık programı ortadadır. Atatürk'ün emperyalizme ve kapitalizme karşı halk devleti formülü ortadadır. Ve Atatürk Türk devletinin siyasetini "liberalizmden başka bir yol" olarak tanımlamıştır.

Bu gerçekler ortadayken, Kuvayı Milliye'nin Atatürkçülüğünü bir çırpıda görmezden gelenler, Kuvayı Milliye siyasetinde liberalizme sarılmaktalar. Solculuk dışındaki seçeneklerin hepsi liberaldir. Bunlar yine soldan öğrendikleri, küreselleşme vb. argümanları ortaya sürüp "karşıyız" diyebilirler. Buna sağın popülizmi demiştik.

Kuvayı Milliye serbest piyasa-serbest ticaret rejimini ne yapacak?

Kuvayı Milliye, AB'yi ve ABD hegemonyasını reddediyorum, IMF politikalarını reddediyorum dediğinde, ne önerecek? Kuvayı Milliye'nin tam bağımsız Türkiye'si dünya siyasetinde nerede yer alacak?

Bugün ulusal siyasette Kuvayı Milliye'nin solculuğunu gözlerden gizlemeye çalışanlar, meseleyi dünya gerçeği üzerine kurduklarında kimden neyi kaçıracaklar? ABD'nin ve AB'nin Türkiye'ye bakışı ne olacak? Dünyanın sağcıları Kuvayı Milliye Türkiyesi'ne sol diye bakmışlardı, sol diye bakacaklar. Çünkü serbest piyasaya karşı "tam bağımsız", kendi kaynaklarını kontrol eden, halkçı rejime tüm dünyada solcu denmektedir.

Ya da Kuvayı Milliye'den bahsederken, serbest piyasaya utangaçça göz kırpanların ABD ve AB'ye karşıtlıkları bir seçim demagojisinden ibarettir. Böylelerinin Kuvayı Milliyeciliğinin IMF karşısında, AB dayatmaları karşısında, ABD saldırıları karşısında uçup gittiğini görmüştük. Sağcı Kuvayı Milliyeciliğin sınırı Batının Türk milletine tanıdığı yaşam alanı kadardır!

Hem liberal olup hem Kuvayı Milliyeci olmak mümkün değildir. Bugün Kuvayı Milliye'nin mahkemelerinde ilk yargılanacaklar, hiç şüphesiz, Batının Türkiye'yi yıkım programının doğrudan sözcülüğünü ve öncülüğünü yapan sermaye olacaktır. AB'ye ve ABD'ye karşı çıkanlar Türkiye'de başka kimle mücadele ediyor ki? Türkiye'de Kuvayı Milliyeciler, en az iktidarla mücadele ettikleri kadar TÜSİAD'la mücadele etmektedirler. Dolayısıyla hem sermayeyi yargılayıp, hem solcu olmamak mümkün değildir.

Liberal milliyetçilik, liberal solculuk mümkün mü?

Diğer yandan bugün Kuvayı Milliye'ye şiddetle direnen iki akım var. Birisi "liberal sol". Bunların Kuvayı Milliye karşıtlığı doğrudan milliyetçiliğe karşı olmalarından kaynaklanıyor. Milliyetçiliğe karşı olduklarından AB'nin ve ABD'nin saldırıları karşısındaki milliyetçi tepkiye de karşı çıkıyorlar. Milliyetçiliğe karşı olmalarının sebebi ise solcu olmaları değil, liberal olmaları. Liberalizmin merkezi Batı. Liberal olup Batıya karşı çıkmak mümkün değil. Bunların solculuğu da "Batı değerleri"nden öte gidemiyor. Bunlar öyle solcular ki tüm varlık sebepleri Batı demokrasisi ve liberalizmin önündeki engelleri temizlemek. Liberalizmin önündeki en büyük engel de klasik solculuk ve milliyetçilik tabii. Yani bunlar sol düşmanı solcular! Bu sol düşmanı solcular Kuvayı Milliyeci solculuğa karşı çıkıyorlar.

Kuvayı Milliye'nin bir diğer düşmanı ise liberal milliyetçilik. Bu milliyetçilik de AB'ye ve ABD'ye karşı çıkmadan milliyetçilik yapıyor. Çünkü liberalizmi savunacaksan, liberal sistemin temeli ve işlerliği Batıyla ilişkide yatıyor. Bu milliyetçiler Batıyla ilişkileri değiştirmeye yanaşmayan "olumlu" milliyetçiler. Bugün Türkiye'de AB'ye ve ABD'ye karşı

mücadele etmeden ne milliyetçiliği yapılabilir? Rum, Kürt ya da Ermeni milliyetçiliği! Bunlar da öyle milliyetçiler zaten. Önerileri de ABD'nin peşinden gitmek, AB'yle onurlu birliktelik vb. Bu tip milliyetçiler neye karşı çıkıyor? AB ve ABD'nin Türk milleti içinde yarattığı ve bizzat ABD ajanlarının tespit ettiği milliyetçi tepkiye karşı çıkıyorlar. Yani bunlar da milliyetçiliğe karşı milliyetçi!

Bu iki akımın solcu Kuvayı Milliye'ye karşı birleşmiş olmaları ve her iki yönden de savaş açmış bulunmaları tesadüf değil. Sol düşmanı solcularla, milliyetçilik düşmanı milliyetçilerin kutsal ittifakı söz konusu!

Her iki halde de Kuvayı Milliye tartışması solculuk ve milliyetçiliği birleştirmiş olmuyor mu? Gerçek Kuvayı Milliye'nin temelinde solculuk ve milliyetçilik birlikte bulunuyor. Kuvayı Milliye'nin düşmanı olan diğer tarafta da her türden liberaller.

TÜRKSOLU'nun mücadelesi neyi kabul ettirdi?

Kuvayı Milliye tartışmalarının bugün geldiği noktanın çok önemli bir sonucu oldu: Türkiye'deki "hakim" solculuk solun birbiriyle hiç bir konuda ortaklığı bulunmayan iki kampa ayrıldığını kabul etmiş bulunuyor. Bizim komprador sol olarak formüle ettiğimiz 80 sonrasının "hakim" solcuları, kendilerine özgürlükçü sol adını veriyorlar ve kendilerini milliyetçi soldan kesin çizgilerle ayırmanın vaktinin geldiğini ilan ediyorlar.

Bu aslında komprador sol açısından yenilginin itirafı ve TÜRKSOLU'nun mücadelesinin büyük başarısı. TÜRKSOLU'nun da başka bir iddiası yoktu. Bir komprador sol var ve bir de Türk Solu var. Hakim solculuk artık sola hakim olamadığını ve kendisinden bambaşka bir solculuğun milleti örgütlediğini kabul ediyor.

Ulusal solun dosta düşmana kabul ettirilmiş olmasının ise daha da önemli bir sonucu var. Bu da Türkiye'de solun artık tekrar bir milli mücadele merkezi haline gelmiş olması. Aslında sol, ulusal solla, her türlü Batı ve sermaye bağlantısını reddederek, kendi özüne dönerek, halka dönmüş oldu. Çünkü ulusal sol, mücadelesini Kuvayı Milliye ekseninde tanımlıyordu.

Kuvayı Milliye'nin, ulusal sol eksene oturması ise Türkiye'nin gündemini sarsacak boyutta etkiye yol açıyor. Çünkü bugüne kadar Kuvayı Milliye ruhundan bahsedilirken artık Kuvayı Milliye adına çok somut bir siyasal kuvvetten ve etkili bir muhalefetten sözedilebiliyor. Bu etkili muhalefet ABD ve AB saldırıları karşısında yükselen milliyetçi ve sol içerikli Kuvayı Milliyeci tepki olarak anılmaya başlandı bile. Kuvayı Milliye artık belirgin bir siyasal güce tekabül ediyor.

Bu noktada artık TÜRKSOLU'nun varlığı ve etkisi başlıbaşına, "Kuvayı Milliye'nin temelinde solculuk olamaz çünkü halk bundan korkar" diyenlerin tezlerini çürütmeye yetiyor. İşte belli bir tarihsel dilim

içinde kendilerini sol düşmanı olarak nitelemiş insanlar bile bir Milli Mücadele ekseni içerisinde ulusal sol tavrı kabul ediyor, onunla birlikte hareket ediyor.

Halk böyle bir birlikteliğe nasıl bakıyor? Onu her türden liberalin korku ve küfür dolu tepkisinden anlayamıyor muyuz?

Sol neden gerekli?

Türkiye'deki mevcut "solculuk" anlayışı her kesimde belli kaygılar uyandırmaktaydı. Çünkü bunlar, bölücüydü, halkın kendi mücadelesiyle kurduğu Türk devletine düşmandı, dahası Türk milletine düşmandı ve hatta emekçinin kendisine düşmandı. Üstelik öyle bir ittifakla bunların tezleri gündeme geliyordu ki bu solculuk anlayışı "hakim" bir solculuk olarak lanse edilmekteydi. Bizzat sol düşmanı olan sermaye ve hatta katıksız gericiler bu tip bir solculuğun finansörüydü. Medyalarında bunlara geniş yer ayırıyorlardı.

Diğer yandan halk içinde belli bir potansiyele sahip olan ve Kemalist geleneğin uzantısı olması beklenen sol partiler de doğrudan Kemalizme karşıt bir konum içine girmişlerdi. Bu durumda solun güvenilirliği ve halktaki kabul edilirliği rahatça speküle edilmekteydi. Görünüşe göre sol her seçimde oy kaybediyor ve her seferinde daha fazla bölünüyordu.

Ancak böyle bir "sol statüko"ya bakarak solculuğu bırakma tezleri üretenlerin ciddi bir felsefi yanılgısı vardı. Onlar kavramlardan kurtularak gerçeklerden kurtulabileceklerini sanıyorlardı.

Ancak sol kendi ulusal, dolayısıyla sınıfsal kökenine, yani Türk milletine döndükçe görüldü ki, mevcut siyaset kurumu daha fazla sorgulandığı gibi sol statüko da sarsılıyordu. Hakim olarak lanse edilen ama hiçbir şeye hakim olabilme niteliğinde ve düzeyinde olamayan sözde solculuk yerini ister istemez gerçek bir sol anlayışa bırakacaktı.

Çünkü siyasal mücadele belli bir toplumsal ve tarihsel gerçeğin ürünüdür. Türkiye'de siyasal mücadelenin sağı ve solu insanların iradesinin dışında böylesi yasalar tarafından belirlenmektedir. Halk iradesine dayanan bir Cumhuriyet siyaseti tüm toplumsal kökenleriyle ortadan kaldırılmadıkça da gerçek Türk Solu'nu ortadan kaldırmak mümkün olmayacaktır.

İşte sol neden gerekli sorusu burada anlam kazanır. Bugün tüm Kuvayı Milliye siyasetinin hedefi halk iradesine dayanan bir Cumhuriyet siyasetini hakim kılmaktır. Türk milliyetçiliğinin yegâne hedefi budur. Yani emperyalizme rağmen varolmuş Türk milletinin devletini, yine emperyalizme rağmen varetmek.

Emperyalizme rağmen halk iradesiyle kurulmuş Türk devletinin bugün Batı karşısındaki "hasta" pozisyonunu yaratan irade ise 60 yıllık sağ iktidardır. Dahası artık sağ iktidar doğrudan Türk devletini tehdit etmekte,

emperyalist kuşatmayı içerden tamamlamaktadır.

Atatürk sağcılığı dışlamıştı

Türk devleti, devrimci Atatürk'ün iradesi ve önderliği ile yarattığı Kuvayı Milliye temelinde, Kuvvetler Birliği temelinde sağı Türk siyasetinden dışlamış ve onu baskı altına almıştı. Sağ ise Batı desteğiyle Atatürk'ün ölümünden sonra tekrar "eve döndü". Atatürk zamanının tüm yasaklı sağcıları, Atatürk'ün ölümüyle birlikte affedilip vekil koltuklarında, bakan koltuklarında kendilerine yer bulmamışlar mıydı?

Oysa Atatürk yaşadığı sürece bunların siyaset yapması mümkün olmamış, değil liberal bir devlet, liberal temelde sağ bir parti bile kurulamamıştı. Sola sızmak isteyenlerin büyük bölümü de Atatürk tarafından bertaraf edilmişti.

Tam bağımsızlığı temel alan, dünya çapındaki mücadelede sol cephede yer alan, bir halk devleti çizgisi bizzat Atatürk'ün 20 yıla varan mücadelesi içinde adım adım yaratılmıştı. Artık bu noktadan sonra solun birleştiriciliğini tartışmanın abesliği ortadadır. Solun programı Türk devletinin Atatürk zamanındaki Anayasası'na mal olmuş bir programdır. Sol, Türk iktidarının özünde yer almaktadır.

Bu yüzden siyasette değil Türklükte birleşenlerin siyasal mücadelede sola açık olmalarına şaşırmanın da anlamı yoktur. 60 yıllık iktidardan sonra ise sağcılığı Türk milletine Kuvayı İnzibatiye'nin gücü bile kabul ettiremez.

Kuvayı Milliye aynı Atatürk döneminde olduğu gibi millet düşmanı sağcılığı dışlayarak gelişecektir.

(İleri dergisi, sayı 18-19, Eylül-Ekim/ Kasım-Aralık 2003)

Doğan Avcıoğlu'ndan öğrenmek:
Türk Solunun devrimci yönünü yeniden canlandırmak

Türkiye'de Sola İhtiyaç Var!

Türkiye'de sola ihtiyaç var! Böyle bir fikir yaygın bir şekilde herkesin kafasına yerleşmişse bunda en çok belirli bir sol anlayışın, bir sol tarihin etkisi var. Türkiye'de belli bir dönemi yaşamış olan herkes, olaylar karşısında alınması gereken sol tavır hakkında önceden bir görüş sahibidir.

Hal böyleyken, halk içinde bilindik fikirleriyle güçlenmesi gerekirken, sol, bir yandan da en karikatürize olmuş dönemini yaşamaktadır. Ciddi bir rejim krizine, emperyalizmin halk nezdinde büyük bir itibar kaybı eşlik ederken, "neredesiniz be arkadaş" sözü solun belli geleneksel tavırlarını bilen ve buna özlem duyan herkesin duyarlılığını yansıtıyor.

Yeni olan düzen solculuğu

Basitçe söylemek gerekirse, antiemperyalizmin ve tam bağımsızlığın bayrağını kaldıracak, rejim krizini sorumlularıyla beraber teşhir edecek, laiklik ve demokrasinin savunusunu yapacak bir sol, Türk soludur ve bunun ciddi bir çıkış olanağı vardır.

Bunun böyle olduğunu bilmek için alim olmaya gerek yokken, sol adına ortaya çıkan lafazanlığın, solu karikatürize edip düzene entegre etme çabasında olan düzen güçlerinin ekmeğine yağ sürdüğünü görüyoruz. Bu

yazının da tam bu "solculuk" anlayışına karşı yazılmış, Türk solunun tarihsel kimliğinin tekrar edilmesinden başka bir amacı olmayan bir yazı olduğunu söylemek gerek. Yazılacak, çizilecek yeni bir şey yok. Yeni olan, acayip derecede uysal, şaşılacak derecede "barışçı", düzenle bir restleşmeye gitmek konusunda utanılacak derecede korkak bir solculuk anlayışının Türk solculuğuna peydah olmasıdır. Sistem o kadar eskimiş ve köhnemiştir ki yapabileceğimiz tek şey bazılarının "çiğlik" veya "demodelik"le suçladığı eski tavrımızı hatırlatmaktır.

Nâzım, 60'ların coşkun gençliğine "derlenip dürülmesin bayraklar" diye seslenirken belli ki siyasi bir tecrübe ile söylüyormuş!

Türk solunun tarihini hatırlatmak, onun toplumda, halk arasındaki dayanaklarını arayıp bulmak dendiğinde ve bugüne ışık tutmak istenildiğinde Doğan Avcıoğlu'nu ille de hatırlamak gereklidir.

Avcıoğlu, Türk Solu için bir dönüm noktasıdır. Avcıoğlu'nun yürüttüğü siyaset, gerçekten bir siyaset okulu olduğu için bugün doğru-yanlış bir çok tavrın ardında bu hareketin etkisi görülür. Solun akan gür damarlarından biridir.

Bunu hatırlatıyoruz, şundan: "Yoğurdu üfleyerek yemek", bugün "barışçıl" solumuz için adeta temel bir eğilim olmuştur ve her yoğurt üflenmeden önce besmele çeker gibi Doğan Avcıoğlu'nun da büyük etkisiyle oluşmuş 60'ların sol politikaları suçlanmaktadır.

Böyle yapıla yapıla düzen karşısında siyaset belirleyememek solda hastalık olup çıkmıştır. 60'lar ve özellikle Yön hareketi Türk Solu'nun her olay karşısında halka malolabilecek bir tavır ürettiği, sistemin hastalıklarını teşhir ettiği bir dönemin başlangıcıdır. Artık solun ürettiği fikirler ülke genelinde tartışılabilmektedir. Yazılan yazılar Meclis'te kavgalara sebep olmakta, böylece halkın gerçeğe daha fazla yaklaşabilmesi için imkan oluşmaktadır. Yapılan siyasetlerin büyük çoğunluğu önemli doğrulara işaret ettiği için, zamanla, yeni bir toplumsal yapı için mücadele edecek önemli bir kuvvet yaratılabilmiştir.

Oysa bugün işte solun devrimci tecrübesiyle daha da bilinçli bir şekilde tavır alması gereken durumlar geliştikçe "solculuk" adına bir "yapay gündem" edebiyatından başka birşey kalmadı. Özellikle 28 Şubat sürecinde gelişme yolunda büyük adımlar atılabilecekken "sol" sessizce her türlü problemin dışına çıkmayı tercih etti. Kendi bunalımını halka gündem diyerek sundu.

Bu durumda 60'ların siyaset okulundan hâlâ öğrenecek çok şey olduğu kesin.

Doğan Avcıoğlu ve Radikalizm

60'ların başında yüzlerce aydının ortak imzasıyla, Yön dergisinin ilk sayısında yayınlanan "yeni devletçilik" bildirgesiyle Atatürk devrimlerine sahip çıkılıyor ve imzalar bir şeyin habercisi oluyordu. Türk aydınları ciddi bir muhalefet dalgasının öncülüğüne soyunmuştu. Hareketin başında Doğan Avcıoğlu vardı. Yön dergisinde Türkiye'nin gelmiş geçmiş en seçkin onlarca aydınının yüzlerce yazısında, altı yıl boyunca, "Türkiye'nin düzeni"nin çok yönlü bir teşhiri yapılmıştı.

Bir şeyi önceden belirtmek gerekli. Başta Doğan Avcıoğlu'nun yazılarında ve hemen bütün Yön yazarlarında bir amentü gibi vurgulanan şey, olayların temeline, kökenine inmek gerekliliğidir. Yön'de büyük bir başarıyla hemen her çeşit konu rejim krizine bağlanabilmiştir. Yön'ü devrimci yayıncılıkta da bir öncü yapan yönlerden biri budur.

Yön, kendinden önce gelen tüm tarihi ince eleyip sık dokuyarak masaya yatırmış, 2. Meşrutiyet, Cumhuriyet, 27 Mayıs gibi her ilerici siyasal adım "sosyal çelişkilerin temeline inebilmiş, sorunlara kökten yaklaşabilmiş mi?" kıstasları noktasında ele alınmaktadır.

Bunun basit bir anlamı vardır. Artık aydınlarımız sistemi orasından burasından tutup eleştirmek veya düzeltmek işinin değil, reformculuğun değil, devrim kavgasının, sorunların kökten çözümünün militanları olacaklardır. Yön'ün haber verdiği gelişme budur.

Bu sayede 60'lı yıllar sadece genel bir kitle eylemciliğinin değil, Türkiye'nin yeni fikirler ile tanıştığı bir bilinç hareketinin de yılları olacaklardır. Bu yeni bilinç, güçlü kitle haraketleriyle buluşacağı içindir ki bir o kadar da kalıcı olmuştur.

Doğan Avcıoğlu'nun ve Yön'ün bu eğilimi, radikalizmi elbette temelsiz değildir.

Atatürkçülüğün yükselen bayrağı

Avcıoğlu, daha yolun başında bugün de ciddiye alınması gereken bir tespit yapar. Tam bağımsızlık şiarıyla beraber buna kaynaklık eden Atatürkçülük, halk arasında güçlenecek ve siyasetin yönelimini belirleyecektir. Bunun diğer yanını da vurgularlar: Eğer sorunların temeline inilmezse ve Atatürkçülük bayrağı yükseltilmezse, devrimlere karşı bir reaksiyon dalgası da güçlenecektir. Çünkü Türkiye bir devrim sürecine girmiştir. Emperyalizm karşısında bir mücadele vermiştir. Ve eğer halkın sorunları çözülerek buna devam edilmezse karşıdevrim halkın tepkisini de yanına alarak gelmektedir.

Doğan Avcıoğlu bu tespiti yaparken kimdir? Türkiye'nin yetişmiş, seçkin, genç aydınlarından biri olarak Merkez Bankası, DPT gibi yerlerde önemli

görevler yaptıktan sonra diğer başka önemli aydınlarla beraber CHP araştırma komisyonu üyeliği yapmış, 27 Mayıs'tan sonra CHP Genel Başkanlık kontenjanından Kurucu Meclis'te Anayasa Komisyonu üyeliği görevini yürütmüştür.

Böylece ilk siyasi tecrübelere dayanarak Türkiye'nin gidişatı konusunda genel bir değerlendirme yapabilme olanağı bulmuş, 27 Mayıs'ın ve CHP'nin eksik ve yanlış politikalarını kıyasıya eleştirebilmiştir.

Burada yapılan Atatürkçülük ve tam bağımsızlık vurgusu bu anlamda şunu ifade etmektedir. Türkiye'nin aydın kanadı, Atatürk'ün devrimlerine karşı girişilen saldırıyla beraber güç yitirmeye başlamış, diğer yandan ülkenin girdiği yeniden sömürgeleşme süreci bu aydınları ciddi bir sol muhalefet ve devrimci hareket örgütlemeye yöneltmiştir. Halk içerisinde de önemli bir güç Atatürkçülüğe sahip çıkma konusunda harekete geçecektir. Çünkü Demokrat Parti yönetimi sırasında özellikle gençlikle beraber önemli bir kesim de ülkenin elden gitmekte olduğunu farketmeye başlamıştır.

Sağın devlet tehdidi: Medrese Atatürkçülüğü

Bu yeni dönem içinde Avcıoğlu ve Yön önemli bir görevi vurgulamışlardır. Onların medrese Atatürkçülüğü dediği, bugün bizim gardrop Atatürkçülüğü olarak lanetlediğimiz, halktan ve sorunları çözecek devrimci bir anlayıştan kopmuş sahte Atatürkçülük anlayışını tarihin çöplüğüne gömmek.

Medrese Atatürkçülüğü, müfredatını siyasal iktidarın belirlediği, halkın da itaatle dinlemesi ve uyması gereken sağ devletçilikten başka bir şey değildir aslında. Bir yandan Atatürkçülüğün altını oyanlar, diğer yandan onun halk nezdindeki kuvvetini kullanarak baskı oluşturmaktadırlar. Bu büyük oyun Atatürkçülüğün de itibarını zedelemektedir. Baskıdan yılan halkın tepkisi, yine aynı kuvvetlerce gericilikte örgütlendirilmektedir. Bunun için medrese Atatürkçülüğüne karşı mücadele önemli bir siyasal görevdir.

Medrese Atatürkçüleri, her zaman, özellikle gençliği itaatle susturmak istemişler, polisi, jandarmayı ona karşı karşı kullanmışlar ama gerçek Atatürkçüler de davalarından vazgeçmemişlerdir.

Bu siyasi mücadele Doğan Avcıoğlu'nda aynı zamanda verimli tarih çalışmalarına da kaynaklık etmesi bakımından önemlidir.

Bu çalışmalar içinde Doğan Avcıoğlu, Atatürkçülüğü Türkiye'deki uluslaşma mücadelesi içinde gerçek kişiliği ile ortaya çıkartmaktadır. "Medreselerde" öğretildiği gibi Atatürk sadece büyük bir devlet adamı değildir. Yunanlar'a haddini bildiren büyük komutan da değildir. Batı sömürgeciliği ile Türk halkının kaderi arasındaki toplumsal mücadelede,

emperyalizme karşı mücadelenin, halkın devrimci tepkisinin simgesidir. Batıyı her ilerlemenin kaynağı bilen ve ona tapınmayı öğütleyen mevcut siyasetin karşısına bu tabuları yıkan ve daha gençliğinden başlayarak tarihsel bir mücadele içerisinde yer alan Atatürk'ün gerçek kişiliği örnek gösterilir.

Batılılaşma: Yoksulluk var, demokrasi yok

Avcıoğlu, fikirlerini oluştururken temel bir kaygıyı taşıyordu. Türkiye'de ciddi bir sosyal adaletsizlik var. Yoksulluk var. Gericilik tırmanmış. Demokrasi zayıf, halk temel haklarından yoksun. Ve bunlar Batılılaşma denilen bir sürece karşılık gelen gelişmeler diğer yandan.

İşte Doğan Avcıoğlu ve Yön, sorunların temelinde Türkiye ve emperyalist Batı ilişkilerini göstererek yörüngesine oturtan yoğun bir çalışmanın içine girir.

Batının Türkiye'deki etkisi Yön'de nasıl tartışılıyor? Hem tarihsel bir süreç içinde, Osmanlı'ya kadar giden bir ilişkiler zinciri çerçevesinde ortaya konurken, diğer yandan güncel durumda Türkiye'nin Batı karşısında aldığı tavrın muhasebesi yapılıyor.

Diyebiliriz ki, Yön, Türk aydınının Batı ile köprüleri tamamen attığı bir okul görevini gördü. İşlenen temel fikir Türkiye'nin bütün problemine ışık tutuyor: Batı ve kapitalizm ile bir mücadeleye girişmeden Türkiye'de bir kalkınma mümkün değil. Batı hümanist yüzünü sadece kendi içinde -ve aslında sadece burjuva sınıfına karşı- gösterirken Türkiye gibi dünyanın geri kalanına karşı sadece sömürgecilik mantığı içinde yaklaşıyor.

Türkiye, Batının sömürgeci etkisinden kendini kollayabilseydi çok daha öncelerden gelişme olanaklarını kendi içinde taşıyordu. Oysa Batı karşısında bağımlı duruma düşmek Türkiye'ye ne gelişme ne çağdaşlaşma getirdi. Sadece giderek artan bir yoksulluk ve geri bir toplumsal düzen.

Vatansever aydının çizgisi

Yön'de bu vurgulanırken aslında bir siyasal çizginin tarih boyunca gelişmesi de işlenir. Bu, bizim için bugün çok önemlidir. Türkiye'de Batıcılığın ilk belgesi denilebilecek, Tanzimat'tan beri giderek şekillenen iki eğilim Türk siyasetine yön vermiştir. Biri yapısal uyum programları ile Türkiye'yi Batının bir uydusu durumunda algılamak, aydınlara ve seçkinlere has özgürlüğü ve yaşam seviyesini burada aramak. İkincisi ise, Batı karşısında tavır almaya, yani vatanseverliğe yönelen siyaset. Bu siyaset aslında yeni yeni ulusal gerçeklerin bilincine varan Türk halkının bilincini yansıtmak ve oluşturmaktadır.

Atatürk ile bu fiilen bağımsızlığa yönelmiş, Cumhuriyet'in vatansever

aydınlarınca da, Batıdan tümden kopuş fikrine varmıştır. Tabii bu sadece aydınların meselesi olmadığı için bir siyaset anlayışıdır. Ve aslında 60'ların gençlik ve daha sonraki sınıf hareketlerinin göstereceği gibi bu siyaset içinde halk giderek daha fazla bilinçlenmekte ve yer almaktadır.

Türk Solu karşısında Batıcı sağ

Yön'ün sayfalarında bir yandan Türk solunun temel yönelimi diyebileceğimiz Batı karşıtı siyasetin tarihsel gelişmesi vurgulanırken, diğer yandan da sağın bunun tam karşısındaki Batıcı rolünü açığa kavuşturur.

Batı sömürgeciliği Osmanlı içerisinde kendine bağımlı bir siyaset biçimi de yaratmıştır. Kraldan çok kralcı olan bir liberalizm ve Batı hayranlığı ile "donanmaya varana kadar herşeyi" satılığa çıkarma anlayışı, ancak Abdülhamit gibi despotlarla ayakta tutulabilmektedir. Vatanı ve halkı yoksullaştıran böylesi toplum karşıtı bir program despot devletçiliğinin yanında toplumda ancak din afyonuyla kabul görebilmektedir. Gericilik sürekli vatansever ilerlemelere karşı hortlatılmaktadır. Yön'ün sayfalarında sağcılığın bu karakteri bütün gelişmesi içinde ayrıntılı şekilde vurgulanmıştır. O dereceye kadar ki Demokrat Parti ve Adalet Partisi arasında bile kompradorluğun azgınlaşması açısından görülen gelişme ayrıntılarıyla ele alınabilmiştir.

Böylece Türk Solu ve Batıcı sağ karşı karşıya, yerli yerine konmuştur. Sağın Osmanlı'dan bu yana gelişen çizgisi, bugün iktidara karşı mücadelede ışık tutucudur. Ve bugün sağcı iktidarlar ve programlar karşısında tutarlı fikirler ileri sürülemiyorsa bu yine sahte bir "reddi miras" geleneğine dayanma alışkanlığının eseridir. Yoksa Türk Solu'nun değil.

Devrim stratejisi

Doğan Avcıoğlu'nun ortaya koyduğu ve Türk Solu'nun genel yönelimini belirten Batı karşıtlığı elbette toplumsal yapıda köklü değişiklikler içeriyordu. Daha doğrusu bu toplumsal devrim fikriyle beraber işleniyordu. Batıdan kopuş bir devrim meselesi değil de, basit bir iktidar sorunu olarak algılanmadı hiçbir zaman. Sağcı iktidarların Batıcılığıyla, ancak bir devrim yoluyla hesaplaşılabilirdi.

Bu yüzden Doğan Avcıoğlu kapitalizmi ve emperyalizmi masaya yatırıyor, karşısında halkçı, devrimci, devletçi bir yönelim öneriyor. Bunlar çağın ilk Ulusal Kurtuluş Savaşı'nı yürütmüş ve mazlum halklara örnek olmuş Atatürk'ün fikirleri olarak vurgulanıyor. Daha köklü dönüşümler yapılması bekleniyor.

Bir yandan da Yön çok sık olarak sosyalizm fikrinin işlendiği bir alandır. İşlenen sosyalizm, tabii yine Batı karşısında yer alan antiemperyalist

devrimlerin sosyalizm yönelimidir; daha çok ve sosyal adalet, demokrasi vb. kavramlar etrafında şekillendirilir. Yön hareketine önderlik edenler aynı zamanda Sosyalist Kültür Derneği'nin de kurucularıdır ki bunların çabaları 60'larda giderek geniş bir kitlenin sosyalizme yönelmesine kaynaklık eder.

Avcıoğlu ve Yön'ün etkisiyle Türk solunun bugüne uzanan ciddi bir ideolojik yeteneğinin oluştuğu söylenmelidir.

Atatürkçülük mücadelesi verenler aynı zamanda Türkiye'ye özgü sosyalizm anlayışını ve temellerini geliştirenlerin ta kendileri olmuşlardır. Atatürk'ün kendisinin çizdiği kapitalizmin sömürüsüne karşı ve halkçılığa dayanma fikri burada belirleyici yol göstericilerden omuştur.

Batıdan kopuş bir devrime dayandırıldığı için bunun nasıl bir devrim olacağı ve hangi güçlere dayanacağı da temel tatışma konuları olarak solun gündemine oturmuştur. O yılların dönemecinde Üçüncü Dünya'da yapılan birçok hareket kapitalist olmayan yol formülüyle öne çıktı. Kapitalist olmayan yol, daha çok sosyalizme açık, emperyalizm karşıtı bir yönelimi temsil ediyordu ama çağın sınıf mücadelesinde sosyalizm olarak ifade edilmeyişinin kaynağını ülkenin ulusal güçlerinin yetersizliğinde gösteriyordu.

Avcıoğlu'nun fikirlerinde ve siyasetindeki temel noktaları belirlediğinden bu kapitalist olmayan yol sorununa değinmek yerinde olur. Ülkedeki sınıf güçlerinin kapitalizmi aşmadaki yetersizliğinden yola çıkılınca elbette gündeme gelen soru, nasıl bir devrim ve bunun hangi güçlerle yapılacağı olmuştur. Burada da Avcıoğlu'nun özellikle Yön'den de sonra Devrim'de sıklıkla işlediği zinde güçler ya da ara tabakalar adını verdiği kuvvetler önem kazanıyor.

Yükselen ulusal mücadele ve ara tabakaların Batıdan kopuşu

Kapitalist yolun 20. yüzyılda azgelişmiş denen ülkeler için tıkalı olduğunun belirtilmesinden sonra ve buradaki bağımsızlık ve toplumsal devrim talebine, Batı kapitalizminin bir alt kadrosu olmaktan başka bir şey olmayan burjuva sınıfının önderlik edemeyeceği vurgulandıktan sonra geriye kalan şey emekçi sınıfların bu mücadeleyi yürütmesinin gereğidir.

Doğan Avcıoğlu, devrimi Batı kapitalizmine karşı ulusal ve sınıfsal bir devrim olarak vurgular. Ancak toplumsal yapının oldukça geri olduğu bizimki gibi ülkelerde emekçi sınıflar hem oldukça güçsüz hem de oldukça geri bir bilinç durumuyla belirlenmektedir bu görüşe göre. Öncüller böyle konulunca yarı sömürge ve sömürge ülkelerdeki ilerici hareketler ara tabakaların etkinliğine kalmaktadır.

Bu ara tabakalar sivil-asker aydınlar ve gençler olarak kısaca ifade edilebilir. İçinden çıktıkları toplumsal etkilerden bağımsızlaştıkları ve bil-

incine vardıkları oranda ve kapitalist-Batıcı yol denemelerinin başarısızlığı ölçüsünde kapitalist olmayan bir yola yöneldikleri vurgulanmaktadır.

Böylece halkçı ve devletçi bir yönelimle uygulayacakları hızlı kalkınma programı ile sosyal yapıdaki sorunları çözeceklerdir. Ülke ilerlediği ölçüde de yol sosyalizme ve gerçek adalete açıktır.

Burada Batıcılığın çöküşünün bilincine varmış aydınlara özel bir görev tanımlanmaktadır. Onlar zinde kuvvetleri yani bu ara tabakaları, muhtemel bir ilerici müdahaleye hazırlayacaklar; böylece fikri bir temele dayanan devrimci güçler halkın sorunlarını da hızla çözerek toplumsal bir güç yaratmış olacaklardır.

Avcıoğlu, Batı karşısında yükselen bir ulusal mücadele görürken, ara kesimlerin de giderek Batıdan kopuşunu görüyordu. Aydınlar bizzat kendisinin önderlik ettiği gibi Batıdan kopuyor, gençler antiemperyalist bir kitle mücadelesine girişiyor, ordu içinde Batıya bağımlılık ilişkilerinin getirdiği bir rahatsızlık beliriyordu. Daha önce belirttiğimiz gibi yükselen Atatürkçülük dalgası bu tam bağımsızlık mücadelesinin belirginleşmesi olarak tespit edilmişti.

Toplumsal devrime kaynaklık edecek güçler

Kapitalist olmayan yol fikrinin en belirleyici eksikliği burada kurulan devrim stratejisinin de eksikliklerini belirler. Bu da Batı dışı bir siyaset ararken sınıf mücadelesi perspektifinin dışına çıkılması olarak belirtilebilir. Daha doğrusu sınıf mücadelesinin Batıdaki burjuva-işçi modeline göre yanlış bir tanımlamasından çıkılarak toplumsal devrime kaynaklık edecek güçler yanlış belirlenir. Çağın sınıf mücadelesi burjuva-işçi sınıfı mücadelesi değil, ezen-ezilen uluslar arasındaki mücadeledir. Emperyalizme karşı ezilen ulusların mücadelesi temel mücadeledir. Kapitalist olmayan yol bu mücadeleyi bir sınıf mücadelesi olmaktan çıkararak geri olduğunu ilan ettiğinden emekçileri toplumsal devrim mücadelesinden uzak tutuyor ve ulusallığı da yine burjuva belirleyiciliğine bırakıyordu. O zaman kapitalist olmayan yol ertelenen sosyalizm, ertelenen devrim anlamına gelir.

Bu fikrin Avcıoğlu'ndaki etkisi ulusal mücadelenin yükselişi şeklindeki devrimci tespitin, ciddi bir ulusal örgütlenme yaratma imkanı varken bu imkanın heba edilmesine yol açar. Gerçi devrimin sınıfsallığı kapitalizme karşı olmak anlamında vurgulanır, ama emekçi sınıf etkinliği devrim sonrasına kalır. Oluşturulan devrim stratejisinin, halk içerisinde çok büyük bir güç kazanabilecek -ve fiilen de kazanan- fikirleri ne yazık ki halktan uzak tutmaya yaradığı belirtilmelidir. Halkla aydın arasındaki kopukluğa da bir çok kereler doğru bir şekilde değinilmişken böyle olması daha da üzücüdür. Oysa halkla beraber ortak siyasi mücadeleye ve örgütlenmeye dayanan bir

perspektif vurgulanmış olsaydı bambaşka olabilirdi.

Yön gerçekten halka yön verebilirdi

Bunun o günlerde önemli örnekleri de var: Aslında Doğan Avcıoğlu'nun önderlik ettiği devrimci yayın faaliyeti bile bunun bir göstergesi olarak incelenebilir. Yön'ün en geniş okuyucu tabanı üniversite öğrencileri içindedir ve bu öğrenciler "tam bağımsızlık" fikrini halkla beraber hareket etmek için gerekçe olarak algılamışlardır. 60'ların en geniş kitle eylemlerinden sonra görülen şey öğrencilerin siyasi etkisinin fabrikalara ve köylere taşacak kadar gelişmesidir. Devrimci fikirler yansımalarını emekçilerde ve onların evlatlarında bulmuşlardır. Bir örnek de TİP Genel Başkanı Aybar'dan verilebilir. Aybar diyor ki, "parti üyelerinin çoğunluğu Yön okuyarak" sosyalizmle tanışmışlardır ve TİP'e gelmişlerdir.

Avcıoğlu'nun devrim stratejisi içinde özellikle gençlerin rolünü yanlış koyduğu belirtilmelidir. 27 Mayıs öncesi eylemlerin de etkisiyle gençlere önemli bir ilgi gösteriyordu. Hatta 70'lerin başında yine gençlerin mücadelesinin orduyu göreve çağıran bir rol oynayacağını düşünüyordu. Bu anlamda aydınlara da hızlı bir fikri hazırlık görevi yükledi. Böyle bakıldığında bu iş bölümü anlayışının kurulan zinde kuvvet anlayışını bile birleştirmediği söylenebilir. Gençlerin toplumsal eylemleri ve halkla buluşması ile Yön'de oluşturulmuş fikirler de önemli bir itibar kazandığı halde, halk bu siyasetin dışında tutulduğu için bu toplumsallaşmaya da önem verilmiyor ve devrimci görevlerin tümü orduya havale ediliyor.

Ordu ve gençlerle aydınların aynı toplumsal çerçevede değerlendirilmesi önemli yanlışlar doğuruyor. Herşeyden önce ordu devletin silahlı gücü olma kimliğiyle bunlardan ayrılmalıdır. Hatta aydınların da devlet bürokrasisi içindeki etkinlikleriyle toplumsal yapı içindeki rolleri tartışılmalıdır. Bunlar içinde gençlik, devrimci görevlere en hazır olanıdır, çünkü fiilen iktidar yapısı ile hiçbir bağı yoktur. Gençliğin rolü de halkla birleşebilme imkanları ölçüsünde değer kazanır. Oysa yükselen ulusal mücadelenin çok daha sağlam halkçı temellerle ele alınması gereklidir. Bu da ancak toplumsal yapıda sınıflar halinde bulunan güçlerin hesaba katılmasıyla mümkündür.

Tüm bu tartışmayı "Doğan Avcıoğlu'nun devrim stratejisi yanlıştır" fikrini kuvvetlendirmek için yapmadığımızı vurgulamak gerek. Bunu tartışmanın tek gereği bir devrim stratejisi oluşturma fikrinin kendisinin bile bugün "solun" ruh halinin çok ilerisinde olduğunu göstermek.

"Sol", 12 Mart ve 12 Eylül olgularını göstererek ve 60'ların devrimci geleneğine saldırarak böyle bir tartışmayı bitirdiğini sanmış olmalı. Bu kestirmeci olguculuk amansız bir siyasetsizlik ve mücadelesizlik hastalığını da beraber getirdi.

Parlamentarizm üzerine

Yukarıda anlatılan devrim stratejisi, sadece Türkiye'de mevcut siyasi yapının hiçbir işe yaramadığını göstermekle yola çıkabilirdi. Daha da doğrusu her devrimci hareket, çıkmazda olan bir siyasi yapının neden ve nasıl bir çıkmazda olduğunu göstermelidir. Bunu Türkiye'de belki en iyi yapan hareketti Yön.

Doğan Avcıoğlu, özellikle parlamenter sistemin tamamen halkı uyutmaya ve arkadan iş yürütmeye yarayan bir sistem olduğunu göstermekle başlıyordu. Aynı zamanda demokrasi demek, Batılı burjuva çarpıtmasında olduğu gibi sadece parlamento da değildi ona göre. Hatta Türkiye'de girilen çok parti denemesi, halkın bilincinin açılması anlamında olumlu yönler taşıyorsa da daha çok örtülü bir faşizme benziyordu. Öyle ki Türkiye bu diktatörlük sayesinde Atatürk devrimlerine karşı bir kampanyaya sokulmuş, bu diktatörlük sayesinde ikili anlaşmalarla ve onursuzca yardım paketleriyle Amerika'ya bağlanmıştı. Ortada böyle seyirlik tiyatro dururken halkın gerçekleri görmesine imkan olmadığı gibi Türkiye'nin ihtiyacı olan hızlı bir kalkınma programını da, böyle bir yapının uygulamasına imkan yoktu.

Parlamento, Yön'de sıkça vurgulandığı üzere birçok partiden oluşmuyordu. Sadece Batıcı bir komprador-ağa ittifakının meclis gruplarıydı ortada duranlar. Kimisi daha yüzsüz, kimisi daha gerici, kimisi daha ılımlı ama hepsi de Sam Amca'nın beslemesi.

Mevzi savaşı

1965 seçimlerine kadar sağ partilerin yanısıra CHP de eleştirilerden nasibini alır. Türkiye'ye gerekli olan toplumsal çözümler sanki elbirliğiyle uygulanmıyordur. Ama bir yandan bunlar vurgulanırken diğer yandan sola çekilebilecek kuvvetlerin sola çekilmesine de çalışılır. Hatta İnönü'nün "ortanın solu" ifadesinin Yön'ün de esas örgütleyicilerinden biri olduğu sol muhalefet sayesinde olduğu bilinmelidir. Ciddi bir mevzi savaşı yürütülmektedir. Ama fikir hiç değişmez. Hızlı kalkınma bu parlamentoyla olmaz!

Bunu Atatürk'ün yürüttüğü mücadeleyle de temellendirir Doğan Avcıoğlu. Kurtuluş Savaşı sırasında dayanılan eşraf-ağa ittifakı daha sonra yapılmak istenen devrimler ve özellikle toprak reformuna engel oluşturmuştur. Atatürk'ün devrimlerinin halka inmesine engel olmuştur bu kesimler.

Tüm bunlar ilerici bir müdahalenin ve ayakbağlarından kurtulmuş bir devrimciliğin, halka, ihtiyacı olan devrimleri götürmesi içindir.

Avcıoğlu'nun Cumhuriyet Devrimleri ve halk arasında kurduğu ilişkiler, çok partili yaşamın ve parlamentonun halk açısından ifade ettikleriyle ilgili değerlendirmeleri o zamanın Türkiyesi'nde ciddi siyasal bunalımlara yol

açtığı gibi özellikle 80 sonrası bütün "demokratikleşme" beklentilerinin ne ifade ettiğini göstermesi açısından önemlidir. Parlamentoculuğun ciddi bir eleştirisi Türkiye'ye her zaman gereklidir. Hele hele bugün, halk topyekün siyasetin dışına sürülmüşken ve Batıcı ittifak istediği gibi at oynatırken solun temel siyaset dersleri olabilecek kadar önemlidir. Demokrasiyi salt biçimle veya söylemle aldanacak kadar zayıf algılamamak bugün için önemlidir.

Halkın bağımsız örgütlenmesi

Diğer yandan yukarıda bahsettiğimiz devrim stratejisindeki hata buraya da yansır. Komprador-ağa ittifakının veya daha genel söyleyelim, Batıcı bir programın parlamentosu demokrasiyi ifade etmez. Doğru, ama halk inisiyatifini ifade edecek bir yapı örgütlemek mümkün değil mi? Atatürk'ün ille de bir meclis arayışı, ulusal irade vurgusu, Batıya karşı ulusal mücadelenin temel vurgularından biri olmamalı mı? Parlamentoculuğa yönelik eleştiri onun sınıfsal bileşimine yönelik eleştiri olmamalı mı?

Doğan Avcıoğlu kolektif siyasal eylem içinde halkın ve aydınların bilinçlenmesi fikri yerine, halkı bilinçlendirecek ve zinde kuvvetleri uyanık tutacak bir siyasi faaliyete önem verdiği için, halk örgütlenmesini ve bunun yaratacağı devrimci bir meclis faaliyetini hesaba katmaz. Halkın bağımsız örgütlenmesi olmayınca ordu da tarih boyunca ilericiliğe hizmet etmiş ve muhtemel bir ilerici hareketin temel gücü olarak önem kazanır.

Aslında o ana kadar mevcut olgular, ilerici bir ordu fikrini ezilen uluslar ve özellikle Türkiye içinde canlı tutabiliyordu. Hatta izleyen yıllarda birçok ülkede ilerici askeri müdahaleler de olmadı değil. Türkiye'de de özellikle 'Atatürk'ün ordusu' fikri bu kanıyı güçlendiriyordu. Ancak sonraki gelişmeler bilindiği gibi tam tersini gösterdi. İlerici müdahaleler yapılan ülkeler bile çoğu zaman halk karşıya alındığı için ABD'nin de kışkırtmasıyla şiddetli iç savaşlara sürüklendi.

Parlamentarizmin 12 Eylül sonrası yansımalarına da göz atmakta yarar var. 80'li yılların başında bütün demokratikleşme umutları daha önce de belirttiğimiz gibi yeniden çok partili yaşamın hayata geçmesine bağlandı. Burada ANAP ve Turgut Özal şiddetli demokrasi taraftarları olarak ortaya çıktı ve birçok eski solcu bu partinin savunusunu yürüttü. Sayısız demokratikleşme paketlerinin ardından tam "normalleşiliyor" derken 28 Şubat ortaya çıktı. Demokrasiye böyle bir müdahale de haksızlıktı artık! Piyasacı partinin demokratlığına, Şeriatçı partinin demokrasi mücadelesi de eklenmişti. Eh belki de artık Türkiye'de sola yer yoktu.

Tüm mesele çok büyük teorisyenlerce(!) sivil-asker çatışmasına indirgendi ve demokrasi adına siviller ille de desteklenmeliydi. Kimdi onlar: En büyük Batıcılar, en büyük şeriatçılar. Sol böyle bir tuzağa tarihinin en hazır-

lıksız haliyle yakalandı. Oysa Türkiye'de sağcı parlamento ve demokrasicilik oyunlarını teşhir etmeden herhangi bir ilerleme ve demokrasi beklenmeyeceğini sol çok önceden biliyordu.

Güncel Ordu tartışması

Şimdi yeni olgulara dayanılarak geniş bir siyasi kampanya yürütülüyor. 12 Eylül ordusu! Faşizmin ordusu! 28 Şubat'a böyle bir gözle bakıldı ve işte tam da yukarıda bahsettiğimiz ve Türk Solu'nun düşmemesi gereken demokrasicilik tuzağına düşüldü. Demokratlığın bu biçimi, gericilere hiç olmadığı kadar bir muhalefet inisiyatifi kazandırdı en başta. Neredeyse kanlı pazarda, Maraş'taki, Sivas'taki kara kuvvet, demokrasinin mağduru durumunda algılatılacaktı. 28 Şubat bitsin, normalleşilsin derken herhalde Sivas'taki tavırsızlık hali kastediliyordu.

Tam bağımsızlığını kaybetmiş Türkiye diğer alanlarda da geriledi. Demokrasi ve halkın yaşama yön verme etkisi ortadan kalkarken, laikliğin de şiddetli bir saldırıyla karşılaşması siyasetin Türkiye'deki hatta ezilen dünyadaki bir gereği.

Doğan Avcıoğlu 60'larda Atatürkçülük yükselecek çünkü tam bağımsızlık fikri ulusallığa saldırılar karşısında önem kazanacak derken, Atatürkçü gençlik bunu hem "küresel" saldırı karşısında, hem gerici saldırı karşısında, hem de faşist saldırı karşısında söylemek durumunda. Ancak yükselen bu ulusal mücadele her yerde yankısını buldu ve bulacak. Bürokrasi içinde de, ordu içinde de. Dolayısıyla ordunun gericiliğe karşı bir tavır almış olması yalnızca sevindirmeli.

Normalleşme ve sivilleşme parolası, herhangi bir demokratlığın ürünü değil, katıksız sağcılığın bildik palavraları. Bizim tek çabamız burada yine Avcıoğlu'nun yaptığı gibi sorunların gerçek nedenlerine inerek gericilik ve Batıcılık karşısında mücadeleyi derinleştirmek. Tabii en temelde halkın öz kuvvetlerine ve bilincine güvenerek.

Hür dünya despotizmi ve NATO: Bağımsızlık yoksa özgürlük yok

Herhalde Türk solunun en bilinçli olması gereken konu sağcıların parlamento oyunları yanında Amerikan sömürü mekanizmasının işleyişi. İşte 60'ların başında sayfa sayfa Batının bütün sömürü mekanizması ve saldırganlık araçlarının teşhirini yürütmüş Doğan Avcıoğlu ve Yön'den alınması gereken dersler.

Avcıoğlu, özellikle bağımsız hareket eden ülkelere dergisinde geniş yer ayırır. Bağlantısızlar "Atatürk'ün izinden" onun için önemli adımlar atan ülkelerdir. Mazlum millet bilinci hemen her sayının yazıları arasında yerini bulur. Türkiye'nin 1955'te Bandung'a giderek orada Batı hesabına faaliyet

yürütmesini, BM'de Tunus ve Cezayir karşısında Fransa'nın yanında saf tutulmasını, Kore'ye asker gönderilmesini, nerede ezilen bir ülke varsa, Türkiye'nin onun karşısında Batı tarafında yer almasını hazmedemez. Ülkesi Atatürk'ün önderliğinde ilk Bağımsızlık Savaşı'nı veren ülkedir çünkü. Göğsünde Atatürk rozeti taşıyan Cezayirli çocukların karşısında yer alacak kadar onursuzlaşan hükümetlerin ipliğini pazara çıkartır ve çoğu zaman Yön'de yazılanlar Meclis'te ve ülkede büyük kavga kopartır.

Türkiye'nin Sovyet tehditi gerekçe gösterilerek, başka bir işgale yönelmesi, yani NATO'ya girmesi kabul edilemez. Ayrıca uydurma bir tehdit gerekçesiyle Batının silah depoluğunu yapmak Türkiye için asıl tehdittir. Bunlar hep Avcıoğlu'nun teşhir makinasının sola öğrettikleridir.

Bir yandan da sağcıların "komünizmle mücadele" adı altında tüm yurtsever güçlere açtığı savaş tüm rezaletiyle gözler önüne serilir. Bu yüzden yapılan sosyalizm düşmanlığı ve Atatürkçü aydınlara yönelen tehditler bertaraf edilir. Bugün de bunlar aynı anlayışların Batılı kaynağına örnektir.

Doğan Avcıoğlu ve Yön Hareketi'nin en önemli vurgusu tam bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin birlikte verilmesi gereği üzerinedir. Parlamentarizm bölümünde de bahsettiğimiz halkın temel haklarını konu edinen ve bir söylev olmaktan uzak olan demokrasi, gerçek bir mücadele olmaya ancak tam bağımsızlık fikri işlendikçe yaklaşır. Yazılardan biri tam bağımsızlıkla başlıyorsa diğeri hürriyet üzerinedir. Doğan Avcıoğlu sağın demokrasi maskesi altında hür dünya despotizminin yattığının şiddetli bir teşhircisidir.

Ebedi özgürlük despotizmi ve NATO: Türkiye'nin sola ihtiyacı var

Hal böyleyken, Irak'a, Yugoslavya'ya, Afganistan'a nerede ezilenler varsa oraya demokrasi maskesiyle saldırmak moda oldu. NATO'nun müdahalelerini destekleyen yazılar solcuyum diyerek basıldı. Amerikan saldırganlığı tüm Doğuya yönelmişken, en iyisi karışmayalım tavrı takınıldı.

Bu Batı solculuğunun, yenilmiş ve yılgın emperyalizm işbirlikçiliğinin, ezilen dünyaya karşı yürütülen acımasız kampanyayı demokrasi olarak gösterme oyunlarının kişiliksiz bir sahiplenilmesinden başka nedir? Acı çeken her halka karşı NATO bombaları çağrıldı böyle bir demokrasi adına. En büyük demokratlık ve Bush eleştirileri de yapıldı bir yandan: "gerekçe göstersinler, valla billa karşı çıkmayacağım bombalamalarına".

Doğan Avcıoğlu orduyu devrimci göreve, ilerici tarihine sahip çıkmaya çağırırken bir şeyi vurguluyordu: NATO'nun ordusu olmak Atatürkçülüğün karşısında yer almaktır. Devrim stratejisinde en önem verdiği kuvveti bile NATO konusunda kıyasıya eleştiren ve olmazsa olmaz tavrını alan gerçek bir demokrat ve yurtsever tavrını devrimciler hatırlamalı ve antiemperyalist

bilinçlerini Amerika'ya ve NATO'ya karşı bilemelidirler. Mazlum millet dayanışmasını yeniden yükseltmeliler.

Bütün hayatını antiemperyalizm davasına adamış Doğan Avcıoğlu'nu bir kez daha arıyoruz: Türkiye'nin sola ihtiyacı var!

Türk Solu'nun gürleyen çağlayanı

Ülkesinin kaderini belirlemek için mücadeleye atılan bir devrim stratejistinin ilk belirlemesi şu olmuştu -bir kez daha vurgulayalım: Türkiye'de Atatürkçülük güç kazanacak. Çünkü Türkiye'nin bağımsızlığı elden gidiyor, demokrasi elden gidiyor. Halk düşmanları iktidarda. Halk, Atatürkçülüğü bir devrim davası olarak ya tekrar keşfedecek, ya da sağcıların elinde Atatürkçülük halkın devrimden bezdirilmesinin bir aracı olacak ve iş bitirilince bırakılıp atılacak. Gençliğin tek görevi, kendilerine bir devrim stratejisinde ne görev verilmiş olursa olsun doğru fikirleri halkın silahı olana dek taşımaktır. Bu bizim Doğan Avcıoğlu gibi Türk solunun yenilmez ve uzlaşmaz karakterini çizmiş her devrimciye yaptığımız hem bir sahiplenme, hem bir eleştiridir.

Gençliğin bağımsızlık, laiklik ve demokrasi mücadelesinde, her attığı adımda desteğin hızla büyümesine sebep olan şeyin Türk solunun halk arasında yer etmiş mücadeleci tarihi olduğunu görebiliyoruz. Her kapı çalışımızda "neredesiniz be arkadaş" diyerek karşılanmak bu anlamda halkın Türk Solu'na bir çağrısı.

Bunun dışında bir de gardropçuluk vardır. Sözde demokratlık vardır. Atatürkçülüğü ve solculuğu birbirinden ayrı ve düzen içinde konumlandırmak vardır. Halkın tüm inisiyatifini alıp, gidip Batıya, sağcılara, ona buna peşkeş çeken, Türk Solu'nun mücadeleci tarihinden öğrenmek dışında her kaynağa başvuran düzen solculuğu vardır. Herşey gözler önündeyken susup tavırsız kalmak vardır. Gençlere yönelmiş şiddetli bir düşmanlık, halkın siyaset yapmasına yönelmiş bağnaz korku vardır. Bir de Türkiye'yi karanlığa mahkum etmiş sağcılığın ta kendisi vardır.

Bunların Türk solunun gürleyen çağlayanı içinde boğulup gitmemeleri için bir su yılanı gibi kıvrılmasını bilmeleri yetmeyecek: Her keskin kayada biraz daha dikkatli olmaları gerekecek.

(İleri dergisi, sayı 7, Kasım-Aralık 2001)

"Reform"-devrim çatışmasında parlamentarizmin son seferi

Geçtiğimiz yıldan bu yana Türkiye'nin siyasal rejimi yoğun tartışmalara konu oldu. Rejim üzerine genel açıklamaların yaygınlık kazanması Türkiye'nin tarihi bir dönüşümün eşiğinde olduğunu gösteriyor. Hepimizin duymaya alışık olduğu iki parola bu zor dönemde siyasal sisteme yönelik dönüşüm isteklerinin liberal biçimini oluşturuyor. Bunlar;

1. Asker siyasetten elini çeksin,
2. Siyaset ekonomiden elini çeksin, parolaları olarak özetlenebilir.

Çok da yeni olmayan bu parolalarla, Batı tipi parlamentarizmin Türkiye'ye özgü "kuvvetler ayrılığı" modeli çiziliyor. Parlamenter sistemi ayakta tutacak formül bu.[1]

Liberal siyaset, parlamentarizmin kazasız belasız yeniden üretiminin peşindeyken, bunun toplumun çoğunluğu açısından, halk açısından, ne anlama geldiğinin sorgulanması önemli. Basitçe belirtmek gerekirse, Türkiye'de son elli yıldır parlamentarizmin attığı her yeni adımın, halk açısından daha da kötü bir duruma yol açmış olması gerçeği, böyle bir çabayı anlamlı kılıyor.

Sivil badanacılık

Parlamentarizmin son dönüşümü faşist askeri müdahalenin ardından geldiği için liberal siyaset "sivilleşme" parolasını rahatça kullanabilmişti. "Asker-devlet" rotasının dışındaki her şey rahatça kutsanabilirdi. 80 sonrasının ilk on yılı, yerini son on yıla bıraktığında sivil siyaset için artık mutlu yıllar geride kalmıştı.

Bugün "sivil" sözünün arkasına konan tüm siyasal yapının giderek çatırdadığı ortada. Bu siyasal yapı en başta tüm siyasal partilerin kişiliğinde çöküyor. Siyaset gemisi çatırdadı, su alıyor. Yer yer "yeni" filikalarla canını kurtarmak isteyenler yok değil. Bunların tek derdi, şimdi barajı nereye çekecekleri ve suyu nerede durduracakları. Artık yaptıkları her manevra giderek daha da komik olmaya başlıyor. "Sivil" edebiyatıyla bu gemi daha ne kadar boyanır, kaç badanacı buradan ekmek yer?

Siyasetin bu zor gününde yine de muazzam bir "sivil" rüzgarının esmesi bir hayli çelişkili görünüyor. Kimsenin güncel görünümüyle, eylemiyle, programıyla savunmaya cesaret edemediği partiler, sivilleşmenin gereği canla başla korunuyor. Bir yandan herkes başta hükümet olmak üzere siyasetçilere söverken, bu "sivil" kavramı şiddetle korunuyor. Anlaşılan o ki Özalizmden nemalanan eski solcular, bugün geçmişte kendilerine sahip çıkanlara borçlarını ödüyor ve bu zor günde "sivil" siyasete yardım elini uzatıyor. Böylece siyasetçiler, Meclis dokunulmazlıkları yetmiyormuş gibi yeni bir dokunulmazlık daha kazanıyorlar. Kimsenin savunmaya cesaret edemediği bu köhnemiş yapı, bu sayede ayakta tutulmaya çalışılıyor.

Çağdaşlık paradigması sorgulanmalı

Yaz aylarında siyasal bir gerilim Genelkurmay Başkanı Kıvrıkoğlu'nun "paradigma"ya ilişkin sorgulayıcı sözleriyle oluşmuştu. Açıkça sorgulanan Batı ile bütünleşme, piyasaya açılma sürecinin getirdiği çağdaşlık paradigması, ulusal güvenlik tartışması çerçevesinde irdeleniyordu.[2] Siyasetçilerden Türkiye'nin nereye geldiğinin bir muhasebesinin yapılması isteniyordu. Bu talep yine "asker siyasetten elini çeksin" nidalarıyla karşılandı. Parlamentarizm bir kere daha tehlikede miydi?

28 Şubat Süreci ile başlayan bu yeni asker-sivil ilişkileri döneminde, tam "28 Şubat bitti, normalleşiyoruz" derken çıkan kriz, "sivilleri" bir hayli sıkıştırdı. Eş zamanlı olarak asker kanadın yürüttüğü yolsuzluk operasyonları siviller için can sıkıcı boyutlar aldı. Avrupa Birliği'nde girilen süreç, sivillere ne kadar demokrat olduklarını bir kere daha gösterebilecekleri bir ortam yaratırken, bu demokratlığın ulusal bedeli önümüzdeki günlerde de "sivil" siyaseti bir hayli zorlayacak gibi gözüküyor.[3]

Böylece asker-siyaset ilişkisi bir kere daha toplumun gündeminde. Kafalar ise allak bullak. Sivil siyaseti savunmanın giderek maliyetli bir hale geldiği çöken yapının her çatırdamasında biraz daha ortaya çıkarken, paradigmanın "askerce" sorgulanmasının toplumu nereye götüreceği tam olarak kestirilemiyor. Parlamentarizm mi, asker mi? Halkın çoğunluğunun bu konuda liberal siyaset kadar net cevaplar vereceği şüpheli. Ordu'nun, halk için, giderek daha da fazla güven veren bir kurum olarak ortaya çıktığı açık.

Ülkeyi batırmak suç mu?

Rejim ve halk ilişkisi son günlerin yeni bir tartışmasıyla da gündeme geldi. Arjantin'deki olaylar dolayısıyla ortaya atılan "Ülkeyi batırmak suç mudur?", "Ülkeyi batıran seçilmiş hükümet yargılanabilir mi?", "Onları halk seçtiyse, halk suçlu değil mi?" manşetleri durumu açıklıyor.[4] Aslında liberallerin sorusu şu: Bize güvenmeyeceksiniz de halka mı güveneceksiniz? Liberal siyaset Genelkurmay'ın yaz ayı içinde ortaya attığı "çağdaşlık paradigması"na bir "halka güven paradigması"yla cevap veriyor. Siyasal rejimdeki çöküşün faturası halka kesilmiş oluyor. Halka güven meselesinin liberal biçimiyle masaya yatırılmış olduğunu görüyoruz.

Halkın, siyasal rejim meselesine doğrudan konulması, "Ekonomik fatura kime çıkacak?" sorusuyla olmuştu. Liberal siyasetin ikinci parolası burada anlam kazandı. Siyaset ekonomiden elini çeksin denilerek, halka dönük olduğu iddia olunan siyaseti popülizm olarak suçlayarak, rejimin dönüşümünde bir temel kıstas daha koyulmuş oldu.[5] Açıktır ki halka dönük olmakla bir ilgisi olmayan siyasetin, böyle bir eleştiriye maruz kalması, uygulanan ekonomik programın yeni parlamenter dönüşümün temeline konmak istenmesiyle ilgili.

Program yine bu temel siyaset ışığında bir "reform" programına dönüştürülmüş oluyor. Bir yandan ekonomik krizin çözüldüğü savlanırken diğer yandan siyasal kriz de bu liberal dönüşümün ışığında çözülmüş oluyor. İstikrar programı aynı zamanda Türk parlamentarizminin yeni bir "ıslah" programı olmakta. Tabii başarılı olursa! Programın karşıtları da "reform" karşıtı "tutucular". Bu noktadan itibaren bir kez daha tutuculuğun kökeni; ve yine otoriter devlet modeli karşımıza çıkarılıyor.

Parlamentarizmin bu yeniden üretimi başarılı olabilir mi? Tarih korkunç derecede gerici sistemlerin kendi içlerinde bir tutarlılık üreterek belli dönemler için başarı görüntüsü verebileceğini yazıyor. Bu tamamen toplumdaki siyasal mücadelenin stratejik ve taktik gelişimine bağlı. Halk

açısından bunların gerici mi yoksa devrimci mi, hangi tarafta olduğunun bilinmesi önemli. Böylece bu stratejik ve taktik mücadele gerici tutarlılık değil de devrimci tutarlılık açısından başarıya çevrilebilir. Çünkü Türkiye aslında liberal siyasetle bir "reform" ve devrim kavgasına girmiş bulunuyor.

1. Siyasetin "asker" biçimi

Sivil-asker çelişkisi olarak ortaya konulan modelde, asker konusunda belli bir netlik var ancak "sivil"le kastedilen tartışmaya açık. "Sivil"in bu karışık tanımlanması, açıkçası, liberal siyaseti, "sivil"i doğrudan siyasal partilerle özdeşleştirmek gibi bugün iflasa varan bir sonuçtan korur. "Sivil"in politik örgütlenmesi siyasal partiler olabileceği gibi, sivil toplum kuruluşları, bazı durumlarda tarikatlar bile olabilir. 80'lerin başındaki "sivil toplum-devlet" ayrımından giderek daha açık bir politik duruşa imkan veren sivil-asker modelinin üretilmesi, bu yüzden gerekli olmuş olsa gerek. Böylece en azından karşı çıkılacak taraf daha net ifade edilebiliyor.[6]

"Sivil"in siyasal yapısı ne olursa olsun, askerle kastedilen, kolaylıkla askerin siyaset içindeki kurumsal gücüyle ilişkilendirilebilir. Hem ordu, hem de onun siyasetteki uzantısı olarak algılanan MGK, bir karşıt olarak konulabilir. Ancak, 'asker nasıl bir siyaseti savunuyor' sorusu güncel olarak anlam kazandığında yaşanan mücadele ortaya çıkar.

1- Sivil siyaset; Avrupa Birliği ve demokratikleşme sürecine katılır, gerekli yapısal dönüşümlerin sağlanması için seferber olur. Asker siyaset bu sürece pürüz çıkartan, ulusal güvenlikçi-tutucu kaygıların siyasetini yapar. "Sevr paranoyası" ile hareket eder.[7]

2- Sivil siyaset, küreselleşme koşullarıyla belirlenmiş bir ekonominin savunuculuğunu yaparken, asker siyaset net bir ekonomik görüşle ifade edilmese de bu konuda da güvenlikçi tutumu sürdürmektedir.

3- Sivil siyaset, "Anti-terör, anti-diktatör" NATO yönelimindedir. Asker siyasetin bu yönelim içinde koşullu olarak yer aldığı, özellikle Irak konusunda "liberal" fırsatları kaçırdığı belirtilebilir.

Sivil siyaset, Türkiye'de siyasetin etkin yönelimini belirtiyor. Dünyada bu yönde bir rüzgar estiği için bunun karşısındaki siyasetleri tutucu olarak adlandırmak kolaylaşıyor. Ancak bu siyasetin girdiği kriz, karşısında önemli kuvvetlerin toplanmasına yol açıyor. Halkın buradan kopma eğiliminde olması siyasete yönelik genel güvensizliği de açıklıyor.

Liberal siyasetin karşısına bir asker siyasetinin konmuş olması böylece daha en baştan kısıtlayıcı. Ordu'nun kurumsal tavrından güç alan siyaset, kısıtlı ve üstü örtülü bir ifade olanağı buluyor. Bu, aynı zamanda rejimin

parlamenter siyasetinden de kopuk olamıyor.

Son olarak, liberal paradigma karşısındaki en tutarlı siyasetin asker-sivil gerginliğinde ortaya çıkmadığı da söylenmelidir. Yukarıda üç maddede özetlediğimiz konularda, açıkça Batı ile bütünleşme ve serbest piyasacılık karşıtı net bir tavır henüz ortaya çıkmış değil. Bunun ortaya çıkması ise güçlü bir halk kuvveti olmaksızın mümkün görünmüyor. Ancak yine de asker siyaseti olarak topluma yansıtılanların liberal programı sekteye uğrattığı belirtilmeli.

Böylece liberal-sivil siyaset karşısındaki siyaset tutucu bir kimliğe büründürülmüş olurken, hangi kesimden gelirse gelsin bu yöndeki tavır "askeri siyasete çağırmak" olarak yorumlanıyor. Bu yüzden serbest piyasa ve Batı ile bütünleşme karşıtı siyasete bir ipotek konmuş oluyor. O zaman, bu günahı işlememek için parlamentarizmin ülkeyi kurtarışını izlemekten gayri bir yol da kalmamış oluyor!.

Yalnızca orduda değil, her durumda parlamentarizmin bu yeniden üretiminin karşısında olan kuvvetler otoriterlikle suçlanmakta. Asker kökenliler dışında aydınların, gençlerin, sendikacıların, köylülerin liberal siyaset karşısında benzer şeyler söylemesi tutuculuk ve askeri siyasete çağırma olarak koyuluyor. Burada zaman zaman günümüz koşullarında işçi ve köylülerin en gerici sınıflar olduğunu iddia eden "solcu" çıkışlara da rastlamak şaşırtıcı değil.

Bu otoritenin bir halk otoritesi veya askeri otorite olması önemli değil. Zaten üretilen asker devlet modeli, hem Türkiye'de hem de Batı dışındaki diğer ülkelerde salt askeri değil, halk demokrasilerinin "otoriteryanizm"ine de yönelik olarak geliştiriliyor.[8] Sorunun liberal paradigmanın karşısında olup olmamakta düğümlendiği bu noktada, hem liberallerin kâbusu "otoriteryanizmleri"n toplumsal kökenlerini hem de ulusal orduların bu siyasal yapılarla ilişkilerini ortaya koymak gerekiyor.

2. Parlamentarizm mi halk demokrasisi mi?

"Otoriter" yapıların demokrasi karşısında yenilgisi liberalizm tarafından söylenen 20. yüzyılın kısa ve demagojik sonsözüdür.[9]

Batıda yaratılan toplumsal uzlaşmanın ve yüzyıllara varan sürekli gelişmenin yapısı olarak liberal parlamentarizm öne çıkarılır ve Batı dışındaki dünyanın geriliği karşısında Batı modelinin zaferi için dua edilir. Kısa sonsözde 20. yüzyılın aynı zamanda Batının emperyalizmi karşısında ulusal mücadelelerin yüzyılı olduğu atlanır.

Atlanan diğer şey, Batı dışındaki dünyanın tek kalkınabildiği dönemin bu kopuş dönemleri olduğudur. "Otoriter" denilen yapılar bu kopuş döneminin yapılarıdır. Kısaca bunlar içinde sayılan modellere bakmak

yetecektir. Türkiye'den Mısır'a, Çin'den Peru'ya, Arap devletlerinden, Güneydoğu Asya'ya istisnasız Batı karşıtı bir mücadele ve kalkınma çabası, bu otoriter olarak adlandırılan modeller içinde gerçekleşir. Hepsi kendine özgü siyasetlerle ortaya çıkarlar.[10]

Bu sonsözün demagojik niteliği ise bunları "otoriter"likle sınırlamakta görülür. Batıda sınıf mücadelelerinin ve sömürge savaşlarının amansız şiddeti içinde gelişen liberalizm demokrasi olurken, halk inisiyatifinin kendine özgü gelişmesinin muazzam örneklerini bağrında taşıyan ulusal mücadele "otoriterlik" olmuştur.

Çoğulculuk mu çoğunluk mu?

Bu Batı karşıtı çıkışların "otoriter"liğini kanıtlamanın kısa yolu, onların çoğulculuğu reddeden siyasal yapılarının öne sürülmesi olur. Bunun temeline de kalkınmanın çoğulculuğa fırsat veren piyasacı bir temelden değil de, otoriter planlamacı uygulamalarla gerçekleştirilmesi konulur. Böyle uygulamaların gerçekleştirilmesi için güçlü askeri yapıların kurulmuş olduğu ya da çoğu durumda buna askeri yapıların öncülük etmiş olduğu belirtilir.

Tüm bunlardaki gerçek payı şudur: Batı dışındaki dünya, istisnasız her durumda, gerçek bir kalkınma çabası için hem piyasacılığı hem de çoğulculuğu terk etmiştir. Liberalizmin her anlamda terk edilmesi bu ulusal siyasetlerin başına yerleştirilen maddedir. Zaten somut olarak Batı ile bir mücadele içinde gerçekleşen ulusallaşma çabalarının böyle bir siyaset belirlemesinde şaşılacak bir durum yok. Batı modeli her anlamda terk edilmektedir.

Liberal parlamentarizm yerine çoğulcu olmayan, halk çoğunluğuna dayandığı vurgulanan meclislerin ve genellikle tek parti sistemlerinin konulmuş olması önemlidir.[11] Çoğulculuk reddi, çoğunluk meselesine de bakışa yansır. Çoğunluk bir azınlık karşısında yapılandırılmaz. Çoğunluk halkın ta kendisidir. Bütünüdür. Eskinin imtiyazlı ve halktan kopuk kesiminin iktidarına göre halk çoğunluğu temsil edilir.

Halk bütünlüğü ise doğrudan kapitalist yolun reddine dayandırılır. Türkiye de dahil istisnasız her durumda, kapitalist sistemin halk içinde sınıfsal bir bölünmeye sebep olduğu, bunun da ulusal bağımsızlık için tehdit oluşturduğu açıkça belirtilmiştir. Batıdan kopuş ve onun modelinden kopuş kapitalizme ve emperyalizme karşı çıkmayı gerektirir. Türkiye ve bazı Latin ülkeleri hariç benzer siyasal yapıdaki sistemler, çoğunlukla sistemlerini "sosyalizm" olarak tanımlarlar. Türkiye'de ve bazı Latin Amerika ülkelerinde de kapitalist olmayan yol sosyalizm olarak adlandırılmasa da, sosyalizm bir model olarak değil ama ideal sistem

olarak itibardadır. Türkiye'nin Batıdan kopuşta bir ilk olması, getirdiği modelin nasıl algılanacağı konusunda zorluklarla karşılaşılmasını getirir. Ama benzer siyasetlerdeki her ülkede istisnasız bir nokta vardır. O da bu sistemlerin nasıl adlandırılırsa adlandırılsınlar "kendilerine özgü", halklarına ait bir sistem olduklarıdır.[12]

Bu "sınıfsız bütünlük" siyaseti halk çoğunluğuna karakterini veren düşüncedir. Bu aynı zamanda ülkelerin izlediği kalkınma modellerinde de görüleceği gibi uluslaşma çabasından piyasacılığın tamamen çıkarılmasının sonucudur.

3. Parlamentarizmin gericiliği

Liberal çoğulculuk ve parlamentarizm bu ülkelerde gerek devrimler öncesi tecrübeler, gerekse de devrim sırasındaki tecrübelerin ışığında ulusal siyasetler karşısında gericiliği besleyen yapılar olarak değerlendirildiler. Parlamentarizm ve Batı modeli çokça Batının bu ülkelerdeki "Böl ve Yönet" siyasetini çağrıştırmaktadır.

Parlamentarizmin her yeniden üretimi, Batı dışındaki ülkelerde gerici bir azınlık koalisyonunun toplum üzerindeki hakimiyetinin pekişmesine imkan verdi. Demokrasiye "geçiş", çoğulculuğa geçiş parolalarıyla yola çıkanlar her durumda, bir "tutucu güçler koalisyonu" şeklinde ortaya çıktılar.[13]

Parlamentarizmin ulusal devrimci siyasetler karşısındaki gericiliği, onun dayandığı güçlerin, ulusal bağımsızlık, ulusal kalkınma ve halkın "yükselmesi" sorunlarının maliyetini yüklenemeyecek asalak kesimler olması yüzündendir. Bu maliyet gerçekten ağırdır. Batı ile yüzyıllara varan eşitsiz ilişkiler ülkelerin tüm üretim yapısını dumura uğratmış, bu ülkeler en sonunda ya sömürge ya da yarı sömürge haline gelmişlerdir.[14]

Burada sadece sömürgelikten kurtuluş için verilen siyasal ve askeri mücadele bile bir maliyettir. Bunun dışında yeni bir üretim yapısının kurulması, sanayileşmenin geliştirilmesi, ulusal parçalanmayı engellemek için bunun tüm topluma ve ülkeye dengeli bir biçimde yayılması hep büyük maliyetlerdir. Bu yüzden bağımsızlık mücadelelerini ve ardından gelen devrimci ulusal kalkınmayı "burjuva devrimi" olarak nitelendirmek de ciddi bir hatadır. Bırakın ulusal kurtuluş mücadelesine girişebilecek önder bir sınıf olmayı, Batı dışındaki dünyada hiçbir ilerleme varsayılan böyle bir sınıfın inisiyatifiyle olamaz.[15] Bunlar bağımsızlık sonrası kalkınma çabasına bile girişemeyeceklerdir.

Bunlar için bağımsızlık, bir ordu sahibi olmak maliyettir. Ulusal eğitim maliyettir. Sağlık sistemi maliyettir. Tüm kamusal alan bunların katlanmak istemedikleri bir yüktür.[16] Bunlar karşısında daima bir muhalefet

unsuru olarak çıkarı güçler parlamentarizmin çoğulculuğunda birleşirler. Kalkınma siyasetinin bunlara bırakılamayacağı görüldüğü için "devletçilik", benzeri siyasetler oluşmuştur. Aslında "devletçilik" devrimde ısrarın ifadesidir.[17]

Türkiye bu anlamda bir ilk olmanın getirdiği ilginç deneylerin de ülkesidir. Ulusallık siyasetine muhalefet hiç eksik olmadı. Bağımsızlık Savaşı sırasındaki manda tartışmaları bunun örneğidir. Kısa yoldan istikrar, yeni meclisi Batı himayesinde ayakta tutmak yoluyla olacaktır. Bağımsızlık sonrası meclis içinde "parlamenter muhalefet" devrimlerin maliyetinden kurtulmak, olmadı bunları halkın sırtına yıkmak için gelişecektir. Bağımsızlık Savaşı'nda desteği alınan ağa-eşraf koalisyonu genellikle maliyeti halkın sırtına bindirmenin politikasını yapar.[18] Bunda başarılı da olur.

Bu muhalefetin boyutları Serbest Fırka denemesiyle görüldü. Başta İzmir ve İstanbul gibi büyük şehirlerde olmak üzere liberal "serbesti" talebi büyük bir kitleyle kucaklaştı. Açık ki buna öncülük eden o güne kadar kendisine verilen serbestiye rağmen en ufak bir kalkınma çabasına girişememiş fırsatçı büyük şehir kapitalistleridir. Eskinin imtiyazı yeniden istenmektedir.

Birincisi, ekonominin serbestleştirilmesi istenerek ulusal kalkınma görevinden sıyrılmak istenilir. Burada Batı sermayesi ile bütünleşerek bir zenginlik hayali de vardır. İkincisi, bir halk siyaseti yerine "girişimcilere" destek verilmesi. Bu ikinci talebin açıkça bir imtiyaz talebi olduğu ortadadır. Çünkü devletçilik siyaseti hiçbir zaman özel girişimi dışlamamış ve hatta ona destek olma görevinin ön plana çıkartıldığı da olmuştur. Bu da yalnızca Türkiye'ye has bir durum değil, böyle bir kalkınma çabasına giren ülkelerde izlenen siyasettir.[19]

Bu yüzden ekonominin siyasetten ayrılması her durumda, halkçılık yükünden kurtulmanın parolası olur. Bunun gericiliği, imtiyaz isteyerek, ulusal kalkınmayı parçalamasında, tek yolu da Batı vesayetinde (bütünleşme!) görmesidir. Devrimci bir kalkınmanın yükünden rahatsız tüm kesimleri demokrasi adına arkasına alır.

"Militarizm"

Bu andan itibaren kalkınma, bedeli ödenerek kurulan kamusal alan ve bunun çerçevesinde oluşan ulusal tepki, parlamentarizme yönelik devrimci muhalefetin de kaynağı olacaktır.

Halk demokrasisi güçlü ve geniş bir kamusal alanda halk çoğunluğunun özgürlüğünün yaratılmasıdır. Ulusal bağımsızlık ve özgürlük bir arada gelişir. Parlamentarizm ise kamusal alanın parçalanması ve yıkılması

sürecinde sahte bir çoğulculukla ortaya çıkan gericiliktir.

Bu yüzden "otoriterlik" suçlamasıyla ulusal özgürlüğün yaratılmasındaki bu çatışmanın zorunluluğu örtbas edilir. Liberal siyaset bu otoriterliği azgelişmiş ülkede askerin siyaset üzerindeki hakimiyetine bağlarken aynı zamanda bu ülkelerdeki ordularını da tamamen böylesi bir ulusal devrimci siyasetin gelişimi dışında tanımlar.

Böylece liberal parlamentarizmin sürekli kesintiye uğraması bu geri ülkelerdeki otoriterlik ve "militarizm" eğilimlerine bağlanır. Liberal siyasetin bu tanımı hem mandacı parlamentarizm denemelerine izin vermiş hem de Batıcı askeri darbelere olanak tanımıştır. Her koşulda "militarizm" bu ülkelerin geriliğinin sonucudur ne de olsa!

4. Orduların siyasetteki rolü

Böyle bir bakış açısı "sivil" entelektüele ne olanaklar sağlamaz ki! Açıkça bildiğimiz "Amerikan darbeleri" bile azgelişmiş ülkelerin bu gerçekleri ile açıklanmaya çalışılır. İnsanın "yahu hırsızın hiç mi suçu yok?" demekten başka elinden bir şey gelmiyor.

Diğer yandan bu sorunsuz siyaset, "asker"in Batı dışındaki dünyada nasıl olup da ulusal kalkınmada, bağımlı azgelişmişliğin bağımsızlık ve ilerlemeye dönüştürülmesinde, toplumsal özgürlüklerin gelişmesinde roller alabildiğini açıklamak gibi bir dert edinmez.

Batı karşısındaki dünyada ilerlemenin, liberal yol dışında farklı toplumsal politikalarla geliştiğini ortaya koyması yüzünden liberal siyasetin "askeri siyasetten çekmek" yolundaki ısrarı süreklidir.

Gerçekten de 20. yüzyıl boyunca gelişen liberalizm dışı mücadelede "asker"in önemli bir rolü vardır. Dünya genelinde ortaya çıkan ulusal bağımsızlık ve kalkınma çabasında hemen her durumda bazen ordular, bazen ordular içinden askeri gruplar, bazen asker kökenli "siviller" kuvvetli bir etkiye sahiptir.[20]

Birçok durumda asker, askeri görevlerinin çok ötesine geçerek ulusal kalkınma, halkın yaşam koşullarının düzeltilmesi, eğitim düzeyinin yükseltilmesi gibi görevler edinir. Tabii bunlar hep siyasete müdahale biçimlerini gerektirir.

Asker-siyaset ilişkilerinin tartışılmasında sıkça kullanılan Latin Amerika, bu konuda zengin örnekler içerir. Askeri yönetimler birçok durumda iktidarı geniş ulusallaştırmalar ve devletçi ekonomik uygulamalar için ele almış, toplumsal sınıflar arasındaki uçurumu ortadan kaldırmak için siyasal tedbirlere yönelmişlerdir. Bu yöndeki bir askeri müdahaleye Latin Amerika'nın her ülkesinden örnekler verilebilir. Doğrudan iktidara el koymadıkları durumlarda da askerler benzer

siyasetleri güden ulusal partilere destek olabilmişlerdir.[21]

Buna benzer şekilde birçok Afrika ve Arap ülkesinde de askerler benzer ulusal kaygılarla yönetimlere el koymuşlar. Bazı durumlarda bu el koyma devrimci bir tutarlılıkla ilerleyebilmiştir. Bu açıdan Mısır'daki "Nasırcılık" birçok ülkede ordulara yönelik devrimci beklentilerin de oluşmasına sebep olur.[22]

Eski sömürge ülkelerin bir çoğunda ulusal ordular yoktur. Bunlar bağımsızlık mücadeleleri ile kurulurlar. Bu yüzden ulusal kurtuluş safhalarında devrimci görevler edinmiş olmaları şaşırtıcı değildir. Ancak ciddi bir ordu geleneğine sahip olan Türkiye'de, daha Osmanlı'nın son yüzyılından itibaren askerin ilerici bir tavırla ortaya çıkması asker-siyaset ilişkisini "rejim bekçiliğiyle" sınırlı tutan anlayışların tarihsel bir temele dayanmadıklarını gösterir. Bu niteleme liberal parlamentarizmin, sivil badanacılık tarafından yeniden üretilmesinden başka bir şey değil.

Nasıl oluyor da geleneksel olarak tek görevi devletin bekâsını sağlamak olan ordu, içinde çok ciddi bir devrimci siyaset oluşmasına imkan veriyor? Nasıl oluyor da buradan çıkan subaylar devlet İngiliz himayesini hesaplarken bir Bağımsızlık Savaşı'na giriyor? Nasıl oluyor da yine bunlar kendilerini "kahredici bir istibdatı yıkmak" görevleriyle özdeşleştiriyorlar? Osmanlı Devleti'nin bekâsını sağlamak için fazlaca teferruatlı bir strateji değil mi?

Askerin siyaset içindeki etkisinin her ülkede kendi özgün koşullarıyla gerçekleştiği açıktır. Türkiye'de de Batılılaşma hareketi, Harbiyeleri yaratarak kendi anti-tezini yaratmış oldu denilebilir. Bir yandan güçlü ordu geleneği, diğer yandan ülkenin içinde olduğu aciz durum ve bir diğer yandan da siyasal sistemleri tanımlamaya yönelik eğitim buna sebep olmaktadır. Türkiye başta olmak üzere bir çok ordu aynı zamanda ülkenin eğitimli ve aydın kesimlerini de oluşturuyordu.

Ancak Batı dışındaki tüm dünyada askerlerin çok açık benzerlikteki programlar çerçevesinde siyasete yaklaşmış olmalarının sebebi özgün koşullardan çok bu ülkelerin Batı ile ilişkilerini tanımlayan eşitsiz ve bağımlı yapıdır. Bu yüzden hızlı kalkınma zorunluluğu devrimci öncülerin, askeri yapıları ulusal devrimci bir siyaset içinde tanımlamalarını gerektirmektedir. Asker kökenli aydınlar Batı ile mücadeleye girişebilecek kuvveti kendi uluslarında görebilmişlerdir. Artık milleti temsil etmediği açıkça ortada olan siyasal yapının köhnemesi karşısında kendilerini "milletin kaderiyle" özdeşleştirmiş ulusal ordular içinde siyaset gelişmiştir.

İlginç bir durum birçok ülkede şöyle gerçekleşir. Bağımsızlık sonrası önemli bir kalkınma çabası da ordunun "askerileştirilmesidir". Yani doğrudan siyaset içinde değil de ulusal bağımsızlık, devrimin korunması

gibi görevlerle konumlandırılmaları ve çelişkilerden uzak güçlü ordular kurulmasına yönelinmesidir.[23]

Bunun, liberallerin "asker siyasetten çekilsin" parolasıyla bir ilgisi yoktur. Tam tersine aynı dönemde ordular bağımsızlık, ulusal kalkınma, güçlü kamusal alan gibi devrimci siyasetin temel görevleriyle özdeşleştirilmektedirler.[24]

Türkiye'de Cumhuriyet'in ilk yılları söz konusu olduğunda, sistemin "askeriliği" değil, "otoriterliği" eleştirilmektedir. Çünkü Bağımsızlık Savaşı sonrasında kurulan sistem içinde askerin doğrudan etkisini görmek mümkün değildir. Sistemin otoriterliği asker-siyaset ilişkileri de dahil olmak üzere her konuda tek bir devrimci otoritenin sözünün geçiyor olmasından dolayı geçerlidir. Yoksa siyaset gayet "sivil" görünmektedir.

Daha sonraki yıllar içinde "askerin" sistemin bu otoriter yapısından dolayısıyla siyaset içinde güç kazandığı belirtilir. Çoğulcu parlamentarizme geçilmesinin ilk on yılı içinde asker siyasete müdahale etme gereği duymuştur!

5. Halk-Ordu

Türkiye'de kimse 27 Mayıs 1960'ı askerin "militarizm" eğilimlerine bağlamadı. Aradan geçen 40 yıla rağmen de bu konuda üstü kapalı ifadeler dışında çok bir şey bulunamaz. Sağ içinse "asker siyasetten elini çeksin" parolasının bu tarihsel örnekle anlam kazandığı ortada.

27 Mayıs, yeni parlamentarizmin Cumhuriyet'in ilkelerinden büyük tavizlerle sonuçlanmış olması, DP'nin gerici ve baskıcı iktidarının halk üzerinde hoşnutsuzluğa sebep olması gibi nedenlerle hemen açıklanmıştır. Diğer yandan 1958 bunalımıyla ülke ekonomisinin içinde bulunduğu durumun da etkisi vardır. Genel olarak halkın içinde bulunulan duruma hoşnutsuzluğu gençlik hareketinin kuvvetinde görülebilir.

Cumhuriyetin demokrasisini dayandırdığı temellerin sağlam bir biçimde ortaya çıktığını gösterir 27 Mayıs.

Gençliğin kazandığı inisiyatif, kamusal alanın üniversitenin kişiliğinde topyekün ayağa kalkması, askerin de "milletle el ele" hareket etmiş olması, çoğulcu parlamentarizmin sonuçlarına yönelik bu ilk kuvvetli tepkinin Cumhuriyet'in kendine özgü demokrasi bilincinden hareket ettiğini gösterir. Askerin hareketin ardından geri çekilmesi de aynı demokrasi geleneğinin etkisiyledir. Bu geri çekilme sırasında bir yandan da Milli Güvenlik Kurulu'nu oluşturulması daha sonra askerin rejim üzerinde sürekli bir denetim isteği olarak yorumlanır.[25] Bu askerin "militarist" geleneğine bağlanmadığında bir anlamda doğrudur. Gerçekten de artık parlamento ve ordu ilişkileri karşılıklı güven üzerine kuruludur denile-

mez.

Hareketin bu özgün demokrasi bilincinden kaynaklanması 60'ların gelişmelerine de yansır. Geniş bir örgütlenme özgürlüğü ortaya çıkacaktır. Parlamentarizme yönelik bu ilk müdahalenin en önemli sonuçlarından birisi de kapitalist çıkarların yeterince temsil edildiği parlamentoya ilk kez Türkiye İşçi Partisi'nin girmesidir. Bu ilk müdahale kapitalist imtiyazcılığın parlamenter çıkışına karşı halkçı bir gelişmeyi doğurmuştur.

Cumhuriyet'in izinde bu halk-ordu çıkışının siyaset üzerindeki etkilerini sağın siyaseti üzerinde en iyi şekilde izlemek mümkündür.

Adalet Partisi 27 Mayıs sonrası dört temel siyaset üzerinden hareket etmiştir.[26] Birincisi; bu siyaset Batı ile iyi ilişkiler misyonunu geleneksel olarak temsil ettiğini açıkça ortaya koyar. Bu özellikle Demirel'in Adalet Partisi genel başkanlığına gelme sürecinde de izlenebilir.[27] İkincisi, özel sermayenin çıkarlarını ve devlet ekonomisinin halkın sırtında kambur olduğu politikasını vurgular. Bu iki siyasetle kamu ekonomisine saldırır ve Batılı sermaye girişiyle nemalanmayı hesaplayan kesimlerin desteğini alır. Demirel liberal "reform" rüzgarını kendi partisi içinde ve döneminde arkasına almayı başarır. Diğer yandan iktidarı döneminde kamu kaynaklarını oy deposu olarak kullanmasını bilecektir. Üçüncüsü, anayasa karşıtı bir kampanya açar ve "toplumsal uyanışın ekonomik gelişmeyi aştığı" fobisini yaratır. Bu politikayla cumhuriyet karşıtı tüm gerici kuvvetlerin desteğini sürdürür, diğer yandan sürekli bir karışıklık ve istikrarsızlık görüntüsü oluşturacaktır. İlk defa gençlik karşısında paramiliter grupların örgütlenmesine de fiilen girişilir.[28] Dördüncü temel politikası ise, ordunun tarafsızlığını ve desteğini sağlamak yönünde olur. Batı ile ilişkileri ve anayasa kampanyasını bu yönde kullanacaktır. Orduya doğrudan saldırıda bulunmaz, hatta rejimin sahipliği anlamında bir beraberlik görüntüsü çizmeye çalışır. NATO silahını, aydınların ve gençliğin NATO karşıtı tavrını da öne sürerek burada kullanır.[29]

Bu politikalar 12 Mart'ta da etkili olacaktır. Bu tavrın açıkça Cumhuriyet'in yarattığı özgün demokrasi modeline karşıt geliştiği, 12 Mart sonrası idam kararlarının onaylanmasında görülür. Karar onaylanırken "3, 3, 3" diye bağıracak kadar azgınlaşan parlamenterlerin neyi kastettiği açıktır. Bir nokta göz ardı edilir. Hesap 3 gençten sorulmuştur. Oysa 27 Mayıs'ta idam edilenler başbakan dahil yöneticilerdir. Parlamenterler gençlerin kişiliğinde Cumhuriyet'in halk ittifakının kendisinden intikam almışlardır.

Zaten bu müdahaleden sonra parlamentarizm gerçekten daha da kuvvetlenmiştir. Bundan sonra Milli Cephe Hükümetleri, MSP'li koalisyonlar, azınlık hükümetleri parlamentarizmin nasıl bir dönemece geldiğini

gösterir. Askeri müdahale, açıkça Cumhuriyet karşıtı bir parlamentarizmin kuvvetlenmesini doğurmuştur. Artık parlamento ve iktidar açıkça Atatürk karşıtı olarak ortaya çıkabilecek kadar cesaretlenen parlamenterlerin mekanıdır.

Ordunun siyasete bir halk inisiyatifi çerçevesinde ilk müdahalesi Cumhuriyet'in toplumsal kuvvetlerinin ve özgün demokrasisinin tavrını yansıtmışken bundan sonraki iki müdahale bunun tam karşıtı eğilimleri güçlendirmiştir.[30]

6. İstikrar paketleri ve parlamentarizmin ıslahı

Asker-siyaset ilişkisinin açıklanmasında özellikle 80 sonrası önem kazanan bir nokta ekonomik bunalımlarla askerin siyasetteki rolü arasındaki ilişkidir. 1957-58'de, 1977'de ve 1994'te girilen bunalımın ve arkasından uygulanan İMF patentli istikrar paketlerinin de yeni krizler doğurmasının asker-siyaset ilişkilerinde önemli sonuçlar doğurduğu açıktır.[31]

12 Eylül ve 24 Ocak arasındaki ilişki bu ilişkinin doğrusal olarak algılanmasını güçlendirmiştir. Ancak askerin siyasetteki etkisini kuvvetlendirse de, siyasetin yönünü belirlemede bu krizler tek başlarına açıklayıcı olamaz. 27 Mayıs, 12 Eylül ve 28 Şubat arasında bu bakımdan tek bir siyasi eğilim aramak zorlama olur. Ordu-siyaset ilişkisi doğrudan bu programların belli yönde bir sonucu olarak değil ama parlamenter sistemin bu ekonomik krizlerle birlikte girdiği kriz sonucu gelişir.

Bu istikrar programları ve çıkan krizlerle doğrudan ilgili olan şey parlamentarizmin siyasetleridir.

İMF'nin istikrar programları, yabancı sermaye yatırımları ve Batı ile bütünleşme siyasetini doğrudan belirler. Programlar hem parlamentarizmin gücü ile uygulanabilir hem de parlamentarizmi dönüştürücü etkiye sahiptir. Bu yüzden bir çelişki de oluşur daima. Programın siyasi yönü "ekonomiden siyasetin çekilmesidir" çünkü. Bugün popülizm tartışmalarıyla açıkça ortaya çıktığı gibi kamu ekonomisinin sermayenin dışa açılması ve serbest piyasa ekonomisi doğrultusunda tasfiyesi, kamu kaynaklarının piyasaya aktarılmasında her zaman yeni düzenlemelerle gündeme gelir. Bu yüzden siyasi partilerde programın ve Batı ile ilişkilerin kendisine değil de bu düzenleme biçimine bir direniş gelişir.

Bu arada liberal siyaset toplumsal yapının dönüştürülmesinde ve siyasal krizin aşılmasında daima bir "reformculuk "görüntüsü vermiş olacaktır. Popülizm uyarısı Batının yeni dönüşümler istediğini parlamentarizme hatırlatmakta liberal siyasetin metodudur. Uyanık siyasetçi bu reform rüzgarını yakalamasını bilendir. Burada ayrı ayrı dönemlerde Demirel ve Özal bu rüzgarın temsilcileri olmuşlardır.

Ordunun siyasete müdahalesi parlamentarizmin bu yeniden üretilmesi sürecini kesintiye uğratır. Ordu istikrar programıyla doğrudan bağlantılı olarak değil, ulusal ekonominin girdiği kriz, toplumsal hoşnutsuzluk ve siyasal rejimin şiddetli bir kriz durumunda olması dolayısıyla siyasete müdahale eder.[32]

Ordunun siyasal rejime yönelik aldığı tedbirler her durumda istikrar programının uygulanması için gerekli olan tedbirlere göre düzenlenmemiştir. 27 Mayıs ve 12 Eylül arasındaki belirgin fark buradadır. Birisi siyasal rejim krizine yönelik olarak Cumhuriyet'in yarattığı kamusal birikimi temsil ederken, diğeri 24 Ocak programının uygulanması doğrultusunda toplumsal muhalefeti ezmiştir.

İstikrar programlarıyla doğrudan ilişkili olanın parlamenter dönüşümler olduğunun vurgulanması zorunludur. Her istikrar programı yeni bir parlamenter dönüşüme yol açmıştır. İstikrar programı aynı zamanda "ıslah" programıdır.

7. Reform mu devrim mi?

Siyasal rejimin her krizi rejimin yeniden üretilmesine yönelik bir ıslahat hareketiyle, sorunların kökten çözümüne yönelik bir devrimci hareket arasındaki çatışmayı doğurur. Türkiye'nin son iki yüz yılı böyle bir çatışmayla açıklanabilir. Yaşadığımız son yıl bu çatışmanın yeni bir evresine girildiğini gösteriyor. Tarih defterleri de kimi zaman ders almak için kimi zaman da aceleyle tarihi yeniden yazmak için ortaya seriliyor.

Bu mücadelenin salt Türkiye'de değil dünyanın bütününde de yaşandığı açık. 70'lerle birlikte Batı yeni bir bunalım döneminin içine girdi. 80'li yılların ilk yarısında Batıya büyük bir inisiyatif kazandıran "reform" dalgası oldu. Neo-liberal ideoloji otoriter sistemler karşısında kendini kimi zaman neredeyse reformun ötesinde, "devrimci" olarak sundu, ve bunalımını daha da yayarak belli bir dönemi zaferle kapattı. Liberal "demokrasinin" bu zaferi kendisi dışındaki tüm "gelişmeyi" diktatörlük olarak ilan etti.[33] İçine Türkiye'de yüzyılın ilk yarısındaki bağımsızlık ve devrim mücadelesinin de girdiği tüm liberalizm dışı ulusal yönelimler "otoriter" ilan edildi.

Türkiye'de 70'lerin sonuna doğru artık katlanılamaz boyutlara varan rejim krizi, 80'lerde bu rüzgarı da arkasına alan yeni parlamentarizm dönüşümüyle aşılmış göründü. Artık geçmişe bir sünger çekilerek Türkiye Batı kulübü arasındaki yerini almalıydı. Parlamentarizmin bu yeni dönüşümüyle Türkiye tarihinin gelmiş geçmiş en koyu Cumhuriyet ve Kemalizm karşıtı koalisyonu da oluşmuştu. Ünlü dört eğilim budur. Batı rüzgarı arkaya alınarak atılan bu adımlar 80 sonrasının ilk on yılında

"sivil" siyasetin yüzünü bir hayli güldürdü.

Ancak son on yılda tekrar bir rejim krizi göstere göstere geldi. Yeni istikrar programları krizin büyümesine sebep oldu. Siyasetin tıkandığı sinyalleri giderek daha fazla verildi.

Böylece parlamentarizmin yeni bir dönüşümü gündeme getiriliyor. Cumhuriyet tarihinin en ağır ekonomik bunalımı ve Cumhuriyet tarihinin en koyu gerici güçler koalisyonuna varan parlamentarizmin yenilenme süreci bir kez daha liberal "reform" siyasetine vardı. İzinden gidecek olunursa bunun Misak-ı Milli içinde son sefer olacağı giderek açıkça ortaya çıkıyor. Ortaya koyulan reform programları daha şimdiden ulusal bütünlüğü zorluyor.

Tarihsel bir kriz yaşanırken asker-siyaset ilişkileri sıklıkla gündeme gelmekte. 28 Şubat süreciyle parlamentarizme yönelik ilk asker tepkisi, Cumhuriyet ilkeleri doğrultusunda parlamentodaki koalisyonun içeriğine yönelikti. Bu günden sonra da özellikle son yıl içinde güncel siyasete yönelik Genelkurmay açıklamaları önem kazandı.

Bunların iki özelliği dikkat çekiyor. Birincisi, askere yönelik suçlamalar karşısında savunma açıklamaları. "Asker siyasetten elini çek" parolası parlamenter dönüşümün önemli bir meselesini oluşturduğu için giderek daha sıklıkla askerin siyasetteki rolüne ilişkin değerlendirmeler gündeme geliyor. Parlamento içindeki tüm partilerin istikrar programının genelinde sessiz ve üstü örtülü bir birlik içinde hareket ettikleri söylenebilir. Herkes biliyor ki; dönüşüm tamamlandığında asker güç kaybedecek. Yasalar tıkır tıkır geçiyor.

İkincisi ise, bu sefer savunma değil, rejimin geleceğine ilişkin tavrı yansıtan açıklamalar. Yukarıda da değindiğimiz çağdaşlık paradigması bu yönden sorgulanıyor. Özellikle Cumhuriyet'ten ve ulusal bağımsızlıktan verilen ödünlere ilişkin açıklamalar bunlar.

Liberal siyaset bu yüzden ordunun rolünü salt militarist eğilimlere bağlayarak, ama diğer yandan da bunu açıkça yapmak gafletinden kaçınarak kamuoyunu yönlendirmek peşinde. Reformculuğun heyecanı içinde bunu yapmak en açık biçimde "yeni sol" liberalizme düşüyor.

Burada liberal siyasetin iki "dönüşüm" parolasını tekrar sorgulamak gerekiyor. Siyasetin ekonomiden elini çekmesi: İstikrar programının en azgın biçimde halkın sırtına bindirilmesi. Askerin siyasetten çekilmesi: İstikrar programıyla beraber oluşacak sonucun, Cumhuriyet'in ulusal kaygılarından tamamen arındırılması.

Parlamentarizm halk üzerinde daha güçlü bir baskı dönemi oluşturmak istiyor. Doğal olarak ulusal kaygıları gündeme getiren bir asker bu sistemin polisi olmaktan çok uzak. Bu arada Amerika'nın anti-terör kampa-

nyasını bu yönde Türkiye için bir fırsat olarak değerlendirme anlayışı da gelişiyor. Ordu da bu kampanya içinde "yeni dünyanın ihtiyaçlarına göre" yeniden yapılandırılacak, heveslilere göre. Bu kampanyanın sonuçları ise açıkça Misak-ı Milli'nin reddi anlamına gelecek.

Böyle bir durumda reformculuğun karşısına çıkacak devrimciliğin kendisini parlamentarizmin bu yeni dönüşümünün tamamen karşısına koyması gerektiği açık. Askeri siyasetten, siyaseti ekonomiden ayırma saçmalıklarının peşine düşmek bir kez daha gerici güçler koalisyonunun ekmeğine yağ sürmek demek. Parlamentarizmden en ufak beklenti, liberal siyasetin koltuk değneği olmak demek. Bu yüzden ulusal kaygılarla yola çıkanların, bu dönüşümün şu veya bu yönünden beklentilere girmesi affedilemez hatalar olur. Bugün parlamentoda sandalye kapmak telaşı bile halkın sırtında büyük bir yük. Bu en azından oyalanmak demek olur.

Türkiye'de devrim mücadelesi aynı zamanda Türkiye'nin ulusallık mücadelesidir. Bu mücadele kendi özgün demokrasisini ve siyasetini yaratmakla başarıya ulaşabilir. Rejim bekçiliği bu mücadeleyi sekteye uğratır. Bu yüzden devrimci dönüşüm parlamentarizmden kopmayı ve gerçek bir halk demokrasisini Cumhuriyet'in devrimci mirası üzerinden kurmayı gerektirir. Türk devrimini yöneten meclis, halkın meclisi olmalıdır.

Dipnotlar:

1. Siyasal sistemin Batıda ve Batı dışındaki yapısının incelenmesi için bkz. GÜRBÜZ Yaşar, Siyasal Sistemler, May Yayınları, 1980

2. 8 Ağustos 2001 tarihli gazeteler. Genelkurmay Başkanı Kıvrıkoğlu: "Çağdaşlık anlayışları kendi paradigmalarıyla sınırlı kişilerin, ulusu karanlığa götüreceği bir gerçektir."

3. Avrupa Birliği ve Türkiye ilişkilerindeki son dönemde siyasetin geldiği nokta için MANİSALI Erol, Avrupa Çıkmazı, Çağdaş Yayınları, 2001. Ayrıca "AB Kapısında Batı ve Türkiye" başlığıyla çıkan İleri, Sayı 2, Ocak-Şubat 2001

4. 23 Aralık 2001 tarihli Sabah gazetesi "Ülkeyi Batırdın Hesap Ver" manşetiyle "yılın tartışması"nı başlatıyor. İzleyen günlerde diğer gazeteler devam ediyor. Tüm düzen partilerinin, işadamlarının, hukukçuların görüşleri bu tartışmadan takip edilebilir.

5. Siyaset-ekonomi-halk ilişkilerinde 80'li yılların başında "popülizm" kavramı çerçevesinde önemli değerlendirmeler yapıldı. BORATAV Korkut, Türkiye'de Popülizm 1962-76, Yapıt sayı 46'1, Ekim- Kasım 1983. Liberal siyasetin bugünkü "popülizm" suçlamasının ise demagojik olmaktan öte bir anlamı yoktur. Buna yönelik değerlendirmeler, FIRAT Gökçe, Serbest Piyasadan Kurtulmak, İleri 5, Temmuz-Ağustos 2001

6. "Sivil toplum-devlet" tartışması Türkiye'de özellikle 80 sonrası gelişti. Bu yönde Birikim dergisi "sivil" kavramının üretilmesine yönelik çabanın

öncülüğünü yaptı. Kavramın son politik duruşu "Modern Türkiye'de Siyasal Düşünce Ansiklopedisi", İletişim Yayınları, 2001 Cilt 1-2'de görülebilir. "Sivil"i bu yönüyle ilk gündeme getirenlerden İdris Küçükömer'in "üretici güçler" ve bürokrasi karşısında sivil topluma dayanmak anlamında Hürriyet İtilaf-DP-AP çizgisini belirtmesi önemlidir. KÜÇÜKÖMER İdris, "Batılaşma"-Düzenin Yabancılaşması, Bağlam Yayınları, 2. Baskı, 2001

7. "Soru: Kimler bu paronayaya sahip? Cevap: Birincisi, 1930 tipi Kemalistler." Neşe Düzel'in Baskın Oran'la röportajı. "Türkiye İsrail'den Önemli Olacak", Radikal, 14 Ocak 2001

8. Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Cilt-2 "Kemalizm" içinde, Ahmet İnsel'in yazdığı giriş bu tanımı açıklıyor.

9. HUNGTINGTON, Samuel, Üçüncü Dalga, Kitapta Türkiye'de değerlendiriliyor. Özal çizgisi özellikle belirtiliyor.

10. Batı dışındaki kalkınma modelleri ve siyasal yapılar arası ilişkiler için EMREALP Sadun, Azgelişmişlik ve Siyasal Yapılar- Türkiye-Mısır-Peru, Birey ve Toplum Yayınları, 1984. Ayrıca Kolombiya, Cezayir ve Türkiye örnekleri için bkz. GÜRBÜZ Yaşar, age.

11. GÜRBÜZ Yaşar, age.

12. Bu siyasetin Türkiye'de teorileştirilmesi için bkz. AYDEMİR Şevket Süreyya, İnkılap ve Kadro, Remzi Kitabevi

13. "Tutucu güçler koalisyonu" tanımlaması Doğan Avcıoğlu'na aittir. AVCIOĞLU Doğan, Türkiye'nin Düzeni, Bilgi Yayınevi

14. AMİN Samir, Emperyalizm ve Eşitsiz Gelişme, Kaynak Yayınları

15. Liberal solun ceberrut devletin sürekliliği tezlerini karşısına sınıf mücadelesi ve tarihte devrim perspektifiyle çıkan Sungur Savran, dönemi "burjuva devrimi" olarak niteliyor. SAVRAN Sungur, Türkiye'de Burjuva Devrimi, 11. Tez Kitap Dizisi 1, Kasım 1985. Sınıf mücadelesi ve devrim perspektifinin vurgulanması önemli ama emperyalizm çağının sınıf mücadelesi perspektifiyle burjuvaziye devrim yaptırılabileceği şüpheli. Ayrıca ezilen dünyada burjuvazinin ve siyasal sistemin karakteri açısından önemli bir kitap, FANON Frantz, Yeryüzünün Lanetlileri, Avesta Yayınları, 2001

16. Eğitim bütçesinin azlığı karşısına, savunma bütçesinin çokluğunun konması günümüzün yaygın modasıdır. "Otoriterizm"in eleştirilen bir yönü de budur. Oysa emperyalist dünyada bağımsız olmak isteyen her devlet güçlü savunma bütçelerine sahip olmak zorundadır. Eğitim bütçesinin azlığı kamusal alan karşısında piyasacılığın azgınlığının sonucudur.

17. BORATAV Korkut, İktisat Politikaları ve Bölüşüm Sorunları, sf. 273, Belge Yayınevi, 1983

18. Ulusal siyasete "parlamenter" muhalefet örnekleri devrimin önderinin diliyle, ATATÜRK M. K., Söylev, ÇağdaşYayınları, 2001

19. AYDEMİR, Şevket Süreyya, İnkılap ve Kadro, Remzi Kitabevi

20. Bu bölümdeki örnekler için,
ROUQUİE Alain, Latin Amerika'da Askeri Devlet, Alan Yayınları, 1986,
EMREALP Sadun, Azgelişmişlik ve Siyasal Yapılar, Birey ve Toplum Yayınevi,

1984 ve
GÜRBÜZ Yaşar, Siyasal Sistemler, May Yayınları, 1980

21. ROUQUİE Alain, Latin Amerika'da Askeri Devlet, Alan Yayınları, 1986

22. EMREALP Sadun, Azgelişmişlik ve Siyasal Yapılar, Birey ve Toplum Yayınevi, 1984

23. Askerin siyasetten uzaklaştırılması taraftarı olan Özdemir, Cumhuriyet Türkiyesi'nde asker siyaset ilişkilerini aktarıyor. ÖZDEMİR Hikmet, Rejim ve Asker, AFA Yayıncılık, 1989 Ayrıca, ROUQUİE Alain, Latin Amerika'da Askeri Devlet, Alan Yayınları, 1986

24. ROUQUİE Alain, Latin Amerika'da Askeri Devlet, Alan Yayınları, 1986

25. ÖZDEMİR Hikmet, Rejim ve Asker, AFA Yayıncılık, 1989

26. Doğan Avcıoğlu'nun Yön Dergisi bu siyasetin seceresini çıkarmaktadır. Özellikle AP kongrelerini takip eden sayılar. "AP Büyük Kongresi", Yön, Sayı 192, 2 Aralık 1966

27. "AP Büyük Kongresi", Yön, Sayı 192, 2 Aralık 1966

28. FEYİZOĞLU Turhan, Türkiye'de Devrimci Gençlik Hareketleri Tarihi, Belge Yayınevi

29. Ordu'nun NATO içinde bulunması Türkiye'nin ulusal güvenlik siyasetini doğrudan olumsuz etki altında bulundurur. Parlamento ve Ordu arasında bu konuda da bir ikilem vardır. Parlamenterler için NATO'da bulunmak Batı kulübünde bulunmanın bir parçası olmak için önemlidir. Ordu özellikle Sovyet tehdidi ve güvenlik gerekçesi gösterilerek bu kampa girmiştir. Bu farklılık 60'larda eski Milli Birlikçiler'1in NATO karşısına geçmesi ve belli konularda ABD ile ilişkilerin gerilmesine sebep olur. Parlamento bu konuda yine fazla tavizkardır. ABD'nin özellikle uluslararası ittifaklar ve askeri yardımlar yoluyla ulusal orduları kontrol etmek istediği bilinir. Ancak bu siyaset ulusal ordular içinde ABD karşıtı tavrın gelişmesinin de sebebidir. Türkiye'deki tartışma için, AVCIOĞLU Doğan, Devrim ve Demokrasi Üzerine, Tekin Yayınevi, İstanbul, 1980. Latin Amerika'daki ilginç örnekleri için bkz. ROUQUIÉ Alain, Latin Amerika'da Askeri Devlet, Alan Yayınları, 1986

30. AVCIOĞLU Doğan, Devrim ve Demokrasi Üzerine, Tekin Yayınevi, İstanbul, 1980.

31. SAVRAN Sungur, Toplumsal Mücadeleler, Askeri Müdahaleler, 11. Tez Kitap Dizisi 6, Haziran 1987. Ayrıca istikrar programlarının eleştirisini yapan Erinç Yeldan bu ilişkiye işaret ediyor. YELDAN Erinç, Küreselleşme Sürecinde Türkiye Ekonomisi, İletişim Yayınları, 2001

32. Genelkurmay'ın ulusal güvenlik tartışmalarıyla ilgili açıklamasının içeriği bu anlamda da önemlidir. 8 Ağustos 2001 tarihli gazeteler.

33. Liberalizm-demokrasi ilişkisi için, AMİN Samir, Emperyalizm ve Küreselleşme, İleri 5

(İleri dergisi, sayı 8, Ocak-Şubat 2002)

TÜRKSOLU Geleneği

Türkiye'nin bağımsızlığının ve Türk halkının kültürünün ve tarihsel mirasının her türden liberal saldırının hedefi olduğu şu günlerde Türk Solu'nun da bu saldırılardan nasibini alması kadar doğal bir şey yok. Türk Solu geleneğini ve liberallerde bir kâbus halini almış değerlerini yaratan devrimci önderlerin hiçbiri bugün yaşamıyor. Daha da kötüsü onların yarattıkları veya yaratmaya çalıştıkları mücadele araçları da ortada yok. Ama açıkça görüyoruz ki, emperyalizme direnişin adı hala "çağa ayak uyduramayan Türk solculuğu". Halkçılığın, emekçi mücadelesinin adı hâlâ Türk Solu. Bunun sebebi Türkiye coğrafyasına yönelik her sömürgecilik saldırısına karşı direnmiş bir Türk Solu geleneği yaratılmış olması. Bu gelenek, halkla birlikte hareket edebilmenin yollarını bulduğu ve belirleyici zaferler kazandığı içindir ki halk bugün yeniden devrimci Türk Solu'nu arıyor.

Gemileri yakmak putları kırmak

Türkiye, geçtiğimiz yüzyılın ilk çeyreğinde emperyalizmin tahakkümünde yokoluşa doğru gidiyordu. Emperyalist saldırganlığa karşı yerel direnişin ötesinde kimse Batıya direnilebileceğini, Batının

yenilebileceğini, Batının sömürgecilik değerlerinin karşısında halkçı değerlerin yaratılabileceğini düşünmüyordu. Bu düşüncesizliğin kaynağında ise Osmanlı "ilericiliğinin", aydınlarının Batıyla sınırlı paradigmaları vardı. Ve bunun yanında bir kardeş gibi onları besleyen gericiliğin ve hayalperestliğin ölü toprağı. Bu koşullarda emperyalist saldırganla başa çıkmak yalnız ona karşı silah kuşanacak cesarete sahip olmakla sınırlı olamazdı. Aynı zamanda Batı sömürgeciliğinin yarattığı tüm tabuları da yıkacak, putları kıracak, zavallılığın karşısında "ulusu hakim kılacak" bir devrimci bilinç gerekiyordu.

Biz bunu Mustafa Kemal Atatürk'te bulduk. Atatürk'ün bütün eyleminin, her türden geriye dönüş, davadan kaçış ihtimalini ortadan kaldıran gözü kara bir tutarlılıkta olduğunu görürüz. Atatürk yaşamı boyunca hapse atılmış bir öğrenci, sürgüne gönderilmiş asker, tüm rütbelerini söküp atacak idealist ve gerektiğinde tüm bir hareketin iradesini üzerinde toplayabilecek bir savaşçı olarak bilindi. Batı uyduculuğunun merkezi olmuş İstanbul'dan, artık oradan başlatılabilecek bir hareket olmadığı ve zafer olmaksızın geri dönüşün de olamayacağı gerçeğiyle ayrıldı. Böylece geldiği gemiyi de yakmış oldu.

Mustafa Kemal'in yarattığı Kuvayı Milliye Osmanlı'nın mevcut idare ve siyaset mekanizmasının dışında, ona tabi ve borçlu olmayan bir kuvvettir. Askeri ayrı, meclisi ayrı, mahkemesi ayrı değil. Tek yürek Kuvayı Milliye! Her şey birleşik ve her şey vatan için, halk için. Böyle bir anlayış yaratıldı. Halkın dışında bir siyaset mekanizması aramadan, onun dışında yasalara sarmalanmış bir demokrasi hayal etmeden zafere yürümüş bir harekettir Kuvayı Milliye. Kuvayı Milliye sadece akılların algılayabileceği, gözle görülür, elle duyulur bir olgu değildir halk için. O aynı zamanda bir inanç meselesidir. Vicdan işidir. Bu yüzden bugün Kuvayı Milliye'yi göremezsiniz ama sömürücüler için o hâlâ bir "kabus"tur. Yeniden dirileceği umulan ve beklenen ve tedbir alınan bir davadır.

Milli bir kuvvet oluşturmak ne zafer öncesi ne de zaferden sonra hayallerle veya zorlamalarla olacak bir iş değildir. Bu tarihi özümsemiş ve maddi gerçeğin bilincine varmış devrimci aydının temel sorunudur. Başta gelen ödev, kendine yabancılaşmış bir toplumun özüne döndürülmesi işidir. Bu da zorun her çeşidini görmüş halka karşı bazen bir öğretmen, bazen bir öğrenci gibi yaklaşmadan başarılabilecek bir iş değildir. Kendisini aşağı gören, yüzyıllarca aşağılanmış, en ilericisinin bile kendini Batının kuklası veya maşası olmaktan öte görevlendiremediği bir topluma halk veya millet adını vermek mümkün değildir. Halk, devrimci aydının gözünde daima güçlü olması gereken, güçlü tutulması gereken bir kavramdır. Bu yüzden halka Batının gözlüğüyle yaklaşan, onu aşağılayan

her türlü "ilericiliğin" tabularını yıkmak gerekiyordu. Ve onu karanlık bir zindanda kötürüm bırakan gericiliğin de. Bu yüzden Mustafa Kemal halifeliği ve sultanlığı kaldırırken de, 19. yüzyıl "ilericileri"nin taptığı anayasaya "paçavradır" derken de aynı cesaretle hareket ediyordu.

Atatürk, Batıcılığın her türlüsünü şiddetle reddetti. İlericilikle Batıcılığın bağdaşamayacağını ortaya koydu. Bu putları kırarken, belki de bilmeden, yüzyıllar öncesinde Şeyh Bedreddin'in de takip etiği bir Doğu geleneğini sürdürüyordu. O, kendi eğitim gördüğü kurumlar da dahil o güne kadar tartışılmazlığı kabul edilen bütün kitapları nehre atmaktan ve kendini ve kültürünü yeniden öğrenmeye başlamaktan çekinmedi. Bugün putlarına hararetle sarılmış aydın taslaklarını gördükçe Atatürk'ün aydınlığını daha fazla anlıyoruz.

Atatürk'ün ortaya koyduğu ilkeler bugün de sol için temel mücadele konularıdır. Sömürgecilik saldırısıyla aşağılanan onun milliyetçiliğidir. Özelleştirme saldırısıyla yıkılan onun devletçiliğidir. IMF politikalarıyla üzerine çullanılan onun halkçılığıdır. Gericilik saldırısıyla yok edilmek istenen onun laikliğidir. Sahte bir Atatürkçülükle halktan saklanan onun devrimciliğidir. Sonuçta ortadan kaldırılmış olan onun kurduğu Cumhuriyet'tir.

Atatürk, mücadeleci, devrimci ve gerçekten aydın bilinciyle ileride ülkesine yönelik yeni saldırılar ve tehditler olduğunda da direnecek ve savaşacak Türk Solu'nun benliğine kazınmış oldu. Türkiye'de ondan öğrenmeden hareket edebileceğini düşünen sol, halktan değil de "kitaptan" öğrenen soldur.

Hapislikte Kuvayı Milliye

Mustafa Kemal'in ve Kuvayı Milliye'nin neden yalnız ve yalnız solun mücadele geleneği içinde canlanabildiğini en iyi Nâzım Hikmet açıklar. Bugün Türk Solu'nun halkla paylaşabildiği en güzel değerleri yaratan bir ozan. Ve yalnız onun dilinde bulabiliyoruz Kuvayı Milliye'nin destanlaşabilmesini. Emperyalizme karşı ezilenlerin mücadelesinin içinde olmak dışında başka bir şekilde de mümkün değil böyle bir şey.

O yüzden Nâzım Hikmet hapiste olduğu koşullarda dahi, hem de Mustafa Kemal'in Cumhuriyeti'nde esaretinin ve halkının esaretinin gerçek sorumlularını gözden kaçıracak bir sol anlayışa sahip değildi. İlerleyen yıllarda sistemin efendileri devrimlerin bittiğini, Kuvayı Milliye'nin yalnız tarih kitaplarına özgü olduğunu -hatta oraya bile ait olmadığını- iddia ederken ve burjuva çıkarları uğruna Batının kucağına koşarken ve açıkça Atatürk'e saldırırken Nâzım Hikmet hala ya sürgünde ya hapis. Ve hâlâ Kuvayı Milliyeci ve hâlâ sosyalist. Yani Batılı vatansev-

erlerin gözünde "Nâzım Hikmet vatan hainliğine devam ediyor hâlâ."

Onu halkı için ve Türk Solu için bu kadar vazgeçilmez hale getiren şey ise onun sosyalistliği Kuvayı Milliyecilik'le birleştiren, yani gerçek temellerine oturtan tarihsel bir adım atmış olmasıdır. Kendisinin en büyük eserim dediği Memleketimden İnsan Manzaraları, solun mücadeleci karakteri ile hapislikte yazılmış ve çağına ait, halkın ihtiyaç duyduğu tüm bilgi birikimini büyük bir sorumlulukla aktaran gerçekten büyük bir eser. İşte orada emperyalizm, işbirlikçileri ve bunun karşısında "ellerini toprağa basıp ağır ağır" doğrulacak halk ve destanlaşan Kuvayı Milliye tüm değerleriyle apaçık ortada. Ve Nâzım'ın yapıtlarında "vıcık vıcık yağlı elleriyle" ülkeyi Batıya peşkeş çeken burjuvalar, Menderesler ve yine onun yapıtlarında hürriyet kavgası için safları sıklaştıracak gençler bulunabilir.

Nâzım Hikmet'in diliyle yazılmış herşey Türk dilinin en güzel örnekleridir. Nâzım Hikmet artık halkla aynı dili paylaşabilecek bir ilericiliğin, solculuğun militanıdır. Onu yine Türk devriminin özleşme, Batıcı yabancılaşmadan kurtulma çabasında en önlere taşıyan bu özelliğidir. Yasak olsa da kulaktan kulağa, elden ele, halkın dilinde aktarılabilir, anlaşılabilir, anlatılabilir. Nâzım Hikmet kendisi bir mücadeleci olduğu gibi, halka ulaşmada Türk devrimcisinin bir mücadele silahıdır da.

"Türk milleti dikatörlüğe paydos dedi"

Atatürk'ün Cumhuriyet'i emanet ettiği gençlerin, ülke sorunlarına duyarlı olmaya zorladığı üniversitenin, bağımsızlığın korunmasıyla görevlendirdiği Ordu'nun Amerikancı Bayar-Menderes diktatörlüğüne karşı harekete geçmiş olması Türk Solu için en önemli tarihsel anların başında gelir. 27 Mayıs işte tam da Nazım Hikmet'in dizelerinde vatansızlığı tescillenmiş Batıcılığa karşı "hürriyet kavgasıdır".

27 Mayıs, halkın mücadele geleneğinin bu kez iş işten geçmeden, meydanlara taşınmasıdır. Cumhuriyet'in yarattığı temel kuvvetler bağımsızlığın elden gitmesine, halkçılığın yerini tümden diktatörlüğe bırakmasına direnmişler, gençlik, aydınlar ve ordu diktatörlüğe paydos demiştir.

Ancak 27 Mayıs, hareketinde ne kadar haklı, Batı işbirlikçisi iktidarı alaşağı etmesinde ne kadar güçlü, Cumhuriyet'in yarattığı kuvvet birikimine ve Cumhuriyet geleneğine dayandığı için ne kadar devrimci olursa olsun halkın problemlerini çözmekte yetersiz kalmıştır. Bunun temelinde yatan neden Batı uşaklığına ve işbirlikçilerine karşı halkla beraber hareket ediyor oluşuna karşın, Atatürk'ün ölümü sonrası cumhuriyetçiliğe hakim olan Batılılaşma anlayışından kopamamasıdır. Bu yüzden çözümler anayasacılıkta, reformculukta aranırken, NATO'dan

kopulamamış, ve DP'nin haleflerine ve gericilere kozlar verilmiştir. Sanılır ki özgürlüğü sağlayan anayasadır. Oysa 27 Mayıs sonrası özgürlüğün kaynağını, Batıcı diktatörlüğe direnen halk ittifakında aramak gerekir. Yoksa anayasaların ne kadar kolay değişebildiği ve görmezden gelinebildiği Türk Solu için bilinen bir derstir. Bu anayasacılık ve reformculuk 27 Mayıs'a Cumhuriyet'ten değil daha çok Tanzimatçılığın aydın hastalıklarından, Batıcılığından kalmıştır. Tüm bunlara karşın 27 Mayıs'ı bu temel eleştirilerle de olsa Türk Solu'nun tarihsel mirası içine katan şey, onun dayanağı olan temel referansların Türk devrimciliği ve Atatürkçülükten kaynaklanmasıdır.

Türk Solu'nun 27 Mayıs'ın bu hatalarını görerek ve eleştirerek gerçek Atatürkçülük, yeniden Kuvayı Milliye davası içinde, Batıdan topyekün kopuş görevine işaret ederek güçlü bir antiemperyalist mücadeleye önderlik etmesinde Doğan Avcıoğlu eşsiz bir öğretmen olmuştur.

Türkiye'nin yaşadığı büyük sorunların, toplumsal ve tarihsel temeline inerek ve kökten, devrimci dönüşümlerle, antiemperyalist mücadele içinde halledilebileceğini ısrarla ortaya koymuştur. 27 Mayıs'ın anayasacılığını bu açıdan eleştirmiş, 27 Mayıs öncesi çok partili parlamentarizme dikkat çekerek bunun çok partili Batıcı bir faşizmden başka bir şey olmadığını göstermiştir. Parlamentarizm yerine kuvvetler birliğine dayalı Kuvayı Milliyeciliği öne çıkartır. Onun parlamentarizm uyarıları büyük ses getirmiştir. Bu uyarılar bugün de Türk Solu için halkı oyalamaya ve sindirmeye yönelik Batıcı parlamenter oyunların teşhirinde önemli bir mirastır.

Doğan Avcıoğlu, Atatürkçülüğün sahte biçimlerinden ayrılıp, halk içinde ifade ettiği Kuvayı Milliyeci özün dikkate alınmasına işaret etmiş, Batıcılığın ölü toprağını atarak onun ezilen ulus milliyetçiliğini ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte sosyalizmi de ithal ve taklit hastalığından arındırarak Türkiye'de ulusal mücadele açısından yorumlar. Böylece Doğan Avcıoğlu ve onun Türkiye'nin en nitelikli aydın birikimiyle beraber çıkardığı Yön dergisi geniş halk kesimlerinin sosyalizmle tanışmasına, daha doğru ve gerçekçi bir kavrayışa ulaşmasına imkan vermiştir.

Doğan Avcıoğlu, tüm bunları örgütlü bir hale getirip, devrimci fikirlerin ülke siyasetine doğrudan müdahale edebilecek bir kuvvete ulaşmasına olanak sağlamıştır.

Yorulmak bilmez bir çalışma içerisinde Atatürk'ün özleşme davasına büyük önem vermiş ve ortaya koyduğu eserlerle bugün Türkiye'nin toplumsal yapısı, düzeni ve siyaseti üzerine söylenecek her sözde mutlaka bir payı olmuştur. Türkiye'nin toplumsal ve tarihsel yapısı üzerine Avcıoğlu'nun söylediklerinin üzerine tek bir katkı yapmadan ukalalık

yapanların ise giderek solu bir hayaller ve fanteziler dünyasına hapsettiklerini görüyoruz. Oysa sol herşeyden önce tarihsel materyalizmdir ve gölgelerle savaşmaz. Doğan Avcıoğlu Türkiye'nin ve emperyalizmin gerçeğinin kavranması için önemli bir teorik miras bırakmıştır. Avcıoğlu gerçeklerle mücadele etmenin bedelini ödeyenlerdendir.

Emekçilerin birliği

60'lı yıllarla beraber, Doğan Avcıoğlu'nun da gösterdiği gibi Türkiye'nin toplumsal yapısında ciddi çelişkilerin de olduğu ortaya çıkıyordu. Bir yandan daha Atatürk yaşarken ona karşı liberal ideolojiyle muhalefete ve imtiyaz isteklerine başlayan, Atatürk öldükten sonra ise tümden bir Cumhuriyet yıkıcılığına varacak biçimde Batılılaşmış bir sermaye sınıfı. Diğer yandan ise Cumhuriyet'in yarattığı kamusal birikimle gelişmekle beraber, 50'ler sonrası iktisat politikalarının sonucu olarak da kitleselleşmiş bir işçi sınıfı ve emekçi kesimler. 1963'te kurulan Türkiye İşçi Partisi ve onun mücadelesi, ulusal bağımsızlığın sermayeden kopmadan ve emekçi mücadelesi olmadan gerçekleşmesinin mümkün olamayacağını hem Türk Solu'na hem de halkın geniş kesimlerine öğretmiştir.

Türkiye İşçi Partisi'nin ilk Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, TİP'i kurmaya karar veren işçi sınıfı temsilcilerinin güvenerek görev teklif ettiği bir aydın olması açısından önemlidir. Onun fikirlerini değerli kılan ve TİP'in hızla örgütlenmesine imkan veren şey yine onun sosyalizm fikriyle beraber ısrarla ulusal bağımsızlık, ulusa özgü mücadele ve Kuvayı Milliye fikirlerini işlemiş olmasıdır. Bu sayede TİP kentlerde ve köylerde hızla taraftar topladı, emekçi kesimlerin yanı sıra aydınları ve öğrencileri de kendine çekti. TİP'le beraber emekçiler parlamentoya girebildiler. Elbette sermayenin Batıya endeksli çıkarlarını parlamentodan bastırabilmenin imkanı yoktu ama, emekçilerin mücadelesi bu sayede halka yansıyabildi. Bu sayede başta ABD işbirlikçiliği olmak üzere Türk halkının üzerinde oynanan parlamenter oyunlar gözler önüne serilebildi. 60'ların parlamentosunda Türkiye'nin çıkarları yalnızca 27 Mayısçı Milli Birlik senatörleri ve TİP tarafından dile getirilebildi.

Daha sonra TİP ortadan kaldırılsa da onu yaratan emekçi mücadelesi artık Türkiye'de belirleyici bir güç olarak ele alınmak durumundaydı.

"Bağımsızlık uğruna al kanlara boyandık"

Tüm bir döneme damgasına vuran ise 27 Mayıs'ın yaratılmasında da temel güç olan gençliğin antiemperyalist mücadelesidir. Türkiye'nin bağımsızlığına yönelik saldırılar arttıkça giderek yığınsallaşan gençlik

eylemleri Türk Solu'nun tarihsel mirasının en önemli köşe taşlarındandır.

Türk gençliği, köklü bir devrimin, ulusal mücadeleler sonucu kazanılmış bir devrimin ve bağımsızlığın yarattığı inatçı köklerin, emperyalistler tarafından kolay bir şekilde sökülüp atılamayacağını göstermiştir. Gençlik her meydana çıkışında emperyalist düşman, onun işbirlikçileri ve toplumsal kökenleri hakkında daha fazla bilgi sahibi oluyor, yığınsal eylemler ardında bilinçli, örgütçü ve lider gençler bırakıyordu.

Deniz Gezmiş, şüphesiz, bütün varlığıyla kendini ülkesinin bağımsızlık mücadelesine vermiş bu gençlerin başındadır. Daha sonra idamında da görüleceği gibi Deniz Gezmiş emperyalistler ve işbirlikçileri tarafından yalnızca asi bir genç olarak kabul edilmiyordu. Deniz Gezmiş aynı zamanda emperyalist çıkarların saldırdığı vatandaki mücadele geleneğinin bir mirasçısıdır. Bu yüzden ondan tüm bir Cumhuriyet tarihinin hesabı soruldu. Ondan ve o dönem ikinci kurtuluş savaşı için mücadele etmiş tüm diğer gençlerden. Her bir gencin canı Cumhuriyet'in devrimci mirasının hesap sorduğu gericilerin hesabına sayıldı. Bu yüzden şiddet tırmandırıldı. Gençlere tuzaklar kuruldu ve bağımsızlıktan bahseden herkesin öldürülmesi hesaplandı.

İdam sehpasına yürüyen Deniz Gezmiş için kendini bile bile ölüme götüren Mahir Çayan ve arkadaşları da bu hesapların sonucu yaşamlarını yitirdiler. Onların fikirlerine, yaptıklarına bakıldığında açıkça ortaya çıkan şey onların uluslarının bağımsızlığı ve halkının refahı dışında bir hesaplarının olmadığıdır. Bu yüzden en adi hesaplar ve tuzaklar onlar için yapılmıştır.

Bu tuzaklar sonucu 60'ların başındaki ordu, gençlik ve Atatürkçü aydınların birlikteliği bozulmuş, ardından Türkiye tarihinin en gerici koalisyonlarıyla, açıkça Atatürk düşmanlığını dile getiren parlamenterleriyle Türkiye adım adım Batının sömürgesi pozisyonuna getirilmeye çalışılmıştır. Bu hesaplar arasında binlerce Türk vatandaşı yaşamına kaybetmiştir.

Cesaretle yürüyenler

Tüm olarak bakıldığında Türkiye'nin çok partili Batıcı diktatörlükler döneminde geriliğe hapsedilme hesaplarının Türk Solu'nun devrimci kayalarına çarptığı görülmelidir. Zafer görünüşte emperyalistlerindir. Ancak Türk Solu bu dönemde asla susmayarak ve direnerek altından değerli bir tarihsel birikim yaratmıştır. Doğal olarak vatan emperyalistlerin değildir ve bu tarihsel birikimden filizlenecekse yeniden devrimcilik filizlenecektir.

Gerek Yön'cüler, gerek Deniz'ler ve gerekse Türkiye İşçi Partisi bu

dönemde önemli hatalar yaptılar. Öyle ki bu hatalar çoğunlukla onların hayatlarına mal olmuştur, uğrunda ölebildikleri devrimin gerilemesine yol açmıştır ve nefret ettikleri emperyalistlerin geçici de olsa kazanmasına imkan vermiştir. Bu hataların en önemlisi onların belli bir noktada halktan uzaklaşarak kendi cesaretlerine veya bilinçlerine güvenerek adımlar atmaları; TİP için de onun parlamenter mücadeleyi halkçı mücadelenin önüne çıkarması olarak kısaca değerlendirilebilir. Türk Solu, cesaretle yürüdüğü gibi cesaretle eleştirilmelidir. Çünkü edinilen her deneyim nice acılar ile edinilmiştir. Ancak eleştiri ne olursa olsun emperyalistlere karşı verilen kavga haklıdır ve aynı cesaretle sahiplenilmelidir.

Atatürkçülük: İşkence tezgahından bombalı saldırıya

60'lardan 80'lere doğru gidildiğinde, Türkiye önemli bir dönüşüm sürecinin acılarını çekmekteydi. Türkiye, tarihinin en gerici ve Atatürk düşmanı koalisyonlarının idaresindeyken ülke içinde halk birbirine kırdırılmaktaydı. Önemli bir noktanın altını çizmeli: Bu döneme girilirken ülkenin en değerli Atatürkçü aydınları ve solcu gençler işkence tezgahlarından geçirilmektedirler.

Elbetteki saldırganlığa direniş o boyutta güçlüydü. Gerek emekçi mücadelesi gerekse gençlik bu yılların siyasetine damgalarını vurdular. Ancak ortaya konulan tuzaklar 60'lardaki gibi ideolojik ve tarihsel temelleri sağlam bir toplumsal hareket ve ittifak yaratılmasına el vermedi. Bu dönemi niteleyen şey daha çok bir ideolojisizlik ve kargaşa, Türkiye dışındaki modellerin taklidinin getirdiği çiğliktir. Bunda elbette ki en büyük etken devrimci gençlik önderlerinin daha 60'ların sonunda ortadan kaldırılması, aydınların büyük baskılar altına alınmasıdır. Dönemin sonunda bilindiği gibi Cumhuriyet'in kurduğu üniversiteler bile anarşist ilan edilerek kapatılmaktadır.

1980 bir dönüm noktasıdır. Bu andan sonra artık Türkiye tümden Batının ve piyasacılığın uydusu haline getirilirken, gericilik hiç olmadığı kadar güçlendirilirken, 12 Mart'ta işkence tezgahlarıyla tanışmış Atatürkçü aydınlar da bu sefer bombalı saldırılarla tanışacaklardır.

Uğur Mumcu ve Aziz Nesin mücadeleleriyle bu dönemi karakterize eden Türk Solu'nun yorulmak bilmez temsilcileridir.

Aziz Nesin halkın diliyle siyaset yapan Cumhuriyet geleneğinin en büyük aydınlarından biriydi kuşkusuz. Daha 40'lardan itibaren Batıcı işbirlikçiliği, gericiliği, halk düşmanlığını ve halkın sırtındaki sermayeyi "makaraya saran" Aziz Nesin tamamına şahit olduğu mücadele geleneği içinde hem sosyalizmi hem de gerçek Cumhuriyet aydınlığını halka

sevdiren, sol açısından eşsiz bir kaynaktı. O, ülkesinin mazlumlar tarihinin büyük bir şahidiydi ve ona karşı Türkiye tarihinin en büyük gerici kışkırtmalarından biri yapıldı. Aziz Nesin öldürülemedi belki ama, ona yönelik Sivas katliamı 33 aydınımızın canını alarak Cumhuriyet ve Atatürk karşıtı büyük bir provokasyona dönüştü. Ve tarih şahittir ki dönemin parlamenter koalisyonu bunu yalnızca izledi. Belli ki zevkle izledi. Ardından sermaye medyasıyla beraber gericilerin ne kadar saldırısı olursa olsun Aziz Nesin aydınlığı sönmedi.

Uğur Mumcu da Türkiye halkının mücadele tarihinin şahitlerinden biriydi. Uğur Mumcu'da 60'ların gençliğinden geliyordu. Bir yandan gerçek Atatürkçülüğü sahtelerinden ayırmakta temel bir görev edindi ve 12 Eylül karanlığına karşı, onun öncesinde ve sonrasındaki hain oyunlara karşı herkesin kafasını açtı, diğer yandan ülkeyi gericiliğin ve bölünmenin eşiğine getiren ilişkileri sorguladı. Uğur Mumcu tarihinin gerçek bir şahididir. Türk Solu'nun, Atatürkçülüğü ve sosyalizmin Türkiye'ye özgü mücadelesini bu şahitlik içinde halkına aktarma görevini edindi. Uğur Mumcu da gerçek bir Kuvayı Milliyeciye yakışır şekilde düşmanının bombalı saldırısıyla öldürüldü.

Türk gençliğinin sabrı taştı

Gelinen noktada artık Türk halkının kaybedecek hiçbir şeyi yok. 1920'lerde "hakimiyeti yalnızca halka vermek" parolasıyla yola çıkan Atatürk'ün halkın direnişinden yarattığı Kuvayı Milliye yerini Batı uyduculuğuna bıraktı. Halkçılık ve devletçilik perspektifi yerine sermayenin ve IMF'nin piyasacı hegemonyası kondu. Cumhuriyet ilericiliğinin yerine her türden gericilik peydah oldu.

Diğer yandan halkın mücadele ve hakkını arama kültürü olan Türk Solu'nun bütün devrimcileri ortadan kaldırıldı, baskı altına alındı.

Uğur Mumcular'ın ve diğer Atatürkçü aydınlarımızın katledilmesi bardağı taşıran son damla oldu. Onlar için yürüyen milyonlarca insanla beraber Türk gençliğinin de yeniden mücadele bayrağını yükseltmesine yol açtı.

Bu yüzden gençliğin bir manifesto ortaya koyarak "Cumhuriyet Bize Emanet" demesi, arkasından yurt çapında binlerce genci örgütleyecek bir hareketi ortaya koyması şaşırtıcı olmamalı. Yalnızca Türk gençliği için değil tüm Türk halkı için Türk Solu'nun devrimci mirası ışığında mücadele etmek mümkün.

İleri dergisi böyle bir mücadele örgütlenmesi yaratılması için bir ilk adım olmuştu. İleri'de bağımsızlık, demokrasi ve laiklik mücadelesinin tarihsel ve toplumsal temellerinin ortaya konması, mevcut Batıcı siyasal

rejimin tüm güncel siyasetiyle devrim eleştirisi, bunun yerine konacak gerçek Atatürkçülük ve Kuvayı Milliye iktidarının ortaya konması bir ihtiyaçtı. Atatürkçü, ilerici ve devrimci gençlerle, Türkiye'nin aydın birikimini bu amaçlarla buluşturan derginin önemli bir tarihsel görevi yerine getirdiğine inanıyoruz. Öyle ki bu sayede Türk Solu'nun devrimci tarihinden çıkan sonuçları bir program haline getirebiliyoruz. Türkiye'nin aydınlarının ve gençliğinin bir araya gelmesini gerçek bir Kuvayı Milliye için temel önemde görüyoruz. Ancak elbette bu daha yolun başı.

Böyle bir tarihsel geçmiş neden Batıcı liberallerin bugün Türk halkına, Türk milliyetçiliğine ve Türk Solu'na saldırma gereği duyduğunu açıklıyor. Bu bize zevk ve ümit vermeli. Yoksulluğumuz bu kadar korkutuyorsa, zenginliğimiz bunları ne hale getirecektir!

Türk Solu devrimci bir gelenektir. Bugün Türk halkının Batıyla uzlaşmaz çıkarlarını temsil eden, işbirlikçi sermayenin değil emekçi halkın bilincini yansıtan tek gelenek.

(TÜRKSOLU, sayı 1, 8 Nisan 2002)

30 yıl sonra gençlik ne istiyor?

30 yıl önce, 1972'de, 5 Mayıs'ı 6 Mayıs'a bağlayan gece, devrimci gençlik hareketinin en önde gelen liderleri olan Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan idam edildiler.

O günden bugüne geçen 30 yıllık süre içinde Denizler unutulmak bir yana, giderek daha da hatırlanır oldular. İdamlarının 30. yıldönümüne gelindiğinde Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının isimleri onurlu bir kuşağın gurur duyulan isimleri haline geldi.

Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu durum ve bunun karşısındaki çaresizlik, Türkiye'yi bu duruma getiren sürece daha en başında direnen devrimci gençlik hareketini ve onun önderlerini daha da değerli kılıyor.

Devrimci gençlik ne istedi? Düşmanı kimdi?

Denizler'in idamının ne anlama geldiğini bugün Türkiye daha iyi anlıyor.

Devrimci gençlik hareketi o dönemde ne istediğini açıkça belirtmişti: Emperyalistlerin tahakkümünden kurtulmuş, kendi halkının iradesiyle yönetilen bir Türkiye. Yani "Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye".

Bu devrimciler bu fikirleri savunmaktan ve mücadele etmekten başka bir şeyle suçlanmadıklarına göre idam fetvası verilen de bağımsız Türkiye özlemidir.

İkinci olarak, Denizler amaçlarına ulaşmak için Türkiye'deki siyasal mekanizmadan herhangi bir beklenti içine girmeyerek, tarihsel bir geleneğe, yani Kuvayı Milliye geleneğine dayandılar. Güvendikleri toplumsal kuvvet ise parlamentarizm içinde asla özlemine ulaşamayacak olan emekçi halktı.

Yani Denizler'in idam kararı, aslında, Batıcı ve gerici bir siyasal düzeni sürdürme çabasından başka bir şey değildi.

Deniz Gezmiş gençliğin kavgasını "antiemperyalist" kavga olarak adlandırmıştı. Denizler ulusal kurtuluş savaşçıları olarak emperyalistlerin düşmanıdırlar. Devrimci gençlik andında "sayımızın azlığına, düşmanın çokluğuna bakmadan" diye belirtilen bir bölüm vardır.

İşte bu sefer düşman, sayılarına bakmaksızın ne olursa olsun onları yok etmek gerekliliğini kavramış olarak saldırmıştı. O dönemin devrimci liderlerinin büyük çoğunluğu şehit edildiler. Çünkü bu savaş sadece devrimciler için değil, devrimcilerin ve halkın düşmanı olan emperyalistler için de ölüm kalım savaşıydı.

Köklü gelenek, güçlü halk desteği

1970'lere girilirken iyice açığa çıkan şey, emperyalistlerin çıkarları ile ezilen ulusların bağımsızlığını birarada muhafaza edebilecek bir dünya sisteminin bulunamayacağıdır. Geçen 30 yıl hem dünya çapında bir krizi derinleştirdi, hem de daha fazla ulusun emperyalistlerin saldırılarına hedef olduğunu gösterdi.

Bu yüzden emperyalistler için her ulusal kurtuluş mücadelesi tehdittir. Hele hele köklü bir geleneğe, güçlü bir halk desteğine sahipse daha da büyük tehdittir.

Türkiye'nin yüzyılın ilk çeyreğindeki bağımsızlık mücadelesinin ne anlama geldiği bilinir. Eğer aynı ülkede milyonlarca insanın dilinde "ikinci kurtuluş savaşı" sloganı duyuluyorsa ve devrimciler emperyalizme karşı mücadelenin gereklerini ölümü göze alarak yerine getireceklerini göstermişlerse, emperyalistler açısından bunun ne anlama geleceği de açıktır.

Bu yüzden Batıcı rejimin Denizler'in idamını bir an önce ilan etmek için ne büyük bir çaba içine girdiğini hatırlamak gerek. O günün parlamenterlerinin yalnızca ülke içindeki bir siyasal hesaplaşmanın, bir intikam arzusunun izinde hareket ettiğini söylemek gerçekleri algılama bozukluğunun bir sonucudur ancak. İdam edilenler ne karşıt siyasetin bürokratları, ne siyasi parti liderleri, ne bakanlar, ne de askerlerdir.

Devrimci gençler, ulusal kurtuluş savaşçıları, Atatürk'ün izindekiler idam edilmiştir. Mesaj elbette Batıyadır: Senin yanındayız ve düşmanlarına saldırıyoruz.

Bugün gençlik ne istiyor?

Türkiye'yi bugüne getiren süreç Denizler gibi ulusal kurtuluş mücadelesinde kararlı gençler varken olanaklı değildi. Onlar varoldukça Türkiye'yi emperyalistlere bağlayan ip bir yerde mutlaka kopacaktı. Bu yüzden Türkiye'yi emperyalistlere bağlayan ip Denizler'in boğazına dolandı.

Bugün Türkiye 60'lı yıllarda olduğundan daha fazla emperyalizme bağımlı. Türkiye'nin bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü ABD ve AB'nin emperyalist çıkarları daha fazla tehdit ediyor.

Bunun yanında ülkenin böyle bir boyunduruktan kurtulabilmesi için mevcut siyasal mekanizmadan beklentiler içine girmek olanaklı değil. Tüm parlamenter yapı olduğu gibi Batının gösterdiği yolda yürümekte kararlı.

İnanılması güç ama arada hiçbir fark yok. O gün Denizler'in mücadele ettiği Batıcı ve gerici rejim neredeyse tamamen aynı kadrolarla devam ediyor yoluna. Denizler'in idamından hemen sonra Türkiye'yi yıllarca yönetmiş ve büyük krizlere sebep olmuş tüm parlamenter yapı olduğu gibi korunuyor. Soluyla sağıyla tek vücut halka karşı duruyorlar.

Denizler'in istediklerinden ve yaptıklarından daha azını istemek için hiçbir neden yok. Daha fazlasını istemek gerekiyor. Çünkü Türkiye, devrimci gençlik hareketinin ve ulusal kurtuluş mücadelesinin boğulduğu ölçüde daha geriye gitti.

Türkiye'yi ne hale getirdiler?

Atatürk'ün yolundan yürümeyen siyasal partilerin hegemonyası giderek güçlendi. Öyle ki, Denizler'in idamından bu yana tek bir Atatürkçü iktidar görülemezken, Atatürk düşmanı olduğunu gizlemeyen partilerin koalisyonlarıyla Türkiye yönetildi. Görülmedik derecede gerici yönetimler altında Türkiye büyük karışıklıklara sürüklendi. Binlerce insanın hayatına malolan katliamlara, aydınlarımızın birer birer katledilmesine göz yuman, destek çıkan, kışkırtan iktidarlar Batıya verdikleri tavizleri gericilere verdikleri tavizlerle koruyabildiler. Halkın üstünde büyük bir baskı ve korku rejimi oluşturdular. Gerici odakların desteğini almadan hiçbir parti bir yere kıpırdayamıyor.

Türkiye on yıllardır, halkın en çok %20'sinin desteğini alan partilerin koalisyonlarıyla yönetiliyor. Elbette bu oyu alabilmelerinin de tek sebebi

kendi çıkarları doğrultusunda sürekli yeniledikleri seçim sistemleri.

Buna rağmen bugün hiçbir partinin %10'ları aşabilecek bir desteğe sahip olmadığını partilerin kendi yaptırdıkları kamuoyu yoklamaları gösteriyor. Yine de "başka bir alternatif yok" demekte ısrar ediyorlar.

Elbette böylesine bir halk düşmanı rejim halka hiçbir şey vermiyor. Tersine daha Atatürk zamanında inşa edilmiş kamusal alan ortadan kaldırılıyor. Batı sermayesinin hegemonyasında olmaktan başka bir şey ifade etmeyen piyasa düzeni tüm ekonomimizi yıkıyor. Halka yoksulluk getiriyor. Ülkenin geniş köylü kitlesi tarımın tamamen kendi haline bırakılması, yani çökertilmesi ile kentlere göçe zorlanıyor. Ve şimdi kentlerdeki büyük işsizlik dalgası halkı ne yapacağını bilemez halde ortada bırakıyor.

"Paran yoksa öl" diyebilmiş bir piyasa düzeni savunuculuğunun gençliği isyan ettirmesine kimse şaşıramaz. Gençliğin bu düzeni ortadan kaldıracak bir devrim istemesi haktır.

Denizler böyle bir gidişi gördükleri gibi ona karşı mücadele ettikleri için hedef haline geldiler.

Bunun Batı işbirlikçileri açısından ne kadar yerinde bir tespit olduğunu ise Türkiye'nin geldiği yerin bir başka yüzü gösteriyor.

Düzeni, halka ve Türkiye'nin bağımsızlığına karşı daha yıkıcı olmamakla eleştiren, piyasacılığın ve Batıcılığın meşruluğunu gözeten bir komprador sol anlayış, iktidarın neden "başka bir alternatif yok" diyebildiğini açıklıyor.

Denizler'in her türden oportünizme, revizyonizme ve Batı uşaklığına karşı aldığı net tavrı ortadan kaldırılınca meydan böylelerine kalıyordu.

İşte şimdi de bunlar yeniden "faşizm geliyor" korkutmacalarıyla halktan daha fazla taviz, Batıdan daha fazla hamilik beklemiyorlar mı? Türkiye'nin Batı karşısında bağımsız kalmayı isteyen ulusal kuvvetlerine karşı "sivil" parlamentarizm destekçiliği yapmıyorlar mı?

Devrimci gençlik varken böyle bir düzen de, böyle bir solculuk da mümkün değildir. Herkes bunu tecrübeleriyle biliyor.

Halk Denizleri neden benimsedi?

Siyasal düzenin halkın güvenini kazanamadığı ölçüde Denizler de halk tarafından benimsenmiştir. Aradan geçen 30 yıla rağmen ne unutturulabilmişler, ne olumsuz bir örnek haline getirilebilmişler, ne de ulusal kurtuluş davalarından koparılarak "eşkıya" haline sokulabilmişlerdir. Halkın gözünde tek ve devrimci bir gençlik görüntüsü Denizler ile vardır.

Denizler ne şekilde halktan koparılmaya çalışılırsa çalışılsın bu mümkün olmamıştır. Durdukları yer doğrudur çünkü. Onlar parlamenta-

rizmin demokrasi aldatmacalarına kanmamışlar, halkın sisteme olan inançsızlığının açık, net sözcüleri olmuşlardır.

Deniz'i bir efsane haline getiren olaylardan biri, yakalandığında dönemin İçişleri Bakanı kendisini aşağılamak isterken ona verdiği cevaptır. Bakan, "Bu pejmürde kılıklı adam mı halk kurtuluş ordusunun komutanı?" dediğinde, Deniz başı dik, "Ordu muhtırayı verince sizin ne olduğunuzu da gördük" diyerek cevap verir.

Türk halkını temsil etme yeteneği olmayan, ondan olmayan, Batılı ve halk düşmanı bir parlamenter gelenek 27 Mayıs'tan sonra bu sefer elleri kelepçeli devrimci bir gencin bu sözleri altında ezilecektir.

Denizleri o parlamentarizmden ayıran ne varsa halk bugün ona sahip çıkıyor ve Denizler bu yüzden dimdik ayakta hatırlanıyor.

Devrimci Gençlik olmak

Bunun yanında bugün halkın çoğunluğunun da gençliğe yönelik bir beklenti içinde olduğunu söylemek gerekli. Siyasal rejim ciddi bir krizde, ancak bunun dışına çıkmak için tüm yollar kapalı gözüküyor. Mevcut siyasal rejim dışında halkın en güvendiği kurum olarak Ordu ortaya çıkıyor. Ancak tek başına Ordu'nun halkın beklentilerini yansıtabilmesi mümkün gözükmüyor. Ayrıca halkın kendi bağımsız örgütlerinin olmadığı koşullarda mevcut siyasal mekanizmaya yönelik her müdahale çıkmazları daha da arttırmaktan başka bir şeye yaramıyor.

Gençlik bu yüzden kendini siyasetin zincirlerinden kurtardığı oranda halkın umudu olmaya devam ediyor. Devrimci gençlik hareketinin 50 yıla uzanan tarihi, siyasal mekanizmanın halkçı eleştirisinde gençliğin kuvvetli bir unsur olduğunu gösterdi. Bu gerçek belleklerden henüz kazınabilmiş değil ve bu yüzden gençliğin attığı her adım coşkuyla karşılanıyor.

Gençliğin isteği, her şeyden önce bu beklentiye cevap verebilmek. Halkın istediği gençlik olmak. Devrimci gençlik olmak.

Halkın gençlikten beklentileri gençliğin de bugün ne istediğini belirliyor. Sermayenin ve emperyalistlerin çıkarlarından arındırılmış halkçı ve bağımsız bir Türkiye.

Gençliğin ne istemediği de ortada: Bugünkü siyasal yapının, düzenin devamı. Gençlik kesinlikle mevcut parlamenter yapıyla Türkiye'nin güzel bir geleceğe yönelmediğini görüyor. O günlerde halkın Denizleri benimsemesine temel olan "düzen karşıtlığı" bugün de Türk gençliğiyle halkın arasında bağların kurulmasını sağlıyor.

Halk ittifakı ve gençlik

Bugün Türkiye'nin ihtiyacı olan da zaten böyle bağların kurulması.

Şimdiki Batıcı ve gerici siyasal rejimin değiştirilmesinin yolu onun karşısında yer alan tüm ulusal kuvvetlerin yeralacağı bir devrimle mümkün.

Siyasal rejimin tamamen dışına sürülmüş emekçi halkın, aydınların, gençliğin ve rejimin her şeyin günah keçisi olarak ilan ettiği Ordu'nun arasında sağlıklı bağların kurulması gerekli.

Bugün mevcut siyasal rejim ve destekçileri tarafından bunların hepsine karşı bir karalama kampanyası yürütülmekte. Emekçiler ve kamusal alan, ekonomik krizin sebebi olarak gösterilmekte ve IMF reçeteleri, Amerika'nın memurlarının yönetimi doğrultusunda tüm fatura emekçi halka çıkarılmaktadır. Siyasette emekçilerin ağırlığını hissettirebilecek her türlü çaba popülizm olarak suçlanmakta, zaten baskılarla iyice güdükleştirilmiş emekçi örgütlenmesi ve mücadelesi yıllardır hedef gösterilmektedir.

Türkiye'nin aydınlarına karşı da özellikle medya tarafından yürütülen bir savaş açılmıştır. Ülkenin bağımsızlığını savunmak, AB süreci içerisinde Türkiye'yi bekleyen tehditlerden bahsetmek, "Sevr paranoyası" yapmakla suçlanmaktadır. Oysa bu şekilde aydınlarımıza saldıranların zaten Sevr gibi bir derdi hiç olmamıştır. Açıkça ülkenin bölünmesinin ve bağımsızlığın ABD ve Avrupa çıkarları doğrultusunda terk edilmesinin propagandası yapılmaktadır.

80'li yılların başından beri, artan baskıların yanısıra, Ordu'nun özellikle 28 Şubat süreci ile birlikte gericiliğe ve siyasal partilerin gericilere verdikleri tavizlere karşı durduğu zamandan beri ciddi bir saldırı altındadır. Buna ek olarak Ordu'nun AB süreci içinde çekincelerini ortaya koyması, ekonomik krizde siyasal partileri suçlaması giderek daha fazla saldırıların hedefi olmasına yol açmıştır. Bağımsızlığı savunan aydınlarımıza yönelik saldırıların benzerleri Ordu'ya karşı da yöneltilmiştir. Son olarak Ordu'nun 90'lı yılların başından beri, siyasal rejimin ve liberal çevrelerin aksine Irak konusunda toprak bütünlüğünün korunması doğrultusundaki tavrı da, Türkiye'nin toprak bütünlüğü konusunda en ufak bir derdi olmayan siyasal partilerin ve düzen savunucularının tepkisini toplamıştır.

Bu yüzden Batıcı ve gerici rejimin kendisine sorun çıkaracağını düşündüğü tüm kuvvetlere yönelik saldırıları şiddetle artarken kendi mezarını da kazmakta olduğunu söylemek gerek.

Devrimci gençliğe yönelik saldırıların Cumhuriyet'in bağımsız ve devrimci rejimini ayakta tutmaya çalışan böyle bir halk ittifakını ortadan kaldırmak için yapıldığı unutulmamalı.

Gençlik, halkın devrimci örgütlenmesinde her zaman önemli görevler

üstlenecektir. Gençlik bu örgütlenmenin bir parçası değil, en militan örgütleyicisidir.

İdeolojik olarak da gençlik, siyasal rejimle her türlü bağları koparark halkın desteğini kazanma mücadelesinin kararlı savunucusu olacaktır. Gençlik Atatürk'ün, Türkiye'nin bağımsızlığı ve halkın iradesiyle yönetilmesi fikrinden kopmayacaktır.

Devrimciler ölür, devrimler durmaz sürer

Dev-Genç Marşı'nın iki dizesinde açıklanmıştır durum: "Devrimciler ölür/Devrimler durmaz sürer". Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan devraldıkları bir bayrağı en onurlu biçimde geleceğe devretmek için idam sehpasına yürürlerken bugün Türkiye'de halkın en çok ihtiyacı olan şeyi onlara vermiş oldular.

Devrimci gençler kısa yaşamları içinde Türk halkının zekasını, çalışkanlığını ve ahlakını en yüce bir şekilde kanıtlamış oldular.

Bugün Türk halkı tarihinde görmediği kadar aşağılanmaktadır. Emperyalistlerin saldırganlığı görülmemiş boyutlardadır. Türkiye toprakları da bu saldırganlığın hedefleri arasındadır. Sömürgecilik saldırısı, onlara hizmet eden komprador sistem görülmedik derecede aşağılıktır.

Böyle bir durumda gençlere, devrimci gençlere ihtiyaç vardır. Kimse gençliksiz bir yere kıpırdayamaz. Ülke onlara emanet edilmiştir.

Bu koşullarda Denizlerden farklı düşünmek için neden var mı? Denizlerden farklı yaşamak için neden var mı?

Gençlik devrim istiyor!

Ya istiklâl ya ölüm! Tek yol devrim!

(TÜRKSOLU Sayı: 3, 6 Mayıs 2002)

Gençlik ve toplum arasında diyalog: Kamusal siyaset, toplumsal devrim

I. PİYASACILIKTA SİYASAL TIKANMA

Ekonomik bunalım toplumsal hareket çelişkisi

Türkiye'nin yaşadığı ağır ekonomik bunalımla sosyal hareketliliğin arasında hayret verici bir çelişki bulmak ve bunun sebebini Türkiye'ye özgü nedenlere bağlamak son günlerin yeni modası haline geldi. Başka ülkelerde çok büyük sosyal patlamalara sebep olabilecek böylesi bir krizi Türkiye hiçbir karışıklık olmaksızın atlatıyordu.[1]

Böylelerinin krizin ortaya çıktığı günlerde yaptığı değerlendirmelere bakarsak aslında ekonomi öyle çok büyütüldüğü kadar sorunlar içerisinde değildi. Ancak ilerleyen zaman gösterdi ki yapılan değerlendirmeler çoğunlukla gerçeği aramaktan uzak, statükocu değerlendirmelerdi ve Türkiye ekonomisinin içerisinde bulunduğu yapısal krizi anlamaktan çok uzaktı. Daha da doğrusu yaşanan sistem, krizi ideolojik argümanlarla gözlerden uzak tutuluyordu.

Serbest piyasa savunucularının böylesine büyük uzmanlık yarattıklarını düşündükleri ekonomi alanındaki sığlıklarına bakarsak, onların çok daha derin bir uğraş gerektiren sosyal çelişkileri açıklamakta karşımıza koydukları argümanların ne derece gerçekdışı hikayeler olduklarını anlamak

zor olmaz.

Türkiye'nin krizden böylesine sorunsuz çıkmasına imkan veren "aile yapısını" vb. inceleyedursunlar, gerçeği arayanlar, ülkelerinin geleceği üzerine kaygılanmalarına yetecek kadar keskin çelişkilerin olduğunun farkındalar.

Ancak gerçekten de sistem krizi olarak değerlendirdiğimiz böyle bir durumda toplumun refleksini değerlendirmek de büyük önem kazanıyor. Her alanda olduğu gibi burada da liberal mitlerin kafaları allak bullak eden yalanlarıyla hesaplaşmak gerekiyor.

Batılı yoksayma ideolojisi

Toplumun kriz karşısında siyasal reflekslerden yoksunlaştırılması amacında olan liberal ideolojik hegemonya özellikle kafalara yerleştirmeye çalıştığı iki temelden hareket ediyor. 1-Türkiye bir Batı ülkesi. 2-Türkiye merkez siyaset anlayışı içinde yönetilir. Batılılık, Avrupalılık iddiasını başka yerlerde etraflıca tartıştığımız için sadece bu yazının kapsamı bakımından sonuçlarına değinmekle yetineceğiz. O sonuç da şudur. Kriz kapitalist her yapı için normal bir durumdur. Ancak krizi bir rejim bunalımı yaşamadan atlatmak Batıya özgüdür. Batı demokrasisi yaşanan krizleri toplumsal yapıda köklü değişiklikler meydana gelmeksizin atlatmaktadır. Bu da Batı demokrasisinin ilahi kudretinden dolayıdır. Tersine üçüncü dünyalılık dedikleri şeyde her kriz ağır rejim bunalımları yaşatmaktadır. Türkiye bir uyum sürecinde olan ülke olarak hesaba katıldığı için statükonun aynı şekliyle sürüp gittiği yanılsamasını yaratmak da gerekmektedir. Türkiye çok zor günlerden geçiyor ama tık demiyor!

Batılı bir ülke olarak tanıtılması Türkiye'nin tüm dinamiklerinin gözden uzak tutulması anlamına geliyor. Türkiye Batıdaki gibi bir refah devleti olmanın tamamen dışında, Batıdaki gibi sosyal uzlaşmayı örgütlemek için gerekli maliyeti kendi dışındaki yoksul ülkelere yıkabilecek sömürü imkanlarından uzakta, modern çağın bütün gerilimlerini taşıyan ülkeler arasında.[2] Ki Batıda bile 70'lerle girilen krizle birlikte "Refah Devleti"nin neo-liberal politikalar karşısında yıkılmakta olduğu ve toplumsal yapının giderek daha çok huzursuzluklar ve gerilimlerle belirlenmekte olduğu günümüzde[3] siz topluma sanki hiçbir şey yokmuş gibi devam etmesini öneriyorsunuz.

Çelişkileri yoksaymakla ortadan kaldırmak arasında büyük farklılık var. Yoksayma ideolojisinin toplumsal ifadesi huzursuz toplumsal kesimlerin siyaset dışına itilerek toplumsal çelişkiyi aşmaya yönelecek dinamikleri baskı altına almaktır. Ancak böyle bir katılık bilindiği gibi kırılması çok kolay bir yapı getirir.

Sağcı statükonun alternatifi yok mu?

Tabii topluma Batı aşkına bir statükoyu kabul ettirmek oldukça zor. Çünkü Avrupalı olmak özellikle zor anlarda çabuk terkedilebilir bir durumdur toplum için. Topluma yabancıdır. Türkiye'de 1838'den beri uygulanan bütün liberal programların çelişkisi budur.[4] Toplum bu programı kabul etmez. Ve program sürekli diktatörlük üretir. Ancak aile yapısı, din vb. gibi şeyler her bunalım döneminde olduğu gibi yine topluma sunulmaktadır. Türkler hoşgörülü millettir. Topluma yabancı olmayan kavramlarla Batıcı statüko üretilmeye çalışılır.

Böyle bir program ancak kendisi baskıcılığı ve muhafazakarlığı liberal ideolojisiyle beraber barındıran siyasal sistemle uygulanır. Burada ikinci temel ise mevcut siyasetin merkez çizgide sürüp gitmesine olan imandır. Merkez terimi ile anlatılan liberal programı kabul eden siyaset kabul edilebilirdir. Yaşanan krizinin başından beri sürekli vurgulanan "başka bir alternatif yok" sözleri bu program için söylenmektedir. Gerçekten de tam bir "Türk" hoşgörüsü.[5] Serbest piyasacılık dışında başka bir alternatif yok. Siyasetin tıkanması çok yakıcı bir şekilde gündeme geldikçe de en radikal söylem sadece eskiyen siyasetçilerin değiştirilmesidir. Yoksa Türkiye'nin siyasal yapısında en ufak bir değişikliğe tahammül edemez statüko. Bununla Batı dışında olmak anlamında Türkiye'ye özgü toplumsal dinamiklerin siyaset dışına itilmesi anlam kazanır. Bu kesimler hiçbir zaman bu siyasal anlayış içinde onaylamanın dışında bir işlev göremezler.

Siyasetin tıkanması ve insanı dışlayan teori

Türkiye'de yaşananların, toplumsal hareketin durumunun, toplumsal taleplerin ve Türkiye'nin geleceğinin bu statükocu perspektif içinde algılanamayacağını düşünüyoruz. Herşeyden önce bunların piyasacı argümanları toplumsal yaşamı o kadar geriye atmıştır, insanı teorisinden o kadar dışlamıştır ki, insanlardan ibaret toplumsal yaşamı açıklamak Batıcı liberal paradigma için o derece zordur. İdeolojik perspektifleri çıkışı itibarıyla zaten ekonomiye indirgenmiş teorisiyle insanı dışlarken, Türkiye'de Batıcı liberal program topluma tamamen yabancıdır. Onun için gerçekleri anlatmak da bu bakış açısından kopmakla mümkün.

Şu an Türkiye'nin toplumsal durumundan memnun olmak için gerçekten de iflah olmaz bir sistem savunucusu olmak gereklidir. Hele toplumsal muhalefetin yaygınlaşmasına duyulan müthiş korku bu sebeptendir. Ve yukarıda bahsedilen temeller geçerliliğini sadece bir tek şekilde sürdürebilmektedir. O da geniş toplumsal kesimlerin siyaset dışına itilmesidir. Yoksa toplumun geniş kesimlerinin siyasallaştığı durumlarda Batıcı liberal bir programdan hızla kopulmaktadır.

Bugün toplum o derece siyasetin dışına itilmiştir ki, normal koşullarda topluma çelişkilerini bir ölçüde uzlaşarak çözme imkanı verecek seçim sistemi bile krizdedir. Sisteme en inançlı anketlerde bile vatandaşın hiçbir siyasal partiye güvenmediği ortaya çıkmaktadır.[6] Bu şöyle de okunabilir. Toplum içerisinde vatandaşa verilmiş ve zaten yeterince güdük olan tek siyasal araç çalışmamaktadır.

Sözkonusu olan toplumsal bir mücadele olduğundan bu siyaset dışına itme salt ideolojik araçlarla, bilinçsizleştirme ve yanıltma kampanyalarıyla olmadı tabii ki. Tersine salt ekonomik değil toplumsal politik yönleriyle de ele alındığında liberal programın kamusal alanın çökertilmesi projesi halkın özgürlük alanının daraltılması anlamına geliyordu ve 12 Eylül darbesi de dahil tamamen sıkı devletçi bir siyasetle uygulandı. Serbest piyasacılar geniş kesimlere serbestlik vermekten pek uzaklar. Siyasetin tıkanması denilen olgu aslında bu siyasetin toplumun önünde duran kaskatı niteliğinin bir sonucundan başka bir şey değildir.

Sen karışma!

Böylesi koşullarda piyasacılığın ideolojik egemenliğine son vermek, yeni bir siyasal bilinç yaratmak, bu bilinci toplumsallaştırmak ve kamusal alanın genişlemesini, Batıcı liberal sağ hükümranlığın karşısına ulusal bir perspektif olarak yerleştirmek, toplumsal gelişmenin önünü tıkayan statükoyu aşmak için atılması gereken temel siyasal adımlar olarak beliriyor. Toplumun siyaset dışına itilen geniş kesimlerinin yanında gençliğin de sağın bütün devletçi yöntemleriyle siyaset dışına itilmesi burada büyük önem taşıyor.

Topluma hem bir "hasta adam" psikolojisi veriliyor, hem reçeteler boyuna yazılıyor, ama ne hikmetse hastalığı aşacak bünyeye hep sen karışma deniyor. Siyaset "tıp" oynuyor.[7]

Toplumun bilincinde gelişen soru: Gençlik ne düşünüyor?

Son yıllarda bir sorunun hızla toplumun zihninde geliştiği söylenebilir? Tüm bu yaşananlar içinde gençlik ne düşünüyor, ne istiyor, ne yapacak? Böyle bir sorunun varlığını kanıtlayan şey son yıllarda herhangi bir siyasal tavır gösterme hakkı kendisine verilmemiş olan gençliğin her konuda tartışma programlarından tutun köşe yazarlarının makalelerine kadar neredeyse toplumun nabzını ölçmekte kullanılan bir araç haline getirilmesi. Son krizle beraber tüm bu yaşananlara rağmen gençliğin ne yapacağı sorusu, ulusal kaygılar tamamen dıştalanarak Batıcı bir ideolojik argümanla da olsa sık sık gündeme getirildi? Gençler gidecekler mi, kalacaklar mı?!

Böylesi soruları farklı toplumsal sınıflar farklı kaygılarla dile getiriyorlar. Halkın önemli bir kesimi için ülkenin içinde bulunduğu duruma duyulan üzüntü, geleceğe yönelik belirsizlik ve kaygı ve gençleri bu hayata hazırlamaya yönelik duydukları toplumsal ihtiyaçla zihinleri kemiren önemli bir sorun. Geleceğin bu kadar tehditkar olduğu bir durumda gençlik üzerine düşünmek, tehditle yüzleşmek anlamına geliyor. Ancak statükonun sürdürülmesinden kar sağlayan kesimlerin sözcüleri için ise gençlik aynı belirsizliğin politik kaygılarla sorulmuş sorusu oluyor. Burada gerçeklerle yüzleşmek yöntemi yerine gençliğe yönelik bir takım ideolojik yönlendirmelere girişmenin tercih edilmesi bundan.

"Gençliğin durumu kaygı verici"

Türkiye'de gençliğin siyasetten uzaklaştırılmasının faturası gerçekten ağır oldu. Aslında yukarıda bahsetmiştik, baskı altında şekillendirilen bir sistem kırılgan yapılar üretir. Bu Türkiye'nin dinamik ortamında ise yapılan siyasetlerin hızla aşırı sonuçlar göstermesine yol açtı.

Kriz boyunca sık sık yazılan yazılarda bir hoşnutsuzluk göze çarpıyor. Gençliğin durumu kaygı verici olarak adlandırılıyor. Gençlerin tercihleri yeterli bulunmuyor.[8] İfade edilmek istenen şu; Yaşanan kriz bugüne kadar topluma önerilen, toplumsalı dışlayan ve bireyseli öneren siyaset içinde kesinlikle çok şiddetli siyasal bunalımlara yol açacak. Dolayısıyla her yerde bir fedakarlık, dayanışma "hep birlikte aşarız" nidaları yükseliyor. Toplumu piyasanın kurtuluşu için birleştirmek ise öyle lafla olmuyor.

Liberal suçlama: Gençlik duyarsız

Liberaller gençliği bu noktada suçluyor. Çünkü kamusal toplum anlayışı içinde Cumhuriyet'in kuruluşundan beri etkin bir şekilde topluma ilerici, ulusal bir bilinç götürmek aşkıyla tüm gövdesiyle siyasete giren gençlik şimdi tamamen "duyarsız", ne yapacağını bilmeden oturuyor onlara göre.[9]

Gençlik tarihsel olarak kazandığı ulusal siyasetteki yeri bakımından şu anda toplumda büyük bir boşluğa sebep oluyor. Bu beğenilir bir şey değil. Dile getirdiğimiz gibi gençliğin ne yapacağına halkın bakışı farklı, tekelci tefeci sermayenin farklı. Onun için bu durumu liberaller gibi duyarsızlık diye ifade etmeyeceğiz.

80'lerin çılgın zafer nidaları arasında serbest piyasacıların sadece "pop çağının" muazzam yayılmasıyla sevinerek baktıkları gençliğin durumu bugün kaygı verici olarak gösteriliyor. Bugün ise çıkış için büyük ölçüde gençliğin tavrı anlam kazanıyor. Serbest piyasacıları kaygılandıran temel sebep ise gençliğin piyasaya yanaşmayacağı. Yerine siyasal alanda rol ala-

cağı olgusu. Bu statükoyu bozacak. Piyasa hızla gençlik üzerinde siyaset yapmıştı ve şimdi gençlik onu reddedecek. Kaygı veren bu. Ancak ilerici ve devrimciler için bu nokta erken bir rahatlama getirmemeli.

Çünkü gençliği bir siyaset içinde örgütleyebilecek farklı bir anlayış da var. Ki aynı zamanda bunlar halkın Batı karşıtı, özellikle Avrupa karşıtı popüler potansiyelini örgütleyerek baskı iktidarı kurmakta hevesliler. Faşist ve gerici anlayışın gençliğin dinamizminden bu yönde yararlanmakta oldukları bilinir. Bu yazının konusu değil ama kısaca vurgulamak gerekirse, bunların çelişkisi de liberallerinkinden farklı değil. Siyasal kaynakları yine Batıda, toplum dışı. Gençlik açısından siyasal bilinçleri ise temelde 80 sonrası popüler kültürünün ürettiğinin dışında bir şey değil.[10]

II. KAMUSAL ALANDA GENÇLİK SİYASETİ

Türkiye'nin toplumsal tarihinde gençlik anlam kazanır

Biz gençliği ilerici anlamda tanımlamaya krizin dayandığı bu boşluktan başlayarak yapmıyoruz. Bu gençliğin ciddi bir siyasal seçenek örgütleyeceği alanın sığlaştırılması olurdu. Bu statüko dışında üretilen seçeneğin, toplumsal bunalımın devamı, kaosa dayanan bilinçsizliğin getirdiği otoriter görünümünden başka bir şey olmayan faşizmin ve gericiliğin yeniden üretilmesi olurdu. Biz Atatürkçü, ilerici, devrimci bir seçeneği örgütlemeye ADKF ile başlarken gençliğin anlam yitirdiği ve "kitleleştirildiği" piyasacı "boşluktan" değil, gençliğin özne olarak anlam kazandığı Türkiye'nin toplumsal ve tarihsel gerçeklerine dayalı kamusal etkinlikten yola çıktık.[11]

Senin ilacın sende

Atatürk'ün Cumhuriyet'i gençlere emanet etmesi, Gençliğe Hitabe, Bursa Nutku vb. gibi referanslarla da Türkiye'nin siyasal toplumsal tarihinde gençleri ülke sorunları üzerine ilerici siyasal mücadeleye yönelten temel etkenlerden birisi.[12] Daha doğrusu bu dar anlamda değil bağımsızlık mücadelesi vermiş ezilen bir ulusun ulusallaşma mücadelesinde gençliğin yeni bir bilincin ve devrimin örgütlenmesinde kazandığı tarihsel anlamla ilişkili.

Bu tam da senin ilacın sende diyen bir bağımsızlık anlayışının ulusun bünyesine gençliğin kişiliğinde olan güvenidir.

Bu aynı zamanda üniversite gibi kurumlara Cumhuriyet'le birlikte toplumsal yapı üzerinde muazzam bir güç kazandıran aynı tarihsel durum.

Gençlik Türkiye'de tarihsel olarak kamusal alanın genişlemesi

çizgisiyle gelişen özgürleşme anlayışıyla şekillendi. Toplumda benimsediği devrimi yaşatma ve ilerletme sorunu onu toplumcu değerlerle ve Türkiye'nin ulusal bağımsızlığını koruma güdüsüyle geliştirdi. Gençlik olgusuna somut olarak önemli bir anlam kazandıran okul-üniversite olgusu da kamusal bilinci pekiştiren bir unsur.[13]

Kamusal alanın yıkımı, gençliğe şiddet

Bu durum 80 sonrasının serbest piyasacı dışa açılma döneminin şiddetli bir biçimde kırması gereken siyasal bir etkendi. Kamusal alanın yıkılmasını ilan eden 24 Ocak liberal programı ile üniversitelerin 12 Eylül'ce hedef ilan edilmesi bu nedenle önemlidir. Gençliğin bu tarihsel ve siyasal kimliği kırılmadıkça Cumhuriyet'in kurmuş olduğu ulusal-kamusal felsefeye taban tabana zıt bir programı uygulamak imkansızdır. Gençliğe yönelik bu baskı sürecinin daha da geride 60'ların sağ partilerinin eyleminde ve özellikle topluma özgürlüklerin bol geldiğini ilan eden 12 Mart'ta ortaya konmuş olduğunu belirtebiliriz. 12 Mart darbesiyle özellikle 60'ların toplumun ulusal bilincine çok şey kazandıran ideolojik üretimde gençliğin de ciddi bir belirleyiciliği vardı. 12 Mart bu ideolojik etkinliğe son vermiştir. Bundan sonra toplumsal hareket tekrar yükselir. Ancak burada önemli bir farkı belirtmek gerekli. 12 Mart'tan sonra hiçbir zaman ulusal siyasete yön verecek bir ideolojik verim sağlanamamıştır. Dönemin devrimci hareketi bir bakıma teorisiz olarak yürümüş, ulusal toplumsal kaynaklarla bağları zayıflamış ve sonucunda 12 Eylül'le büyük bir yıkım ortaya çıkmıştır.[14]

Böyle bir toplumsal gücün siyasetten hızla sürülmesi, aynı liberal programın hazırladığı bugünün iflasıyla başat olarak siyasal tıkanıklığı da ortaya çıkarır. Toplumda gençlik ne düşünüyor sorusunun oluşması ulusallığın, tamamen piyasanın ellerinde boğulmakta olduğu bir sırada giderek bir ihtiyaç biçiminde hatırlanmasından kaynaklanıyor. Ulusal bilinç siyasal örgütlenmesini ve toplumsallaşmayı gerçekleştirebilmek için gençliğe ihtiyaç duymaktadır.

Kuşaklar arasında piyasa farkı!

Bugün bir görüş biçimi 80 öncesi gençlik kuşağıyla 80 sonrası kuşağı birbirinden net bir biçimde ayırmaktadır. Burada kullanılan ideolojik argüman şudur. 80 öncesi gençliğini tanımlayan kamusal alanın piyasa gerçekleri karşısında yıkılmasıyla 80 sonrası gençlik piyasa alanında tanımlanmalıdır. Bu gençliğin tarihsel bir misyon olarak yüklenmiş bulunduğu ve neredeyse 80 öncesi tüm kuşakların "doğar doğmaz" benimsedikleri devrimci kimliğinin tersidir. Ancak sonrası bu kamusal alan

ortadan kalkmış, dolayısıyla gençliğin piyasada tanımlanmasıyla gençliğin siyaset ilişkisi de farklı bağlamlarda tanımlanması gereken bir olgu haline gelmiştir.[15]

Bu andan itibaren de bir kafa karışıklığı hakim olmaktadır. Sorulan bir soru da şudur: Gençlik hâlâ bir sol muhalefet unsuru olarak alınabilir mi? Piyasa gençlikle diğer toplumsal kesimler arasındaki okul denilen kamusal alanla belirginleşen farklılaşmayı ortadan kaldırmıştır. Bu andan itibaren devrimci tarihsel deneyimin bütün alanları gençlik için sorgulanmaktadır. Aşağıda değineceğimiz "Bilinç taşıma" denilen olgu da bu sorgu arasına girmektedir.[16]

Bu kuşaklar çatışması teorilerinin zayıflığı ise hakim bir paradigmayla toplumsal gerçeği açıklamaya kalkmalarıdır. 80 sonrası kuşağa erken bir siyasal gerilik yüklemek yanlış olur. Serbest piyasanın zafer günlerinde toplumsal geri çekilmeden başka bir şey örgütlenememesi tartışılabilir. Ancak giderek güçlenen bir ulusal, kamusal siyasette gençlerin etkinliğinin artmayacağını düşünmek yok yere kuşak çatışması yaratıp ailenin huzurunu bozmak olur. İngiliz işgalini, Menderes diktatörlüğünü, AP iktidarını, 12 Mart'ı, 12 Eylül'ü ve bugünkü rejim krizini gören kuşaklar arasında keskin farklılıklar aramak, liberalizme belirleyici değişiklik atfetmek olur.

Gençlere Batıcı kalıp: Bireycilik

Batıya karşı bağımsızlık mücadelesi vermiş bir ülkenin toplumsal gerçeklerinin yarattığı kamusal alanda tanımlanan bir gençlik karşısında, ülkenin kendi ihtiyaçlarına değil ama uygulanmakta olan Batıcı programın ideolojik ihtiyaçlarına dayanan bir gençlik anlayışı toplumsal harekette gençlerin alabileceği rolü farklılaştırıyor.

Piyasada tanımlanan bir gençlik anlayışı şiddetli bir bireyciliğe dayanmak zorunda. Serbest piyasacılığın temel gereklerinden bireyciliğe dayanan bir toplum kurma arzusu yeni bir gençlik anlayışı yaratıyor.

Tasarlanan bireycilik gerçekten o kadar büyük ki bu programın savunucusu liberal aydınlar da ne tesadüf yalnızca gençliğe güvenebilmekteler. Yoksa toplumun geri kalanının böyle bir bireyciliğe Türkler'e özgü "köylü kafasıyla" ayak uydurabilmesi mümkün değil onlara göre!

Bu aydınlar liberal değişim için bu konuda gençlikten o kadar çok şey beklemekteler ki onlara biraz da kırgınlar geçekten. Gençliği duyarsız buluyorlar! Hatta böylesine duyarsız bir gençlik yetiştirmiş olduğu için 12 Eylül rejimine de çatmaktalar.

Yukarıda değindiğimiz duyarsızlık olgusu salt sağ liberal anlayışla

yapılmış bir tanımlama değil hatta daha da çok 80 sonrası gençlik için bir takım sol anlayışın da ideolojik argümanları arasında. Piyasanın getirdiği yan etkilerden biriymiş gibi algılanabiliyor.

Kamusal alanda tanımlanan bir gençlik örgütü: ADKF

Burada 80 sonrası kuşak içinde belirginleşen bir olgu, tartışmaların esas konusunu oluşturuyor. 90'lı yıllarda beraber toplumsal tepki ortamında, özellikle azgınlaşan şeriatçı saldırıya karşı gençler herhangi bir politik belirlenme olmaksızın kendiliğinden kurdukları Atatürkçü Düşünce Kulüpleri siyasal etkinlikleriyle bu tartışmanın merkezine oturdular.

Bugün ADKF kendisini açıkça kamusal bir alanda tanımlıyor. Gençliği duyarsız veya bireyci değil toplumsal siyasetin merkezinde toplumcu ve etkin bir öğe olarak alıyor.[17] Aynı şekilde Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana gelişmiş kuşaklarla arasına bir çizgi değil daha çok bir özde benimseme ve öğrenme ilişkisi koyuyor. "Cumhuriyet Bize Emanet" diyor, 60'larla beraber gelişen kuşaklarla sıkı bağ kuruyor.

Eyleminin merkezini ise, başta İstanbul Üniversitesi, salt devlet kurumu olmak anlamında değil, ideolojik anlamda toplumcu kamusal bir nitelikle açıklanabilecek üniversitelerin savunusu, özelleştirme karşıtı tüm hareketlerde yeralma oluşturuyor. Gericilik ve liberal aydınlarla her ortamda şiddetli bir polemik içine giriyor.

Kamusal alan tanımlamasını ise ekonomik değil ideolojik anlamda yapıyor. Serbest piyasa hegemonyasının dışında olmak. Yani toplumsal ihtiyaçların belirleyiciliğinde kurulmuş bir ulusal siyasetin halkın etkinliğine dayanan devrimci örgütlenmesi.[18]

ADKF'ye piyasacı "sloganik" açıklamalar

Böyle bir siyasal hareket gençliğe piyasacı ve bireycilik içinde anlamlar yükleyenler için tamamen açıklanamaz bir olgu. İki yöntem bu hareketi açıklamaya çalışılmakta kullanılıyor bu durumda. Ya komformistleşmiş ve düzen karşıtlığından uzak gençlerin basit Atatürkçülüğü. "Nasıl olsa herkes Atatürkçü".[19] Ya da piyasa gerçeği karşısında marjinalleşmiş ve başarısızlığa mahkum bir hareket.

Birinci açıklama ki tam da liberallerin açıklaması tamamen "sloganik". Birincisi yer alanın Atatürkçülük çizgisi bugün düzen içinde kimsenin aklına gelemeyen, serbest piyasa karşıtlığı üzerine kurulu. Gençlerin bu çizgideki etkinliği basit değil 80 sonrası karşılaşılamayacak düzeyde ideolojik ve siyasal bir temele dayanıyor. Ve bu çizginin oluşturulmasında gençlik etkinliği köklü bir yayın faaliyeti aracılığıyla giderek derinleştirilmiş ve toplumsallaştırılmış bir anlayışa dayanırken, siyasal eylem olarak

da herhangi bir rahatlık içerisinde geçmekle ilgisi olmayan gergin ve yoğun bir çalışmaya dayanıyor.[20]

İkinci açıklama birçok çevrede soldan sağa yapılacak bir açıklama. Ama özsel niteliğini yine serbest piyasayı sorgulamama üzerine kuruyor. Açıklama biçimi gerçeklere dayanmıyor. Atatürkçü gençler marjinalleşmenin ötesinde bugün üniversitelerde örgütlü en büyük sol güç.[21] Yine etkinlikleri ve yayın faaliyeti çok kalabalık bir öğrenci kitlesi tarafından takip ediliyor.[22]

Kamusallıkla piyasacılık çelişkisinde gençlik

Gerçek açıklama biçimi ise ideolojik olarak piyasacı ideoloji ile kamusal bir ulusallık arasında çelişkinin bitmediği ve gençlerin de içinde bulundukları siyasal düzeyin bu çelişki tarafından belirlendiği üzerine olmalı. Ancak şu da belirtilmeden geçilemez. Gençlik böyle bir çelişkide salt belirlenen değil hatta, bu mücadelede belirleyen olarak ortaya çıkma kararına sahip toplumsal kesimdir.

Böylesi bir mücadelede kamusal gençlik karşısında oluşturulmaya çalışılan piyasacı gençlik bireycilik felsefesi üzerine kurulmaya çalışılıyor. Böyle bir bireyciliği oluşturabilmek için gençlik üzerine efsaneler de anlatılmıyor değil. Gençliğin özgürlük tutkusu, gençliğin yenilik arzusu, gençliğin sahip olması gereken dinamizm, heyecan üzerinde durulan önemli konular. Türk gençliği ise tüm bu konularda onlara göre sınıfta kalmış görünüyor.

Peki ne yapmalı bu gençlere çok güvenen düşünceyi mutlu etmek için?

Ne oldu bize, ne oldu bireyciliğinize?

Nasıl tatmin edileceği bilinmez ama gençlikten beklenenin artık sıkıcı toplumla uğraşmayı bırakıp bireyciliği keşfetmesi gerektiğinden bahsedildiği açık. Ve gençliğe yöneltilen duyarsızlık suçlaması da bu bireyciliğin bir türlü keşfedilemiyor oluşundan kaynaklanıyor.

Bireycilik 80'li yıllar boyunca yeniden ve yeniden keşfedilen o kadar kuvvetli bir olguydu ki bu gün gençliğe çok güvendiğini belirten neredeyse tüm yenilikçiler kendi gençlik yılları hakkında pişmanlık dilekçesi yazmak zorunda hissettiler kendilerini.[23] Aslında Türkiye'de güçlü bir bireyci edebiyat vardır ve bu pişmanlık dilekçelerinden oluşmuştur. Bir dönem toplum için birşeyler yapma hevesine kapılmış herkes bu fedakarlığını herkesin gözüne soka soka 80'li yıllar boyunca haykırdı ve dedi ki: Toplum öldü yaşasın birey. Yalnızca kendin için yaşa. Ve gençler bu büyük ülkünün yine her ne hikmetse militanları olabilecek yegane toplumsal kesim olarak seçildi.

Toplumsallıktan ve hele ulusallıktan bahsetmenin dinozor olmakla tanımlandığı, çağın değişim rüzgarlarının birey üzerinde baskı oluşturan tüm sistemleri yok ettiği ve yalnızca bireyciliğin ve onun tanımlandığı piyasacılığın kabul edilebilir düşünceler olarak sunulduğu yıllar geçti. Ülkenin neredeyse bütün aydın birikimi bu saldırının sillesinden geçirildiler ve bireyciliği bir türlü keşfedemeyenler lanetlendiler. Toplumsallık ve ulusallık adına herşey sessizlik ve küçümsemeyle karşılandı.

Ve şimdi gazete köşelerinden soruluyor? "Ne oldu bize". Sokaklarda "Hababam Sınıfının" müziği çalınmaktaymış ve bu insanlara onuru, dürüstlüğü, insanlığı vb. hatırlatmaktaymış. Herşeyin arkasından yalan, dolan, pislik, hırsızlık çıkması ne kadar kötü. Toplum güvensizlik ve karamsarlık içinde, umutsuz ne yapacağını bilmeksizin bekliyormuş. Artık bir şeyler yapmalı, tüm bu pisliği temizlemeliymiş.

Feda kuşağının pişmanları fedakarlığı da yeniden keşfediyor bir yandan. Başka ülkelerde krizi aşmak için nişan yüzüklerini bile veriyormuş halk. Biz de tüm toplumcak fedakarlık yapmalıymışız?

Nemeçsek öldü ve kahraman oldu Nemeçsek![24]

Ne oldu bireyciliğinize?

Gerici ve faşist antitez; Kamusal alan olmaksızın toplumsal özgürlük mümkün mü?

Gençler bu ideolojik saldırı dönemi içinde şiddetli bir birey toplum çelişkisi yaşadılar. Bugün liberallerin duyarsız olmakla suçladığı bir kesim gerçekten de toplumla bağlarını büyük ölçüde kopardı. Ancak gençlerin toplumdan hele maddi imkanları daraldığı ölçüde kopması mümkün değildir. Bu dönem popülerleşen olgu aynı zamanda çarpık bir toplum anlayışıydı. Toplumsal özgürlükleri tamamen yok saymak anlamına gelen bir "ülkücülük" anlayışı da gençlerin kafasına yerleştirilmeye çalışıldı. Görünüşte topluma değer veren ve herşeyin üzerine toplumu çıkaran bu anlayış topluma özgürlüğü çok gördüğü için aşırı bireycidir aslında. Ukala bir toplum üstü karakteri taşır. Toplum bireyin üzerindeymiş gibi herşeyin üzerindeymiş gibi algılatılır. Toplum adına bir grubun hegemonyasıdır bu. Burada da kamusallık, piyasacı bireycilikle yıkılmıştır ve toplum özgürlükten men edilmiştir. Aynı şey gericiliğin özünde de var. Her şey toplum için ama ya özgürlük?[25]

Birey toplum ilişkisini yeniden tanımlamak

Oysa gerçek bir birey toplum ilişkisi yaratmak gerekiyor. Birey toplumsal gerçekle karşılaştığında, bireyciliğin önerdiği gibi özgür olduğunu ve istediği gibi hareket edebileceğini mi iddia edecek yoksa kendi varlığının

da bu toplumsal koşullarca belirlendiğini kabul edip toplumsal özgürlük için mi hareket edecek. Bu soruya cevap aramak gerçeği arama çabasının işidir. Bizde bireyciliğin buna verdiği cevap ise tamamen toplumsallığın reddedilmesi oldu.[26] Toplumsallığın yıkımı insanın belirleyici olması gereken alanda piyasaya hakimiyet tanımak ve herşeyi onun belirlemesine imkan vermektir. Neo-liberal politikanın önerdiği yeni bir birey toplum ilişkisi yaratmak değil, kamusal alanın yokedilerek bütün özgürlüklerin piyasaca belirlenmesine hak tanımaktır. Dolayısıyla birey toplum ilişkisini açıklamak yerine yaptığı şey tümden toplumu yok saymaktır. Bu insanın dışlanması anlamına geldiği için insanlar için herhangi bir özgürlük de yaratmaz.

Bu Türkiye'de o kadar militancasına uygulanan bir program olduğu için o kadar da ezen ezilen ilişkisi, o kadar bağımlılık, o kadar esaret yaratmıştır.

Bu yıllar aslında ancak bir tarihsel gelişme içinde ifade edebilecek Türkiye'nin toplumsal yapısını hayatın her alanında görmezden gelerek, tamamen toplum dışı bir programın tarihe saldırma yıllarıdır da aynı zamanda.

Kendine yabancı ama özgür!: Ulusallığa bireyci saldırı

Bu saldırının temel konusu Batı karşısında oluşturulmuş Türkiye'nin ulusallık bilincidir. Cumhuriyet'ten başlayarak 60'ların ideolojik birikimine, Türkiye'de ulusallık adına ne varsa sivil tarihçilik adına saldırılmaktadır.

Gençliğe böyle bir kalıp önerilmektedir. Toplumdan kopuk, tarihe düşman, kendine yabancı ama özgür! Bu Batıdaki akranlarına çok benzetilmeye çalışılan genç tipidir. Modernizmin kalıplarını kıra kıra ortaya çıkardıkları şey Batı standardı gençlik anlayışı olmuştur.[27]

Ulusal bilinç siyasal örgütlenmesini ve toplumsallaşmayı gerçekleştirebilmek için gençliğe ihtiyaç duymaktadır. Liberal bilinç toplumsal gerçeği reddetmek ve toplumu siyasal alanın dışına çıkarmak için gençlerin bireycileşmesine güvenmektedir.

Günümüzde gençlerin göstereceği tavrın da birbirine karşıt bu iki ideolojinin mücadelesi ile belirleneceği söylenebilir. Toplumsal bir ihtiyacın gençlere ne düşünüyorsunuz sorusunu yöneltmesi toplumsal bir özgürlüğün nesnel temelidir. Gençlik ise bu soruya tarihin özneleri olarak yanıt verecektir. Yani herkes bu ihtiyaç karşısında özgürlük üzerine bir daha düşünmelidir. Bu da bireyci pişmanlık edebiyatına katkıda bulunmak istenmiyorsa gerçekleri arama kaygısıyla yapılmalıdır. İmkansızı isteme özgürlüğü elde tutularak!

İnsan toplum dışında tamamen yeteneksizdir

Belirttiğimiz gibi kendisini piyasacılığın dışında kamusal alanda bireyciliğin karşısında tanımlayan ADKF'nin Batı standardı bir gençlik anlayışı karşısında yer alması kaçınılmaz. Yukarıda bahsettiğimiz birey toplum ilişkisi ise ADKF hareketinde ele alınmak durumunda olan temel konudur.

Atatürkçü, ilerici ve devrimci gençler nasıl bir birey toplum ilişkisi belirleyecekler. İleri dergisinin ilk sayısında da belirtilen "biz fikirlerimizi hayata geçirmek niyetindeyiz" anlayışı içerisinde toplumsallık, fikirlerin maddi bir güce dönüştüğü bir anlam kazanıyor.

Fikirler toplumsal gerçeklikten bağımsız kendi başlarına yer almazlar. Toplumsal gerçekliği bir aynası olmanın ötesinde toplumsal bir gerçeği dönüştürme gücü ise bu fikirlerin insani bir çabayı harekete geçirme kuvvetine bağlıdır. Ve bu insani çaba da yine toplum aracılığıyla tanımlanabilir. İnsan toplum içinde yetenek kazanmaktadır. O zaman fikirler bir insani çabayı harekete geçirmek için toplum içinde güç kazanmalıdırlar.

Bireyciliğin belirli insanlara atfettiği girişimcilik yeteneği gibi yetenekler insanın özünden koparılıp yabancılaşmasına dayanır. İnsan toplum dışında tamamen yeteneksizdir.

III. GENÇLİK VE TOPLUM ARASINDA DİYALOG: TOPLUMSAL EYLEM- STATÜKONUN YIKILMASI

Gençler yeni fikirlerle topluma yaklaşır

Burada gençlik için fikirler toplumsal gerçeklik içine girme, yetenek kazanma rolü açısından diğer toplumsal kesimlerden daha önemlidir. Gençliğin yeni fikirlerle topluma yaklaşması bundandır. Gençler katılaşmış toplumsal ilişkiler içinde kendilerine yer bulamazlar. Bunun için piyasacı bir anlayışın gençlere çağrıştırdığı temel düşünce işsizliktir.

Ve aynı zamanda topluma halkın özgürlüğünün ötesinde bir geleneksel değerler karmaşası yüklemenin de farklı bir ulusal durum üretmeyeceği ortadadır. Türkiye topyekün özgürleşmelidir. ADKF Batıdan kopuşla ve toplumun ilericileşmesiyle anlam kazandırıyor bu toplum birey ilişkisine.

80 sonrası gençlik tam da siyasetten uzaklaştırıldı denilirken ADKF'nin çok ciddi bir fikri çabayla gündeme gelmesi bundandır. Çıkış itibariyle artık gençlerin de siyaseti var anlamına gelir. Bu girişin yenilikçiliği katı sağ, Batıcı, piyasacı devletçi anlayış içerisnde asla yer bulamayacak bir gençliğin toplumsal ilişkileri değiştirme, kamusal alanı yükseltme çabasındandır.

Burada şu ana kadar geliştirilen en önemli silah çok ciddi bir yayın faaliyeti ile ülke genelinde siyasetin topluma ulaştırılması olmuştur.

Bunun toplumsal ilişkileri değiştirecek bir toplumsallaşma açısından yeterli olmadığını göreceğiz. Ama şu anlamda bir ilk adım olmak zorunluluğuyla gerekli ve belirleyiciydi. Bireyciliğin ve piyasacılığın toplumsal gerçek karşısında sahte bir özgürlükçülükle suskunluğu ve yalnızlaşmayı önerdiği bir anda toplumculuk gençlik için kendi enerjisini ve yaratıcılığını ortaya koyacağı büyük bir dinamizm ortaya koyuyordu.

ADKF'nin hızla bir inisiyatif ortaya çıkarması, bir anda ülke genelinde daha düne kadar birbirinin varlığından haberi olmayan insanları kolektif bir çabanın içine katması bu anlamda belirleyici bir siyasal hareketin ilk referansıdır.

Toplumsal eylemle toplumun bilinç kanalları açılır

Ancak piyasacılığın ve bireyciliğin tümden kırılabileceği nokta ancak bir toplumsal eylemdir. Toplumun bilinç kanalları şu anki statükonun sarsılması dışında başka bir seçenekle açılamaz. Batıcı paradigmanın toplumun suskunluğuna güvenmesi ve dua etmesi bunun için. Daha da doğrusu aslında hiç de suskun olmayan kamusal alana yapılmış bir çok saldırıya karşı da direnmiş bir toplumun statüko içinde algılandırılmaya çalışılması da bundandır.

Ancak burada bireyciliğin ideolojik bombardımanı altında gençliğin bir görevi hızla gözlerden kaçırılıyor. Bazen de doğrudan karşıya alınıyor.

Bu gençliğin bilinç taşıma görevidir. Piyasacı teoriler gençliği artık herhangi bir farklılaşmasının olmadığını dolayısıyla bilinç taşıma gibi bir görevle temellendirilmiş siyasal anlayışın yanlış olduğunu belirtiyorlar. Gençlik olaylara toplumla aynı çerçeveden bakmalıymış!

Ancak burada bir gerçek hızla gözardı edilir. Ya bilinç taşıma görevini gençliğe veren kimdi? Cumhuriyet'in kuşaklarını, 60'ları 68'leri 70'leri hızla topluma doğru koşturan, her yerde bilgisini paylaşmaya iten neydi?

Bu toplumun ta kendisidir. Toplum zaten piyasacı anlayışta gözardı edilince, toplumun ortaya çıkardığı bir göreve de karşı çıkılmaktadır. Ne yapalım, anarşistler gibi eğitim yapılmasın mı diyeceğiz?

Bilgi toplum üzerinde mi ki bilinç taşımayı reddedelim?

Böylesi bir bakış aslında bilinç taşıma olgusunu, siyasal devrimci örgütlere de toplumun dışındaymış havasını vermek amacıyla kurgulanan bir safsatadır. Temeli ise bilginin toplum üzerinde hegemonik bir güç olarak algılanmasına dayalı burjuva alışkanlığıdır. Bilgi kürsüye çıkılıp ezberletilecek bir şey değildir oysa.

Ancak toplumsal gerçek içinde keşfedilecek ve keşfi de ancak toplumsal etkinliğe dayanacak bir olgudur. Bilgi kimsenin tekelinin eseri değildir.[27]

Geçmişte bir takım gruplar marjinalleşip kendilerini toplumun üzerinde gördüler diye bilinç taşıma toplumsal görevini reddedecek değiliz. Tersine böyle bir iddiada bulunanların tamamen toplum dışında konumlanmış aydın taslakları olduğu ortadayken hele bunu hiç yapmayız.

Gençlik eyleminin bilgi üzerindeki bu hegemonyacı tekeli kırdığını söyleyebiliriz. Burada bilgi, toplumun siyasal bir hareket gerçekleştimesine imkan veren tarihsel birikimdir. Türk toplumunun piyasacı statüko arayışları karşısında siyasal refleksinin toplumsal eylemin içinde gerçekleşebileceği vurgulanmalıdır. Zaten gençlik de böyle bir toplumsal eylem okulunun yaratılmasında önem kazanır. Başka bir şekilde statükocu sağ siyaset karşısında dışlanmış ve baskı altına alınmış toplumsal kesimler arasında bağ kurulamaz ve gençlik siyaset içinde yer alamaz. Gençler ancak statükonun kırılabileceği böyle bir anlayış içinde anlam kazanırlar. Toplumsal eylem ve gençliğin kamusal bilinci taşıma görevi siyasetin ilerici biçimini yaratır. Bu aynı zamanda şu anki hegemonya sistemi içinde sadece sistem bilgilerinin yükleneceği "kitle" gençlik karşısında, toplumsal bilinçlenmenin özneleri olarak da devrimci bir gençlik anlayışıdır.

ADKF'nin siyasal etkinliği içinde gençlik kavramı

Daha önce belirttiğimiz gibi ADKF piyasacılığın ideolojik saldırısı karşısında, bireyciliğin tek yaşam biçimi olarak sunulduğu bir dönemde, piyasa değil toplumsal ve ulusal kaygılar, bireyci pasifizm değil kolektif bir mücadele seçmiş gençleri ifade eden bir örgütlenmedir. Böyle bir tanımın gençliğin tarihsel tanımlanmasıyla çelişmediğini tersine onun yansıması olduğunu düşündüğümüz için de "gençlik" kavramı ADKF'nin siyasal etkinliği içinde önem kazandı.

Ancak böyle bir gençlik tanımlaması bireycilerin kendilerini kurtarmak için gençliğe verdiği müthiş idealist tanımları içermez. Gençler bireycilik içinde mi kendi yaşamlarını belirleyeceklerine, yoksa toplumsal kaygıları mı yaşamlarının önüne geçireceklerine kendileri karar verirler. Dolayısıyla bu seçim doğanın verdiği bir gençlik yeteneği ile değil, kişilerin kendilerini ne tür bir gerçek içinde tanımladıklarına bağlıdır. Bugüne kadar ADKF birçok çalışmasıyla ne tür bir tarihsel toplumsal gerçeklik içinde bulunduğumuzu tartıştı. Türkiye'nin sorunlarına ilişkin geniş bir program üretti. Gençlerin yeni fikirlere toplumsal konumları ve bu fikirleri hayata geçirme yetenekleri ile yakın olduğunu da sadece böyle bir çerçevede hatırlattı.

Gelinen aşama: Satıh tüm vatan

Sonuç olarak ADKF ile kendilerini böylece kamusal alanda tanımlayan gençlik siyasetinin geldiği örgütlenme aşaması bu açıdan önem kazanıyor. Tüm Türkiye genelinde geliştirilen örgütlenme 40'tan fazla üniversiteye ulaşmış biçimiyle ulusal bir siyasetin enerjik şekilde hayata geçirilebileceğini gösteriyor. Gençlik eyleminin sathı tüm vatan artık.

Belli başlı üniversitelerde bu yayılma çok daha derinlemesine, fakülte fakülte örgütlenmiş bir durumda. Hatta bazı yerlerde sınıflar kendilerini temsilcileriyle ortaya koyabiliyor. Bu hem toplumsal etkinlik merkezi olarak üniversitelerin yeniden güçlenmesini getiriyor, hem de örgütlenmenin bu derece temele inmiş olması çok daha demokratik bir siyaset biçiminin de gelişmesine olanak veriyor.

Gençlerin böyle bir faaliyeti üniversite çerçevesinden çıkarıp yayın faaliyetiyle Türkiye'nin geniş aydın birikimine yayması dirençli bir kamusal siyasetin gelişmesine imkan veriyor. İşçi ve köylü mücadeleleri içinde yer alan gençler kamusal özgürlük tanımını, aktörleriyle buluşturuyor.

Böyle bir durum piyasanın belirleyiciliğinin dışına çıkılabileceği, Türkiye'de kamusal ve bireycilik karşıtı bir gençlik siyasetinin güçlenebileceğini kanıtladı. Gençlerin liberallerin Batıcı kalıpları dışında bir özgürlük arayışına yöneleceklerini kanıtladı.

Toplumla gençler arasında diyalog: Toplumsal eylem

Ancak biz piyasacılığın ve bireyciliğin kendisini de toplumsal ilişkiler çerçevesinde alıyoruz. Dolayısıyla piyasanın dışında bir kamusal özgürlük arayışının vardığı yer tüm toplumsal yapının değiştirilmesi ile anlam kazanır. Sadece gençlerin böyle bir kamusal siyaset yürütmesi değil bu kamusal siyasetin toplumsal eylem içinde anlam kazanması gereklidir. Bunun için toplumun sorusu gençler için anlamlıdır. Toplumda gençlerin ne düşündüğüne yönelik bir soru varsa bunun topluma tümden ulaşabilecek şekilde cevaplandırılması gerekir.

ADKF tüm Türkiye'de böylesi bir cevabı topluma taşıyacak şekilde faaliyetlerini geliştirme yolundadır. Gençler tüm yaratıcılıklarını ve enerjilerini tüm bir bilinçlenme sürecini başlatacak bu soruya cevap vermek için kullanmalıdır. Bugün kurulu bulunan tüm mekanizmalar halkın sorduklarını cevaplandırmamak tersine, siyasal oyunlarla onları geçiştirmekle ilişkilidir. Gençlerin siyaset anlayışı bunun dışındadır.

Tüm Batıcı, merkezci ve piyasacı siyaset bugün bunalım karşısında toplumsal hareketin bastırılmışlığını överken toplumla gençler arasında gelişen bu diyaloğu kavrayamayacak kadar tıkalıdır.[28] Zaten beklemedik-

leri anda ağır darbeler yiyor olmaları toplumsal hareket karşısında bu bilinçsizliklerindendir.

Dipnotlar:

1- "Sosyal Patlamaya Akraba Engeli" The Economist dergisi, Türkiye'de kriz sonrası artan fakirleşmenin, sosyal patlamaya neden olmayışını araştırıyor" Radikal, 31.08.2001

2- TANİLLİ Server, İnsanlığı Nasıl Bir Gelecek Bekliyor

3- AMİN Samir, Küreselleşme Çağında Kapitalizm

4- ÇAVDAR Tevfik, Türkiye'de Liberalizm

5- "Başka Bir Alternatif Yok" Ecevit'in krizden sonra hükümet değerlendirmesi yaptığı demeçlerin içinde önemli bir kalıp. Ne hikmetse aynı kalıp aynı biçimde Arjantin'de Cavalo tarafından da kullanıldı.

6- "Bugün Seçim Yapılsa sadece üç parti barajı geçebilir: AKP, CHP ve MHP". SONAR-K anketini aktaran YETKİN Murat, Radikal, 08.09.2001

7- Hoca "tıp" dedikten sonra sınıfta ilk konuşan cezalandırılır.

8- Bu kaygıyı TÜSİAD AB sözcüsü Bahadır Kaleağası "Gençliğin ideolojileri, Ülkenin geleceği" üstbaşlıklı yazısında dile getiriyor. Gençlik, ideoloji ve siyasetin yanyana gelmesinin tehlike olmadığı belirtilerek artık gençlerin ülke sorunları hakkında fikir üretmesi gerektiğinden bahsediliyor. Ancak Kaleağası bu kaygıyı tam da Atatürkçü gençlerin siyasi kaygılarını kamuoyuna ulaştırdıkları TV programlarından sonra buna karşı yazıyor. Gençler ona göre bir önceki kuşaklara göre farklarını belli ettiremediler. Kaleağası gençlerde 80 sonrasının "piyasacı" farklarını arıyor. KALEAĞASI Bahadır, 26.05.2001, Radikal

9- 21-22 Mayıs 2001 tarihlerinde İstanbul Üniversitesi'nde düzenlenen "Toplumsal Denetim ve Duyarlılık" Panelinde Milliyet Gazetesi yazarı Abbas Güçlü üniversitelerin piyasaya teslimini överken bir yandan da gençliğin "duyarsızlaştığı"ndan bahsediyor. Aynı panelde ADKF başkanı Ali Şahin de gençliğe yöneltilen böyle bir suçlamayı kabul etmeyeceklerini belirtmişti.

10- KOZANOĞLU Can, Pop Çağı Ateşi. 80 sonrası toplumsal yapının önemli tasfirlerini içeren bu kitapta Can Kozanoğlu önemli bir Kitle Toplumu-Kamu Anlayışı ayrımı da yapıyor. Ülkücülük bu kitleleşmiş ve özgürlükleri elinden alınmış toplum yapısı içinde gelişti.

11- ADKF'li gençlerin yola çıkış manifestosu: FIRAT Gökçe, "Cumhuriyet Bize Emanet",, İleri, sayı 1

12- BENLİ Ferit-ARI Saffet, "Gençlik Muhalefetinin Günümüzdeki Anlamı", Birikim, sayı 142-143

13- BENLİ Ferit-ARI Saffet, agy. Bu yazıda 1980'e kadar gençliğin kamusal siyasetteki rolü vurgulanırken ve kanıtlarıyla aktarılırken, birden 1980 sonrası kamusal alan tamamen ortadan kaldırılıp bu alandaki gençlik muhalefetinin ödevinin bittiği söyleniyor. Bu kadarını fiilen 12 Eylül bile yapamadı! Yazı aynı zamanda olgulara dayanmadan ADK'lar başarısız oldu diyor.

14- Siyasetsiz ve Teorisiz yürüyen bir hareketin, örgüt için örgüt, eylem için eylem anlayışının 12 Eylül koşullarında yıkımının ve gençlerin yaşadığı bunalımın

önemli bir anlatımı için Kaan Arslanoğlu, Devrimciler

15- KAHRAMAN H. Bülent, "Bugünün Kuşağı: İnkarın Kuşağı", 05.09.2001, Radikal "Türkiye'de kuşaklar arasında gerçek anlamda bir su geçirmez yapının belirmeye başladığı tarih 1980'lerdir."

BELGE Murat, "Bencil Gençlik", 27.05.2001, Radikal.

Her iki yazarın da üzerinde birleştikleri iki konu var. Birincisi bireycilik ille de olumsuz bir şey değil! Ama ikincisi, 80 sonrası bu kuşakta "bilgi ve entelektüel bakımdan ciddi bir yoksunluk yaratılmış". Piyasacılığın gençlik karakterini belirlediğini ortaya koyan yazarların karşısında belirtilmeli ki bizce bencillikle bu yoksunluk başat gidiyor.

16- BENLİ Ferit-ARI Saffet, agy.

17- ADKF Kuruluş Bildirgesi, İleri, sayı 1

18- FIRAT Gökçe, Serbest Piyasadan Kurtulmak, İleri, sayı 5

19- Böyle bir açıklamayı kriz sonrası gençlerin durumunun tartışıldığı "Gitmek mi zor, kalmak mı" başlıklı siyaset meydanında "komformist" nitelemesiyle Kürşat Başar yapmıştı.

20- 80 sonrası üniversitesine Atatürkçülüğün girmesi pek öyle rahat olmadı. Toplumdan kopuk aydınların üniversiteleri anlaması oldukça zor ama, devrimci çalışmayı hâlâ üniversitelerde gerici tehdit bekliyor.

21- ADKF Anadolu Kurultayı ile 41 üniversitede binlerle ifade edilen bir gücü örgütlediğini kanıtladı. Böylesi bir örgütlenme ancak gerici ve faşist örgütlenmenin gücü karşısına konduğunda doğru değerlendirilebilir.

22- İleri 8 bin tirajıyla Türkiye'nin en çok okunan siyaset dergisi. Ayrıca her üniversitede ayrı üniversite dergileri çıkarıyor ADK'lar.

23- Sağcı Taha Akyol solcuların pişmanlık metinlerini memnuniyetle gençlere öğütler yazdığı kitabı "Hayat Yolunda" da aktarıyor. Kendisi de bazı hatalar yaptığını kabul ediyor. Bu kitapta bireyciliğin sağcı mantığı tam olarak görülebilir.

24- MOLNAR Ferenc, Pal Sokağı Çocukları, Can Yayınları. Nemeçsek tam da bireycilerin nefret ettikleri toplumcu "feda" kuşağının çocukluk hali!

25- Faşistlerin değişmeyen birey-toplum ilişkisinin alaycı bir anlatımı için BRECHT Bertolt, "Faşizm Üzerine Yazılar"

26- Özgürlüğün burjuva anlatımının eleştirisi için CAUDWELL Cristopher, "Ölen Bir Kültür Üzerine İncelemeler", Metis Yayınları

27- FREIRE Paulo, "Ezilenlerin Pedagojisi"

28- Amerika'ya yapılan saldırı bu diyaloğu çok daha önemli bir hale getirdi. Toplumun gerçek düşüncelerini yansıtmaktan çok uzak olan Batı işbirlikçisi siyaset ve medya kışkırtıcılığı karşısında gençlerin ABD karşıtı ulusalcı tavrı bir kez daha büyük tartışmalar yaratacak.

(İleri dergisi, sayı 6, Eylül-Ekim 2001)

TÜRKSOLU çıkarken

TÜRKSOLU yeni bir gazete. Ama tanıdık bir isim. 68'lerin gençliğinin devrimci fikirlerini geliştirdikleri bir derginin ismiydi TÜRKSOLU. Deniz Gezmiş'in ranzasının üzerinde bağdaş kurarak okuduğu derginin adı olarak bilindi hep.

Bize yeni bir gazete hazırlarken cesaret veren de bu. TÜRKSOLU'nu bugün yeniden çıkartanların tamamı üniversite öğrencisi. Yazı kurulumuzun yaş ortalaması sadece 23.

Devrimci gençliğin ilk TÜRKSOLU'ndan bugüne Türkiye önemli değişimler yaşadı. Bugün Türkiye'de isim hakkı alınmış bulunan 24.000 yayın var, bunların bir kısmı da aynı veya benzer isimleri taşıyor. Ancak o yıllardan bu yana kimsenin TÜRKSOLU isminde bir yayın çıkarmak aklına gelmemiş. Ne yazık ki bu bir tesadüf değil. Türk ve Sol'u biraraya getirmemenin giderek bir tabu haline geldiği bir ortamda bu tabunun üzerine gidiyoruz.

TÜRKSOLU geleneği ne gençlerle ne de 60'larla sınırlı. Bu geleneğin tamamını dikkate aldığınızda elinizde tuttuğunuz gazetenin anlamını ve ne tür bir ihtiyaca cevap verdiğini daha doğru anlamış olacaksınız.

TÜRKSOLU'nu çıkarmaya karar vermeden önce yaklaşık iki yıldır İleri dergisini yayınlıyoruz. Bu derginin temel misyonunu Atatürkçü, ilerici, devrimci gençleri, Türkiye'nin aydın birikimiyle buluşturmak olarak belirlemiştik. Kısa zamanda bu görevin Türkiye için ne kadar acil bir ihtiyaç olduğu ortaya çıktı. Derginin 9 sayısı, her biri 8000 baskı yaparak Türkiye'nin sorunlarını derinlemesine tartışacak ve çözümler üretecek önemli bir kesimin olduğunu kanıtlamış oldu. İleri'de belli bir teorik ve siyasal çerçeve yaratmaya çalıştık önemli aydınlarımızla birlikte. Ve İleri artık kendisinden sonra gerçekten ileri bir adım doğurmalıydı. İşte TÜRKSOLU ülkedeki güncel siyasete, siyasal yapıya hızlı refleksler üretecek, gençlerin ve aydınların ötesine giderek daha da toplumsallaşacak devrimci adımlar atmak amacıyla çıkıyor. TÜRKSOLU bir ileri adım.

Türkiye son iki yüz yılını emperyalist paylaşım mücadelesinin merkezinde geçirdi. Türkiye'de milli bir bilincin oluşmasının tarihidir aynı zamanda bu. Emperyalistlerin sömürgeleştirme tehdidi karşısında giderek, daha önce aşağılanan ve adı bile dikkate alınmayan Türklük ve halk bilinci yeni yeni gelişmekteydi. Mustafa Kemal Atatürk ulusal bağımsızlık mücadelesinin önüne geçene ve bu mücadeleyi zaferle sonuçlandırana kadar da bu bilinç hayallerden ve yanılgılardan başka hiçbir şey ifade edemedi ve ait olduğu halka ulaşamadı.

Bu yüzden Türk milliyetçiliğinin Atatürk'ün devrimci ve gerçekçi kavrayışı ile şekillendiği andan itibaren Türkiye'de bir halk iradesinden sözedilebir. Atatürk'ten sonra da bütün TÜRKSOLU geleneği, halkın ihtiyaçları ve iradesi üzerinde durmaktadır. Bu fikri işlemektedir. Bugün de biz Türkiye'de başkaca bir fikre ihtiyaç olmadığını düşünmekteyiz. Türkiye'de sol bu halk iradesi fikrinden başka bir yerden ortaya çıkmamıştır. Oysa "sol"u halk iradesiyle yanyana getirmemek için elden gelen herşey yapılıyor aynı zamanda. Öyle bir psikoloji yaratıldı ki; sol adına emperyalistlerden bile insanlığı kurtarmak için ileri adımlar beklenirken yalnız Türkler böyle adımlar atmaya yeteneksizmiş gibi davranılıyor. Solculuk Batılılıkla özdeş tutuluyor. Sermaye medyasında radikal solculuk yapılabiliyor ve bu radikalliğin çerçevesi Türk kafasını aşağılamakla sınırlı tutuluyor. Böyle olunca halk nerede, sol nerede?

TÜRKSOLU geleneğine devam etmenin, TÜRKSOLU fikrini işlemenin, Türkiye'deki siyasal mücadeleye TÜRKSOLU'nun ağırlığını koymanın bir ihtiyaç olduğunu düşündüğümüz için çıkıyor TÜRKSOLU gazetesi.

Bu yüzden "Batının değil Türkiye'nin Sermayenin değil, Solun gazetesi"ni yaratmaya ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz. Türkiye sermayenin çıkarları halkın ihtiyaçlarının önüne geçirildiği için büyük bir bunalım

yaşıyor. Ve bu bunalımın emperyalist çıkarlar adına sürüp gidebilmesi için Batıcı bir düşünsel çerçeve sürekli tüm topluma dayatılıyor. Bunun dışına çıktığınız an aforoz ediliyorsunuz. Bu yüzden Türk ve Solu yanyana getirmek üstelik tarihin akışına rağmen günah. TÜRKSOLU bu günahı işlemeyi göze alarak çıkıyor.

Sermayeciliğin ve Batıcılığın yarattığı tüm putlar kırılmalı. Batıcılığın yarattığı tüm düşünsel çıkmaz bir kenara bırakılmalı. Yalnızca Türkiye'nin bağımsızlığı, yalnızca halkın ihtiyaçları dikkate alınmalı. TÜRKSOLU böyle bir siyasal tavrı geliştirmek için çıkıyor.

TÜRKSOLU bir siyasal tavır, siyasal kuvvet vücuda getirmek için çıkıyor. Olanaklarımız bir çok konuda herhangi bir iddiamızın olmayışını açıklar. "Önceden yazmıştık işte çıktı" diyemeyeceğiz, "tarafsız, objektif habercilik" diyemeyeceğiz, "her alanda en son moda"yı takip edemeyeceğiz. "Derviş'le kahvaltıda ekonomi" konuşamayacağız, "Pentagon'a giren ilk Türk" olmayacağız. Buna ne niyetimiz var ne de şükür ki olanağımız.

TÜRKSOLU habercilik yapmak niyetinde değil. Plazalarında oturanlar belki halkın pek alışkın olduğu gerçekleri orasından burasından çarpıtarak onlara tekrar sunmak işiyle meşgul olabilirler. TÜRKSOLU yeni bir sol yorumu yaratmak peşinde de değil. Batılı olabilecek olanaklarımız ve düşüncelerimiz de yok çünkü. Piyasadaki tüm basının yanında son derece iddiasız bu konularda. Bu durumda TÜRKSOLU'nun tek bilgi ve düşünce kaynağı, tek olanağı, kendileri de Türkiye'de mücadelenin bir yerinde olan insanlardır. TÜRKSOLU'nun okurları yazarlarıdır, düşünürleridir, eleştirmenleridir. Bu yüzden TÜRKSOLU gazetesi sermayenin değil solundur. Onda yayımın sürebilmesi için sermayeye değil devrimci fikre ve devrimci katkıya ihtiyaç vardır. Bu yüzden bundan sonraki her sayı Türkiye'in dört bir yanından katkılarla çıkacaktır. Sonuçta tek bir iddiası var TÜRKSOLU'nun. Devrimciliğiyle tarih yaratmış bir geleneğe dayanmak. Bu yüzden kıyasıya mücadele edecek bir gazete.

(TÜRKSOLU, sayı 1, 8 Nisan 2002)

TÜRKSOLU: Emperyalizme karşı direniş merkezi

TÜRKSOLU gazetesi 27. sayısıyla 1. yılını doldurmuş oluyor. Bir siyasi gazete çıkarmanın zorlukları düşünüldüğünde bu yaşgünü bizler için çok değerli. Hiçbir bağımlılığı olmadan, tamamen gençlerin çabasıyla, TÜRKSOLU adına layık bir gazeteyi dimdik ayakta tutabilmenin, her geçen gün geliştirebilmenin ve daha etkin kılabilmenin gururunu yaşıyoruz.

Ancak içinde bulunduğumuz dönemin önemi ve yaşananlar bu gururumuzu bir kenara bırakmayı ve bu 1 yılın ciddi bir muhasebesini yapmayı gerekli kılıyor.

Bir günlük gelişmenin bile onlarca yıla bedel olduğu bir tarihi dönem yaşıyoruz. TÜRKSOLU böylesi bir dönemde Türk halkına rehber olmayı amaçlıyordu.

Gazeteye başlarken birçok kişi gibi tarihi bir döneme girildiğinin farkındaydık. Farkında olduğumuz bir başka şey ise böyle bir döneme elde ideolojik bir silah olmaksızın girilemeyeceğiydi. Bu anlamda 2002'nin tüm gelişmelerine hazırlıklıydık. Ancak bunun dışında, gelen günlerin ne getireceği hakkında en ufak bir bilgimiz olamazdı. Kararların

verildiği herhangi bir iktidar mekanizmasında bulunmuyorduk. Sonuçta 2002 dünyada ve Türkiye'deki gelişmeler açısından herkesin tasavvurundan hızlı ve yıkıcı oldu.

Böylesi bir dönemde ise TÜRKSOLU gazetesinin önem kazandığını ve geniş bir kesimde ihtiyaç haline geldiğini gördük. Doğru bir politika izlediğimizi düşünüyoruz. TÜRKSOLU okurlarının çağı ve Türkiye'nin kaderini değiştirecek olan bu gelişmelere hazırlıksız yakalandığını kimse iddia edemez.

Ezilenlerin milliyetçiliği ile düzenden kopuş

Bunun elbette bir sebebi var. TÜRKSOLU daha başından belirgin ve net bir ideolojik pozisyon aldı. İlk sayımızdaki manifestomuzda yayınladığımız ilkeler açıktır:

Milliyetçiyiz. Dünya çapında emperyalizm karşısında ezilen ulusların tarafındayız ve anti-emperyalistiz. Ezilenin yanında olmak bir sınıfsal tavırdır. Bunun için emekçilerin tarafındayız, sosyalistiz ve soluz. Sonuçta milliyetçilik ve sosyalizm temel ideolojik dayanaklarımız olduğundan, Türk ve sol bizim için ayrılmaz iki kavramdır.

TÜRKSOLU gazetesini yaratan bağımsızlığın-bağlantısızlığın bu noktada şekillendiğini görmek gerekir. Milliyetçilik ve solu bir hareketin temeli haline getirmek TÜRKSOLU'nu tüm düzen kuvvetlerinden özgürleştirmektedir. Bunun için 2002'nin tüm gelişmeleri içinde keskin bir tavır alabildik. "Batının değil Türkiye'nin, Sermayenin değil Solun Gazetesi" olarak yaptığımız çıkışın sıradan-tekdüze bir çıkış olmadığını göstermeye çalıştık.

Hangi düzen kuvveti milliyetçidir ve hangisi soldur? Elbette düzen milliyetçilere ve sola oltalar atmaktadır. Bu oltalara takılan balıklar da bolca mevcuttur. Ama TÜRKSOLU'nun aldığı tavırda düzen yoktur.

Bu yönde yarattığımız çıkış, 2002 ve 2003'te gelişen tarihsel olaylar içinde düzgün bir tavır alabilmemizin temeli oldu. Bu yönde inatçı bir ikna çabasını TÜRKSOLU gazetesi ile yaratmaya çalıştık. 1. yılımızın sonunda görüyoruz ki, bizim kesin çizgili tavrımızla ikna edemediğimiz geniş bir kesimi hayatın kendisi ikna etmektedir. Düzene sarılarak ayakta kalmaya çalışan tüm kesimler savrulup dağılmaktadır. Bunların kendilerine nasıl bir etiket taktıkları hiç farketmez, ister sol, ister milliyetçiyim desin, düzen içinde kalma çabası iflas etti.

Ezilenden yana olmayı bırakan sol, Batıdan korkan milliyetçilik

Türkiye açısından kritik olan AB kampanyası hem "milliyetçilerin" hem "sol"un tavrının sınandığı bir süreç oldu. TÜRKSOLU'nun ilk siyasi

deneyimlerini de bu kampanya karşısında yaşadık.

TÜSİAD solculuğunu ve bölücü yasaları firesiz geçiren milliyetçiliği bu arada tanımış olduk. Burada yazılanları-çizilenleri tekrarlamanın bir anlamı yok. Ama TÜRKSOLU sayfalarında yer bulan iki tespiti yinelemenin faydası var.

Birincisi, Türkiye'de sermayenin politikasıyla yanyana gelmekten ve aynı şeyleri savunmaktan çekinmeyen bir sol anlayış oluşmuştu. TÜRKSOLU'nun 2. sayısında bunu "komprador sol" olarak tanımladık. Tekelci sermayeyle aynı "demokratikleşme" perspektifi ve bu perspektif içinde AB süreci savunuluyordu.

Bu yönelişin tek bir sebebi vardır: Belli bir sol anlayış ezilenden yana olmayı ve bağımsız olmayı bırakmıştı. Türk halkının çıkarıyla bu "sol"un çıkarı arasında bir uçurum oluşmuştu. Bunlar AB sürecinden, bir Tuncay Özilhan gibi, bir Mesut Yılmaz gibi, bir Ertuğrul Özkök gibi, bir Sakıp Sabancı gibi fayda umuyorlardı. AB yurttaşıydılar.

Solculuğu mu bırakacaktık?! Şablonları bırakmayı tercih ettik

Solculuğumuz içinde bizi Batıyla bağlayan en ufak bir bağ yoktu. Batıdan ezilen halka haydutluktan başka bir şey gelmeyeceğini biliyorduk. AB'ci politikaları ve bunun Türkiye'de tekelci-tefeci sermayenin politikası olduğunu teşhir etme yolunu seçtik. Oysa komprador sol Türkiye'deki bu oligarşik ve darbeci sürece açıktan destek veriyordu.

İkinci tespit ise "milliyetçiler"e ve "ulusalcı"lara ilişkindi. Bunların tüm uygulamalarında Batı karşısında bir aşağılık kompleksinin esiri olduklarını yazdığımızda milliyetçiliği bir siyaset değil bir ideoloji olarak tanımlıyorduk. Milliyetçiliği basit taktikler haline getirenler yanıldılar. Batıya yanaşarak, ezilen dünyaya karşı Batının yanında olarak millyetçilik yaptıklarını sandılar. Bu arada medyanın TÜSİAD sözcüleri onları Ortadoğu çöllerine savrulmakla tehdit ediyordu. Korktular. Partilerini böldürdüler, iktidarlarını teslim ettiler. Bölücü AB yasalarına hep beraber oy verdiler. Neden?

Çünkü ezilenlerin safında olarak bizim gördüklerimizi, düzen sözcüleri olarak onlar göremezlerdi. Biz solun şablonlarını kırarak "damarlarımızdaki asil kanla" övünegelmiştik. Onlar milliyetçiliğin aynı parlamentoları gibi Batıdan ithal olduğunu sanıyorlardı.

Darbeyi görmezden gelmek!

2002 Haziran'ı ve Kasım'ı arasındaki dönemde (6.-11. sayılar) AB sürecini ve Türk siyasetindeki ciddi gelişmeleri bu perspektif içinde değerlendirdik. Gazetecilik olarak da TÜRKSOLU'nun Türk siyasetine

ilişkin ilk sınavıydı denilebilir bunlar.

İlginç olan bir tespitimiz ise şu: Türkiye'de bütün varlıklarını darbe edebiyatı üzerine kuran sağ-sol siyasetçiler, apaçık bir darbeyi görmezden geldiler. TÜRKSOLU'nun "TÜSİAD'ın AB darbesi" ve "3. Meşrutiyet: Darbeler ve entrikalar dönemi" başlıklarıyla belgelediği süreç Türkiye'nin kaderinin tayini açısından büyük önemdedir. Aynı zamanda bir tarihi belge olarak Türk siyasetinin karakterini de tescillemektedir.

Yaşananlar içinde kimisinin partisi bölündü, kimisi apaçık bir seçim hezimetine yürüdü, kimisi bir paçavra gibi kullanılıp atıldıktan sonra yüzsüzlükle sırıttı. Ama neden kendilerine karşı yapılmış olsa bile darbeyi görmezden geldiler? Ayrıca o arada solun görevi de en azından bu darbeyi teşhir değil miydi?

TÜRKSOLU'nda mesele bir tarihi perspektif içinde 3. Meşrutiyet kavramı ile konuldu. Türkiye bir paylaşım süreci içindeydi. Kritik bir dönemde AB'nin ve ABD'nin bir paylaşım mücadelesine sahne oluyordu. Meşrutiyet, Batılı herhangi bir emperyaliste bağlılık konsepti içinde Türkiye'nin parçalanmasıydı. Bu aynı zamanda bir darbeler sürecidir de. Meşrutiyet Türkiye'nin parçalanması ve toprak kayıpları döneminin tarihsel adıdır.

TÜSİAD ve Aydın Doğan'ın örgütlediği darbe

Türk siyaseti darbeyi görmezden gelirken, TÜRKSOLU devrimci gazeteciliğn yapması gerekeni yaparak darbenin tüm sorumlularını teşhir etti.

TÜRKSOLU manşetleri içinde darbenin, sremayenin darbesi olduğunu vurguladık. TÜSİAD tüm darbe sürecinde yasadışı bir örgüt görevi yapmıştı. Belli başlı sermaye grupları toplanarak, kendilerinde Türkiye'deki rejimi belirleme ve değiştirme hakkını görüyorlardı.

Tuncay Özilhan'ın sözcülüğünü üstlendiği darbeci örgüt, elinde en büyük silah olarak kriz silahını tutuyordu. Öyle ki Ecevit'le Sezer arasındaki tartışmadan kriz çıkabilirken, koskoca koalisyon yıkıldığında piyaslarda deniz çarşaf gibiydi. TÜRKSOLU kriz silahının siyasi bir silah olduğunu 7. sayısında "TÜSİAD düğmeye bastı: Yeni kriz kapıda" kapağıyla verdi.

Darbenin en önemli özelliği ise diğer örgütçü Aydın Doğan medyasıydı. Medya artık sermayenin ve iktidarın sözcüsü olmaktan çıkmış, bizzat darbe örgütleyecek toplumsal bir konuma ulaşmıştı.

Bu iki örgütün ve darbe sürecinin teşhiri Türkiye'de düzenin nasıl bir oligarşik konuma ulaştığının da göstergesi olmuş oldu.

Darbe AB yasalarını geçmesi için yapılmıştı ve başarılı oldu.

Darbe sürecinin ardından girilen seçim süreci ise artık iş işten geçtikten sonra Türkiye'yi hangi emperyalistin yöneteceğinin belirlenmesiydi. Bu darbeden sonra seçimin çok bir önemi kalmamıştı. Türkiye artık darbelerle yönetilmekteydi.

Ancak seçim darbeciler açısından yine de tehlikeliydi. Nitekim, seçim sonucunda, AB'ci ve IMF'ci partiler halk tarafından cezalandırılmış oldu. Sonuçta ise kazanan yine bir emperyalist kutup olacaktı.

Seçimlere gidildiğinde bir Amerikancı savaş hükümetinin kurulacağını da öngörüyorduk. Parçalanma her iki yoldan da yürümekteydi. AB'ci yol ve ABD'ci yol. Bu yollar arasında bir seçim Türk halkı açısından celladı seçmekten başka bir anlama gelmemekteydi. Seçimlerde "Bölücü siyaset oy yok" diyerek oy kullanmama çağrısında bulunduk.

TÜRKSOLU'nun Batı karşıtlığına koşut olarak anti-parlamenter devrimci tavrının bir somut yansıması oldu bu çağrı. Manifestomuzda "Kuvayı Milliye arayışı" olarak belirginleştirdiğimiz yönelim, somut bir tavır ve eylem biçimi haline gelmekteydi.

TÜRKSOLU okurlarını 3 Ağustos-3 Kasım sürecinde Türkiye'nin içinde bulunduğu meşrutiyetçi dönüşüme hazırlamak ve harekete geçirmek konusunda yoğun bir çaba harcadı.

Atatürkçülük ve sosyalizm

Aslında Türkiye'de yaşanan bu gelişmeler çok açık ve bildik gelişmelerdir. Medyada ve siyasete ilişkin gördüklerimiz alenen halka karşı ve halka rağmen, cumhuriyetin devlet felsefesine aykırı olduğu açıklıkla görülebilen gelişmelerdir. Ayrıca Meşrutiyet'e dönüş olarak formüle ettiğimiz gelişmeler bir tarih bilinci içinde kolaylıkla çözümlenebilir. Türkiye'de Kemalizme karşı bir yapı oluşturma süreci bir darbe ile sonuçlanmış ve Cumhuriyet öncesi parçalanma dönemine tekrar dönülmüştür.

Ama buna rağmen bu açık gelişmelerden sonuç çıkarmak ve tavır geliştirmek konusunda ciddi bir sıkıntı yaşanmaktadır. Siyaset sınavında çıkardığımız sonuç, insanlarımızın sorunların çözümüne yönelik anahtarlarını yitirmiş oldukları gerçeğidir. Görüş alanı ciddi ölçüde daraltılmıştır.

Açıklıkla görülebilecek olan şeyler neden görülememektedir Türkiye'de? TÜRKSOLU'nun önemli bir çabasının kavramları yerli yerine koyarak gerçeklerin görülmesini kolaylaştırmak olduğunu söylemeliyiz. 60'larda olduğu gibi bugün de devrimci bir siyaset üretmek konusunda üzerinde en çok mücadele yürütülmesi gereken kavram ise Atatürkçülüktü.

TÜRKSOLU Atatürkçü bir çıkışın ürünüdür. TÜRKSOLU'nun ilk

sayılarına tekrar dönüp baktığımızda Atatürkçülük konusundaki kavgamızın ne kadar belirgin olduğunu göreceğiz.

Burada iki tür anlayış, görüş alanını daraltarak ve devrimcilerin bugünkü sorunlarına kaynaklık etmektedir. Birincisi Atatürkçülüğü Batılılaşma ve aydınlanmacılık olarak tanıtma hastalığıdır. Atatürk devriminin doğasına aykırı olan bu tanımlama aşılmadıkça da düzgün antiemperyalist bir tavrın alınmasına imkan yoktu.

Öyle ki bu anlayış ilk sayımızda Filistin'i ve Yaser Arafat'ı ele almamızı sorun yapabilmekte, dünya çapındaki gelişmeler açısından çok tayin edici olan ABD'nin Afganistan saldırısını ise mazur görebilmekteydi. Böyle bir anlayışla Atatürk'ün "mazlum milletlerin kurtuluşu" anlayışını bağdaştırabilmenin imkanı var mı?

Bu anlayış milliyetçi bir tavrın geliştirilmesini de engellemektedir. Batıyı uygarlığın beşiği olarak kutsamak, Atatürk'ün milliyetçiliğinin - hele içinde bulunduğumuz dönemde- bir karikatüre indirgemek anlamına geliyordu. Oysa Atatürkçülük açıkça mazlum millet milliyetçiliğidir.

İkinci bir anlayış, solun Atatürkçülüğe karşı geliştirdiği anlayıştı. Sol, sosyalizmle Atatürkçülüğü birbirinin karşısına koyarak politika yürütüyordu. Ortaya çıkanın bir ucube olduğuna şüphe yok. Anti-emperyalist bir mücadele içinde yaratılmış değerlere solun saldırısı solun halka yabancılaşmasının kaynağını oluşturuyordu. Atatürkçülük reddedilince yerine ikame edilen sosyalizm değil, adi bir liberal demokrasicilik olmuştu.

Bu noktada TÜRKSOLU'nda Atatürkçülük ve sosyalizmi birbirinden ayırmayan bir perspektifin mücadelesini verdik.

Atatürkçülük ve sosyalizm tek bir Deniz Gezmiş yarattı

Bu belirleyici bir mücadeleydi. Ve bugün kendince bazı kesimlerin şablonlarına sarılıp bizi kendi kendilerine aforoz etmelerinin kaynağında bu tavır yatmaktadır. Atatürkçülük ve sosyalizmin birliği neden bu kadar önemlidir? TÜRKSOLU bu konuda sistematik bir yayın politikası izledi.

Sorunun cevabı yine TÜRKSOLU'nun düzen karşısında aldığı radikal tavırdan kaynaklanmaktadır. Bugün halkın üzerinde tekelci-tefeci ve Batıcı bir diktatörlük haline gelen düzen neye karşı gelişmiştir. Bugünkü düzen Kemalizmin, sömürgeleştirilmiş uydu toplumsal yapıyı ve komprador siyaseti tasfiye eden devrimine karşı girişilen çabaların ürünüdür. O zaman düzen karşıtlığının temel dinamiğinin Atatürkçülük ekseninde gelişmesinde şaşırılacak bir şey olmaması gerekir. Teorik olarak varılabilecek bu sonuç, Türk solunun geleneği takip edildiğinde de somut olarak görülebilecektir. TÜRKSOLU'nun 3. sayısında çizdiğimiz Deniz

Gezmiş portresi ve "30 yıl sonra Gençlik Ne İstiyor?" kapağı tavrımızı etraflıca anlatmaktaydı.

Peki belli kesimlerin Atatürkçülükten tamamen kopmaları solun hödükleşmiş önderliklerinin kafasızlığından mı kaynaklanmaktadır sadece?

Sorun tek yanlı çözülemez, Atatürkçülük adına da sosyalist bir perspektiften uzaklaşılmıştır zamanla. O zaman sosyalizmi kavrayamamış Atatürkçüler, Kemalist devrimi tasfiye eden sürecin dünya çapında ve Türkiye içerisinde tamamen sınıfsal dinamikler ile gelişmesini anlayamamaktadır. AB, Kemalizmi Türkiye'nin önünde engel ilan ederken, bir sömürgeci yaklaşım içerisindedir, ama AB'yi hâlâ lanetlemeyen Atatürkçüler mevcuttur. Sermaye ise 50 yıldan fazla süredir Kemalist devrimi tasfiye ederek halk karşısında imtiyazlanmak istemektedir, bunun karşıtının emekçi mücadelesi olduğu kavranamamaktadır.

Kavramların toplumsal ve tarihsel temellerinin yitirilmesi, açık gerçekler ve siyasi gelişmeler karşısında devrimci bir tavrın gelişmesini engellemektedir. Bu yüzden TÜRKSOLU bilimsel bir bakış açısı geliştirmeye özen göstermiştir. Bu çerçevede Atatürkçülük ve sosyalizmi birbirinden ayırmak, halkçı devrimciliğin yegâne imkanını yitirmek olacaktır.

Kemalizme ihanet ve Kuvayı Milliye

Bu görüş darlığı ile devrimci reflekslerin yitirilmesinin yegâne sonucu, muhafazakâr alışkanlıklara hapsolunması olmuştur. Türk siyaseti bu yönde siyasi tuzaklar ile doludur. Halk her seferinde bir çıkmazda bırakılmakta ve kötünün iyisi adına muhafazakarlığa hapsedilmektedir.

Türk siyasetinin iki kanadı bu anlamda 50 yıldan fazla süredir sağcılık yarışına girmiş durumdadır. TÜRKSOLU bu tespiti önemle vurguladı. 13. sayımızda "Kemalizme ihanet" manşetini atarak bu siyasi tuzakların en önemlilerinden birisi konusunda uyarıcı olmaya çalıştık. Kemal Derviş'in CHP'ye montesiyle güncelleşen ihanet politikası, aslında 60 yıllık bir tuzağın yeniden tezahüründen başka bir şey değildi. CHP bir yandan da AKP'nin alternatifi olarak pompalanmaktaydı. Düzen, şeriatçısından isteyene AKP'yi, laikinden isteyene CHP'yi sunmaktaydı. Halka ise bir kez daha devrimcilik yerine muhafazakarlık öneriliyordu. Düzenin bekası adına ya AKP'ye ya CHP'ye yüklenmeliydik.

CHP üzerinde yazdıklarımızın, CHP'li önemli bir kesim üzerinde etkili olduğunu ve CHP içerisinde yapılan tartışmalarda önemli bir malzeme ürettiğine şahit olduk. Antikemalist AKP ve Kemalizme ihanet CHP'si 3 Kasım sonrası kolkola girmeyi tercih etti. Seçimde muhafazakârlıkta ısrar ederek "kerhen" oy verenler iki partinin de birbirinin alternatifi olmayıp

yalnızca halkçı bir rejimin -Kemalizmin- alternatifi olduklarını kısa zaman içinde yaşayarak gördüler.

TÜRKSOLU gazetesinde Kemalizme alternatif yaratma politikasının iflasını da ısrarla vurguladık. Gençler olarak herhangi bir siyasi parti örgütlenmemiz olmamasına rağmen, insanları bu Antikemalist siyasete destek vermekten alıkoymaya çalıştık. Bunun yerine belli bir devrim stratejisine dayanan Kuvayı Milliye seçeneğini okurlarımızla tartışma yoluna gittik. Her halükârda muhafazakarlık yerine devrimcilik konmalıydı. Komprador Türk siyaseti yerine bir Kuvayı Milliye seçeneği yaratılmalıydı.

Bu devrim stratejisi, TÜRKSOLU geleneğinde de açıklıkla görülebileceği gibi, halk-ordu-aydın-gençlik ittifakına dayanmaktadır. Biz böylesi bir ittifak kurulmaksızın, halka kurulmuş siyaset tuzaklarından ve düzenin kendisinden kurtulmanın mümkün olmayacağını görüyoruz. Biz Türkiye'nin böyle bir ittifaka ister istemez yöneleceğini de TÜRKSOLU'nda anlatmaya çalıştık.

Bu da Kemalist devrimin yarattığı Türkiye gerçeğinden kaynaklanmaktadır. Antiemperyalist bir Bağımsızlık Savaşı ve milliyetçi bir devrim ile kurulmuş Kemalist devlet geleneğinin karşısında ABD sübvansiyonu ile kurulmuş antikemalist parlamenter düzen durmaktadır. Çatışma o kadar derindir ki, bugün iktidar kendi milletvekillerine ABD'ci politikalarını kabul ettirmekte zorlanmaktadır. Devlet kurumları içerisinde ciddi görüş ayrılıkları belirmektedir. Çünkü Türkiye'nin hızlı gelişmeler içerisinde yaşayarak kaderinin belirleneceği günler içinde bulunmaktayız.

Kuvayı Milliyecilik bir ruh halinde her kesimi sarmaktadır. Ancak gerçekçi olmak durumundayız. Kuvayı Milliye'nin tek gerçek şekli, belli bir devrim stratejisine dayanan halk iradesinin gerçekleşmesidir. Atatürkçülük dışında bir Kuvayı Milliye seçeneği yaratmanın imkanı olmayacaktır. Bunun için ise ayrı ayrı ideolojiler ve siyasetleri bir çatı altında buluşmaya değil, herkesi Kemalizme çağırıyoruz.

Türk Ordusu'nu tasfiye planı

Devrimcilikte ve devrim stratejisinde ısrar etme tutumumuz, siyasi mücadele içinde en ciddi tezahürünü ordu üzerine yazdıklarımızda bulmaktadır. 2002 yılında Türk ordusuna yönelik bir tasfiye planı uygulandığını görmekteyiz. Bu planın sahipleri Batılı emperyalistlerdir. Siyasi hattını ordu düşmanlığı üzerine kurmuş olan sağ-sol siyaset anlayışları emperyalistlerin Türkiye üzerindeki planlarını görememekteler veya gizlemekteler. Ordu düşmanlığı üzerine kurulu politikanın hızla emperyalistlerin kucağına oturduğunu görmekteyiz.

Oysa TÜRKSOLU'nda devrimciliğin temel kriterini antiemperyalist olmak üzerine kurmuştuk. Bu durumda ordu konusundaki emperyalist planlar karşısında durmak da devrimci bir görev olmaktadır. 2002 yılı içinde Ordu'yu tasfiye planı çeşitli defalar Türk halkının önüne sürüldü.

AB, Türk Ordusu'nu tasfiye etmek konusunda aceleci ve ısrarlı bir tavır takınmaktadır. 2002 yılı içinde AB sürecine ilişkin kriterlerin en önemlileri arasında Türk Ordusu'nun devlet politikaları üzerindeki belirleyicinin kırılması yer alıyordu. AB tarafından bu yönde Ordu'ya çeşitli saldırılar ısrarla sürdürüldü. 3 Ağustos yasaları ile AB'nin bu tasfiye planı doğrultusunda önemli yol da alınmış oldu.

TÜRKSOLU olarak, iktidarların bu tasfiye planı doğrultusunda Batıyla işbirliği içinde olduğunu teşhir etmeyi önemli bir görev olarak belirlemiştik. 3 Ağustos yasaları gibi belirgin bir örnek Kıbrıs konusunda yaşandı. AKP iktidarı Kıbrıs'ta doğrudan Kıbrıs Türk halkına ve Türk Ordusu'na karşı yürütülen planların savunuculuğunu yürüttü uzun süre.

ABD ise Türk Ordusu'nu tasfiye planını başka bir yöntemle sürdürmektedir. ABD ile AB'nin Türkiye bakışlarındaki ve çıkarlarındaki ayrılıklarından kaynaklanan farklı planlar bizi şaşırtmamalıdır. Sonuçta aynı emperyalist karakter içide Türk milliyetçiliğine ve Kemalizme saldırılmakta, Türk vatanı savunmasız bırakılmak istenmektedir.

ABD planları Kuzey Irak'ta kurulacak bir Kürt Devleti ile Türkiye'nin de kontrol altında tutulmasını içermektedir. TÜRKSOLU Ekim 2002'deki 15. sayısında "Bugün Irak'ta yarın Türkiye'de, kukla Kürt Devleti'ne engel olalım" kapağıyla ABD'nin Kürt devleti planını gerçekleştirmek için nihai adımlar attığını duyuruyor ve bunu engellemek için başta Türk Ordusu'na çağrıda bulunuyordu. ABD Planının başarısı ise ancak Türk Ordusu Kuzey Irak'ın dışında tutulursa başarılı olabilecekti.

Ancak üzülerek gördüğümüz bir gerçek de şu oldu: Gerek AB'nin gerekse ABD'nin Türk Ordusu'na yönelik tasfiye planları henüz kırılabilmiş değil ve planlar da önemli, belirleyici başarılar kazandılar. 3 Ağustos yasaları ve ABD'nin Kuzey Irak planındaki gelişmeler bu açıdan kaygı vermektedir. TÜRKSOLU olarak darbeye ancak darbeyle karşı çıkılır diyerek 3 Ağustos sürecine müdahale edilmesi gerektiğini savunduk. Ordu bu yasaların geçmesine karşı olduğunu belli etse de izleme tutumunu tercih etti. Kuzey Irak'ta ise durum şimdi bizim Ekim'de yaptığımız çağrıda olduğunudan çok daha tehdit edici boyutta.

TÜRKSOLU olarak emperyalist devletlerin ve işbirlikçi siyasetin tasfiye planları karşısında Türk Ordusu'nun savunulmasını vazgeçilmez bir tutum olarak görüyoruz. Bu tutum bir devrim yoluna sahip olmak konusunda ısrarcı tutumdur.

Bölücülüğe karşı TÜRKSOLU

Gerek ABD'nin planları doğrultusundaki Kuzey Irak'ta kukla Kürt Devleti tehlikesi, gerekse de AB planları ile Türkiye'nin içinden kışkırtılan Kürtçülük tehlikelerine karşı tüm halk kuvvetlerin uyanık durması gerektiğini savunduk.

Türkiye'de sola sızdırılan bölücülük virüsüyle savaş ise bu konuda TÜRKSOLU'nun üstlendiği önemli görevlerden biri oldu. "Sol", emperyalizm ve ezilen uluslar arasındaki sınıf mücadelesine dayanan devrimci tahlilden vazgeçtiği için, bölücülüğü bir tehdit olarak algılamadı. Oysa ezilen ulusların tüm mücadelelerine bakıldığında, emperyalistlerin böl-yönet politikalarının, bu uluslar ve bu ulusların devrimci mücadelesi açısından büyük tehdit oluşturduğunu görmek zor değildi. Oysa Türkiye'de liberal-Batılı virüs, bölünmeyi ve Sevr gerçeğini bir paronaya olarak gösterdi. TÜRKSOLU olarak hem üçüncü dünya gerçeğini ülkemize aktararak hem de Türkiye üzerindeki planları teşhir ederek emperyalizmin böl-yönet planlarına karşı devrimci tavrı hatırlatmaya çalıştık.

Daha 5. sayımız "Paranoya değil gerçek: Emperyalizm böler" kapağıyla çıkıyordu. Biz bu kapakta, Afrika'dan, Latin Amerika'dan, Güneydoğu Asya'dan örnekleri göstererek bölücülüğün ezilen uluslar açısıdan nasıl bir tehdit oluşturduğunu açıklıyorduk. Endonezya parçalanarak, Doğu Timor daha yeni ortaya çıkarılmıştı. Bir takım solcunun da desteklediği bölünmenin gerçek niteliği Doğu Timor'un bağımsızlık seromonisinde baş köşede ABD Başkanı Clinton'un belirmesiyle ortaya çıkmış oldu. Bu kapağı yaparken belli bir kesimi ikna etmek için yoğun çaba harcadık. Ve bugün ABD'nin Irak saldırısı ve Türkiye ile ilgili tutumunun açığa çıkmasından sonra Türkiye'nin karşılaştığı Sevr ve bölünme tehdidi burjuva medyasının sütunlarına bile girebilmektedir.

Sorun değil Milli Dava

Türk siyasetinin ihanete varan bölücülüğünü teşhir etmeyi en önemli görev bildik. Aslında özünde bölücü olan sol değil Türkiye'nin siyaset kurumuydu. Bu tesbitin doğruluğunu Kıbrıs'ta hep beraber yaşadık. Vatan diye bir kaygısı olmayan NATO mollası, Kıbrıs'ı ve oradaki vatandaşlarımızı Ruma teslim etmek için elinden geleni yaptı. Bunda amaç, Batının iktidara desteğini yaratmak ve milli güvenlik politikalarını zedelemekti. Komprador solun işbirlikçiliğini de bu gerici iktidara destek olmak biçiminde Kıbrıs konusunda yaşadık.

TÜRKSOLU vatanseverlik sınavının en önemlisini Kıbrıs'ta verdi. TÜRKSOLU'na "toprak mı önemli insan mı" diye soran liberal zevzeklere önemli olanın vatan olduğunu gösterdik. Bu hem topraklarımızın

yitirilmesini hem de Türk halkının katliamlara maruz bırakılmasını engellemek için Kıbrıs'ta aldığımız tutumdu. Milli önder Rauf Denktaş'a yönelik her türlü saldırıyı da cevapladık. Kıbrıs'ı bir sorun, Denktaş'ı da çözümün önünde engel olarak göstermek isteyenlere cevabımız 18. sayıda "Kıbrıs: Sorun değil milli dava" kapağıyla oldu.

TÜRKSOLU'nun Milli Dava konusunda yaptığı yayın ve TÜRKSOLU'na bağlı gençlerin her platformda ısrarlı savunma hattı Türk kamuoyunu uyanık tutmada önemli bir misyon üstlendi.

Dünyaya açılan pencere: Anti-emperyalizm

TÜRKSOLU'nun milliyetçi politika izlemesi liberallerin (özellikle liberal solun) klasik saldırılarına neden oluyordu. Deniyordu ki; milliyetçilerin gözü dünyanın gerçeklerine kapalı. Milliyetçiler içe kapalı bir politika izliyorlar. TÜRKSOLU ise bu saçma ve sığ teze her seferinde dünyanın gerçeğini bunların yüzüne vurarak cevaplamayı seçti. TÜRKSOLU'nun Türkiye siyaseti içinde aldığı belirgin ve uzlaşmaz tavrın esası dünya çapındaki mücadeleye bakış açısından kaynaklanıyordu.

Dünyaya gözleri kapalı olanlar Amerikanofiller ve Avrupa hayranlarıdır. Batı haydutluğunun medyadaki paralı askerleri dünyaya at gözlükleri ile bakmaktadır. ABD gücüne tapınanlar, Batının mutlak üstünlüğüne inananlar, ezilenlerin her çıkışında şaşkına döndüler. Filistin'de çocukların İsrail tanklarına taşlarla saldırmaları bunları deliye döndürüyordu. Amerikan "uygarlığının" simgesi olan ikiz kuleler ve Pentagon saldırıya uğrayınca ne yapacaklarını, ne yazacaklarını şaşırdılar. ABD'nin bombalarıyla, özel harekât timleriyle Afganistan'a uygarlık götüreceğini duyunca sevindiler fakat, aradan iki yıl geçtiğinde Ladin hâlâ Amerikalıları tehdit etmeye ve yok etmeye devam ediyordu.

Ufukları Batı haydutluğuyla kapalı bu kesimler şimdi ise her gün Irak'ta ölüp ölüp diriliyor. İki gün içinde ABD'nin Irak'ı bitireceğinin hesaplayan bu çevreler Irak direnişe başladıktan bir hafta sonrasına kadar köşelerinde ne yazacaklarını şaşırdılar. Türklükle değil dünya vatandaşı olmakla övünen köşe yazarları direniş boyunca havadan sudan bahsetmeyi tercih ettiler, ya da her gün başka bir yalan uydurarak bağlılıklarını tazelediler.

Ezilenlerin her direnişi sadece paralı Amerikan askerlerini değil, bizim "enternasyonalist" solcuları da şaşkınlığa uğratıyordu. İkiz kuleler yıkıldığında Pentagon askerleri ve Dünya Ticaret Merkezi'nin kan içici spekülatörleri için üzülmeyi tercih edenleri, Filistin'de "hepimiz İsrailliyiz" diye yazacak kadar aşağılıklaşanları, Irak'ta Bush'tan çok Saddam'a

savaş açmayı solculuk sananları da hep gördük.

Gerek medyadaki paralı askerlerin gerekse diğerlerinin sonuçta dünyanın gerçeklerini görmelerine hiçbir olanakları olmayacağını başından beri vurgulamıştık. Bunların hepsi Batıya belli ölçülerde bağlılığın sonuçlarıydı. Böyle bir bağlılık içinde ezilenlerin tavrını anlamaya da, anlatmaya da imkan yoktu.

Buna karşın TÜRKSOLU'nun geçtiğimiz yıl içinde dünya çapında yaşanan gelişmeler içinde aldığı tavır her seferinde büyük yankı uyandırdı. TÜRKSOLU'nun bu yöndeki değerlendirmelerinin gerek TÜRKSOLU çizgisine yakın okur kitlemiz arasında, gerekse sağ-sol çeşitli siyasi kesimler içinde tartışıldığını gördük. Aslına bakılırsa, dünya çapında ezilenlerden yana aldığımız tereddütsüz ve radikal tavır TÜRKSOLU gazetesinin kimliğinin oluşmasındaki en belirleyici tavır oldu. TÜRKSOLU, büyük ölçüde bu tavrımız üzerinden tartışıldı. TÜRKSOLU'nun Türk siyasetinde aldığı tavır, dünya çapındaki mücadelede aldığı tavrın bir yansıması oldu. Bu anlamda kimin daha dünyalı olduğunu şimdi tartışmak gerekiyor.

Amiral battı

Bu anlamdaki en önemli sayılarımızdan biri şüphesiz ki 11 Eylül'ün birinci yıl dönümünü değerlendirdiğimiz 12. sayı; "Amiral battı" oldu. "Amiral battı" da 11 Eylül saldırılarıyla birlikte ABD hegemonyasının yıkılmakta olduğu bir sürece girildiğini açıklıyorduk. ABD'nin emperyalist zorunluluklardan ötürü asla kazanamayacağı bir saldırganlığa girdiğini görüyorduk. ABD'nin Doğu seferi Büyük İskender'in Doğu seferinden farksız olacaktı. ABD'nin yıkılışında ezilen ulusların inisiyatifinin ön plana çıkacağını söyledik.

Eylül 2002'de TÜRKSOLU'nda bunları yazdığımızda, değerlendirmeleri abartılı bulanlar, Irak direnişi karşısında şakınlığa uğradılar. Oysa ABD saldırganlığına karşı bir vatan savunmasının değerini iyi biliyorduk. Daha saldırı başlamadan Irak direnişi ABD saldırganlığını dünya çapında sarsmış, ABD'nin bugüne kadar dayandığı Batı ittifakı ve uluslararası kurumlar içinde büyük çatlamalara sebep olmuştu. ABD'nin Irak'ta olmasa bile Ortadoğu'da büyük bir rezalete ve iflasa doğru gittiğini hâlâ vurguluyoruz.

Filistin üzerine yazdıklarmız da aslında bunun belgesidir. İşte Filistin'de 50 yıldan fazla süredir bir işgal sürdürülmektedir. Dünyanın silahlanma bakımından en savumasız halkı, ABD destekli en militer devletine 50 yıldır kök söktürmektedir. TÜRKSOLU'nun ilk sayısı da Filistin'le başlamaktaydı. O gün Arafat portresini kapağımızda bayrak-

laştırıp "İntifadaya devam" dediğimizde, "Atatürkçülerin bununla ne ilgisi var" diyenler geçen yıl içinde her gün İntifada mantığının doğrulandığını gördüler. Hatta en Batılı eylemler bile kendilerini "küresel intifada" olarak adlandırıyordu. Daha o gün İsrail işgaline karşı "canlı bomba"ları savunduğumuzda şaşkınlığa uğrayanlar, bugün ABD'yi tir tir titreten bu savaşçıların, Iraklıların da en meşru savunma refleksi olduğunu görmekteler. Oysa yöntem önemli değil TÜRKSOLU'na göre: Her koşulda bir şekilde işgalci kovulmalıdır. Emperyalistler dünya yüzeyinde işgalcidirler. Onların sivili ve askeri yoktur.

Üçüncü Dünya dayanışması ve Che olmak

TÜRKSOLU'nda Üçüncü Dünya dayanışmasını örneklerine de büyük önem verdik. Filistin'de Arafat'ın, Irak'ta Saddam'ın, Venezüela'da Chavez'in koşulsuz destekçisi olduk. Gazete sınırları içinde kalmayarak doğrudan destek gösterilerine ve kampanyalarına da öncülük ettik. Atatürkçülüğün sözkonusu olan "mazlum milletler" olduğunda koşulsuz destek vermek olduğunu anlatmak TÜRKSOLU'nun sistematik yayın yaptığı önemli konulardan biridir.

Geçtiğimiz yılın emperyalist karanlığı içinde Üçüncü Dünya dayanışması yönündeki gelişmeler hep ışık kaynağı oldu. Venezuela'nın devrimcisi Chavez'le Saddam'ın, ve Fidel Castro'nun yan yana gelmesi 21. yüzyılın kaderini belirleyecek önemde gelişmelerdir. Paralı asker medya yalnızca Chavez'in devrildiği yönündeki haberlere açıkken, TÜRKSOLU bu yönde dünyaya açılan bir pencere haline geldi.

TÜRKSOLU olarak antiemperyalist tavrımızı, hepimiz Che gibi olalım çağrısıyla, hem bir eylem hem bir yaşam biçimi olarak belirtiyorduk 14. sayıda. "Che emperyalizmle savaşa çağırıyor" kapağıyla antiemperyalist mücadeleden neyi anladığımızı açıklıkla ifade ettik. Che elbette ki Türkiye'deki anti-emperyalist mücadele açısından en büyük örneklerden birini teşkil etti hep. Ama biz anti-emperyalizmin en somut anlamının birer Che olmaktan geçtiğini vurgulamayı gerekli görüyoruz. TÜRKSOLU'nun bu yöndeki çağrılarına genç arkadaşlarımızın büyük bir coşkuyla cevap verdiğini de sevinerek gördük.

TÜRKSOLU bir direniş merkezidir

Sonuç olarak bir yılı değerlendirdiğimizde, TÜRKSOLU'nun düzenle tüm bağlantılarını koparmış bir direniş merkezi olduğunu görüyoruz. Burada gazeteciliğimizin sınırlarından biraz uzaklaşarak bir değerlendirme yapmama da izin verin. TÜRKSOLU'nu çıkartan gençler olarak kendimizden kuşakça hayli büyük olan insanlara gittiğimizde büyük

şaşkınlığa uğradık. Kapı kapı satış yapmak, Anadolu'yu dolaşmak bizim üslubumuzdu. Buralarda birçok insanla tanışma fırsatı buluyorduk. Bunların arasında karşısındakinin yaşına bakmadan güvenen ve "siz ne isterseniz onu yaparım", "TÜRKSOLU hareketine tabiyim" diyecek kadar yüce gönüllü insanlarla karşılaştık.

Bu duygusal bir refleksle açıklanabilir mi? Ortaya çıkan durum şuydu; kuşaklar boyu aynı sorunlarla mücadele etmiş insanlarla karşılaşıyorduk. Aralarında dedemiz yaşında olanlar vardı. Ancak bunlar bizleri gördüklerinde Milli Mücadele'ye atılmış gençlik yıllarına dönüyorlardı. Türkiye'nin gerçeğidir bu. Atatürk'ten başlayarak 5 kuşaktır devrimcilik yapılmaktadır Türkiye'de. Bağımsızlık Savaşı'nın ve Türk Devrimi'nin kuşağı, 1960'ın ABD diktatörlüğünü yıkmış kuşağı, 68'in anti-emperyalist kuşağı, 70-80 arasının halktan başka bir kaygısı olmayanlarının kuşağı ve şimdi biz gençler.

TÜRKSOLU'nda bazı şeyleri büyük bir yetkinlikle aktarabiliyorsak, bu işte bu kuşaklar boyu tecrübenin ürünüdür. Başyazarımız Gökçe Fırat'ın bugünlerde internette günlük olarak da yayınlanmaya başlayan yazılarını ortaokul öğrencisinden, 60'ların devrimcisine herkes rahatlıkla tartışabiliyorsa, bu TÜRKSOLU geleneğinin yarattığı ideolojik netlikten kaynaklanmaktadır. TÜRKSOLU'nun köşe yazarları olan aydınlarımız ise tüm o medya karanlığı karşısında namuslu, vatansever aydın olmanın örneklerini vermektedirler.

Bu yüzden bu kuşaklar boyu ve evrensel direniş geleneğine bağlı olan TÜRKSOLU antiemperyalist bir direniş merkezidir.

(TÜRKSOLU, sayı 27, 7 Nisan 2003)

Ulusal kurtuluş mücadelesi ve asil kan: Deniz Gezmiş

Deniz marjinal değil Kemalistti

Deniz Gezmiş, Türk solunun Türk halkına mal olmuş en yüksek değerleri, düşünceleri ve eylemlerini yaşamında bütünleştirmiş devrimci gençlik önderiydi. Önder bir kere halkın geniş kesimlerinin saygı ve sevgisini kazandıktan sonra onu, temsil ettiği gerçek değerlerden ve toplumsal varoluşundan soyutlayarak aktarmak kolaylaşır. Deniz Gezmiş, hakkında yapılan da genellikle budur.

Açıkça Deniz'e ve sola düşman olan belli bir kesim gibi bir takım sol anlayış da Deniz Gezmiş'i kendileri gibi halktan kopuk, marjinal bir tip olarak göstermek hevesindedirler. Aslında tam da Deniz'in idam edilmesiyle başlayan süreçte solun belli bir kesimi marjinalleştirilmiştir.

Bundan önce Deniz'in devrimci önderliği içinde sol ve devrimci gençlik hareketi marjinal değil büyük kesimleri harekete geçiren bir kuvvetti. Bunun sebebi ise bu hareketin tarihsel bir misyon edinmiş olmasıdır: İkinci Kurtuluş Savaşı'nı gerçekleştirerek Kemalist Devrim'e devam etmek. Bu, halkın geniş kesimlerinin talebini yansıtan bir programdı.

Deniz'in düşünceleri açıktır ve eylemleri ortadadır. Bugün marjinal sol Deniz'e sahip çıkıyorum demekte ama diğer yandan onu Kemalist olduğu için "oportünist" olmakla suçlamaktadır. Bu açık ikiyüzlülük aslında 6 Mayıs

misyonunun uzantısıdır. 12 Mart'tan 6 Mayıs'a kadar olan sürecin hedefi Atatürkçülerin ve sosyalistlerin başını çektiği devrimci hareketti. 6 Mayıs bu sürecin doruğudur.

Aslında Deniz neyse bunlar tam tersidir. Deniz ne düşündüyse bunlar - üstelik 30 yıl sonra- tam tersini düşünmektedir. Deniz ne yaptıysa bunlar tam tersini yapmaktadır. Bu yüzden böylelerinin dilinde Deniz de kişiliksizleştirilmekte, marjinalleştirilmektedir.

Deniz marjinal değildir. Türk gençliğinin en yükselmiş kişiliğidir. Tavizsiz bir devrimci vatanseverdir. Bu yüzden Türkiye'de solcu olmak için Deniz Gezmiş gibi düşünülmeli, Deniz Gezmiş gibi yapılmalıdır. Deniz'in daha gerisinde bir devrimcilik düşünülemez. Daha ilerisinde olmak için de Türkiye'nin tüm yapısını değiştirecek bir devrimi örgütlemek gerekmektedir. Bunun için de Deniz'in İkinci Kurtuluş Savaşı yolunda yürümek gerekir.

Deniz'i yaratan mücadele: Ulusal kurtuluş mücadelesi

Deniz'in doğduğu yıllar Türkiye'nin tekrar bir sömürgeleşme sürecine girdiği ilk yıllardı. Türkiye Atatürk'ü ve devrimci yolunu kaybedeli henüz 10 yıl ancak olmuştu. Ancak Türkiye bu arada belki bir 50 yıl geriye giderek, tekrar yabancı hakimiyetinin ortaya çıktığı bir ülke olmuştu. Ülkede ABD'nin sözü ve ABD'nin parası geçiyordu. ABD'nin dayattığı bir politik sistem kurulmuş, halk şiddetli bir baskı altına alınmıştı.

O yıllarda Türkiye Atatürk'ün bıraktığı Türkiye değildi ama dünya tam da Atatürk'ün izinden, onun kaldığı yerden gitmekteydi. Ulusal kurtuluş savaşları çağını Atatürk başlattı. Deniz doğduğunda o çağ baharını yaşıyordu.

Her devrimin temelinde güçlü bir çelişki yatar. Ona enerji veren ve hareketi yaratan çelişkidir bu. Deniz'in varlığını yaratan çelişki de buydu: Atatürksüz Türkiye ve Atatürklü dünya arasındaki çelişki. Afrika'da, Ortadoğu'da, Asya'da, Latin Amerika'da ulusal kurtuluş mücadeleleri verenler göğüslerinde Atatürk'ün portresini taşırken Türkiye'de rejim bu mücadelenin karşısında yer alıyordu.

Bu çelişki kabul edilemez ve ille de değiştirilmesi gereken bir dünya gerçeğinin, bir Türk gencinde yarattığı çelişkidir. Bu çelişki Deniz'in zekasında ve enerjisinde pırıl pırıl bir devrimci genç yaratmıştır. Bir yanda 6. Filo'yu denize döken, ABD konsolosunun arabasını yakan gençler, diğer yanda onların karşısında ABD elçilerinin önünde el pençe divan duran iktidar liderleri.

Bu Atatürkçü Türkiye ile Atatürksüz Türkiye arasındaki çelişkiydi aynı zamanda. Denizler'in eylemi bu çelişkiyi yüreklerde bir sızı olmaktan çıkarıp tüm halkın bilincine yeniden oturttu. Halkın özlediği başı dik tavrı "Mustafa

Kemal" yürüyüşleri yapan gençler alıyordu ve gençlik hareketi halkın gözünde büyük itibar kazanmıştı. Ülkedeki atmosfer değişmişti. Çünkü artık Denizler vardı.

Ancak Denizler'in mücadelesini yalnızca bağımsız bir Türkiye mücadelesiyle sınırlı tutarsak da yanılmış oluruz. Onların gözü tüm ezilen dünyanın mücadelesindeydi. Hareket geliştikçe antiemperyalist tavır keskinleşti. Ulusal kurtuluş mücadelesi kendi özünü buldu. Bir ülkedeki mücadele tüm ezilenlerin mücadelesini tetikliyordu.

Deniz FKÖ'nün Arapça yazılı kimliğini taşıdı, Filistin'e gitti. Kimi buna bir macera diyebilir. Bizce böylesi görüşler dünya çapında yaşanan mücadeleyi idrak kabiliyetinden yoksunluğun eseridir. Yapılan yanlıştır veya doğrudur farketmez; işin esası Deniz'in bir Türk genci olarak ezilen dünyanın bir çocuğu olmasından kaynaklanır. Deniz o gerçeği yaşamış, onu teneffüs etmiştir.

Deniz'i yaratan mücadele hiç şüphesiz emperyalistlerle ezilen uluslar arasında yaşanan ulusal kurtuluş mücadelesidir. İşte şimdi bu mücadeleyi atlayıp emperyalistlerin yedeğine düşenler ne solculuktan ne de Deniz'i sevmekten bahsetmelidir.

Kemalist düşünceyle yetişen İkinci Kurtuluş Savaşçıları

Deniz babasına yazdığı son mektupta kendisini "Kemalist düşünceyle yetiştirdiği" için babasına teşekkür eder. Aslında Deniz'e tüm karakterini veren de bu düşüncedir. Mektupta, tam bağımsız bir Türkiye için mücadelenin, başı dik yaşamanın önemini vurgular. Kemalist düşünce ideolojik olmaktan da önce bir aile terbiyesidir Deniz'de. Bir yaşam biçimidir. Deniz'in uğrunda ölmeyi göze alacak kadar ciddiye aldığı mücadeleci bir yaşam biçimidir Kemalizm.

Böyle olduğu için Deniz kendisini devrimci gençlik önderi yapan bir misyon edinmiştir: İkinci Kurtuluş Savaşı'nın lideri olmak. Kemalizmin gereği budur. Tam bağımsızlık için ulusal kurtuluş savaşı vermek. İkinci Kurtuluş Savaşı sloganı aslında Deniz'in bulduğu bir slogan değildi. O zaman Türk solunun ideolojik atmosferi içinde ortaya çıkmış devrimci bir slogandı. Ancak artık bu slogan Deniz Gezmiş ismi olmaksızın anılamaz. Bu savaşın lideri hiç kuşkusuz Deniz Gezmiş'ti.

Deniz bunun için asla halk gözünde marjinal bir duruma düşmedi. Daima saygın kaldı ve kuşaklar boyu binlerce hatta milyonlarca genci devrimci yapacak kadar etkin bir gençlik önderi oldu. Yapılan belli siyasi-stratejik yanlışlar ve deneyimsizlik bir takım tuzakların görülmesini engelleyerek Deniz'in engellenmesine imkan tanıdıysa da Deniz'e olan sevginin azaldığı herhangi bir dönem olmadı.

Tek yol devrim

Kemalist düşünceyle yetişmekten onur duyan Deniz'in sonu da Türkiye'nin rejiminin geldiği yerin tescilidir aslında. Deniz "savunma"sında da defalarca vurmuştu bunu yargıçların yüzüne. Biz yanlış yapmadık ve yanlış olan düzenin kendisidir. Bu düzenin Atatürk'ün kurduğuyla alakası olmadığı gibi düzen savunuculuğunun da Atatürkçülükle ilgisi yoktur. Deniz vatanseverliğin gereğinin devrimcilik olduğunu ortaya koyar. Bunun için devrimci olmaktan da asla pişmanlık duymaz.

Türkiye'nin düzeni değiştirilmelidir. Çünkü bu düzen tam bağımsız bir Türkiye değil, sömürgeleşmiş bir Türkiye getirmektedir. Hakimiyet halkta değil bir avuç tekelci-tefeci işbirlikçi sermayenin elindedir. Onlar da emperyalizme ve kapitalizme hizmet etmektedir. Dolayısıyla bu düzen değişmeli, halk çocuklarının, emekçilerin öncülüğünde bir devrimle kapitalizme karşı sosyalizm kurulmalıdır.

"Tam bağımsızlık" ve "sosyalizm" Denizlerde birbirini bütünleyen temel programlardı. Aslında bu program da ulusal kurtuluş savaşlarının baharının yaşandığı çağın ürünüdür. Türkiye'nin başlattığı çağ, ezilenlerin mücadelesinde ezilen ulusların kendi iradeleriyle kurulan sosyalizmlere yönelmiştir. Denizler de Türkiye'de bunu istemektedir. Bu kayıtsız şartsız hakim olan halkın programıdır. Böyle bir programı gerçekleştirmenin tek yolu ise devrimdir.

Denizler suçlu olanın düzen savunucuları olduğunu çok iyi görmektedirler, mahkemelerde de böylece açıklamışlardır.

İşte Deniz bu programın, bu kurtuluş savaşının lideri olmaya soyunmuştu. Düzen açısından onun katledilmesinin ne kadar isabetli bir seçim olduğunu şimdi açıklıkla görebilmekteyiz. Genç Türk solunun en güçlü lideri ortadan kaldırıldıktan sonra, sol adına giderek bir ucube yaratılmış, ikinci kurtuluş savaşının sözü edilmez olmuş, hatta bu savaş küçümsenmiştir. İşte şimdi Deniz'in düşüncesine, Türk soluna düşman ne varsa savunanlar, bu katil düzenin hizmetkarlarıdır.

Deniz'in damarlarındaki asil kan

Tek yol devrim diyen Deniz'in hayranlık uyandıran kendine güveninin kaynağı da onun ulusal kurtuluşçuluğunda ve vatanseverliğinde aranmalıdır. Bakan, Deniz'e bakarak "Bu mu halk kurtuluş ordusunun komutanı" diyerek onu aşağılamaya kalktığında Deniz "Beğenemedin mi?!" demekle yetinir. Bakan koltuğuna güvenmekte ama rezil olmaktadır. Çünkü Deniz o koltuğun altında ABD'nin kucağını apaçık görmekte, onunla dalga geçmektedir. Deniz'in kendi varlığından başka bir şeye güvendiği yoktur. Deyim yerindeyse o "damarlarındaki asil kandan" başka bir şeye güvenmez. Deniz

8 Temmuzlarda rütbeleri söküp atmasını bilen bir geleneğin ürünüdür. Profesyonel devrimcidir Deniz; bütün yaşamı adanmıştır.

Bu anlamda Deniz, varlığıyla Atatürk'ün öngörüsünün gerçekleşmesidir. Sapasağlam özgüveniyle, çelik gibi iradesiyle savaşçı Türk gençleri yetişmiştir. Vatanı için savaşmaktan başka bir şey düşünmeyen devrimci gençler yetişmiştir. Bu gençler eğilip bükülmez, asla yalvarmaz, yaptıklarından pişman olmaz, af dilenmez, düşmanlarına teslim olup barış istemez. Bu topraklar üzerinde yabancı hakimiyeti sürdüğü sürece mücadeleye devam ederler.

Atatürk'ün asla güvenmediği Tanzimat'ın siyaset kurumu yeniden doğmuş olsa da "tam bağımsız Türkiye" bayrağını taşıyacak gençler vardır. Deniz bunların pırıl pırıl lideridir. Deniz, Atatürk'ün asil kanından yarattığı öz oğludur.

6 Mayıs: Atatürkçülere ve sosyalistlere saldırı günü

Deniz'i yaratan bu koşullar ve Deniz'in ortaya koyduğu irade düşünüldüğünde, 6 Mayıs'ın anlamı apaçık ortaya çıkar. 6 Mayıs Atatürk gençliğinin idam edildiği gündür. 12 Mart 1971'den 6 Mayıs 1972'ye kadar geçen süreç Atatürkçü aydınların ve sosyalistlerin işkencelerden geçirildiği ve katledildiği bir süreç olmuştu. 6 Mayıs bu saldırı kampanyasının en son aşamasıdır.

6 Mayıs'ın Türkiye'nin bugünkü krizinin yaratılmasında belirleyici önemi vardır. 6 Mayıs'ta rejimin alternatifi olan ulusal kurtuluş ideolojisi büyük yara alırken, Kemalizmin "alternatifleri"ne güç verilmiştir. Bugünkü siyasi yelpaze ve toplumsal durum büyük ölçüde 6 Mayıs'ta yaratılmıştır aslında. 6 Mayıs'tan 12 Eylül 1980'e kadar geçen sürede sol bir yandan marjinal diğer yandan parlamentarist bir çizgiye çekilebilmiştir. Görünüşteki kitlesellik ise aldatıcıdır. İdeolojik temel son derece zayıftır. Bunun böyle oluşu 12 Eylül'le tüm hareketin bir anda tasfiye edilebilmesinde de ortaya çıkmıştır.

12 Eylül'den sonra bile devrimci bir hareketi yaratacak temel ancak Denizlerden ve onların ulusal kurtuluş ideolojisinden güç alınarak yaratılabilecektir. Atatürk'ün ölümünden beri ulusal kurtuluş ideolojisi hiçbir zaman iktidarda olmamıştı ama 6 Mayıs'tan sonra artık toplumsal direnişte de ulusal kurtuluş perspektifi kaybedildi. Deniz'in varlığı başlıbaşına ulusal kurtuluş mücadelesinin varlığı demekti; o ortadan kaldırıldıktan sonra artık düzen soldan-sağdan anti-Kemalist "alternatif"lerle korunmaktaydı. Demireller, Erbakanlar, Ecevitler, Türkeşler görünüşte büyük bir toplumsal muhalefet ortamında ama esasta alternatifsiz olarak iktidar sürdürdüler.

12 Mart'a gelirken Denizler'in önemli hataları olmuştu. Hatta CIA'nın 12 Mart darbesinin başarıyla uygulanabilmesinde gençliğe ve Denizlere kurulan

bu tuzakların etkili olduğu da söylenmelidir. Ancak burada Deniz'in hakkıyla temsil ettiği ulusal kurtuluş ideolojisinin yitirilmesinin yarattığı tahribat esas sorgulanması gereken konudur.

Esasen 60'tan 72'ye kadar Kemalist kuvvetler içinde yapılan tüm tasfiyeler ve müdahaleler de ulusal kurtuluş ideolojisinin ortadan kaldırılması için olmuştu. Deniz yitirildikten sonra sol büyük ölçüde bu müdahalelere boyun eğdi.

12 Eylül sonrası ise tamamen emperyalist uzantısı olarak yaratılmış bir sol anlayışla, ulusal kurtuluş ideolojisine saldırılar devam etti. Bugünkü liberal ve marjinal sol anlayışın Denizler'in katili olan sistemin hizmetkarı olduğu ve doğrudan Denizler yerine dayatıldığının altı tekrar çizilmelidir.

Türk Solu'nun Deniz'i

Türk solu Deniz Gezmiş'i anlamadan ve ona benzemeden gerçek bir sol olamaz. Türk solunun düşüncelerini ve değerlerini yansıtmayarak emperyalist uzantısı bir solculuğun ve marjinal solun da Deniz Gezmiş'le ilgisi olamaz.

Atatürk'ün başlattığı bir çağda ama Atatürksüz bir Türkiye'de yaşamak çelişkisini Deniz gibi yaşayabilmeliyiz. Bunun için hem Atatürkçü bir Türkiye yaratmak hem de yeni bir ulusal kurtuluş mücadelesini yükseltmek yeni Denizler'in görevi olmalı.

Burada bir ulusal kurtuluş ideolojisi olarak sosyalizmi ve Atatürkçülüğü Denizler'in kavradığı zeminde doğru olarak kavramak ve bunun mücadelesini yürütmek gerekiyor. Bunun anlamı ise, Deniz gibi düzenle tüm bağları koparmak ve uzlaşmaz bir devrim mücadelesine girişmektir. Halkın Kemalizmin alternatifleriyle oyalanmasını engelleyip düzenin alternatifi olacak bir halkçı rejim kurulmasına hizmet Deniz olmanın gereğidir.

Böyle bir mücadeleye girişebilmek için ise tek yol Deniz gibi profesyonel devrimci olmaktan geçmektedir. Yaşamının tüm enerjisini "vatanın kurtuluşu için ve kahredici bir istibdatla" mücadeleye adayacak gençlere her tarihi dönemde büyük ihtiyaç oldu. Bunun için gençlerin içinde Deniz olma coşkusu hiçbir zaman azalmadı. Deniz Gezmiş de Türkiye'nin kurtuluş mücadelesinin yarattığı devrimci gençlerin en büyük lideri olarak kaldı.

6 Mayıs 1972'den 2003'e kadar geçen süre içinde artık açıkça kanıtlanan gerçek, ezilen ulusların kurtuluş mücadelesinin yok edilemeyeceği ve bu mücadelenin devrimci liderlerinin asla unutulmayacağı gerçeğidir.

Denizleri yaratan dünya çapındaki mücadeledir. Gençlik devrim isteği içinde bu dünya çapındaki mücadeleye göre ufkunu genişletmelidir.

Deniz olmak kolay değildir ama Deniz olmadan da vatanı yaşatmak mümkün değildir.

(TÜRKSOLU Sayı: 29, 5 Mayıs 2003)

PKK'nın "sol"u tetikte
TÜRKSOLU vatan savunmasında

TÜRKSOLU Atatürkçü, milliyetçi ve sol bir anlayışa sahip olduğu için saldırıların hedefi oldu. TÜRKSOLU sadece böyle bir anlayışa sahip olmakla kalmadı, aynı zamanda bu anlayışın gereklerini de yerine getirdi. Bunun için etkisizleştirilmesi gereken bir hedef haline geldi. Bu gerçeğin kavranması önemli. Atatürkçü, milliyetçi ve sol bir anlayış tekrar Türkiye'de gündemi belirleyecek bir güç haline geliyordu.

Düşmanlarımızın bu anlayışa ne kadar önem verdiğini anlamak için ise, TÜRKSOLU hakkında son iki aydır medyada ve şeriatçı basında yazılanlara bakmak yeterli. Bunlara şimdi Atatürkçü gençlerin karşılaştıkları saldırılardan sonra medyada, şeriatçı yayın organlarında, PKK'nın gazetesinde, diğer terörist grupların yayınlarında ve görünüşte yasal olup PKK'nın koyduğu sınırların dışında politika üretemeyen "sol"cuların yayınlarında yazılanları ekleyin. TÜRKSOLU'nun bir yıllık yayınında teşhir ettiği tüm işbirlikçiler TÜRKSOLU'na şimdi saldırmaktadır. İstisnasız hepsi, hep birlikte.

TÜRKSOLU'nun toplumsallığına saldırı

Terörist tetikçiler ve paralı kalemşörler birlikte TÜRKSOLU'na saldırırken Türkiye'de son 30 yıldır yaşayan herkes bu işbölümünün yaratıcısını iyi bilmektedir. Türkiye'deki emperyalist varlığın yarattığı işbölümüdür bu. Denizlere kurulan tuzakta, 1977-1980 arasındaki terör ortamında, Atatürkçü aydınların katledilmesinde... Saldırının başta gelen hedefinin hep TÜRKSOLU'nun bugün savunduğu fikirleri dile getirenler olması tesadüf değildir. Zaten daha çıkarken Manifestomuzda ilkelerimizi ve temel yönelimimizi yazmış, bunun yanında da "geleneğimizi" yani köklerimizi ortaya koymuştuk. Bu kökler bu işbirlikçi işbölümüne rağmen kurutulamadı ve dahası TÜRKSOLU ile topluma ulaşmada yeniden ciddi bir gelişim gösterdi. İşte Atatürkçü, milliyetçi ve sol bir anlayış bu anlayışın gereklerini yerine getirdiğinde toplumsallaşma noktasında bu saldırıyla karşılaştı. Hürriyet'in ifadesiyle "Irak savaşıyla birlikte kamuoyunun en çok tartışılan gazetelerinden birisi"ydi TÜRKSOLU. Ve yine onların ifadesiyle üniversitelerimiz ve gençlerimiz bunların elinden kurtarılmalıydı.

Kurtarıcının kim olduğu ortaya çıktı: Elinde elektrikli testereyle fotoğraf çektirip kendine "Terminatör" adını takmaktan zevk alan Ertuğrul Özkök'ün tavsiyelerini eli satırlı ve döner bıçaklı PKK'lı teröristler gerçekleştiriyordu.

Saldırganlar bizim fiziksel varlığımızı ortadan kaldıramayacaklarının elbette bilincindedirler. "Satırları ve bıçakları" PKK'nın ve terörist grupların eline verip bize saldırtarak yapılmak isteneni medyanın kalemşörleri iyi anlatmaktadır:

1- "Bunlar solcu"dur. Burada "sol"a yükledikleri tüm marjinal anlamlarla bu kalemşörler, TÜRKSOLU'nu da terörizm batağına saplanmış diğer marjinal gruplarla karıştırarak marjinalize etmeye çalışmaktadırlar. Bu arada bu saldırıda "satır ve bıçak"ın kullanılması saldırının aslında soldan ne kadar uzakta olduğunun kanıtıdır. PKK aracılığıyla teröristler tamamen kesici ve öldürücü silahlarla silahlandırılmışlardır.

2- "Bunların Atatürkçülüğü" bu tip bir solculuğa bulaşmış çarpık bir anlayıştır. Medya aslında birçok tip Atatürkçülük olabildiği saptırmasını kafalara yerleştirmek istemekte, bize saldırarak da "sol Atatürkçülük"ü aradan çıkarmak istemekte. Yani giderek güçlenen gerçek antiemperyalist Atatürkçülüğün önünü kesmek ve yeniden sahte Atatürkçülüğü kafalara yerleştirmek çabası operasyonun en önemli amacı.

3- Bu saldırıya "sol"dan destek verenler de TÜRKSOLU'nun solcu olmadığını, kendilerinin en hakiki solcu olduğunu iddia ederek, Türk Solu'nu marjinalize etme operasyonuna katılmaktadırlar.

Bu terörist ve kapsamlı saldırı TÜRKSOLU tarafından göğüslendiğinde çok ciddi bir dönüm noktası aşılmış olacak. Bu saldırı bizi marjinalize etmek için yapıldı, bunu görelim ama, geri püskürtüldüğünde çok daha toplumsallaşacağımızı da bildirelim. Buraya tesadüfen gelinmedi. TÜRKSOLU başından beri halktan kopuk devrimcilik olmayacağını ısrarla vurguladı ve toplumsal bir hareketi hedefledi. Marjinal "solculuğun" işbirlikçi karakterini hep sergiledi. Bu saldırıyla birlikte bir dönüm noktasına gelindi. Solu toplumsallaştırmak isteyenin görevi bu saldırıyı göğüslemektir.

TÜRKSOLU'nun gerçek kavgası: Vatan savunmasını örgütlemek

TÜRKSOLU bir çatışma ortamına çekilerek gerçek kavgasından uzak tutulmak isteniyor. Bu gerçek kavga TÜRKSOLU'nu yalnızca marjinal bir solculuktan değil aynı zamanda tüm siyaset kurumundan da ayıran vatan savunmasını örgütleme mücadelesidir. TÜRKSOLU'nu toplumun gözünde değerli hale getiren onun bu milli mücadele ruhudur.

Gelenek olarak da solun hedef haline getirilmesinin en önemli sebebi antiemperyalist bir mücadele yürütmesiydi. Bu antiemperyalist mücadeleyi baltalamak için Denizlerden beri Türk soluna önemli tuzaklar kurulmaktadır. 12 Eylül'den sonra ise vatansız bir solculuk anlayışı da yaratıldı ve böylece solun toplumsallaşmasının önüne büyük bir engel konmuş oldu. Artık yapılması gereken ortaya çıkabilecek tüm sol refleksleri bu vatansızlık aşısıyla halktan koparmaktı.

TÜRKSOLU çıkışı itibariyle böyle bir vatansız solculuğa karşı olduğu için işbirlikçiliğe adapte edilmesi mümkün olmadı. Bu noktada artık TÜRKSOLU'nun bulaşmadığı bu hastalığı zorla onun üstüne saldırtmak gerekti. Son saldırıyla yapılan budur. Bu saldırıyı kalıbına dökme işini esas medya üstlendi.

Bize verilen mesaj şuydu:

Siz istediğiniz kadar Atatürkçü ve milliyetçi olduğunuzu söyleyin, size saldıranlar da istediği kadar PKK ve diğer bölücü terör örgütleri olursa olsun biz bunu gizleriz ve sizin vatanseverliğiniz sizi bu beladan kurtarmaz. Solla vatanseverliğin özdeşleşmesine izin vermeyiz!

Elbette belalardan kutulmak için vatansever olmadık ve medyanın bu tehditlerine pabuç bırakacak değiliz. Ancak medyanın kamuoyuna yönelik tüm açıklamalarımızı ve saldırıyla ilgili tüm gerçekleri sansürleyerek vermek istediği bu mesajı da teşhir etmek görevimiz.

TÜRKSOLU'nu tüm siyaset kurumundan, işbirlikçilerinden ve tetikçilerinden ayıran vatan savunması anlayışı gizlenmek istenmektedir.

TÜRKSOLU ile sol özüne dönmüş ve vatan savunması mücadelesine tekrar girişmiştir. Artık bundan sonra tekrar 12 Eylül günlerine dönmek, bir terör ortamı yaratmak ve solu vatansızlaştırmak mümkün olmayacaktır. Mevcut vatansız solculuğun da nasıl bir PKK tetikçisi haline dönüştüğünü, ellerine verilen satırlarla nasıl canavarlaştığını ibretle görmekteyiz. Bu saldırı sonrası elindeki satırla, döner bıçağıyla kendini hâlâ solcu sanan varsa bugüne kadar solun başında satırla yara açanların kimler olduğuna bir bakmasını tavsiye ederiz.

TÜRKSOLU'nun antiemperyalizmine karşı psikolojik savaş

Burada TÜRKSOLU'na yöneltilen saldırı argümanlarının tamamının psikolojik savaş argümanları olduğunun altını çizmek gerekiyor. Çünkü saldırının amacı varolan ve güçlenen bir milli direniş hareketinin toplumdaki dayanaklarını sarsmak. Üstelik bu hareket en başta gençlik kaynağından güçlendiği için işbirlikçiler açısından daha tehdit edici boyuta ulaşıyor. Psikolojik saldırı bizim Atatürkçülüğümüzün yoldan çıkmış olduğuna insanları inandırmak üzerine kuruluyor.

Saddam tartışmasıyla iki aydan beri bu yapılmaktaydı. Son olarak bizim antiemperyalist tavrımızın bir sonucu olan Saddam'ı destekleme politikamız saldırıdan sonra Ertuğrul Özkök tarafından "Saddam'ın başına Atatürk'ün kalpağını geçirmek" olarak çarpıtıldı. Oysa Saddam'ı destekleyen bir gazetenin kapağa Saddam Hüseyin'in resmini koymasından daha doğal bir şey olamazdı. Atatürk'ün başına bir şey geçirmeye kimsenin gücü yetmez ama Ertuğrul, gençliği hedef göstermek için bu yalana Atatürk'ü alet etmekten çekinmemişti. Bu bize karşı nasıl bir psikolojik savaş açıldığını göstermek için sadece bir örnek.

Aynı anda "çatışmanın" Saddam afişleri yüzünden çıktığı yalanı yazıldı. Bu yalanın önemli noktası "sol içi çatışma" olarak gösterilen saldırıda bizim Saddamcı taraf olarak gösterilmemizdi. Aslında bu yalan solun antiemperyalist tavrını törpülemek ve kalıba dökmek için uydurulmuştu. Söylenmek istenen, Saddam'ı desteklemenin "sol" açısından bir saldırı gerekçesi oluşturduğu safsatasıdır. TÜRKSOLU'nun temsil ettiği antiemperyalist solcu tavır tüm yönleriyle saldırı altındadır.

Elbette medyanın döktüğü bu kalıba giren "sol" da bu saldırıda tetikçi olarak rolünü aldı. Saldırının TÜRKSOLU'nun tavizsiz antiemperyalizmine yönelik olduğunu görmek gerekiyor. Medya kendi işbirlikçi politikasını bu alçak sadırı üzerinden sola işledi. Solun antiemperyalizmle ilişkisi açısından çok önemli bir sınav ABD'nin Irak saldırısı ve Saddam konusunda verilmişti. Bizi o tip "solculuktan" ayıran antiemperyalist politika medya tarafından saldırı gerekçesi olarak sola sunuldu.

TÜRKSOLU antiemperyalizmi Atatürk'ten öğrenmektedir. Bu yüzden hem Atatürkçülükten hiç hoşlanmayan medyanın, hem de Atatürk düşmanı vatansız solun TÜRKSOLU'nun antiemperyalizmine ve Atatürkçülüğüne saldırmasını doğal karşılıyoruz. Bu saldırı onları silahlandıran ve paralandıran emperyalist patronlarının onlardan istediği gerçek görevdir.

Kemalist geleneğe saldırı: Deniz Gezmiş ve Uğur Mumcu

Bu saldırının sol açısından tam anlamını ortaya koyabilmek için mutlak Deniz Gezmiş'in ve Uğur Mumcu'nun karşılaştığı saldırılarla birlikte değerlendirilmesi gerekiyor. Deniz Gezmiş'in Kemalist bir gençlik hareketi lideri olduğu, İkinci Kurtuluş Savaşı mücadelesine giriştiğini ve birtakım tuzaklara düşürülerek ortadan kaldırıldığını defalarca dile getirmiştik.

Bu saldırı sırasında da Deniz Gezmiş gündeme getirildi. İşbölümü yine aynıydı. Bir kesim Deniz Gezmiş'i sahiplenen bir Atatürkçülüğün olamayacağını söylerken marjinal sol da Deniz'in Kemalist değil kendileri gibi olduğunu iddia ediyordu. Oysa Deniz Türk toplumuna mal olmuş Kemalist bir devrimcidir ve onun ve bizim TÜRKSOLU'nda buluşmamız tesadüf değildir. TÜRKSOLU'nun Atatürkçü, milliyetçi solculuğuna yapılan saldırının bir parçasıydı bu da. Ve aslında Deniz'e kurulan tuzakla bize kurulan tuzak da çok benzemektedir. Denizler de bir çatışma ortamına çekilerek marjinalize edilmeye çalışılmış ve tuzağa düşürülerek yok edilmişlerdi. Bugün TÜRKSOLU da bir çatışma ortamına sürüklenmek isteniyor.

İkinci olarak ise Uğur Mumcu'ya saldıranlarla TÜRKSOLU'na saldıranlar arasında hiçbir fark olmadığı konusunda tüm solun ve Atatürkçülerin dikkatini çekmek isteriz. Uğur Mumcu PKK ve ABD arasındaki ilişki ve bunun Türk siyaseti içindeki uzantılarını teşhir edeceği bir çalışma içerisindeyken katledildi. Bizim son bir yılda yaptığımız yayın aslında Uğur Mumcu'nun 10 yıl öncesinden gördüğü bugünlere ilişkin somut yayındır. TÜRKSOLU olarak Türkiye'nin parçalanma tehdidini herşeyden fazla öne çıkardık. Uğur Mumcu'dan beri bu noktada yoğunlaşmış bir politika yürüten sol bir anlayış kalmamıştı. Yayınımız Uğur Mumcu'nun ortaya çıkartmaya çalıştığı, bugün herkesçe aşikar olan emperyalistler ve bölünme ilişkisine herşeyden çok önem vermektedir. Bu çerçevede saldıran diğer cephenin Fethullahçılar ve diğer tüm şeriatçılar olması da önemlidir. Şeriatçıların özellikle Vakit Gazetesi'nin yayınında neredeyse sadece TÜRKSOLU ve Atatürkçüler hedef alınmakta, saldırgan gruptan tek satır bahsedilmemektedir.

Bu cephenin TÜRKSOLU'na saldırması bizim Atatürkçü, milliyetçi bir sol politika izlememizin doğal sonucudur. Deniz Gezmiş ve Uğur Mumcu'nun karşılaştıklarından daha azını beklemiyoruz. Ancak 30 yıllık süreçte özüne dönen ve giderek toplumsallaşan TÜRKSOLU'nun da tekrar terör ortamı yaratılarak yok edilmesine izin vermeyeceğimizi de bildiriyoruz.

"Sol"un PKK'lılaştırılması

TÜRKSOLU'na yapılan bu saldırıyı PKK'nın üniversitelerdeki grubu örgütledi. Bu grup peşine illegal ve marjinal diğer terörist grupları taktı. Bunların ardından "yasal" bir takım "sol" partiler saldırıya destek oldu. Bunlar saldırı sonrası açıklamalarında desteklerini gizlemeye de çalıştılar. Saldırı üniversitelerde PKK'ya karşı politika üreten tek gençlik hareketine yapıldı. Saldırıda satır, bıçak, çivili sopa, zincir, şiş, döner bıçağı gibi öldürücü aletlerin kullanılması çok önemli çünkü bugüne kadar illegal de olsa "sol" üniversitelerde bu tip silahlar kullanmamaktaydı. PKK'nın bu saldırı aletleriyle yapılacak bir saldırıyı kapsamlı şekilde örgütlediği açık.

Bu çerçeve içinde saldırının bir yönü Atatürkçü ve milliyetçi bir sol politikayı ortadan kaldırmaya yönelikse diğer yönü solu PKK'lılaştırmak. Bu Türkiye'nin Atatürkçü ve milliyetçi uyanışı baltalamak için büyük bir terör ortamına sürüklenmekte olduğunu gösteriyor. Teröristbaşı Abdullah Öcalan'ın yakalanmasından sonra ilk defa "sol" ve PKK bu derece yakın bir eyleme girdiler. Türkiye'yi terörize etmek isteyen kuvvetin "sol"u mevcut haliyle bırakmayıp onu PKK'lılaştıracağı görülüyor.

Terör örgütü PKK son süreçte görünüşte siyasallaşacağı yönünde bir politika yürütmüştü. Bu saldırı PKK'nın siyasallaşmayacağı ama Türkiye'deki siyasal ortamı terörize edeceğini gösteriyor. Özellikle böyle bir gelişmeden habersiz olmasına imkan bulunmayan medya bu saldırıda PKK'yı gizleyerek, PKK ile işbirliği etmekte.

Solun PKK'lılaştırılarak TÜRKSOLU'na saldırmasına verilebilecek tek cevap, solun Türkleştirilmesi ve vatan savunması saflarının sıklaştırılması. Bu işbirlikçi ve kapsamlı saldırı göğüslendiğinde Türkiye'de milli mücadele yepyeni ve güçlü bir döneme girmiş olacak.

Türkiye'ye ve sola kurulmuş bu yeni tuzağı hep birlikte göğüsleyeceğiz. Görecekler...

(TÜRKSOLU Sayı: 30, 12 Mayıs 2003)

BÖLÜM II

Üçüncü Dünya Milliyetçiliği ve Antiemperyalizm

Üçüncü Dünya milliyetçiliği

Üçüncü Dünya'nın milliyetçilik dersleri

Bugün tüm uygarlığı özel mülkiyet sistemine dayayanlar, her işe serbest piyasa diyerek başlayanlar bunun dünyanın dörtte üçüne bir yabancılaşma biçimi olarak girdiğinin üzerini atlıyorlar. Hatta yabancılaşma biçimi değil, yabancılaşmanın temeli. Bu yüzden Üçüncü Dünya'da özel mülkiyet ile ilgili yapılmak istenen her kapitalist düzenleme, her seferinde milliyetçi bir karşı duruş ile karşılaşacaktır.

Gerçi Marks, özel mülkiyeti Batı toplumları açısından da yabancılaşma olarak koyuyordu. Ama Batılılar, tam da sömürgecilikleri sayesinde bu yabancılaşmayı içselleştirdiler. Yani tüm Batı toplumu, patronundan işçisine kadar özel mülkiyet düzeni üzerinden kazanç sağladı.

Batı dışındaki tüm toplumlara ise özel mülkiyet sistemi, toplumun tümüne yönelik bir yabancılaşma olarak girdi. Bu yüzden Batı dışındaki toplumlarda milliyetçilik, burjuva özel mülkiyet sistemini dışlayarak gelişti. Ve her ulusal mücadelenin bir yönü de "halklaştırmak", "kamulaştırmak", "millileştirmek" gibi programlar içerdi.

Kapitalist mülkiyete halkçı saldırı: Toprak reformu

Güney Amerika, kapitalist Batının sömürgecilik saldırısıyla ilk

karşılaşan kıta olmuştu. Bu yüzden daha 1800'lerin başında Latin Amerika ulusları açısından bağımsızlık mücadeleleri başlamıştı.

Bizim için bu mücadelelerde en önemli olan, Tupac Amaru gibi kızılderili şeflerinin, Simon Bolivar gibi Avrupa'da eğitim görmüş aydınların, Hidalgo gibi rahiplerin, zenci önderlerin, Emiliano Zapata gibi yoksul köylü kökenli önderlerin kıtanın farklı bölgelerinde birbirlerinden habersiz olmalarına rağmen çok benzer taleplerle ortaya çıkarak ulusal bağımsızlık mücadelesi yürütmüş olmalarıdır.

Bunun ilk olarak kanıtlayacağı şey, milliyetçiliği Avrupa ideolojisi olarak görmenin ve diğer ülkelere de buradan yayıldığını söylemenin saçmalığıdır. Ulusal bağımsızlık bu ulusların kendi iradelerinin ve kendi toplumsal taleplerinin sonucu gerçekleşmiştir. Ancak daha o dönemden sahte "bağımsızlık" ve "milliyetçiliklerle", halkçı milliyetçilik ve gerçek bağımsızlıkların ayrıldığını görüyoruz. Çünkü bu liderlerin çoğunun yok edilmeleri sonucu, Avrupa tipi anayasalarla "bağımsız" ülkeler, yabancı emperyalistlerin acentası olarak çalışabilmişlerdir. Bu yüzden halkçılık ve sömürge mülkiyetin temellerine karşıtlık, Üçüncü Dünya milliyetçiliğini tüm paravan iktidarlardan ayıran özellik olarak belirir.

Latin Amerika'da milliyetçiler, ulusal bağımsızlık davası için ordularını kurarken toprak reformu için ayaklanma çağrıları yaptılar. Toprak reformu, sömürge mülkiyet yapısının şah damarına yapılmış bir saldırıydı. Çünkü sömürgecilik, -şimdi eski tip sömürgecilik olarak adlandırılır-, madencilik ve tarım plantasyonlarına dayanmaktaydı.

Bunun iki sonucu oldu: Bir; ülkeler, geniş plantasyonlar haline getirildiler ve bunlar emperyalist sanayiler için "tek ürün"de uzmanlaşma doğrultusunda parçalara bölündüler. İkincisi, geniş köylü kitleleri köleleştirildiler. Bu sistemlerin tek dayanağı, sömürgeci ordulardı. İşte Latin Amerika'da milliyetçilik, sistemin sömürgeci ordularına saldırarak "ulusal bağımsızlık", toprak reformu talebini yükselterek ve köylüleri bu temelde özgürleştirerek halkçılık prensibine dayanmış oldu.

Toprak reformu o dönemde Üçüncü Dünya'da kapitalist mülkiyeti geliştirmiyordu. Çünkü kapitalist mülkiyet, geniş oranda tek ürüne dayalı tarımın yapılmasına bağlıydı. Kübalı devrimcilerin öncüsü Jose Marti bu konuda çok açık bir programın savunucusu oldu, 'varlığını bir tek ürüne bağlamak bir ulusun intiharıdır' diyordu.

Güney Amerika'da milliyetçiliğin dayandığı temel, en azından yüz yıl boyunca toprak reformu oldu ve bu da kapitalizmin merkezlerine karşı mücadele etmek anlamına geldi.

Kapitalist mülkiyete dayalı yabancılaşmanın ortadan kaldırılması, sömürgeciliğe karşı mücadele ve yerlilerin özgürleşmesi talepleri ile bir-

likte Latin Amerika'da milliyetçiliğin temeli haline geldi.

Sömürgecinin parçalanma ideolojisi milliyetçilerin birlik düşü

Sömürgeci sistemin Güney Amerika'daki ikinci sonucu, geniş toprak mülkiyetine dayalı kapitalist yapının, kıtayı yapay siyasal iktidarlara bölmüş olmasıdır. Doğal olarak Latin Amerika milliyetçiliğinin ve devrimci liderlerin de buna tepkisi ülkeyi, hatta kıtayı birleştirmek yönünde olmuştur.

Bu çabanın ilk temsilcilerinden birisi ünlü Simon Bolivar'dır. Bolivar'ın kurduğu büyük Kolombiya, bugünkü Venezuella, Ekvador ve Peru'yu birleştirmekteydi. Bu, Latin Amerika'da ciddi bir uluslaşma bilinci doğurmuştu. Çünkü böyle bir birlik mücadelesi doğrudan kapitalist mülkiyeti ve emperyalistlerin egemenliğini sorgulamakta, halk açısından da kendi tarihsel temelleri üzerine düşünmeye yol açmaktaydı.

Elbette bu mücadele, karşısında ABD'yi, ve İngiltere'yi buldu. Diğer yandan büyük mülkiyet sahipleri bu ülkeyi çıkarları açısından tehlikeli buldukları için ülke kısa zamanda parçalandı. Bolivar, İspanyol egemenliğine karşı mücadele ederken İngilizler'den borç almak hatasında bulunmuştu. Bu hata ülkenin parçalanmasını kolaylaştırdı. Ancak kıtanın birlikte mücadele yürütmesi Latin Amerika devrimcilerinin bir geleneği haline geldi.

Tüm milliyetçi ve halkçı liderler böyle bir birlikten yana oldular. Che'yi Küba'dan çıkarak Latin Amerika'nın birçok ülkesinde mücadele yürütmeye götüren budur. Birlik meselesi Üçüncü Dünya'da milliyetçiliğin temel meselelerinden biri olmaya her zaman devam edecektir. Çünkü emperyalistlerin bu milliyetçilik karşısında kullandığı en önemli silah bölünme olmuştur. Bunun için milliyetçilik adı altında halkçı ve ulusal egemenliğe dayanmayan sahte bölücülükler hep türetildi.

İki temel prensip: İlericilik ve halkçılık

Sömürgeciliğe karşı yeni toplumsal temellere sahip milliyetçilikler yaratılması sorunu, Güney Amerika'da olduğu gibi sömürgeciliğin girdiği her kıtaya da giriyordu. Tarihsel olarak, Batı, üzerinde güçlü merkezi imparatorlukların bulunduğu Asya ile çok daha erkenden karşılaşmıştı. Ancak bu coğrafyaya nüfuz edebilmesi doğal olarak Latin Amerika'dan çok sonra oldu. Batı, Latin Amerika sömürüsü sayesinde büyük bir sermaye birikimi yarattıktan ve bu yolla kapitalist sanayisini büyük ölçüde geliştirdikten sonradır ki, bu imparatorlukları parçalayarak Asya'nın geniş topraklarına girdi. Bunlar bilindiği gibi Osmanlı İmparatorluğu, Çin ve Hindistan'dır.

Bunun karşısında Latin Amerika'daki gibi sonuç alıcı ulusal mücadeleler gerçekleşmesi, 20. yüzyılın başlarından itibaren oldu. Bu coğrafyada yaşayan uluslar ulusal bağımsızlıklarını kazandıklarında, en başta Latin Amerika'da gördüğümüz halkçılık prensibini yazdılar ve devrimi antikapitalist, antiemperyalist olarak nitelendirdiler.

Sömürgeciliğin bütün yüzleri Batılılaşmak ideolojisinde birleşir

Özellikle Türkiye, Çin ve Hindistan'daki devrimler açısından çok tartışılan Batılılaşmak konusu Üçüncü Dünya milliyetçiliğini anlamak açısından belirleyicidir.

Bu ulusların Avrupa emperyalizmine karşı gösterdiği direniş, özellikle Doğu-Batı çatışması olarak anılmaktadır. Avrupa'nın bu toplumları sömürgeleştirmesi ciddi çatışmalarla olduğundan, Doğu kendini belli bir uygarlık olarak kabul ettirebilmiştir. Ancak bu sahte bir tavizdi. Batı kendisini çağdaş sistem olarak sunmakta ve Doğunun bu doğrultuda modernleşmesini istemekteydi.

İlerleme, kalkınma, gelişme, bilim gibi kavramlar hep Batı kültürü çerçevesinde sunuldu. Böylece zorun giremediği yerde toplumların ilerleme isteği adına emperyalist himayecilik ya da emperyalist devletlere dayanma politikası giriyordu. Batılılaşmanın hep iki yönü oldu. Bir yanda liberal, anayasacı, ilerlemeci Batıcılar. Diğer yanda gericilik, istibdat. Batı her ikisine de dayandı, sadece Batıcılara değil.

Üçüncü Dünya ülkelerinin hepsinin tarihi, bu ülkelerin anayasacılık, liberal parlamentarizm gibi sözde modernleşme reformlarıyla uğraştıkları uzunca bir tarihi yazar. Bu süreç içindeyse emperyalistler bir yandan da serbest pazar ilkelerini kabul ettiriyorlardı. Bu sayede ülke ekonomisi tümden çöküyor ve kayıtsız şartsız teslimiyet başlıyordu.

20. yüzyılın başlarından itibaren milliyetçiler böyle bir emperyalist yapının farkına vardılar. Bu tarihsel deneyim milliyetçi ve devrimci liderlerin Batılılaşmak konusunda özellikle dikkatli olması sonucunu doğurdu. Bu andan itibaren de bağımsızlık savunucusu milliyetçilikler "millet iradesine dayanmak" görüşü altında, hem Batıcılıkla hem de gericilikle mücadele ettiler. Bu yüzden ilericilik ve halkçılık Üçüncü Dünya ülkelerindeki milliyetçi devrimlerin temel karakteri haline geldi.

Üçüncü Dünya ülkelerinde milliyetçiliğin temeli olarak ilericilik bu yüzden güçlü bir anlama sahiptir. Bu ilericiliğin toplumda kabul olunmasına sebep ise onun halkçılığı ve antiemperyalist oluşudur. Buna Batıcılık deme zevzekliği ise günümüzde yine iki kuvvete aittir: Batıcılar ve gericiler. Ne tesadüf!

Özellikle bu milliyetçi liderlerin gericilikle mücadelesi, tamamen bil-

inçli bir çarpıtmayla, ülkelerin kendi tarihsel birikimleri yerine Batının kültürüne dayanması ve Batılılaşması olarak gösterildi. Oysa milliyetçi liderler özellikle duyarlı oldukları bu konuda, ulusun önüne ilericiliği "öze dönmek", gibi temel bir prensip çerçevesinde koydular. Bu sadece Türkiye'de böyle değil, istisnasız bütün Üçüncü Dünya milliyetçiliğinde karakteristiktir.

Batılılaşma karşısında milliyetçi devrimlerin bu karakteri o kadar barizdir ki, özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası gelişen tüm devrimci hareketler "kendine özgü" olmayı programatik bir ilke sayıyorlardı. Bu "kendine özgülük" elbette ki Üçüncü Dünya ülkelerini birbirlerinden değil, Batıdan ayıran bir ilkeydi. Üçüncü Dünya ülkeleri kendi kaderlerindeki ortaklığın farkına uzunca bir süredir varmışlardı. Bu yüzden Üçüncü Dünya ülkelerinin kendi aralarındaki ilişkiler "ezilen ülkeler, mazlum milletler" kavramları çerçevesinde anıldı.

Üçüncü Dünya'nın ayağa kalkışı

Bugün Üçüncü Dünya milliyetçiliğine saldıran neo-liberal siyasetler büyük ölçüde "soğuk savaş" edebiyatına dayanıyor. Dünya tarihini sınıf mücadelesi tarihi olarak algılamaktan kaçınan neo-liberalizm İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemi, iki süper devletin maceralarla dolu "soğuk savaş" tarihi olarak algılamaktadır. Burada iki kamp vardı. Batı ve Sovyet kampı. Sonuçta bugün ABD öncülüğünde Batı kampı var ve "sosyalizm" savaşı kaybetti.

Bu çarpık tarihçiliğe kalırsa Asya, Afrika ve Latin Amerika'da gerçekleşen sömürgecilikten kurtuluş ve bağımsızlık mücadelelerinin çok bir önemi yok. Bunlar yalnızca İkinci Dünya Savaşı sonrasında Batı kampına karşı Sovyetler'in büyük ölçüde desteklediği hareketlerdi o kadar. Böylece Üçüncü Dünya milliyetçiliğinin emperyalist sistemi en çok sarstığı tarihsel dönem el çabukluğuyla unutturulmuş oluyor.

Unutturulan aslında Batının yenilgiye uğratılabileceği gerçeğidir. Çünkü İkinci Dünya Savaşı sonrası dönem Batının "barbar" dediği uluslar tarafından ardı arkasına hemen hemen tüm kıtalarda yenilgiler aldığı ve geri çekildiği tarihtir.

Dönemin birkaç olayını saymak yeterli. 1956'da Mısır İngiliz, Fransız ve İsrail birliklerini yenilgiye uğratarak Süveyş'i zaptediyordu. 1962'de Cezayir savaşarak Fransa'yı bağımsızlığını tanımaya zorladı. 1959'da Küba ABD'nin burnunun dibinde devrim yaptı, ABD çıkarmasını bozguna uğrattı. İngilizler, Fransızlar, Amerikalılar ardı arkasına Endonezya'da hezimete uğradılar. 1968'de Güney Doğu Asya ABD'ye unutamayacağı dersler veriyordu, Afrika'da ardı arkası kesilmeyen bağımsızlık

mücadeleleri veriliyordu.

Diğer yandan emperyalistlerin bu tarihi silmesinin günümüz açısından çok pratik bir anlamı da vardır. Çünkü bu tarih emperyalizm karşıtı halkçı milliyetçi programın, en geniş coğrafyada uygulandığı ve ulusların kalkınmaları açısından kesin sonuçlar verdiği tarihtir.

Üçüncü Dünya milliyetçiliğinde halkçılık ve sosyalizm

İkinci Dünya Savaşı sonrası dönem artık Üçüncü Dünya ülkelerinin tümünde en azından yüz yıllık bir mücadele birikimini ifade etmekteydi. Bu ana kadar Üçüncü Dünya ülkeleri birbirlerinin tecrübelerinden pek yararlanmamışlardı. Ancak özellikle emperyalist sistemi bariz yenilgilere uğratan 20. yüzyılın başındaki devrimlerden sonra, Üçüncü Dünya ülkeleri birbirlerinin tecrübelerinden de yararlanmaya başlamayı öğrendiler. Artık bir devrim ardından, birçok ulusun devrimini getiriyordu. Bunun karşısında emperyalistlerin "domino taşı" teorileri ürettiklerini hatırlamak yeterli.

Hem tarihsel tecrübe, hem de emperyalizme karşı mücadelenin ülkelerin birbirlerine aktardıkları bir deneyim haline gelmesi Üçüncü Dünya milliyetçi hareketlerinin çok net ve giderek devrimcileşen programlar üretmelerine yol açtı.

Bağımsızlık mücadelesini geniş kitlelerin desteğiyle gerçekleştiren her devrim, devrimin ardından hemen "sosyalizasyon" programını uygulamaya girişiyordu.

1952'de gerçekleşerek diğer milliyetçi devrimleri de büyük ölçüde etkilemiş olan Mısır Devrimi dönemin tüm özelliklerini ortaya koymaktadır. Devrimin lideri Nasır bağımsızlıkla, halkın ihtiyaçları arasındaki ilişkiyi çok açık şekilde kurmaktadır. Mısır tarihinin tecrübesini şöyle özetler Nasır: "halkın ihtilale katılmasının sosyal anlamı açıktır... ihtilalci atılım halk yönünden, bağımsızlık isteği olan görünüşteki çatışmanın ötesine uzanarak ekonomik ve sosyal problemlerin derinliğine inmedikçe ihtilalin amaçları gerçekleştirilemeyecektir." Bu ekonomik ve sosyal problemler "emperyalizmin, tekelci kapitalizmin ve toprak dağılımının" yarattığı sonuçlardır.

Bu çerçevede Mısır'da diğer tüm Üçüncü Dünya ülkeleri için örnek oluşturacak bir devrime girişilmiştir. Devrim ilk dönemde Nasır'ın deyimiyle yeterli olmasa da "altı ilke"yi uygulamıştır. Bunlar: "1-Emperyalizmin ve onunla işbirliği yapan Mısırlı hainlerin tasfiyesi. 2-Feodalitenin ortadan kaldırılması 3-Tekelciliğin ve kapitalizmin iktidara egemenliğinin ortadan kaldırılması 4-Sömürü ve istibdata karşı sosyal adaletin kurulması 5-Güçlü bir ulusal ordunun kurulması 6-Gerçek mil-

liyetçilik belirtilerini bastırmaya çalışan siyasi sahtekarlığa karşı sağlam bir demokratik düzenin kurulması" ilkeleriydi. Daha sonra Mısır 1961'de "sosyalizm kanunları"nı ilan edecek ve devrimi emperyalist sistem karşısında daha da geliştirmek niyetinde olduğunu gösterecektir.

Mısır'daki bu devrim amaçlar açısından yalnız kalmadı. Cezayir, Peru, Küba, Endonezya, Kongo, Gana gibi birçok ülke benzer programlar uygulayacaklardı.

Nasır Üçüncü Dünya'da sosyalizmi ulusal bağımsızlığın temeli olarak görmektedir. Ona göre siyasal demokrasi yalnızca, temel ekonomik yapıdan çıkar sağlayan sınıfların demokrasisidir. Eğer kapitalistler bu düzenden çıkar sağlamaktaysa istediği kadar özgür bir anayasaya dayansın bu kapitalistlerin demokrasisi olur. Ama eğer halkın çıkarları üstün tutulmuşsa bu halk demokrasisi olacaktır. Sosyalizm de halkın çıkarlarının ekonomiye hakim olduğu toplumsal düzen anlamına geliyordu.

Bu "sosyalizm" bağımsızlık temelinde olduğu için herhangi bir ülkenin güdümüne girmeyi kesinlikle reddetmektedir. Bu yüzden tüm bu ülkeler Sovyetler Birliği'ne de mesafeli durmuşlardır.

Uygulanan ekonomik program ise şöyledir: Tüm ağır ve orta sanayi, dış ticaret, bankalar, demiryolları, karayolları, limanlar vb. kamu mülkiyetine geçirilmektedir. Toprak mülkiyeti sorunu, toprak reformu temelinde çözümlenmektedir. Nasır bu programı şöyle açıklamaktadır: "Bu durum ulusal devrimin iradesi önüne öyle bir sonuç koymaktadır ki, ulusal devrimin o sonuca varmadan amaçlarını gerçekleştirmesi imkansızdır. Bu sonuç da, halkın tüm üretim araçlarına ve çizilmiş bir plan gereğince onun sağladığı gelirlere yön vermeye egemen olması zorunluluğudur. Ekonomik ve sosyal kalkınmaya götüren tek çıkar yol bu sosyalist çözüm yoludur. Ve bu yol aynı zamanda, tüm siyasi ve sosyal şekilleriyle birlikte demokrasinin de yoludur." Nasır bu yolun tüm özel mülkiyeti ortadan kaldırmayı gerektirmeyeceğini de düşünüyordu. Ancak gerçekten de uygulanan politika sonucu özel mülkiyetin hiçbir belirleyici etkisi kalmamaktaydı.

Üçüncü Dünya sosyalizminin sınırları

Bu tip programların hem sömürgelikten hem de sahte bağımsızlıklardan kurtularak devrimler gerçekleştiren birçok ülkede uygulandığı göz önüne alındığında, ulusal bağımsızlığın emperyalizme zarar vermeyen hatta sömürge yönetimi maliyetini emperyalistlerin üzerinden kaldıran bir sonuç olduğunu söylemek komik kaçmaktadır. Bu bakış açısı özellikle Afrika ülkeleri için gösterilmektedir. Diğer yandan Üçüncü Dünya milliyetçiliklerinin "burjuva kalkınma ideolojisi" içinde olduklarını söylemek

pek yaygın bir moda olsa da yanlıştır.

Ancak tüm bunlara rağmen bu sosyalizm anlayışının belli kısıtlılıklarını ortaya koymak gerekmektedir. Herşeyden önce, bu sosyalizmler kapitalist yabancılaşmayla, "sınıf mücadelesi"ni aynı değerlendirme içinde almaktadırlar. Bu yüzden ülkeleri parçalayanın sınıf mücadelesi olduğunu düşünürler. Türk Devrimi'ne benzer bir şekilde Nasır da "sınıf mücadelesinin" tehlikeli sonuçlarından bahsetmektedir. Bunun acı siyasal sonuçlarına ileride değineceğiz.

Böyle bir bakış açısına bir sebep de Marksizm değerlendirmeleridir. Marksizmi Batı toplumlarına özgü bir yöntem olarak algılayan Üçüncü Dünya milliyetçiliği, Marksizmi sosyalizmi geliştirmek açısından değerlendirmemiştir. Marksizmin Batı toplumlarının gerçeğinden yola çıktığı doğrusuna karşın, sınıf mücadelesi kapitalizmin gerçeğinden çıkmaktadır. Marks bu mücadeleyi dünya sistemi açısından tanımlamamıştır, sorun buradadır. Bunun için Marksizmden uzaklaşılması, Üçüncü Dünya ülkelerinde sosyalizmin derinleştirilmesi önünde engel oluşturmuştur.

Sosyalizm, Üçüncü Dünya ülkelerinde genellikle, salt ekonomik bir bakış açısını yansıtmak için kullanılmaktadır. Bunun doğal sonucu olarak halkın demokrasisinin gerçekleşeceği belirtilmektedir. Ancak böyle olmamıştır. Sosyalizmin sınıf mücadelesi yönünden uzaklaşılarak onun ekonomik kararnamelere indirgenmesi siyasal zayıflıklar yaratmış, devrim halkın desteklediği "tek adamın" siyasal iradesine indirgenmiştir.

Herşeye rağmen ülkelerin kalkınması açısından bu program tüm burjuva yanılsamalarını dağıtacak denli etkili olmuştur.

Milliyetçiler solda birleşiyor

Aslında Üçüncü Dünya milliyetçiliğinin bu döneminde sınıf mücadelesinin tümden görmezden gelindiğini de söylemek mümkün değildir. Sınıf mücadelesi daha çok, liderlerin farkında oldukları bir mücadeledir ve burada işbirlikçi kapitalist düzenin siyasal yapısının ve partilerinin ortadan kaldırılması sonucu bu mücadelenin de artık belirleyici olmaktan çıktığı genellikle belirtilmektedir. Yoksa özellikle devrim öncesi tüm siyaset, sınıf mücadelesi gerçekleri üzerinden yürütülmektedir.

Üçüncü Dünya'da bu sınıf mücadelesine dayanan siyasal ayrım sağ ve sol ayrımlarıdır. Üçüncü Dünya'da devrim öncesi, ciddi bir sağ sol mücadelesinin tarihidir. Sağ, liberal parlamenter yapıyı ifade etmektedir. Örneğin parlamentoda muhalefette bulunan bir parti de genellikle sağ güçlerin arasında sayılmaktadır. Sol ise özellikle parlamento dışı mücadeleyi simgelemektedir. Başta öğrenci hareketleri olmak üzere sol siyasi kuvvetlerin örgütlenme alanı toplumsal ayaklanmalar olmuştur. Bu ayrım

başta Latin Amerika olmak üzere tüm Üçüncü Dünya devrimlerinde anlam kazanmıştır.

Liberal sağın Batı himayeciliği sonucu, parlamenter demokrasiye dayanmasının bir diğer önemli sonucu, parlamento dışı bir kuvvet olarak orduların, özellikle halkla toplumsal bağa sahip orduların genç kesimlerinin sol siyasal hareketler içinde kendilerini temsil etmeleri olmuştur. Üçüncü Dünya'da bir devrim çeşidi, Mısır ve Peru'da olduğu gibi askerlerin parlamentoları feshederek iktidara el koymaları ve halkçılık programları uygulamaları sonucu gelişmektedir.

Tüm bunlar sol siyaset için özellikle halk muhalefetine dayanmak anlamına geldiği için askerler yaptığında bile devrimlerin halk desteğine sahip olması sorunu olmamıştır.

Üçüncü Dünya milliyetçiliğinin bu solcu karakteri, özellikle 60'lı yıllarda iyice belirginleşek solcu öğrenci hareketleri, askeri müdahaleler, sol siyasal cephelerin önderlik ettiği halk ayaklanmaları birbirini izleyecektir. Zaten ortaya konacak olan programın "sosyalizm programı" olarak anılması, sağın milliyetçi toplumsal kuvvetler üzerindeki etkinliğini tamamen silmiştir.

Üçüncü Dünya dayanışması

Bu yüzden Üçüncü Dünya ülkelerinde solcu devrimler gerici ve işbirlikçi sağın dayanağı olan parlamenter demokrasiyi ortadan kaldırarak yerine özgün halkçı yönetim seçenekleri aramaya koyulmuşlardır. Bu ise neo-liberal ideolojinin bugün en önemli saldırı gerekçelerinden birini oluşturuyor.

Neo-liberal sağcılık, bu ülkelerin Batıya kapanmakla aynı zamanda kendi halkları açısından antidemokratik tutumlara yöneldiklerini kanıtlamaya uğraşıyor. Bu antidemokrasi suçlamasını ciddiye almak Üçüncü Dünya rejimlerini çok aşağılamak olur. Batıya hatırlatılması gereken, sömürgeciliğini bıraksak bile, Üçüncü Dünya'da kurduğu kukla iktidarların halka nelere malolduğudur. Güney Kore, Şili ve Arjantin rejimlerini şöyle bir hatırlatıp geçelim.

Ancak bir avuç "solcu entelektüel" de bu bariz sağcı saldırının peşinden, Üçüncü Dünya'da milliyetçiliğin "içe kapanmak" olduğunu kanıtlamaya çalışıyor. Tabii onlara göre bu içe kapanma doğrudan antidemokrasi getiriyor.

20. yüzyıl siyasi tarihini üstünkörü de olsa bilmesini beklediğimiz "solcu" entelektüelin bu saçmalaması nasıl ciddiye alınabilir?

Üçüncü Dünya ülkelerinde bahsettiğimiz anlamdaki milliyetçi rejimler aynı zamanda bu ülkelerin dünya siyaseti üzerinde en büyük etkiye sahip

olduğu dönemler oldu.

Latin Amerikalı devrimcilerin gelip Afrika'da savaşmasından tutun da, emperyalizm ve kapitalizm karşısında programlar ortaya koymak için yapılmış bir düzine devrimci buluşma, bugünün "enternasyonalist" solcusunun kafasının basmayacağı kadar uluslararası buluşmaydı.

Dönemin emperyalistlere korku salmış birkaç "içe kapanma" örneğini vermek gerekiyor. En ünlü toplantı ve bir ilk olan Bandung'da (1955) Endonezya'nın milliyetçi lideri Sukarno, Yugoslav komünizminin lideri Tito, Hindistan bağımsızlığının temsilcisi Nehru, Çin'in ikinci adamı Çu En-Lay ve elbette devrimci Birleşik Arap Cumhuriyeti'nin lideri Nasır'ın ve -iki kutbun uydularını çıkarırsak- 30 kadar kafası net ülkenin bir araya gelmiş olmasının yarattığı etki düşünülebilir.

Ardından 58'deki Afrika konferanslarında Nkrumah, Senghor, Lumumba, Seku-Ture gibi Afrikalı liderler bağımsız ve birleşik Afrika'nın liderleri olarak tarih sahnesine çıkıyorlardı. 1959 Küba'nın devriminin uluslararası anlamda yarattığı coşku, Vietnam Savaşı'nın tüm Üçüncü Dünya'da yarattığı infial herhalde şimdiki "dünya gündemimizden" çok daha geniş alanları kapsıyordu.

Bu çabaları vurgulamamız bunların hepsinin başarılı olduğu anlamına gelmiyor. Ancak bir gerçek var ki, onu solcu olanın anlaması gerek: O da ezilen ulusların gündeminin Batıya açılmak değil, birbirlerinin ulusal mücadelesini yükseltmek olduğu bir çağ yaşıyoruz. Şu anda neo-liberalizmin saldırısının 30 yıldır yarattığı yıkımdan sonra bile, Venezuella Devlet Başkanı Chavez'le Saddam'ın, Castro'nun yanyana gelmesi bizce Avrupa gündeminden çok daha geniş bir "evrensellik" taşımaktadır.

Üçüncü Dünya milliyetçiliğinde liderlerin önemi

Üçüncü Dünya milliyetçiliklerinin solcu siyasal rejimlerinin bu neo-liberal ideolojik perspektif dışında değerlendirilmesi zorunludur. Bu rejimlerin halk desteğine sahip olmadığını ve diktatörlük olduklarını iddia etmek ne kadar saçmaysa, bunların halk inisiyatifini gerçek bir yönetim mekanizmasına dönüştürdüklerini söylemek o kadar zordur.

Yaklaşık yüzelli yıl boyunca gerçekleşen Üçüncü Dünya devrimlerinin en önemli sorunlarından biri, doğal olarak karşılaştıkları sürekli emperyalist saldırıya ancak kararlı liderler öncülüğünde direnebildikleri, ancak bu liderler ortadan kalktığında halk inisiyatifinin hızla geri çekilerek yeniden Batıyla bütünleşme ve liberalleşme yoluna girmeleri gerçeğidir. Bu ise halk açısından her seferinde eskisinden daha da beter Batıcı bir rejimin gelmesi anlamına gelmektedir.

Türkiye'nin, Mısır'ın, Latin Amerika ve Afrika ülkelerinin durumu hep

bu şekilde görülebilir. Bazen de bu liderler doğrudan emperyalist müdahaleler ile ortadan kaldırılabilmişlerdir. Bunlar karşısında ciddi bir halk direnişi olmasına rağmen bu rejimler liderlerini kaybettiklerinde kolay kolay eski devrimci çizgiye oturamamaktadırlar.

Bunun en belirgin sebebi yukarıda da belirttiğimiz siyasal yapının sınıf mücadelesi zeminine oturtulmamasıdır. Devrimci liderler olduğu sürece ülkenin bağımsızlığı açısından bu bir sorun yaratmamakta, ancak devrimci liderler gittiğinde halk inisiyatifini engelleyici mekanizmalar, Batılı siyasal araçlarla birlikte halkın önüne çıkarılmaktadır.

Çünkü sınıf mücadelesi gerçeğinin görmezden gelinmesi, Batı kapitalizmi ve özel mülkiyet sisteminin Üçüncü Dünya'ya yabancılaşma ile girdiği bilincinin körelmesi sonucunu doğurmaktadır. Bu da yukarıda değindiğimiz gibi Üçüncü Dünya'da milliyetçiliğin temelidir. Bu yüzden belli bir gelişme derecesine ulaştıklarında ülkeler özel sermayeye inisiyatif vermeyi bir yöntem olarak görebilmekteler.

Diğer yandan artık Batının ekonomik etkisi kırılmış olduğu için, Batıyla barış içinde yarışabilecek ekonomilerin yaratılmış olduğu yanılsaması da aynı sonucu doğurmaktadır. Bunun sonucu sermayenin hızla Batıya doğru çekilmesi ve ülkedeki siyasal yapının Batılılaştırılmasıdır. Tabii bu hiçbir yerde kolaylıkla olmamıştır. Halk yüzyıllara varan tarihsel bilinciyle yine de direnmiş ancak inisiyatifini iktidara taşıyacak bir siyasal mekanizma olmadığı için sonuca ulaşamamıştır.

Bu, çok partili rejime veya anayasal güvencelere yönelmek anlamına gelmemelidir. Çünkü bunların halk mücadelesi açısından hiçbir değeri yoktur. Tersine zaten Batıya yönelen ülkeler bunları benimseyerek halktan kopuyor ve halkı oyalıyorlar. Neo-liberal sağcı siyasetlerin 70'lerden beri hızla yükselmesine temel sebep bu olmuştur.

Böyle bir sınıf mücadelesi kavrayışı, Batının kapitalist karakterini sürekli göz önünde tutarak, Batıyla barışmaya yanaşacak her türlü siyasal düzenekten kurtulunmasını gerektirir. Batı kapitalizmi yıkılmadıkça, Üçüncü Dünya milliyetçiliğinin tehlikede olacağı ortadadır. Bu yüzden ne kadar güçsüz olurlarsa olsunlar Batıyla bütünleşmeye gidebilecek her türlü toplumsal unsurun kökü kazınmak zorundadır.

Üçüncü Dünya milliyetçiliklerini baskıcı olmakla değil, gerici toplumsal sınıflar üzerinde yeterince baskı kurmamakla suçlayabiliriz. Demokrasi sorununu bunun dışında tanımlamaya girişecek her türlü idare karşı-devrimi doğurmaya mecbur olacaktır. Kapitalist Batıyla yaşanan sınıf mücadelesine uygun araçlara sahip olmak halkın hakları açısından vazgeçilemez önemdedir.

Üçüncü Dünya milliyetçiliğinin yeni yükseliş dönemi

Bugün tüm dünyadaki büyük çatışmaları oluşturan ve Türkiye'de de yaşadığımız mücadelenin kaynağı Üçüncü Dünya milliyetçiliğinin yüzyıllara vararak yarattığı bu birikimdir. Emperyalizm bağımsız ve halkçı Üçüncü Dünya milliyetçiliğinin karşısına çıkmaktadır.

Üçüncü Dünya ülkelerinde sermaye ve sağcı siyaset hesaplarını Batının kesin zaferi ve üstünlüğü üzerine yaptığı için milliyetçiliğin dayanabileceği tüm temellere saldırmaktadır. Bağımsız bir siyaset izlenemeyeceği savunulmakta, halkçı ekonominin temelleri dinamitlenmekte, halkı bölecek her türlü siyaset emperyalistlerin de desteğiyle güç kazanmakta.

Diğer yandan bunlar tüm siyasetlerini neo-liberal ideolojiye dayandırmaktadırlar. Sosyalizmin yıkıldığı söylemi üzerinden piyasaya tapınma, sermayeye alabildiğine siyasal güç verme, körü körüne IMF reçetelerine bağlı kalma, emperyalist ittifaklara yaslanmak için onların Üçüncü Dünya düşmanı tüm siyasetlerine katılma. Bunların çağdaş dünyanın gerçekleri olduğu belirtilerek karşısında tekrar bir "barbar" dünya yaratmışlardır.

Tüm bunlar, sağcı siyasetlerin genellikle parlamenter yolla yönettiği ülkeler açısından görünenin sadece bir yüzüdür. Bugün sömürge aydını da bu yüze bakarak Üçüncü Dünya milliyetçiliğine saldıran teorilerini ürettiği için onları bu parlamenter sağ iktidarın "organik aydınları" olarak görmekte sakınca yok.

Ancak gelişen liberalizm dünya çapında eşitsizliğe dayalı bir kutuplaşma yarattığı gibi, Üçüncü Dünya ülkeleri içinde de siyaset mekanizmasıyla halk arasında şiddetli bir kutuplaşma yaratmıştır. Bu yüzden Üçüncü Dünya ülkelerinde parlamento dışındaki kuvvetler ve geniş halk kesimleri tekrar emperyalist Batı karşısında mücadeleci siyasetlere yönelmişlerdir.

Bunların örneğini her geçen gün daha fazla görmekteyiz. Elbette bizlere ciddi bir sınırlamayla ve çarpıtılarak yansıyan dünya gündemi bu mücadeleyle ısınmakta. Irak gibi Üçüncü Dünya milliyetçiliğinin yükseldiği dönemde devrim yapan, sonra bölgesel gerilimleri içinde emperyalist siyasetlere mağlup olan, ancak en sonunda 90'larla birlikte yeniden antiemperyalist siyasetlere yönelen bir ülkenin ABD'ye teslim olmayışı büyük etki yaratmaktadır.

Sene içinde meydana gelen Venezuella darbesi olayı da ciddi bir önem taşımaktaydı. Asker kökenli ve seçimlerle iktidara gelmiş olan halkçı devlet başkanı Chavez -ülkenin ismini Bolivarcı Venezuella Cumhuriyeti olarak değiştirmişti- yaptığı petrol kamulaştırmaları sonrası bir ABD darbesi ile devrilmeye çalışılmıştı. Venezuella'nın bir numaralı patronunu iktidara getirmeyi amaçlayan darbe ilk gün başarılı olunca, bütün dünya medyası bayram sevinci yaşadı. Ancak ikinci gün Chavez tekrar geldi ve

ABD tapınağı bir kere daha sarsıldı. Chavez daha önce Saddam ve Castro ile de birlikte olmuştu.

Diğer yandan Endonezya'da şiddetli halk muhalefeti milliyetçi Sukarno'yu kanlı bir ABD darbesiyle devirmiş olan diktatör Suharto'yu çekilmeye zorladı. IMF'ye de tavır alan Endonezya'ya ABD cevabı Doğu Timor'un kopartılması oldu.

Bunun dışında Latin Amerika ülkelerinde IMF programları birbiri ardına çökerken, tüm dünyada gelişmeler artık neo-liberalizmin bir ikna edicilik değil, zorlayıcılık üzerinde durduğunu görüyor. Ülkeler şiddetle kurtulmak istiyor. Bu arada 70'lerle birlikte girilen kapitalist kriz sürecinin artık krizi yalnızca Üçüncü Dünya ülkelerine ihraç ederek aşılamayacağı giderek ortaya çıkıyor. Bu krizin derinleşmesi sonucu Üçüncü Dünya ülkeleri antiemperyalist ve halkçı olanaklar arayacaklar.

Ancak daha önce de belirttiğimiz eleştiriler noktasında bu arayışta patlama noktasını, geniş halk inisiyatifini ortaya çıkaracak siyasal yapıların ortaya çıkması oluşturacak. İkinci Dünya Savaşı sonrası, liderlere dayanan Üçüncü Dünya milliyetçiliği tipi hâlâ güçlü ancak bu dünya çapında antiemperyalist bir patlama için yeterli değil.

Türk Solu Üçüncü Dünyalı ve milliyetçi kökenine sahip çıkmalı

Türkiye'de de yaşanan gelişme bunlardan bağımsız olamaz. Tersine Türkiye ister istemez Üçüncü Dünya-emperyalist Batı çatışmasının göbeğinde yer alıyor. Türkiye, İkinci Dünya Savaşı sonrası kendi devrimini hiçe sayarak Batı kampına geçmişti. Türkiye'nin toplumsal ve siyasal yapısı bu andan itibaren şiddetli bir parçalanma ve kutuplaşma sürecinde.

Üçüncü Dünya milliyetçiliğinin patlama döneminde, sol milliyetçi gençlik hareketi ve sonrasında geniş halk kesimlerinin katıldığı devrimci hareket ile Türkiye, Üçüncü Dünya'da iktidar dışında kalan halk hareketinin güçlü örneklerini verdi. Bu mücadelede başarıya ulaşılamamasının nedenleri başka bir yerde tartışılabilir. Ancak Türk Solu'na karakterini veren bu harekettir.

Dolayısıyla devrimci Türk Solu parlamenter yapı karşısında halkçı siyasetin bayrağını yükselterek, Türkiye'nin kendi ulusal mücadele birikimine yaraşır bir halkçı-milliyetçi Türkiye yaratılmasına önderlik edebilir.

Övünülecek bir tarihi olan Üçüncü Dünya ülkeleri övünmekten çekinmemelidirler. Üçüncü Dünya uluslarının "maneviyatını yükseltmek", sömürge siyasetinin dayattığı barbarlık kompleksini aşmak, Üçüncü Dünya'nın milliyetçi devrimcilerinin görevidir.

(İleri dergisi, sayı 11, Temmuz-Ağustos 2002)

Üçüncü Dünya milliyetçiliğinin karakteri halkçılık ve ilericiliktir

23 Temmuz 1952 Mısır Devrimi'nin tarihidir. Mısır'da 23 Temmuz 1952 ile başlayan ve Başkan Nasır'ın ölümüne dek devam eden devrim süreci Üçüncü Dünya'nın milliyetçi devrimlerinin karakteristik örneğidir. Mısır Devrimi, emperyalist sistem karşısında aldığı tavır ve yarattığı devrimci alternatif ile İkinci Dünya Savaşı sonrası dünya tarihinin en önemli olaylarından biridir.

Wilson sahtekarlığı

Mısır Devrimi'ni hazırlayan tarihsel koşullar biz Türklere tanıdık gelecek. Mısır, 19. yüzyılın sonuna kadar bir Osmanlı eyaletiydi. Ancak 19. yüzyılın başından itibaren Osmanlı'daki gelişmelere de bağlı olarak, sömürgeci Batının kontrolüne geçti Mısır. Mısır'da sömürgecilik ve geriliğe karşı gelişen ilerici halk ayaklanmaları işgal kuvvetlerince bastırıldı. 1882'de Mısır artık İngiliz işgal birliklerinin gölgesinde gericilerin de onayıyla fiilen İngiliz egemenliğindeydi.

1. Dünya Savaşı'nın bitiminde Mısır hükümetleri Wilson ilkelerini de gerekçe göstererek İngilizler'den bağımsızlıklarını istediler. Bu istekleri sadece İngilizler reddetmedi, bizzat Wilson da İngilizlerin Mısır üzerinde-

ki egemenliğini tanıdı. Böylece tüm dünya halkları açısından birçok defa doğrulanmış gerçek, Mısırlılar açısından da doğrulanmış oldu.

Mısırlılar buna direnme ve ayaklanmalarla tepki gösterdiler. 1919 ayaklanmasından başlayarak Mısırlılar emperyalist politikalara direndiler. 1919 ayaklanmaları sonunda İngilizler görünüşte Mısır'a belli bir bağımsızlık hakkını veriyordu (1922). Mısır, Belçika anayasasına benzer bir anayasa yapılarak kral ve parlamento ile yönetilmeye başlamıştı (1923). Mısır halkı bu sahte bağımsızlığı tanımadı.

Ancak Mısır'da halk ayaklanmalarından güç alarak muhalefeti sürdüren parlamenter VAFD partisi, 1931 seçimlerinde hükümeti ele almasına rağmen, İngilizler'e yanaşma politikası izledi. 1936'da ise Mısırlıların ihanet belgesi olarak gördükleri, o döneme kadar yapılan tüm ulusal mücadelenin taleplerine sırt çeviren İngiliz-Mısır Anlaşması imzalandı. Görünüşte İngilizler biraz daha bağımsızlık tanısalar da anlaşma, esasında Mısır üzerindeki İngiliz himayeciliğinin bir kez daha tanınmasından başka bir şey değildi.

Halkın ihtilale katılmasının anlamı açıktır

1952 devriminin lideri Nasır, bu anlaşmanın anlamını şöyle açıklayacaktır: "Mısır'la İngiltere arasında yapılan ve o sıralarda mevcut bulunan tüm siyasi partilerden kurulu bir 'milli cephe'nin katılmasıyla imzalanan 1936 Antlaşması, 1919 ayaklanmasının düşmüş olduğu büyük aldatmacaya teslim olmanın bir onayı niteliğindeydi. Çünkü bu anlaşmanın girişi Mısır'ın bağımsızlığını kabul ediyor; fakat metni -bütün kelimeleriyle- bu bağımsızlığın tüm değerlerini ve tüm anlamını koparıp alıyordu."

Nasır bağımsızlığın anlamının halkın "sosyal probleminin" çözülmesi ile gerçekleşebileceğini düşünüyordu. Bu ise Mısır'daki sömürgeci kapitalist düzene karşı bir devrim demekti. Nasır, teslimiyetin, önce muhalefetin sonra hükümetin başında bulunan liberal VAFD Partisi'nin "bağımsızlığın sosyal yönünü kavrayamaması"ndan ileri geldiğini söylüyordu. Ona göre "halkın ihtilale katılmasının sosyal anlamı açık"tır. Ancak liberal VAFD bunu anlamıyordu. Bu durumda "yoksullar ihtilalin hem yakıtı hem de kurbanları oldular". Mısır'da mevcut düzende bolluktan yararlanan sadece "toprak ağaları sınıfı, tüccar sınıfı ve yabancı ihracatçılardı".

Bu yüzden Nasır'a göre "ihtilalci atılım halk yönünden, bağımsızlık isteği olan görünüşteki çatışmanın ötesine uzanarak ekonomik ve sosyal problemlerin derinliğine inmedikçe ihtilalin amaçları gerçekleştirilemeyecektir."

Nasır, 1936 parlamenter ihanetinin bu tahlili üzerine Mısır Devirimi'nin halkçılık prensiplerini kuracaktır. 1936'dan 1952'ye kadar

geçen yıllar Mısır'da, o hep bildiğimiz, parlamento, seçim, anayasacılık oyunlarının oynandığı, halkın yaşam koşullarının giderek daha da kötüye gittiği yıllar oldu.

Nasır halkçılıkla birlikte, devrimin "iki temel karakterinden" biri olarak gördüğü ilericiliği de aynı tahliller üzerine dayamaktadır. "Mısır 1919 yılındaki devrimci halkçı hareketten sonra sahte demokrasinin en büyük aldatmacasının içine düştü. 'Devrimci' lider kadroları da emperyalizmin Mısır'ın bağımsızlığını ilk tanımasıyla birlikte, hiçbir ekonomik boyutu olmayan göstermelik anayasal demokrasiye teslim oluverdiler... Fakat bütün bunlar doğal şeylerdi. Çünkü sahte demokrasinin görünüşü gericiliğin demokrasisinden başka bir şeyi temsil etmiyordu. Gericilik ise emperyalizmle olan bağlarını koparmaya ya da onunla işbirliğini durdurmaya hazır değildi."

Devrimin iki temel karakteri: Halkçılık ve ilericilik

1952 Mısır Devrimi de Nasır'ın bu değerlendirmeleri üzerinden halka doğru "sürekli derinleşerek" gelişti. Nasır bir devrimin temel karakteri olarak halkçılık ve ilericiliği ortaya koyar. Ancak bunun gerçekleşmesinin sürekli bir devrimci eylem içinde mümkün olacağını da belirtir.

Bunun için 23 Temmuz 1952'den itibaren Mısır Devrimi aşamalar halinde gelişti. Nasır'ın liderlik ettiği "hür subaylar" örgütünün ilk programı Mısır devriminin "6 ilkesi" idi. Bu altı ilke şunlardı:

"1- Emperyalizmin ve onunla işbirliği yapan Mısırlı hainlerin tasfiyesi. 2- Feodalitenin ortadan kaldırılması 3- Tekelciliğin ve kapitalizmin iktidara egemenliğinin ortadan kaldırılması 4- Sömürü ve istibdata karşı sosyal adaletin kurulması 5- Güçlü bir ulusal ordunun kurulması 6- Gerçek milliyetçilik belirtilerini bastırmaya çalışan siyasi sahtekarlığa karşı sağlam bir demokratik düzenin kurulması".

1952'den itibaren bu ilkeler doğrultusunda atılan adımlar gerçekten de Mısır'ın kaderini değiştirdi. Toprak reformu uygulamaları ve kamulaştırmalar, gerici cepheyi kızdırdı ve yine liberal VAFD Partisi ve gerici "Müslüman Kardeşler" hareketlerinin öncülüğünde devrime karşı hareketlere girişildi.

Bunlar karşısında 1953'te cumhuriyet ilan edildi, bütün siyasi partiler yasaklandı ve halkın birliği için "ulusal kurtuluş cephesi kuruldu". 1955'te Süveyş Kanalı'nın millileştirilmesi sonucu İngiliz ve Fransızlar, İsrail'le beraber Mısır'a saldırdılar. Mısır büyük bir uluslararası kamuoyu da yaratarak gereken askeri cevabı verdi. Artık hem Süveyş Mısır'ındı, hem de bölge yabancı askeri üslerden temizlendi. Tabii Mısır'ın emperyalist Batının hedefi haline gelmesi gerçeği değişmedi.

Sağlam bir demokratik düzen için ordu

Devrimin bu ilk aşaması, özellikle iktidara el konulması Mısır'da ordu gücüyle gerçekleşti. Devrim, kapitalistlerin ve toprak ağalarının sahte siyasal demokrasisine karşı ordu içinde "hür subaylar" adıyla örgütlenmiş devrimcilerin eseri oldu. Nasır ordunun devrimci mücadeleye katılmasını şu sözleriyle anlatmaktadır:

"Ordu o gece halk mücadelesinden yana olduğunu ilan etti ve ardından değişim iradesinin önündeki yolu açtı. Ordunun halk mücadelesine katılması aynı gecede başdöndürücü iki eser birden yarattı: 1- Bu katılma iç sömürücü güçlerin elinden halk ihtilalini tehdit etmekte kullandığı aracı çekip aldı. 2- Ve halk mücadelesini işgalci yabancı egemen kuvvetlerin karşısında, halka yöneltilebilecek hıyanet ve beklenmedik darbeleri püskürtebilme gücüne sahip bir sağlam zırhla silahlandırdı."

Mısır ordusunda ihtilali yapan "hür subaylar"ın birçoğu Nasır gibi 1936 öncesinde büyük gösterilere katılan öğrencilerdi. Daha sonra halk çocuklarının da askere subay olarak girebilmelerine yönelik değişiklikler sonucu, yoksul ailelerden gelen birçok Mısırlı öğrenci gibi onlar da asker olmuşlardı.

Mısır ordusunun Mısır'daki düzenden rahatsız olması için de doğal nedenler vardı. İngiliz askeri varlığı ve Mısır'ın siyasal yapısının işbirlikçi niteliği askerleri siyasete çekmişti. 1949'da İsrail'e karşı yapılan Filistin Savaşı ve yenilgisi ordu içindeki halk çocuklarını, Mısır'daki düzenin köklü bir değişikliğe tabi tutulması gerektiğine ikna etmişti.

Devrimden sonra da ordunun siyasetteki ağırlığı korundu. "Altı ilke"nin bir ilkesi de güçlü bir ulusal ordunun kurulması idi. Nasır başta olduğu sürece, siyasal partiler ve parlamenter demokrasi, temelde bir devrim gerçekleştirilmedikçe, halkı bölen, oyalayan ve tekelci ve tefeci kapitalizmi halka karşı kollayan bir siyasal yapı olarak görüldü. Bu yüzden de devrim, Mısır'da halkın birliği ve ordu gücü üzerinden ilerledi.

Üçüncü Dünya milliyetçiliğine güç katan devrim

Nasır bunların başlangıç olduğunu söylüyordu. Oysa devrimin şu ana kadar anlattığımız tarihi bile, gerek Türkiye tarihi gerekse tüm Üçüncü Dünya uluslarının karşılaştıkları problemler ve ürettikleri çözüm yolları açısından ortaklıklar taşımaktaydı. Mısır Devrimi, bu yüzden Üçüncü Dünya halkları arasında büyük bir coşkuyla karşılandı ve başta Arap halkları olmak üzere tüm dünyada büyük etki yarattı.

Mısır devrimi ve Nasır için "altı ilke" yalnızca bir başlangıçtı. Nasır devrimin tarihsel zorlukları karşısında 1961'de "sosyalizm kanunlarını" ilan etti. Bu, devrimin emperyalist sistemin saldırıları karşısında gerile-

meyeceğini ve halkçılık ve ilericilik prensipleri doğrultusunda daha da ileri gideceğini gösteriyordu. Mısır'da sosyalizm, "Arap sosyalizmi" adı altında, ezilen ulusun kendi karakterine özgün, hiçbir dış odağa bağımlı olmadan, yalnızca kendi halkının öz gücüyle hareket eden bir sistem anlamına geliyordu.

Sosyalizm Mısır devriminde Nasır'ın başta bahsettiği, bağımsızlığın "sosyal anlamı"nı ifade eden bir programdır. Nasır'a göre sosyalizme dayanmadan hiçbir siyasal demokrasi mümkün değildir. Çünkü her "demokrasi" sistemin altında yatan ekonomik yapılarca belirlenir. Halka hizmet eden bir ekonomi yoksa, halka hizmet eden bir demokrasi de olamaz. Sosyalizm Mısır'da halkçılık programının gelişmiş haliydi. Özel sermayenin hiçbir belirleyiciliği kalmazken, ağır ve orta sanayi, dış ticaret, bankacılık sistemi, halkın temel ihtiyaçlarının karşılanması devletin elindeydi.

Nasır'ın, ulusal bağımsızlığın halkçı yönüne yaptığı vurgu, Üçüncü Dünya milliyetçiliğinin temel karakterini oluşturur. Bu milliyetçiliğin antiemperyalist, antikapitalist karakteri, İkinci Dünya Savaşı sonrası Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki ulusal kurtuluş mücadelelerinin temel karakteridir. Bu yüzden bunlar arasında da daima "Üçüncü Dünya birliği" çabası oluşmuştur. Mısır Devrimi'nden sonra da özellikle Araplar arasında ve Afrika'da emperyalist sisteme karşı bu birlik sorunu gündeme gelmiş ve Mısır burada da öncü bir tutum almıştır. "Birlik, özgürlük, sosyalizm" programı altında, Suriye ve Irak'ta da gerçekleşen devrimler sonucu Mısır merkezli Birleşik Arap Cumhuriyeti oluşturulmuştur.

Mısır bu arada Bandung'da gerçekleştirilen "Bağlantısız" ülkelerin emperyalizme karşı devrimci siyasetler geliştirme çabasının başta gelen ülkelerinden olur. Bandung'da emperyalistler açısından korkutucu bir tablo gerçekleşir. Nasır'ın yanısıra sömürgelikten kurtulmuş milliyetçi Endonezya'nın lideri Sukorno, Yugoslav komünizminin lideri Tito, Hint bağımsızlık mücadelesini temsil eden Nehru, Çin'in ikinci adamı Çu En-Lay bu toplantıda birliktedir.

Aynı şekilde, Afrika uluslarının özgürleşme mücadelesi açısından da Mısır büyük bir önem kazanacaktır. Sömürgeciliğe karşı savaşan tüm Afrikalı devrimci örgütlere, Nasır büyük bir destek verir. Cezayir'de, devrimin gerçekleşmesinde büyük etki sahibi olur. Afrika Birliği toplantıları sayesinde dünyanın gözünü Afrika'daki devrimci mücadeleye çeker.

Devrimin, karşı devrime dönüşmesi

Mısır büyük toplumsal sorunlarını çözerken, emperyalist sisteme karşı ezilen ulusların kendi bağımsızlıklarını kollayabileceklerini gösterirken,

Mısır Devrimi'nin Nasır'dan sonra birden gerilemesi de üzerinde düşünülmesi gereken önemli dersler içermektedir.

Mısır Devrimi bu açıdan da Üçüncü Dünya milliyetçiliklerinin karakteristik özelliğini gösterir. Türkiye'de de Atatürk'ten sonra olanlara benzer şekilde, Mısır hükümetleri -başta devrimin ikinci adamı Enver Sedat- Batıya yaklaşmış, Batıyla bütünleşmeyi bir yol olarak benimserken, ülke içinde de büyük bir liberalleşmeye gidilmiştir. Bölge üzerinde Mısır'ın eski devrimci etkisi giderek geri çekilirken, Mısır hükümetleri giderek bölgede emperyalist kuvvetlerin politikalarına bağımlı şekilde hareket etmeye başlamışlardır. Bir kez daha Mısır da bağımsızlık halkçı ve ilerici yönü budanmış sahte bir bağımsızlık haline gelmektedir.

Bunun sebeplerini yine devrimin karakterinde ve fikirlerinde aramak gerekmektedir. Neden Atatürk ve Nasır gibi kararlı ve güçlü liderler gittiklerinde hızla bir karşı devrim süreci başlamıştır Üçüncü Dünya ülkelerinde.

Türkiye'de olduğu gibi Mısır'da da halkçı rejim, sınıf mücadelesini tanımayarak ve ona "izin vermeyerek", kapitalist mülkiyet üzerinde halkçı denetim yaparak sorunu çözebileceğini düşünmekteydi. Sosyalizm bu çerçevede sınıf mücadelesi ideolojisi olmaksızın ekonomik bir program olarak kaldı. Rejimin siyasi yönünü genellikle lider kendisi temsil etmekteydi. Bu yüzden gerçekten de kararlı ve devrimci lider başta olduğu sürece hem halk devrime büyük destek verdi, hem de Batı himayesindeki sermaye engellenebildi. Ancak bu süreç içinde sosyalizm ve halkçılık tanımları, halkın sınıf mücadelesini tanıyarak, emperyalizme karşı bir mücadele bilinciyle yetişmesini de engellemiş oldu. Buna uygun siyasal örgütlenmeler ve araçlar geliştirilemedi. Sonuçta liderler öldüklerinde halkın emperyalist sistem karşısında yalnız kalmasına sebep oldu. Yeni gelen lider çoğunlukla, halkın gerçek problemlerine karşı ilgisiz olduğundan, Batının anayasacılık ve parlamentoculuk oyunlarına hızla dönüldü. Halk tekrar tekrar aldatıldı.

Mısır Devrimi'nin dersleri bu yüzden her Üçüncü Dünya ülkesi için öğrenilmesi gereken derslerdir.

(TÜRKSOLU, sayı 9, 29 Temmuz 2002)

Kapitalizmin fethedemediği yeni bir kıta

Cepheden haber bekleyen

Dünyanın yuvarlak olduğunu ve durmadan döndüğünü bilmeyen yok. Modern dünyanın bu köklü bilimsel temelleri ortaya çıktığından beri insanların bir gözü-kulağı da dünyanın geri kalanında. Çünkü insanlık artık, sınırsız ve sonsuz bir dünyanın lütfedilmiş topraklarında değil, kendi mutluluk ve zenginliklerini arttırmak için çalışabilecekleri bir dünyada yaşadığının farkında. Bundan 500 yıl sonra Avrupa'dan gelecek demokrasi konuşuluyor mesela. Amerikan dolarları. Teknolojiden bahsediliyor sıklıkla. Dünyanın tümünün küçüldüğünden. Dünyanın geri kalanı hep herkesi ilgilendiriyor!

Biz daha çok cepheden haber bekleyen çocuklar gibiyiz dünyanın geri kalanını dinlerken! Nasıl böyle bir duygu gelişti? Irak bombalanırken duymaya başladığımız acıyı, Yugoslavya'nın mahfında daha da çok hissediyorduk. Şimdi ise dünyanın neresinde olursa olsun en ufak bir kıpırtı, bir tartışmayı başlatmaya yetiyor yüreklerimizde ve bilincimizde. Oysa haberler aynı ajansların aynı sansürleriyle, aynı duygusuzluk ya da bunaltıcı psikolojik propagandayla geliyor hâlâ.

Bir yandan da dünyanın dönmesi gerektiği gibi dönmediğini gösteren gelişmeler de oluyor. İşte şimdi inceleyeceğimiz iki kitapta o bunaltıcı

Amerikan ambargosunu kırıp dünyanın gerçek sesini dinlemeye çalışıyoruz. Birincisi Meksika'da son yıllarda büyük ses getiren Zapatista hareketinin lideri Subcomandante Marcos'un hazırladığı bildiri ve mektupları topluyor. "Sözümüz Silahımızdır", Juana Ponce de León tarafından hazırlanmış. Türkçesi Bakış Yayınları tarafından piyasaya sürüldü. Diğeri yine dünyada çokça sözü edilen eylemlerin mimarı Fransız köylü José Bové'la, Christian Terras ve Paul Ariés'in yaptığı röportajı içeren "Bir Köylünün İsyanı". Türkçesini Ütopya Yayınevi hazırladı.

Bağımsızlığımız derken onursuzlaşmaya her yerde cevap verildiğini görmek, demokrasi derken sokakların bayram yerine çevrilmekte olduğunu duymak... Ve düşman denince düşmanın binbir yüzü ardından aynı saldırgan uluslararası düşmanı görmek. İşte dünyanın sesini dinlemek için bu kitaplarla da yakaladığımız önemli sebep.

Tarihe gömülmesi gereken bir sistem

Sorunun iki kitabı tanıtmak olmadığı yeterince vurgulanmış oldu şimdi. Sayabileceğimiz birkaç sebep çokça karizmatik görünümleriyle tartışılan ya da en fazla çağın "postmodern" görünümüne örnek eylemler olarak gösterilen bu hareketleri tartışmak açısından önemli.

Birincisi, dünya çapında çok geniş toplumsal sınıfların bugünden nefretini kazanmış bulunan neo-liberalizm ideolojisi ve kapitalist sistem, bizler için tarihe gömülmesi gereken bir sistem olduğuna göre buna yönelik tüm tepkiyi algılamak ve bununla bağ kurmak bizler için önemli. Tartıştığımız "kitaplar" (kitap derken hareketlerin liderlerinin dilinden oldukları için çoğunlukla hareketin kendisini kastediyoruz) açısından köylülerin tepkisi her iki hareket için de karakteristik. Her iki hareket de aşağıda görüleceği gibi küreselleşme çığırtkanlarını çileden çıkarırcasına ulusal dayanaklara sahip. Ama her iki harekete göre de "Bütün ulus neoliberalizmin empoze ettiği toplumsal bedellerin acısını çekmektedir". Dolayısıyla dünya çapında sınıf mücadelesinin geniş toplumsal sınıfları neoliberalizmin karşısına geçirdiği bir durumu tartışabilme imkanını veriyor iki kitap da.

İkincisi, tarihsel gelişimin nasıl güncel bir durum yarattığı da izlenebilir kitaplarda. Zapatistalar'da "502 yıllık tarihin" ve hafızanın sürekli vurgulanması, yüzyılın başındaki devrimin, 1940'ların ulusal kalkınma temelli antiemperyalist hareketlerin, 1968'in ve tarihin sonu söylemine karşı çıkış kitabın her anına sinmiş durumda. Kısaca 500 yıllık sınıf mücadelesi Meksika tarihinin aynasından yansıyor. José Bové'de Avrupa'nın yetmişlerle birlikte yaşadığı dönüşüm takip edilebilir. Bu tarihle kapitalizmin seceresi çıkarılıyor. Ve özellikle bu tarihsel perspektif içinden çıkarıp geliştirdikleri -özellikle Zapatistalar'da- "ulusal" söylem, kapitalizme

karşı mücadelenin ulusal mücadele boyutu kazanmasını tarihin sonunu getirenler ne derse desin ortaya koyuyor.

Üçüncüsü, Dünya Ticaret Örgütü, NAFTA vb. gibi uluslararası örgütlerin ulusların ve dünyamızın kaderi açısından ne anlam ifade ettiği hayli kapsamlı şekilde işleniyor. Neoliberalizm kurumsal yapısıyla da şiddetli şekilde masaya yatırılıyor.

Son olarak, yapılan eylemler, toplumsallaşma süreci açısından değerlendirilmeli. Özellikle devrimciliğin olağanüstü aşağılandığı, emperyalizmin tarihin sonunu ilan ettiği bir dönemde sessizliği bozan ve her iki örnekte de olduğu gibi çok geniş bir toplumsal temel kazanan hareketler eylemleri ve örgütlenmede getirdikleri anlayışla da tartışılabilir.

Şimdi başlayalım.

Yeter artık!

1 Ocak 1994 sabahı 10 yıllık bir hazırlığın ardından silahlı Zapatista (EZLN- Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu) kuvvetleri Meksika'nın güneyinde ayaklanarak, "Ya Basta!" (Yeter Artık!) dediler. 1 Ocak aynı zamanda Meksika için NAFTA'nın uygulanacağı ilk gündür. Yani ABD ve kapitalistler Meksika'da yeni ve kârlı bir sabaha hazırlanıyorlardı. Ama "502 yıllık" bir sabaha uyandılar.

Meksika'da son 200 yıl toprak devrimi ve ulusal bağımsızlık için mücadelelerle ve bunun karşısında inanılmaz boyutta bir baskı ve şiddetle geçti. Diğer tüm Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi... Aslında 500 yıl önce Avrupalılar gelmeye başladığında "herkesten önce orada olan" Mayalar -yani Avrupalıların koyduğu isimle Kızılderililer- bu sömürgeleştirme sürecinin her anında en çok acıyı çekenlerdi ve en çok ölüyü verenlerdi. Latin Amerika'nın toprak devrimi mücadeleleri ve bağımsızlık savaşlarıyla geçen son yüzyıllarında da çekilen her kılıcın arkasında ve önünde en çok onların bulunması kadar doğal bir durum yok. "Sözümüz Silahımızdır" kitabında toplanan bildiri ve mektuplar da "Marcos'un maskesi ve sesi ardında konuşan"ın bu yerlilerin sesi olduğu vurgulanıyor.

Meksika'da toprak reformu ve ulusal bağımsızlık

Galeano'nun Latin Amerika'nın Kesik Damarları'ndaki bir başlık yaşanan son 200 yıllık süreci kısaca özetliyor. "Latin Amerika'da toprak reformu: Josè Artigas'ın bir buçuk yüzyıl süren yenilgisi". Josè Artigas, Uruguay'ın toprak devriminin temsilcisi. Onunla birlikte aynı dönemde Meksika'da Morales ve Hidalgo toprak sahipleri ve onlara yardım eden sömürgeciler tarafından yenilmektedirler. Onlar Zapatistaların bugünkü

hareketinde sıraladıkları tarihsel referansın önemli isimleri. Meksika'da ulusal bağımsızlığın ve toprak reformunun öncüleri.

Artigas'ın toprak reformu yasasında "en yoksullara en çok yardım, kızılderililerin haklarının ön planda tutulması" ilkelerine göre bölüşüm, bunların karşılarında yer alan toprak sahiplerinin ve onları kollayan kapitalist devletlerin himayesinde oluşturdukları oligarşilere göre aşağılık taleplerdi. Ve sonuçta 200 yıl boyunca milyonlarca insan öldürüldü, parçalandı, tecavüz edildi, dilleri kesildi ve akıllara gelebilecek her türlü şiddet uygulandı.

Meksika tarihinde bir dönüm noktası, Artigas'tan 100 yıl sonra Emiliano Zapata'nın hayata geçirdiği toprak reformudur. Bugünkü Zapatistalara da adını vermiş bu hareket ABD'nin Meksika'da kuklası olan Porfirio Diaz'a karşı bir ayaklanma ile başladı. Her zamanki gibi Latin Amerika'nın en öncelikli temsilcileri "kızılderililer", hareketin en başındaydı. Diaz devrildi, yerine başkası geçti. Toprak reformu vaadleri unutuldu ama Zapatista'nın isyanı devam etti. 10 yıllık bir mücadelenin sonunda Emiliano Zapata ve Pancho Villa Mexico'da iktidarı bir süre için ele geçirdiler. 1914'ün sonlarında radikal bir toprak reformu hayata geçirildi. Bu arada sosyalistler de Zapata'yla onun "geleneksel kökenlerini vurgulamakla birlikte" ilişkiye geçtiler. Sonuçta ortaya çıkan toprak reformu ve getirilen sistem "herkesin, kendisinin ve ailesinin geçimini sağlaması için gerekli toprağa sahip olma hakkını tam bir güvence altına alabilecek sosyalist bir devlet kurulabilmesi için toprak üzerindeki haksız tekelleşmeyi kökünden ve kesin olarak yıkmayı öngörüyordu. Devrim düşmanlarının -latifundia sahiplerinin- toprakları kamulaştırıldı. Teknik okullar açıldı, fabrikalar ve bir tarım kredi bankası kuruldu. Rafineriler ve damıtımevleri ulusallaştırılarak kamu hizmeti haline getirildi. Yerel demokrasiler sistemi politik güç ve ekonomik gelişmenin kaynaklarını halkın eline veriyordu." Zapata'nın sonu da kendisinden önce ve sonra gelenler gibi oldu. "Öldüğünde Che Guevara'yla aynı yaştaydı."

"Bizler ulusumuzun asıl mimarlarının mirasçılarıyız"

Bugün Emiliano Zapata Meksikalılar için hâlâ bir ulusal kahramandır. Zapatistalar (EZLN) da bu ayaklanmayı ve devrimi, en önemli tarihsel dayanaklarını sıklıkla vurguluyorlar. 1994'te yeni hükümete seslenirken Marcos "Bugünden itibaren, Zapatista komandosu batonunun yedi unsuruyla beraber, elimde iki ciltlik orjinal Kasım 1916'dan Şubat 1917'ye kadar Anayasal Kongre Tartışmaları Günlüğü olduğunu bilin. Yeni bir Anayasa oluşturulmadığı sürece 1917 Anayasası'nı doğru olarak kabul edeceğiz. Bunun için mücadele edeceğiz" diyor. Bu tarihsel mücadelenin

her başarısı aynı zamanda Zapatistalar için savaşılacak bir mevzi. Yaptıkları isyanın da bir hak olduğunu Meksika Federal Cumhuriyeti'nin Anayasası'nın 39. maddesine gönderme yaparak belirtiyorlar.

Eduardo Galeano toprak reformu ve bağımsızlık mücadelesini, kapitalizme karşı sınıf mücadelesi perspektifiyle vurgulayarak, bu hareketin sosyalizm ile ilişkilerini de değerlendiriyor. Tarihsel başarı ve başarısızlıklarını da ele alıyor. Marcos bildirilerinden birinde işte "tarinin sonu" söylemine karşı çıkıyor ve insanların özleminin hâlâ sosyalizmi yansıttığına dikkat çekiyor. Bu arada kısaca belirtmek gerekir, Marcos önderliğindeki hareketi postmodern olarak belirleyen sağ veya bunu sırf bir gerilla mücadelesi olarak öven "sol" bakış için hayli kırıcı olacak bir "tarih". Marcos'un bildirilerinde bahsettiği tarih Meksika'nın "bağımsızlığı" ve gerisinde sınıf mücadelesiyle örülü.

Meksika tarihi ve bugünkü Zapatistaların bu tarihe bakışıyla ilgili bu bölümü Zapatistaların 1 Ocak 1994'teki ayaklanmalarının ertesi günü yayınladıkları "Savaş" Bildirgesi'nin bir bölümüyle kapatalım.

"Bizler 500 yıllık bir direnişin ürünüyüz: İlki, İspanya ile yapılan Bağımsızlık Savaşı esnasında köleliğe karşı asilerce sürdürüldü, daha sonra Kuzey Amerikan emperyalizmine karşı; daha sonra anayasamızı oluşturmak ve Fransız İmparatorluğu'nu topraklarımızdan atmak için; sonra reform yasalarını adilce uygulamayan Porfirio Diaz'a karşı insanlar ayaklandı ve Villa ve Zapata gibi liderler ortaya çıktı. Onlar da bizim gibi fakir insanlardı... Ama bugün artık yeter... Bizler ulusumuzun asıl mimarlarının mirasçılarıyız. Bizler, en hain ve muhafazakar grupları temsil eden hainler topluluğunun yetmiş yıllık diktatörlüğünün haince amaçları yüzünden açlıktan ölmemek için, kardeşlerimize mücadeleye katılmaları çağrısında bulunan topraksız milyonlarız. Onlar, Hidalgo ve Morelos'a karşı çıkanlarla, Vicente ve Guerrero'yu aldatanlarla, ülkemizin yarısını yabancılara satanlarla, ülkemizi yönetmek için Avrupa asıllı bir prens getirenlerle, 'bilimsel' Profirista diktatörlüğünü kuranlarla, Petrol istimlakına karşı çıkanlarla, 1958'de demiryolu işçilerini ve 1968'de de öğrencileri katledenlerle, bugün bizden herşeyimizi alanlarla aynı kişiler..."[1]

Devlet-parti sistemi ve liberal faşizm

"Önemli olan, yabancı kapıları çalarak bizi satanlar değil, Meksikalılardır."

"Konut, toprak, iş, gıda, bağımsızlık, demokrasi, özgürlük, adalet ve barış, bunlar 1994 şafağında bizim sancaklarımızdı. 500 yıllık gece boyunca bunlar bizim taleplerimizdi. Bugün bunlar bizim taleplerimiz"

Meksika'da 81 yıl boyunca iktidarda kalan Kurumsal Devrimci Parti,

aynı zamanda Meksika Devrimi'nin de kurmuş bulunduğu partiydi. Ancak bir yandan tüm reform vaadlerinin birer yalandan ibaret kalması, diğer yandan, ABD'nin çıkarlarına bağımlılık ve bunun sonucunda halk hareketine yönelik şiddetli bir baskı Zapatistaların özellikle yerli Meksikalıların kişiliğinde bu devlet-parti sistemini hedef almasını açıklıyor. Yerlilere yönelik yıllar boyu sürdürülen acımasız politika Zapatistaların kitle temelini oluşturmalarını kolaylaştırıyor. Aslında onlara göre, insanlar yeter artık diyene kadar yoksulluk ve sefaletten dolayı ölüyorlardı. "Bu yüzden hayır diyoruz. Bu gereksiz ölümler yeter; değişim için savaşmak en iyisi. Şimdi ölürsek, utançla değil atalarımız gibi onurla öleceğiz". Bu politikanın değiştirilmesi, daha demokratik bir sistemin getirilmesi Zapatistaların önemli taleplerinden. Yerlilere yönelik baskının ortadan kaldırılması amacıyla Meksika hükümeti ve Zapatistalar arasında yapılan anlaşmanın (San Andres) uygulamaya konulması, bu amaçla hükümetle Zapatistalar arasında aracı olmak amacıyla kurulan yasal heyet (COCOPA) kanununun kabul edilmesi (bu kanunla Zapatistalarla hükümet arasında aracı görüşmeler için yasal bir merci oluşmuş olacak) Zapatistaların acil talepleri arasında. 2000 yılı seçimlerinde 81 yıllık Kurumsal Devrimci Parti'nin iktidardan düşüp yerine liberal muhafazakar PAN'ın gelmesi de bu talepleri değiştirmedi.

Hatta medyaya Coca Cola'nın adayı olarak yansıyan Vincente Fox, Amerika ile ilişkilerin daha da onursuzca olduğu ve neoliberalizmin daha da etkin bir savunucusu olarak 81 yıllık iktidarın değişmesi sevincini yaşatmayacak gibi. Zapatistalar yeni sağın bu yükselişini şimdiden "liberal faşizm" olarak adlandırıyor. Gerçi medya yürüyüşün amaçlarını da bir ölçüde yolundan çıkararak sanki yeni seçimin sonucuyla Meksika'da bir demokrasi rüzgarı estiğini göstermeye çalıştı.[2] Ve bu demokrasi yine Amerika ile geliyor! Oysa son bildiriden de öğreniyoruz ki Meksika'da Zapatistalar'a ve yerli halka, genelde de devrimci güçlere yönelik baskı hâlâ devam ediyor.

Zapatistaların dünya gündeminde de önemli ölçüde yer alan son yürüyüşü, Zapatur, yüzbinlere ulaşan kitle desteğiyle COCOPA kanununun kabul edilmesi, Zapatista mahkumlarının serbest bırakılması ve Chipas'taki askeri üslerin tasfiye edilmesi taleplerini içeriyordu. Bunlar büyük kitle desteğinin ve uluslararası kamuoyunun da etkisiyle kısmen yerine getirildi ama tatmin edici miktarda değil. Özellikle 1994 1 Ocak'ındaki silahlı ayaklanmadan sonra Zapatistaların giderek siyasi çıkışı (EZLN'den sonra siyasi kanat FZLN kuruldu) ve büyük kitle desteği toplaması, en sonunda da Meksika Federal Meclisi'nde Zapatista temsilcilerinin konuşması dünyanın bu harekete olan ilgisini büyük

ölçüde arttırdı. Meksika'da kurulu baskı sistemi daha demokratik olan bir yenisi ile değiştirilmeliydi. Zapatistaların bunu yaparken silahlı gücü halkın bağımsız hareketini sağlayacak ve geride duran bir güç olarak - "Kenarda duruyoruz ama gitmeyeceğiz"- göstermesi ve esas olarak sivil toplumun desteğine ve hükümet üzerindeki baskısına Meksika'nın demokratik geleceği için umut bağlaması, uluslararası kamuoyu tarafından yeni ve başarılı bir strateji olarak görülüyor. Zapatistaların herhangi bir iktidar talebi olmaması uluslararası boyutta sıkça tartışılan bir konu.

Bölük pörçük küreselleşme ve ulusal tepki

Zapatistaların bu yerel talepleri ve bu talepleri gerçekleştirmek için harekete geçirdiği "sivil toplum stratejisi", yeni, özgürlükçü ve eskisinden "dersini almış" eylemci bir hareketin dahiyane projesi olarak algılanabilir. Çağa uygun, postmodern bir hareket olarak da adlandırılabilir! Tartışmaların bir yönü böyle diyor.

Ya da şöyle demek daha uygundur: Uluslararası sistemin saldırılarından rahatsız, varolanın daha da geriletileceğinden endişeli, ulusal yıkımın faturasının kendisine çıkartılacağından haberdar, "biz toprağımızız" diyecek kadar duygusal ve uzun süredir sistemli bir şiddet görmenin etkisinde bir toplumsal sınıfın, ulusal dayanakları, yani tarihi ve Meksika'nın bağımsızlığını ön plana çıkararak Meksika halkının çoğunu kazanan bir devrimci hareket.

Bu Zapatistaların uluslararası sisteme yönelik eleştirisinde de görülebilir. Evet neoliberalizm onlara göre yeni bir dünya savaşıdır; dünyanın çoğundaki halklara yoksulluk getirir, Meksika ulusuna da baskı ve daha çok yoksulluktan başka bir şey getirmemiştir. Bu anlamda kötüdür. Ve buna karşı mücadele de edilmelidir. Bu, mücadeleyi belki kapitalizmin sonunu getirecek bir mücadele olarak görmüyorlar ama neoliberalizmc, zenginlere zenginlik fakirlere daha çok fakirlik getiren "bölük pörçük küreselleşme çelişkisine", "Meksika'nın satılmasına", "ulus-devletlerin yıkımına" direnmektedirler.

Neoliberalizme karşı bu mücadeleyi zenginlerin kutbundan, Fransa'dan bir köylü mücadelesiyle daha da zenginleştirelim.

Piyasanın önceliğinin sorgulanması

Dünyanın bambaşka bir ülkesinden, zıt bir kutbundan, dünyanın zenginlerinden Fransa'nın bir vatandaşı köylü José Bové "küreselleşme karşıtı eylemleri" ile gündeme geliyor. "Seattle'da Kasım 1999'da -geçen Ocak ayının sonunda Davos zirvesinde olduğu gibi- ifşa ettiğimiz şey, piyasanın politikaya üstün gelmesidir. İnsani etkinliklerin bütününü git-

tikçe düzenleyen şey aslında piyasadır. Uluslararası anlaşmalar ve sözleşmelerle güvence altına alınmış olan tüm sosyal haklar... bugün süpürülmüştür. Devletler ellerini ayaklarını çekerler işten ve piyasa tarafından dayatılan düzenlemeden başka hiçbir düzenleme tasarlanamaz hale gelir... Parçası olduğumuz hareketin amacı, DTÖ'nün ortadan kaldırılmasını istemek değildir. Talep ettiğimiz şey gerçek bir vatandaş kontrolüdür. Piyasa vardır, bunu inkar etmek sözkonusu değildir. Ancak piyasaya karşı kurallar vardır. Bu kurallar, uluslararası düzeyde tanınan ve kabul edilen ilkelere uymalıdır." Hareketin felsefesinin de derince tartışıldığı bu kitapta eylemci Jose Bové'ın geliştirdiği bakış açısının önemli noktaları genişçe yer alıyor.

Bu küresel eylemlerin iki boyutu göze çarpıyor. Jose Bové'ın kişiliğinde kendini tanıtan köylü hareketi, uluslararası düşmanın yalnızca kendi uluslarına yönelik bir saldırısının olmadığının farkındadırlar ve Jose Bove'ın sıklıkla vurguladığı, Brezilya'daki, Asya'daki, Afrika'daki ve Avrupa'daki hareketler onlar için dünyanın bugünkü yapısını değiştirebilecek önemli hareketlerdir. Diğer yandan özellikle medyaya küresel isyan diye yansıyan eylemlerin küresel olmaktan çok yerel ayağı kuvvetli. José Bové'un sıkça konuşulan son McDonalds'ı söküp atma eyleminin gelişimi bunu kuvvetlendiriyor. Hormonlu sığır etinin Avrupa topraklarına girişinin yasaklanması karşısında DTÖ, Tahkim'de Avrupa'yı piyasaya engel olduğu için mahkum eder ve ABD'ye 168 milyon dolar tazminatınızı Avrupalılardan istediğiniz gibi alabilirsiniz der. Bunun üzerine ABD hazırladığı Avrupa ürünleri listesinin ülkesine girişine ek vergilendirme koyar. "Rokfor üreticileri olarak, bu global sorun hakkında kamuoyunu bilinçlendirmek için hedefin yerel olması gerekiyordu. McDo'nun birçok nedenlerle uygun olduğunu düşündük... Bu unsurlar hedefin (McDo'nun) küreselleşmeye muhalefete tekabül ettiğini göstermeye olanak sağlıyordu." Bu yerel perspektif geniş bir ulusal kamuoyunun arkaya alınmasını kolaylaştırıyor ve eylemin küresel anlamda ses getirmesini de bu ulusal güç belirliyor.

Bové beslenmenin dünya çapında iktidarın başlıca sorunlarından biri haline geldiğini vurguluyor. Diğer yandan tarımda kapitalistleşmenin köylünün toprağa sahip olma, kendi tohumunu ekebilme gibi ayrıcalıklarını elinden aldığını -özellikle gen teknolojisiyle-, bunun dünyanın tektipleştirilmesi, standartlaştırılması ve diğer yandan yoksullaşması, uçurumların artması ile bağıntılı olduğunu vurguluyor. Ona göre köylü mücadelesi dünya genelinde neoliberalizmin işleyişini sorgulatabilecek merkezi bir araç.

Bu arada piyasanın inkar edilemezliğinin de sorgulanabileceği bizce

açık. Küreselleşmenin de... Gerçi José Bové küreselleşmenin bu biçiminden kimsenin memnun olmadığını belirtiyor. Ama hiçbir anlamıyla bugün küreselleşmeye gelen, dünyanın eşitsiz ilişkiler çerçevesinde sömürülme süreci ve piyasanın egemenliğinin kaçınılmazlığı bizler için savunulabilir değil. Bunlara karşı sadece direnmek, ya da varolan hakları savunmak da yeterli değil. José Bové'un yaptığı, Zapatistaların yaptığı, yani küreselleşme sürecinin, piyasanın başka bir ses dinlemeyen egemenliğinin mücadeleyle sorgulanması dünyanın kapitalistlerin pek alıştığı sütliman görüntüsünü bozuyor.

Tarihsel gelişimin gösterdiği bir şey daha var: Bozulan sadece sütliman görüntü olmayacak. Kapitalizm, kurduğu uluslararası örgütlerin, DTÖ'nün, IMF'nin, AB'nin, NAFTA'nın vb. türlü oyunlarla, aşağılık anlaşmalarla sindirmeye çalıştığı ezilen dünyayı, yarattığı piyasa efsanesinin ardına gizlenmekle avutamayacak. Tepki sadece giderek marjinalleştirilmiş ve bugün en son dayanakları da ellerinden alınmakta olan köylülerde değil. ABD'nin darbeler, müdahaleler ve savaşlar tarihi bu tepkiyi çok daha büyük bir şiddetle bastırmak zorunda kaldığı, kapitalizmi yıkmaya yönelmiş mücadeleleri hatırlatıyor.

Son olarak toparlarsak, iki hareket de ulus-devletlerin yıkıldığı, tarihin sonunun geldiği, sınıf mücadelelerinin bittiği iddia ediliyorken serbest piyasanın ilahi kudretine tapmak yerine küreselleşmecileri çileden çıkarırcasına ulusal, sınıfsal ve devrimci bir tepkiyi yükseltiyor.

Aslolan kitlelerin sesi

Burada en son üzerinde durabileceğimiz, ama aslında her iki hareketi de uluslararası kamuoyunun gündemine getiren kamuoyunu harekete geçirme yeteneğinden bahsedebiliriz. Ve özellikle de solda tartışmalara neden olan eylem anlayışları.

Burada birinci ayak Zapatistaların sivil toplum dediği -Meksika depreminden sonra Meksika'da kuvvetli bir yurttaş dayanışması oluşuyor- José Bové'da vatandaş kontrolü denilen şey. Her iki hareket bu gücü harekete geçirmeye çalışıyor. Bu genelde vurgulanan bir şey ama küreselleşme rüzgarları arasında unutulan bir şey, onlar bu sivil toplumu harekete geçirebilecek, onunla yani ulusun çoğunluğuyla birleşebilecek ciddi bir söylemleri var. Zapatistalarda sık sık vurgulanan anayasal haklar, demokratik bir anayasa olmazsa 1917 Anayasası'nın kabülü vb, yukarıda bahsettiğimiz Meksika'nın satılışı ve bir de tabii baskının tek bir parti-devlet sistemi içinde odaklanmış olması. Bové'da yine Fransa'nın bilinen ulusal tepkisine vurgu ve zaten "vatandaş" sıfatının altında yeterince işlenmiş olan kimlik. Ve bunu bir adım ileriye götürerek neo-liberalizm belasına maruz

kalan tüm uluslararası topluma yaymak.

Diğer ayak ise eylem anlayışları. José Bové'a göre eylem, ona katılan herkes için pedagojik olmalıdır. Özgürlükçü bir anlayış, eylem içinde "yaratılan" ortak kültür ve tarihin önem kazanmasıdır. Eylem aynı zamanda eğlençedir. Marcos'ta asıl sesin kitlelerin sesi olduğu, özgürlük mücadelesine katılımın vurgulandığı görülür. Bu aslında daha öncenin "asık yüzlü", "diğer modelleri taklit eden", "devrimi halkın yararına yapma" anlayışıyla bezenmiş devrimcilik anlayışına karşı bu entelektüellere umut veren bir durumdur. Bu sayede, devrimcilerle halk arasında yeralan kopukluk giderilebilir.

Özellikle kitapları hazırlayanlar için, ya da konu üzerine tartışan entelektüeller için bu durum ısrarla vurgulanan bir noktadır. Ancak her yeni eylem biçimi öğreticisiyse de bu vurgunun abartılması da kendi başına bir karamsarlığın belirtisi. Daha önceki devrimler ve devrimci hareketler kitlelerin enerjisini ve yaratıcılığını harekete geçirememişler miydi? Devrime ve devrimci harekete katılanlar etkin bir şekilde dünya hakkında bilinçlerini geliştirememişler miydi? Ya da tersinden soralım. Böyle bir enerjinin harekete geçmesi ve insanların mücadeleleriyle bilinçlenmesi süreci olmadan devrim mümkün mü? Zapatistaların sıkça bahsettikleri Emiliano Zapata asık suratlı mıydı? (Lakabı "Güneyin Atillası" olsa da). Che Guevara? Devrimlere katılan insanlar hepten empoze edilmiş bilinçsizler midir? Her devrimci mücadelenin yoğun bir enerjinin, bir özgürlük patlamasının eseri olduğu ortada. Yenilginin karamsarlığını üzerinden atamayan entelektüel için ise yeniden gelişen her mücadelede bu enerjinin ortaya çıkışı şaşırtıcı oluyor. Ve sonuçta bu garip şekilde siyasi mücadelenin yerine bir takım "özgür" eylemlerin konulmasına varabiliyor. Marcos onca "ölülerimiz"den ve tarihimizden bahsettikten sonra nasıl asık suratlı olmuyor? Unutmayalım aslolan kitlelerin sesi, onların neşesi, onların enerjisi. Zapatistalar "herkes için herşey, kendimiz için hiçbir şey" diyor. Ortak bir direniş yüzyıllar boyunca olduğu gibi yine özgürlük dağıtıyor. Burada elbette devrimcilik bu özgürlüğü, enerjiyi ve neşeyi anlayabilmek, onun sesi olmak. Marcos'un vurguladığı da bu.

Yeni bir kıta

Burada kitaplara bir son verelim. 500 yıl önce yeni bir kıta bulundu. O zaman daha sonradan dünyaya bu "en azı alıp en çoğu vermiş" kıtanın "bulunması" için pusula ve barut yeterliydi. Ve bunlara eşlik edecek gerilikte bir Avrupa uygarlığı. Milyonlarca yaşamın korkunç koşullar altında son bulması, dünyanın kaynaklarının alabildiğine talan edilmesi,

dünyanın büyük kesimine musallat olan bir gerilik ve yoksulluk o andan itibaren yaratılan eşitsiz bir dünyanın ilerlemesinin ve gelişmesinin bedeli oldu. Bu halde insanlığın gelişmesi nasıl mümkün oldu? Aslında milyonlarca yerlinin ve kölenin bir kaç yıl içinde öleceklerini bile bile madene inmeleri, işçilerin fabrikalarda gün be gün çürümeleri, topraksızların açlıktan kırılana kadar başkaları için ekip biçmeleri yüzyıllar boyunca her gün, her an sınıf mücadelesi demek. Her gün, her an bilinçli ya da bilinçsiz geleceği tarihsel koşullarıyla çizilmiş bir sistemin giderek ölmesi demek. Bugün bize tarihin sonunu alelacele getirten dünyanın kapitalist efendileri, sınıf mücadelesinin bu her an yeni bir "kıtayı" arayan enerjisini görmemizi engellemek istiyorlar. Onlar "değişimi" çürümeyle adlandırıyorlar. Pusulanın ötesinde ellerinde dünyayı herşeyiyle görebilecekleri uyduları, barut yerine dünyayı tümden yokedebilecekleri silahları var. Ama yeni bir kıta bulamıyorlar! Bir adım ötesini göremiyorlar.

Evet bugün yüzmilyonlarca insan dünyanın döndüğünü bilebilecekleri eğitimi alamıyorlar. Hatta dünyanın döndüğünü öğrenebilecek kadar yaşayamıyor bir o kadarı. Yeni bir kıtayı arayan sınıf mücadelesinin bulabileceği tek kıtanın insanların ihtiyaçlarının karşılandığı bir coğrafya olduğunu biliyoruz. Dünyanın bu enerjik sesi bizim için bu kıtanın aranışı anlamına geliyor.

Dipnotlar

1- Vicente ve Guerrero sömürgeciliğe karşı mücadele eden ulasal kahramanlar, Profirista Emiliano Zapata'nın mücadele ettiği ve yıktığı Amerikan kuklası diktatör, Petrol İstimlakı Meksika'nın sol görüşlü başkanı Carenas'ın 1930'larda uyguladığı petrol üzerinde kamulaştırma ve gümrük politikası.

2- Kitap 1999 yılına kadar olan bildirileri içeriyor. Seçim sadece kitabın sonundaki kronolojide veriliyor. Zapatistaların yürüyüşü, Zapatur ile ilgili bilgiler "We Make The Road By Walking: Lessons From The Zapatista Caravan" Rachel Neumann, Monthly Rewiev, Haziran 2001'den.

(İleri dergisi, sayı 5, Temmuz-Ağustos 2001)

Filistin'in "insanlığa" ihtiyacı yok!

İsrail'in Arafat'ı tecrit altında tutarak, Filistin'in elindeki son toprakları da işgal etmesi ve yüzlerce Filistinli'yi katlemesi, sadece Filistin veya Ortadoğu'nun değil, tüm dünyanın geleceğine ilişkin kaygıları yoğunlaştırdı.

İsrail işgalinin devamı ile birlikte pek çok beklenti de çöktü. İlk çöken, Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Rusya, Çin gibi "etkili güçlerin" insanlık adına soruna müdahale etmeleri ve İsrail'i dizginlemeleri beklentisiydi. Avrupa'nın tam da ABD'nin gölgesinden kurtulup etkili olması beklenen bir durumda sessiz kalması geleceğe yönelik tüm hesapları çökertiyordu.

ABD'nin İsrail'in arkasında duracağı beklenmeyen bir şey değildi. Ancak ABD'nin belli bir noktada İsrail'i dizginleyeceği düşünülüyordu. Bu da olmadı. Tam tersine ABD İsrail'in arkasında olduğunu gösterdi. İsrail'in "operasyonu"nu 11 Eylül konsepti içinde gördüğünü açıkladı. İnsalığın beklentisinin aksine Bush, Şaron'u bir "barış adamı" olarak niteledi. Arafat'ı sorumlu ilan etti ve ortadan kaldırılmasına yönelik planları gündeme getirdi.

Son olarak İsrail'in "insanlığın" tepkilerine duyarsız kalamayacağı teorisi de çöktü. 29 Mart sonrası medyanın en sık kullanılan manşetlerinden biri "İsrail meydan okuyor" oldu. İşgal ilerledikçe ve katliamların boyutu arttıkça ortaya çıkan çeşitli uluslararası kuvvetlerin tepkilerini İsrail umursamadı. Bundan sonra da umursamayacağını belirtti.

İşgalciyle "barış" olmaz

Tüm bunlardan sonra dünya kamuoyunun morali bozuldu. Anlaşılan, bozulmaya da devam edecek. ABD'nin barış planları çerçevesinde işlerin yürütülmesine alışkın kamuoyu, İsrail'in dizginlenemez saldırganlığı ve Filistinlilerin hiç de barışçıl olmayan direnişleri karşısında afallamış durumda.

Bunun nedeni ise "insani müdahale" denilerek yaratılan mitosun Filistin'de yaşanılan gerçeklerle hiç uyuşmaması. Çünkü Filistin toprakları üzerinde İşgalci İsrail ve Filistin'in ulusal kurtuluş mücadelesi var.

Bunun Filistin ve İsrail açısından anlamı açık. İsrail işgalci olduğunun bilincinde olarak, tüm Filistinlileri terörist ilan ediyor ve onları ortadan kaldırmaya yönelik sistemli bir politika izliyor. Filistinliler ise işgalciyle barışın imkansız olduğu gerçeğini 50 yıllık tecrübeleriyle de perçinlemiş olarak işgalcinin vatandan kovulması için daha fazla şiddete yöneliyor. Ortada gerçekten de "insanlığın" müdahale edebileceği hiçbir şey yok.

Oysa "insanlık" siyaseti şunu söylüyor: Masum sivil İsrailliler ve masum Filistinliler var ve onlar şiddete kurban gidiyor. Bu şiddeti kâh Hitler'e benzeyen Şaron şeytanı, kâh kurnaz Arafat yapıyor bu siyasete göre. Ama bu siyaset o topraklarda işlemiyor, hiçbir ulusal sorunda işlemediği gibi. Çünkü ortada "normal" İsrailliler yok: İşgalciler var. Normal Filistinliler yok: Doğan her çocuğun potansiyel gerilla olduğu ulusal kurtuluşçular var. İsrail bunun için erkekleri topluyor, çocukları öldürüyor. Şeytan olduğu için değil. Bunu sadece Şaron yapmadı ki, işgalden bu yana İsrail devletinin değişmez politikası bu.

"İnsanlığın" son umutları Arafat'sız

Medyada yer alanlardan ortaya çıkan sonuç şu: Bir yanda "Kasap" lakaplı Hitler benzeri bir katil Batı uygarlığını utandırıyor. Diğer yanda ise barbarca bir şiddetle İsrail'e cevap veren Filistinli intihar komandoları. Sıklıkla kullanılan paradoks şu: İsrail'in sivillere yönelik şiddeti, Filistin'in sivillere yönelik şiddetini beslerken, Filistin'in sivillere yönelik şiddeti İsrail'inkini besliyor. Yani onlara göre terör terörü beslemektedir; işgal, ulusal kurtuluşu değil.

Bu çerçeveden bakınca ABD'nin İsrail'e geri çekilmesi, Arafat'a ise terörü engellemesi yönündeki çağrısı "insanlık" adına beklenen son umutları besliyor. Ancak bu "insanlık" politikası, ulusal kurtuluşu terör, ulusal kurtuluş liderini ise terör destekçisi göstermenin dışında bir işe yaramıyor. Böyle olduğu için de "insanlık" Arafat'sız bir çözüme ikna olmaya başlıyor yavaş yavaş. Sonuçta "insanlık" Filistin halkına, liderinden vazgeçmeyi öneriyor utanarak!

İsrailliler sivil mi?

Ancak kamuoyu ne yönde düşünürse düşünsün Filistin toprakları üzerinde hem İsrailli sivillerin hem de Filistinlilerin güvenliğini sağlayabilecek "insani" bir çözüm üretmek mümkün değil.

Şaron'un dizginlenmesi ve Filistinli "teröristlerin" kontrolü üzerine odaklanmış siyasetin gözlerden kaçırdığı olgu, İsrail'in işgalci olması.

1948'den beri Filistin toprakları üzerinde işgalci durumda olan İsrail'in siyasetlerini etkileyen tek şey de Filistinlilerin uyguladığı şiddet oldu.

İsrailli yerleşimci yerine, "İsrailli sivil" denmesi bu gerçeği değiştirmiyor. O toprağa ayak basan her canlı işgalcidir. Oradan isteyerek gidebilir. Veya öldürülmemeye çalışabilir. Ama "ben sivilim beni öldüremezsin" diyemez. Dese de kimse dinlemez. Tersi de geçerlidir. Hiçbir Filistinli ben insanım diyerek İsrail tanklarından muaf olduğunu düşünmez. Bu yüzden "insanlık" adına tüm beklentiler gerçeklerle karşılaştığında çöküyor.

İnsani kamuoyunun Filistin topraklarında yaşanan işgal ve ulusal kurtuluş mücadelesine tamamen ilgisiz kaldığının kanıtları, ortaya sürülen taleplerde açığa çıkıyor.

Bir talep "Şaron dizginlensin" talebi. Yapılan protestolarla özellikle AB ve ABD'ye yönelik böyle bir talep oluşturuluyor. ABD bunun için görünüşte bir çağrı yaptı. Bunun koşulunu da açıkladı: Arafat "terörü" engellesin. Bu da insanlığın ikinci talebi olmuş oldu.

Bunun açıkça Arafatsız bir Filistin, daha doğrusu başeğmiş bir Filistin anlamına geldiğini herkes görüyor. Arafat'ın "barış" planların dışında bırakılacağı da açıkça ifade ediliyor. Çünkü İsrail'e göre Arafat'ın başında olduğu El Fetih "terörist". İsrail açıkça şunu söylüyor. Elli yıldır süren Filistin kurtuluş mücadelesi yok edilmelidir.

Barış değil ulusal kurtuluş!

Filistinlinin gözünde ve gerçekte asker veya sivil, tüm İsrailliler işgalcidir. Filistinli için bu eylemlerin tek bir amacı var. İşgalci İsrail'i kovmak ve Filistin devletini kurmak.

Bu yüzden Filistinli çocuk intihar komandosu olmayı istiyor, her bom-

balamadan sonra evlerde bayram oluyor. "İnsanlık" ne derse desin son kertede kararı da onlar verecek. Ya İsrail işgali altında yokolacaklar ya da kendi devletleri üzerinde İsrailsiz yaşayacaklar. Bu yüzden "insani" çözümlere Filistinlinin ihtiyacı yok.

Filistin neye ihtiyacı olduğuna karar veriyor. İsrail yerleşimlerine yönelik daha fazla şiddet, şimdilik bu canlı bombalarla yürüyor. Daha kapsamlı bir askeri direnişin mümkün olup olmadığını da Filistin tartışıyor mutlaka. Ama Filistin, ulusal mücadelesini dışarıda bırakacak bir "barış" düşünemez.

Batılı kamuoyunu bu konuda tamamen etkisiz bırakan da bu. Çünkü Filistin bir emperyalistin işgali altında ulusal bir direniş gerçekleştiriyor. Batılı açısından ise dizginlenmesi gereken İsrail değil, Filistinli gerilla.

Filistinli gerillaların direnişi, Arafat'ın "şehit olurum" sözleri, ve İsrail için sürüp gidecek korku ve huzursuzluk bakalım insanlığa Filistin'in işgal altında olduğunu hatırlatabilecek mi? Filistinlilerin ise çıplak gerçekleri hatırlamaya ihtiyacı yok.

(TÜRKSOLU, sayı 2, 22 Nisan 2002)

Che, emperyalizmle savaşa çağırıyor!

Che'nin öldürülmesinin üzerinden tam 35 yıl geçti. Ama aradan geçen yıllar O'nu unutturmak bir yana Che efsanesini her geçen gün daha da büyütüyor.

Dün Vietnamlı direnişçilere, Afrikalı kurtuluş savaşçılarına, devrimci Türk gençlerine mücadele azmi veren Che; bugün de İsrail'e ve Amerikan Emperyalizmine direnen Filistin halkına, Kolombiya'lı gerillalara, Amerikan darbesini alt eden Venezüella'lı devrimcilere, kendi kurduğu sosyalist Küba'ya ve dünyanın herhangi bir köşesinde emperyalizmle savaşan devrimcilere aynı mücadele azmini aşılamaya devam ediyor, aynı ilhamı ve heyecanı veriyor, aynı şekilde yol gösteriyor.

Che bugün dünyanın dört bir yanında emperyalizme karşı savaşan halkları ve bu savaşa hayatını ortaya koyarak atılan devrimcileri birleştiren en önemli isim. Che'nin çağrısı o kadar güçlü ki, dünyanın en ücra köşesinde emperyalizmle savaşan bir devrimciye ulaşabiliyor. Amerika'dan Afrika'ya ve oradan Asya'ya tüm ezilen ulusları birleştiren bir çağrıya dönüşüyor. Emperyalizm yoketmek için girdiği her ülkede 35 yıl önce öldürdüğünü sandığı Che'nin hayaletiyle karşılaşıyor. Che ezilen

ulusların emperyalizme karşı başlattığı her savaşta bir kez daha diriliyor ve emperyalistlerin uykularını kaçıran bir karabasan olmaya devam ediyor.

Hani emperyalizm çağı bitmişti?

Che'nin hala dillerden düşmemesi ve ezilen uluslar tarafından bu denli sevilmesi öncelikle "emperyalizm çağı bitti" diyenlere esaslı bir tokat anlamına geliyor. Her gün gazetelerinden ve dergilerinden emperyalizmin tarihe karıştığını duyuranlar 'bu adamın nereden çıktığını' bir türlü açıklayamıyorlar. Onlar artık kapitalizmin emperyalist savaşlarla ilerlemediği, karşılıklı bağımlılığa dayanan küresel bir dünya kurulduğu, küreselleşmeyle birlikte insanlar ve ülkeler arasında ortak çıkarlar oluştuğu, bir barış çağının açıldığı, emperyalizmle savaşın modasının geçtiği ve hatta antiemperyalizmin gericilik anlamına geldiği gibi zırvaları savunadursunlar ezilen uluslar hala hayatını emperyalizmle savaşa adayan Che'yi bayrak yapıyorlar.

Che bugün bu kadar seviliyor ve sahipleniliyorsa elbette ki bu, nostaljik gerekçelerle açıklanamaz. Che'nin çağrısı çarpıtılamayacak kadar açıktır: yok edene kadar emperyalizmle savaşmak. Che'nin yaşamı tümüyle emperyalizmle savaşa adanmış bir yaşamdır.

Bu yüzden emperyalizme karşı savaşa atılan halklar her yeni emperyalist saldırıda dönüp Che'ye bakıyor ve Che'den güç alıyor.

Che 35 yıl geçmesine karşın hala unutulmamıştır. Çünkü Che'yi yaratan koşullar olduğu gibi yerinde duruyor.

Che unutulmamıştır, çünkü emperyalizm hala dünya çapında saldırıyor.

Che unutulmamıştır, çünkü ezilen ulusların emperyalizme karşı öfkesi dinmek bilmiyor. Bu öfke her geçen gün yeni Che'leri yaratma potansiyeli taşıyor.

Che'yi var eden: Ezilen halkların mücadelesi

Che'nin yaşadığı dönem dünya çapında antiemperyalist mücadelenin dorukta olduğu bir dönemdir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Amerikan emperyalizmine karşı milliyetçiliğin üçüncü dalgası yükselmektedir. Latin Amerika'dan, Asya'ya, Afrika'ya kadar ezilen halkların bağımsızlık ve devrim mücadelesi en üst noktasındadır. Bu dönemde Amerikan emperyalizmi tüm dünyada yenilgiye uğratılmaktadır. Emperyalizme karşı mücadele veren ülkeler, mücadelelerini alternatif toplumsal düzenler kurarak sürdürmektedir. Ama bu mücadele yalnız emperyalizmden tek tek ülkelerin kopması anlamına gelmemektedir. Bir ülkenin yürüt-

tüğü mücadele, diğer bir ülkenin kurtuluş mücadelesinin ateşleyicisi olmaktadır. Asya kıtasında Ho Shi Minh önderliğindeki Vietnam halkının kurtuluş mücadelesi Amerikan emperyalizmini yenilgiye uğratarak, Kamboçya'da devrimin de önünü açacaktır. Vietnam, Laos, Kamboçya Amerika kıtasındaki devrimci mücadelelerle birleşmekte Afrika ayağa kalkmakta emperyalizme karşı savaş dalgası tüm dünyayı kaplamaktadır.

Che ezilen dünyanın gerçeğidir

Ancak bugün cevaplanması gereken bu mücadelenin nereden kaynaklandığı, nasıl gerçekleştirildiğidir? Nasıl bir enerjidir bu mücadelenin gerçekleştirilmesi sırasında açığa çıkan? Nasıl bir felsefedir, o güne kadar ezilmiş, aşağılanmış, horlanmış milyarların, dünyanın bütün kaynaklarını ellerinde tutan ve dünyanın gerçeğini kendi çıkarlarından ibaret gören burnu havada Batılı emperyalistlere karşı direnişini gerçekleştiren?

İşte Che tüm varlığıyla bunun cevabıdır. O ezilen dünyanın gerçeğidir. Yaşamındaki canlılıkla, hareketle, felsefesiyle, enerjisiyle ezilen dünyanın gerçeğidir Che. Ve ölüsündeki işkence, horlanma, emperyalistlerin nefreti ama tavizsizlikle ezilen dünyanın gerçeği!

Che'yi unutulmaz kılan, horlanmayı ve sömürülmeyi kabul etmemiş her ezilenin kalbine ve beynine açık bir çağrı olan mücadelesidir. İşte o mücadele sonunda emperyalistler ona inanılmaz işkencelerle zulmedecekler ve öldürecekler, ve bu aşağılık katliamlarını kendilerini kanıtlama zavallılığı içinde insanlara sunacaklardı. Emperyalistler şöyle demek istiyordu 1967'de: "Biz Che'yi öldürdük. Biz kendi gerçeğimiz dışında bir uygarlık asla kabul etmeyiz. Bizim mülkiyetimize ve çıkarlarımıza yönelecek her türlü saldırıyı yok ederiz. İşte biz Che'yi öldürebildik. O siz ezilenlere ne kadar güçlü görünse de, ne kadar yenilmez görünse de, ne kadar ilahi ve kutsal görünse de biz onu öldürdük."

İşte emperyalistler Che'nin ölümünden beri geçen 35 yıl içinde aynı nakaratı tekrarlıyorlar. Sermayesiyle, teknolojisiyle, ekonomosiyle, kültürüyle ve herşeyiyle o kadar güçlü olduğu iddia edilen emperyalizm her geçen gün kendini kanıtlama ihtiyacını yeniden duymaktadır ve ezilenlere yeniden saldırmaktadır.

İşte Che'nin yaşadığı dönemde de tüm ezilen dünyayı ayağa kaldıran şey emperyalizmin aşağılık yüzünün açıkça görülmesi ve ezilenlerin daha fazla kendi uygarlıklarının bilincine varmalarıdır.

Che'nin çağrısı kulaktan kulağa yayılıyor

Oysa Che'yi Che yapan tam da bu emperyalist aşağılık kompleksinin karşısında mütevazi devrimciliğidir. O "mütevazi katkısı"nın sunmak

üzere ülkeden ükeye koşarken, emperyalist mekanizma da onun adından her ülkeye binlerce asker, tonlarca silah ve askeri destek, onlarca danışman, milyonlarca dolar ihanet sokuyordu. Che Bolivya'dayken böyleydi, Kongo'dayken böyle. Emperyalist haydutluğun tüm kişiliği onun ağır baskı mekanizmasında gerçekleşirken, ezilen dünya bir bayrak gibi Che adında bir genci edinmiş ve bu genç hayatında ilk kez gördüğü bir kıtada, ilk kez gördüğü insanlarla, ilk kez konuştuğu bir dilde, ilk kez rastladığı bir uygarlık mirasıyla emperyalistlerin bu baskı mekanizmasını hallaç pamuğu gibi atıyordu.

Che materyalisttir. Oradan oraya koştururken insanlara "hümanite" nutukları atmak için yapmıyordu bunu. İnsanlığın kardeş olduğundan, savaşların ne kadar da kötü olduğundan, ah bir de emperyalistler şu bir kaç anlaşmayı da imzalayıp fakirlere biraz daha destek olsun zavallığından bahsetmek için gezmiyordu. Onun materyalizmi imkansız gibi görünen bir savaşın çağrısıdır. Bu savaşın olanaklarının yaratılmasıdır. Onun savaş çağrısı kulaktan kulağa yayılır. Che bunun bilincindedir. Bu savaş çağrısı emperyalistlerin, halkı "bilinçlendirme" araçlarından, Birleşmiş Milletler'inden, parlamentosundan yayılmayacaktır halklara. Yalnızca kulaktan kulağa! Bir militanın, bir gence, bir işçiye, bir köylüye, emekçiye bire bir sözlerinden ibaret olacaktır bu çağrı. Bir örgüt çağrısı, bir askeri çağrı, bir eylem çağrısı olabilecektir yalnızca.

Ama Che'nin materyalizmidir ki bu çağrının tüm olanaksızlıklara rağmen milyarlarca insanın dilinde bir savaş çağrısına dönüşmesine imkan verecektir. Onun tuttuğu yol tek gerçekçi yoldu. İnsanlığın bugün herşeyden fazla ihtiyacı olan şey bunu anlaması. O emperyalistlerin sömürü oyunları altında inleyen insanlığın uyanışıdır. Her türlü emperyalist aldatmadan kurtularak kendi mirasına ve kendi iradesine sahip çıkıştır.

Che'nin varlığı ezilenlerin uygarlığının kanıtıdır

Che'nin materyalizmi onun ideolojisinde açığa çıkar. Che sosyalisttir. ve insanlığın bu yüzden onun çağrısına kulak verdiğinin bilincindedir. Çünkü onun savaşçılığı ezilen dünyanın gerçeğinin değiştirilmesi içindir.

Ezilen insanlar Che'de karşılarındaki emperyalist sistemin tarihsel olarak yıkılışının kanıtlarını bulmuşlardır. Bunun bir sınıf mücadelesi olduğunu, yani bugün de yarın da emperyalizme karşı mücadelenin kaçınılmaz olarak ezilenin bir görevi olduğunu görmüşlerdir.

Che'de her ezilenin bir değeri vardır. Emperyalizme karşı savaşçı olarak bir tek değeri. Che insanlara madem sizin gerçeğiniz bu, o zaman değiştirin demiştir. Che'de sosyalizmin ideolojik tutarlılığı katıksız insani iradeye ve enerjiye dönüşmüştür. Bitmez tükenmez bir mücadele

yeteneğine dönüşmüştür.

Sosyalizm kendisini işte olanaksızlıklar içinden çıkmış ve imkânsızları gerçeğe dönüştürmüş bu devrimci gencin hareketinde de bir kez daha kanıtlamıştır.

Emperyalizmin Che'yi öldürdüğündeki sevinci de bundandır. İşte biz onu yendik derken kendi haydutluğunun bir kez daha ezilenlerin uygarlığının üstüne çıkmasına sevinmektedir.

Ancak bugün bir tek soru bile emperyalizm ve sosyalizm arasındaki uygarlık gerçeğini gözler önüne serer. İnsanlar Che'ye mi saygı duyuyor, emperyalizme mi?

Bugün emperyalizmi gözlerden saklayan ve onu aklamak için yaratılmış olağanüstü mekanizmalara rağmen nerede ezilenler harekete geçse ellerinde Che'nin resminin oluşu tesadüf değil. Haydutluk Che'ye her saldırışında onu daha da yüceltmekten başka bir şey yapamıyor.

Che başka bir dünyada yaşamıyordu

Bugün emperyalizm çağının geçtiği palavralarıyla beraber devrimciliğin modasının geçtiği de ortaya atılıyor. Che bu anlamda da bu safsatanın komikliğini göstermek açısından en önemli örnektir.

Devrimcilik diye bir moda hiç bir zaman varolmadı ve olamaz da. Çünkü devrimcilik yüksek topuklarla, kırmızı halı serili sahnelerde dolaşmaya hiç benzemez. Che'nin mücadelesinde karşılaştığı zorluklar tüm insanlara bu mücadelenin bir bedeli olduğunu göstererek bu gerçeği tekrar tekrar kanıtlamıştı. Ve insanlar da Che'nin ardından mücadeleye atıldıklarında karşılaşacaklarının neye benzer bir şey olacağının bilincindeydiler.

Che başka bir dünyada yaşamıyordu. Bu dünyanın gerçeğine göre bir devrimcilik yaptı. İnsanlar bunu sahiplendiyse bundan başka bir sebebi de yoktur.

Ancak bugün emperyalizmi ve onun her ülkedeki işbirlikçilerini korkutan da budur. Che ezilen ülkelerin hepsinde tekrar daha fazla kitle tarafından hatırlanıyor. Ve bu hatırlayış her seferinde daha da fazla bir mücadele bilincinin göstergesi oluyor.

Toplumun devrimci talepleriyle birlikte Che'ye olan saygısı da artıyor. Che'ye olan saygının artışı onun temsil ettiği mücadele değerlerine olan saygının artışındandır. Hem bugün mutlak hakim görünen emperyalizme karşı çıkılabileceğini gösterdiği için hem de bu mücadelenin olağanüstü zorluğuna katlanabildiği için Che'ye olan saygı artıyor.

Che'ye karşı teslimiyet modası

Bugün kapitalizmin piyasaya bir Che modası sürdüğünü söylemek, kapitalizmin mutlak iktidarına imandan kaynaklanmaktadır. Bunun başka bir dayanağı yoktur. Herhalde bugün duvarına Che'nin resmini çizen Filistin'li gerilla da serbest piyasayı kurtarmak için mücadele etmektedir! İnsanlar Che gibi mücadele etmeye başladıkça bunlar şöyle sayıklamaktadırlar: Aman ne yapıyorsunuz, emperyalizmi kuvvetlendireceksiniz. Uslu durun yoksa emperyalizm daha da saldırganlaşır!

Bunun dayanağı şudur; emperyalizm Che'yi nasıl yok ettiyse bizi de öyle yok eder. Aman iman edelim!

Gerçekten de Che'nin yarattığı mücadele değerleri moda olamaz. Ama Che'nin yarattığı bu değerlere karşı teslimiyet emperyalizm tarafından yayılan bir modadır.

Emperyalist haydutluk ile topyekün hesaplaşma

Ancak son yıllarda Che'nin her zamankinden daha da fazla zihinlerde oluşunun kaynağını da doğru tespit etmek gerekmektedir. Çünkü Che mücadelesine başladığından beri ezilenler için bir yıldız gibidir. Ne zaman daha fazla parlamaya başlasa, ezilenler açısından bunun anlamı daha kritik bir döneme girildiği ve direnişin arttırılması gerektiğine işaret etmektedir.

Son yıllarda ABD öncülüğündeki emperyalist saldırganlık tüm dünya çapında en şiddetli dönemini yaşatmaktadır. Tek tek ülkelere yönelen emperyalist saldırganlık geçtiğimiz 11 Eylül'den sonra ifade edildiği biçimde ezilenlere karşı kapsamlı bir "Haçlı Seferi" haline gelmiştir. Bu yeni dönem emperyalistlerin kendi çıkarlarını korumak için ezilen ülkelerde yürüttüğü operasyonlar, darbeler ve savaşlar döneminin yerini giderek daha geniş ve yaygın bir genel savaş dönemine bırakması anlamına gelmektedir.

Emperyalist saldırının yeni bir Haçlı Seferi'ne dönüşmesi ise sömürgecilik açısından yeni bir tarihsel dönemin açıldığının göstergesidir. Bu dönem, emperyalist haydutluk ile ezilenlerin uygarlığının kıyasıya ve topyekün hesaplaşacağı yakın bir geleceğin habercisidir.

Ernesto Che Guevara'nın ve emperyalizme karşı mücadele etmiş tüm devrimcilerin bu dönemde tüm yönleriyle daha fazla öne çıkacağını görmek zor değil.

Che'yi günümüz açısından daha da önemli yapan ise onun birden fazla ülkede emperyalizme karşı mücadeleyi yürütmüş bir devrimci sembol olmasıdır. Che hem kendi pratiğiyle hem de Fidel Castro ile beraber yarattıkları devrim bilinciyle emperyalizm yeryüzünden silinmedikçe hiç

bir ezilen ulusun rahat yüzü göremeyeceğini ortaya koymuştur. Ezilenlerin kurtuluşu, emperyalizmin yeryüzünden silinmesine bağlıdır. Kendisinden önce ki bütün büyük devrimcilerin kafasında net olan bu durum Che'de küçük bir ülkenin iradesinden ortaya çıkıp tüm dünyayı değiştirmeye yönelecek kadar açıklık kazanmıştır artık.

Che, ezilenlerin tüm dünyayı özgürleştirme bilincidir. Bu yüzden bugün Che'nin adını anmak anti-emperyalist bir direnişin de ötesinde emperyalizmi tüm dünyada yenilgiye uğratacak ve onu yıkacak mücadeleye de yönelmek demektir.

Che'yi hatırlamak: Ezilenlerin antiemperyalist cephesini kurmak

Emperyalizmin niteliği konusunda yürütülen tartışmalar artık geride bırakılmalıdır. Aslolan emperyalizme karşı verilecek mücadelenin örgütlenmesine girişmektir. Bu mücadelede ezilenlerin gücünü arttırmak ve direnişi yükseltmek için Che'nin mücadelesinden çıkarılacak dersler bu nedenle oldukça önemlidir. Hayatı boyunca emperyalizmle bir an olsun uzlaşmadan ona karşı savaşan, Küba'da başlayıp Kongo ve Bolivya'ya uzanan bir antiemperyalist direniş geleneğinin yeniden canlandırılması ve gençliğin önüne antiemperyalist mücadelenin konulmasında Che'nin bayraklaştırılması gerekmektedir. Che'nin uğruna hayatını feda edeceği antiemperyalist direnişi yayma çabası bir devrimcinin emperyalizm varoldukça rahat uyuyamayacağının göstergesidir. İşte Che'yi hatırlamak bugün de devrimciyle emperyalizm arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi görebilmektir.

Antiemperyalistler açısından Che'den öğrenecek çok şey var hâlâ. Che dünyada emperyalizm varoldukça ilerici rejimlerin ayakta kalamayacağını söyleyerek emperyalizme karşı topyekün bir silahlı saldırının savunucusudur. Bunun için Küba'da devrimi gerçekleştirdikten sonra ülkesinde kalıp yeni düzenin kuruluşunu sağlamak yerine Latin Amerika'yı dolaşarak nerede bir direniş varsa onu desteklemeye koşmuştur.

Bugün antiemperyalist mücadelenin başarıya ulaşması için emperyalizme karşı dövüşen halkların ortak cephesini yaratmak, Che'nin bütün Latin Amerika'da direniş örgütleyerek yapmaya çalıştığı ancak yarım kalan vasiyetini tamamlamak olarak da algılanabilir. O nedenle devrimcilerin öncelikli hedefi ezilenlerin antiemperyalist birliğini sağlamaya çalışmaktır.

Emperyalizme karşı direniş çağımızın tek devrimci yoludur. Che bu direnişin simgesidir.

Che'nin Kübası hâlâ emperyalizme karşı direnirken Chavez'den

Saddam'a kadar Amerikan emperyalizmine kafa tutan ülkeler direnişi genişletirken devrimciler sağlam bir antiemperyalist cephe kurmak için uğraşmalıdırlar.

Ezilenler açısından tek çözümün birleşerek savaşmak olduğu ortaya çıkmıştır.

Ezilen halklar özgürlük, gençlik devrim istiyor!

Che, emperyalizmle savaşa çağırıyor!

(TÜRKSOLU, sayı 14, 7 Ekim 2002)

Chavez'in silahı Bolivarcı Birlik, sermayenin silahı Amerikancı sabotaj

Venezuela'da sınıf mücadelesi halkçı Başkan Chavez'i devirmeye yönelik son girişimlerle giderek şiddetleniyor. Son olarak Venezuela'nın patronlar kulübü FEDECAMARA ve Amerikan AFL-CIO'ya bağlı sarı-sendika CTV'nin 2 Aralık'taki "genel grev" ilanı ülkede yeni bir dönüm noktasına gelinmekte olduğunu gösteriyor.

2 Aralık'tan sonra gelişen olaylar büyük önem taşıyor. Sermaye, ekonomiyi felç ederek ve sokak gösterileriyle bir kaos yaratarak Chavez'i devirecek yeni bir darbeye ortam hazırlamaya çalışıyor. Ancak bu kez halk Chavez'i devirecek bir darbeyi beklemeden sermayeyi ezmek için meydanlara dökülüyor. "Grev" başladığından beri muhaliflerin kitlesini kat be kat aşan muazzam bir kitle Bolivarcı Chavez'i desteklemek için sokaklarda. "Patron grevini" kırmak amacıyla fabrika işgalleri yapan halk en sonunda medya kışkırtmalarını kesmek için televizyon binalarını da işgal etti.

Aslında Latin Amerika ülkeleri arasında en demokratik yapılardan birine sahip olan Venezuela'da Devlet Başkanı'nın referandum yoluyla

görevden alınması mümkün. Bu referandum imkanı başkan Chavez'in 1999'da yürürlüğe koyduğu yeni Anayasa'nın tanıdığı imkanlardan biri. Ancak sermaye Anayasal çerçevede yapılacak bir refarendumla Chavez'i aşamayacağını iyi biliyor. Bunun için hemen Şubat ayında yapılacak "baskın referandum" talep ediyor. Venezuela'da büyük ekonomik gücünün yanında sermayenin elindeki en büyük silah tamamen kendi kontrolünde olan medya. Sermaye genel grev ve çeşitli sokak provakasyonlarıyla, zorla kabul ettirmeyi düşündüğü referanduma elindeki büyük medya aygıtı ve geniş yabancı destekle girmeyi düşünüyor.

İşte bu olmazsa o zaman yeni bir darbe devreye sokulacak. ABD'nin Chavez'i devirmeye yönelik planları da sermayenin Venezuela'da yarattığı muhalefete bağlı olarak gelişecek. Sermaye Venezuela'da bir iç savaş ortamı yaratmaya çalışıyor.

11 Nisan Darbesinden beri sermaye kaybediyor Bolivarcılar kazanıyor

Venezuelalılar ise "Bolivarcı" başkanlarına karşı yapılan bu planların farkındalar. Çünkü bu son olaylar, sadece 2002 yılı içinde Başkan Chavez'i devirmeye yönelik dördüncü girişim. Bu girişimlerden en önemlisi geçen Nisan ayındaki darbeydi. Bu darbede de sermaye kuruluşu FEDECAMARA başrolü oynamış, darbe öncesinde aynı şimdiki gibi "grevler" ve sokak gösterileri düzenlenmiş, medya Chavez karşıtı büyük bir kampanyaya girişmişti. Darbe sonucunda ise ülkenin en zengin patronu, FEDECAMARA'nın başkanı Pedro Carmona devlet başkanı ilan edilmişti. Darbenin hemen ardından demokrasi jandarması ABD yönetimi darbecileri kutlamıştı. Ancak Venezuela sermayesinin Nisan sevinci sadece bir gün sürdü. Ordunun desteği ve muazzam halk gösterileriyle Bolivarcı Birlik Chavez'i tekrar iktidara getirdi.

11 Nisan darbe girişiminin Venezuela halkına öğrettiği önemli dersler var: Birincisi, Venezuela'da Bolivarcı Chavez'e karşı girişilen her türlü müdahalenin arkasında ABD'nin olduğu gerçeği açığa çıkmış oldu. Gerek Pedro Carmona'nın daha önce Nikaragua darbesine de bulaşmış ABD'li danışmanlardan aldığı telkinler, gerekse de darbede büyük rol oynayan Venevision gibi TV kanallarının Bush'la "dostluğa" varan doğrudan ilişkileri, ve ABD'nin hemen darbeyi desteklemesi darbecilerin arkasındaki gerçek gücü Venezuela halkına bir kez daha göstermişti. Bu gerçek Venezuela'da sermayeye karşı milliyetçi tepkiyi güçlendiriyor.

Daha önemli bir ikinci ders ise, tüm bu desteğe rağmen darbenin başarısız olmasıydı. Böylece Venezuela halkının %80'ini büyük bir yoksulluğa mahkum eden sermayenin kesinlikle toplumsal desteğe sahip

olmadığı teşhir edilmiş oldu.

Sermayenin Chavez yönetimini değiştirmek için şimdi bu kadar acele etmesinin sebebi ise büyük oranda buradan kaynaklanıyor. 11 Nisan'dan beri geçen her gün Bolivarcı Chavez kazanırken, sermaye kaybediyor. Hegemonyası altındaki tüm toplumsal kesimleri giderek kaybeden sermaye, şu anda tüm umutlarını ABD'nin 11 Eylül stratejisine bağlamış durumda.

Medyanın darbe kampanyası

Gerek 11 Nisan darbesinden önce, gerekse şimdiki provakasyonlarda medya büyük bir rol alıyor. Medyanın en çok işlediği konuların başında Chavez'in "terörist" rejimlere desteği propagandası var. 11 Nisan darbesinden önce Hizbullah'ın Venezuela'da kamp kurduğunu söyleyecek kadar ileri gitmişti medya. Sıradan propagandaları ise, Chavez'in Venezuela'da Küba tipi bir sosyalizm kurmak istediği. Bir diğer argümanları Chavez'in Kolombiya'daki solcu FARC gerillalarına verdiği destek.

Bu argümanlar elbette ki halkı etkilemeye yönelik değil. Zaten halk Chavez'i Castro ve Saddam'la yan yana görmekten, onun "Che'yi örnek alıyoruz" demesinden gayet hoşnut. Chavez'in Bolivarcılığının en önemli kanıtları da bunlar. Ancak medya bu kampanyayı Chavez'in kişiliğinde bir "haydut devlet" lideri yaratmak için yapıyor. Bu Amerikan destekli bir darbenin temel materyali olacak. Halka yönelik medya manipülasyonu ise muhalefet gösterilerinin abartılı propagandasından ibaret.

Grev değil sabotaj

2 Aralık'ta başlayan "grev"le medyanın bu rolü de hesaba katılarak Chavez'in devrileceği bir darbe ortamı yaratmayı amaçlıyor. Aslına bakılırsa bu "genel grev" genel olmaktan çok uzak. Greve katılım başkentin yalnızca zengin bölgeleriyle sınırlı kalıyor. Ancak Venezuela ekonomisinin petrole bağımlı bir ekonomi olması, grevin etkisini arttırıyor. Çünkü devletin elinde olan ancak, yönetiminde muhalefetin büyük etkisinin bulunduğu petrol tekeli PDVSA'da genel grev bir lokavt şeklinde yürütülüyor. Daha önceki darbe girişiminden de bilindiği gibi, petrol şirketinin bu "grevciliği"ne, danışıklı olarak ABD'nin petrol tekelleri göz yumuyor. Bunun yanında petrol taşıma da büyük sorun haline geliyor. Çünkü burada "Kamyoncuların" sabotajı büyük etki yaratıyor. Aslında sırf bu grevin hazırlanışı bakımından bile sermayenin eylemi Şili'deki ABD darbesinin gelişimine büyük benzerlikler gösteriyor. Şili'de de darbe öncesindeki istikrasızlaştırma operasyonunda da kamyoncuların grevi önemli bir yer tutuyordu. Bu grev halk eylemi değil Venezuela

ekonomisine yapılmış bir sabotaj. Şimdilik sermaye bu sabotajlardan sonuç beklemeye devam ediyor.

Darbeci değil Bolivarcı

Görünen o ki Venezuela'nın iplerini elinden bırakmak istemeyen ABD ve işbirlikçi sermaye eski metodlarını kullanmaya devam edecek. Sömürge yapıya bağlı sermaye egemenliğinin bu eski metodları karşısında ise Venezuela'da yeni birşeyler olduğunu görmek gerekiyor. Çünkü şimdiden sermayenin bu eski silahının geri teptiği, ve Chavez'in elindeki halk ve ordu gücüyle bu girişimi de başarısızlığa uğratacağı yönünde bir inanç yaygın.

Grev'den yalnızca bir kaç gün sonra, fabrikalar bizimdir sloganlarıyla işçiler sermayenin greve zorladığı fabrikaları işgale başladı. Darbe tezgahlarının en büyük destekçisi olan medyanın plazaları ise 10 Aralık'ta işgallerden nasibini aldı. Bunlara ek olarak Donanma da sermayenin elindeki petrol tankerlerine el koyarak ve kamyonları "gönüllü şoförlere" teslim ederek sabotajı kırmaya başladı.

Halkın Chavez'e inancı temelsiz değil. Chavez 1992'de başarısız bir darbe girişiminde bulunmuş bir subay. 1998'de seçimlerde halkın %57 oyunu alıyor. 1999'da Anayasa'yı değiştiriyor. Ülkenin ismini ABD'nin hiç de hoşuna gitmeyecek biçimde Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti yapıyor. Şimdi ülkenin toplumsal yapısında önemli değişiklikler getirecek ve oligarşik sınıfları sarsacak "Toprak Kanunu" ve "Hidrakarbon Kanunu"nu çıkarmaya hazırlanıyor. Ülkenin önemli ekonomik sorunları var. En başta salt petrole bağımlılık ülke ekonomisinin emperyalizmden kurtulmasını zorlaştırıyor. Ancak Chavez ülkeyi "ürün çeşitliliğine" hazırlıyor. Petrolü ekonomik bağımsızlık için bir silah ve kaynak haline getiriyor. Bağımsız ekonominin inşası amacıyla, Libya ve Irak'la anlaşarak petrol fiyatlarını arttırması ABD'nin epey canını sıkmıştı. Ancak bu arada ABD damgalı sayısız ciddi darbe girişimleri ile karşılaşıyor.

Buna rağmen Latin Amerika'daki solcu da olsa darbeci gelenekten uzak duruyor. Ülkeyi provakasyonlara rağmen iç savaşa sürüklemiyor. Karşılaştığı tüm siyasal sorunlardan, darbe girişimlerinden büyük halk desteğiyle çıkıyor. Kısa vadedeki ekonomik sorunların birçoğunun henüz çözülmüş olmamasına rağmen halk desteğini kesinlikle yitirmiyor. Latin Amerika'da 4 yıl halk desteğini yitirmeden bunca darbeye ve sabotaja dayanmak kolay değil. Tersine Venezuela'da halk inisiyatifinin olağanüstü geliştiğini görüyoruz. Halk sermaye muhalefetine karşı son gösterilerde olduğu gibi fabrika işgal ediyor, işbirlikçi medya yuvalarını dağıtıyor.

Chavez, Latin Amerika'nın Amerikancı neo-liberal dalgaya karşı

geliştirdiği sosyal-milliyetçi tepkiye dayanıyor. Venezuela halkı içerisinde sermaye düşmanlığı şimdiden sosyalist sloganlar üretmekte. Chavez miliyetçi devrimci önder Bolivar parolası altında halkı birleştirme yolunu izliyor, orduyu bu ulusal birlik mücadelesine davet ediyor.. Sermayenin, Bolivarcıların ülkenin birliğini sağlayamayacağı ve iç savaşa sürükleyeceği yolundaki ısrarlı tehditlerine ve bizzat ülkeyi iç savaşa çekme çabalarına rağmen Chavez şimdiden ülkenin ezici çoğunluğunu yanına almış durumda. Halk muhalefet karşısında büyük kitlesel gösterilerini bir ellerinde Bolivar'ın, diğer ellerinde Chavez'in resimleriyle yapıyor. Chavez'in en büyük silahı da bu. Halkı Bolivarcılığa örgütlemesi.

Chavez Latin Amerika'daki parlamentocu veya darbeci sol hareketlerin hatalarından önemli ölçüde öğrenmiş görünüyor. Yarattığı Bolivarcı hareket, ciddi bir ordu gücüne dayanıyor, ama darbeci değil. Devrimi sürdürmek için de orduyu güçlendiriyor, örneğin muhaliflerin dayandığı polis teşkilatını dağıtarak orduya bağladı. Anayasa ve ulusal meclise dayanmak konusuna da özel bir önem veriyor. Fakat Chavez'in sadece yeni bir Anayasa ilan etmekle yetindiği de söylenemez. Chavez'in yarattığı Bolivarcı hareketin doğrudan henüz emekçilerin öncülüğündeki bir örgütlenme olmasa da Venezuela'daki bu yeni hareketin geniş ve eylemci halk yığınlarına dayanmakla ve sermaye düşmanlığıyla sosyalizmin önünü açmakta olduğu inkar edilemez.

Venezuela'da mücadele tüm şiddetiyle hala sürmekte. Ancak Fidel Castro'yla da sıkça görüşen Chavez'in eski derslerden epeyce ders alarak yeni bir hareket çıkardığını görmek, ABD'den ve sermayeden kurtulmuş bir Venezuela'nın çok da uzak olmadığını gösteriyor.

Daha fazla Venezuela'nın gerçekleşmeyeceğini ise kimse iddia edemez.

(TÜRKSOLU, sayı 19, 16 Aralık 2002)

Dayan Irak dayan Saddam Ezilen halklar yanınızda

ABD'nin Irak'a saldırısı başladı. Bu saldırı ve buna karşı Irak'ın göstereceği direniş, yalnızca Irak'ın değil, başta Türkiye olmak üzere bölge ülkelerinin ve tüm dünyanın kaderini etkileyecek. Daha saldırı başlamadan, yalnızca Irak'ın geleceği değil, Türkiye'nin geleceği, BM'nin geleceği, NATO'nun geleceği, ve tabii ABD'nin geleceği tartışılmaya başlanmıştı bile.

Ancak bugüne kadar söz ABD'nindi. Irak'a yapılacak saldırı için son yıl içinde gerçek anlamda bir psikolojik savaş yürütüldü ABD tarafından. İnsanlar ister istemez ABD'nin zemininde, ABD'nin jargonuyla konuşmaya başlamışlardı.

Örneğin ABD'nin saldırı hazırlıkları, ortada iki tarafın da istediği bir savaş varmış gibi sunuldu. İnsanlar savaşa karşı seslerini yükseltirken bile bir psikolojik savaş ortamında hareket ediyorlardı. Saldırgan ABD olduğu halde, insanlar Saddam'ı kınamayı, onun diktatörlüğünden bahsetmeyi ihmal etmiyorlardı.

Şüphesiz psikolojik savaş, artarak ve en iğrenç silahlarıyla odalarımıza kadar girerek sürecektir. Ancak saldırının başladığı günden itibaren bir

gerçek vardır ortada: Irak'ın direnişi. Artık saldırgan ABD olsa da söz Irak'lı direnişçilerindir.

Bu andan itibaren ABD'nin verdiği her zayiat, sansürün süzgecinden geçse de insanların gerçekleri algılamasına vesile olacaktır.

Herkesin bugün veya yarın, isteyerek veya istemeyerek göreceği tek bir gerçek vardır: Yapılmakta olan bir vatan savunmasıdır.

ABD'nin işgali o kadar kolay olmayacaktır. Saldırının ilk günleri ABD açısından bu anlamda da güçlüklerle dolu geçti ve ABD ilk gün için beklenenden fazla zayiat verdi. Iraklıların vatanının işgal edilmesi zor olacaktır. Zor olması beklenmelidir. Zor olması için dua edilmelidir.

Irak'ın değil ABD'nin sonunu bekleyelim

Bununla beraber, bu saldırı sonrası ne ABD'nin hedeflerine ne zaman ulaşacağı, ne de Irak'ın bu saldırıya ne kadar direnebileceği belirleyici önemdedir. ABD uşakları, ağızlarının suyuyla, ABD saldırısının başlaması için saat tutarken ve bir an evvel Saddam'ın "kafasının koparılması"nı isterken, ezilenler cephesinde insanlar Irak'ın dayanacağı her günü umutla beklemektedirler.

Oysa Irak'ta ne olursa olsun yaşananlar bir son değil başlangıçtır. Geç olacağı ümit edilse bile Irak'ın sonunu beklemek, ABD'nin yarattığı psikolojik ortamdan kaynaklanmaktadır.

Irak'ta sonuç her ne olursa olsun, iki ülke arasında bir savaş gerçekleşmemektedir. ABD'nin planları kadar direniş de ezilenler coğrafyasının tümüne yayılmaktadır.

ABD 11 Eylül sonrası ilk hedefi olan Usame Bin Ladin'i ele geçirebildi mi? Hayır, ama sıradaki hedef Irak, bu başarısız Afganistan operasyonunun hemen sonrasında gerçekleştirildi.. Şimdi ABD Irak'taki hedeflerinde hemen başarılı olursa oradaki varlığının en azından 25 yıl süreceği belirtiliyor.

Peki ABD sıradaki ülkeleri 25 yıl bekleyecek mi? ABD Irak'tan Kore'ye uzanan geniş bir coğrafyaya tehditler savuruyor. ABD planlarının peşine düşüldüğünde, gün saymaya koyulunduğunda gerçekleri görmekten uzaklaşılıyor.

Savaş ABD saldırısıyla başladı. Ama ABD istediğinde bitmeyecek. Önünde sonunda ABD o coğrafyadan sürülene dek devam edecek. Emperyalistlerin planlarını uygulamaya en yakın oldukları zaman, ezilenlerin de bağımsızlık zaferine en yakın oldukları zaman oldu hep. 20. yüzyıl tarihi bunun tarihidir.

ABD planları, bize Irak devlet başkanı ve Irak'ın sonunu beklememiz, planlarımızı buna göre yapmamız gerektiğini söylüyor. Oysa 21. yüzyılın

kaderini belirleyecek olan bu değildir. Planlar ABD'nin sonunun gelmekte olduğu üzerine kurulmalıdır. Çünkü ABD'nin saldırmaya koyulduğu coğrafyadan Büyük İskender'den beri hiçbir imparatorluk, hiçbir emperyalist çıkamadı, ABD'nin de çıkması için bir neden yok.

Iraklı bakan, Tony Blair'e "Dedenin mezarı hâlâ burada" derken bir gerçeği hatırlatmaktadır. Bundan 40 yıl önce Irak İngiliz sömürgesidir, yarın da Amerikan işgali altında olabilir. Ancak bu coğrafya herhangi bir emperyalist için olduğu kadar ABD'liler için de ancak mezar olacaktır. ABD planlarını şimdilik gerçekleştirebilir. Ancak o planlar sonunda mezara gitmektedir.

Irak'ın kafasını kopartmak

ABD'nin ilk hedefi bir an önce Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin'i ortadan kaldırmaktır. Saddam Hüseyin'in hedeflendiği operasyonlara da "kafa koparma" operasyonu adı verildi.

Bu haydutça isimle başlatılan saldırıların hedefi ise dünyanın en eski uygarlık merkezlerinden bir olan Bağdat'tı. Dünya tarihi bu derece iğrenç bir savaş ismine tanık olmamıştı. Sömürgecinin haydutluğunu belgeleyen bu isim bile başlı başına ABD'nin neden kaybedeceğini açıklamaktadır. Bağdat'ta karşı karşıya gelen iki yüzyıllık sömürgeci haydutlukla, binlerce yıllık uygarlık mirasıdır.

ABD bu haydutluğu Saddam'ın üzerinde yıllardan beri yarattığı "diktatör, terörist, şeytan" imajıyla gizlemeyi hedefliyor. Böylece sömürgeci saldırı, hem açıkça ABD'nin sınır tanımazlığını gösteren bir güç gösterisi haline dönüşecek, hem de saldırının gerçek içeriğinin algılanması engellenmiş olacak.

ABD psikolojik savaş aşamasında Saddam'ı karalamayı büyük ölçüde becerdi. Bu psikolojik savaşın yalnızca Irak halkı üzerinde bir etkisi olmadığı söylenebilir. ABD halk desteği bu kadar güçlü olan bir lideri dünyaya terörist-diktatör olarak tanıtmaya çalıştı. Saddam Hüseyin ortadan çekilirse herşey değişirdi. Barış adına Saddam Hüseyin'in Irak'tan uzaklaşması bile önerildi.

İşte ABD saldırısıyla ortaya çıkan ilk gerçek, bu planları üretenlerin ve Irak halkının iradesine rağmen Saddam düşmanlığı yapanların bu kafa koparma operasyonunun hizmetinde oldukları gerçeğidir.

Irak halkı saldırı anlamına gelen bu tür öneriler karşısında şiddetle liderine sahip çıkmıştır. ABD saldırısına hazırlanan Irak'ta halkın olağanüstü sakinliği bu tip Saddam düşmanlarını bile şaşırtmaktadır. Irak ABD karşısında tereddütsüz direnmektedir ve bu direnişin lideri Saddam Hüseyin'dir.

ABD'nin Saddam'a yönelttiği bu saldırı yalnızca Irak'ın değil, tüm dünya devletlerinin tehdit edilmesi anlamına geliyor. Saddam'a yöneltilen saldırıyla ABD'nin dünyadan almak istediği imtiyaz "ABD devlet başkanının başka bir ülkenin devlet başkanını öldürtmeye" yetkili kılınmasıdır. Saddam Hüseyin Irak devlet Başkanı olarak, bu barbarlığa direnmektedir.

Saddam: Irak'ın devrimci lideri

ABD saldırısı ve Irak halkının iradesi neden Saddam Hüseyin ve Irak halkıyla dayanışma içinde olmamız gerektiğini açıklamaktadır. Bu tavrın alternatifi Amerikancılıktır. ABD ile birlikte "Saddamsız, özgür ve demokratik Irak" sloganıyla hareket edenler, Irak halkının neden Saddam Hüseyin'e bu kadar bağlı olduğunu anlayamamaktadırlar.

Irak halkının bağlılığıyla, ABD'nin Saddam düşmanlığı aynı sebeptendir: Saddam Irak'ın devrimci rejiminin lideridir. 1991'den beri ABD'yi karşısına almasına, sürekli bombalanmasına ve büyük bir ambargoyla karşılaşmasına rağmen, Irak kalkınmasını sürdüren ve halkını doyurabilen bir ülkedir. Bu ise Saddam'ın da liderlerinden biri olduğu Irak'ın 1968 devrimiyle kurulmuş halkçı ve milliyetçi Baas rejiminin yarattığı bir sonuçtur.

Saddam tesadüfen devlet başkanlığına gelmiş bir lider değil, öğrencilik yıllarından beri, Baas'ın halkçı ilkeleri doğrultusunda mücadele eden bir devrimcidir. Irak halkı bunun için Saddam'ı 40 yıla varan mücadele içinde iyi tanımakta ve benimsemektedir.

Irak halkına ve Saddam Hüseyin'e karşı sürdürülen psikolojik savaşın en büyük yalanlarından biri de Irak tarihindeki bu 40 yıllık Saddam gerçeğine karşı, Saddam'ın ABD tarafından yaratıldığı safsatasıdır. İran-Irak Savaşı sırasında ABD'nin Irak'ı desteklemesi ve silah satması bu argümanın dayandığı malzemedir.

Oysa Saddam 1968'den 1979'a kadar devrimin en etkili 2. adamıdır ve devrim ABD karşıtıdır. 1990 sonrası zaten malum. İran-Irak savaşında ABD'nin silah satması ise o dönemde Çin'in bile ABD ile birlikte hareket ettiği düşünülürse Soğuk Savaş koşullarında değerlendirilmesi gereken bir durumdur. Savaşın sonrasında Saddam tekrar ABD'nin düşmanı haline gelmiştir.

Ezilen dünyadaki milliyetçi ve halkçı devrimlerin tipik bir örneği olan Irak'ın solcu rejiminin ABD'nin hedefi haline gelmesinde şaşıracak bir şey yok. ABD halkçı rejimiyle Ortadoğu'da odak haline gelmiş bir Irak istememektedir. Saddam Hüseyin de tüm yaşamıyla bu rejimin adamı olduğu için yokedilmek istenmektedir. ABD'nin planı bu anlamda

ekonomik veya siyasi olmanın ötesinde ideolojiktir. ABD yalnızca Irak'la değil, 20. yüzyılda sömürgecilik karşısında yükselen milliyetçi halkçı ideolojiyle hesaplaşmaktadır. ve elbette 21. yüzyılda dünya çapında karşısına dikileceğini bildiği aynı tehditle.

Dünyanın kaderini tayin edecek direniş

Bu yapı Irak'ı ABD'nin gözünde bir haydut devlet haline getirmektedir. Ama ABD'ye direniş de ezilenlerin gözünde Irak'ın itibarını her geçen gün arttırmaktadır. Şüphesiz bugün dünyanın çoğunluğunun kalbi Irak'la birlikte atmaktadır.

Dünyanın kaderini tayin edecek mücadelenin emperyalistlerle ezilenler arasında geçeceğini, Irak'ın direnişi bir kere daha gösterdi. Bugüne kadar ABD hegemonyasında gelişmiş dünya düzeni, tüm kurumlarıyla birlikte Irak'ın direnişi sonrası sarsıldı. Emperyalist kutuplar arasındaki çatışmalar gün yüzüne çıktı. Ezilenlerin tepkisi ise giderek radikalleşmekte. Artık gelinen noktada tüm dünya ülkeleri ABD'ye destek olmak için bin kez düşünmek zorunda kalıyor.

Saddam ve Irak halkı teslim olmayarak, emperyalist ABD ile ezilenler arası çelişkinin alenen ortaya çıkmasını sağladı. ABD'nin savaşı baştan kaybettiğine yönelik yorumlara rastlamak artık zor değil. ABD bugün salt askeri gücüne dayanan bir hegemonya ile ayakta duruyor. Bu ise ABD'nin her geçen gün daha fazla çatışma içinde kalması anlamına gelecek.

Ezilenleri Irak'ın direnişini büyük bir ümitle takip etmeye iten de bu. Girdiği bu savaşlarda ABD'nin karşılaşacağı silahlı direniş, ABD'ye ne kadar zarar verirse ezilenler o kadar ABD'den özgürleşecek. Irak Vietnam'a dönüşmezse bir başkası dönüşecek.

Irak'ı bu mücadeleden vazgeçmeye, Saddam'ı da teslim olmaya çağıran sefiller de silinip gidecek.

Atatürk'ü Saddam'dan öğrenmek

Önümüzdeki yüzyılın kaderini belirleyecek bu mücadeleden Saddam'ı vazgeçirmeye çalışanlar arasında Türkler de var. Saddam'ın onlara cevabı ise bir tarih dersi oluyor: "Bir takım güçler şerefimizle, haysiyetimizle oynarlarsa, milli bütünlüğümüzü ayaklar almak isterlerse o zaman da mı savaşmayacağız? Kendimizi savunmayacak mıyız? Allah korusun, Türkiye bir gün bizim başımıza gelenlerle karşılaşırsa, milletinin şeref ve haysiyetini korumayacak mı? Kahraman Atatürk yedi düvele karşı savaştı. Bizim şu andaki durumumuz, sizin tıpkı Sevr anlaşmasıyla karşı karşıya geldiğiniz durumla aynı. Ama Atatürk ne yaptı? Sevr'e karşı direndi, milli

mücadeleye girdi ve Sevr'i yırtarak, bugünkü Milli Misak hudutlarını sağlayan Lozan antlaşmasını imzaladı. İşte biz de Atatürk gibi direniyoruz ve direneceğiz."

Saddam'ın ve Irak'ın direnişinin yarattığı ortam içinde tüm ezilenler kendi benliklerine dönmektedirler. Türkiye'nin Atatürkçü tavrı daha sık hatırladığı gibi ezilenlerin coğrafyasında halk sessiz kalmamaktadır. Mısır'dan Malezya'ya, iktidarların tavrı ne olursa olsun ezilenler ABD'ye direniş seçeneğini yükseltiyorlar. Miyonlarca insan ABD bayrakları yakmakta, Amerikan konsolosluklarına saldırmakta, gördükleri her ABD'liyi düşman bellemekteler.

Önlerine haritayı alıp, ABD ordusuyla, Irak ordusunun gücünü karşılaştırarak ABD'ye iman tazeleyenler ufuklarının Bush'unkinden bile kapalı olduğunu göremezler.

İş hesaba varınca ezilenler saymakla da ölmekle de bitmez.

(TÜRKSOLU, sayı 26, 24 Mart 2003)

Türk halkı da "Saddamcı" çıktı!

Türk halkı da Saddamcı çıktı! ABD Dışişleri eski Bakanı Madeleine Albright'ın başında bulunduğu PEW araştırma merkezinin yaptığı anket sonuçları, medyanın diliyle söylediğimizde tamı tamına bu sonucu veriyor.

Çünkü medya, Irak'ta ABD karşısında Saddam Hüseyin'i ve Irak direnişini destekleyen her tutuma "Saddamcı" yaftasını yapıştırmıştı. Bu durumda, ABD'nin anketine, Saddam'sız Irak eskisinden daha kötü olur diyen %45'lik çoğunluk, "Irak ordusunun direnmemesi"yle hayal kırıklığına uğrayan %81'lik ezici çoğunluk Saddamcı oluyor.

Bu cevaplar aynı zamanda Türkiye'nin Batı ile ayrı dünyaların toplumları olduğunu da kanıtlamış oluyor. Çünkü örneğin ABD'nin Irak saldırısı sırasında ABD'ye karşı tutum alan Almanya ve Kanada'da bile halk "Irak ordusunun direnmemesi"ni memnuniyetle karşılamıyor.

Ancak cevaplar bununla da sınırlı kalmıyor. Türk halkının en güvendiği "dünya lideri" ise Yaser Arafat çıkıyor. Hatırlanırsa TÜRKSOLU Yaser Arafat'ı Doğunun halkıyla özdeşleşmiş lider tipine örnek olarak göstermiş ve bu tanımlamasıyla Hürriyet'in saldırısına maruz kalmıştı. Ama anlaşılan

sadece Filistinliler değil, Türkler de bu Doğulu lideri, Batılılara göre çok daha fazla benimsemiş.

Son olarak Türk halkının %71'i ABD'yi ülkesi için askeri tehdit olarak görmekte ve her 10 Türk'ten 8'i ABD hakkında olumsuz düşünmekteymiş.

Marjinal ABD, marjinal Amerikancılık

Anketin sonuçları arasında medyanın başlığa çıkarttığı tek şey ABD'nin sevilmediği olgusu oldu. Sonuçta bu tartışılmayacak ve ankete gereksinim duymayacak bir olgu.

Anket ABD'nin dünyanın en marjinal ülkesi olduğunu bir kez daha kanıtlamış oldu. ABD'nin saldırıp devirdiği Saddam Hüseyin karşısında bile marjinal kalması büyük önem taşıyor. Çünkü tarihin hiç bir anında zafer kazanan, kaybeden karşısında bu kadar marjinalleşmemişti. İnsanlar sonuç hakkında ümitsiz oldukları durumlarda bile Irak'ın direnişini ve somutta da bu direnişin odağı olan Saddam Hüseyin'i desteklediler. ve Saddam heykelleri yıkılırken TÜRKSOLU'nun tespit ettiği ve şimdi de bu ABD anketiyle belgelendiği gibi dünyanın büyük çoğunluğu üzüntü içindeydi.

Bunun sonuçları ise açık. Artık ABD'nin askeri gücüyle insanları yıldırıp onların vicdanlarını da teslim aldığı dönem bitmiş bulunuyor. Yani dünyanın en marjinal ülkesi ABD olduğu gibi dünyanın en marjinal mesleği de Amerikancılık oluyor. Tüm Amerikan savaş mekanizmasının ve psikolojik savaş aygıtının 21. yüzyılın ilk saldırısında çuvalladığını görüyoruz. Bizzat ABD'nin paralı uşakları bile efendilerinin sevilmediğini belgelemek durumunda kalıyorlar.

Anketin açık ve net sonuçları var. İnsanların ABD'yi askeri tehdit olarak algılamaları, ABD saldırıları karşısında kendilerini ne tarafta gördüklerinin kanıtı. Böylece bir balon daha patlamış oluyor. Halk Saddamcılık yaftasını takmıyor. ABD'ye direnmenin kötü bir şey olduğunu düşünmüyor. Ve Irak direnişinin 21 günde yarattığı umutla Amerikanın dünyanın enerjisinin %75'ini kullanarak yarattığı tüm sistem ve propaganda aygıtı çöküveriyor.

Ve bizde marjinal meslek sahiplerinin tonlarca kağıt harcayarak yaptıkları yayının yegane sonucunun Türk halkını Saddamcı kılmak olduğu ortaya çıkıveriyor.

Halk Batı tipi demokrasiye karşı

TÜRKSOLU, medyanın saldırılarına neden olan "Saddamcı" yazılarda, "Batı tipi demokrasinin özünde sömürgeci ve diktacı" olduğunu vurgulamıştı. Medya ise TÜRKSOLU'na sanki Batı tipi demokrasi ilahi bir

zorunlulukmuş gibi nasıl böyle yazarsınız şeklinde yaklaşmıştı. Bu alanda da Türk halkının tam da TÜRKSOLU gibi düşündüğü anketle ortaya çıkmış oldu.

Ankete katılanlar ABD'nin istediğinin aksine Ortadoğu'nun daha fazla demokrasiye ihtiyacı olmadığını düşünüyor. Çünkü onlar bunun yeni bir sömürgeci saldırı anlamına geldiğini iyi biliyorlar. Türkiye için de "Batı tipi bir demokrasi"nin işleyeceğini düşünenlerin oranı sadece %37'ymiş. Gerçi Radikal dışındaki gazetelerde bu oran elçabukluğuyla %50 yapılıyor. Çünkü iki soru var ortada. Biri demokrasinin işleyip işlemeyeceği. O %50. Diğeri Batı tarzı demokrasinin işleyip işlemeyeceği, işte o %37. Yani işin içine Batı kavramı girince dengeler bir anda değişiyor. Halkın "Batılı ilahi değerler"e güven duyması pek mümkün görünmüyor yani. Ve anlaşılan halk marjinal meslek sahiplerinin aksine Batı dışında bir demokrasi arayışını sürdürüyor.

Burada Batının salt zorbalığa dayanan demokrasi dayatmasına karşı Türk halkının Doğulu liderlere güvenmesi aslında arayışın tam da Batının "sömürgecilik ve dikta" seçeneğinin karşısında olduğunu gösteriyor. Saddamsız Irak'ın daha kötü olacağını düşünen halk, aynı zamanda en çok güvendiği lider olarak Arafat'ı gösteriyor. Yani marjinal medya TÜRKSOLU'na her ne sebeple saldırıyorsa halk orada olaya TÜRKSOLU'yla aynı pencereden bakıyor.

Türkiye Ortadoğu'lu ve Atatürkçü

Anketin sorularından biri olmasa da anketten çıkan en önemli sonuç Türkiye'nin bir Ortadoğu ülkesi olduğu gerçeği. Türk insanı ankete verdiği cevaplarda sorunlara Batı ülkelerindeki gibi değil kendi coğrafyasının şartlarına uygun olarak cevap veriyor. Ortadoğu'da daha fazla demokrasiye ihtiyaç olmadığı yönündeki cevap bu durumun en önemli belgesi. Daha da önemli olarak Türk halkı ABD'yi askeri tehdit olarak algılıyor. Suriye ve İran'ı %20'lik oranlarda bölgesel tehdit olarak algılayan cevaplara karşın ABD'yi askeri tehdit olarak algılayanların oranı %71.

Burada sadece din ve devlet işleri ayrılığına inananların oranı %73 ve bu islam alemindeki en yüksek oran. Aynı şekilde Türkiye'deki yaşam tarzının yabancı etkisine karşı korunması gerektiğini düşünen %89'luk bir ezici çoğunluk var. %84 ise Türk kültürünün diğerlerine üstün olduğuna inanıyor. Bunların hepsi de araştırmaya göre dünyadaki en yüksek oranlar. Bu cevapların hepsi ise şüphesiz Atatürk'ün Türkiye'de yarattığı değerler.

Kendi ülkesi hakında böyle düşünen Türk halkı bölgedeki diğer ülkeleri de kendi kaderiyle birlikte algılıyor, bunun için Saddam'a destek veriyor, Arafat'a güveniyor, sömürgecilikten ve ABD'den nefret ediyor, Batı tipi

ANKET SONUÇLARI	
Amerika'nın askeri tehdidi konusunda endişeli misiniz?	Çok:%35 Az:%36 Toplam: %71
Irak Ordusu'nun direnmemesine ne diyorsunuz?	Memnunum: %13 Hayal kırıklığına uğradım: %82
ABD malları almayı bırakacak mısınız?	Düşünüyorum: %43 Bıraktım bile: %32
Amerika'yla sorunun temeli nedir?	Bush: %52 ABD'nin kendisi: %33 İkisi de: %12
İsrail ve Filistin devletleri birarada yaşayabilir mi?	Hayır: %49 Evet: %33
Batı tarzı demokrasi bizim ülkemizde de işler	%36

demokrasiden uzak duruyor. Hatırlanırsa TÜRKSOLU Saddam ve Arafat'ı Ortadoğu'da sömürgeciliğe direnen seçenekler olmalarının yanısıra tek laik seçenekler olduğu için de vurguluyordu. Her iki lider de Atatürk'ten ilham aldıklarını vurguluyorlardı. TÜRKSOLU'nun bunları yazması ise medyanın saptırılmış malum kampanyasına sebep olmuştu. İşte şimdi Türk halkının Ortadoğu ve Türkiye gerçeğini nasıl gördüğüne ilişkin ipuçları bu ankette ortaya çıkmış oldu.

ABD de Türkiye'yi düşman görüyor

Ancak altı çizilmesi gereken bir nokta var. Sonuçta bu anket bizzat ABD'nin Dışişleri'in denetiminde yapılmış bir anket ve gerçeği ABD politikaları doğrultusunda saptıracağı da çok açık. ABD Türkiyc'ye ilişkin belli gerçekleri malzeme haline getirirken aslında Türkiye'ye yönelik bakışının da ipuçlarını veriyor. Türk halkı Türkiye'ye nasıl bakıyorsa ABD de aynı şekilde bakıyor. Onlara göre Türkiye bir Ortadoğu ülkesi, Batı tipi demokrasiye yanaşmıyor, askeri olarak tehdit olarak görülüyor.

Aslında bu anlamda ABD açısından "demokrasi" götürülmesi gereken bir ülke Türkiye. Nitekim marjinal meslek sahiplerinden Mehmet Ali Birand, meslektaşı Neşe Düzel'in sorularına tam da böyle cevap veriyordu. "ABD Türk ordusundan, Türkiye'de yükselen Saddamcı solculuktan ve üçüncü dünyacı Kemalizmden rahatsız."

ABD her ne düşünürse düşünsün, ne plan kurarsa kursun, aslında bu anketin en önemli sonucu bildiğimiz bir Türkiye gerçeğini kanıtlaması oldu:

"Türk milleti zekidir!"

(TÜRKSOLU, sayı 32, 9 Haziran 2003)

4 Temmuz: Ölüm günü olsun!

4 Temmuz 1776'da 13 İngiliz kolonisinin "Bağımsızlık Bildirgesi"ne imza atmasıyla bugünkü ABD kurulur. Bu kurulan ne biçim bir devlettir?

Bir defa bu devletin toprakları kendi toprakları değildir: Kuzey Amerika'daki Kızılderili toprakları üzerinde, yerliler topraklarından kovularak ve dahası soykırıma uğratılarak kurulmuştur.

Bu devletin kurucusu bir millet değildir. 12 İngiliz sömürge kolonisinin birlik kararıyla, bulundukları kıtanın adını da kendilerine mal ederek kurulmuş bir devlettir.

Haydut devlet nasıl kuruldu?

Herhangi bir millete ait olmayan ve tamamen işgal toprakları üzerinde kurulan bu devletin tek bir tanımı olabilirdi: Korsan devlet ya da daha da doğrusu haydut devlet.

Zaten ABD o günden beri ne yaptıysa haydutlukla yapmıştır. Bu yüzden ABD'nin "bağımsızlık" gününe gerçekte dünya milletleri ve insanlık açısından yalnızca ölüm günü denilebilir. Çünkü o günden beri bu devlet insanlık tarihine yalnızca ölüm getirmiş, birçok millete saldırmış, soykırı-

ma uğratmış, köleleştirmiş ve sömürgeleştirmiştir.

ABD'nin 1777'de İngiliz İmparatorluğu'ndan bağımsızlığını kazanması efsaneleştirilmektedir. Tarihte, dünya milletlerine örnek bir bağımsızlık ve hatta özgürlük savaşı olarak sunulmaktadır. "Amerikalılar"ın dünya uygarlık tarihinde bir milletmiş gibi yer almasına temel yapılmaktadır.

Ancak ABD'nin yarattığı bu tarih Avrupalıların kendilerine yarattıkları tarihten bile daha uyduruktur. 1492'de ufukta görünürler, 1777'de millet olmuşlardır! Yani birkaç insan ömrü kadar bir zamanda bir bölük talancı korsan bir millete dönüşmüştür. Korsanların İngilizlere attıkları kazık bir millet oluşmasına yetmiştir!

Bu arada "bağımsızlık"tan sonraki birkaç on yılda bu 13 koloninin toprağı da 835 bin kilometrekareden 9 milyon 370 bin kilometrekareye çıkıvermiştir. Bu da ABD'lilerin bir orman yangını gibi büyüyüveren "vatanı"dır!

Dünya tarihi açısından esas felaket ise bu haydutların gerçek milletlerle karşılaşmalarından doğmaktadır. Saldırılarını yaydıkları coğrafya üzerinde karşılaştıkları her millete karşı tek bir tavırları olabilmiştir: Yok etmek.

"Beyaz adam" Kızılderililerle karşılaştığında ne yaptıysa, ABD tarihte karşısına çıkan her millete aynı şeyi yapmaya çalışmıştır. Çünkü herhangi bir uygarlık temeline dayanmayan bir korsan karşısında binlerce yıllık tarihiyle bir millet gördüğünde ancak böyle davranabilirdi.

Mayaların, İnkaların, Azteklerin ve melez Meksikalıların başına ne geldiyse istisnasız tüm dünya milletleri zamanla bu haydut saldırısından nasiplerini alacaklardır.

Amerikalı bile değiller!

1800'lere gelindiğinde ABD Başkanı James Monroe, ABD'nin temel doktrinlerinden birini ilan eder: "Amerika Amerikalılarındır" diyen Monroe Doktrini. Kendilerine, gerçek yerlilerin verdikleri isim hiç bilinememiş ya da unutulmuş bir kıtanın ismini vermeye cüret ettikleri için kulağa hoş gelmektedir bu slogan. Oysa bu doktrini ilan edenler, "Amerikalı" bile değildir! Topraklarını 9 milyon kilometrekareye çıkarmak yetmemiş tüm Güney ve Kuzey Amerika üzerinde hak iddia etmektedirler.

İşte Amerika kıtası üzerinde 1813'ten 2003'e dek milyonlarca insanın katliamına sebep olan politika budur. ABD, 1813'ten itibaren Amerika kıtasına yönelik her yabancı göze düşman gözüyle bakacaktır. İngiliz haydutlar, İspanyol haydutlar, Fransız haydutlar meslektaşlarının bu kazığına sessiz kalmazlar ve yaklaşık 100 yıl boyunca Amerika kıtasındaki

mücadelelerin bir boyutu da bu haydutlar arası çatışmalar olur. Bu sebeple de milyonlarca gerçek Amerikalının kanı akmıştır.

Ancak ABD'nin gerçek düşmanı ve bu doktrinin hedefi bu kıta üzerindeki yabancı gözler değildir. 1800'ler aynı zamanda Amerika kıtasındaki yerli halkların bağımsızlık için büyük mücadelelere atıldıkları ve Amerika kıtasında da uygarlık ve millet temelinde gerçek bağımsız devletler kurmaya yöneldikleri dönemdir.

İşte ABD'nin gerçek düşmanı bunlardır. Tupac Amaro'ların, Simon Bolivar'ların, Jose Marti'lerin, Haitili zenci liderlerin başlattıkları bu mücadelenin düşmanı zaman zaman İspanyollar olmuş, zaman zaman İngilizler, zaman zaman Fransızlar. Ancak işte Monroe'dan sonra Amerika kıtasındaki mazlum milliyetçiliğinin de giderek tek ve değişmez bir düşmanı ABD olmuştur.

1800'de Meksika'nın Teksas, Arizona, New Meksiko, Kaliforniya, Nevada, Wyoming ve Utah eyaletlerinin işgali ve buradaki yerli halkın soykırımı ile başlayan yağma, 1879'da Kolombiya'nın işgali, 1898'de Küba'nın işgali, 1914'te bağımsız Haiti'nin işgali, 1931'de El Salvador'da bastırılan yerli ayaklanması, 1912'de Nikaragua'nın işgali, 1954'te Guatemala'da darbe, 1968'te Peru'da darbeler, 1973'te Şili'de darbe, 50'lerde Kolombiya ve Peru'da CIA terörü, 1973'te Uruguay'da darbe, 1976'da Arjantin'de darbe, 1980'lerde Nikaragua'da CIA terörü ve son günlerde de halkçı Venezuela'da yapılan tertiplerle sürüp gitmektedir.

İşgallerle soykırımlar yürütülmüş, "başarılı" darbelerin her birinde yüzbinlerce insan yok edilmiş, suikastlerle sayısız devrimci lider ve devlet başkanı katledilmiştir. Zaman zaman bu katliamlar ABD'nin kendi adamlarını bile bıktırmış, Nikaragua'da olduğu gibi gizli kapaklı birçok katliam da böylelikle ortaya çıkabilmiştir.

Gerçek Amerikalılar, Amerika'nın yerlileri ABD'nin "politika"sının değişmezliğini bilmektedirler. ABD, Amerika kıtası içindeki sınıf mücadelesinin bir tarafıdır. Bu sınıf mücadelesinde bir taraf milletlerinin dirilişi için bağımsızlaşmak isteyen milliyetçi halk güçleri, diğer taraf ise 1492'den beri Amerika kıtasını yağmalayan haydutlardır. ABD'nin Amerika için politikası " Amerika haydutlarındır" politikasıdır.

ABD halen bu kıta içinde haydutluğa ve sömürgeliğe yönelik her saldırıyı kendi "vatanı"na yapılmış saldırı olarak kabul etmektedir.

ABD'nin yiyebilmesi için milletler paramparça olmalıdır

ABD haydutluğunun 1800'lü yıllar boyunca Amerika kıtası üzerindeki saldırıları ve talanı, bu haydut devletin dünya çapında büyük bir emperyalist güç haline gelmesiyle sonuçlanmıştır. Artık 1900'e

gelindiğinde sömürgeciler karşısında ayaklanan Çinliler karşılarında bu "yeni" haydut devleti de göreceklerdir. Boxer ayaklanmasının bastırılması ancak yüz binlerce Çinlinin öldürülmesiyle mümkün olabilmiştir.

1915'te kendisini "Yeni Dünya"nın yani Amerika kıtasının koruyucusu ilan eden ABD, aynı yıllarda artık tüm dünya için de "politika" üretmeye başlıyordu. ABD'nin dünya politikasının kurucularından ve yine efsaneleştirilmiş başkan Woodrow Wilson, ABD devletinin tüm dünya için öngördüğü prensipleri ortaya atıyordu.

İlk dünya savaşı Osmanlı coğrafyası üzerinde yaşandığı için bu prensipler aynı zamanda Osmanlı'nın Batılı haydutlar arasında paylaşılmasının prensipleridir. Diğer yandan ABD bu prensipler ile dünya üzerindeki en köklü milletlerden birinin yani Türklerin karşısına çıkıyordu. Ancak ABD'nin halen dünya politikasının esasını oluşturan ve sadece Türklere karşı değil birçok milletin de vatanının parçalanmasına hizmet eden prensiplerdir bunlar. Monroe Doktrini gibi Wilson Prensipleri de ABD devletinin varlığına temel oluşturmaktadır ve ABD'nin millet gerçeğine bakışını yansıtır.

Wilson prensiplerinin temelinde yer alan "milletlerin kendi kaderini tayin hakkı" ilkesinin mantığı ancak ABD'nin millet temelinde bir devlet olmadığı hesaba katılarak anlaşılabilir. Temelinde koloniler olan bir devletin millet gerçeğini kabul etmesi ve hem de bunu milletlerin tümünün paramparça edildiği bir savaştan sonra öne sürmesi mümkün olamazdı.

Sonuçta Türkiye üzerindeki Wilson politikalarıyla da kendi kaderini tayinle de yapılmak istendiği ortaya çıkmıştır. Wilson'un kendisi Anadolu'da Türk varlığını kabul etmiyordu. Haydutun Türkiye'ye bakışı geçmişindeki gibi olmuştur. O coğrafyanın gerçek sahibine ve uygarlık temeliyle gerçek bir milletin varlığına tahammül edilemezdi.

Bu yüzden koloni devleti Ortadoğu'da, eski Osmanlı topraklarında milletlere değil de ancak belli aşiretlere dayanmıştır. Kolonici haydut kendi kimliğine uygun ittifakı Ortadoğu'da ancak aşirette buluyordu. Bu yüzden Ortadoğu'da belli bazı Kürt aşiretleriyle ilişkiler ABD politikasının temeli oluverdi. Çünkü milletler kendi üzerlerinde sömürgeci baskıyı kabul etmiyor ve ona karşı savaşıyorlardı. Türkler böyle yaptı, Farslar böyle yapıyordu, Vahabi tarikatı dışında Araplar da bu yola girmişlerdi.

Kolonici haydut devleti Ortadoğu'daki saldırılarına temel olarak bir Yahudi kolonisini ve bir avuç Kürt aşiretini ve Vahabi tarikatlarını bulabildi. Bir de sahte tarih ve coğrafyalarıyla Ermenileri! Tüm bunlara kendince devletler kurdurdu.

Yeniliyor ama yok etmeye devam ediyor

20. yüzyılla birlikte ABD, Amerika kıtasında da uyguladığı böl-parçala-yönet stratejisini tüm dünya çapına yaymaktaydı. Hatta bu stratejiye böl-parçala-yönet ve yok et demek daha doğrudur.

ABD, Asya üzerinde çok ciddi direnişlerle karşılaştı. Çoğunluğu savaşçı milletler olan Asya milletleri ABD'yi önemli ölçüde engellediler ve ABD'nin sayısız defa yenilgisini sağladılar. Haydut ve zorba da olsa ABD'nin 20. yüzyıl tarihi aynı zamanda yenilgilerinin tarihi de olmuştur. Bu sayede ABD Asya milletlerini yok etmekte Amerika kıtasındaki kadar başarılı olamamıştır.

Ancak ABD'nin Asya saldırılarının ezilenlere bedeli yine de büyüktür. ABD o derece bir haydut ve zorba devlettir ki, yenilgisinin kesin olduğu durumlarda dahi saldırısını yıllarca sürdürebilmektedir. Aslında bu durum ABD'nin nasıl bir devlet yapısı olduğunu göstermektedir.

En bariz örneklerden biri olarak ABD'nin Vietnam saldırısının son 3-4 yılının yenilginin kaçınılmazlığı bilinerek yürütüldüğü bugün bilinmektedir. Ancak ABD'nin hedefi her koşulda ezilen milletin varlık koşullarını engellemek, olabildiğince büyük zarar vermek ve kendisini toparlamasını engellemektir. Bunun için yenilgi durumunda dahi, saldırısını sürdürmekte ve ezilen devletin başta nüfusu olmak üzere kaynaklarının tahribatına büyük önem vermektedir.

Endonezya'da 800 bin insanı savaş koşulları dahi olmadığı halde yok etmiştir. ABD'nin "sivil"leri öldürmesi başlı başına bir savaş taktiğidir. Asya'nın büyük uygarlıklar temelinde varolmuş hiçbir milleti çok iyi savaşçı olmalarına rağmen böyle bir "savaş taktiği" geliştirememişlerdir!

Haydut her seferinde yenilmekte ama yok etmeye devam etmektedir. Saldırganlık ABD'nin varoluşsal bir özelliğidir ve saldırgan olmayan bir ABD düşünülemez, yaşayamaz.

Uygarlığın ırkçı düşmanı

ABD'de uygarlık düşmanlığının en belirgin boyutu ise ırkçılıktır. Haydut saldırdığı uygarlıkların karşısında düşünsel ve uygarlıksal bir temel geliştirememekte, düşman tanımlamasını yalnızca ırk tanımlamalarına göre yapmaktadır. Kızıl derililer, kara derililer, sarı derililer gibi. Kızılderili karşısına uygar Avrupalı'nın kimliği olarak "beyaz adam" efsanesini koyan ve geliştiren de bizzat kendisidir.

Bugün saldırgan ABD Başkanı'nın aynı zamanda Anglo-Sakson protestan ırkçı "Kemikler ve Kuru Kafa" tarikatının bir üyesi olmakla övünmesi ancak bu temelde anlaşılabilir. ABD Kızılderilileri büyük ölçüde yok etmeyi başarmış, zencileri ise 1970'lere kadar köle olarak tut-

muştur. Dünyada köleliğin en son kalktığı ülke ABD'dir.

ABD'nin ırkçı saldırganlığı bugün Afrika'nın içinde bulunduğu durum üzerindeki en önemli sebeplerden biridir. ABD İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra kendisini dünya çapında kanıtlayan Afrika milletlerine karşı saldırgan cephenin öncüsüdür.

ABD Afrika içinde desteklediği ırkçı beyaz Güney Afrika devletiyle Angola, Somali, Mozambik gibi devletlere saldırdı, milyonlarca insanın öldürülmesine ve halen süren savaşlar, açlık gibi ciddi sorunlara sebep oldu.

Afrika'nın milliyetçi liderlerinin önemli bir kısmı da ya CIA tarafından öldürüldüler ya da CIA darbeleriyle ortadan kaldırıldılar. Afrika'nın yaşadığı büyük acıların bir örneği olarak milliyetçi Kongo Devrimi'nin lideri Patrice Lumumba'nın asit havuzunda vahşice katledilmesi gösterilebilir.

ABD ırkçılığının boyutlan tüm ABD yapısına sinmiştir. ABD yaptığı saldırıların ırkçı temellerini üniversitelerinde, bilim adına geliştirmektedir. Tüm ABD mekanizması Amerikan üstünlüğünü kanıtlamak için çalışmaktadır. Sahte antropoloji, etnoloji, filoloji gibi çalışmalarla ABD'liler dünya uygarlıklarının tarihsel olarak anlaşılmasına engel olmakta, tüm bu alanlarda ciddi bir kontrol yaratmaktadır. Ama bir yandan da ezilenlerin uygarlığına kanıt olan her şeyi de Irak'ta olduğu gibi talan etmektedirler.

Tüm bu çalışmalar ile yapılan ABD müdahaleleri, sahte nüfuslar, sahte ırklar, sahte diller, sahte tarihler ve coğrafyalar üzerinden meşrulaştırılmaya çalışılmaktadır.

Yeni sömürgeci saldırı ve Osmanlı'nın yeniden paylaşılması

ABD'nin sömürgeci, haydut, zorba ve ırkçı temelinin anlaşılması tüm dünya milletleri açısından büyük önem taşımaktadır. ABD dünya üzerinde olmaması gereken bir devlettir. ABD dünyanın hiçbir coğrafyasına sokulmaması ve varolduğu yerlerden de atılması gereken ölümcül bir hastalıktır.

Bu gerçek güncel olarak en çok da Ortadoğu coğrafyasında yaşayan milletler tarafından algılanmak zorundadır. Çünkü bugün ABD yeni sömürgeci bir saldırıyı, tam da klasik sömürgeci döneminin özelliklerine dönerek Ortadoğu üzerinde yürütmektedir.

Afganistan'a "yeni bir ulus yaratmak" ve "Haçlı Seferi" parolasıyla giden ABD'nin ne yapmak istediği açıktı. ABD Afganistan'da yine bir ulus yerine bir takım aşiretlerin oluşturduğu sahte bir yönetim koymuştur. Bunların başına da kendi petrol şirketlerinden birinin danışmanını geçir-

miştir.

ABD'nin Irak'a yaptığı saldırı ise ABD haydutluğunun dizginlenmemiş tüm öz niteliklerini yansıtmaktadır. ABD doğrudan bir millete ve onun liderine yönelik bir yok etme operasyonuna girişmiştir. İşgal sırasında "sivillere" yönelik saldırıyı bir metod olarak kullandığı gibi, işgal sonrasında da BAAS partililere karşı Endonezya ve Nikaragua'da benzerini gerçekleştirdiği cinayetler sürdürmektedir.

Esas hedef Irak'ta direnişe temel olabilecek milli temelde hiçbir örgütlenme bırakmamaktır. ABD Irak'ta da her zaman yaptığı gibi milli varlık yerine bir takım aşiretlere dayanmayı tercih etmiştir. Bunların başında işbirlikçi Kürt aşiretlerinin gelmesi tarihe baktığımızda tesadüf değildi.

Ortadoğu'ya yönelik sömürgeci saldırı aynı zamanda gerçekleşmemiş bir sömürgeci projenin tekrarıdır: Osmanlı'nın yeniden paylaşılması. Şimdi ABD tarafından Osmanlı coğrafyasında bulunan tüm bağımsız milli devletlere yönelik olarak aynı sömürgeci planlar tekrarlanmakta. Türk düşmanı ABD politikasının Türk milletinin geleceği hakkında da aynı kaderi hesapladığına şüphe yok.

Katilin ölüm günü: 11 Eylül

Sömürgeci haydut, 20. yüzyıl boyunca yaptığı saldırıların hemen tamamında uygar milletler tarafından yenilgiye uğratılmıştı. Buna rağmen haydut saldırganlıkla var olmayı ve ezilenlere zarar vermeyi sürdürdü. Ancak 11 Eylül 2001'de ABD'ye yönelik olarak, herkesin "tarihin kırılma noktası" olarak tespit ettiği saldırı gerçekleşti.

ABD saldırganı ilk kez kendi evinde ezilenlerin bu şiddette bir saldırısıyla karşılaşıyor ve büyük zarar görüyordu. ABD deyince artık akla gelen dünya milletlerinin ölüm günü olan 4 Temmuz değil, ABD'nin ölüm günü olan 11 Eylül'dü.

Elbette 11 Eylül yalnızca bir başlangıç. Hem de ABD'nin 300 yıldır dünya milletlerine yaşattığı terörün milyonda biri düzeyini karşılamayacak bir başlangıç. Ancak bu başlangıç bile başlı başına bir uygarlık tarihi dersi: ABD her zorbalığın ve saldırgan yayılmanın sonunun ölüm olduğu gerçeğini görememekte.

Ortadoğu'da, nice zorbaya mezar olmuş coğrafyada saldırıya girişen ABD bunun milletlerin tarihiyle boy ölçüşemeyecek kısa ömrü açısından bir son olacağının farkında bile değil.

(TÜRKSOLU, sayı 34, 7 Temmuz 2003)

11 Eylül: Karargah bir kere basıldıktan sonra...

500 yıldır tarih, sömürgecilerin milletleri esir etmek ve köleleştirmek için saldırılarının tarihi olmuştu. Aynı zamanda bu 500 yıl, milletlerin bu saldırılara kendi vatanlarında direnişinin de tarihi oldu. 11 Eylül saldırısını tüm bu sömürgecilik ve direniş tarihi açısından bir kırılma noktası yapan gerçek de burada yatıyor. 11 Eylül 2001 ilk kez ezilenlerin, kendi vatanlarının ötesinde, emperyalist metropole düzenledikleri saldırının tarihidir.

11 Eylül'den bugüne yaşanan 2 yıla baktığımızda ise herkes için açık ve net iki kavram ortada durmakta. Emperyalizm ve sömürgeleştirme. Daha siyasi boyutuyla: ABD emperyalizmi ve ABD'nin sömürgeleştirme saldırısı. 11 Eylül ve hemen sonrasındaki ABD karşıtı saldırıları öyle bir etki yaratmıştı ki insanlar emperyalizmden bile bahsetmezken, birden sömürgeciliği keşfettiler, günlük medya bile emperyalizm ve sömürgecilik üzerine tartışmalara yer verir olmuştu.

Saldırının boyutu ister istemez ABD ve ezilenler arasındaki büyük çatışmayı gündeme getiriyordu. Kim, ne için böyle bir saldırıyı göze alabilirdi?

Aslında bu açıdan 11 Eylül ezilenlerin gerçeğe çağrısıydı denilebilir. ABD dünya hakimiyetine hazırlanmaktaydı. Karşısında hiçbir gücün duramayacağına inanılmaktaydı. Karşısında kimse duramayacağına göre heryerde çiçeklerle karşılanmalıydı ki insaflı ve adaletli olsun.

ABD'nin karşısına 11 Eylül'le birlikte ezilenlerin direniş gerçeği çıktı. Ezilenler görülmemiş boyutta direneceklerdi. Sonra bu direniş gerçeği Afganistan'da tekrarlandı, Irak'ta bir kez daha tekrarlandı. Artık çiçekler, ABD için içine bomba saklanabilecek kamuflaj malzemeleriydi o kadar.

11 Eylül ve büyük savaş

11 Eylül'de Usame Bin Ladin'in sözleriyle, "kafirlerin dünyasında kafirler" vurulmuştu. Emperyalist metropol bu şok ve dehşeti ilk kez yaşıyordu. 11 Eylül saldırısı askeri açıdan değerlendirildiğinde mükemmel bir saldırıydı. Mesajı çok açık ve netti: ABD emperyalizminin askeri karargahı ve ekonomik merkezi vurulmuştu.

ABD'nin Irak saldırısında, Irak devlet televizyonunun susturulması için bile ne büyük teknoloji ve kaynak harcandığı, bunun ise ancak 20 günde başarılabildiği düşünülürse, iki emperyalist karargahın bir anda yerle bir olmasının anlamı ortaya çıkar. ABD'nin milyarlarca dolarlık savaş makinasıyla yapamadığını, 19 Arap ve Afgan, 3 falçatayla becermişti.

11 Eylül'de içine girdiğimiz büyük savaşın perspektifi çizildi:

- ABD emperyalist ve terörist bir güç olarak her türden saldırıyı hakediyor.
- ABD'nin savaş ve hakimiyet makinası sanıldığı kadar güçlü ve kutsal değil.
- Ezilenler her şeyi kaybetmeyi göze almış durumda.
- Ezilenler ABD'yi yenebilecek savaş yeteneğine sahip.

11 Eylül saldırısı tek başına tüm bu özellikleri içinde barındırmaktadır. ABD'nin ne kadar marjinal bir desteğe sahip bulunduğu 3 yıllık süreç içinde defalarca kanıtlandı. Dünyanın ezici çoğunluğu ABD'nin herşeyi hakettiği kanaatinde. ABD zafer kazansa da kaybetse de kimse ABD'yi desteklemiyor. ABD'nin savaş makinesi, Afganistan ve Irak operasyonları değerlendirildiğinde de görülecektir ki ABD'nin karşı karşıya bulunduğu tehdidi aşabilecek boyutta değil. Ezilenlerin ABD düşmanlığının ve nefretinin boyutu ise bilinenin çok ötesinde. Ve son olarak ezilenler ABD'nin yenilebileceği hakkında ciddi bir fikre sahipler.

Bu o kadar açık ki, ABD 11 Eylül sonrası stratejisini ortaya koyduğunda, hem Batı dünyasında hem de ezilen ülkeler arasındaki klasik işbirlikçilerini bile ikna edebilecek konumda değildi.

Ancak artık ne ABD geri adım atabilecek konumda, ne de ezilenler ABD'ye taviz vermek taraftarı. Büyük savaş, ABD ile ezilenler arasındaki bir savaş olarak gelişmekte.

11 Eylül: Karargah baskını

11 Eylül esasen bir karşı saldırıydı. Üstelik ezilenlerin vatanlarını savunma stratejisi içinde bir karşı saldırı. 11 Eylül öncesindeki son 10 yıldır ABD'nin dünya hakimiyeti stratejisi tüm dünyada bilinmekteydi. ABD Afganistan'da kontrolü alacak, Irak'ta ve Ortadoğu'da kotrolü alacak, Güneydoğu Asya'da şansını tekrar deneyecekti. Esasen 20. yüzyıl başındakine benzer bir sömürgeleştirme coğrafyası yeniden yaratılmaya çalışılacaktı. Irak zaten ambargo altındaydı, Afganistan ABD'nin tehditleriyle daha sık karşılaşıyordu, İran ve Kore ABD'nin şer devletleri listesindeydiler. Bush'un şimdiki savaş ekibi, Rumsfeld ve Wolfowitzler daha 90'ların başında, bu yönde bir saldırı planı oluşturmuşlardı.

Ancak ezilenlere bu planlar "11 Eylül komplosu" sosuyla sunuldu sonradan. İşte, deniyordu, bu işgal planları önceden hazırlanmış olduğuna göre 11 Eylül saldırısı da ABD şahinlerinin kendi planlarını gerçekleştirmek için yaptıkları bir komployduı.

Bu komplo teorileri 11 Eylül sonrasında yeterince komikti, ama Afganistan ve Irak operasyonlarından sonra daha da komik hale geldi. Çünkü ABD'nin süper teknolojik savaş makinesi ne kadar yüceltilirse, direnişin her anında ABD'liler o kadar zavallı hale düşüyorlardı. Irak saldırısında köylünün kırmasıyla düşürdüğü Apache, ya da korkudan tir tir titreyen esir ABD askerlerinin görüntüleri gibi örneklerle ABD'nin askeri gücü her geçen gün daha fazla sorgulanır olmuştu.

Gerçek şuydu: ABD'nin son 10-15 yıldır ilan ettiği bir sömürgeleştirme stratejisi vardı ve bu strateji her aşamasında ezilenlerden direniş cevabı aldı. Saddam daha baştan işgalcilere direneceğini ilan etti. Kore, ABD'nin Kore'ye saldırdığı ilk gün nükleer füzelerinin ABD'de olacağını bildirdi. Taleban, iktidarı ve başkenti bıraktı ama ABD'yle savaşacağını ve kazanacağını ilan etti. Bunlar ABD'nin doğrudan düşman ilan ettiği devletlerin ve güçlerin cevaplarıydı.

İşte 11 Eylül, bu coğrafyadaki direnişçilerin, yakın zamanda beklediklerı ABD saldırganlığına karşı ani bir karargah baskınından başka bir şey değildi. 11 Eylül'de ezilenler ABD'nin yeni bir kuşatma ve saldırı kampanyasından önce baskın yaptılar. Kısa bir süre içinde dünyayı fethetmeye hazırlanan komutan Bush, bu suçüstü baskınını duyduğu an kendi ülkesinde kaçacak delik arıyordu. Saldırgan bir anda zavallıya dönüşüvermişti. Ezilenlerin kendi vatanlarındaki direnişine bundan büyük kaı-

yapabilecek bir karşı saldırı düşünülebilir miydi? Karargah basıldı, planlar ortaya saçıldı.

"Air Force 1" batağa indi!

Karargah baskınının ardından fatih Bush'u ve ABD karargahını taşıyan Air Force 1 yere inebildiğinde Bush ABD'nin büyük stratejisini açıklamaya koyuldu. İlk önce 11 Eylül saldırılarının sorumlusu El Kaide ve onu koruyan Afgan Hükümeti'ne karşı, Afganistan'ın işgal edileceği bildirildi. ABD'nin dünya hakimiyeti stratejisinde ilk hedefi buydu. Afganları yenmek, Ladin'i yok etmek ve Afganistan üzerinde hakimiyet sağlamak.

7 Ekim 2001'de ABD hava kuvvetleri, Afganistan'a yönelik saldırılarına başladılar. Afgan direnişi de başlamıştı. ABD şehirleri bombalamaya başladı. Misket bombaları kullanıyor, yaşlı, kadın, çocuk demeden tüm Afganları öldürüyordu. ABD Taliban'dan çok sivilleri öldürerek başarı sağlayacağını düşünüyordu anlaşılan! ABD'nin Afganistan seferinin başlamasıyla birlikte, ABD'de zafer naralarıyla klakson sesleri duyulurken, ezilen dünyada Afganistan'a destek gösterileri ABD'yle işbirliği yapmayı düşünen iktidarları bir daha düşünmeye zorluyordu.

ABD saldırısından kısa bir süre sonra düşen ABD helikopterlerinin, öldürülen ABD askerlerinin haberleri de duyulmaya başlandı. Yaklaşık 1 ay sonra Taliban hiçbir direniş göstermeden ve ABD kuvvetlerinin belirgin bir zorlaması olmadan başkent Kabil'den ve bir süre sonra da Kandahar'dan çekildi. Bunun anlamı şuydu; ABD hiçbir şey elde etmeden Afganistan'a "yerleşti", Ladin ve Taliban neredeyse tüm gücünü koruyarak dağlara çekildi, düşen ABD helikopterleriyle de Taliban ABD'lilere sadece batağa hoşgeldin demişti.

22 Aralık 2001'de Kabil'de ABD'nin hizmetindeki Karzai liderliğinde geçici yönetim kurulmuştu. ABD'liler klasik sömürgeciliğin uygarlık misyonunu yeniden ele almış ve "Yeni bir ulus yaratmak" sloganıyla Afganları öldürmeye devam ediyorlardı.

Aradan 2 yıl geçtikten sonra Afganistan, Irak ve Filistin'de ABD'nin ...kimiyet stratejisi ne durumda? Aldığı yol ne? karşılaştığı direniş ne ...le ABD'yi tehdit ediyor? Bu soruların cevapları 21. yüzyılın gerçek... ...nlayabilmek açısından önemli ipuçları taşıyor.

...herkesin bildiği bir şey var: "Air Force 1", 11 Eylül baskınından ...aha güven dolu Beyaz Saray'a asla inemedi. İndiği yer batak... ...isiydi!

Afganistan raporu: Karzai podyumda, Ladin dağlarda, ABD mezarda

Afganistan saldırısından 2 yıl sonra ABD'nin Afganistan'daki durumu nedir?

- ABD'nin tek başarısı Kabil'de bir geçici yönetim kurmaktı. Bu yönetimin iki Bakanı bir ay içinde suikastle yok edilmişti. Yönetimin lideri Karzai'nin değeri ise marjinal kıyafetleriyle, podyumdaki bir mankenden farksız. Kabil dışında hiçbir kentte gerçek bir ABD kontrolü yok, her yerde çatışmalar sürüyor. Kentler dışında ABD'nin bir varlığından bahsetmekse mümkün değil.

- ABD'nin Afganistan saldırısındaki hedefi Ladin'i ele geçirmek ve Taliban'ı yok etmekti. Aradan 2 yıl geçtikten sonra Ladin'in Afgan dağlarından yolladığı görüntülü mesajlar, ABD'nin geçici yönetiminden çok daha büyük değer taşıyor tüm dünya için.

- Taliban'ı bitirmek açısından ise ABD Afganistan'da çatışmaların şiddetlendiğini kabul ediyor. Afganistan'daki durumun çok parlak olmadığı da kabul ediliyor. Elbette çatışmaların gerçek boyutu ve kayıpları dünyadan gizleniyor. Zaten tüm dünya Afganistan'daki gerçekler konusunda, ABD'nin değil Taliban'ın mesajlarının güvenilirliğine inanma eğiliminde.

- ABD'nin Afganistan'daki varlığının ise bir sömürgeci varlık olduğu konusunda hiçkimsenin şüphesi yok. Afganların üzerine bomba yağdıran, aldığı esirlere tüm dünyaya kapalı Guantanomo'daki kamplarında zulmeden ve Afganistan yönetiminin başına ABD'li bir petrol şirketinin danışmanını geçiren ABD, tüm siyasi ve ideolojik hegemonyasını yitirmiş durumda. Afganistan'daki varlığı ABD'nin artık klasik sömürgeci bir güç olduğu konusunda tüm insanları ikna etmeye yetiyor.

Peki ABD'nin Afganistan'da klasik sömürgeci bir güç olması ne anlama geliyor? Afganistan'ın, klasik sömürge güçleri için tek bir anlamı var. O da işgalci mezarlığı olması. Afganistan Büyük İskender'in sonunun başladığı yer. İngilizler ise Afganistan'daki günlerini "Kara Gün"ler olarak anıyor. Bir günde 10 bin İngiliz askerinin kılıçtan geçirildiği bir coğrafya Afganistan.

11 Eylül'ün ve Kabil-Kandahar işgalinin ikinci yılında Ladin'in Afgan dağlarındaki görüntüleri ABD için başlıbaşına bir yenilgi. Ladin'in yardımcısı El Zevahiri "ABD'yi Irak'ta batağa gömelim" çağrısı yapıyor. Şimdi tüm ABD'liler El Kaide'nin mesajlarında söz verdiği yeni metropol baskınlarını korkuyla bekliyor. Onlar için durup dururken elektriklerinin kesilmesi, sokaklarda sabahlamaları hayra alamet değil. Bush'un seferberlik naralarının ardından klakson çalan ABD'liler, sadece işgal ordu-

larının değil, tüm ABD'nin bir bataklığa gömülmekte olduğunu görüyorlar.

Afganistan ve ABD'deki durumu bu savaşın kaderini belirleyecek iki soruyla noktalamak gerekiyor.

Kim daha korku verici? Afganistan'da ABD işgal ordusu mu, ABD'de El Kaide saldırısı mı?

Kim daha güven verici? Kabil'de ABD güçleri mi, Afgan dağlarında Taliban mı?

Irak Raporu: "Direniş beklentilerimizin çok üstünde"

Irak'a özgürlük götüreceklerini ve orada çiçeklerle karşılanacaklarını söyleyen ABD'lilerin Irak'taki fotoğrafına bir bakmak yeterli. ABD askerinin elinde ağır makinalı, arkasında bir zırhlı, namlusunu çocuğa doğrultuyor ve çocuğun üstü aranıyor. Aradıkları şey elbette çiçek değil! Bu görüntü bile ABD'nin Irak'ta nasıl bir güç olduğunu tanımlamaya yetiyor. Yabancı ve zalim bir işgalci. Ama direnişle karşılaşmış ve korkmuş bir işgalci.

Irak raporlarını bizzat Bush, ABD Savunma Bakanı ve Genelkurmay Başkanı veriyor. Bu raporları verenlerden Genel Kurmay Başkanı Myers son demecinde "Bu düşman daha öncekilere benzemiyor" diyor. Irak'ta durumlarının çok zor olduğunu itiraf ediyor. Myers, daha önce de Irak'ta sistemli bir gerilla savaşıyla karşı karşıya bulunduklarını belirtmişti. General bu itirafıyla kendisine "köpek general" diyen Sahaf'ın sözlerini de kabul etmeye başlıyor. Sahaf, Irak halkının işgalcilere unutamayacakları bir ders vereceğini söylemişti!

Savunma Bakanı Rumsfeld ise Irak raporunu "Direniş beklentilerin çok üstünde" sözleriyle özetliyor. "Gelirler de beklentilerin çok altında" diye ekliyor.

Son olarak Bush en yeni "Ulusa Sesleniş" konuşmasında, Irak'ta işlerin bekledikleri kadar iyi gitmediğini, Saddam yanlılarının canlarını çok yaktığını belirtiyor ve bu yüzden ABD'lilerden sabır ve para talep ediyor.

ABD kongresi ise Vietnam sendromu içinde. Artık iki parti birbirlerini Irak işgali üzerinden suçluyor. Ulusal seferberlik şimdiden bozulmuş durumda. Yeni bir Vietnam yaşanması riski var mı yok mu? General Myers'a göre yok. Çünkü o Irak'taki düşmanın daha öncekilere hiç benzemediğini kabul ettiğine göre Vietnam'dan daha beter olabileceklerini düşünüyor olmalı. Çünkü ABD yenilmemiş bir kuvvet değil. Daha önce de defalarca yenildi! Hatta ABD'nin 2. Dünya Savaşı'ndan sonra bir zaferi yok!

ABD'nin Irak saldırısının gelişimi şöyle oldu. Görülmemiş büyüklükte

bir güç ve teknolojiyle saldırdı. İki günde bitirmeyi düşündüğü saldırı 21 günlük büyük bir direnişle karşılaştı. ABD'nin savaş makinası Bağdat düşene kadar her gün tüm dünyanın gözleri önünde rezil oldu. 12 yıllık ambargo ve silahsızlandırma kampanyasından sonra Baas milisleri dünyanın en güçlü ordusunu rezil ettiler.

Bağdat düştükten 5 ay sonra ise, Irak'tan doğru düzgün tek bir haber alınmasına izin verilmezken, ABD kuvvetlerinin verdikleri rapor işte bu düzeyde. Irak'ta bugün nasıl bir gücün, nasıl bir örgütlülükle, nasıl direndiğini bilmenin imkanı yok. Sadece ABD ve koalisyon her gün ciddi kayıp veriyor ve Irak'ta gerçek bir yönetim kurabilmeleri ve güvenlik alabilmeleri henüz mümkün gözükmüyor. Diğer yandan hala Saddam'ın direniş çağrıları yayınlanmaya devam ediyor.

Irak Filistinleşti

Irak'ta yaşanan son gelişmelerden sonra kesin olduğu söylenebilecek tek bir gerçek var: Irak Filistinleşti. Yani Irak halkı ABD'yi, salt bir işgalci ve sömürgeci güç olarak görüyor. Filistinleşme gerçeğini belirleyen de bu: İşgal olan her yerde direnecek bir halk vardır.

Irak'lı direnişçiler en son olarak Birleşmiş Milletler binasını havaya uçurdu. Bu eylem de aslında büyük önem taşıyor, çünkü Irak direnişinin gerçek bir Irak rejimi dışında her gücü ülkesinde işgalci olarak göreceğini gösteriyor. Filistinlilerin, İsrail hakkında düşündüklerini Irak'lılar ülkelerindeki tüm yabancılar hakkında düşünüyorlar.

Irak'ın Filistinleşmesi ise ABD açısından büyük bir tehdit. Çünkü emperyalist hakimiyetin tek bir ölçüsü var, o da denetlenen coğrafyanın büyüklüğü. Şimdi emperyalist hakimiyeti, sömürgeci bir hakimiyete dönüştüren ve tek seçeneği daha yaygın bir coğrafyada hakim olmak olan ABD girdiği her yeri Filistinleştirme tehlikesiyle karşı karşıya. Yani işgalci güç için her geçen gün daha geniş bir coğrafya batak haline geliyor. Buraya giriyor, çıkması ise bu noktadan sonra imkansız.

Filistinleşmenin bir diğer boyutu ise, halkın başlıbaşına bir direniş kültürü yaratması. Halk, direnişi, şimdiki deyimiyle "ABD'li öldürmeyi", bir meslek haline getiriyor. Medyaya yansıtılan Iraklı şöyle konuşuyor: "Sabah balık avlıyorum, akşam ABD'li. Balık avlamak ABD'li avlamaktan daha zor".

Bu durum ABD'nin 11 Eylül sonrası büyük krizi. ABD 11 Eylül sonrasında, teröristlere cezasını veren ve halklara adalet götüren bir kahraman ülke olmayı hedeflerken, tam tersine her geçen gün dünyanın teröristi olduğu tescillendi. İnsanlar da bu teröristi avlamaktan zevk alıyor.

11 Eylül'ün gerçeği de burada yatıyor. 11 Eylül terörist ABD'ye vurulmuş bir darbeydi. Ezilenlerin adalet ve direniş duygusunu güçlendirdi. Saldırıdan sonra dünyanın gözünün bir anda Filistin'e çevrilmesinin ve Filistinlilerin sevinç gösterilerine odaklanılmasının tek bir nedeni vardı. Dünyada artık bir ABD vardı bir de Filistin! Bir terörist, bir de mazlum milletler. 11 Eylül'ün bu coğrafyadan çıkmasının tek nedeni buydu.

Filistin raporu: "Yol haritası öldü"

Filistin'in geldiği noktayı değerlendirmek ABD'nin nasıl bir batağın içinde olduğunu çok açık gösterecektir. ABD stratejisinin bir Filistin coğrafyası yarattığı ortadayken, Filistin'de durum ne?

Filistinlilerin 50 yıllık lideri Arafat ABD'nin yol haritasının öldüğünü ilan etti.

ABD stratejik saldırısının en önemli ayağı İsrail'i güvenceye almak. Zaten Irak'a saldırının asıl hedefi de buydu. Irak parçalanacak, ikinci bir İsrail niteliğinde kukla Kürt devleti yaratılacak, böylece hem İsrail güvenceye alınmış olacak hem de ikinci bir üs yaratılmış olacaktı. Bu başarıldıktan sonra, İsrail-Kafkas hattıyla dünya hakimiyeti stratejisinde, büyük bir stratejik üstünlük ele geçirilebilecektir.

Bu yüzden ABD hem Irak'a saldırdı, hem de diğer yandan baskının en şiddetlisini Filistin'e yönlendirerek stratejisini güvenceye almak istedi. Bunun içinde Filistin lideri Arafat'ı ortadan kaldırmaya cüret etti. Hem askeri operasyonlar hem de siyasi manevralarla Filistin lideri tecrit edilmeye çalışıldı.

Son olarak ABD yol haritası ilan edildi. Burada Filistin lideri Arafat devreden çıkarılmaya çalışıldı. Filistin Başbakanı Mahmud Abbas (Ebu Mazen) üzerinden Arafat'ın siyasi gücü engellenmeye çalışıldı. Diğer yandan da El Fetih ve Hamas liderlerine yönelik İsrail saldırıları sürdürüldü.

Tüm bunların cevabı da Mahmud Abbas'ın istifa ettirilmesi ve Kudüs'te 20 İsrailli'yi yok eden Filistin saldırısıyla verildi. Arafat, Abbas'ın istifasını kabul ederken yol haritasının öldüğünü bunun da İsrail saldırganlığı tarafından yapıldığını söyledi. Hamas da Ruhani liderleri Şeyh Yasin'e yönelik suikast girişimine "Şaron'u öldürürüz" diyerek cevap verdi.

Sonuç olarak 11 Eylül'ün ikinci yılında Filistin'de İntifada devam ediyor. ABD'nin ise üç yılda başarabildiği tek şey, hem klasik sömürgeciliğin hem de İsrail siyonizminin terörist bayrağını kuyruğu dik tutmaya çalışarak yükseltmiş olması!

Genel Rapor: Ortadoğu vatanlaştı

11 Eylül'de "karargah baskını" ABD ile ezilenler arasında büyük savaşın ilanı oldu. Karargah basıldıktan sonraki 3 yılda artık her şey ezilenler açısından çok daha açık. Koşullar kısa vadede çok olumsuz ve tehditkar olabilir. Ancak küçücük Filistin coğrafyasında 55 yıl sürebilme potansiyelinde olabilmiş bir direnişin tüm Ortadoğu coğrafyasına, oradan Kafkas ve Asya coğrafyasına yayılacak olduğu düşünülürse ABD'nin şimdiden kaybettiği açık.

Her savaş, belli bir coğrafyada belli güçler ve belli gerçekler ile yapılır. Oysa ABD savaşı Taliban'ın deyimiyle "asparagas"la kazanmaya çalışıyor. ABD'nin gücü belli. Böyle bir coğrafyada Filistin usülü bir direnişi kaldırabilecek askeri yetenekleri yok. Hele arada metropol baskınlarıyla sarsılacak bir savaşı asla sürdürebilme yeteneğinde değil.

Diğer emperyalistler sömürge coğrafyasından ABD'nin hegemonik gücünü kıracak düzeyde pay bekliyor. ABD bunu vermek niyetinde değil. Bu çerçevede de bir dünya savaşı gündeme geliyor. 11 Eylül sonrası Batının ABD'yi yalnız bırakmasının ve savaş alanında sınamasının temel sebebi de bu.

ABD'nin ezilenlere tek başına başlattığı büyük saldırının ilk stratejisi "Ortadoğu'da sınırları değiştirmek"ti. ABD bu planı şeklen uygulama gücünde, ancak bunun yarattığı stratejik koşulları kaldırabilecek güçte değil. ABD'nin yarattığı "yeni" coğrafyanın anlamı şu: Artık Afganistan, Irak, İran, Suriye, Filistin ve diğer Arap odakları ve Türkiye Ortadoğu coğrafyasını bir vatan savunması alanı olarak görüyor. Buradaki gelişmelere kayıtsız şartsız refleks verme eğilimine giriyor.

ABD batağa girdi. Üstelik bataklıkta mayın bulup basabilecek kadar becerikli ve cesur bir askeri güce ve komutana sahip!

(TÜRKSOLU, sayı 39, 15 Eylül 2003)

BÖLÜM III

Aydın Sorunu ve Üniversiteler

Sömürge aydını ile siyaset arasında pazarlık

Bu yazının başlığı, Orhan Pamuk'un son kitabı Kar'ın 36. bölümünün başlığının bir kelimesindeki değişiklikle oluştu. Orijinal başlık "Hayat ile Oyun, Sanat ile Siyaset Arasındaki Pazarlık"tı. Sanat yerine "sömürge aydını" koyduk.

Aynı bölümde medyanın son dönem büyük kampanyalarıyla tanıtılan yazarların "sanat" anlayışı da, kitabın kahramanı şair Ka'nın kişiliğinde açıkça ortaya konuyor: "Ka hayatta tek gerçeğin mutluluk olduğunu geç de olsa öğrendiği bu aptal Kars kentinde, kendilerini saçmasapan siyasi kavgalara vermiş bu bahtsız insanlara bu yalanları zevkle kıvırdığı için şimdi memnun"muş.

Talihsiz bir demeç!

Pamuk, kendisinden beklenemeyecek bir açıklıkta anlatmış oluyor durumu. Aslında bir romanın herhangi bir yerinden böyle bir parçayı almak, romanın bütünü için açıklayıcı olmayabilirdi. Ama sözkonusu olan Orhan Pamuk'un yapıtı olduğu için sorun yok. Çünkü onda istediğiniz parçayı istediğiniz yere alabiliyorsunuz ve anlam (propaganda) değişmiyor! Biz böylesine bir propaganda özgürlüğüne alışkın değiliz toplum

olarak!

Sadece Pamuk'ta değil, son dönemde önümüze sürülen belli metinlerde sanat bulamıyoruz. Yanlış anlaşılmasın, tüm tarihinde sanat, toplum ve siyasal mücadelenin içiçeliğini vurgulayan sol gelenekten uzaklaşmadık. Ama sanat hakkında konuşmadan önce doğal olarak önümüzde duranın sanatsal olması ilk şart. Ancak önümüzde duran sadece bataklık. Çamur dolu ucuz siyaset. Giderek alışmakta olduğumuz şey: Ulusal kültürün karalanması.

Adı konulmamış bu pazarlığın herkes farkında. Ulusal bağımsızlık mücadelesi ve Cumhuriyet'in devrimciliği ile şekillenmiş değerlere yönelik her saldırı, büyük kampanyalarla, reklamlarla, desteklerle toplumun önüne sürülüyor. Özellikle 12 Eylül'le son derece azgınlaşan bu saldırıdan rant kapmak peşinde olan bir aydın türü popülerleştirilmeye çalışılıyor.

Dileyen buna sanat ile siyasetin pazarlığı diyebilir. Sanat, gerici ve Batıcı siyasetin tabularına dokunmuyor. Siyaset de onlara dokunmuyor. Medya bu pazarlıkta aracı oluyor. Her şey pazarlanabilir diyen piyasacı zırvalıklar da bu sanatın bahanesi.

Ama biz buna elbette sanat demiyoruz.

Başlamadan önce herkesin sorduğu bir soruyu sormak gerek. Son dönemde önce "tarihi romanlar" yazıldığı söylendi; bunların içeriklerine eleştiri getirince, çarpıklıkları belirtilince, "ama bu bir roman" dendi ve değme tarihçiler, iktisatçılar, toplumbilimciler tek söz söyleyemedi. Sonra, "Siyasi romanlar" yazılıyor dendi; ama siyasi mücadele içinden eleştiriler yükselince, "ama bu roman, bunun kurgusu başka" dendi.

Soru şu: Yüzyıllardır siyasetiyle, tarihiyle sanatının içinde erimiş ve militanca düşüncesini savunmuş Türk aydın geleneği bu kadar mı alçaldı? Artık aydın, edebiyatı, yaptığı siyasetin dokunulmazlığının bir bahanesi olarak mı görüyor? Yoksa karşı karşıya olduğumuz bambaşka, bize yabancı olan bir şey mi?

Böyle bir sorunun ortaya çıkmasında en çok, son dönemde sanat diye piyasaya sürülenlerin belli bir aydın geleneğine savaş açmış bulunması etkili oldu. Cumhuriyet'in ve Türkiye'de devrimci mücadelenin yaratmış olduğu aydınla, 12 Eylül aydınının savaşı bu.

Bu yazıda incelediğimiz yazarlar ve kitapları bu savaşın bir karalama, çamur atma kampanyası halinde ilerlediğini gösteriyor. İkincisi bunlar halk aydın ilişkisini yeniden ele aldıklarını öne sürerek bu savaşı tüm topluma maletme hevesi içindeler. Bu maletmenin yaptıkları "edebiyatla" mümkün olamayacağını bilmekle beraber, sömürü savaşının salt edebiyatla yürümediğini de biliyoruz.

Dolayısıyla birden bire karşımıza çıkan inanılmaz bir reklam ve "kabul

ettirme" kampanyasının aynı zamanda bizim için bir ulusal kültür savaşı olarak algılanması gerekmekte.

Alçak saldırı

Orhan Pamuk ve Ahmet Altan ulusal kültürümüze yönelik karalama kampanyasının baş aktörleri. En başta Atatürk'ün hedef alındığı kampanya sırasıyla devrimci mücadelenin içindeki tüm aydınları kapsıyor. Pamuk'un, Altan'ın ve diğerlerinin bıraktığı yerde medya alıyor, sürdürüyor.

Son dönemde Uğur Mumcular'dan, Nâzım Hikmetler'e ciddi bir karalama kampanyasının yürütülmekte olduğunu herkes görüyor. Giderek kendilerinden başka her şey, tüm bir halk hedefleri haline geliyor. Aşağılamada dur durak bilmiyorlar.

Pamuk'tan başlayalım: Önce yakın dönemde aydınlarımıza yönelik işlenmiş cinayetleri sıralıyor. İsimlerini vermiyor ama cinayetlerin "bahaneleri" ve işleniş biçimlerinden kimler olduğunu anlıyoruz. Laf arasında görüşlerine "sataşma, safça, saçma, pozitivist coşku" gibi ifadelerle "dokunduruluyor". Ama henüz cesaretli değil, ne de olsa bunlar topluma malolmuş aydınlar. Hemen "onları ne kadar çok sevse de" paranteziyle aşağılayıcı üslubunu örtbas etmek istiyor. (Belli ki daha önce de, özellikle Atatürk'e yönelik saldırıları için ağır eleştiriler aldığını gözönüne alarak) Ama bir sayfa sonra olayı genelleştirerek soyutlamanın rahatlığında kinini kusuyor:

"Ama aklının bir köşesiyle de, göğsü ve beyni kurşunlarla doldurulan ya da postadan çıkan bombalı paketi hayranlardan gönderilen lokum kutusu sanıp hevesle açan pek çok bahtsız yazarın aynen böyle bir gurur ve cesaret açmazına girdikleri için dünyaya veda etmek zorunda kaldıklarını biliyordu. Mesela bu gibi konularla fazla ilgisi olmayan Avrupa hayranı şair Nurettin, yıllar önce din ve sanat konusunda yazdığı yarı 'bilimsel', daha çok da saçma bir yazı siyasal islamcı bir gazete tarafından tahrif edilip 'dinimize küfür etti!' diye yayımlanınca, sırf korkak durumuna düşmemek için eski fikirlerini hararetle sahiplenmiş, bu ateşli Kemalistliği asker destekli laik basın tarafından onun da hoşuna giden abartmalarla bir kahramanlık kariyerine dönüştürülmüş, bir sabah da arabasının ön tekerleğine bağlanan bir naylon torbadaki bombanın patlamasıyla sayısız küçük parçaya ayrıldığı için kalabalık ve gösterişli cenaze alayı boş tabutunun arkasından yürümüştü."

Evet aynen böyle!

Ne kadar hümanist! Amerikalılar için üzülüp "kahvede yapayalnız kalan" adam bu! Nasıl da anlatıyor cinayeti. Ve öğreniyoruz Kemalistler

nasıl öldürülürmüş!

Önce saçma bir yazı yazarlar, sonra asker ve laik basın onları destekler, sonra siyasal islamcıları kızdırırlar, sonra bomba patlar, sonra sayısız küçük parçaya ayrılırlar, sonra kalabalık ve gösterişli bir cenaze alayı düzenlenir.

Bu arada olmayan bir kişilik yaratmanın rahatlığında şunları da söylemiş oluyor. Aslında onların Kemalist gibi görünmesinin sebebi dincilerin provokasyonu karşısında ordu ve laik basının kışkırtmasıydı.

Bu yeni edebiyat!

Küfrederken bile saklanmaya çalışıyor.

Sayılan aydınlarımız, şüphesiz, kendi düşüncelerine yönelik, bir sayfa önceki, "sataşma, saçma, safça" gibi saldırılara hoşgörü ve gülümsemeyle bakarlardı. Anlatılan cinayet mekanizmasıyla belki dehşete düşerler, şaşırırlardı. Ama onları en çok üzecek şeyi biz hissedebiliyoruz: Arkalarından yürüyenler için, bütün yazarlarını sonsuza kadar unutacak kültür denilerek bahsedilmesi.

Hain, aydın ve kültürü ile halkı arasına bir kama sokuyor. Ahmet Taner Kışlalı, Orhan Pamuk'un Atatürk düşmanlığıyla sütununda hesaplaşırken, ve yapıtının edebiyat olmadığını anlatırken şüphesiz başına gelecekleri bilmiyordu. Alçak saldırı alçak edebiyatla devam ediyor.

Okunmayan "edebiyat"

Aziz Nesin'e karşı da inanılmaz bir hırsla saldırıyor Pamuk. Düpedüz kıskanıyor. Arada kıskandığını itiraf da ediyor ve kara çalma başlıyor: "Bir zamanlar televizyona çıkıp Türk milletinin aptal olduğunu, İslam'a da hiç inanmadığını söyleyen ünlü bir yazarı, hayatının son yıllarında devletin ona verdiği şık ve terbiyeli iki koruma arasında görmüştü bir kere. Yalnızca çantasını taşımıyorlar, Ka'nın ünlü ve muhalif bir yazarın hakettiğine inandığı bir tantanayla kapısını tutuyor, merdivenlerde koluna giriyor ve aşırı meraklı hayranlardan ve düşmanlardan uzak tutuyorlardı onu."

Daha önce burjuva ve şeriatçı gazetelerin binlerce defa yaptığı çarpıtmaların etkisiyle Aziz Nesin'e mal ettiği kimliği karalıyor aklısıra. Pamuk'un bıraktığı yerde medya alıyor, onun bıraktığı yerde şeriatçı ve onun bıraktığı yerde bir başka sömürge aydını.

En çok ne dokundu size biliyoruz. Aziz Nesin'i "aşırı meraklı hayranlardan koruyan" korumalar. Okurlarıyla buluşması defalarca engellenmiş, sürülmüş, yakılmaya teşebbüs edilmiş Aziz Nesin'imiz bizlerden korunuyormuş! Birçoğumuz, okumaya, yazmaya, düşünmeye, konuşmaya, öğrenmeye Aziz Nesin'le başladık. O nedenle reklam kampa-

nyalarıyla tanıtılıp, popçular misali, bir kitabı çıktığında diğeri unutulan bu zevatın Aziz Nesin'i kıskanması kadar doğal bir şey yok.

Tüm dünyada okunan ilk Türk yazarıymış Pamuk. Çok satarmış Türkiye'de. Gazeteler aynen böyle yazıyor, Orhan Pamuk böyle övünüyor. Gören de Türkiye'de insanlar yeni yeni kitap okumaya başladı sanacak.[1]

Medyadaki müthiş reklam kampanyasının ve sanki Türkiye'de basılan hiç kitap yokmuş gibi davranılmasının tek sebebi var. Sömürge kültürü Cumhuriyet kültürüne tahammül edemiyor. Sömürgeci, sömürge halkının aydınlaşmasına tahammül edemiyor.

Çıkara çıkara tek övüntüsü okunmamak olan bir yazarı ortaya çıkarıyorlar. Beni okuyamıyorlar diyor, çünkü ben mükemmelim. Garip bir komedi izliyoruz. Onu övmeye başlayacak yazarlar bile yazılarında ya kitabı daha bitirmediklerini ya da yeni okumaya başladıklarını, ya da henüz okumadıklarını belirtiyorlar. Bazıları övünçle açıklıyor: "Bu kitabı daha okunabilir"miş. Üzerinde okunup okunmama tartışması bu derece yoğun olan bir başka yazar daha var mı bilemiyoruz! Bildiğimiz şey Orhan Pamuk'un okunmadığı.

Ve bir tartışma daha var onunla ilgili. O da kitaplarını aşırıp aşırmadığı. Tartışma diyoruz çünkü medyaya bu kadarı girebiliyor. Yoksa kanıtları ortada. Pamuk çalıyor. Tabii o İspanyol seyyahlarından çalar, gazetelerden geçirir, siyonist ansiklopedilerini yapıştırır ve vahiy getirtir; şeriatçılardan ve bir zamanlar "siyasal islam" karşıtı olmayan komprador medyasından neden almasın. Niye çarpıtmasın. Halk, aydın ve kültür arasına kama sokmak amaç.

Bunun için diğerleri gibi Aziz Nesin'e de saldırıyor işte. Büyük hiciv ustasına, kendisinde halkı, halkta kendisini görene ve halka da kendine de aynı tarihten ve tecrübeden öğretene kara çalmak hesap. Pisliğin ipini Aziz Nesin çekiyor: "Bizi biz yapan, bizi aydın yapan halkımıza borçluyuz. Bu ödenemez bir borç olduğu için ödeyemeyiz, ancak ödemeye çalışabiliriz. Biz de öyle yaptık, öyle yapıyoruz ve yaşadıkça öyle yapacağız..."

Yaratan halk, yaratan aydın

Halk ve aydın arasındaki ilişkiyi, nesneyle özne arasındaki ilişkiye indirgemiş sömürge aydını kendisini dünyanın merkezine yerleştirmekten çekinmiyor. Burada temel bir ayrımı şimdiden yapmak gerek.

Bugüne kadar tanıdığımız ve sevdiğimiz ulusal aydın bilinçli veya bilinçsiz olarak halkı da bir özne gibi görüyordu. Düşünen, yaşayan, çalışan ve Aziz Nesin'in anlattığı gibi yaratan. Nâzım Hikmet'in Kuvayı Milliye Destanı'nda herkesin kafasına kazınmış dizelerindeki gibi yaşayan, düşü-

nen, korkan, kahramanlaşan, savaşan, üzülen, yılan, yıldıran halk.

Devrimci aydının kendisi de hayata yönelik eleştirel tutumuyla bir özneydi. Bizzat halk kavramının oluşması, onun tebaa veya modern iktisat dilindeki "toplum"dan ayrılması bu bakışın sonucudur. Daha çok karşılıklı bir öğrenmedir devrimci aydınla halk arasındaki.

Ulusal aydınlarımız aynı zamanda yorulmaz araştırıcılardı. Toprağın derinliklerinde halkın kültürünü aradılar. Pir Sultanlar, Şeyh Bedreddinler nasıl doğdular tekrar yüzyıllar sonra. Aydın bir kültürün, bilen bir halkın, yaşayan ve yaratan bir halkın esaretle yaşamasının olanaksızlığının tanınmasıdır aydının görevi.

Aydın aynı zamanda devrimci militandı. Kendini abartmıyor. Halkla arasındaki farklılıkların toplumsal düzenin çarpıklığından kaynaklandığını bilerek devrimci bir mücadeleye girişiyordu. Zaman zaman halk-aydın ilişkisinden bahsederken halkla birleşmek dediği şey budur.

Şimdiki ukalalar nasıl bakıyor, bu "yeniden ele aldıkları" ilişkiye. Onlar, Türk dilindeki hiçbir şeyden haberdar olmadıkları için, halk kavramındaki öznellikten bihaberler elbet. Onlarda halk, belli bir etnik grubun popülasyonudur. Türktür, Kürttür, Araptır. Böylece de aydın olmakla hiç ilişkisi olmayan bir toplumda aydın yapayalnızdır. Batılı gibi göründüğü için halk ona kötü bakmaktadır vb. Böylece halka romanını çıkaracağı bir nesne olarak bakar. Kendini dünyanın merkezine yerleştirir.

Yo, aslında o kendisini de satılık bir meta haline getiriyor. Nesneleşiyor. Çünkü dünyanın merkezinin kendisi olmadığının farkında. Böylece "Türk'e ve Arap'a" -Batı dışına- karşı, ukala, yardımsever, sevecen, anlayışlı olabilirken, Batıya karşı da eleştirel, yalvaran, suçlu, dilenen olabiliyor. Hiç çekinmeden bir rolden diğerine atlayabiliyor. Şizofrenik bir parçalanmışlık, paronayak bir yalnızlık bu aydınların halini anlatıyor.

Bakın Pamuk ilk gördüğü "Karslı Türk"e nasıl yaklaşıyor: "Adamın varlığının kendisine huzur verdiğini hissetmişti Ka. Almanya'da on iki yıl boyunca hissetmediği türden bu huzuru Ka kendinden güçsüz birisini anlayıp ona şefkat duymaktan hoşlandığı zamanlardan hatırlıyordu. Böyle zamanlarda, dünyaya acıma ve sevgi duyduğu adamın gözüyle bakmaya çalışırdı."

Batıda ona nasıl yaklaşılıyorsa halka öyle yaklaşıyor yeni aydın! Şefkat ve acıma! İleride kendisini Batıya acındırdığı gerçeğini de aktarıyor yalnız adam! Romanında hızını alamayan Pamuk reklamlarında, çarşaf çarşaf röportajlarında ve fotoğraflarında hep o Karslı Türk'le beraber görünüyor. Elinde ses kayıt cihazı onu anlamaya çalışıyor. Sonra itiraf ediyor: "Çok sıkıldım onların arasında ve otelime çekilip Proust okudum.

Kendime geldim." diyor.

Onun değerlendirmelerini sömürgeleri araştıran Batılı antropologlarınkiyle karşılaştırmak verimli olurdu herhalde. Sömürge aydınını daha iyi anlıyoruz böylece. Pamuk "aptal Kars"ta sıkılıyor. Ve "aptal Kars"ın belediye başkanı İletişim yayınlarına 1000 tane kitap ısmarlıyor. Aziz Nesin'i anmayalım da n'apalım!

Amerikalı aydın

Ama Türkler arasında sıkılan Pamuk, onlara şefkatle ve anlayışla yaklaşan Pamuk kendisini Türklerin arasında bir Amerikalı gibi hissettiğini söylemekten çekinmeyecektir. 11 Eylül'den sonra tüm sömürge aydınlarına kendilerini ispat için yeni ve büyük bir fırsat çıkmıştır. Amerikalılar Müslüman ve Doğulu toplumlar içinde onlar için üzülen ve kendilerini kendi kültürlerine yabancı hisseden aydınlara daha bir ihtiyaç duyar olmuştur. Yazılanlara göre New York Times gibi büyük gazeteler bu tip aydınların yorumlarına sütunlarını açmıştır.

Pamuk olayı televizyonlardan izlediği sırada "tesadüfen" bir "Türk" kahvesindedir. Ve bir şeyi fark etmiştir. Orada olayı umursamayan onca Türk arasında Pamuk kendini yine yapayalnız ve Amerikalı gibi hissetmiştir. Hüzünle New York'ta geçirdiği saadet dolu günleri düşünmüştür. Türkler böyle "insani" şeyleri düşünebilmek için fazla fakir ve cahildirler.

Ama gariptir Pamuk Amerikalılar için bir Amerikalı gibi üzülürken bile en çok Türkler'den bahsetmiştir. Pamuk Amerikalı olmanın baş şartını iyi kavramıştır. Amerika başka ulusların aşağılanmasıyla Amerika'dır. Ve Pamuk tüm "edebiyatıyla" fazlasıyla Amerikalı olduğunu kanıtlamıştır.

Tüm bu yazılanlar bir şeyi vurgulamak içindi. Bunlar ulusal aydın geleneğinin içinden gelmiyorlar. Bunlar açıkça sömürge aydınıdırlar. Metinleri kozmopolit bir dünya görüşünün çalınmış propaganda metinleridir. Ve halka bir düşman gibi bakmaktadırlar. Türk onlar için anlaşılması zor bir nesnedir. Biliyoruz ki her ülkede böyle tipler var. Batılı ırkçılığın uzandığı her yerde bunlar ot gibi bitmiş. Paronaya, şizofreni, yalnızlık: Tesadüf değil, sömürge kültürünü ve aydınını anlamaya çalışan herkes bunlarla karşılaşmış!

Özgürlük ve muhalefet

Herkes kendi kar tanesini çizmekte özgürdür. Ve herkes kendi kar tanesinin merkezine kendini koymakta da özgürdür. Alışkın olduğumuz burjuva edebiyatının, burjuva sloganları, Pamuk bunları alıntılıyor. Eleştiriyor "cemaat" toplumlarımızı. Kendini kaptırmış şeriatçı gence

öğüt verirken diyor ki: "Yirmi yıl sonra... dünyadaki bütün kötülüklerin, yani yoksulların bu kadar yoksul ve akılsız olmalarının ve zenginlerin bu kadar zengin ve akıllı olmalarının, kabalığın, şiddetin ve ruhsuzluğun, yani sende ölme isteği ve suçluluk duyguları uyandıran herşeyin nedeninin herkesin herkes gibi düşünmesi olduğunu en sonunda anlamış olacaksın."

Burjuva özgürlükçülüğü nasıl da özgürleşiverdi dünyanın derdinden, tasasından. Hemencecik suç yine cemaat kafasıyla düşünmekten öte gidemeyen yoksulundur ve şakacıktan zenginin. Ben farklıyım diye iddia edecektir, ben özgürüm ve ben farklı düşünüyorum. Ama aynı cümleleri o kadar da çok burjuva keşfetmiş ki Pamuk'tan önce! Bizde taklitçi, fırsatçı, borççu ve montajcı olmaktan öte gidemeyen burjuvanın edebiyatı da öyle oluyor.

Bu ait olamayış şizofrenisini, "muhalif aydın" sıfatına dönüştürmek işini Ahmet Altan'da buluyoruz yıllardır. Pamuk da belki işi biraz ondan da kaparak geliştiriyor servetini. Ait olamayışı tarihsel bir serüvene dönüştürmek kaygısıyla "tarih" romanları yazıyorlar. Pamuk "Benim Adım Kırmızı"da, Altan "İsyan Günlerinde Aşk"ta bunu yapıyor. Aydın düşmanlığının, halk düşmanlığının ve sol düşmanlığının kökü bu tarih çarpıtıcılığında anlaşılabiliyor.

Askerden başka büyük bilmeyen Türkler

Sömürge aydınları halkta hep nesneyi görüyorlar. Çünkü tanıdıkları tek tarih Batınınki. Bildikleri tek uygarlık Batınınki. Aydınla halkın ortak bir uygarlık mirasının, olanakları ölçüsünde şekillenmiş bilinçli unsurları olduklarını göremiyorlar. Ortak bir öğrenme ilişkisini paylaşabilecek bir gerçeklik yok onların gözünde. Ancak cehaletle açıklanabilecek bir tarih görüşleri var. Anlayamadıkları yerde yeniden yazıyorlar. Tabii Batının diliyle.

Ahmet Altan kahramanı Hikmet'in diliyle nasıl açıklıyor tarihi: "Tarihi dikkatli okumamışım, burası ihtilallerin değil isyanların toprağı. Ne yaparsan yap, idarenin adını ne koyarsan koy, sonunda gene tepende bir padişah görüyorsun." Böylece Altan, tüm Türkiye tarihini despotik Doğuya özgü askeri müdahalelerle açıklayacağı yeni tarih okumasını özetlemiş oluyor.

Boşuna aramayın, burada devrim bulamazsınız. Yalnızca provokasyon, isyan ve padişah. Batıyla kıyaslama yetmemiş olacak devam ediyor Altan. (Fransayı kastederek) "Şarabını yapamadığın memleketin ihtilalini de yapamıyorsun." Tarihi bilmeyen Altan Anadolu toprağını ve uygarlığını da bilmiyor anlaşılan!

Altan gibi bu tarihçiliğe Pamuk da katılıyor: "Askerden başka büyük bilmeyen Türkler"den bahsediyor. Tabii bu askerlerden biri de Atatürk. Atatürk'e kara çalmanın bedelinin ağır olduğunu biliyorlar elbet. Sadece hukuksal bir sorun değil bu. Kimseye anlatamayacaklarını biliyorlar dertlerini. Binbir türlü hile buluyorlar bunun için. Ucuz parodilere girişiyorlar. Atatürk heykellerine saldıran meczubun yapabildiğini yapıyorlar. Tek dertleri var: Atatürk bir askerdi ve Türk toplumunda başa geçenin başkası olması da mümkün değildi. Bunu kanıtlayacak!

Ahmet Altan'ın 31 Mart'ı yazmasının sebebi bu tarihçiliği yaymaktı kuşkusuz. "Bir yüzyıl boyunca, karanlık hatırasıyla bütün bir ulusu hep bir 'din ayaklanması' korkusuyla titretecek olan tuhaf isyan"dan bahsederek Altan bugünlere uzandığını sanıyordu. Romanının anlaşılmadığını düşünmüş olacak, sık sık televizyona çıkıp sorunu en sonunda 28 Şubat'a getiriyordu.

Bakın 'büyük tarihçi' Ahmet ne diyor: "Daha sonra sırayla Enver Bey, Mustafa Kemal Bey ve İsmet Bey, ülkenin yönetimine gelecekler, birbirine hiç benzemeyen, tümüyle değişik meşreplerden bu üç insan, askeri bir zincir gibi ülkenin geleceğini kendilerine bağlayacaklardı. Aralarında en cesur ve gözü kara olanı Enver Bey, en tutkulu ve teşkilatçı olanı Mustafa Kemal, en tedbirli ve en iyi asker olanı da İsmet'ti; ne gariptir ki, askeri güçleri kullanarak iktidara gelecek olan bu üçlü arasında iktidar sıralamasında en arkaya düşecek olan da en iyi asker olan olacaktı."

12 Eylül aydını

Ne desek boş!

Bu kadar yargıyı bir araya getirmek büyük tarihçilerin cüret edebileceği bir iş değil!

Her şeyden önce Mustafa Kemal, Enver Paşa'dan neden daha az cesur ve İsmet İnönü'den neden daha kötü asker? Böyle bir yargı tarihte belli olgularla çakışıyor mu? Yoksa Altan'a romanında gözüken ruhlar mı söyledi? Acaba Enver Paşa ile Mustafa Kemal arasında zincirin şeklini de ruhlar söylemiş midir Ahmet Bey'e?!

Bu zırvalıklar dışında, kötü askerlerin önde geldiği bir askeri zincir yargısını Ahmet Altan isyanı boyunca işlemiş. Zaten 31 Mart'ın sebebi de bu. Askerin siyasete bulaşması, aynı zamanda dolayısıyla içki alemlerine karışması, kötü askerlerin öne çıkması. Ahmet Altan çok sevdiği Batıda örneklerini gördüğümüz tutarlı anti-militaristlerden olamaz mıydı? Yani tüm askerlik kurumuna karşı olsaydı! İyi askerleri, siyasetle uğraşmayan, sadece burjuvalar emrettiğinde vuran askerleri zevkle kabul ettiğini anlıyoruz. Çünkü o varlığını 12 Eylül'e borçludur. Ve arada solcuların üzerine

yürüyecek iyi askerlere ihtiyaç duymaktadır.

12 Eylül'ün Cumhuriyet tarihini tümden bitirdiği yerde işte bunların sahte tarihçiliği, 12 Eylül'ün tüm halk muhalefetini bitirdiği yerde bunların sahte muhalefeti başlar. Ve Cumhuriyet'in ve devrimci sol edebiyatın yakıldığı yerde bunların edebiyatçılıkları.

Asker Mustafa Kemal, siyasete bulaştığı için kötü askerdir; işte başlangıç noktaları budur. Türk tarihinin gördüğü en devrimci aydına, elde silah savaşan aydına düşmanlık yapılmaktadır.

Ve sonra onun ardından halkıyla beraber devrimci yürüyüşüne devam eden tüm aydınlara kara çalma başlamaktadır. İşte bunların saldırdıkları Cumhuriyet edebiyatı, saldırdıkları tüm sol edebiyat ortada. İşte zindanlarda ömür törpüleyenlerle, varlıklarını 12 Eylül'e borçlu olanların sanatı ortada. Kötü asker Atatürk'ün Cumhuriyet'i Mumcular'ı, Nesinler'i yaratırken, iyi asker Kenan Evren'in 12 Eylül'ü yarata yarata Pamukları, Altanlar'ı yaratmış! Pamuklar ve Altanlar, doğrusu Kenan Paşaları'na ne kadar şükretseler yeridir, ancak öyle büyük bir komutan böyle büyük edebiyatçıları keşfedebilirdi!

(İleri okuru kitaplarının içeriğinin böylesi konularla dolup taştığını düşünüp şaşırmamalı. Biz bu düşünceleri zorla okuduğumuz tuğla kalınlığındaki kitaplarında, bir dolu pornografik ve metafizik metin arasında propaganda malzemesi olduğu için bariz göze çarpan bölümlerden alıntıladık. Ayrıca anlaşılamaz düşüncelerini anlaşılabilir kılmak için bir dolu gazete ve televizyon röportajı, reklamı yaptılar. Hiç bir sanatçı derdini anlatmak için büyük reklam kampanyalarına ihtiyaç duymaz.)

Şizofreni ve büyücülük

Sömürge aydınının şizofrenisini, onun hastalığını, en belirgin şekilde ortaya koyan şey onun dinsel -daha doğrusu batıl- dünyayla kurduğu ilişkidir. Sömürge aydını kendi benmerkezciliğini doğaüstü mitlerle ayakta tutmaya çalışmaktadır. Ortaya koydukları saçmalıkların etkili olabilmesinin onlara göre tek yolu bu dinsel-büyüsel dünyadır.

Altan ölüleri konuşturmaktadır. 12 Eylül sonrası "edebiyatın" yaygın bir atmosferidir bu. Altan 31 Mart gerçeğini de ruhlardan öğrenmiştir: "İnsanlar onun deli olduğuna inanıyorlardı, o ise insanların aptal olduğunu düşünüyordu; ölülerin geçmiş hayatlarını bütün açıklığıyla görmek, insanların aptallığına olan inancını pekiştiriyordu. Ona hikayelerini anlatan ölülerini belki de en çok bu nedenle seviyordu."

Bu satırlar son dönem ortaya sürülenler içinde bir istisna olsaydı, özgün olsaydı belki görmezden gelinebilirdi. Olur ya tarihsel bir roman yazılacak, tarihle pek bağlantın da yok; e oraya tepeden atlaman gerekiy-

or, sen de uyduruverirsin bir hikaye! Ama böyle değil. Tüm sömürge romancıları kafayı ruhlarla perilerle bozmuş durumda.

Orhan Pamuk'un kahramanına da kendi iradesi dışında "şiir geliyor" (yani iniyor!). O bunu bir "Allah duygusuyla" açıklıyor. Neredeyse beni Kars'a Allah yolladı diyecek.

"Batının Allahı başka mı?"

Ancak ortaya konması gereken nokta şu: Bunlardaki dinselliğin, toplumların tarihsel gelişmesinde etkili olmuş kendi iç tutarlılıklarına sahip ve toplumsal işlevler edinmiş din olgusuyla çelişmesi. Ortaya koydukları şey bir inanç değil bir heyula. Doğal olarak halkın diniyle bir ilişkileri yok.

Sömürge aydınının karakteristiği başta müslüman Doğu olmak üzere, Doğulu uygarlığın aşağılanmasıdır. Cemaat kafasını aşağı ilan ederler. Ama aynı zamanda sömürge propagandasının tutunabileceği tek alan da mitsel alandır. Bunun için sömürge siyaseti hep gericilikle uzlaşmıştır.

Altan'da da Pamuk'ta da komik denebilecek yavanlıkla ortaya çıkan bir durum: Büyücülüklerini onaylatmak ve halkın diniyle çelişmediğini belirtmek için, ikide bir tekkeye giderler. Şeyhler de bunlardaki ışığı görür tabii!. Yine bir şizofreni çıkıyor ortaya. Halkı geri kafalılıkla suçlarken kendileri büyücülük yapmaktadırlar.

Bunun bir sebebi elbette yukarıda anlattığımız muhalif tarihçiliği pekiştirmektir. Doğrudan gericiliği sahiplenemezler. Ama onu asker yaratmıştır derler. Çetin Altan diyalektiği! Asker karşıtını yaratmıştır. Bu karşıt da burjuvalara korkunç görünen meczuplardır. Yoksa Türkiye'de hep gerçek dinin sesi kısılmıştır. Hatta şeriatçı terör bile o kadar tehlikeli değildir. Birkaç çapulcunun işidir. Yoksa asıl tehlike gerçek dinin sesinin kısılmasıdır asker tarafından. Altan ve Pamuk'un sayfalar dolusu şeyh efendi konuşmalarıyla kanıtlamaya çalıştığı şey bu.

Dinle kurdukları bu çarpık ilişkinin görevi bu kadarla sınırlı değildir. Kendilerini topluma kabul ettirmekten ve muhalif göstermekten daha fazla önemsedikleri şey kendilerini Batıya kabul ettirmektir. Batı saldırganlığı, hedef aldığı toplumlarda kültürel dayanaklar aramaktadır. "Batının Allahı"nın varlığına ve tekliğine iman edecek aydınlar onun için çalışmaktalar. Batının evrensel mitolojisini Doğuda hegemonya için kullanmaktadırlar. Görülecektir ki 11 Eylül'den sonra bu anlamıyla dinsel edebiyat bir yaranma ideolojisi olarak patlatılacaktır. Orhan Pamuk bile bunu pazarcı kafasıyla görmüştür!

Dinselliği nasıl kendilerini topluma mal olmuş havasını yaratmak için kullanıyorlarsa, bireyselliği de aynı şekilde "laik kesime" yaranmak için

kullanmaktadırlar. Batıda "herkes herkes gibi düşünmemektedir". Pamuk, türbanlı genç kıza aynı birey olma duygusuyla başını açtırmıştır. Bir yandan türban propagandası, bir yandan birey olmak uğruna "herkesten tiksinmek" ve başını açmak ya da intihar etmek! Orhan Pamuk herhalde Akit ağzıyla laikler diye hitap ettiği kesimleri de düşünmüş. Düşünceli adam!

Diğer yandan pazar kaygısının dışında "kadın"larla ilgilenmelerinin bir nedeni de bu olsa gerek. O kadar şeyh eli öptükten sonra rahatsız ettikleri "laik" kadınların gönlünü almak için hem feminist ve güçlü kadınlar var bolca edebiyatlarında, hem de bunları siyasete dahil etmek için müthiş bir istek. Elbette herşey meta olduğu için kadınlar da öyle. Pazar kaygısı, romanına ille de pornografi sokmayı gerektiriyor. Pamuk bunu Altan kadar yapamadığı için romanında doğrudan bir porno kaseti alıp oradaki Melinda'yı bize anlatıyor.

"Tarihten güncelliğe"

Altan, tarihçi değildir. Pamuk da öyle. Böyle bir iddiaları da yoktur zaten. Ama tarih tarihçilerin işi değildir zaten. Onu toplumsal sınıflar yaratır ve bunların aydınları yazarlar. Bunun için Altan ve Pamuk da tarihe ilgisiz kalamamışlardır. Peki "resmi tarih" dedikleri şeye karşı çıkarken belli bir tarihsel görüş üretmeye mi çalışmışlardır? Hayır. Onların mevcut cehaletleriyle yapabilecekleri şey tarihten nefret etmektir. Yerine ne koyacaklar. Cehaletlerini.

Bu cehaletle baktıkları güncelliğe yaklaşırken onların resmi tarih zırvalığına da göz atmalı. Tarih bilgisiyle devrim olmaz. Tarihsel bir bilince sahip toplumsal güçler devrim yaparlar. Tarih bilgisiyle baskı da olmaz. Tarihsel bir bilince sahip toplumsal güçler baskı uygularlar. Altan, muhalefet ederken diyor ki; ilkokuldan beri bize öğretilen tarih ne kadar da yanlıştı. Altan, belli bir tarih öğretimine karşı çıkacak. Böylece 12 Eylül günahını da üzerinden atacak. Ne kadar cici bir muhalefet. Hep kafamızı bu gericilik masallarıyla doldurdular diyecek. Altan'a önerimiz madem o kadar seviyorsun tarihi, o zaman doğrusunu oku be kardeşim!

Doğru tarihe bir bakalım. Altan beğenmeyecek ama Türkiye'de tarih bilincinin gelişmesi, bilimsel bir tarih görüşünün oluşması "resmi" olmuştur. Cumhuriyet döneminin resmi politikasıdır tarih. Ve tarih araştırmacılığına gelmiş geçmiş en büyük ilgi bu dönemin eseridir. Ciddi tarihçiler bu dönemde ifade özgürlüğü bulmuşlar, bu dönemde yetişmişlerdir. Aydınlar Türkiye tarihiyle devrim ile tanışmışlardır. Bu da "resmi" politikadır.

Türkiye'de en büyük tarih düşmanlığı da "resmi" politikalarla yerleştir-

ilmiştir. Aydın olmayan ve hurafelerden ibaret bir tarih zırvalığı da resmi hükümetlerin ve darbelerin eseridir.

Bunu ortaya koyan şey onların güncelliğe yaklaşımlarıdır. Onlar güncel siyasetin ötesine geçebilecek bir tarih görüşü üretememişlerdir. Gelecekleri yoktur. Ve ancak bugünün politikacılarının icazeti kadar tarihten bahsederler. Özal'ın sevgili aydınlarıdırlar ve elbette politikalarının sınırı ona duyulan özlemleriyle belirlidir. Pamuk ise Batı ile ilk elden temas kurmak niyetiyle, New York Times denetçilerinin Türkiye tarihinden anladıkları kadarıyla yetinmelidir. Bir Doğulunun tarihi nedir ki?

Kemal Tahir'le uçlanan reddi miras aydınlarının, 80 sonrası yeni temsilcilerinin kör gözleriyle tanıyabildikleri iki güncellik vardır: Birincisi Atatürk düşmanlığı. İkincisi sol düşmanlığı.

Atatürk düşmanlığını sever, haddini bilir

Atatürk'e düşmanlığı çok cesaretlendiklerinde doğrudan hakaretlerle de gösterebildikleri gibi çoğu zaman resmi tarih ve demokrasi paravanı arkasına sığınarak ifade ediyorlar görüşlerini. Çok da önemli değil görüşleri ama mantıkları şöyle çalışıyor siyaset içinde. Düşmanımın düşmanı dostumdur diyorlar. Tarihselliği olmayan her siyasetin geleceği nokta da budur zaten, ötesi değil.

Dolayısıyla Atatürkçülük dışında herşeyin övgüsünü, slogancılığın ötesinde ajit-prop gösterilerini izleyebilirsiniz. Şeriatçılarla veya bölücülükle kolkola görebilirsiniz onları. Ama dikkat etmek gerekir; onlardan değildirler. Pamuk'un son "kes yapıştır"ı bunun doruğunu gösteriyor. Şeriatçılar sayfalar dolusu propaganda yapabilmektedirler kitabında, "Kürt milliyetçileri"nin mücadelelerinden bahsedilmektedir ama en az "Türkler"i ve "laikler"i aşağılağı kadar onları da aşağılamaktadır.

Pamuk, tüm Türkiye'deki siyasal mücadeleyi zevkle kabul etmektedir ama bir şartla; aptal Türklerin, aptal Doğuluların siyasetinin Batı karşısında ne kadar da aciz olduğunu göstermek şartıyla.

"Asya Otelindeki Gizli Toplantı" bölümünde kendince "Asyalı"ların aciz siyasetini gözler önüne sermiştir. Siyasal İslamcılar oradadır, Kürtçüler oradadır, "eski, eli sopalı" sosyalistler oradadır, Kemalistler oradadır. Batıya şehirlerindeki darbecileri şikayet amacıyla bir demeç vermek için toplanmaktadırlar kurguya göre. Toplantı belli ki "Ateş hattı" formatına göre anlatılmaktadır. Tartışmayı bir soruyla açar: "Bir Alman gazetesi size iki satır yer açsa Batılılara ne derdiniz?" ve hengame başlıyor. Bağırış, çağırış, dalga geçme, yuhalama vesair arasında Pamuk okuyucuya sonucu çıkarttırıyor aklı sıra: "İnançları yüzünden başörtüsünü bir

bayrak gibi benimseyen Karslı genç kız, hayır, Karslı müslüman kız diye yazın, birden kapıldığı tiksinti yüzünden herkesin önünde başını açmıştır. Avrupalıların hoşuna giden iyi bir haber olur bu. Başını açarken de şöyle demiştir: Allahım sen beni affet çünkü yalnız olmalıyım. Bu dünya öyle iğrenç ki ve ben de öyle öfkeli ve güçsüzüm ki..."

Sömürgeci ukalalığın aşağılamayacağı şey yok. Nerede düşmanını aşağılamaktan utanacak erdem sömürgecide. Tüm Atatürk düşmanları yer bulabilir onların siyasetinde, ama hadlerini bilmek şartıyla.

"Terörist" sol

Herkes bunların Atatürk düşmanlığını bilir de sol düşmanlığını pek bilmez. Muhalif ve aydın görüntüleri onlara sanki solcularmış gibi bakılmasına yol açmıştır. Oysa açıkçası böyle bir iddiaları da yoktur. Altan'ın solculukla tek ilişkisi babasının oğlu olmasıdır, Pamuk'un ilişkisi ise zamanında ona sen burjuvasın siyaset yapamazsın diyen solculardır.

Gelmiş geçmiş en seviyesiz sol düşmanı palavralar Ahmet Altan'ın "Sudaki İz"inde yer almıştı. 12 Eylül öncesi ortamı eleştiriyor görünmenin meşruiyetinde ve 12 Eylül'ün solu "temizlediği" bir ortamda yine sanat adı altında Altan kuduruyordu. Gereken cevap ezik de olsa soldan geldiği için ona değinmeyeceğiz.

Ama yeni olmasından dolayı yine Pamuk'a dönmekte yarar var. Pamuk'un son kes yapıştırında bir terminolojiye dikkat çekmek isteriz. Bu dikkat çekmeyi de sol adına Pamuk'u savunmak cüretini gösteren "birikim sahipleri"ne öneriririz. Pamuk'un kitabında PKK "gerilladır". İslamcı "direnişçi". Solun sıfatı nedir? "Terörist". "Eli silahlı, sopalı", "sağa sola saldırıp vuran kıran", en kibarı "eski". Kitapta başka kimse değil yalnızca sol teröristtir. Durum bize göre açık. Batının PKK'yı kabul ettiği oranda Pamuk kabul etmektedir. Batının siyasal islamı anlayabildiği noktada Pamuk da anlamaktadır. Ama "üçüncü dünya"da solculuk mu; aman ha! Pamuk Batılı bir solculuk bulmaya bile yanaşamıyor, zavallı, zamanında çok korkutmuşlar! Açıktır ki burada bahsettiğimiz Pamuk terminolojisidir. Yoksa Pamuk sol diyerek ortaya sürdüklerinin Türk Solunu ne kadar temsil ettiği ortada. Bunları düşünmeyi Pamuk'u savunan solculara bırakalım. A durun unuttuk. Pamuk eski solculuğunu bir ara hatırlamıştır: "Uğruna bütün hayatını berbat ettiği bu solcu lafların en sonunda bir işe yarayacağını, o laflar sayesinde İpek ile sevişebileceğini düşünüyordu.." ya siz ne düşünüyorsunuz sivil solcular!

Pazarlığı neden yazdık?

Buraya kadar olanı toparlamak bile bu yazı için bir başarı sayılabilir.

Berbat dillerine, berbat kompozisyonlarına, yozluklarına, tahammül etmek de başarıdır. Bir şey için katlanılabilir bunlara. Sürekli bir saldırının tozu dumanı arasında gözden yitirmekte olduğumuz ulusal kültür savaşımızı hatırlamak için.

Şok, şartlı reflekslerin ilacıdır. Alışmakta olduğumuz davranış biçiminin iğrençliğinin yeniden tanınmasıdır bunlara tahammül edebilmek. Diğer yandan bir öğrenci için masraflı bir iştir bu. Ucuzlaştıkları oranda pahalıdır bunların kitapları.

Buraya kadar anlatılanlar kendi yapıtlarına dayanarak ortaya koyduklarımız. Ama yapılanın bir siyasi saldırı haline gelmesi onların yazılarının doğrudan bir sonucu değil. Çünkü ortaya çıkarttıkları yapıt gerçekten de aciz ve görmezden gelinebilecek kadar düzeysiz. Dolayısıyla bu ana kadar yaptığımız bunların çerçevesiyle sınırlı kaldığı için henüz eksik. Ortaya koydukları yazılar birbirleriyle bağlantıları olmayan parçalardan ibaret ve kimsenin de bunlardan gerici de olsa bir siyasi tavır öğrenmesi mümkün değil. O zaman bunları ele almak neden?

Belki de bu sayıyı hazırladıktan sonra bize okuyuculardan gelebilecek en büyük eleştiri bu olacak. Haklı olarak belirtilecek ki, medyada bunların çevresinde yapay bir tartışma ortamı yaratılmak isteniyor ve bu şekilde bir reklam kampanyası yürütülüyor. "Kar eriyor ve tartışma kızışıyor!" Bu yapay tartışmaya katılmamalı.

Bu eleştirinin yerden göğe kadar hakkı var. Dolayısıyla biz de bir Orhan Pamuk, ya da Kar, ya da Ahmet Altan tartışması yürütmüyoruz. Ancak onların yaratamadıkları kurguyu hayatın kendisi yaratıyor. Onların gözüne girmek istedikleri sömürgeci güçler gerçekten var ve ulusal kültürümüze gerçekte saldıranlar da bunlar.

Sömürge aydını bunlar için yazıyor. Sömürge aydını malum pazarlığın farkında. Ulus-devletin devrimci Cumhuriyet ve halkçı mücadele kültürüne saldıran herşey para kazanıyor 80 sonrası. Satmasa da kazanıyor. Denize atılsa da kazanıyor. Üzerine yatılsa da kazanıyor.

Amacı bir gerçekliği anlamak ve değiştirmek, sanatını bu yönde şekillendirmek değil. Yapıtının her parçası satılık olan aydının kendisi de satılık. Reklamla kendini pazarlıyor. Dedikleri gibi, isimlerini "markalaştırıyor".

Cumhuriyet aydınlığı 12 Eylül karanlığı

Bunları ele almanın tek bir anlamlı yanı var. Ait oldukları ve kendilerini pazarladıkları kültürü tanımak. O da Pamuk'un ısrarla ispat etmeye çalıştığı gibi, burjuva kozmopolitizmidir. Pamuk, Nişantaşılı bir burjuva ailesinden geldiğini bin kere tekrar ederken, Altan babasının izinde

Osmanlı kozmopolit burjuvazisinin dönmemecesine geri gidişine üzülürken böyle bir aidiyeti vurguluyorlar.

Türkiye'de bir burjuva edebiyatı yaratma çabasının ulusal kültüre karşı bir saldırganlığa dönüşmesinden doğal bir şey yoktur. Çünkü ulusal kültür Batının hegemonya sisteminin bir parçası olarak kozmopolit burjuva kültürünü tasfiye ile gelişmiştir. Burjuva edebiyatı hiçliğin edebiyatıdır, ruhların edebiyatıdır. Çünkü ezilen ülkede toplumsal dayanağı yoktur. Burjuva kültürü ile ezilen ülkede herhangi bir ilerleme mümkün değildir. Topluma ölü eti yedirmeye çalışmaktadırlar. Edebiyatlarının çirkinliği ve tatsızlığı ve dahası zehiri buradan gelmektedir.

12 Eylül'le serpilebilmiş olmaları bunların en önemli özellikleridir. Türkiye'de burjuva projesi, Cumhuriyet'in bağımsızlıkçı, halkçı, devrimci birikimine karşı elli yıllık savaşında 12 Eylül ve 24 Ocak piyasacılığı ile geri dönülmez bir adım atmıştır. Onları dağıtmadan geri dönülmez. Onların tüm varlıklarıyla savaşmadan geri dönülmez. Bu sayede ya onların ölüm kokulu edebiyatları kazanacaktır. Ya da devrimin damarı kendi sanatını yeniden yaratacaktır.

Atatürk düşmanlıkları buradan kaynaklanmaktadır. Efendileri Atatürkçü bir politikanın halkçı ve ulusal temellerini Batıcılıkları ve piyasacılıkları önünde yük ve engel olarak koymaktadırlar. Onlar saldırmaktadır.

Sol düşmanlıkları buradan kaynaklanmaktadır. Efendileri burjuva çıkarı dışında, yani Batı sömürücülüğünün aracısı olmak dışında, bir sınıf çıkarı tanımamaktadır. Onlar sınıf mücadelesini örtbas ve yalnızca emekçi değerlerine saldırmayı bellemişlerdir. Efendileri halka dinsel bir kudretle hükmetmek istemektedir. Ve gerici ittifaklarını topluma kabul ettirmek istemektedirler. Vahiy inmeye, ruhlar konuşmaya, şeyhler dirilmeye başlar. Efendileri aydın bir halktan korkarlar. Bunlar halk ve aydını karalarlar.

Bu yüzden bunların edebiyatı topluma zorla kabul ettirilmiştir. Cumhuriyet'in ve solun aydın birikimi ezile horlana kabul ettirilmiştir.

Yazının başında yaptığımız alıntı ışığında pazarlığa dönersek: Neden yaşadığımız coğrafyaya "aptal" demek gereği duydukları artık açık. Ülkemizdeki siyasi mücadelenin neden "saçmasapan" olarak nitelendiği de. Kıvrılan yalanlar ortada. Peki hayattaki tek gerçek mutluluk nedir? Onlarınki, her kapitalistin tek gerçeğidir. Yani daha fazla kâr, daha fazla para.

Sömürgecilik görülmeden ezilenlerin hastalığı görülmez

Son olarak edebiyatlarına dönelim. Bunların edebiyatlarının "post-

modern" olduğu belirtilmektedir. Postmodernizm kötü bir burjuva yanılgısı olarak konduğunda bile bu yanlıştır. Postmodernlerin Batıya ve modernizmine yönelik sahte eleştirilerine benzer yaklaşımları ve edebiyatlarının benzer "kurgusuzluğu" bu değerlendirmelere neden olmaktadır. Oysa postmodernizm Batılıdır. Batılı kendi kültürünü eleştirme hakkını kendi akademisyenine vermiştir. Oysa bunlar Batılı gibi görünebilmek için Batıyı eleştirmektedirler. Postmodernizm özentileri bundandır. Batılılar gibi aynı aydın hastalığına yakalanabildiklerini kanıtlamak istemektedirler neredeyse.

Sömürgecilik olgusu görülmeden hiçbir ezilenin hastalığı görülmez. Bunlar postmodern falan değildirler. Bunlar Batının vasıfsız yazıcı köleleridirler. Ve tek dertleri "Batılı anavatana" ezilenlerin pislik olduğunu kanıtlamak için biraz daha fazla çamur götürmektir. Batılı yazı taslaklarına çamur bularlar. Montajcıdırlar. Sömürgelerde bu işi hakkıyla yapan Naipul gibi ırkçı yazıcı hainlerin Nobel aldığını görmüşlerdir. Heveslenmişlerdir. Teşvik edilmektedirler.

Ne diyelim!

Hevesiniz kursağınızda kalacak.

Dipnot:

1- Okunma okunmama ayrı bir yazı konusu olacak kadar önemli bir mesele. Ahmet Altan ve Orhan Pamuk'un kitaplarında dikkat çeken bir unsur, bunların basım rakamlarının özel bir yazın konusu oluşturması. Sanki bir iddialaşma var. Türkiye'de en çok bunların satıldığı kanıtlanacak. Ahmet Altan'ın kitapları üzerine şimdiye kadar görülmemiş biçimde, "1. Elli bin, 2. Elli bin" gibi, kitabın yazarının isminden büyük puntolarla ibareler bulunuyor. Gazeteler Orhan Pamuk'un "satış" rakamlarını düzenli istatistikler halinde veriyor. "Kar'ın satışı 90 bini vurdu" Emin Çölaşan bunların sahte rakamlar olduğunu yazmıştı. Önceleri 1000'er 1000'er basılan bir yazarın birden 100 bin basılması kapitalist zihniyetle bile örtüşmüyor. Olayın reklam boyutunun ötesinde gerçek ve devrimci aydınlara yönelik bir provakatif ve propagandif faaliyet olduğunu düşünüyoruz.

Karşılaştırma amacıyla değil, gerçeklerin görülmesi açısından şunlar gözönüne alınmalıdır. Um:ag (Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı) bilgilerine göre, Uğur Mumcu'nun kitapları ortalama 20 baskı yapmış. Her baskı bugün 3000 olarak yapılıyor. 80 öncesi ise baskı başına kitap adedinin çok daha yukarıda olduğunu biliyoruz. Sakıncalı Piyade 54 baskı yapmış. Tüm rakamlara ulaşmak mümkün değil, maddi sebeplerle, basım rakamları eskiden çoğunlukla düşük gösteriliyor. Ama yine de en

çok okunan bir başka aydın Orhan Kemal. Orhan Kemal Müzesi'nden aldığımız bilgiye göre kitaplarının birçoğu izinsiz olarak basılıyor ve şu ana kadar yüzbinlerle ifade edilen rakamlarda basıldığı belirtiliyor. Bu aydınların gerçekten ulusal ve köklü aydınlar olduklarının en belirgin kanıtı kitapların zamandan ve siyasal konjönktürden bağımsız olarak sürekli basılıyor ve okunuyor olması. Bir örnek olarak; sadece son yıl içinde Aziz Nesin, Rıfat Ilgaz ve Sabahattin Ali'nin 50 yıl önce çıkardıkları Marko Paşa dergisi ile ilgili iki kitap çıktı. Yıllar önceki güncel olaylar hakkında yazdıkları kitapları bile hala basılıyor. Öner Yağcı, üzerine en çok kitap yazılan aydının 100'den fazla kitapla Nazım Hikmet olduğunu İleri dergisinde yazmıştı.

(İleri dergisi, sayı 9, Mart-Nisan 2002)

YÖK tartışmasına tarihsel ve toplumsal perspektif

1800'lü yılların ortalarında Osmanlı'da Avrupa tipi üniversite kurma çabaları medreselilerin din elden gidiyor muhalefetleri arasında kapanıverir. Bir hoca "peygamberlik sanattır" demiştir. Bir diğeri canlıların havasız yaşayamayacağını göstermek için güvercini cam fanusun içinde boğmuştur.[1]

Elbette ki bizim medreseliler Avrupa'da üniversitenin nasıl geliştiği hakkında fikir sahibi değillerdi. Bu yüzden Avrupa'da üniversitenin uzunca bir dönem kendileriyle aynı kafada olduğunu bilmiyorlardı.

Oysa 1500'lerde Galileo, Aristoteles'in düşen cisimlerinin hiç de anlatıldıkları gibi düşmediklerini keşfededursun dönemin en ilerileri olan Piza ve Padua'da meslektaşları Skolastik öğretmeye devam ediyorlardı. İtalyan ve Venedik ticaret şehirlerindeki ticari hoşgörüye dayalı ileri üniversitelerden gayrı başka yerde Galileo'ya bu kadar da tahammül edemezlerdi doğrusu. Zaten öyle de oldu. Çok geçmeden "kiliseye bağlı tüm bilim ve eğitim kurumlarında Kopernikus'un teorisinin öğretilmesi yasaklandı" Yani üniversitelerde! [2]

Kan dolaşımına, insanın tıp için kesilip biçilmesine, jeolojik katman-

lara, yeni fiziğe, kısaca bütün bilimsel gelişmelere direnebildikleri kadar direndiler. Cambridge ve Sorbonne'da tüm diğer şeylerin yanı sıra çiçek aşısına karşı da vaazlar verildi. [3]

Üniversiteler Batıda kilise içinden yoğunlaşan eğitim talebini karşılamak için başka mekanlara taşınan aynı eğitmenlerin ve öğrencilerin kurduğu kurumlardı. Bir süre sonra Papa ve yerel kiliseler arasındaki çelişkilerden de faydalanıp bir dereceye kadar "özerk" kurumlar haline de gelmişlerdir.[4] Ancak bu özerklik onların toplumsal olarak aynı cepheden ve yine kilise egemenliğinde yenilikçi gelişmelere direnmelerini engellemedi.

Ama bizim medreseliler yeni bir uygarlığın timsali olarak karşılarında bu yeni üniversiteleri görüp direndiklerine göre birşeyler değişmiş olmalı..

Bugün Türkiye şiddetli bir üniversite tartışması yaşıyor. Gerçekten de üniversite Türkiye'nin tarihinin önemli bir döneminde çok etkili ve güçlü bir kurum olarak büyük bir önem kazandı. Bugün de bu kurum eski konumunu YÖK sonrasında büyük ölçüde yitirmiş olsa da hâlâ demokrasi tatışmasının en güncel ve önemli konularından. Ancak üniversite ve demokrasi kavramlarına yüklenen ideal anlamlar ortamı bulanıklaştırıyor, ilerisinin görülmesini engelliyor. Bu yazının konusu üniversite ve demokrasi üzerine tarihsel toplumsal bir perspektifi tartışarak bu idcal anlamların yarattığı bulanıklığı gidermek. Bunun için de üniversitenin toplumsal ilişkiler içinde sürekli değişen konumunu incelemek gerekiyor. Bilim ve üniversite, üniversite ve demokrasi ilişkileri, elbette Ortaçağ'daki bu "kötü" başlangıçla sınırlı değil. Bu değişimi tartışmanın bugüne önemli etkisi olduğunu düşünüyoruz.

Bilime ihtiyaç

Avrupa'da bilim üniversitelerin dışında gelişti. Bilimsel gelişme ihtiyacını karşılayabilmek için önce bilim saraylara taşındı, ya da akademilerde, çevrelerde kendini ifade etmeye çalıştı.[5]

Bilim, görünürde bütün toplumsal sistem kilisenin kişiliğinde ona karşı olmasına rağmen gelişebildi. Kendine yeni kanallar yaratarak. Çünkü görünüşteki egemen sisteme karşın gelişen toplumsal yapı bilime ihtiyaç duyuyordu. İleride Sanayi Devrimi'nden sonra çok açık biçimde kanıtlanacak şey, yani yeni üretim ilişkileri için bilimsel gelişmenin şart oluşu, şimdi tohumlar halinde toplumsal yapının içinde bulunuyordu.

Kopernik, Galileo'dan daha çok korkmuştu (eserini ancak ölecekken yayınlayabildi). Galileo, Newton'dan daha çok (o da sonunda fikirlerinin yanlış olduğunu söylemek zorunda kadı)! Yani giderek bilim güçlenmiş,

cesaretlenmişti. Çünkü eski toplumsal sistem hızla değişiyor ve yeni toplumsal sistem bilime daha çok ihtiyaç duyuyordu. Yeni dünyaların keşfi, yeni makineler, yeni şehirler, üretim geliştikçe büyüyen nüfus, şimdi herşey bilime daha çok ihtiyaç duyuyordu.

Yani değişen toplumsal ilişkilerin ta kendisiydi. Bilimi cesaretlendiren, Ortaçağ üniversitelerini yıldıran da budur.

Ve bilim de yeni toplumsal sistemle gelişebileceğinin farkına vardığı için kiliselerle ve üniversitelerle yetinmemiş, bilim adamları ilk gençliklerinde oralarda eğitim görmüş bile olsalar bilimi dışarıda geliştirebilmişlerdi. Çünkü üniversiteler eskinin parçasıdır o an.

Elbette değişen herşey gibi üniversiteler de değişmekteydiler; yeni rektörler yeni yasalar vb. ile şekillendirilm ye çalışıyorlardı. Ama kurumun kendi içinde bu değişmesi esasen toplumsal sistemin gelişmesinin doğru tarafına geçmesine yetmedi. Bilimle ancak çok sonraları buluşabilecekti.

İşte bugüne kadar biz bu paklanmış üniversitelerin övgüsünden başka birşey görmüş olmasaydık üniversiteler hakkında yargımız çok değişik olabilirdi. Zaten olmalıdır. Üniversite, en başından itibaren bilimin ve özgürlüğün kutsal mabedi değildir. Devrimler sonrasından farklı olmak üzere önemli bir süre boyu bilimle ilişkisi onu engellemek olmuştur. "Özgürlük" ise hakgetire. Üniversite de aynı bilim gibi toplumsal gelişmeye bağımlı bir değişme içinde olmuş. Tarihsel olarak izlediği rota ilk önce onu, burjuva devrimlerinin karşısına çıkarmış ve orada ya ilk önce Fransa'da olduğu gibi toptan kaldırılarak ya da paranın etkisiyle ya da kiliseyi de kontrolüne alarak burjuvanın köklü bir değişimine uğramış.[6] Devrimlerle beraber üniversiteler eskinin kurumları olarak kaldırılırken bir yandan da yeni üniversite doğuyordu.

Bilim üretim ilişkisi

Üniversitelerin bilimle ilişkisinin kurulması Sanayi Devrimi sonrasında başlar. Sanayi Devrimi'nde üniversiteler öyle pek etkin bir rol oynamadılar. İngiltere'deki köklü üniversiteler Cambridge ve Oxford'un özellikle bu ülkede gelişen Sanayi Devrimi'yle hiçbir ilişkisi olmadığı bilinir.[7]

Bu alandaki yenilenmeler ilkönce zanaatçıların ya da üretim içindeki insanların buluşlarıyla olur. Ancak bu sanayiciler giderek bilim adamlarıyla akademilerde, lokallerde buluşurlar. Devrim giderek bilimsel bir temel kazanır.

Burada bilim üretim ilişkisinin önemli bir yönü var. Bilim de gelişebilmek için bu devrimde oluşmuş verilerden, altyapıdan büyük oranda yararlanır. Bilim adamlarıyla sanayicilerin buluşmasının ve yeni bir bilim adamı-mühendis tipinin ortaya çıkması bunun içindir. Diğer yandan

gelişen yapı kendine bilimsel bir temel yaratma gereği duymuş ve bilime muhtaç kalmıştır. Çünkü artık ortada olan basit aletler değil giderek gelişen makineler vardır. Bir yandan nüfus artarken, diğer yandan şehirler gelişmiş ve karmaşıklaşmış bir yaşantı ortaya çıkmıştır.

Bilimin giderek sistemli bir bütün haline ve giderek daha çok uzman yetiştirebilecek bir güç haline gelmesi ve yine yeni toplumsal yaşantıya uygun insanlar yetiştirilebilmesi için ise bu sefer üniversiteler bilimle beraber yeni baştan ele alındılar.

Bilim ve üniversiteler; işte şu ana kadar gayet açık bir şekilde ayrı olarak ele aldığımız iki olgu, devrimlerden sonra bir arada ele alınabilir oldular. Tabii bu arada üniversite toptan kaldırılmış, yeniden şekillendirilmeleri yüz yıla yakın sürmüştür. Bundan sonra yavaş yavaş işte bugün genelde kabul edildiği biçimiyle bilimsel gelişmenin önemli kurumu olarak üniversiteler gelişti ve gerçekten de bu zamandan sonra bilimin ilerlemesinin önemli araçlarından oldular.

Son olarak bilim ve üniversiteler arasında toplumsal yapının şekillendirdiği ilişki günümüzde "gelişmiş" ülkeler için yine farklı bir yapı ortaya koyuyor. Bugün yukarıda isimleri geçen üniversiteler hâlâ var ve bu gibi bir çok üniversitenin bütçeleri birçok ülkenin milli hasılasını çok aşıyor.[8] "Gelişmişlerin" dünya egemenliğinin "bilim ve teknoloji" boyutunda üniversiteler yine yeni baştan ele alınmak durumundalar.

Bilim ve eğitim kurumları olarak adlandırılan üniversitelerin bilimle ilişkisindeki bu değişkenlik aslında her ikisin toplumsal ilişkiler üzerinde varolan faktörler olmalarındandır. Bu değişim bizleri üniversite üzerine ideal iyilik melekleriyle değil de kendi tarihsel gelişmeleri içinde toplumsal ilişkilere bağlı kurumlar olarak ele almamızı zorunlu kılıyor.

Türkiye'de üniversitenin gelişmesi

Peki Türkiye'de farklı şekilde mi açıklamalıyız üniversiteleri? Yani günümüzün bilim yuvası, özgürlük beşiği yargılarını tarihe maletmeli miyiz? Yoksa aynı Avrupa'daki gibi toplumsal ilişkilerle mi açıklamalıyız?

Üniversitenin Türkiye'de gelişimiyle ilgili önemli tarihsel anlar kısaca şunlar:

1869 Maarifi Umumiye Nizamnamesi'yle açılan ve yukarıda bahsedilen olaylarla 1871'de kapanan Darülfünun. Daha önce açılan ve 1877'de köklü bir değişime tabi tutulan Mektebi Mülkiye (Cumhuriyet'te de varlığını korur ama Ankara'ya taşınır). 1874'de Galatasaray Mekatibi Aliye'sinin dönüştürülmesiyle Darülfünun Sultanisi (1881'de tamamen kapanır). 1900'de bu sefer Darülfünun-i Şahane. Bu kurum en sonunda 1908 Meşrutiyeti'yle beraber Darülfünun-i Osmani olur ve 1912'de köklü

değişim geçirir. 1919'da "özerkliği" verilir. 1924'te yeni yasayla İstanbul Darülfünunu olur. 1933'te tamamen ortadan kaldırılır.

Bu kadar çok açılıp kapatılan, değiştirilen kurumlar olarak üniversitelerin Türkiye'nin toplumsal yapısından bağımsız olduğu konusunda bir iddia yoktur zaten (varsa bile çok cılızdır). Osmanlı'nın içinde bulunduğu krize yenileşme ile bir çözüm arayışı, Batı teknolojisini yakalama hevesi, diğer yandan hem dini muhalefet hem de medreseli öğrencilerle bulunma çelişkisi vb. hep bu üniversite meselesi üzerinde etkili olur.

Osmanlı'nın içinde bulunduğu toplumsal ilişkiler bizim konumuzun dışında. Rahatça söyleyebiliriz ki Osmanlı'da bilimsel gelişmenin durmuş olması da Osmanlı'nın bu toplumsal sisteminin ilerleme yönünde büyük bir engel oluşturması dolayısıyladır.[9] Ancak üniversitenin bu ilişkilere bağlı olarak geliştiği görülmeyecek birşey değil. Oysa 1933 Reformu'na gelirken ve daha sonraki tartışmalarda bu pek de hesaba katılan birşey değil. Üniversite üzerine söylenen şeyler genelde hep o bildik "üniversitenin iyiliği ve güzelliği" üzerine söylevlerden ileriye gitmiyor.

"Meşrutiyetin verdiği muhtariyet"

Aslında böyle bir perspektifi dönemin büyük bilim adamlarından kabul edilen ve Cumhuriyet Dönemi'nin ilk rektörü ve 1933 üniversite reformuyla tasfiye edilen İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun söyleminde en iyi şekilde bulabiliyoruz. Onun polemiğine geçmeden kısaca 1933'e kadar olaylar şöyle gelişir: İlk zamanlarda Darülfünun'a devletçe bir dereceye kadar hoşgörüyle bakılıyordu. Darülfünun'un 21 Nisan 1924 yılında tüzel kişilik ve akademik özgürlüğe kavuşuyordu. 1925'ten vefatına kadar (1929) başarılı şekilde Milli Eğitim Bakanı olan Mustafa Necati Darülfünun'un kendi içinde evrilerek gelişmesi, dışarıdan politik müdahalelerle ise işin daha da çıkmaza sokulacağı görüşündeydi.[10] Gerçi Mustafa Necati bir yandan da ince bir üslupla Darülfünun'u eleştiriyor ve ardından "Cumhuriyeti kuranlar Cumhuriyetçiyi yetiştirmeyi sizden bekliyor" diyordu.[11] Ancak bu arada Darülfünun'un "muhtariyetinin" kaldırılmasıyla ilgili ilk yasa teklifleri de Meclis'e gelir. Bu teklif 1926'da reddedilmiştir. İşte o zamanki Darülfünun Emini İsmail Hakkı Baltacıoğlu da aşağıda bahsedeceğimiz sözlerini bu tartışmalar sırasında söyledi.

İsmail Hakkı Baltacıoğlu eleştirilerin karşısına "meşrutiyetin verdiği muhtariyeti cumhuriyet alamaz" sözleriyle çıktı.[12] Bu ilk tasarıdan sonra gerçi özerklik kaldırılmamıştı, ancak durum Baltacıoğlu'nun düşündüğü şekilde gelişmedi. Bu sözlerin söylendiği sırada1920'lerin ortasında Milli Eğitim Bakanı da, hükümetin etkisi de özerkliğin kaldırılması taraftarı değildi. Diğer yandan Yakup Kadri Karaosmanoğlu "Bizde bir

Darülfünun var mı yok mu? Evvela bunu anlayalım" demişti. 1930'larla beraber eleştiriler sertleşti, Kadrocu Şevket Süreyya Aydemir "inkılabın kuruluş ve yaratış davalarını işleyen, reel olan, orjinal olan bir tek eser, bir tek broşür ve hatta bir tek sahife bile yazılmamıştır" noktasındaydı.[13] En son olarak yeni reformu anlatırken Milli Eğitim Bakanı Reşit Galip devrimler karşısında Darülfünun hiç "tınmadı" diye bahsetmişti.[14] Yani Baltacıoğlu o dönem bu sözleri söylerken, cumhuriyetin ihtiyaçları doğrultusunda üniversitenin de değişmek zorunda olduğunu, değişeceğini hesaba katmamıştı. Ve cumhuriyetin "kendi umdelerine sadık olmak endişesi" bu sefer 1933'te köklü bir reform ve tasfiyeyle beraber geldi!

Aslında Baltacıoğlu'nun -onun sözcülüğünde Darülfünun'daki önemli bir eğilimin- temel hatası meşrutiyet ve Cumhuriyet arasında üniversite gerçeğinin değiştiğini kavramamış olması, çünkü toplumsal yapının tamamen değiştiğinin kavranmamış olması yatmıyor mu? Baltacıoğlu Cumhuriyet'in meşrutiyetten, saltanattan daha ileri olması gerektiğini ve daha demokrat olması gerektiğini kabul etmişse, üniversitenin daha ileri ve farklı yol alması gerektiğini kabul etmedi mi? En uygun cevap herhalde şu olacaktır: Üniversite bir ön kabulle "bilimin ve özgürlüğün yuvası" olarak alınmış, toplumsal ilişkilerden koparılarak ne olursa olsun "özgür" olmasında karar kılınmıştır. Oysa o an üniversite ne bilimin ne de özgürlüğün yuvasıdır, çünkü bilimin de özgürlüğün de gelişme koşulları toplumsal ilişkilerin içindedir ve içine kapanmış herhangi bir mabed bunları bulamaz.[15]

O dönem yaşanan bu "özerklik" polemiğine yeni reformun pratiği bir sonuç vermiş oluyordu. Malche Raporu üzerine 1933'te yapılan reform, bu rapordaki hemen her öneriyi hayata geçirdi. Aslında Malche'nin raporu da en sonu bir özgür yüksekokul öngörüyordu.[16] Ama alınan tedbir üniversitenin özerkliğinin kaldırılıp sıkıca Milli Eğitim Bakanı'na bağlanması olmuştu.

Ayrıca raporda belirtilen çok çeşitli reformlar çoğunlukla uygulamaya kondu.[17]

"Özerklik devrim yıllarındaki ilerlemenin sonucu"

1946'ya gelindiğinde mutlu bir günde (üniversitelerin özerklik kanunun çıktığı gün) dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel üniversitelerin rektörlerine gönderdiği kutlama mesajında geride kalan dönemi ve üniversiteleri şöyle değerlendiriyordu.[18]

"Şimdi üniversitelerimiz milli hayat içinde almaları gereken yeri almış bulunuyorlar. Artık bu hayatın bütün gerçekleriyle doğrudan doğruya ilgili ve onun ilerlemelerinden daha geniş ölçüde sorumlu bir duruma

gelmişlerdir. Aynı ilgi ve durum bugüne kadar da onların uhdelerinde idi. Ancak kurumların kişiliklerini tam bir surette geliştirebilmeleri, kendi yönetimlerini kendi ellerinde bulunmasına ve çevreleri içinde doğan fikirlerin kendi içinde işlenmesine bağlıdır. Türk devrimi üniversiteleri kurarken bu noktayı gözönünde tuttu; aldığı tedbirlerle her gün biraz daha bu kişiliği hazırlamağa doğru gitti. Bu hareketi, üniversitelerden şimdiye kadar bağlı olduğu Milli Eğitim Bakanlığı yolundan olduğu kadar, üniversitelerin içinde de yapmaya çalıştı. Öyle ki bugün bu kurumlarımıza verilen özerklik devrim yılları içinde sağlanan ilerlemenin sonucu olmuştur."

Merkezilik öneren 1933 Reformu'yla karşıt değil aynı doğrultuda geliştirildiği belirtilen "özerklik" kanunuyla ilgili olarak gelişmelerden üniversitelerimiz milli hayat içinde almaları gereken yeri almışlardır diye bahsediliyor. Mesajın daha ilerisinde bu yer konusunda "üniversitelerimizin yolu, kendi realitelerimizden başlayarak bütün insanlık realitelerini arama, bulma ve uygulama; cemiyet ihtiyaçlarımıza ve ülkülerimize uygun insanlar yetiştirme ve genel yaşayışımızın istediği ilerlemeleri sağlama yolu olacaktır" deniliyor. Yani özerklikle-merkezilik aynı gelişmenin, üniversitenin milli hayat içindeki rolünü alması ve daha ileri sorumluluklar almasının iki yönü. Özerklik, bilim ve devrimlerin hayata geçirilmesi konusunda yaptığı atılımla toplumsal yapıda önemli bir kurum olarak görülen üniversitelerin güçlendirilmesi için yine egemen sistemin aldığı bir tedbirdir, başka?

1946'da 4936 sayılı yasa ile getirilen bu "özerklik" belirli kısıtlılıkları içeriyordu. Diğer yandan iktidarın da üniversiteye bakışı değişmişti. 1947'de Pertev Naili Boratav, Niyazi Berkes, Behice Boran gibi önemli bilim adamları solcu oldukları gerekçesiyle üniversiteden uzaklaştırıldılar. 1954'te ise özerklik konusunda bir geri adım daha atıldı, Milli Eğitim Bakanı'na öğretim üyelerini kendi görevine alma yetkisi tanındı. Ancak artık üniversitenin eski üniversite olmadığını söylemek gerekir. Hükümetin onca baskısına rağmen üniversite artık basitçe kontrol edilebilir bir aygıt değildir. 1960'lara gelinirken yaşanan olaylar, toplumsal yaşamda artık çok farklı bir konumda olan İstanbul Üniversitesi Rektörü'nün yerlerde sürüklenmesi, bir öğrencisinin vurulması, sonrasında 27 Mayıs'ta çözülür. Üniversite ise 27 Mayıs sonrası özerkliğini, yani toplumsal yaşamdaki güçlü konumunu pekiştirir.

Bizde 1933-1946 dönemi gelişmelerinin üniversite üzerine tartışmada çok büyük önemi vardır. Zaten üzerinde az da durulmamıştır. Bunun önemli sebebi ise bu zengin örneklerle dolu değişim döneminin devlet, demokrasi, üniversite ilişkileri açısından açıklayıcı olmasıdır. Bu dönem

hakkında alınacak tavırlar çoğunlukla daha güncel tavırlar hakkında mesaj verir. Ya da çoğunlukla şöyle olur; güncel alınan tavır bu döneme anlamlar verilerek tarihe mal edilir. (Bkz. 25 Nolu Dipnot) Örneğin otoriter yönetime mukaddes üniversite üzerinde bir gölge gözüyle bakılabilir ve özerklik üniversitenin en belirleyici anlamı olur. Oysa bugünden tarihe anlamlar vermek yerine tarihsel gelişmenin bugünde somutlaşmasını izlemek bizim tarihsel perspektifimizi daha iyi açıklıyor. O zaman bu dönemin önemli dersleri hakkında da şunları söyleyebiliriz. Birincisi; üniversitenin toplumsal ilerlemenin karşısında geriliği temsil ettiği bir zaman dilimi olmuştur. Bu gerilik anlamını değişmekte olan toplumsal ilişkiler karşısında, toplumsal yaşantıdan "özerk" bir kurum halini almakta gösterdi. İkincisi; üniversitenin toplumsal yaşantıda etkin bir kurum haline gelmesi gerektiği konusunda oluşan irade, "özerkliğini" kaldırarak ve onu kendince geriliklerden temizleyerek, ilerlemeye yönelik bir kişilik kazandırma yoluna gitti. Üçüncüsü; yine üniversitenin toplumsal yaşantıda etkin bir konumda olmasını isteyen irade belirli bir dönem sonrası gelişmesinden onu "özerk" bir kurum haline getirerek, bu etkinliği güçlendirdi. Artık üniversite siyasetin her ayak oyunuyla sarsılmayacak etkin bir devlet kurumudur. Dördüncüsü; tutuculaşan siyasal irade karşısında ve geri toplumsal ilişkiler karşısında artık toplumsal ilerlemenin bu önemli kurumu "özerkliği" çerçevesinde mücadele etti. Daha önce örneğin Avrupa tarihinde gördük ki, egemen güçlerin gerici, üniversitenin de gerici olduğu durumlar vardı ve bunlar toplumsal ilerlemeye yönelik gelişen güçler tarafından yenildiler. Buradan siyasal sistemden "özerkliğin" üniversite için nihai bir anlam taşımadığı, zaten tümden böyle bir durumun da olmadığı, ancak üniversitenin toplumsal ilişkiler içerisinde aldığı konumun onun özerkliğine belirli anlamlar yüklediği ve en sonu da üniversitenin siyasal iradeye karşı toplumsal ilerme yönünde tutumlar alabileceği ama bunun da elbette nihai bir özellik olmadığı çıkar.

Üniversite ve bilim, Türkiye

Reformla beraber Alman faşizminden kaçan birçok bilim adamı Türkiye'nin bu yeniden ele alınan üniversitesinde çalışma olanağı bulmuştu. Bir yandan bu bilim adamlarının etkisiyle, diğer yandan Malche'nin raporunda çok önem verdiği -ders usulünün değiştirilmesi, hocaların ünversite dışında başka bir yerde çalışmalarının engellenmesi ve maaşlarının arttırılması, bilimsel yayınlarıyla güçlü bir kütüphanenin kurulması vb-. tedbirlerle denebilir ki 1940'lara gelindiğinde üniversite bir bilim ortamı haline gelmiştir. Öyle ki İstanbul Üniversitesi Avrupa

üniversiteleri arasında saygın bir yere kavuşmuştu.[19] Diğer yandan üniversite yeni toplumsal yaşantıya uygun öğrenciler de yetiştirme görevini yerine hakkıyla getirmeye başlamıştı. Bu dönemde gerçekten de Türkiye'de önemli bilim adamları yetişmiştir. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi açılmış, Ankara Üniversitesi kurulmuş, Yüksek Teknik Okulu İTÜ haline dönüştürülmüş ve bunların hepsi de Türkiye'nin bilim üretimi için çok önemli gelişmelerdi.

Oysa daha sonra baktığımızda, savaş sonrası yabancı bilim adamlarının çoğu Amerika Birleşik Devletleri'ne, bir kısmı da kendi ülkelerine gittiler. Türkiye gelişen bu bilim oranına rağmen dünya bilim üretimi içinde neredeyse etkisiz bir konumda kaldı. Ayrıca bugüne gelindiğinde Türkiye'deki bilim üretiminin dünya payı ancak %4'lerde.[20] Yani ülkemizdeki bilimsel üretimin evrensel boyutta neredeyse değeri yok. Ve dünyadaki esas bilimsel ve teknolojik gelişmelerin çok uzağında kaldı Türkiye. Bugün ifade ediliyor ki Türkiye bilim ve teknoloji trenini çoktan kaçırmış durumda.[21]

Bunun etraflı bir değerlendirmesinin yeri bu yazı değil ama kısaca şöyle bir sonuç çıkarılabilir. Az çok bilimsel ortama sahip bir üniversitenin varlığı bilim için ne yeterli ne de önkoşuldur. Üniversite Türkiye'de bilimsel üretimin merkezi olmuştur ve bir ölçüde de uzun zaman başarılıdır. Ama bilim ve teknoloji üniversitenin dışındaki nedenler dolayısıyla gelişememesi yine "bilim ve üniversite" üzerine idealleri sarsacak ama bilimsel gelişmenin yine toplumsal koşullarda aranması gerektiğini gösteriyor. Diğer yandan bu bilim kısıtlılığına rağmen üniversite Türkiye'de yine 80'lere kadar hiç de toplumsal önemini yitirmemiştir. Bu da aynı sebeptendir. Ancak şu da mutlaka eklenmelidir. Üniversitenin giderek bilimsel bir ortam haline dönüştürülmesi ve bilimsel üretim olanaklarının arttırılması toplumsal ilişkilerin ileriye yönelik değiştirilmesinde mutlak önemdedir.[22]

Sonuçta denilebilir ki üniversiteler ve bilim arasına her durumda eşit işareti koyamayız ve aynı şekilde her koşulda geçerli olabilecek bilim ve özerklik, üniversite ve özerklik ve diğer yandan da özerklik ve özgürlük ilişkisine dair yasalarımız yoktur. Newton'un yasaları bile her koşul için geçerliğini kaybetmişken kendi kafamızda önkabuller yaratıp işte kutsal üniversitenin yasalarıdır demek bilime pek uygun düşmese gerek.

Artık üniversite denilince elimizde 1800'lerin ortalarındaki geleceği belirsiz, her an kapatılmak, ortadan kaldırılmak, eski eğitim kurumlarıyla çarpışmak, yeni siyasetlerin oyununa ayak uydurmak durumunda olan bir kurum yok. 1960'a gelindiğinde devletin anayasasını yapacak, bir çok önemli kanuna imza atacak, iktisatta önemli roller oynayacak, "ülke

gençliğini yüksek idealler etrafında birleştirecek" vb. bir kurum var. Siyasetin ve hükümetlerin ayak oyunlarından bir ölçüde "özerk" bir kurum. 1900'lerin başında önce Abdülhamit'e sonra İttihatçıların eline bakan Darülfünun artık gerektiğinde hükümetle ters düşebilecek kuvvetli bir devlet kurumu olarak üniversite haline dönüşmüştür. 1980'lere gelene kadar da birçok çatışmalardan geçerek bu özerkliği bir ölçüde tırpanlanmış olsa da esas olarak bu güçlü devlet kurumuyla karşı karşıyayız.

"Demokrasinin gelişmesinde etkin kurum, üniversite"

Burada 1946'da ilk çok partili seçimlerin yapılmasıyla beraber ve ondan sonra bugüne gelene kadar devam eden "demokrasi" tartışmasından bahsetmek gerekir. Üniversite çoğunlukla "demokrasinin en önemli kurumlarından biri" olarak görüldüğünden bu tartışmanın üniversiteyle de doğrudan ilgisi vardır. Gerek Cumhuriyet'in yaptığı devrimlerin zorunlu bir sonucu olarak görülsün, gerekse de faşizm sonrasında "hür dünyanın" estirdiği rüzgarların bir etkisi olarak, ya da her ikisi birden genelde bu geçişin iyiye doğru bir gidiş olduğu, ya da olması gerektiği anlatılır. Çünkü yargıya göre "demokrasi" kendiliğinden iyidir.

"Demokrasi" ile "üniversitenin" ilişkisi yukarıda ilk üniversitenin gelişmesiyle ilgili anlatılanlardan anlaşılacağına göre tekdüze değildir. "Demokrasi" Avrupa'da aslında organlarından birinin de üniversite olduğu bir sisteme karşı gelişti. Eski toplumsal biçimin yeni toplumsal ilişkilerce dönüştürülmesi sonucudur "demokrasi". O zaman için yenidir, bu anlamda eskiye göre daha fazla iyilikleri temsil etmektedir ama yine de bir toplumsal ilişkiler bütünüdür ve bu anlamda da sınırlıdır, değişkendir. Ve ne ifade ettiğini bu ilişkiler belirler. Böyle olmasaydı ve "demokrasi" en sonunda dünyanın keşfettiği bir iyilik olsaydı, "demokrasi" çerçevesinde girişilen tonca baskı biçimini ve en sonunda da 30'lara gelindiğinde faşizmi açıklayamazdık herhalde. Bir anlamda da demokrasinin "faziletleri" getirmedi mi faşizmi!

Burjuva sınıfının feodal sisteme karşı "özgürlük, eşitlik, kardeşlik" bayrağıyla yola çıkmasından, sanayi devriminden sonra işçilerin burjuvaziye karşı "genel oy hakkı" için mücadeleye başlamasına, "demokrasi" toplumsal mücadelenin ortaya koyduğu bir sistem.

Türkiye'de dünyanın büyük çoğunluğundaki ülkelerde "demokrasinin gelişimi" Avrupa'ya benzer olmadı, hatta Batıya bağımlı ilişkilerin sonucu çok farklı gelişti.[23] Ama sonuçta toplumsal yapının ileriliği geriliği neyse onun üzerinde belirleyici oldu. Bu açıdan bizim gibi ülkeler için de demokrasi bir iyilikler güzellikler, ya da bir ecnebi fesatlıklar yuvası değil bu toplumsal ilişkiler üzerinde yükselen ve değişen bir toplumsal yapı.

Oysa demokrasi kendi sınırları dışında ideal tasvirlerle donatılınca modern toplumsal ilişkileri çözebilmek ve ilerleyebilmek pek mümkün olmuyor. Bu tasvirler kim tarafından yapılırsa yapılsın halkın geniş kesimlerine yaradığı pek söylenemez. 46'dan sonra birçok aydın kendisini Demokrat Parti saflarında ifade etmişti. Aynı şey 80 sonrası ANAP ve Özal için geçerli oldu. 90'lara gelindiğinde sağ ve sol koalisyon hükümetlerinin protokolleri "demokratikleşme" maddeleriyle doluydu. Bunların kabullenilmesinde ise "demokrasinin" koşulsuz şartsız iyilikleri ifade ettiği yanılgısı ağır basıyordu. Sonuç halkın daha ileri özgürlüklere kavuşabilmesi mi oldu?!

Üniversitenin genellikle demokrasinin korunmasında etkin bir yeri olduğu, demokrasinin en etkin kurumlarından biri olduğu yargıları özellikle 1946 sonrasında, 1960'tan sonra daha da belirginleşerek doğru bir tanım haline geldi. Gerçekten de Türkiye'de demokrasinin 1920'lerden beri gelişmesi ile üniversitenin gelişmesi incelendiğinde yeni sistemin üniversiteye giderek daha önemli bir işlev yüklediğini gördük. Bunun için de üniversiteyi yeniden şekillendirdiği ortada. 1960'a gelindiğinde karşımızdaki bu üniversiteydi. Demokrasinin 46'da birdenbire ortaya çıkmış birşey olmadığını ya da 1960'ta yeni anayasanın icadı olmadığını anlamak zor değil. Türkiye, Osmanlı'nın yıkılması ve bağımsızlık mücadelesi ile bir yandan da toplumsal ilişkileri demokrasinin egemen olacağı bir yapı haline dönüştürmeye çabalıyordu. Üniversiteye de yukarıda bahsettiğimiz gibi bu gelişmeler içerisinde önemli bir görev yüklenmişti.

Oysa demokrasi yüzyıllar süren bir tarihsel gelişmenin ifadesiyken onu en dar ideal anlamlarda kullanmak Türkiye'de adet oldu. Onu salt bir oy ve seçim meselesi yapmak böyle bir davranışa örnekse aynı şekilde özgürlük kavramı üzerine demokrasiyi kurmak da böyledir.

YÖK'e karşı özerkliğin savunulması

12 Eylül faşist darbesinin kendine en uygun araçlardan birini seçmiş olduğunu söylemek gerekir. YÖK'ün ne menem korkunç bir baskı aygıtı olduğunu kanıtlamak için ise öyle çok ikna edici olmaya gerek yoktur. 6 Kasım 1981'de kurulduğunda daha birkaç yıla kadar 1500 civarında öğretim üyesinin üniversitelerden uzaklaştırılmasına sebep olmuştur. Ülke çapında bazen hocası bazen kütüphanesi olmadan onlarca "üniversite" açmış, akademik kariyeri tamamen bir çıkar ilişkisine dönüştürmüş, üniversite açmak vaadleriyle oy toplanmasına vesile olmuş, üniversite mezunu işsizlik kavramının oluşmasına büyük katkı sunmuş, milyonlarca öğrencinin üniversite kapılarında yığılmasına öncülük etmiş vb. İdeolojik başarılarından biri ise birçok ile şeriat kuvvetlerini sokmuş olması

Anadolu'nun birçok yerinde faşist örgütlenmenin odağı olarak görev alan "üniversiteleri" ve "yurtları" yaratmış olması bahsedilebilir. Tüm bunların yazılması bile YÖK'ün muazzam icraatının daraltılması olarak görülmelidir aslında.

YÖK'ün kuruluş gerekçesi üniversitelerin "terör ve anarşinin merkezi" olmasıydı![12] Elbette bu gerekçe daha sonra YÖK'ün kendi "reform"larını anlattığı broşürlerdeki muazzam üniversiteler(!) gibi tamamen YÖK kafasının icadıdır. Mesele üniversitenin böyle olması değil, yeni sistemin (12 Eylül faşizminin) üniversiteyi böyle değerlendiriyor olmasıdır. Yoksa o dönem hemen bütün bilim adamlarının görüşleri üniversitenin terörün merkezi değil "hedefi" olduğu yönündedir. Yani öğretim üyeleri öldürülmüştür, o gün kimliği bilinmeyen (bugün artık herkesin çok iyi bildiği) kişilerce öğrencilerin üzerine bombalar atılmıştır vb. "Özerk" üniversitenin birçok hocası ise bunları engelleyebilmek için çoğu zaman yine canlarından olmuştur. Gerçekten üniversite 12 Eylül'ü organize eden terörün ve 12 Eylül'ün hedefi olmuştur.[24]

Bu "üniversite" korkusunun temelinde ise yukarıda gelişimi çerçevesinde açıkladığımız ve artık toplumsal geriliğe ve siyasal gericiliğe müdahale eden güçlü üniversite vardır. Üniversitede elbette hâlâ siyasal iktidarın kişiliğinde hareket eden rektörler, dekanlar vb. bulunabilir. Ancak çoğunlukla artık öğrencisiyle, bilim adamıyla, öğretim üyesiyle üniversite toplumsal yaşantıdan "özerk" değil ona ilerleme yönünde müdahale eden bir kuvvettir. Öldürülen ve saldırıya uğrayan birçok bilim adamının bir iki kitabını karıştırmak, bu gericiliğin neden üniversiteye saldırdığını anlatabilir. Örneğin Server Tanilli işte YÖK'le ilgili bir demecinde şöyle diyordu: "'Demokratik üniversite" deyince, özetle işleyişine, öğreticilerin, öğrencilerinin ve tüm çalışanlarını katıldığı; eğitim programında barışçı, insancıl ve çağdaş değerlerin savunulup işlendiği, kapılarının da eğitimde ve akademik mesleğe girişte halkın çocuklarına açık olduğu bir üniversite anlıyorum. Şimdi demokratik özgürlüklerin, giderek demokrasi düşmanı güçlerin ayakta durduğu bir toplumda, böylesi bir 'demokratik üniversiteyi' kuramazsınız, kurdurmazlar, nitekim kurdurmadılar. Sorun bu noktada da siyasal ve sosyal alanda gericiliğe karşı verilecek mücadelede kazanılacak mesafelerle belirlenecek. Dönüp dolaşıp aynı noktaya geliyorum hep Eski Roma'da Cato, öyle bitirirmiş her söylevinin sonunu: "Kartaca'yı yıkmak gerek!" Toplumumuzla ilgili hangi konu sözkonusu olsa ben de şöyle bitiriyorum düşündüklerimi durmadan: "Gericiliği yıkmak gerek."[25]

Öğrenci korkusu ise YÖK'ün daha belirleyici bir niteliğidir o dönem. Çünkü bu etkin üniversitenin yetiştirdiği ilk kuşaklar toplumsal gericilik-

le ne kadar uğraşıyorlarsa, yeni kuşaklar daha da kapsamlı çözümler istiyorlardı. Çünkü ilerleme ihtiyacı toplumsal ilişkilerin bu öğrencilerin önüne koyduğu temel problemdir.

İşte bu yüzden ve böyle bir aygıtla eskinin güçlü, "özerk" üniversitesi yerini başka bir üniversiteye bıraktı. Toplumsal etkisi büyük ölçüde kırılan, kendi içinde de önemli bir kriz yaşayan bir üniversite. 1930'lardan 80'lere dek ülkenin bütün alanlarında oldukça etkin üniversite yoktur artık. Ama bir yandan da böylece bir "özerk" üniversite tartışması başladı yeniden. Tartışma elbetteki 30'lardakinden de 40'lar ve 60'lardakinden de farklı gelişti.

"Bir kez hemen belirtelim ki, günümüz Türkiye'sinde bulandırılan sular hemen hemen tüm kavramları herkesin işine geldiği gibi yorumlamasına yol açmıştır. Kendilerini mevcut sistemin dışında görenler, 'özerklik' kavramına, toplumsal, ekonomik ve siyasal düzen dışı bir anlam vermek isterlerken, mevcut sistemi, tüm çarpıklıklarıyla birlikte sürdürmek isteyenler de hemen bu anlayışa sarılmışlar ve böylece 'özerkliğin' kötü bir şey olduğunu öne sürmüşlerdir.

"Oysa 'özerklik' yalnızca, yönetimde, siyasal iktidarların günlük hesaplarına karşı bir korunmadır. Yoksa, hiç bir örgüt, hiçbir zaman, topluma karşı özerk olamaz"[26]

Yukarıda aktarılan pasaj 80'li yılların başındaki "özerklik" tartışmalarında sıkça yararlanılan bir kaynaktandı (diğer yandan YÖK tarafından uzaklaştırılmış bir bilim adamına aittir). Demek ki YÖK'e karşı özerkliğin savunulması o dönem hiç de dayanaksız öncüllerden yola çıkmıyordu. Genel olarak o dönemki tartışmalarda özerklik bir yandan "bilimsel ortamın" devamlılığı için en uygun biçim olarak ortaya konuyordu. Üniversitenin varlığının en uygun biçimi olarak. Diğer yandan ise Türkiye'de üniversite tarihinin gelişimi, baştan özerkliğe karşı sonra özerklik yoluyla üniversitenin toplumsal ihtiyaçların karşılanması için bilim üretimi ve yeni neslin yetiştirilmesinde ideolojik etki yoluyla üniversite etkinliğinin arttığını gösteriyordu. Bu da ezilen değil toplumsal alanda güçlü bir üniversite özlemi olarak tartışmalara yansıdı. Yine üniversitenin demokrasinin etkin bir aygıtı olması meselesi de aynı şekilde demokrasinin ortadan kaldırıldığı bir ortamda demokratik Türkiye özlemleriyle beraber tartışmalarda yerini almıştı. Sonuçta özellikle YÖK'e karşı üniversitenin kuvvetli dayanakları vardı. Ancak bu toplumsal bir güce dönüşemedi ve üniversitelerin toplumsal etkinliğinin büyük ölçüde kırılması gerçekleştirilebildi.

Özerklik savunusunun bir başka hali

Ancak diğer yandan daha o zaman "özerklik" üzerine yanlış bir özerklikçi eğilim vardı. O da "özerklik" meselesinin toplumsal alandan soyutlanmasıydı. Tabii bu özerklik için yapılan şey üniversite ve demokrasi için de yapılıyordu. Yukarıda da tarihsel gelişiminden bahsettiğimiz özerklik olgusu böyle alındığı zaman işte üniversite üzerine 12 Eylül'cü hesapların ekmeğine yağ sürüyordu.

Bugün bu eğilim karşımıza çok daha güçlü ve çok daha geniş bir cephede çıkıyor. Medyada, parlamentoda kendisine ses buluyor. Sebebi ise açıkçası bu eğilimin giderek daha çok doğrulanmasından çok hayatça yanlışlanması üzerine kurulu. Eğilimin güçlenmesi bulanıklığın artması anlamına geliyor. Toplumsal ilişkilerin ilerlemeye yönelik sonuçları gözlerden kaçıyor. Güçlenmesi ise 1983'ten beri "demokratikleşme" süreci ile beraber yürüdü. Bu eğilimin bizim bahsettiğimiz perspektife de tam karşı olduğu açıkça görülebilir.

Bu eğilimin anladığı "demokrasi"yi açıklamak zor. Ama bahsedilenin yukarıda bahsedilenden farklı "özgürlük" kavramı üzerine kurulu bir demokrasi olduğu söylenebilir. Elbetteki demokrasi görünürde belirli hakları ve özgürlükleri getiren bir sistemdir. İşte Avrupa'da gelişmesi insan hakları beyannamesini yaratmış, genel oy hakkı vb. ortaya çıkmış, bizde de Cumhuriyet'le beraber ve daha sonraki gelişmesi içinde demokrasi birçok "özgürlüğün" gelmesi anlamına geliyor. Ancak demokrasinin özgürlük üzerine kurulu bir sistem olduğunu söylemek hiçbir anlam ifade etmiyor. Demokrasinin hiçbir süreci işte gerçek anlamında bir özgürlük durumu diyebileceğimiz, herhangi bir baskı kurumunun olmayışı vb. gibi bir anlama gelmedi. Tam tersine yukarıda çok kabaca bahsetiğimiz demokrasi tarihi aynı zamanda modern üretim ilişkileri üzerine kurulu bir devlet biçiminin de tarihidir. O zaman belirli özgürlüklere sahip olmak önemli bir anlam ifade eder ama "özgürlük" üzerine kurulu bir demokrasi ancak baskıdan etkilenenlerin kafalarının bulanıklaşması anlamına gelir. Diğer yandan oy hakkına bağlı demokrasi anlayışı Türkiye'nin önemli bir sorunu. Neredeyse demokrasinin bu tek yönü, tüm demokrasiymiş gibi ortaya çıkıyor. Çok oyu alanın malı götürmesi gibi bir durum var. Türkiye'de toplumsal gericilik özellikle 1946'dan beri bu sayede güçlenebildi. Oy hakkının kendisi çok büyük mücadelelerle demokrasi içerinde geniş yer bulmuş ve çok önemli bir olgudur. Ama demokrasi mücadelesi hiçbir zaman yalnızca oy meselesine indirgenemez.

Karşıt eğilimler

Bu eğilim en belirgin biçimde üniversite tartışmasına yansıyan demokrasi meselesinde de ortaya çıktı. YÖK'ün seçilmişleri atamaması, Cumhurbaşkanı'nın ise YÖK'ü onaylamaması sonrasında yaşanan kriz medyada olanca gümbürtüsüyle patladı.

Bahsettiğimiz eğilim kendini şu biçimde koydu: "Türkiye bir demokrasi sınavından geçmektedir", "Cumhurbaşkanı'nın YÖK'ün listesini geri göndermesi demokrasi konusunda önemli bir mesaj olacaktır" "En çok oyu hangi aday almışsa o rektör olmalıdır", "YÖK kaldırılmalıdır."

YÖK bilineni üzerinden yapılan bu değerlendirmeler, "tarihi" bir tahlil ile de güçlendirilmedi değil: "Otoriter dönemler: Üniversitenin devlet disiplini altına alındığı dönemler... 1933 sonrası. Ardından darbe ve müdahale dönemleri. Ve şimdiki YÖK... İÜ'nün hükümet tarafından çok sıkı bir denetime alınması, üniversitenin serbest eleştiri ve denetim görevini yerine getirememesinde önemli bir rol oynamıştır. Öğretim üyeleri çok az konuda eleştiriye cesaret edebilmişler. Ve üniversite toplumun dışında kalarak içine kapanmıştır". Bu satırların yazarının, kargaşalık ve otorite dönemi olarak adlandırdığı dönemler dışında fikir belirtmediği 1946-60 dönemi neyi ifade ediyor acaba?! (Satırların yazarı Taha Akyol'dur!)[27]

Aynı zamanda YÖK bilineni üzerine yapılan değerledirmeler bir de toplumsal alanda güçlendirildi. Örneğin: "Cumhurbaşkanı, Başbakan, 'Türkiye'yi AB'ye taşımaya kararlı' Başbakan yardımcısı, iktidardaki ve muhalefetteki, parlamentodaki ve dışındaki siyasi partiler yüksek öğretimden yükselen bu feryadı ve çözüm önerileriyle, yasa teklifleriyle ortaya çıkmalı... AB üyeliğine yürüyen Türkiye'ye yakışan yasakla değil teşvikle, emirle değil katılımla, kurallara zoraki uyumu değil gönüllü uyumu esas alan çözümler."[28]

Tabii bunların bizim bahsettiğimiz perspektife tam karşıt olduğu ortada. Birincisi; tartışmalara bir tarihi perspektif getirmek için değil işine geldiği biçimde "otorite düşmanlığı" yapmak için yapılmış bir tarih çarpıtması. Yoksa bahsedilen dönemler hakkındaki gelişmelerin üniversitenin Türkiye'deki tarihsel gelişmesiyle bir ilgisi yok. Türkiye'de üniversiteler üzerine en geniş tarihsel malzemeyi hazırlamış ve 80'e gelindiğinde YÖK'ü hiddetle eleştirmiş Ernst Hirsch'in 'Anılarım ve YÖK'e mektubu'ndan bahsedilebilir.[29] O da 1933-1946 geçişini, merkezilikten-özerkliğe, bahsedildiği gibi bir süreklilik, bir olgunlaşma dönemi olarak görüyor. Devletin tutumunu ise bu vesayet durumunu dengeleyici biçimde öğretim ve araştırma işlerine karışmaması, ayrıca kamu önünde ve bütün

açıklığıyla "üniversitenin organizasyonuna ilişkin meseleleri,..özerklik, bilim ve öğretim özgürlüğü meselelerini tartışmak mümkündü" diye açıklıyor.

Tarih açıklanırken "özerk dönemler" birararaya, "özerk olmayan dönemler biraraya" konup bunların karşıtlığından bahsediliyor. Ama tabii bunların hiçbiri tarih olmuyor. Burada açıkça "demokrasiyi" özgürlük üzerine kurmanın ve toplumsal-tarihsel gelişmeyi otorite karşıtlığına indirgemenin sakatlığı görülebilir.

İkincisi toplumsal katkıya gelince. Burada AB üyeliğine yürümek etkisine bağlanarak iktidardan muhalefetten, parlamento içinden ve dışındaki siyasi partilerden feryadın duyulması isteniyor. Peki duyulmuyor mu? MHP'nin, Fazilet'in YÖK hakkındaki kaldırılması, demokratikleşmesi yönündeki vb. tavrı ne olacak? Anlaşılan AB etkisi demokrasi için yeterli bir toplumsal öneri değil, yoksa AB için hemen herşey yapılıyor. Yanlış mıyız?

Sonuç olarak bu eğilim tarihsel gelişmenin görmezlikten gelinmesi -ya da çarpıtılması-, toplumsal ilişkilerin dışında bir "demokrasi" ve "üniversite" gerçeği varmış gibi yapılması üzerine kurulu.

Burada üniversitelerin son yıllarda türban meselesi ve vakıf üniversiteleri (ya da üniversitelerin özelleştirilmesi) konularıyla gündeme geldiğinin altını çizmek gerekir. Yani yukarıdaki YÖK karşıtlığı, 12 Eylül'ün kılıcı boğaza dayanmışken yapılan cesur YÖK'e karşı savaşın tam karşıtıdır. Bu YÖK karşıtlığı işte yukarıdaki tarih çarpıtması ile gerici türban eyleminin YÖK karşıtlığıdır. Yoksa Server Tanilli'den yukarıda yaptığımız alıntıdaki gibi "halk çocuklarını üniversitelere alacak" ve "toplumsal gericiliği yıkacak" bir YÖK karşıtlığı asla değildir. Bu bırakınız (şeriatçılar) yapsınlar, bırakınız (faşistler) geçsinler özgürlükçülüğüdür.

Peki tartışmalar boyunca bunun karşıtı ortaya çıktı mı? Elbette. Bu karşıt eğilim ise: "özellikle üniversitelerdeki siyasal kadrolaşmayı" yani şeriatçı ve faşist örgütlenmeleri masaya yatırıyor. Öyle ki eğer YÖK sistemi kalkacak ve üniversiteler özerk olacaksa üniversiteleri kimler yönetecek? Şeriatçıların ve faşistlerin yoğunluğunda üniversiteler eskisi gibi bilimsel ortamlar olabilecek mi?

YÖK sonrası üniversitelerin sorunlarıyla bu sorunlar birleştiğinde ister istemez önceki eğilime karşıt bir eğilim çıkıyor. Sorunun çözümü tarihsel ve toplumsal düzeyde tartışılmaya başlanıyor. Örneğin bu çerçevede birinin ismi "Rektörlük Savaşları" olan diğeri "YÖK meydan savaşları" olan iki yazıdan bahsedebiliriz.[30] İsimleri aslında meselenin YÖK veya rektörlük tartışmaları etrafında çözülemeyecek meseleler olduğunu vur-

gulayan yazıların altını çizer ölçüde alaycı. İlhan Selçuk bir kere bile YÖK'ten bahsetmediği yazısında üniversitenin Türkiye'deki gelişimi üzerine bir giriş yapıyor ve oy meselesini de "fabrika isteriz" ve "üniversite isteriz" politikalarıyla çarpıtılmasının öneminin de altını çizmiş oluyor. Diğer yandan Özdemir İnce yazısında "YÖK bahane" diyor ve ekliyor "aslında yüz yıllık bir mücadele YÖK'e yansıyor. Bir yanda nitelikleri 'Anayasa'da belirtilen Cumhuriyeti korumak isterken, onu soluksuz bırakanlar; bir yanda devlet düzenini dinselleştirmek isteyenler, bir yanda da kendi üzerlerine biçtikleri üniformayı bütün topluma giydirmek isteyen devletperestler". Yazının sonu "toplum ve siyasal partiler gerçek demokrasiyi öğrenmeden, siyaset üniversitelerden kovulmadan ve en önemlisi Cumhuriyet'in temel nitelikleri konusunda toplumsal uzlaşma gerçekleşmeden yara dikiş tutmayacak." şeklinde bitiyor.[31]

YÖK ekseni

Tartışmalarda ortaya çıkan bu iki eğilim özellikle şu noktada karşıtlaşıyorlar: Bir eğilim YÖK ekseninde meseleyi ısrarla çözmeye çalışırken diğeri giderek meseleyi YÖK bilineni dışına, tarihsel gelişmeler ışığındaki sorunlara ve toplumsal ilişkilere bağlıyor.

Mesele üniversite ve demokrasi üzerine ideal, değişmez ve dolayısıyla bulanık bir tanımda bırakıldığı ve tarihsel perspektif yerine tarih çarpıklığı konulduğu sürece "YÖK" ısrarla bir eksen olarak kabul ediliyorken tersine üniversitenin ve demokrasinin tarihsel ve toplumsal dayanakları aranmaya başlandıkça "YÖK" eksen olmaktan çıkıyor.

Elbette YÖK de herşey gibi belirli bir değişim geçirdi. Üniversiteden atılan bazı bilimadamları yerlerine dönebildi. İşte doğrudan atama yerine adayların seçilmesine vb. geçildi. Ama biliyoruz ki YÖK hâlâ devletin tavrı doğrultusunda üniversiteler üzerinde en yüksek derecede baskıyı uygulayabilecek bir kurum. O zaman bu farklılaşmayı toplumsal yapının değişmesiyle açıklamak daha doğru olur. Çünkü artık 12 Eylül'ün faşist egemenliğinin yerine özellikle şeriatçı tehditin ortadan kaldırılmasını hedefleyen bir egemenlik var. Tabii bu durumda sahibinin sesi YÖK şeriatçı tehdite yönelik tedbirler almaya başladı. 28 Şubat'tan beri üniversitenin gündemine şeriatçı tehlike bu sayede girebildi. Dolayısıyla toplumsal yapıdaki bu değişme tarihsel ve toplumsal perspektifin de üniversiteler üzerine YÖK ekseninin dışına çıkmasının sebebi oldu.

Tarihsel toplumsal perspektif

Üniversite Batıdaki gelişmesiyle ve Türkiye'de de hiçbir zaman tek bir anlamı ifade etmedi. Toplumsal ilerlemenin karşısında oldu, yanında

oldu, bilimsel ilerlemeyle birlikte oldu onun karşısında oldu vb. "Özerklik" üniversitenin egemen bir kurum olarak toplumsal işlevinin gelişmesine, bilimsel ortamın gelişmesine hizmet etti, bunun tam karşıtını da temsil etti. Şimdi de YÖK üniversiteler üzerinde bir baskı kurumu olarak onların yok edilmesine hizmet etti ancak bugün şeriatçı kadrolardan arınmasına da hizmet ediyor. Tüm bunları etkileyen "demokrasi" gelişmesi boyunca Jakoben yöntemlerle ilerledi, farklı baskı yöntemleriyle ortadan kaldırıldı, geniş kesimlerin bilinçlenmesine hizmet etti, ya da faşist egemenliklere yol açtı. Ama tüm bunlar her zaman toplumsal ilişkilerin, toplumsal alandaki mücadelenin belirleyiciliğiyle ortaya çıktılar, değiştiler. Bu toplumsal ilişkileri araştırmak, bunların ilerlemeye ve halkın özgürleşmesine yönelik değişimlerini ortaya çıkarmak bu yazının amacının dışında. Ancak bugün kendini YÖK ekseni olarak belli eden, Türkiye'de üniversitelerin gelişim tarihi boyunca da çeşitli biçimlerde ortaya çıkan, "üniversiteye", "özerkliğe", "demokrasiye" ideal tasvirler yükleyerek toplumsal ilişkilerin açığa çıkarılması ve bulanıklıkların giderilerek ilerlenmesini engelleyen eğilimin yerine bahsettiğimiz tarihsel toplumsal perspektifi koymak. Bu "demokrasi"nin ideal değil gerçek ilişkileri içinde halkın etkisinin daha çabuk ortaya çıkmasını sağlayacak olsa gerek.

Dipnotlar:

1- TANİLLİ Server, Uygarlık Tarihi- Ders Notları s.359, İstanbul 1979

Ayrıca üniversitelerin gelişiminin tarihçesi üzerine birçok yerde Taner Timur'un "Toplumsal Değişme ve Üniversiteler" kitabından yararlandık.

2- RUSSELL Bertrand, Bilim ve Din, Cem Yayınları, s27

3- RUSSELL Bertrand age.s.71-72

4- TİMUR Taner, Toplumsal Değişme ve Üniversiteler, İmge Yayınları, 2000 Ankara

5- OMAY Eren, Bilim ve Ütopya (eski dizi) sayı 43 "Üniversite ve sanayi ilişkisi Üzerine"

6- HİRSCH Ernst, Dünyada ve Türkiye'de Üniversitelerin Gelişmesi, Ankara 1950, Bu kaynaktan 1933-1950 yılları arasında üniversitenin gelişmesi ile ilgili sıklıkla yararlandık. Dönemin üniversiteyle ilgili en önemli bilgeleri bu kitapta toplanıyor. Bu dipnot için bu kitabın 1. cildinde bulunan İstanbul Üniversitesi'nce özerklik yasa tasarısı araştırması çerçevesinde hazırlanan Dünya Üniversiteleriyle ilgili rapordan yararlandık. Ayrıca bkz. TİMUR Taner, age, sf. 64

7- OMAY Eren, age, TANER Timur, age, sf. 74

8- ROSOVSKY Henry, Üniversite- Bir Dekan Anlatıyor, TÜBİTAK Yayınları sf. 238'deki ABD üniversitelerinin sermayeleriyle, Birleşmiş Milletler 2000 yılı İnsani Kalkınma Raporu'ndaki verilerin karşılaştırılması. Örneğin Harvard Üniversitesi'nin 4 milyar dolar civarında olan sermayesi Azerbeycan vb. gibi

birçok ülkenin ulusal hasılasını aşıyor. Ayrıca bu ülkenin 20 büyük üniversitesinin toplam sermayesi (ki bunlar devlet yardımı, öğrenim ücreti vb'yi içermiyor) Türkiye'nin GSMH'sinin 1/8'i.

9- Türkiye'nin toplumsal yapısının ve ilişkilerinin tarihsel gelişmesinin incelenmesi için bkz.

KONGAR Emre, 21. Yüzyılda Türkiye, Remzi Kitabevi,

AVCIOĞLU Doğan, Türkiye'nin Düzeni, Tekin Yayınları.

Bu kitaplarda Türkiye'nin Batıdakine benzemeyen kendine özgü gelişmesi ve özellikle bağımlılık ilişkileri içindeki gelişmesini ve altyapı-üstyapı ilişkilerini kapsamlı şekilde ortaya koyuyor.

10- TUNÇAY Mete, ÖZEN Haldun, "1933 Reformu'ndan Önce Darülfünun", Yapıt, Ekim 1984

11- TİMUR Taner age, sf. 230

12- TİMUR Taner age, sf. 233.

Taner Timur kitabında bu sözleri bu şekilde HATİBOĞLU M. Tahir, "Türkiye'de Üniversite Tarihi 1845-1997" Selvi Yayınları'ndan aktarıyor ve ekliyor: "Dönemin önde gelen eğitimcilerinden İsmail Hakkı Baltacıoğlu, bu eğitime karşı 'meşrutiyetin verdiği muhtariyeti cumhuriyet alamaz' diye haykırmamış mıydı. Ne varki 1919 özerkliği gerçek bir özerklik olmadığı gibi, henüz özgür bilimsel araştırma geleneğinin yerleşmemiş olduğu bir toplumda özerkliğin anlamı da yoktu." Aynı tartışmayı Mete Tunçay-Haldun Özen Cumhuriyet gazetesinin sütunlarından aktarıyor ve Baltacıoğlu'nun sözlerinin tamamı şöyle: "muhtariyet saltanat tarafından Darülfünuna verilmiştir. Kendi umdelerine sadık olmak endişesiyle aleyhtarlarını bile susturmak istemeyen bir Cumhuriyet bunu geri alamaz". Taner Timur'da sözler 1933 Reformu'ndaki özerkliği kaldırma eğilimine karşıymış gibi görünüyor. Mecliste sözler bahsettiğimiz ilk yasa tasarısınına karşı kullanılmıştır. Ancak 1933 Reformu'nda tasfiye edilen Baltacıoğlu'nun özerklik konusundaki tavrını yansıttığı gerçektir.

13- TANER Timur age sf. 231

14- WIDMANN Horst, Atatürk ve Üniversite Reformu, Kabalcı Yayınları, 2000, İstannbul, sf. 72

15- Bu polemikten 50 yıl sonra da 1933 Reformu gündeme gelir. YÖK Başkanı İhsan Doğramacı, YÖK darbesini 1933 Reformu'na benzetmiştir. Bunun üzerine Mete Tunçay ve Haldun Özen birinden de yukarıda yararlandığımız 5 ayrı dergideki yazılarını yazarlar. Ancak gerçekten de 1933 Reformu'ndaki zihniyetin YÖK Başkanı'nınkiyle aynı olduğunu kanıtlamak için! "Özerklik-özerklik karşıtlığı" ekseninde üniversite olgusunun ele alınmasının meseleyi nasıl toplumsal perspektiften kopardığının da iyi örnekleridir bu yazılar. 12 Eylül sonrası aşağıda gelişimini aktaracağımız belirli koşullarla bir toplumsal geçerliği olan "özerklik savunusunun" üniversite için nihai bir anlam yüklenerek tek geçerli koşul durumuna indirgenmesinin ve tarihin bu eksende tartışılmasının en önemli sonucu üniversitenin 1933 Reformu sonrasında giderek artan toplumsal etkinliğinin açıklanamaması oluyor. En sonu üniversitenin bilimsel gelişiminde önemli etkisi olan mülteci bilim adamları "grev kırıcı" olurken, üniversitenin bu tarih-

sel anında "bir tek parti bürokratının" hırsı da belirleyici bir hal alıyor. Oysa o dönem reforma direnişin kaynağı bu tasfiye edilenlerin "grev"i olmadığı gibi, reformun gelişmesinin kaynağı da tek parti bürokratı değildi elbette. Ortada toplumsal bir ileri-geri çatışması varken bunların etkisinin zavallı düzeyde kaldığını söylemek zor değil. Oysa ele alınan eksen yani "özerklik" meseleyi ille de bu dar duruma getirmek zorunda.

"1933 tasfiyesinden Önce Darülfünun" Yapıt Ekim 1984.

"Bir Tek Parti Politikacısının Önlenemez Yükselişi ve Düşüşü" Tarih ve Toplum, Ekim 1984.

16- HIRSCH Ernst, Dünya Üniversiteleri ve Türkiye'de Üniversitenin Gelişmesi Cilt 1, "Malchpe Raporu"

HIRSCH Ernst, Hatıralarım , sf. 417

17- WIDMANN Horst age, sf. 76-80.

18- HIRSCH Ernst, Dünya Üniversiteleri ve Türkiye'de Üniversitelerin gelişmesi Cilt 2, "Hasan Âli Yücel'in Üniversiteler Kanunu'nun Çıkması Dolayısıyla Üniversite Rektörlerine Gönderdiği Kutlama Mesajı", sf. 1079

19- WIDMANN Horst, age.

20- MENTEŞ Ali, Yeniversite, Metis Yayınları, 2000, İstanbul, sf. 58

21- The Economist, 24 Haziran 2000

22- "Tabloyu değiştiren temel etmen, Cumhuriyet'in birinci kuşağının yetiştirdiği genç bir kuşağın yaşamın etkinliklerine katılması olmuştur. Bu kuşağın başat özelliklerinden birinin, verili dünya dengelerinde ulusumuzun bulunduğu yeri benimseyememesi olduğunu, bu nedenle başkaldırdığını kabul etmek gerekir. Bu kuşağın üyeleri varoluşlarını kendi dışlarına da duyurma gereksinmesini şiddetle hissetmişler ve bu temel eğilim ülkenin uzun bir süre çalkantılar içinde kalmasının da önemli bir nedeni olmuştur. Ne varki bu kuşaktan yetişen bilim insanları, hem ulusal bilim ortamımız, hem de ulusal bilimimizin uluslararası ifade edilebilirliği açısından kararlı bir çıkış sergilemişlerdir." Ali Menteş bu satırlarla oluşan bilim ortamının ve yetiştirilen bilim adamlarının önemli çabasının altını çiziyor ancak tüm bu gayret bile tamamen toplumsal koşullara bağlı olan bilimsel geriliği değiştiremiyor.

MENTEŞ Ali, age. s. 58-59

23- KONGAR Emre, 21. Yüzyılda Türkiye

AVCIOĞLU Doğan, Türkiye'nin Düzeni

24- YÖK Broşürleri, 1984-1991

25- Özerk ve Demokratik Üniversite İçin, Yarın Özellikle 1984'ten itibaren YÖK ve "özerklik" tartışmaları birçok dergide bilim adamlarıyla yapılan görüşmelerle sürdü. Yarın, Bilim ve Sanat, Yeni Olgu vb. birçok dergide bu birçok bilmadamının ve aşağıda bahsedeceğimiz her iki eğilimin etkisiyle kaleme alınmış yazılar bulmak mümkün. Yukarıda bahsettiğimiz Mete Tunçay ve Haldun Özenin yazıları da bunlardan.

26- KONGAR Emre, Üniversite Üzerine, Hil Yayınları, 1984, sf. 36-37

27- AKYOL Taha "Yine Üniversite", Milliyet, 21 Temmuz 2000

28- ALPAY Şahin "YÖK'ün Hali", Milliyet, 5 Ağustos 2000

29- HİRSCH Ernst "Hatıralarım" kitabında 1933 yılındaki düzenlemenin amacını "Tamamıylae yeni baştan kurulan üniversiteyi bu çocukluk çağında evvela vesayet altına sokmak, bütün ilgilileri gelecekteki görevlerine hazırlamak ve onları, olgunluk çağına gelindiğinde Üniversiteyi artık kendi başlarına yönetebilecek bir duruma getirecek bir ruh içinde eğitmekti." diye anlatıyor. Bu uygulamanın "Türkiye'de 1945 yılına kadar ağır basan sıkı devletçi çizgiye uygun düştüğü" nü belirttikten sonra "buna rağmen, devletin bu vesayeti, personel ve mali meseleler dışında, öğretim ve araştırma işlerine devletin hiç karışmaması, ya da sadece zorunlu ve haklı durumlarda karışması ve bütün yönetim meselelerinde de yüksek okullardaki danışma kurullarının tavsiyeleri doğrultusunda hareket sonucunda pratikte hafifletilmiş oluyordu. Ayrıca üniversiteler, fakülteler ve yüksek okulların Milli Eğitim Bakanı'nın başkanlığında toplanan özel kongrelerde kamu önünde ve bütün açıklığıyla üniversitenin organizasyonuna ilişkin meseleleri, üniversite öğretim üyelerinin hukuki konumlarını, özerklik, bilim ve öğretim özgürlüğü konularını tartışmak mümkündü" Ayrıca Hirsch YÖK'ü kıyasıya eleştirdiği mektubunda da 1933 Reformu'yla kurulan üniversiteyi "bu üniversiteler birer meslek yüksek okulu olarak değil, birer bilim kaynağı olarak, bilimsel gerçeği araştırmak, derinleştirmek, biriktirmek, düzenlemek ve aktarmak için kuruluyorlardı." diye tanımlıyor. Yani otorite var otorite var! Kimisinden sağcı da hoşlanmayabiliyor! Hepsini toplumsal gelişmeden koparıp aynı kefeye koyunca bazı tarihsel gerçekleri ısrarla gözlerden gizlemek gerekiyor herhalde! Ayrıca Taha Akyol'un aynı yazısında "devletçi anlayışla yönetilmeyen" Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün başarılarını kanıtlamaya çalışması ancak zavallıca değerlendirilebilir. Çünkü ne gariptir ki bu Enstitü de 1933 Reformu'nun en önemli ayaklarından biridir. bkz. WIDMANN Horst, age.

30- SELÇUK İlhan, "Rektörlük Savaşları" İlhan Selçuk, Cumhuriyet, 5 Ağustos 2000

İNCE Özdemir, "YÖK Meydan Savaşları", Hürriyet, 13 Ağustos 2000

31- İNCE Özdemir "Cumhuriyet'in temel nitelikleri konusunda toplumsal uzlaşma sağlanmadan" sözleriyle bugün toplumsal perspektifin de nerede odaklanması gerektiği konusunda önemli bir gerçeği ortaya koyuyor. Ancak "siyaset üniversitelerden kovulmadıkça" fikri bu perspektife ters. Bu aslında bugün görünüşte şeriatçı ve faşist örgütlenmelerin üniversitedeki etkisinin sonucu olarak ortaya çıkabilecek anlaşılır bir düşünce. Oysa toplumsal ilişkiler zemininde yükselen herhangi bir kurumun siyaset dışında kalmasına imkan yok. Hele sözkonusu Türkiye'deki gibi toplumsal alana müdahale edebilecek konuma gelmiş bir üniversiteyse bu mümkün değil. Özellikle bahsedilen Cumhuriyet'in temel nitelikleri konusunda toplumsal uzlaşma sonucu gerici ve faşist örgütlenmeler üniversitelerden kovulacağı gibi, demokratik gelişme yönündeki siyasetler de üniversitelerde ilerleyecektir.

(İleri dergisi, sayı 1, Kasım-Aralık 2000)

YÖK'e karşı olmak ne anlama geliyor?

AKP hükümetinin Acil Eylem Planı'nın açıklanmasının hemen ardından YÖK ve üniversiteler üzerine tartışma da tekrar başladı. YÖK Başkanı Kemal Gürüz ve üniversite rektörleri plana şiddetle karşı çıkarken, YÖK karşıtı cephe de şeriatçı hükümetle sınırlı değil. Şeriatçı medyanın yanında, medya içindeki liberal sol aydınlar da hükümetin Acil Eylem Planı'yla başlattığı tartışmaya katılarak YÖK karşısında tavır alıyorlar. YÖK'e karşı çıkanlar arasına eski YÖK Başkanı İhsan Doğramacı'nın da katılmasıyla tartışma boyutlanıyor.

Hükümet inisiyatifiyle YÖK karşıtlığı

Böylece YÖK tartışmasında son yılların geleneği bozulmamış oldu. Yeni gelen hükümetin üniversite politikasının da daha öncekiler gibi, YÖK'ü yeniden yapılandırmak ve hükümetin denetimi altına almak yönünde olduğunu görüyoruz.

Son yıllarda, Yüksek Öğretim Kurulu'na karşı muhalefetin başını parlamento çekiyor. Üniversite bileşenlerinin öncülük ettiği üniversite tartışmalarının yerini hükümet politikalarının aldığını, tartışmaların da bu politikalar çerçevesinde ifade edildiğini görüyoruz. Tartışmaların kaderi-

ni belirleyen de üniversitelere siyaset kurumundan gelen bu müdahaleler oluyor.

AKP hükümetinden önce de YÖK'ün hükümetin denetimine alınmasına yönelik bir önerge geçen hükümetin MHP kanadından verilmişti.

Bugünkü tartışmanın ana doğrultusunu da yine aynı konu oluşturuyor. YÖK hükümet dışında güç sahibi bir kurum olarak mı kalsın yoksa doğrudan hükümet denetimine mi alınsın?

Şeriatçı-liberal sol ittifakı

Son tartışmayla bozulmayan bir başka gelenek ise YÖK karşıtı muhalefetin şeriatçı-liberal sol ittifakı çerçevesinde gelişiyor olması.

En azından 1997 türban eylemlerinden beri üniversite üzerindeki tartışmalarda bu kesimler birlikte hareket ediyor. Hatırlanırsa '97-98 eylemleri de şeriatçıların kitle tabanına dayanan ve liberal solun da destek verdiği eylemlerdi. Bu eylemler öğrenci eylemi değil üniversitelerde 28 Şubat öncesi şeriatçı düzeni korumaya yönelik eylemlerdi. Zaten eylem zamanları da okul çıkışları değil, Cuma çıkışları olmuştu.

Şimdi aynı şeriatçı-liberal sol ittifakı, şeriatçıların hükümet olmasıyla Acil Eylem Planı'nın adım adım uygulanacağı süreçte "üniversitenin YÖK'ten kurtarılması" adına tekrar sahnede.

Şeriatçılar üniversiteden ne istiyor?

Güncel tartışma, Şeriatçı AKP hükümetinin hazırladığı Acil Eylem Planı'yla başladığına göre Şeriatçıların üniversiteden ne istediğini ortaya koymak gerek.

Şeriatçıların en önemli sorunu üniversite içindeki hakimiyetlerine tekrar dönebilmektir. 1997'ye kadar olan süreçte Türk üniversitelerine Şeriatçı düzenin hakim olduğunu söyleyebiliriz. Şeriatçılar şimdiki acil planlarıyla bu statükoya dönmek istemektedirler.

Çünkü üniversitede Şeriatçı hakimiyetinin kırılması süreci aynı zamanda şeriatçının toplumsal alandaki meşruiyetinin de kırıldığı bir süreç oldu. Şeriatçıların marjinalleşmesinde üniversitelerde tekrar Atatürkçü politikaların uygulanması büyük etkide bulundu.

Üniversite Şeriatçı için yalnızca bir kamusal alan değil, Şeriatçının toplumsal meşruiyetinin de kabul edildiği bir alan olmuştu. Atatürk'ün kurduğu Türk üniversitelerinde Şeriatçıya varlık alanı tanınması ise olanaksız. Atatürk'ün kurduğu üniversiteler bizzat çağdaş ulusal değerlerin örgütlendiği alan olarak Şeriatçının toplumsal varlığının karşısında yer alan kurumlardı.

Üniversite toplumsal alana ait tüm konularda bilginin gerçekleştiği

kurum olarak toplumsal meşruiyetin de üretildiği alandır. Türbanın, yani şeriatın buraya girememesi tüm toplum açısından anlam taşımaktadır.

Atatürkçü üniversitenin yıkılmasında 12 Eylül ve YÖK

Zaten tartışma da bu noktada bir YÖK tartışması haline geliyor. Çünkü Atatürkçü üniversite anlayışının temellerinin dinamitlenmesinde 12 Eylül YÖK'ünün belirleyici önemi var.

Üniversiteler 80 sonrası şeriat düzeninin hakim olduğu alanlar haline geldiyse bunda sorumluluk 12 Eylül'ün YÖK'ündedir. Şimdi ise Şeriatçılar YÖK'e karşı cephenin başını çekiyorsa, bu YÖK'ün 12 Eylül çizgisinden farklı bir yerde duruyor olmasından dolayıdır.

12 Eylül sonrası üniversiteleriyle ilgili en önemli tartışma "üniversiteden Darülfünun'a dönüş" olarak ifade ediliyordu. Toplumsal alanda büyük etkinliği olan çağdaş Türk üniversitesinin yerine, inisiyatifi elinden alınmış ve Şeriatçı kadrolaşmaya teslim edilmiş bir Darülfünun bırakılıyordu.

O zamanın YÖK karşıtı direnişlerinde önemli bir slogan haline gelen "Darülfünun'a dönüş" formülü gerçekleri ortaya koyuyordu. Atatürk Cumhuriyeti'nin çağdaş üniversiteleri terk edilip yerine gerici üniversite koyulacaktı.

İlerleyen yıllarda gerçekten de öyle oldu. Üniversiteler Darülfünun'u da aşarak içinde cüppelilerin doluştuğu medreselere dönüştürüldü.

Eski YÖK'çüler bugün neden YÖK'e karşı?

Bugün şeriatçı Acil Eylem Planı'nın eski YÖK Başkanı İhsan Doğramacı tarafından desteklenmesi de 12 Eylül'ün bu gerçeğinin bir sonucudur.

Eski YÖK otoritesi Doğramacı, bugün doğrudan hükümetin planını desteklemektedir ve üniversitelerdeki eski statükonun asıl temsilcisi de odur.

YÖK'ün son yıllarda girdiği üniversitelerde Atatürkçülüğe dönüş çizgisi Doğramacı'yı rahatsız etmektedir, çünkü üniversitedeki şeriatçı statükonun yaratıcısı odur.

YÖK tartışmalarında ifade edilen, YÖK'ün asla değişmeyeceği fikri burada tartışılmalıdır. Doğramacı'nın girdiği YÖK karşıtı pozisyon bir sorgulama yapmayı gerekli kılıyor. Hangisi değişmiştir? Doğramacı mı, şeriatçılar mı, YÖK'ün üniversitelerde aldığı rol mü? Liberal solun, şeriatçıların demokrasiyle birlikte yaşamasını öğrendikleri yönünde bir fikre sahip olduğunu biliyoruz. Peki Doğramacı üniversite ile birlikte yaşamasını öğrenmiş olabilir mi?

Doğramacı YÖK'e karşı çıkarak özerk bir üniversite mi istemektedir? Doğramacı 12 Eylül otoritesi yerine hükümet otoritesi ikame ederek üniversitede gerici statükonun korunabileceğini düşünmektedir o kadar. Diğer yandan bugün YÖK'ün ardında bir 12 Eylül kalmamıştır. Ordu da bambaşka bir pozisyondadır.

Doğramacıdansa YÖK'ün Atatürk'ün kurduğu çağdaş üniversite karşısında aldığı pozisyonun değiştiğini kabul etmek daha bilimseldir.

Şeriatçı liberal sol ittifakı da 12 Eylül'le başladı

Şeriatçı hükümete eski YÖK'çüler destek olurken, bir diğer destek de liberal sol aydınlardan geldi.

Türban eylemlerinden beri şeriatçılarla-liberal solun somut bir eylem ortaklığı da vardı. Ancak Şeriatçılarla liberal sol arasındaki fikirsel yakınlaşma 12 Eylül'ün hemen sonrasında başladı.

12 Eylül YÖK'üne karşı çıkarken bunu "Darülfünun'a dönüş" olarak niteleyenlerin aksine, liberal sol 1933 Reformu'nun da üniversitelere müdahale ettiğini söyleyerek bu reforma karşı çıkıyordu. Ayrıca Darülfünun hocalarının üniversiteden uzaklaştırılmaları konusunda da "özerklik", üniversitenin dokunulmazlığı olarak ifade edildi.

Bunlar Darülfünun'un gerici niteliğini görmezden gelerek Atatürk'ün üniversite reformuna karşı çıkmaktaydılar.

Bu politikanın sonucu ise 90'lardan beri hükümetlerin üniversitelere ve YÖK'e her türlü müdahalesine destek çıkmak oldu.

MHP'nin YÖK'e müdahalesinde utangaç kalan liberal-sol aydınlar, şimdi Şeriatçılar YÖK'e saldırırken açıktan destek olmaktalar. Şeriatçılarla ortak olan Kemalizm düşmanlığı bu sonuca yol açmaktadır.

Yani YÖK'e karşı çıkmak olarak nitelendirilen üniversite özerkliği politikasının yegane sonucu, YÖK yerine hükümet otoritesinin ikamesi oldu. Atatürk'ün üniversite reformunun yerine ise 12 Eylül'ün "Darülfünun'a dönüş" ve AKP'nin Acil Eylem Planı kondu.

YÖK'ten özerklik, hükümete bağlılık

YÖK Karşıtı cephenin, YÖK'ten özerklik, hükümete bağlılık formülüne karşı YÖK ve üniversite rektörleri de üniversite tarihinin en özerk çıkışını gerçekleştirdiler.

Acil Eylem Planı sonrasında hükümetin yalnızca üniversite politikasını değil aynı zamanda Kıbrıs politikasını da eleştiren YÖK Başkanı Kemal Gürüz ve üniversite rektörleri, üniversitede molla düzenine hayır diyerek 12 Eylül statükosuna ciddi bir tavır almış oldular.

Bu, YÖK'ün 12 Eylül düzeninden ciddi bir kopuş içinde olduğunu

göstermektedir. Ordu'nun Kıbrıs politikasını eleştiren Kenan Evren ve YÖK'ün üniversite politikasını eleştiren İhsan Doğramacı. Bunların şeriatçı AKP ile biraraya gelmesi. Yalnızca tesadüf mü?

Bu tavrın hükümet karşıtı niteliği düşünülürse 1960'tan sonra üniversitenin hükümete verdiği en büyük tepki olduğunu görüyoruz.

Bu özerk tavır karşısında ise liberal-sol yazarların bir kısmı hükümetin Kıbrıs politikasını sorgulamak senin ne haddine diyerek YÖK'e saldırdılar.

Sorun artık açıktır. Siyaset mi üniversite üzerinde etkili olsun. Yoksa üniversite tekrar Atatürk'ün kurduğu üniversite olarak Cumhuriyet'in temel kurumlarından biri haline mi gelsin?

YÖK konusunda 12 Eylülcüler cephesiyle Atatürkçüler karşı karşıya gelmektedir. Atatürksüz bir üniversite düşleyenler ise 12 Eylül'ün üniversite projesine katılmak zorunda kalmaktadırlar.

Atatürk'ün üniversitesine dönüş fırsatı

YÖK'ün ve istisnasız tüm üniversite rektörlerinin birlikte hükümete karşı aldıkları tavır, Atatürk'ün kurduğu çağdaş üniversite yapısına dönüş için fırsat yaratmaktadır. Hükümete karşı alınmış bu özerk tepki, tüm üniversite bileşenlerinden, öğretim üyeleri ve öğrencilerinden de büyük destek almaktadır.

Bu tavrı Atatürkçü üniversite yapısını doğru kavramak, 12 Eylül'ün üniversite düzeninden de tümden bir kopuş sağlamak için değerlendirilmesi gerekmekte.

1933'te Atatürk'ün müdahalesiyle yaratılan üniversite çağdaş kamusal alanın oluşturulmasında belirleyici öneme sahip. Bu niteliğiyle Atatürkçü ünivesite Türkiye'de ilericiliğin de temel kaynağı olma özelliğindedir.

Atatürk'ün ölümünden sonra siyasetin üniversiteye her müdahalesi gericilik yönünde olmuştu. Hükümetler üniversitenin Atatürkçülük konusundaki hassasiyetinin karşısına sürekli müdahaleyle çıktılar ve üniversiteyi çeşitli şekillerde kontrol etmeye çalıştılar.

Hükümetlerin üniversiteleri yıkım programı, üniversiteleri kaynaktan yoksun bırakma politikaları üniversitelerimizin bugünkü yetersizliklerinde baş rolü oynamaktadır. Hükümetlerin elindeki kaynaklar üniversiteleri teslim almak doğrultusunda kullanılmaktadır.

Özerklik adı altında üniversitelerin bu gerici politikalara alet edilmesine karşı çıkmak gerekmektedir. Üniversiteyi gerici siyaset kurumundan koruyan etkin bir kuruma her zaman ihtiyaç vardır. Bu kurum üniversitelerarası kurula indirgenmiş bir YÖK olamaz. Hiçbir üniversitede kendi yapısıyla siyasetin gerici müdahalesi karşısında ayakta kalamaz. Onun için

Atatürkçü ve etkin bir YÖK mutlaka korunmalıdır.

Çağdaş Türk üniversitelerini tehdit eden Darülfünun'a dönüş ve üniversitelerde şeriatçı düzen kurma özlemlerine direnilmeden toplum yapısı içinde etkin bir üniversite düşünülemez.

(TÜRKSOLU, sayı 21, 13 Ocak 2003)

Türk eğitim sistemine molla kuşatması

AKP hükümetinin iktidara gelir gelmez hazırladığı ve uygulamak üzere harekete geçtiği Acil Eylem Planı ile birlikte Türk eğitim sistemi yeniden bir molla kuşatması ile karşı karşıya. Gerek ortaöğretimde, gerekse üniversitelerimizde 28 Şubat'tan önce yaşadığımız sarıklı-cübbeli günleri geri getirmek için atılmış en önemli adımdır bu plan.

Büyük bir reform, demokratikleşme adımı gibi sunulmak istenen plan, başka YÖK olmak üzere tüm üniversite rektörlerinin ve eğitimci örgütlerinin büyük tepkisi ile karşılaşınca duraksamak zorunda kalan hükümet, bu planı kamuoyunda tartıştırıyormuş gibi yaparak uygulamaya geçirmek istiyor.

İmamı Ankara İl Milli Eğitim Müdürü yaptılar

Hükümetin eğitim alanındaki Acil Eylem Planı'na damgasını vuran temel konunun kadrolaşma olduğu görülmekte.

Daha plan açıklanmadan Milli Eğitim'e bağlı 1041 müdür, yayınlanan bir genelgeyle görevden alındı. Elbette şimdi sıradaki işlem bunların yerine AKP'lilerin atanmasıdır. Ancak bu atamalar her yeni hükümet döne-

minde rastladığımız türden, bir partilinin yerine başka bir partilinin atanması işlemi değil. Yapılan atamalar tamamen ideolojik niteliklidir.

Bu atamalar sırasında Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü'ne Murat Bey Balta isimli bir imam getirildi. Bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin başkentinde bir imam, İl Milli Eğitim Müdürü yapılıyorsa, yarın Milli Eğitim Bakanı'nın eline diploma verilmiş bir imam olmayacağını kim garantileyebilir? Zaten yapılmak istenen tam da budur. Milli Eğitim'e bir molla düzeni getirilmek istenmektedir.

AKP'nin Milli Eğitim Bakanlığı konusundaki tercihleri, eğitim konusunda gerici kadrolaşmaya yönelik ideolojik tutumlarını bırakmayacaklarını ortaya koyuyor. AKP'nin Milli Eğitim Bakanlığı için ilk tercihi, daha önce Kırıkkale Üniversitesi rektörüyken şeriatçı kadrolaşmaya gittiği için YÖK tarafından açığa alınan Beşir Atalay'dı. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in reddiyle görev Erkan Mumcu'ya kaldı.

Ancak Erkan Mumcu da farklı bir kişilik değil. O da "eski" bir şeriatçı. Eğitimle olan en yakın ilişkisi ise, yazarlığını ve yazı kurulu üyeliğini yaptığı şeriatçı dergilerdi. ANAP'tayken de Turizm Bakanı olmasına karşın üniversiteler üzerinde türban siyaseti yapmaya devam ediyordu.

Tüm bunlardan açıkça ortaya çıkacağı gibi AKP her şeriatçı hareketin yaptığı gibi, eğitimde kadrolaşmaya özel bir önem vermektedir. Acil Eylem Planı'nın esas doğrultusu da budur.

Ankara Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi bölünecek!

AKP'nin Acil Eylem Planı'ndaki en cüretli iş ise Türkiye'nin en köklü üniversitelerini bölme planıdır. Üniversiteleri bölme planı, AKP'nin şeriatçı kadrolaşma için ne kadar gözünü kararttığını gösteriyor.

Bizzat Atatürk tarafından kurulan ve üniversiter kurumlaşmasını tamamlayabilmiş az sayıdaki üniversitemiz bölünerek, şeriatçı kadrolaşmaya uygun "yüksekokullar" haline getirilecek.

İstanbul Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi doğrudan Atatürk'ün müdahalesiyle kurumlaşmalarını tamamlamış üniversitelerdi. Sağlıktan hukuka, ziraatten mimarlığa, arkeolojiden edebiyata ülkenin her ihtiyacına yönelik, öğrenciyi evrensel bir çerçevede yetiştirmekti amaç. Şimdi ise bu köklü üniversiteler "ihtisaslaşma" adı altında parçalanarak her birinin başında şeriatçı bir müdürün ve kadroların bulunduğu yüksekokullara dönüştürülecek.

Dünyanın en köklü üniversiteleri disiplinlerarası iletişimi üniversiter eğitimde temel kabul etmektedir. Yüksekokulla üniversiteyi ayıran da temelde budur. Farklı alanlardaki eğitim, üniversite mantığı içinde evrensel bir bütünlüğe ulaşır. Oysa molla zihniyetinin bunu anlamasına

imkan bulunmuyor.

Bu zihniyetin tek düşündüğü 28 Şubat süreci sonrasında kesintiye uğrayan kadrolaşmalarını tamamlamak ve büyük ölçüde tasfiye oldukları üniversitelere tekrar dönebilmektir. Bu uygulamada esas hedef türban genelgesini kararlılıkla uygulayarak şeriatçıları hezimete uğratan üniversitelerimizi parçalayıp hizaya getirmektir. En başta da bu üniversitelerin direncini kırarak, türbanı üniversitelere adım adım tekrar sokmak istemektedirler.

Üniversitelerde kadrolaşmak konusunda AKP'nin attığı bir diğer adım, El Ezher gibi yurtdışı şeriatçı üniversitelere denklik statüsü vererek oradan gelecek kadronun yolunu açmaktır.

ÖSYM'yi ele geçirme planı

Acil Eylem Planı'nın ÖSYM konusunda getirdiği düzenlemeler de mollanın aynı amacından kaynaklanmaktadır. ÖSYM aracılığıyla tüm kamu kuruluşlarına yerleştirilecek personelin kontrol altında tutulması mümkündür.

ÖSYM'nin şeriatçı hükümet tarafından ele geçirilmesi, üniversitelerimiz açısından da çok ciddi bir tehlike oluşturmaktadır. Şeriatçılar 28 Şubat sürecinde İmam Hatip'lere vurulan darbe sonucu üniversitelere eskisi kadar çok öğrenci sokamaz olmuşlardı. İşte ÖSYM'nin şeriatçı hükümetin eline geçmesine varacak yeni düzenleme, sınav sistemine doğrudan müdahale edilerek İmam Hatiplilerin ve şeriatçıların üniversitelere girmesiyle sonuçlanacaktır.

ÖSYM'nin özerkleştirme bahanesiyle YÖK'ten alınıp hükümete bağlanması geri dönülmesi olanaksız sonuçlar yaratacaktır.

AKP 8 yıllık eğitime karşı

Acil Eylem Planı'nın üniversiteler dışındaki en önemli ayağını ise 8 yıllık zorunlu kesintisiz eğitim konusundaki politikaları oluşturuyor. Bilindiği gibi "8 Yıllık Eğitim" 28 Şubat sürecinde iktidarların savsaklamalarına karşılık, Ordu'nun baskısıyla hayata geçirilebilen ve şeriatçıların belini büken bir uygulama oldu.

Geçen 5 yıllık uygulamada, 8 yıllık zorunlu kesintisiz eğitim, halkın büyük fedakârlıklarıyla ve hükümetlerin iradesine karşı Atatürkçü kuvvetlerin mücadelesiyle hayata geçirilebildi.

3 Kasım seçimleri sonrası ise şeriaçı basının "28 Şubat'ın intikamını alacağız" çığlıkları arasında 8 yıla karşı tekrar bir kampanya başlatıldı.

Bu çerçevede AKP hükümeti 8 yılı baltalamak, İmam Hatipleri tekrar eski misyonlarına kavuşturmak amacıyla Acil Eylem Planı'nı devreye

sokuyor. Ortaya sürülen 5+3 formülü, yeni değil, 28 Şubat sürecinde Refah Partisi'nin öne sürdüklerinin bir benzeri. Sözde meslek eğitimine yöneltme amacıyla 6. sınıftan itibaren seçmeli dersler yoluyla tekrar din eğitimi içeren müfredat devreye sokuluyor. 8 yıllık eğitimden geri dönüş ise aynı zamanda Türkiye'nin şeriat düzenine doğru yönelmesi anlamına geliyor.

Üniversiteler Şeriat düzeni ne demek iyi biliyor

Türkiye 28 Şubat öncesinde şeriat rejiminin kapısından döndü. Ancak bu, Türkiye'nin şeriatçıları ve onların molla rejimini tanımadıkları anlamına gelmiyor. Hele üniversitelerimiz öğretim üyesiyle, öğrencisiyle, yöneticisiyle şeriat tehdidinin ne anlama geldiğini iyi biliyor.

Çok değil sadece birkaç yıl önceki üniversitelerle, bugünkileri kıyaslamak bile şeriatçıların bahsettikleri "özgür üniversite"nin ne olduğunu bize gösteriyor. İstanbul'un göbeğinde okullarda sarık ve cüppeyle dolaşıldığını, oruç tutmayanların satırlarla "cezalandırıldığını", her 10 Kasım'da Atatürk'e küfürler eden afişlerin asıldığını, okullara Atatürk posteri asmanın bile imkansız olduğunu, öğretim üyelerinin tehdit edildiğini üniversiteliler unuttu mu? İstanbul'da böyleyken Anadolu'da durum neydi? Yüzlerine kezzap atılan kız arkadaşlarımızı unuttuk mu?

Üniversitelere imam hatipli akını devam etseydi, türbanlılar rahatça üniversiteye girebilseydi, türban eylemlerine karşı idari tedbir alınmasaydı, üniversitelerde özgürce konuşmak daha ne kadar mümkün olacaktı?

Şeriatçı terör örgütleri, üniversitelerimizde büyük bir hakimiyet kurmuşlardı. Bu hakimiyetin temelinde ise başından sonuna kadar Atatürkçülükten uzaklaştırılmış eğitim sistemi yatmaktaydı. Her yıl üniversiteye yeni girenlerin %30'a varan önemli bir kısmı İmam Hatip Lisesi mezunu oluyordu. Diğer yandan şeriatçı vakıfların, dershanelerin ve birçok bölgedc öğrencilerin üzerinde doğrudan kurulan basıkı sonucu öğrenci daha üniversiteye gelmeden şeriatçı militan haline dönüştürülüyordu.

Türban şeriatçı terörün sancağı

Ancak Ordu'nun Atatürkçülük yönündeki müdahalesi sonucu şeriatçı örgütler bir anda bu güçlerini kaybetmeye başladılar. O andan itibaren de "türban sorunu"nun şeriatçılar için ne anlama geldiğini biliyoruz. Türban, şeriatçılar için Atatürkçü laik cumhuriyete karşı bir başkaldırı bayrağı haline gelmişti. Onlar toplum üzerindeki gerici hakimiyetlerini bu simge üzerinden kurmaktaydılar. Türban eylemlerinin tümünde "örtümüz sancağımızdır" sloganları atılıyordu.

Yüksek Öğretim Kurumu'nun laiklik konusunda aldığı ısrarlı ve hassas tutum, giderek türbanı üniversitelerden uzaklaştırdıkça gerçekten şeriatçıların üniversitelerimiz üzerindeki hakimiyetleri de kırılmış oldu. Şeriatçılara karşı ısrarlı bir mücadelenin yürütüldüğü bu bir kaç yıl üniversiteler içinde giderek bir barış ortamı yarattı, daha demokratik bir üniversiteye doğru adımların atılmasını kolaylaştırdı.

Artık şeriatçıların tüm desteklerini yitirdiği, ailelerin bile çocuklarına ille de eğitimlerine devam etmek yönünde telkinde bulunduğu bir döneme girilmişti. Şeriatçı provokasyonlar başta Anadolu'da olmak üzere bir çok üniversitemizde devam etti. Ancak giderek azalarak ve etkisi zayıflayarak.

Bu süreçte eskinin eli satırlı militanı da daha demokratik görünen eylemlere girişmek zorunda kalacaktır. Hatta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuracaklar, eylemlerinde Türkiye'yi Avrupa'ya şikayet eden İngilizce pankartlar da yer alacaktır. AKP de şeriatçıların bu yeni stratejisinin siyaset düzlemindeki temsilcisidir.

Şeriatçı statükoya geri dönüş kabul edilemez

İşte AKP'nin Acil Eylem Planı da üniversitelerimizde şeriatçıların eski hakim konumlarına kavuşmaları için hazırlanmış, güleryüzlü bir programdır. Bu planda şeriat tehdidinin olduğunu görmek için, bunların ille de "örtümüz sancağımızdır", ya da "şeriat isterük" sloganları atmaları gerekmez. Program tüm ayrıntıları itibarı ile, 28 Şubat öncesi statükoya dönmek içindir.

Acil Eylem Planı'nın tam da bu şeriatçı statükocu niyetinden ötürü, Milli Eğitim Bakanı ağzından statüko lafını düşürmüyor, planın "devrimci" olduğunu söylüyor, hatta medrese kafasına karşı mücadele ettiğini bile söylüyor.

Oysa plan, üniversitelerde son birkaç yıldır yaşanan Atatürkçü, çağdaş, bilimsel gelişmeleri durdurmak ve eski statükoya geri dönmek için yapılmış bir plandır. Görünürde plan statükoculara çatarken, aslında Kırıkkale Üniversitesi'nin şeriatçı rektöründe olduğu gibi koltuklarına geri dönmek isteyen şeriatçı kadronun statükosunu yansıtmaktadır. Bu statüko üniversitelerde acıyla yaşadığımız şeriat düzenidir.

Planın bu statükocu tavrı 8 yıllık eğitimde de göze çarpmaktadır. Türk eğitim sistemi eğitim bütçesinin düşüklüğünden ve üniversitelere yapılan siyasi ambargodan kaynaklanan derin bunalımlar içindeyken, Milli Eğitim Bakanı, Milli Eğitimimizde son elli yılda atılmış tek ileri ve olumlu adıma saldırmaktadır.

AKP hükümette, şeriatçılar meydanda yalnızdırlar

Acil Eylem Planı'nın tüm bu karşıdevrimci niteliğine ve bu planı hazırlayan AKP hükümetinin Meclis'te Anayasa'yı değiştirecek güçte bulunmasına rağmen, gerçekte şeriatçıların ciddi bir krize girdikleri gözden kaçırılmamalıdır.

AKP hükümeti ve şeriatçılar bu planı uygulama niyetlerinde yalnızdırlar. Hükümet tüm politikalarında Türk devletinin köklü geleneğini yansıtan kurumlarıyla çatışma içerisine girmiştir. YÖK Başkanı Kemal Gürüz, Milli Eğitim Bakanı'na Acil Eylem Planı'nı geri çekmesini isterken, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer AKP'nin türban dayatmasını kamusal alan olduğunu belirterek kabul edilemez bulmuş, Ordu ise Başbakan Gül'e verdiği brifingde 28 Şubat Kararları'nın eksiksiz uygulanmasını, kılık kıyafet yönetmeliğine dokunulmamasını istedi.

Bir diğer nokta ise yıllardır süren şeriatçı eylemlerin, giderek marjinalleşmekten kurtulamamış olmasıdır. Eylemlere başlarken onbinlerce türbanlı el ele tutuştuğunda bile onların Atatürk Cumhuriyeti'nden vazgeçmeyecek Türk halkı karşısında yapayalnız oldukları ortadaydı. Her geçen gün şeriatçıların daha da marjinalleştiklerini gösterdi. En sonunda ise makyajlarını tazeleyerek, yenilikçilik imajıyla karşımıza çıkmak zorunda kalmışlardı. Şimdi hükümetin kışkırtmasıyla yaşanabilecek gelişmeler de şeriatçılar açısından yalnızlıkla ve bunalımla sonuçlanacaktır.

Üniversite direniyor!

Şeriatçı Acil Eylem Planı karşısında başta YÖK olmak üzere üniversitelerin gösterdiği tepki ise büyük önem taşıyor. Türkiye tarihinde hükümet karşısında üniversitelerin bu ölçüde özerk tavır aldıkları bir dönem daha olmuştu. O da 1960'ta Menderes diktatörlüğüne karşı olmuştu. Bu bakımdan üniversitelerimizin aldığı bu tavır AKP hükümetinin geleceğiyle ilgili önemli ipuçarı veriyor.

AKP'nin yükselişi, 3 Kasım seçimlerinden sonra medyada Menderes ve Özal'ın yükselişine benzetilmişti. Benzetme gerçekten de yerindedir. Nitekim AKP hükümeti de seçimlerin hemen sonrasında meydanın tek hakimi pozisyonunda devlet kurumlarıyla ve halkla karşı karşıya gelmekten kaçınmamaktadır. Bu gidişin sonu ise şimdiden belli olmuştur. Üniversiteler Türkiye tarihinde bir kez daha Atatürk'ün bıraktığı "Cumhuriyet Emaneti"ne sahip çıkmak konusunda ne kadar belirleyici olduklarını göstereceklerdir.

Acil Eylem Planı karşısında YÖK Başkanı Kemal Gürüz'ün yaptığı çıkış ve ardından rektörlerin açıklamaları, siyaset kurumu karşısında üniversite özerkliğinin bir manifestosudur aslında. Üniversiteler eğitici

görevlerini hükümete tarih dersi verecek kadar yerine getirmektedirler.

Üniversite'nin bu tepkisi ise AKP hükümetinde ilk ciddi bunalımı yaratmıştır. YÖK Başkanı'nın açıklamalarının hemen ardından toplanan AKP grup toplantısında Erkan Mumcu neden YÖK'ün çıkışına gerekli yanıtı veremediği konusunda eleştirilmekteydi. Mumcu ise buna "Filmlerde katil önceden gösterilmez, biraz bekleyin." yanıtını vermiştir.

Bu açıklama ise eskinin şeriatçı militanı Mumcu'nun siyaset düzeyini gayet iyi ortaya koymaktadır. Bir cinayet işlenmiştir ya da işlenecektir ve Mumcu bunun katilini iyi bilmektedir. Laik cumhuriyete karşı bugüne kadar işlenen cinayetlerin katilini Erkan Mumcu bilmektedir.

Üniversitenin bu direnişi sürecek ve AKP hükümetinin gerçek yüzünü her geçen gün daha fazla ortaya koyacaktır. Bu direniş, 1960'tan sonraki en büyük direnişitir. Bu direnişe Anadolu'daki üniversitelerin de katıldığını düşünürsek kapsamı çok daha geniştir.

Türk Yükseköğretiminin kurucusu Atatürk'tür

AKP Hükümeti ise bu direnişe karşı YÖK üzerinden bir manipülasyon kampanyası başlattı. YÖK'ün üniversiteler üzerinde baskı oluşturduğu, ve 12 Eylül'e dayandığı gibi bir propaganda yürütüldü. Acil Eylem Planı'nda da bu anlayış Yüksek Öğretim Kurumu'nun sadece Üniversitelererası Kurula dönüştürülerek etkisini kırmak şeklinde yansıyordu.

Hükümet şimdi bu çerçevede bir kampanyayı medya ve çeşitli kurumlar aracılığıyla yürütüyor. Oysa Hükümet'in YÖK'ü hedef göstererek aşmaya çalıştığı gerçek, Türk Yükseköğretim kurumlarının Atatürk tarafından kurulduğu gerçeğidir.

Herkes biliyor ki, YÖK'ün bugün Acil Eylem Planı karşısında aldığı tavır 12 Eylül rejimiminin tavrından kaynaklanmıyor. Herkes biliyor ki 12 Eylül rejiminin üniversitelere karşı aldığı tavır başkaydı. 12 Eylül'de Atatürk'ün üniversiteleri hedef alınmıştı, şimdi ise direnen Atatürk'ün üniversiteleridir.

YÖK'ün ve üniversitelerin bugün aldığı tavır bizzat Atatürk'ten kaynaklanmaktadır. Bu tavır Türk devletinin varlığında Atatürk'ün attığı sağlam temellerden kaynaklanmaktadır. AKP'nin sözde özgürlük sloganlarıyla üniversitelerde yıkmak istediği temel 12 Eylül değil Atatürk'tür. Yoksa tüm şeriatçılar, 12 Eylül ile pek de güzel birlikte yaşayabildiklerini göstermişlerdi.

Bugün üniversiteler üzerinde YÖK'ün düzenleyiciliğini "özerklik" sloganıyla reddederek, Hükümet'in üniversitelere müdahalesine destek olan zihniyeti ise anlamak mümkün değildir. Dünyanın hiçbir yerinde hükümetlere bağımlı bir özerklik olamaz. Bugün hükümet karşısında

üniversite özerkliğini aldığı fiili tavırla YÖK göstermektedir.

YÖK'ün ve rektörlerin hükümete karşı çıkarken, Kıbrıs konusunda tavrını açıklaması da belli bir kesimin tepkisini çekmiştir. Onlar hükümet politikasından ayrı bir üniversite düşüncesine tahammül edememektedirler. Ve üniversitenin tavrı Atatürkçülük'ten kaynaklanıyorsa hiç tahammül edemezler. Tavırları bu gerçeğin açık kanıtı olmuştur.

Türk üniversitelerinin Atatürkçü gerçeği her aşamada hükümetin karşısına çıkacaktır. Bu gerçeği üniversitelere yapılmış hiçbir müdahale değiştirememiştir. Bu gerçek tüm kurum ve kuruluşlar mücadeleden vazgeçtiğinde bile Atatürk gençliğinin damarlarında akmaktadır.

Molla Düzeni'ne karşı çıkalım

Artık hepimize düşen, üniversitelerde ve milli eğitimde yeniden bir molla düzeni getirme çabalarına karşı, öğrencisinden öğretim üyesine, rektöründen Yükseköğretim Kurumu'na gelişecek bu "özerk" direnişe katılmaktır.

Tarihine, kökenine sahip çıkmayan bir üniversite düşünülemez.

Atatürk'e sahip çıkmayan bir Türk üniversitesi düşünülemez.

Hep birlikte veya tek tek, hükümetin üniversiteler ve milli eğitim sistemimiz üzerindeki oyunlarına karşı çıkalım!

Türkiye nasıl çağdaşlaşır?

Niyazi Berkes'in büyük yapıtı "Türkiye'de Çağdaşlaşma"nın 3. baskısı Yapı Kredi Yayınları tarafından yayınlandı. "Türkiye'de Çağdaşlaşma"nın ilk baskısı Cumhuriyet'in doğuşunun 50. yıldönümünün kutlandığı 1973 yılında yapılmıştı. Berkes yapıtını "Cumhuriyet'in doğuşu yıllarının kuşağından gelen bir kişi olarak o yıldönümünün kutlanmasına böyle bir araştırma ile katkıda bulunmak yazı ve öğretim yaşamımın en doğal, en mutlu göreviydi" sözleriyle sunuyordu. "Türkiye'de Çağdaşlaşma" gerçekten de Berkes'in Cumhuriyet bayrağını kendisinden sonra gelen kuşaklara taşıdığı, Cumhuriyet tarihinin en önemli eserlerinden biri.

Din-devlet ilişkileri çerçevesinde Türkiye'de çağdaşlaşma sorunu

Türkiye'de çağdaşlaşma sorunu, Niyazi Berkes'in bu yapıtını hazırladığı zaman olduğu gibi bugün de din-devlet ilişkileri etrafında tartışılıyor. Laiklik kavramı da, şeriatçı hareketin her geçen gün güçlenmesiyle Türk siyasetinin üzerinde en çok durulan kavramı haline geldi.

"Türkiye'de Çağdaşlaşma" da, 1700'lü yıllardan başlayarak 1928'e kadar tarihsel süreci din-devlet ilişkileri etrafında yoğunlaşarak takip

ediyor. Bu yüzden Berkes'in yapıtı bugünkü toplumsal ve siyasal mücadelede büyük önem taşıyan laiklik sorununun aydınlatılması açısından ayrı bir önem taşıyor.

Berkes'in en başta din-toplum-devlet ilişkileri açısından sorunu yüzeysellikten kurtardığını söyleyebiliriz. Bugünkü tartışmalara baktığımızda laiklik Batıdan ithal bir kavram olarak sunulurken, şeriatçılık da kendisini gelenekçilik olarak sunmakta.

Berkes'in temel tezi ise Türkiye tarihinde hiçbir zaman Batı tipi bir toplum yapısının ve dolayısıyla din-devlet ilişkisinin kurulmadığı yönünde. Dolayısıyla Berkes laikliğin Batılı aydınlanma şablonu üzerinde anlaşılamayacağını vurguluyor. "Türkiye'de Çağdaşlaşma" hem Batıcıların hem de şeriatçıların temel yanılgılarının ortaklığını kanıtlamaktadır: Batıcılar Türklerin çağdaşlaşmasını Avrupa modeline yerleştirmeye çalıştıkları için yanılmaktadırlar. Şeriatçılar ise laikliğin ve çağdaşlaşmanın Avrupa'ya ait kavramlar olduklarını düşündükleri için.

Berkes tam tersine Batıcılık ve gericiliğin aynı yapının kardeş çocukları olduğunu ortaya koymaktadır. Bunların ikisinin de Osmanlı'nın geleneksel düzeninden farklılaşmak anlamında aynı sürecin parçaları olduğunu ortaya koyar. Doğum tarihlerinin dahi aynı olduğunu gösterir.

Berkes "Türkiye'de Çağdaşlaşma"da 2. Mahmut, Namık Kemal ve 2. Abdülhamit üzerine değerlendirmeleri ile, şeriatçılık ve Batıcılık eğilimlerinin zaman zaman aynı insanlarda bulaşacak kadar birbirine yakınlaştıklarını gösterir. Berkes, 2. Mahmut'u şöyle anlatıyor: "2. Mahmut, bizim belleğimizde, 1826'dan sonraki niteliğiyle, dünyasal bir monark olarak, Batılılaştırıcı bir çağdaşlaşma dönemini açmış kişi olarak kaldığı için, başlangıçta gerici diyebileceğimiz kişileri yanına almış, hatta cihatçı bir halife rolüne girmiş bir kişi olduğunu belirtmek şaşırtıcı olacaktır."

Despotik devlet düzeni

Berkes'in Türkiye'nin çağdaşlaşma sürecini 1700'lere götürmesindeki temel etken de Osmanlı toplum ve devlet yapısı hakkındaki görüşleridir. Yukarıda Berkes'in, Türkiye'nin tarihsel sürecini Batınınkinden ayırdığını belirtmiştik. Berkes'in kitabına bilimsel değerini veren de en başta bu.

Berkes Batılı aydınlanma şablonunu terkederek, Türkiye'nin dinselteokratik bir devlet düzenine sahip olmadığını belirtiyor. Bunun karşısına geleneksel düzeni koyuyor. Geleneksel düzenden kasıt, şeriatçıların savunduğunun aksine, "inan üzerine değil, çıplak güç üzerine kurulu despotik devlet" geleneğini sürdürmektir. Osmanlı bu "saltanat devleti" geleneğinin en ileri götürülmüş biçimiydi Berkes'e göre. İşte Berkes çağdaşlaşmayı da sadece devletin dinsel alandan özerkleşmesi değil, devletin

kutsal sayılan tüm geleneksel alandan uzaklaştırılması olarak koyar.

Bu arada Berkes'in despotik devlet düzenini bilimsel anlamıyla kullandığını belirtmeliyiz. Yoksa Berkes'te bu düzen Doğunun geriliğinin bir kanıtı veya sonucu değildir. Tersine Berkes, İbn-i Haldun'un analizleri ışığında 17. yüzyıla gelene değin, bu düzenin Batı ortaçağına göre ileri bir düzen olduğunu kabul ediyor. Çağdaşlaşma bu düzenin çürümesi ve tarihsel anlamını yitirmesiyle ortaya çıkan bir sorun ona göre.

Batılılaşarak çağdaşlaşma çağdaşlaşma mı?

Bu çerçevede Berkes'in Cumhuriyet öncesi dönem için yaptığı önemli bir tespit, ister Batıya benzeme yanlısı olsun, ister yenileşmeye karşı görünsün bu dönemde Osmanlı'yı kurtarmak için yapılan tüm düzenlemelerin "Batılılaşarak çağdaşlaşma sürecini" kuvvetlendirdiği tespitidir.

Ancak bizce Berkes'in kurduğu tarihsel yapının zayıfladığı ve tutarsızlıklara düştüğü nokta da burada başlıyor. Bizce tespit doğru, ister Batıcı olsun ister gerici Osmanlı'da tüm düzenlemeler bu süreci kuvvetlendirdi. Ama "batılılaşarak çağdaşlaşma", Türkiye'nin çağdaşlaşmasına doğru bir gelişme miydi? Bu sorunun bugün de siyasal mücadele açısından çok önemli olduğu açık. Gerici partiler ve açıkça Batı yanlısı partilerin, Türkiye'nin rejimine yönelik bakışlarındaki paralellik, bu "Batılılaşarak çağdaşlaşma" sürecinden kaynaklanmıyor mu? Gerçek çağdaşlaşma tüm bu sürecin karşıtını yaratmaktan geçmiyor mu?

Berkes'in düşüncesine göre bu "Batılılaşarak çağdaşlaşma" süreci, Türkiye'nin çağdaşlaşması sürecinin içinde yer alıyor. Böylece Berkes, Osmanlı'yı parçalamak, sömürgeleştirmek ve gericileşmek adına karşı çıktığı ve çözümsüzlüklerini gösterdiği tüm şeylere tarihsel süreç eski düzeni değiştirdiği için sahip çıkmış oluyor.

Berkes'i Batıcılardan açık bir netlikle ayıran yan, onun Batının somut olarak sömürgeleştirmeye çalıştığı ulusların karşısında olduğunu görmesidir. Bu Berkes'in yapıtında izlediği metodda da açıklıkla görülür. Berkes çağdaşlaşma doğrultusunda gördüğü her tarihsel adımdan sonra iç ve dış engelleri ayrıca belirtir. Bu dış engeller de özellikle Batılı ülkelerin Türkiye üzerindeki planlarıdır. Berkes'in yapıtı bu anlamda Batılı ülkelerin izlediği sömürgeleştirme siyasetini görmek açısından da önemli.

Ancak Berkes, Batının bu somut durumu karşısında, bir de uygarlık anlamında Batıyı koymaktadır. Berkes "Batı hiç kuşkusuz bugün insaniyetçi ve enternasyonalist değildir; ancak bu, onun ileride böyle olmayacağına kanıt değildir" sözleriyle bu durumu anlatıyor. Berkes'in Batı hakkındaki bu ikili değerlendirmesi onda Batıya rağmen Batılılaşma

fikrine varıyor.

Çağdaşlaşmanın temeli uluslaşma

Buna rağmen Berkes, Atatürk öncesi "çağdaşlaşma" arayışlarının kısırdöngüsünü de açıklıkla göstermektedir. Ona göre Tanzimat ile Osmanlı Devleti arkasında "Avrupa devletlerinin desteği olmadan ayakta duramayacak bir "gölge egemenlik"e dönüşmüştü. Gerek şeriatçılık, gerekse de meşrutiyetçilik bu zeminde doğmaktadır. Berkes'in önemle vurguladığı bir diğer nokta da Osmanlı döneminde çağdaşlaşmanın "ekonomik çağdaşlaşma" yönünün görülmemesidir. Bu da elbette özellikle dış engellerin sonucudur. Gericiliği besleyen en önemli kaynaklardan biri de budur. Batılılaşarak çağdaşlaşma, ülkenin sömürgeleşmesi, halkın yoksullaşmasıyla beraber gitmektedir.

Berkes'e göre Osmanlı düzeninin bu çelişkilerini en iyi kavrayan Atatürk olmuştur.

Atatürk "tam bağımsızlık yoluyla çağdaşlaşma" devrimiyle Batı egemenliğinin yarattığı tüm bu sürecin karşısında farklı bir uluslaşma süreci başlatmıştır. Bu noktadan sonra Türkiye'de çağdaşlaşmanın adı Türk milliyetçiliği olmuştur. Berkes, Atatürk öncesi dönemin çağdaşlaşma anlayışına eleştirisini, uluslaşmadan çağdaşlaşmanın imkansızlığının görülemeyişine dayar. Atatürk bu kavrayışıyla önemli bir çıkış noktası olmuştur.

Bugün Türkiye'de çağdaşlaşmanın özellikle din-devlet ilişkileri etrafında tartışıldığını, Niyazi Berkes'in de soruna bu merkezde yaklaştığını söylemiştik. Ancak Berkes'in yapıtı ve uyarıları gösteriyor ki Türkiye'de çağdaşlaşmanın temel sorunu bu eksende değil, tam da uluslaşma ekseninde alınmalıdır. Ancak böyle yapıldığı takdirde Atatürk'ün kurduğu tam bağımsızlık ve çağdaşlaşma ilişkisi kurulabilecektir. Aksi tartışma, Batı tipi bir laiklik anlayışıyla yapılmaktadır. Bu da çağdaşlaşma adına ulusal sorunu görmezden geldiği için gerici tepkiyi kuvvetlendirmektedir.

Niyazi Berkes kitabı sunarken tüm bu süreci tahlil etmenin kendisini "devrim kavramının yüzeylikten kurtarılması zorunluluğunu kavramaya" götürdüğünü belirtiyor. Gerçekten de yeni baskısını sevinçle karşıladığımız "Türkiye'de Çağdaşlaşma" Türk devriminin niteliğinin anlaşılması açısından büyük önem taşıyan bir yapıt.

(TÜRKSOLU, sayı 17, 18 Kasım 2002)

BÖLÜM IV

Türkiye'nin Ulusal Güvenliği ve Vatan Savunması

"Müttefik" kuşatması altında
Ulusal güvenlik stratejisi

I- GİRİŞ

50 yıllık NATO sürecinin sonu

ABD'nin Irak'a saldırısı ile birlikte, Türkiye'nin benzer bir saldırı karşısında kendisini savunma olanaklarına sahip olup olmadığı düşünülmeye başlandı. Çünkü, Kuzey Irak konusunda ABD, Türkiye'yi doğrudan tehdit ediyordu.

Tabii bu noktaya 50 yıllık NATO süreci sonunda gelinmiştir ve bu sürecin sonunda Türkiye'nin güvenlik imkanları büyük ölçüde zedelenmiştir. 50 yıllık ABD hegemonyası ve NATO sürecinin sonunda, NATO çıkarları uğruna gerçekler yitirilirken, Türkiye güvenlik inisiyatifini büyük ölçüde kaybetmiştir.

50 yıl içinde NATO'ya ve ABD'ye rağmen, Ege ordusu gibi, Kıbrıs çıkartması gibi, Kuzey Irak'taki varlığımız gibi önemli güvenlik politikaları ve uygulamaları gerçekleştirilmiş olsa da Türkiye güvenliği açısından her geçen gün daha elverişsiz bir duruma girmiştir.

Bugün içinden geçilen kritik dönemde de Türkiye'nin "kötü ile en kötüsü arasında" bir tercihe zorlanması bu güvenlik anlayışının sonucudur. Türkiye, kendi iradesiyle oluşacak bir iyiyi ısrarla görmezden gelmekte. Bunun nedeni, Türkiye'nin kendi iradesini başka kuvvetlerin hareketlerine endeksleyerek inisiyatifini kaybetmesidir. Halbuki Türkiye için Türkiye dışında iyi bir seçenek

üretilemeyeceği açıktır.

Bu yüzden acilen, Batı ittifakına ve NATO konseptlerine uygunluğu bir kenara bırakarak, dünya ve Türkiye gerçeklerini hesabının başına koyan ve tek bağımlılığı "ulusal çıkarın" gerçekleştirilmesi olan bir ulusal güvenlik stratejisi ortaya konmalıdır.

Üstün kuvvetlere karşı mücadele

Böyle bir ulusal güvenlik stratejisini ortaya koymak için stratejisyen olmaya gerek yok. Çünkü böyle bir ulusal güvenlik stratejisinin temelinde yer alacak olan "konsept" halka açık olarak ve halka dayanarak Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda yaratılmıştır.

Buna rağmen 50 yıldır yürütülen güvenlik anlayışının içinde birtakım gizli stratejiler ve anlaşmalarla Türk ulusu kendi güvenliğine yabancı hale getirilmiştir. Bağımsızlık Savaşı'na dayanan ulusal bilinç tahrip edilmiştir.

Oysa Türk halkının kendisine yönelen tehditlerden haberdar olmaya hakkı vardır. Ancak 50 yıldır Türkiye gerçeği yerine konan şey Amerikan yalanlarıdır. Stratejisyenler ABD'nin yalanlarını "olgular" olarak algılamakta, ABD'nin her yaparım dediğini "mutlaka yapar" kompleksiyle karşılamaktadırlar. Halbuki basit fizik yasalarını bilen ortaokul öğrencileri bile bir kuvvetin sonsuza kadar hareketinin ancak sürtünmesiz ortamda gerçekleşebileceğinin farkındadırlar. ABD'nin at oynattığı coğrafya ise fazlasıyla sürtünmelidir! İşte bu gerçek, ABD saldırısı başladığında Irak'ın direnişiyle ortaya çıkmaktadır.

Türkiye de varlığını kendinden çok üstün kuvvetlere karşı verdiği mücadele ile yaratmıştır. Bu, en önemli Türkiye gerçeğidir. ABD'nin ve Türkiye'yi tehdit edebilecek diğer kuvvetlerin üstün gücü Türkiye'nin kendi çıkarlarını kollayabileceği iyi seçenekler üretmesine engel değildir. Yeni bir güvenlik stratejisi ancak üstün kuvvetlere karşı mücadele perspektifi içinde yaratılabilir.

Stratejinin her aşamasında güçten önemli olan şey inisiyatiftir. Türkiye öncelikle inisiyatifi kendi eline almasının önündeki engelleri temizlemeli, bunun olanaklarını aramalıdır. Bu ise dünya ve Türkiye gerçeğinin düzgün analizi ile mümkündür.

II- KUŞATMA ALTINDA TÜRKİYE

Müttefik kuşatması

Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu gerçek durumu tek bir kavramla tesbit edelim: "Müttefik kuşatması." Bu kavram, doğası itibarıyla saçma bir kavramdır. Bir müttefik diğerine karşı saldırgan tutum almaz, onu kuşatmaz. Ancak kavramın saçmalığı, Türkiye'nin içinde bulunduğu durumun, Türkiye'nin güvenliğinin doğasına aykırılığından kaynaklanmaktadır. Çünkü

Türkiye'nin politikasında müttefik ve dost kabul ettiği devletler, Türkiye'yi kuşatma politikası izlemektedirler. Kuşatma belli bir konuda sadece caydırma amaçlı da değildir. Kuşatmanın bir noktasından itibaren "Türkleri Anadolu'dan çıkarma" planı uygulanacaktır.

Birkaç ay öncesine kadar bu yazılanlara "Sevr paranoyası" söylemi içinde itiraz edeceklerin, Türk-ABD ilişkilerinin geldiği noktada suskun kalmayı tercih edeceklerini sanıyoruz. Savaş, kim ne söylerse söylesin, gerçeklerin ortaya çıktığı meydandır. Tarafların netleştiği durumdur. ABD'nin Irak saldırısı, Türkiye üzerindeki sonuçlarıyla da kimin planının ne olduğunu ortaya çıkardı.

ABD'nin Ortadoğu'ya yerleşme planını açıklarken, medyada bile Sevr'e gönderme yapan haritalar yayınlandı. Plan bu kadar alenileşse de ele bir harita alıp kuşatmanın boyutlarını sergilemek gereklidir. Çünkü, stratejik ve kapsamlı bir kuşatma sözkonusudur. Türkiye'nin bölgedeki belli gelişmeler sonucu tesadüfen ya da pazarlık unsuru olarak karşılaştığı Amerikan kartları yoktur ortada.

ABD'nin ve Batı'nın tüm kartları, Türkiye çevresindeki bir stratejik kuşatmanın ürünüdür. "Kartlar" bugün yaratılmadı. Bunlar Türkiye Batı ilişkileri içinde ötedenberi vardı.

Kuşatmanın üç boyutunu vurgulamak önemli.

Birincisi, kuşatma salt ABD kuşatması değildir. ABD'nin ve Avrupa'nın iki ayrı kuşatma planından bahsedebiliriz. ABD'ninkinin ağırlık merkezi Türkiye'nin doğusu ve Kürt devletidir. Avrupa'nınkinin merkezi batıda ve Akdeniz'de toprak kazanmadır. Ancak her iki plan da Türkiye'yi çevrelemeyi esas almakta. AB'nin de ABD'nin de hem Doğuya hem Batıya ilişkin politikası vardır.

İkincisi, her iki planın da en önemli ayağını Türk ordusunu tasfiye etmek oluşturuyor. ABD ve Avrupa bu konuda da farklı politikalarla harekete geçmiş durumdalar.

Üçüncü olarak, ABD ve Avrupa farklı çıkarlara sahip olsalar da, Türkiye'yi zayıflatacak ve kuşatmayı bütünleyecek konularda ortak hareket ettikleri durumlar da önem taşıyor.

Batı sınırları:

1-Yunanistan'ın desteklenmesi

Yunanistan sorununun Balkan sorunundan ayrılışı, Balkan Savaşları'ndan itibaren başlar. Diğer Balkan devletlerinin aksine Yunanistan'ın Türkiye'den toprak kazanarak büyüme politikası, 1922 hezimetine rağmen durulmamıştır. Politika bugün artık 170 yıllık bir politikadır. Kıbrıs, bu Yunan politikasının bir uzantısıdır. Ege'deki mücadele de hâlâ canlıdır.

Türk güvenlik konseptleri içinde her zaman, Yunanistan doğal bir tehdit

olarak algılanmıştır. NATO süreci de bu konuda bariz bir çatışmayı engelleyemedi. Gerek Türkiye, gerekse Yunanlılar NATO içinde birbirini engelleyecek planlar yürüttüler.

Ancak bir gerçek 50 yıllık NATO süreci içinde hep görmezden gelindi: Yunanistan, tarihsel ve güncel olarak, arkasına Batı desteğini almadıkça Türkiye için tek başına bir tehdit olabilecek güçte değildir. Bu gerçek görmezden gelindi, ya da şu şekilde tahrif edildi: Biz Batı ile iyi ilişki kurarsak, Yunanistan'ı engellemiş oluruz. Bu politikanın iki sonucu oldu: Birincisi bugün Yunanistan hem Avrupa'nın hem ABD'nin desteğini alarak, Türkiye karşısında ciddi bir stratejik üstünlük elde etmiştir. İkincisi Batı, Yunan genişlemesini destekleme politikasından vazgeçmemiştir. Yunanistan'ı kontrol için Türkiye'ye göz kırpıldığı durumlara bakarak aldananlar, taktikle-strateji arasında bir ayrım yapmaya çalışsınlar. Gelinen noktada Türkiye Yunanistan karşısında kaybetmektedir. Kaybetmiyorsa Batıya rağmen direndiği içindir.

Yunanistan'ın Türkiye aleyhine gelişme süreci ise 90'ların başından itibaren aktive edilmiş ve kışkırtılmıştır. 1995'te Kardak bir denemeydi. Bugün Kıbrıs'ta ise ipler kopmuş durumda. Türk ordusu Avrupa topraklarında işgalci ilan ediliyor. Bu noktada Batıyı arkamıza alabileceğimizi düşünmek saflıktır. Yunanı aktive eden Batıdır.

Ancak ABD ve Avrupa'nın Yunan planlarını ayrı ayrı değerlendirmek de gerekmekte. Çünkü ABD ve Avrupa'nın Yunanistan'la ilişkileri farklı boyutlarda.

ABD, Avrupa'nın Akdeniz'e kıyı olan ülkelerinde büyük hegemonya sahibidir. Yunanistan için de böyle bir durum sözkonusudur. Yunan politikasının belli bir eğilimi hep ABD tarafından etkilenebilmektedir. ABD'de güçlü bir Yunan lobisi hep vardır. Ancak Avrupa'nın Türkiye'nin batısına yönelik politikalarda daha etkin oluşu, Yunanistan'ı belli bazı sebeplerle birlikte Avrupa tarafına itmekte. ABD'nin Akdeniz ülkeleri arasında en zayıf politik gücü Yunanistan'da bulunuyor. Resmi politika dışı en güçlü ABD muhalefeti de Yunanistan'da bulunmaktadır.

Bunun sonucu da şudur. Avrupa-ABD çekişmesi Yunanistan'ı daha önemli kılacaktır. Avrupa, Akdeniz ve Doğu Avrupa üzerindeki ABD kontrolünden çıkmak isteyecek, ABD Yunanistan'ı elde tutmak isteyecektir. Her iki kutbun da Yunanistan'a desteği Türkiye'ye karşın olacaktır.

Her halükarda Yunanistan stratejik ve saldırgan bir üs olduğu için Türkiye kuşatmasında kullanılmaktadır.

2-Balkanlarda ABD hegemonyası

Türkiye'nin Batı sınırları, Balkan sorunu açısından da değerlendirilmelidir. 1991'den beri Balkanlar, ABD'nin kontrol altına almaya çalıştığı üç temel

bölgeden biri oldu.

Balkanlar ABD açısından hem AB üzerindeki hegemonya hem de Türkiye üzerinde denetim sağlanması açısından önemli. Böyle bir durumda Balkanlarda bağımsız ve güçlü bir devlet kabul edilemeyeceği için Yugoslavya parçalandı. Bugün Balkanlardaki tüm gelişmelerin kontrolü büyük ölçüde ABD'nindir.

Dikkat edilmesi gereken nokta, ABD'nin Balkanlar'da 1. Dünya Savaşı'nda elde ettiği konuma ulaşmış olmasıdır. 1. Dünya Savaşı sonunda Bulgaristan ABD'nin stratejik bir üssü haline getirilmişti, şimdi de o durumdadır. Buna ek olarak Romanya ve Polonya'yı da kazanmıştır.

Türkiye'nin güvenliği açısından Balkanlar'ın önemi tartışılamaz. Trakya topraklarının stratejik savunma olanağı Balkanlar'dan başlar. Bulgar sınırından itibaren Çatalca'ya kadar hiçbir stratejik savunma olanağı yoktur. Bu yüzden Atatürk aktif bir Balkan politikasına büyük önem vermiştir.

Ancak Türkiye ABD'nin Balkan planına destek vererek bedelini çok ağır ödeyeceği bir yanlış içine düşmüştür. Türkiye bugün, hükümetleri ve askeri stratejileri aşırı ABD'ci Balkan devletleri tarafından kuşatılmış durumdadır. Türkiye'nin ABD ile karşı karşıya kalmasını "felaket senaryosu" yapan budur. Bundan kaçınılamayacağını göreceğiz.

Türkiye Yugoslavya'da ABD'ye destek vererek Balkanlar'da silinmiştir. Türkiye'nin öneminin artacağına iman ederek Balkanlara girenler bugün şunun nedenini açıklasınlar: Bugün neden Türkiye'nin Balkanlar'da esamesi okunmuyor? Desteğe rağmen Türkiye'nin Balkan politikası neden silindi?

Doğu sınırları: ABD'nin Kafkas hattı

ABD'nin stratejik hesapları üç bölge üzerindedir. Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu. Elbette ayrıca bir de Asya politikası vardır.

Türkiye'nin doğu sınırları açısından ABD'nin Kafkas planları büyük önem taşır. Türkiye'nin güvenlik politikasında doğu sınırlarına ilişkin en önemli tehdit algılaması Ermenistan'ın genişleme arzusudur. Türkiye burada da Yunanistan konusunda yaptığını yapmakta, Ermenistan'ın Batı desteği olmaksızın bir tehdit olabilecek kadar güçlü olmadığını görmezden gelmektedir.

İkinci olarak Türkiye, ABD'nin Kafkas planında stratejik bir önem kazandığını düşünmekte. Oysa ABD'nin tarihsel ve güncel olarak bir tek olanağı vardır. Ermenistan ve Gürcistan üzerinden Kafkaslar'a yerleşmek. Bunun tek bir sonucu vardır; Türkiye'ye karşı Kafkaslar'a yerleşmek.

Nitekim şimdi de Kafkasya'da karışıklıklar devam ederken ABD'nin Ermenistan ve Gürcistan üzerindeki gücü artmakta. Her iki ülkeyle de stratejik müttefik durumunda. Irak sürecinde ABD açıkça Ermeni kartını ortaya atarak tehdidini savurdu. Ancak ABD salt Irak için Ermeni kartını ortaya

atmıyor. Kafkaslar'a yerleşmek için Ermenileri kullanacağını açıklıyor.

Burada Türkiye'nin makul tek bir politikası olabilir. Ermeni sorununu gündeme getiren her güçle tüm ilişkilerini keseceğini bildirmek. Bilindiği gibi ABD'nin Lozan'ı kabul etmemesi ve onaylamamasının gerekçesi, Anadolu'da Ermeni devletinin kabul edilmemesiydi.

Ülke stratejileri uzun erimli hesaplardır ve tarihsel verilerle yapılırlar. Türk devletinin de tarihsel bir stratejisi olmalıdır.

Ortadoğu Türkiye'nin dayanağıdır

Türkiye'nin diğer sınırlarından farklı olan tek coğrafya Ortadoğu ülkeleriyle olan sınırlarıdır. Birincisi, bu sınırlar müslüman coğrafya içindeki sınırlardır. İkincisi, Türkiye gibi bağımsızlık mücadeleleri ve devrimlerle kurulmuş ülkelerdir. Diğer sınır ülkeleri bir biçimde güçlü Türkiye'nin varlığını tehdit olarak algılarlar. (özellikle Yunanistan ve Ermenistan). Bu ülkeler ise bağımsız bir Türkiye'yi dayanak olarak algılamaktadırlar. (1923-1938 politikalarının bölgedeki etkisini örnek alalım)

Türkiye'nin İran'la sınırları 1639'dan beri değişmemekte. Bağımsız Irak'ın kuruluşu ise İngilizler'in Ortadoğu'daki anti-Türk varlığına darbe vurmuştur. Bölge ülkelerinin toprak bütünlüğü açısından ortak çıkarları vardır. Bölge ülkeleri Türkiye ile karşı karşıya gelmeyi istememekte, çıkabilen sorunlar barışçı yöntemlerle çözülebilmekte. Kürt aşiretlerinin yarattığı tehdit tüm Ortadoğu ülkelerini uyanık tutuyor. Suriye PKK'yı destekleme politikasından vazgeçti, dostluk ve işbirliği zemininde çok daha ileri adımlar atılabilir.

Ancak Türkiye ABD müttefikliğini üzerinden atmadıkça bölge ülkeleriyle olan ilişkileri ciddi riskler taşıyor. Batı virüsü bölgeye girdiğinde herkesin herkese düşman olabileceği Osmanlı deneyiminden biliniyor. Hele Irak'ın bu derece direndiği bir durumda Türkiye'nin ABD'ye vereceği destek ileride geri dönülmez sonuçlar yaratabilecek.

Türkiye rahatlıkla bir barış kuşağı oluşturabileceği ve kendini güvenceye alabileceği bölgede kendi kendine bir müttefik kuşatmasını tamamlamakta. Türkiye Ortadoğu'da ABD'yle hareket ederek işbirlikçi Araplarla da hareket etmiş oluyor.

Soru şudur: Türkiye kendisini parçalamak isteyen ABD ve her fırsatta sırtından vuran Kürt aşiretleri ve Arap şeyhlikleri ile mi anlaşacak, yoksa bağımsız, milli, üniter ve modern devletlerle mi?

Müttefik kuşatmasının olmazsa olmazı ve zayıf ayağı Ortadoğudur. Türkiye'nin burada inisiyatifi ele alma olanağı çok geniştir. Türkiye'nin çevresindeki kuşatmanın tamamlanmamış tek ayağı Ortadoğudur. Burada ABD başarılı olduktan sonra açık bir Türk düşmanı politikanın uygulanacağının belirtileri şimdiden görülmektedir.

ABD'nin askeri varlığı ve hareketleri takip edilmeli

Irak saldırısının başlaması artık tüm bölge ülkeleri ve ABD açısından geri dönülmez belli adımların atılacağı bir zaman dilimine girildiği anlamına geliyor. Bu noktada ABD'nin askeri varlığı ve hareketlerini izlediğimizde geniş çaplı Kafkas-Ortadoğu ve Balkan planlarına girişildiğini görüyoruz. Bu hareketlerin yürüyüş yönü Türkiye'ye doğrudur.

Sadece başlıklar altında bu yönde Türkiye'yi tehdit edici gelişmeler şunlar oldu.

1- ABD Kürt peşmergeleri silahlandırdı. PKK'nın da silahlandırıldığı ortaya çıktı. Silahlandırma Türkiye'nin uyarısına rağmen ve ağır silahlar da verilerek yapıldı. Kürtlerin ilk hedefi Musul ve Kerkük. Bundan sonra yürüyüşleri haritalarının kuzeydeki parçasını kazanmaya doğru olacak. Burası ise Türk toprakları.

2- ABD, en azından 25 yıllık bir dönem Irak'ı, bir Amerikan generali olan Irak valisi ile yöneteceğini açıkladı. Bu yeni sömürgeci yönetim Türkiye'nin Irak politikasıyla uzlaşmaz.

3- ABD'nin ilk tezkere ile Türkiye'den istediği liman ve havaalanları arasında Irak'a saldırıyla stratejik ilgisi bulunmayan yerler yeraldı. Örneğin Trabzon ve Samsun. ABD'nin resmi-tarihsel politikasına göre Trabzon Ermenistan sınırları içinde bulunuyor, Samsun Pontus devletinin. Trabzon limanı, Irak saldırısında değil ama ABD'nin Kafkas planında önem taşıyor.

4- ABD'nin geçen yaz yaptığı "Millenium Challenge" tatbikatı Türkiye'ye yönelik bir uyarı olarak analiz edilmeli. Tatbikatta, 3 tarafı denizlerle çevrili, büyük bir deprem yaşamış, bir darbe ile askeri yönetimin başa geldiği, çevre ülkelerle sınır problemleri bulunan bir ülkede işgal uygulaması yapılıyordu. Türk ordusunun ilk defa, Irak'a saldırının hemen öncesinde ABD ile karşı karşıya kalmayı en kötü senaryo olarak belirtmesi bu çerçevede önem taşıyor.

5- ABD Gürcistan ile stratejik müttefiklik anlaşması imzaladı. Polonya Irak'a asker gönderdi. Bulgaristan ABD'yi destekledi.

6- Kıbrıs konusunda ABD, Türk ordusunun Kıbrıs'tan tasfiyesi anlamına gelen Annan Planı'na destek verdi, Türkiye'yi uyardı. Ermeni sorununu Nisan başında Senatoya getireceği tehdidini savurdu.

Kuşatmayı yarmadan kurtuluş olmaz

Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'ün 5 Mart açıklaması güvenlik stratejisi üretmede olumsuz yönde bir açıklama olsa da kuşatmayı belgelemesi açısından önemli. Türkiye bu açıklamada "savaşan taraflarla karşı karşıya gelmemek için kötü ile en kötü seçenek arasında bir tercih" durumunda olduğu açıklanıyordu.

Türkiye'nin Kuzey Irak operasyonu konusunda Batılıların açıklamaları ise

seçenekleri ortaya serdi. ABD ve İngiltere, ardından Avrupa'nın diğer "barışçı" koalisyonu Türkiye'nin Kuzey Irak'a girmemesi için uyarılarda bulundular.

Bunun anlamı şu: Türkiye kesin olarak savaş nedeni saydığı Kürt devleti karşısında önlem olarak bulunmak istediği Kuzey Irak'ta Batılılar tarafından uyarılmaktadır. Batılılar Türkiye'nin güvenlik politikası üretmesini fiilen engellemiştir.

Ne yazık ki Hilmi Özkök'ün açıklaması da bu konsepti belli ölçülerde kabul etmektedir. Oysa bir analiz olarak "kuşatma" tespiti yapıldığında bunun güvenlik stratejisi içinde tek bir kurtuluşu olabilir: Kuşatmayı yarmak. Kuşatma altında beklemek ölümdür. Kuşatma altında düşmanla anlaşmaya çalışmak ölümdür. Kuşatma yarıldıktan sonra nihai hesaplaşmalar için beklenebilir, düşmanla anlaşmalar da yapılabilir. Ama kuşatma altında bu olmaz. Çünkü kuşatma düşmanın nihai darbeyi vurmak için yaptığı eylemdir.

Türkiye'nin yakın tehlikeler üzerinde acil ve aktif tedbirler alması ile kuşatma yarılabilecektir. Bugünkü kuşatmayı aşmak mümkündür çünkü kuşatma düşmanın yığınağının ve hazırlığının eksik olduğu bir kuşatmadır. ABD'nin Irak'ta karşılaştığı direniş bir vatanın işgalinin sadece askeri teknoloji ile kotarılamayacağını gösteriyor.

Direnişin vatan savunmasına göre olacağını düşman da iyi bilmektedir. Bunun için kuşatma düşmanın olsa da inisiyatif rahatlıkla bizim olabilir. Irak'ın direnişiyle bu gerçek apaçık ortaya çıkmıştır.

Aktif politika

Bu yüzden Türkiye, tehlikenin yakın ve uzak oluşuna göre sıraya koyarak tüm çevresinde aktif politika uygulamalıdır.

1- Ortadoğu'da aktif politika, kukla Kürt devletine temel olacak aşiret gruplarının bertaraf edilmesi ve Kuzey Irak'a müdahaledir. ABD'yle karşı karşıya gelmek göze alınmalı ve bu seçeneğin ABD açısından kötü seçenek olduğu iyi anlatılmalı. ABD'nin Irak'ın güneyindeki rezaleti ortada. Türkiye, Irak, İran ve Suriye'nin çağrılarına cevap vermeli. Emperyalist koalisyonu bölgeden uzak tutmanın tek imkanı değerlendirilmelidir.

2- PKK üzerinde aktif politika, PKK'nın sözde önderliğinden başlanarak temizlenmesidir.

3- Batıda aktif politika, Kıbrıs'la entegrasyondur. Türk ordusunun işgalci ilan edilmesinin sözkonusu edilmesi entegrasyon gerekçesi olmalıdır. Kıbrıs, Batı ittifakının Türkiye karşısında en zayıf olduğu alandır. İlhak tüm Batı tezlerini ve enerjisini Kıbrıs'ta emecektir. Ancak beklenirse Kıbrıs en kolay kopartılacak alandır. Bu nedenle Ege Ordusu güçlendirilmelidir.

4- Kafkas hattında aktif politika, Ermeni sorununda aktif politikadır.

Ermeni sorununu gündeme getiren tüm devletlerle ilişkinin kesileceği bildirilmeli. İsrail'in desteklenmesinden vazgeçilmeli.

ABD'nin kuracağı Kafkas hattı, İsrail'den başlamakta Gürcistan'a uzanmakta ve Türkiye'yi tehdit etmektedir. ABD'nin Kafkas politikasının her aşamasında net karşı tutum alınmalıdır. Rusya, Gürcistan, İran ve Ermenistan'la gerekli anlaşmalar ele alınmalıdır.

5- AB uyum yasaları iptal edilmeli. Yasalar Türkiye karşısında Kürtçü politikaya ve gayrimüslim azınlıklara Lozan'a doğrudan karşı imtiyazlar vermektedir.

6- Balkanlar'da ABD müdahalesinin Balkan felaketinden sorumlu olduğu açıklanmalı. Balkanların müdahale öncesi sınırlarına kavuşması doğrultusunda Balkan ittifakı politikası oluşturulmalıdır.

7- Tüm bunların başında ise Lozan'a aykırı olan, Türkiye'deki yabancı askeri varlığın ve üslerin Türkiye'den uzaklaştırılması gerekmekte. NATO'dan kurtulmak, NATO'nun krizde olduğu bir dönemde iyi bir başlangıç olacaktır.

Bunların tümünde aktif politika olmadan kuşatmayı yarmak mümkün değildir. Ancak birisinde bile alınacak tavır, inisiyatifi büyük ölçüde bize kazandırır.

Ulusal güvenlik milliyetçi strateji ile savunulur

Türkiye'nin çevresindeki bu kuşatmayı tehdit olarak algılamasının önündeki en büyük engel ABD ile "stratejik müttefiklik" ve NATO çerçevesinde geliştirdiği güvenlik konseptleridir. Türkiye bu konseptler içinde kendi ulusal varlığına ilişkin gerçekleri yitirmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti, antiemperyalist bir bağımsızlık savaşı ve milliyetçi bir devrim ile kurulmuş bir devlettir. Türk vatanı üzerinde Türk varlığı imkanını yaratan bu kuruluş özelliği kendiliğinden bir ulusal güvenlik stratejisinin çerçevesini oluşturmaktadır.

Birincisi emperyalist güçlerle uzlaşarak Türk varlığını korumak mümkün olmaz, ikincisi milliyetçi olmayan stratejiler uğruna Türk kanı akıtmak bu varlığı tehlikeye sokar.

Son 50 yıllık stratejilerle görülmüştür ki Türkiye'nin güvenliği her iki konuda tersiyönde uygulamalarla tehlikeye atıldı. 1922'de savaş halinde olduğumuz emperyalist devletlerin ittifakına 1952'de katılındı. Güvenlik konseptine milliyetçilik yerine "Batı çıkarı" kavramı ikame edildi.

Türkiye'nin uğruna Kore'de kan dökerek girdiği NATO konseptlerinin hiçbirisinde Türkiye'nin toprak bütünlüğü gözetilmez. NATO konseptlerinde Toroslar'a kadar olan alan ve Trakya toprakları korunmaz, tersine düşman kuvvetin NATO çıkarları ve savaş gücü açısından emildiği alanlardır bu topraklar. Türk halkının can güvenliği bu stratejilerin kapsamı dışındadır.

Ayrıca bu ittifakın ve ABD ile ikili anlaşmaların yarattığı politikalar milli irade dışında tecelli eder. ABD'nin Marshall yardımına koşul olarak sürdüğü çok partili meclisin bile ikili anlaşmalar üzerinde bir hakimiyeti yoktur. Güvenliğe ilişkin sorunlar "teknik" konular adı altında meclisten ve halktan kaçırılır.

Sonuç olarak milliyetçi olmayan, antiemperyalist olmayan, güvenlik politikaları ne kadar ulusal çıkara uydurulmaya çalışılırsa çalışılsın Türkiye'yi yabancı asker ve üslerle doldurmuş, Türk halkını da kendi güvenliğine yabancı kılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş döneminde, özellikle Lozan'da üzerinde en çok durulan konu yabancı askerlerin varlığıdır. Tek bir yabancı askerin varlığına tahammül edilemez. Ancak şimdi yabancı ve emperyalist askeri varlığa ve Türkiye'yi üs olarak kullanmasına "kötünün iyisi" olarak bakılabilmektedir. Üstelik Türkiye'yi kuşatma altına alacak bir düşman stratejisini de kabul ederek: NATO'nun yarattığı tahribat bu boyuttadır.

Türkiye'nin silahlanma ihtiyacı

Türkiye'de kuşatma tespitinin kurumsal düzeyde de yapıldığına şüphe yok. Sadece hastalıklı bir zihniyet ABD ile güvenlik pazarlayarak Türkiye'yi maceralara sürüklemeyi düşünmektedir.

Aktif politikanın önündeki engel, Türkiye'nin dünyanın en güçlü ülkesini karşısına alma korkusudur. Bu korkunun en büyük kaynaklarından birisi de Türkiye'nin savunma olanaklarının böyle bir Batılı tehdit karşısında yapılandırılmamış olması ve zayıf olmasıdır. Bu yüzden Türkiye'nin ABD ile karşı karşıya kalması "en kötü seçenek" olarak ortaya konmaktadır.

ABD ile müttefiklik ve NATO sürecinin en büyük zararı Türk ordusunun yıpratılması olmuştur. Daha Atatürk zamanında kendi denizaltılarını ve uçaklarını yapabilen Türkiye bugün modern savaş teçhizatında büyük oranda kendisini tehdit eden devletlere bağımlıdır. Türkiye güvenlik ihtiyacının ancak %28'ini kendi içinde karşılayabilmektedir.

Ancak bu durum ABD'nin karşıya alınmaması için değil, tam da karşıya alınması için bir sebep. Müttefik bizim tüm askeri varlığımızı kontrol etmekte, ülke içindeki her türlü gelişmeden haberdar olmakta, istediği zaman da ambargo koyarak orduyu yıpratabilmektedir. Durumun kendisi bir güvenlik sorunudur ve aklı başında stratejisyen önce bu durumdan kurtulmaya bakar.

Türkiye modern savaşın gerekliliği haline gelmiş birçok silahı parası olmasına rağmen stratejik müttefik istemiyor diye edinememiştir, edinememektedir. Dolayısıyla bu müttefiklik anlayışından kurtulmak silahlanmanın baş şartıdır. Kaldı ki Türkiye'nin artık güncel dünya koşullarında, Türkiye'nin kolay ve ucuza silahlanma olanakları da vardır. Pakistan'ın bile nükleer silah sahibi

olduğu bir dünyada, Türkiye'nin mevcut savunma olanakları durumun vehametini gözler önüne seriyor.

Sorunun bu boyutu konusunda en önemli stratejik gerçek ise savaşın üstün silahlarla değil, üstün bir savunma anlayışıyla kazanıldığıdır. ABD son 70 yıldır dünyanın en güçlü ordusuna sahiptir ama, bu muazzam gücün askeri darbeler dışında kazanabildiği tek savaş yoktur. (1. ve 2. Dünya Savaşı'nın siyasi galibi kuşkusuz ABD'dir, ama askeri galibi şüphesiz Sovyetler'dir) Kore ortada, Küba ortada, Vietnam ortada. Yüzyılın başında dünyanın askeri devleri olan İngiltere ve Fransa'yı süngülerle dize getirdiğimizi de unutmayalım. Emperyalistler ilk kez o saldırıda, denizden karanın ağır bombardımanı stratejisini uygulamışlardı. Şimdi Irak'ta yaptıkları aynı uygulamanın geliştirilmişidir.

Kimse askeri teknolojinin artık kader tayin edici ölçüde geliştiğini iddia etmesin. ABD Vietnam'da yenilirken de Awacs 'ları, B-52'leri, nükleer silahı ve gece görüş gözlükleri vardı. Yani bugün psikolojik savaşın gözümüze soktuğu tüm silahlar yıllardır kullanılanların "gelişmişleri" o kadar.

Türkiye, Bağımsızlık Savaşı'ndaki stratejik anlayışlara dönmeden ulusal çıkarı gerçekleştirmesi mümkün değildir. O çıkar da para olsa da olmasa da varedilen bir ulusal orduya dayanır.

III- BATI GÜVENLİK DEĞİL SÖMÜRGE İSTİYOR

Hürriyet Cephesi'nden ABD diktasına

Türkiye 1940'ların sonunda dünya çapında Sovyetler Birliği'nin karşısında yer alan ve ABD hegemonyasında kurulan "hürriyet ve demokrasi cephesi"ne katılmaya çalışıyordu. Sovyetler'in 1945 sonrası Doğu'da toprak ve Boğazlar'daki talepleri buna gerekçe yapılmıştı. Ancak ne Sovyetler'le ilişkilerin bozulması bu toprak talebiyle başlıyordu, ne de bu gerekçeyle girilen NATO Türkiye'nin toprak bütünlüğünü gözetiyordu. Sonuçta Türkiye 50 yıla yakın "NATO çıkarlarının" en sorumlu ve esas yükü üzerinde taşıyan ülkesi oldu ama toprak bütünlüğünü korumayan bir strateji uğruna!

Bu arada ülke ABD üsleri, casus uçakları ve füze rampalarıyla donatılarak Türkiye'nin varlığı gerçek anlamda tehlikeye atıldı.

Sovyetler'in yıkılmasıyla, Sovyetlerin karşısında kurulan bu hürriyet ve demokrasi cephesinin de bir anlamı kalmamıştı. Ancak yeni NATO konseptiyle ABD, Avrupa üzerindeki hegemonyasını sağlayan NATO silahından vazgeçmeyeceğini göstermiş oldu. Avrupa ülkelerinin de katılımıyla yeni konseptlerde, üye ülkeleri tehdit eden bölgesel, etnik ve dini çatışmalar, insan hakları ve demokrasi sorunları, ve terörizm konusunda NATO misyonunu devam ettirmeyi planlıyordu. 90'lı yıllar boyunca ABD karşısında başka bir dünya çapında güç çıkamadı.

Avrupa ülkeleri de 1991'deki Irak'a saldırıda, 1995'te Yugoslavya'nın parçalanmasında, 11 Eylül sonrası Afganistan'a saldırıda ABD'nin yanında yer aldılar. Rusya ve Çin de BM Güvenlik konseyindeki veto güçlerine rağmen ABD hakimiyeti karşısında sessiz kaldılar.

Son Irak'a saldırı kampanyasına kadar ABD hakimiyetine dayanan bu hürriyet ve demokrasi cephesi varlığını korudu. ABD'nin hareketlerinin uluslararası meşruluğa dayandığı varsayıldı.

Ancak 90'lı yıllar aynı zamanda ABD karşısında diğer emperyalist güçlerin de toparlanmaya çalıştığı yıllar oldu. Fransa ve Almanya NATO dışında bir Avrupa ordusu yaratmaya çalışarak hürriyet cephesinin çok da uzun yaşayamayacağını gösteriyorlardı. Nitekim ABD'nin Irak'a saldırı kampanyasıyla beraber ipler de koptu.

ABD'nin Irak saldırısına destek vermeyerek ve BM'deki güçleri aracılığıyla bu saldırının uluslararası meşruluğa sahip olmadığını göstererek Fransa ve Almanya dünya çapında siyaset sahnesine tekrar ABD dışı bir kuvvet olarak çıkmış oldular.

Böylece ABD 60 yıl sonra ilk defa yalnız kaldı. Saldırıdan vazgeçemeyecek kadar büyük bir güç haline gelmişti fakat, bugüne kadar Batı değerleri ve demokrasi adıyla devletler nezdinde sağladığı meşruiyeti de tümden yitirdi. Hürriyet cephesi ABD diktasına dönüştü.

Ortadoğu ülkesi Türkiye

İplerin Irak'ta kopmuş olması sorunun bir Ortadoğu sorunu oluşundan ve ABD'nin burada nihai adımlar atmaya niyetlenmesinden kaynaklanıyor. ABD Ortadoğu sınırları hakkındaki nihai kararı vermek istiyor. Diğer kutup henüz böyle bir adım atacak kuvvette değil ama ABD'yi engelleyebileceği ihtimaline göre Ortadoğu üzerinde mücadele ediyor.

Türkiye'de de stratejisyenler Ortadoğu haritasının değişeceğinin farkında fakat Türkiye'nin nerede olduğunun farkında değil. Türkiye'nin dünya gerçeğinin algılamasında yaşanan en büyük tahribat kendi coğrafyası ve yeri konusunda olan bilginin tahribatıdır.

Türkiye bir Ortadoğu ülkesidir. Ancak biz kendi güvenlik konseptimizde Türkiye'yi herşeyden önce bir NATO ülkesi olarak görmeye alıştığımız için Ortadoğu ülkesi olduğumuzu ihmal edebileceğimizi düşünüyoruz.

ABD "Ortadoğu'nun haritasını değiştireceğim ve Irak dışında da bölgedeki başka ülkelere demokrasi götüreceğim" dediğinde en azından alınmamız gerekirken, stratejisyenler oralı olmuyor.

Stratejisyenlerin Türkiye'yi Ortadoğu'da görmemesinin yol açtığı en önemli sonuç da ABD'nin bölgeye yabancı bir güç olarak girmesini doğal karşılamaları. Bu ABD'nin bölgeye güvenlik ve barış getirme misyonuna Türkiye'nin

katılabileceği gibi bir yanılgıya da yol açıyor. "ABD ile komşu olma ve birlikte güvenlik üretme" gibi Amerikancı öneriler 50 yıllık NATO sürecinin kafayı nasıl kendi coğrafyasından kopardığını gösteriyor.

NATO'dan kurtulma fırsatı

Şimdilik Ortadoğu'da odaklanan dünya çapındaki kamplaşmanın Türkiye açısından getirdiği önemli sonuçlar var.

Fransa ve Almanya'nın ABD'ye meydan okumasıyla NATO tarihinin en büyük krizine girdi. Bu, Türkiye'nin NATO'dan kurtulması için önemli bir fırsat dönemi. Çünkü NATO'yu oluşturan Batı ittifakı artık her geçen gün daha fazla karşı karşıya gelecek iki ayrı kutba kesin olarak ayrılıyor. ABD bu çatışmanın sonucunda BM gibi bir kurumun gelecekteki varlığını tartışabileceğini belirtiyor. Fransa "ABD artık çok kutuplu dünyada yaşamaya alışmalı" diyor. Bu çerçevede Türkiye'nin güvenlik konseptinde Batı ittifakı, Avrupa güvenliği vb gibi konulardaki uzun paragrafların hiçbir anlamı kalmıyor. Avrupa güvenliğini kendisi alacak, politikasını da kendisi yapacak ve Türkiye'ye karşı olacak. ABD de zaten bildiğini okuyor.

NATO krizini ortaya çıkaran olayın da Türkiye üzerinde gerçekleşmesi önemli. NATO 4. ve 5. maddeleri işleterek Türkiye'yi koruyucu askeri donanımı Türkiye'ye vermekte ayak diredi. Türkiye'deki NATO bağlılığı o derece ki, Dışişleri Bakanı bu durum karşısında "NATO'da sorun yok" açıklamasını yapabildi. Oysa sorun zaten NATO'nun Türkiye'yi desteklememesi sorunuydu.

Aslında fiilen Türkiye'nin son 15 yıldaki güvenlik politikaları NATO'nun ve ABD müttefikliğinin dışında geliştirilebildi. PKK ve Kuzey Irak harekatları ABD politikalarının karşısında yer aldı. Türkiye'nin PKK ile en şiddetli mücadeleyi verdiği zamanlarda ABD'nin terörist örgüt listesinde PKK diye bir örgüt yoktu. Bu konuda son gelişme siyasi bir mahkeme olan AİHM'in terörist elebaşı Abdullah Öcalan'ın idamla sonuçlanan yargılamasının aleyhine karar vermesi oldu.

1996'da geliştirilen Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'nde de irtica öncelikli tehdit ilan edildiğinde bu yine AB ve ABD karşısında bir karar oldu. Çünkü irticanın kaynağı olarak dış odaklar gösterilirken, Batı bu dış odakların merkezi durumundaydı. 28 Şubat'ın en önemli hedefi Fethullah Gülen doğrudan ABD'de korunurken, süreç içinde Almanya, Hollanda gibi NATO ülkelerinin irticaya verdiği destek de ortaya çıktı. Bu arada Türkiye önemli sayıda aydınını kaybetti, hesap sorulamadı.

Sonuç olarak Türkiye'nin NATO'da bulunmasının tamamen Türkiye'nin ulusal çıkarlarına karşı oluşu son 15 yılda defalarca kanıtlanmış oldu. Aslında 1960'tan beri, Türkiye'de NATO'nun yarattığı tahribatı gören kuvvetler oldu.

60'larda üstü kapalı olarak, 1974'le birlikte açık olarak NATO konsepti dışında ulusal çıkar arayışı güç kazandı. 1990'lar NATO'dan uzaklaşmada yeni bir evre oluşturdu. Şimdi Türkiye yine iki seçenekle karşı karşıya. Ya ABD'nin Ortadoğu politikasında tamamen yalnız kaldığı bu koşullarda NATO'dan kurtulacak ya da NATO kafası içinde ABD'nin peşinden sürüklenerek sonu kestirilemeyen maceralara yönelecek.

İV- ULUSAL GÜVENLİK STRATEJİSİ

Türkiye'nin savunması

NATO'dan kurtulma fırsatı aynı zamanda güçlü bir ulusal güvenlik stratejisine dönüş fırsatıdır. Bu fırsat ancak ABD stratejisine ve kuşatmasına direnilerek değerlendirilebilir. Türkiye Cumhuriyeti'nin Ortadoğu coğrafyasında varolma imkanını yaratan antiemperyalist ve milliyetçi kuruluş esaslarını güvenlik stratejisinin temeline oturtulmalıdır.

Türkiye'nin ulusal güvenlik stratejisi, "Batılı müttefik kuşatması karşısında aktif güvenlik stratejisi" başlığı altında çerçevelenmelidir.

Türkiye coğrafi yapısı ve konumu itibariyle korunması kolay olmayan bir ülkedir. Türkiye bu coğrafi yapıyı yüzyılın başındaki Balkan ve 1. Dünya Savaşları'nda, Ulusal Bağımsızlık Savaşı'nda, ve NATO sürecinde farklı deneyimler çerçevesinde tanıma olanağı buldu. Diğer yandan bu deneyimlerden farklı olarak Türkiye son 50 yılda tek bir düşmana odaklandığı için, Batılı tehditler karşısındaki güvenlik olanakları güdük gelişmiştir.

Modern savaş imkanları da düşünüldüğünde üç tarafının denizlerle çevrili olması, Trakya ve Ege topraklarının coğrafi özellikleri stratejik açıdan önemli olumsuzluklardır. Diğer yandan Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu arasındaki konumu itibarıyle, istikrarsız ve karışık bir bölgede bulunmaktadır.

Türkiye savunma olanaklarının genişlemesi açısından bağımsız bir Balkan, Kafkas ve Ortadoğu politikasına sahip olmak zorunluluğundaydı. Atatürk döneminde 3 bölgede de çok sağlam politikalar inşa edilebilmiştir. Ancak 50 yıllık süreçte Türkiye'nin bu bölgeler üzerinde tamamen kontrolsüz kaldığını görüyoruz.

Türkiye bu kuşatmanın sonucunun, Türkiye'nin yeni bir Sevr'le karşılaşması anlamına geleceğini gözden çıkarmayarak, ulusal çıkarlar çerçevesinde aktif politika yapmaya yönelmelidir.

Böyle bir aktif politikayı belirleyecek ulusal güvenlik stratejisi;

-Yeni sömürgeci paylaşım temelinde emperyalistlerle ezilen ulusların kapsamlı bir savaşının belirlediği yeni dünya gerçeği ve,

-Türkiye'nin Batılı "müttefik" ve "dost"larınca kuşatılarak yeni bir Sevr'le tehdit edildiği, Türkiye gerçeği üzerine kurulabilir.

Bu güvenlik stratejisi ve aktif politika bu zeminde doğal olarak iki olanağı

değerlendirebilir.

1- Emperyalist saldırganlığın harekete geçirdiği ezilenlerin milliyetçi direnişi.

2- Emperyalist kamplar arasındaki ayrılık ve çatışmalar.

Birincisi Türk halkının kendi iradesi de başta olmak üzere, antiemperyalist varoluş özelliklerine dayanan tüm devletlerin doğal savunma gücünü oluşturur. Bu halk gücü teşvik edilmeli, örgütlendirilmelidir. Ülkenin savunma olanakları böylesi bir güç hesaba katılarak arttırılmalıdır. Atatürk'ün 1917 raporunda olduğu gibi halkın maddiyatının ve maneviyatının güçlendirilmesi vatan savunmasının esasıdır. Mazlum uluslara destek, milliyetçi maneviyatın temel koşuludur.

İkincisi, emperyalistler arası çelişkiler, savunma alanından emperyalistleri uzak tutmak ve emperyalist planları caydırmak için kullanıldığında verimli olur. Herhangi bir emperyalist vatan savunması alanına hiçbir şekil ve hiçbir güçle sokulmamalıdır. Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı sırasında ve sonrasında başarıyla uyguladığı bu yöntemdir.

Bu çerçevede güncel aktif politika, başta ABD saldırganını karşıya almaktan çekinmeyerek, Türk savunma alanına ilişkin her konuda tam bağımsız hareket ederek ve dünya çapında ezilenden yana tavır alarak uygulanabilir. Türkiye'yi savunmanın başka olanağı yoktur.

Jeostrateji hastalığı değil vatan savunması

Türkiye bugün güvenlik politikasında yer alan Batıya güvenlik sağlama yönündeki kurgulardan vazgeçmelidir. Batı güvenlik değil, sömürge istiyor ve her geçen gün saldırganlaşıyor. Türkiye'nin Batının sömürgeci planları doğrultusunda jeopolitik öneminin arttığını savunmak ise "hasta adam" halüsinasyonlarından başka bir şey değildir.

Avrupa, Türkiye'yi toprak tavizlerine zorlamakta, ABD ise doğrudan işgal hazırlıkları yapmaktadır. Buna karşı Türkiye'nin müslüman bir Batı modeli olduğu safsatası, güvenlik politikası olarak sunulmaktadır. Bu ise ancak müslüman coğrafyayı bize düşman etmeye yaramaktadır.

Bu jeostrateji-jeopolitik hastalığının en tehlikeli sonucu güvenlik politikasının temelinde yer alan vatan kavramını bulandırmasıdır. Jeopolitik öyle bir fetiş haline getirilmiştir ki, jeopolitik için jeopolitik yapılmaktadır.

Bunun güncel örneğini Kıbrıs'ta görmekteyiz. Kıbrıs üzerinde, Kıbrıs'ın jeostratejik önemi var mı yok mu tartışması başlatılıyor? İyi niyetli ve vatansever kesimler bu psikolojik tartışmaya çekiliyor ve şu tez savunuluyor: Evet Kıbrıs Türkiye'nin güvenliği için stratejik bir öneme sahiptir. Bu noktadan sonra kafalar karıştırılıyor: Kıbrıs, üzerinde Türk'ün yaşamadığı bir askeri üsmüş gibi algılanıyor. Sonuçta halkın Kıbrıs'a savunulacak bir vatan parçası

değil de askeri bir bölgeymiş gibi yabancılaşması sağlanmış oluyor.

Atatürk'ün savaş içinde belirlediği tek bir kaide vardır. "Hattı müdafa yoktur sathı müdafa vardır. O satıh tüm vatandır. Bir askeri üs savunulamayabilir, geçici süre terkolunabilir, ama bir vatan parçasını savunmak zaruridir, ebedi görevdir." Kıbrıs da bir üs değil üzerinde Türk'ün yaşadığı vatan parçasıdır. Jeopolitiği olduğu için değil Türk olduğu için Türk vatanını savunuyoruz. Sonuçta tüm jeostratejiler dünya gerçekleri ve milletlerin varlığı karşısında erir giderler. Ebedi olan vatandır.

Türkiye'nin milliyetçi bir güvenlik politikasına dönüşü şarttır. Türkiye bu çerçevede güvenlik politikasını NATO'dan, ABD ile stratejik müttefiklikten ve AB üyelik sürecinden bağımsızlaştırmalıdır. NATO'dan çıkılmalı, ABD'nin Ortadoğu, Kafkas ve Balkan planlarına karşı her zeminde mücadele yükseltilmelidir. Türkiye açısından dünya çapındaki gelişmeler ışığında bunun yaratacağı itibar en büyük silahtır.

Çanakkale-Sakarya-Dumlupınar hattı

Türkiye'nin güvenlik stratejisinin tek temel referansı Atatürk'ün savunma üzerine düşünceleri olmalıdır. Türkiye'nin temel güvenlik konseptinin 1919'da belirlendiği kabul edilmelidir. Atatürk'ün Birinci Dünya Savaşı hakkında 1917 raporu da en temel güvenlik referanslarından biri olmalıdır.

Bu rapor ve Amasya genelgesinde ortaya çıkan irade aslında üç temel noktada 50 yıllık güvenlik politikasının da eleştirisidir. Bunlardan birincisi emperyalist çıkarlar uğruna Türk kanının dökülmesinin ulusun kaderini nasıl tehlikeye attığını göstermesidir. Emperyalist ittifakta girişilen her mücadele Türk halkını tüketmiş, Türk vatanını tehlikeye atmıştır.

İkincisi halk iradesini gözönünde tutmayan, onun refahını gözetmeyen ve ona açık olmayan hiçbir güvenlik politikasının Türkiye'ye hizmet etmeyeceğidir. Bağımsızlık bilincinin verilmesi ve Türk halkının maddiyat ve maneviyatının yükseltilmesi "ulusal bağımsızlık ve toprak bütünlüğünün korunması"ndan ibaret olan güvenlik politikasının temelidir.

Üçüncüsü Türk ordusunun korunmasıdır. Türk Ordusu'nun halkın kendi olanaklarıyla yükseltilmesi ve yabancı askeri varlığın, üslerin ve komutanın vatan topraklarından tamamen uzaklaştırılması gerekmektedir.

Ezilenlerin çağdaş tarihi Çanakkale'de başlar. Türkiye dünyaya ikinci bir Çanakkale yaşatacak güçte ve konumdadır. Ulusal güvenlik stratejisi Çanakkale-Sakarya-Dumlupınar hattında kurulmalıdır.

Çanakkale emperyalist planları boşa çıkarmayı, Sakarya stratejik alanın bütün vatan olduğunu, Dumlupınar kuşatmayı yarmanın ve zafer yolunun açık olduğunun tarihsel kanıtlarıdır.

(İleri dergisi, sayı 15, Mart-Nisan 2003)

ABD'nin sivil darbeleri: Gürcistan, Türkiye, Kıbrıs

ABD'nin sivil darbeleri

Türkiye, Gürcistan, Venezuela ve KKTC...

Son bir kaç yıldır içlerinde Türkiye'nin ve KKTC'nin de bulunduğu bir çok ülkede siyasetin gündemini oluşturan konu darbe tartışmaları ve ülkenin kaderini belirleyecek ölçüde "anormal" yönetim değişiklikleri oldu.

Türkiye, şimdilerde "sivil darbe" kavramıyla gündeme taşınan bir iktidar değişikliği süreci yaşadı. Ve bu arada ciddi bir rejim krizini oluşturacak önemli gelişmeler de yaşandı.

Gürcistan'da "kadife devrim- kadife darbe" kavramıyla lanse edilen, yine "sivil" bir darbe süreci yaşandı.

Venezuela, son bir kaç yıldır, halkçı Başkan Chavez'in ortadan kaldırılmasını amaçlayan "sivil darbe" ve suikast girişimlerine sahne oldu.

KKTC'de ise tüm uluslararası gündem Denktaş'ın öyle veya böyle bertaraf edilmesine dayandırılmış durumda, yaklaşan seçimler bu yöndeki girişimlere konu yapılmaya çalışılıyor.

Bunlara bir çok ülkede, örneğin geçen yıl bölünerek bir parçası kopartılan Endonezya'da yaşananlar da eklenebilir.

Darbe tartışmalarıyla birlikte, esasen bu ülkeler üzerindeki ABD çıkar-

ları da tartışma konusu. Artık gündemdeki ülkelerin siyaseti, bu ülkelerdeki ABD büyükelçileri ve ajanları anılmaksızın tartışılamıyor. Edelman, Pearson, Miles, Weston bu ülkelerdeki darbe tartışmaları içinde mutlaka bulunan isimler. Bunlar sözde ABD büyükelçileri. Esas görevleri ülke bölmek, lider değiştirmek, darbe örgütlemek!

Aslında bu darbeleri ortak bir kavramla "sivil" yapan da bu. Çünkü Amerikancılara göre bunlar meşru hareketler. ABD'nin sivil ajanları, ülke içindeki sivil işbirlikçileriyle birlikte yönetim değiştiriyor! Örneğin Venezuela'da patron örgütünün bütün ülke ekonomisini yıkıma uğratması sivil bir sabotaj. Gürcistan'da spekülatör Soros'un açık açık "ihtilalci gençlik örgütü" ihraç etmesi de aynı şekilde sivil bir hareket. Son tahlilde bunlar bir şekilde silahlı güç kullanmış oluyorlar ama önemli değil! KKTC'de de İngiliz subaylarının muhalefet örgütlemesi aynı şekilde sivil bir hareket!

Bu ülkelerde ortak bir darbe gündemi yaratan şey ise ABD politikasından başka bir şey değil. Bu ülkelerin siyasetlerinde normal olmayan şey, ülkelerin kendi koşulları değil bu ülkelerin üzerindeki ABD müdahaleciliği. Bu müdahalecilik, ABD'nin dünya çapında hakimiyet stratejisinin geldiği noktada azami boyutlarına vardı. Bu yüzden Türkiye, Gürcistan, Venezuela ve KKTC örneklerini tartışmak önemli.

ABD işbirlikçisinin yakarışı: Bu bir darbedir!

Türkiye'de Amerikancı AKP iktidarı, bir seçim değil darbe sürecinin sonucunda iktidara getirildi. Bu gerçek aradan 1 yıl geçtikten sonra artık bir iddia değil, yaygın bir kanı haline geldi. Gazeteci Fikret Bila'nın 57. Hükümet'in yıkılışını anlattığı "Sivil Darbe" kitabı şimdi önemli bir tartışma konusu oluyor. Oysa 1 yıl önce Türkiye bir seçim havasına sokulmuştu ve yaşananların bir darbe olduğunu yalnız darbeciler ve darbeye maruz kalanlar biliyordu! Ve darbeye maruz kalan iktidar temsilcilerinin "bu bir darbedir" yakarışları gündem oluşturamıyordu. TÜRKSOLU'nun da o dönemki tespiti bir seçim değil darbe dönemini yaşamakta olduğumuzdu.

Oysa şimdilerde ortaya dökülen belgelerde de ortaya konduğu gibi, darbeyle yıkılan hükümet de ABD çıkarlarının gereğini yapmak için deveye hendek atlatmıştı. Hem ABD'nin hem de AB'nin istediklerini "15 günde 15 yasa" usülü gerçekleştiren işbirlikçi bir iktidar sözkonusuydu. Bu niteliğiyle yine aynı ABD ve AB temsilcilerinin tespit ettiği gibi "modern Türk tarihinin en nefret edilen iktidarı"ydı sözkonusu olan. Ancak sonunda bir AB-ABD ortak darbesiyle yıkılan da aynı işbirlikçiler oldu. İşin garibi darbe sonucu iktidara geçirilen de AB ve ABD temsilcilerinin "Rüya Takımı" olarak adlandırdığı İsmail Cem-Hüsamettin Özkan-

Kemal Derviş üçlüsü olmadı. Yani darbenin kahramanlarının bile iktidarda tutulmadığı bir darbe süreci yaşadı Türkiye.

Ancak sonuçta nasıl bir fiili durum yaratıldığına bakıldığında bu darbenin niçin yapıldığı da ortaya çıkacaktır.

- Bölücü uyum yasaları geçirildi, bölücü örgüt kurtarıldı.
- Türk Ordusu'nun Kuzey Irak planı engellendi.
- Devlet geleneğinin tamamen karşısında Amerikancı bir iktidar yaratıldı.

Türkiye dersi: ABD için işbirlikçisinin dahi önemi yoktur, amaç yaratılacak fiili durumdur. Hedef ülkede parçalanma yaratacak fiili durum için işbirlikçisine karşı dahi darbe tezgahlayabilir.

İşbirlikçiler için ise bunun anlamı şu oldu: (Hüsamettin Özkan'ın ağzından) "Siyasette duyguya yer olmadığını öğrendim!" Yani Amerikancıysanız ağlamamayı öğreneceksiniz!

Aynı Şevardnadze gibi!

Darbenin hedefi: ABD için fiili durum

Türkiye'de "3 Ağustos" darbesi, iktidara yapılan bir AB müdahalesi olarak başladı. ABD başlangıçta izledi, kolladı ve sonradan darbe sürecine dahil oldu, sonunda da tamamen kendi savaş planına uygun bir iktidar yarattı. ABD'nin Türk devletine karşı bir komplo içinde olduğunun en bariz göstergesi, ABD resmi temsilcilerinin, Türk devletinin hiyerarşisini ve yasalarını hiçe sayan faaliyetleridir.

Darbe sürecinde ABD Savunma Bakan yardımcısı Wolfowitz, Ankara'ya uğramadan İstanbul'a uğruyor Pearson'la birlikte Kemal Derviş, Mehmet Ali Bayar ve TÜSİAD temsilcileri ile yemek yiyordu. Benzer bir toplantı 3 Kasım seçimlerinden sonra da yasaklı Tayyip Erdoğan'la birlikte gerçekleştirilecekti. ABD Savunma Bakan yardımcısı ve sonra Savunma Bakanı Türkiye'de bizzat darbe örgütlüyor, iktidar kuruyordu.

Türk devleti açısından kritik olan, ABD'nin bu derece küstah bir faaliyete girişebilmesidir. Sonuçta yaratılan AKP iktidarı da Türk devletinin geleneksel tüm kurum ve politikalarıyla ABD çıkarları uğruna çatıştı.

Darbenin bir fiili durum yaratmak için gerçekleştirildiğine ise şüphe yok. ABD'nin Türkiye için kabul edilemez olan 80 bin asker ve 15 üsle, Türkiye'yi bir ABD üssüne çevirme isteği tam darbe sürecinde artık yıkılacağı bilinen Ecevit Hükümeti'ne sunulmuştu. Bu süreçte Genelkurmay öncülüğünde "Kuzey Irak'a Türkiye'nin kendi milli harekâtını yapması" planı tedbir olarak getiriliyordu. Ancak Türk

Ordusu'nun tedbir alması yaşanan iktidar değişikliği sürecinde aciliyetine rağmen ertelenmiş oldu.

Türk askerinin başına çuval geçirilmesi olayı iddia edildiği gibi, tezkerenin reddedilmesinden değil ABD'nin yarattığı bu fiili durumun engellenememesinden oluyordu. Tayyip iktidarı daha geldiği gibi, Başbakan ve Dışişleri Bakanı'nın ağzından tüm temel devlet politikalarına bir bir saldırdı.

Onlara göre stratejik müttefikimiz için üs de verirdik, Türkiye'yi üsse de çevirirdik, Kıbrıs'ı da bırakırdık, Kuzey Irak'a da girmezdik.

ABD darbesinin bu fiili durum hedefi, yalnızca Türkiye'deki darbe için değil aynı şekilde Gürcistan'daki darbe için de geçerli. Şevardnadze ABD'nin tüm istediklerini gerçekleştirdiğini ama yine de ABD tarafından devrildiğini söylüyor.

Gürcistan'ı bir ABD üssü haline getirmek ABD'ye yetmiyor. ABD orada bir harekat alanı yaratıyor. Daha müdahale anında ülke fiilen üçe bölünüyor. Türkiye'nin kuşatılmasının ve İsrail-Kafkas hattının bu vazgeçilemez küçük ülkesinde ABD koşulları ve sınırları baştan çiziyor. Bunun için de bir işbirlikçisini harcarken daha azılı bir Amerikancı getiriyor: Türkiye'de Tayyip, Gürcistan'da Şaakasvili.

Milletleri devletsiz ve lidersiz bırakmak için Amerikancı muhalefet

ABD için işbirlikçilerinin pek önemi yok ama ulusal direnişin sembolü liderlerin ortadan kaldırılmasının büyük önemi var. Kıbrıs Türkü'nün varlık mücadelesinin sembolü Denktaş ve yükselen milliyetçi-halkçı Latin Amerika tepkisinin sembolü Chavez ABD'nin darbelerle yıkmak istedikleri iki lider.

Denktaş ABD ve AB'nin ortak hedefi. Bunun için her yerde bildiğimiz oyun sergileniyor. Paralı muhalefet, işbirlikçi medya, ambargo, sabotaj ve karmaşa.

Liderler hedef alınsa da, Amerikancı medyanın gösterdiğinin aksine sorun bu liderlerin varlığı değil. Liderler ülkelerini ve devlet rejiminin ilkelerini temsil ettikleri ölçüde hedef haline geliyorlar. Bu açıdan Denktaş gerçek bir örnek. Kıbrıs Türkü'nün varlığıyla, Rauf Denktaş'ın varlığı tamamen özdeş. Kıbrıs'ta Türk devleti Denktaş'ta sembolleşiyor. ABD'nin amacı ise Kıbrıs Türkü'nü devletsiz ve lidersiz bırakmak.

Aynı şey Venezuela'da Chavez için geçerli. Chavez Latin Amerika'da Bolivarcı ilkeleri temsil ediyor. Yani, halkçı, milliyetçi sol bir devlet geleneğini. Dolayısıyla ABD'nin düşmanı.

İşte tamamen büyük bir halk desteğine dayandıkları çok açık da olsa bu

liderlere karşı girişilmiş hareketler Amerikancı medyaya göre meşru ve sivil oluyor. İşin içinde Amerikancı paramiliter örgütlerin ya da İngiliz subaylarının bulunması sorun olmuyor.

Ancak darbe tartışmaları açısından KKTC ve Venezuela dersleri bu kadarla sınırlı değil. Türkiye ve Gürcistan'da Amerikan işbirlikçilerine karşı girişilmiş Amerikan darbelerinin başarısının aksine buralarda ulusal liderleri yıkmak konusunda ABD aynı başarıyı gösteremedi.

Millet ve devletle özdeşleşmiş liderlik, yine millet ve devlet tarafından korunuyor. Venezuela'da Chavez'in iki koruyucusu var: Yoksul halk ve ordu. KKTC'de Denktaş'ın iki dayanağı var: Türklük ve Türk Ordusu.

ABD kendisine bağımlı liderleri devirmekte zorlanmıyor. Ama iş ulusal liderlere gelince değişiyor. Ancak belli bir noktadan sonra bu liderlere karşı ABD sivilcilik oynamayı bırakıyor ve doğrudan askeri müdahaleye girişiyor. Tabii gözüne kestirebilirse.

Darbeci siviller, darbe karşıtı ordular

Darbe tartışması Amerikan saldırganlığı ve milli devlet direnişi zeminindeki kavramlarla tanımlanmaya başlayınca renk değiştirecektir. Elbette bu darbe tartışmalarının en önemli konusu ulusal orduların durumu. Türkiye'de Amerikancılar bir yandan darbecidirler, diğer yandan darbe paronayası yaymaktadırlar. Tek sorun siyasal gelişmelerin Amerikan çıkarlarına uygunluğudur.

Bunun en bariz örneğini Türkiye'nin yaşadığı "sivil darbe" sürecinde ortaya çıkan "makul çoğunluk" kavramında görebiliriz. Wolfowitz'in darbe sürecinde Kemal Derviş ve TÜSİAD'la birlikte görüştüklerinden biri olan Amerikancı Mehmet Ali Bayar'ın formülüydü makul çoğunluk. Formüle göre Türkiye'deki yönetim krizini aşmak için "makul çoğunluğun" temsil edildiği demokrasi yeterliydi. Makul çoğunluk tartışmaları aslında Amerikancı darbenin meşruluk tartışmaları olarak sürdü medyada.

Bunlara göre halk iradesi değil, Amerikan politikalarını kabul edecek makul bir çoğunluğun temsil edilmesi yeterliydi.

Aslında seçim sonrası ortaya çıkan tablo da Amerikancıların beklediğinden farklı olmamıştı. %25'in oyuyla meclisin %75'ini elinde tutuyordu AKP. Klasik demokrasilerde ve esasen Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre temsilde adalet ilkesinin çiğnendiği açıktı. Ancak medya Amerikancı iktidarı "Anadolu İhtilali" sloganıyla karşıladı. İhtilal Wolfowitz'in gözetiminde gerçekleştirilmişti.

Bu darbe sürecinde Türk devleti ağır bir yara aldı. Anayasal ilkeler açıkça çiğnendi. Devletin ve milletin ülkesiyle bölünmez bütünlüğüne

aykırı yasalar çıkartıldı. Bölücü terör suçluları cezalandırılamadı. Şeriatçı uygulamalar laikliği tehdit eder boyuta vardı. Devletin temelinde yer alan Atatürk milliyetçiliği sorgulanmakta. Ulusal güvenlik uygulamaları gerçekleştirilemez hale getirilmekte.

Amerikancı iktidarın bu uygulamaları karşısında Anayasal güvenceleri ve devletin varlığını ise yalnızca Türk Ordusu savunabilmektedir. Yani gerici ve bölücü bir sivil azınlık yönetimi çağdaş Türk "demokrasisi"ni tehdit ederken, Türk Ordusu varlığıyla bu demokrasinin güvencesi haline gelmiştir.

Amerikancı sivil darbeye karşı "Ordu Göreve"!

Gürcistan'daki ve Türkiye'deki darbeler neden sivildi?

Gürcistan'da Şevardnadze yönetimi ülkeyi bir Amerikan üssüne zaten çevirmişti. Yaratılan Amerikancı muhalefetle yapılan darbe ise neredeyse tereyağından kıl çeker gibi oldu. Muhalefet seçim sonrası sokağa döküldü. Parlamento dahil tüm devlet kurumlarını rahatça bastılar! Tek bir silah patlamadı. Karşılarında hiçbir kuvvet bulmadılar.

Çünkü normal koşullarda yasal görevlerini yapması gereken ordu ve polis muhalefete karşı sessiz kaldı. Bir anlamda yönetim değişikliğini onayladı. İşte böylece sivil darbe gerçekleştirilmiş oldu. Sonuçta ABD'nin istediği fiili durum gerçekleştirilmiş oldu.

Türkiye'de de sivil darbe süreci belli bazı değişikliklerle esasen aynı mantık üzerinde gelişti.

3 Ağustos yasaları çıkarılırken, aslında bu yasaların tümüne muhalif olan Türk Ordusu'na karşı da bir darbe yapılmaktaydı. Ordu'nun bu sürece müdahale etmesi gerekiyordu. Müdahale etmediği andan itibaren Türk devletinin temel dayanaklarını yerinden oynatacak sivil darbe süreci gerçekleştirilmiş oldu. Aynı süreçte Türk Ordusu'nun Kuzey Irak planı engellendi, Türk devletinin kırmızı çizgileri çiğnendi. Türkiye ve Gürcistan'da "sivil darbenin" ortak amacı ABD'nin İsrail-Kafkas hattındaki stratejisini güvenceye almaktı.

Ancak esas darbeciler, Amerikancılar, Türk Ordusu'na karşı bir darbeye girişirken, diğer yandan da bir darbe paronayası yayarak Ordu düşmanlığı yapmaya devam ettiler. Çünkü onların darbelerinin önündeki tek engel Türk devletinin temel ilkelerini savunucak olan Ordu'ydu. Ordu'yu darbeci göstererek, onu pasifize etmeye çalıştılar, Ordu'nun Anayasa'da ve kendi içtüzüğünde belirli görevlerini yapmasını engellemeye çalıştılar.

Bu gerçekler üzerinden bakınca 25 Ekim'de "Cumhuriyet'e Saygı" yürüyüşüde açılan "Ordu Göreve" pankartı son iki yıldır Türkiye'nin yaşamakta olduğu "sivil darbe"ye karşı Türk milletinin talebini yansıtıy-

ordu. Ordu Göreve çağrısını yapan Atatürkçü Gençlik, iki yıldır Türkiye'nin bir darbe dönemi yaşamakta olduğunu tespit ediyordu.

En büyük ABD üssü: Sivil siyaset

Yaşanan darbe tartışmaları, bir ülke içinde olabilecek en büyük ABD üssünün "sivil" siyaset kurumu olduğunu bir kez daha kanıtladı. Amerikancı politikalar komprador siyaset kurumu üzerinden uygulanabiliyordu. Tüm ülkelerde Batı tipi demokrasi adıyla ABD hegemonyasına tabi olarak düzenlenmiş komprador siyaset kurumları, ABD'nin temel harekat alanlarını oluşturdular. ABD bu alanda dilediği gibi at oynatabiliyordu. İstediği partiyi bölüp, istediği koalisyonu kuruyor, istediğini muhalefete istediğini iktidara taşıyabiliyordu.

Doğal olarak bir emperyalistin böylesi bir üsse sahip olmasına hiç bir yerde göz yumulamaz. Amerikancı politikaya karşı direniş her yerde Amerikancı siyaset kurumuna karşı direnişe de dönüşmektedir.

Türkiye özellikle askeri ve ulusal güvenlik boyutunda bugün ABD ile karşı karşıya gelmiş durumdadır. Bugüne kadar Türk Ordusu, gelişmeler karşısında "kendi bağımsız milli harekâtını" gerçekleştirmek inisiyatifini bir seçenek olarak daima hazırda tutmaktadır. Ancak "bağımsız milli harekat" seçeneğinin askeri alanla sınırlı tutulması milli iradenin gerçekleşmesine yetmemektedir.

Türk Ordusu ABD'nin Türkiye'yi bir ABD üssü haline çevirip işgal etme planına, ve Kuzey Irak'ta kurulacak bir kukla devlet ile Türkiye'nin bölünmesi planına direnmişti. Aynı "bağımsız milli harekat" seçeneği ABD'nin Türkiye'deki siyaset üssüne karşı da saklı tutulmak ve uygulanmak zorundadır.

Milli iradenin kırmızı çizgileri çoktan aşılmıştır. Kayıtsız şartsız milli iradeye dönmek gerekmektedir.

(TÜRKSOLU, sayı 45, 8 Aralık 2003)

AB kuşatmasının ikinci cephesi: Güneydoğu

AB'nin dayatması: Güneydoğu'da durum eşittir "Kürt sorunu"

Güneydoğu'da durum nedir? AB zirvesinin sonuç bildirgesinden sonra Türkiye'nin üzerinde düşünmesi gereken yeni soru bu! İlk soru "Kıbrıs'ta sorun nedir?"di. AB ve Türkiye'deki işbirlikçileri tüm kamuoyunu önce Kıbrıs'ta bir sorun olduğuna, ardından bu sorunun çözümünün ancak Kıbrıs'taki egemenlik haklarımızdan vazgeçmemizle mümkün olduğuna iknaya çalıştılar.

Şimdi AB ilk kez sonuç bildirisinde "Güneydoğu'daki durum"dan bahsediyor. Bundan sonra Türkiye'nin gündemini Güneydoğu'da bir sorun yaratma çabalarının oluşturacağını kestirmek

-Kıbrıs tecrübelerinden sonra- artık zor değil. Nitekim PKK'nın günlük gazetesi de AB'nin üstü kapalı ifadesinin esasının "Kürt sorunu" olduğunu ifade ediyor. Bundan sonra Türk milletine ezberletilmeye çalışılacak yeni slogan, Güneydoğu'da durum eşittir "Kürt sorunu" dogması olacak.

Kıbrıs'tan sonra Güneydoğu'da da işgalci ilan ediliyoruz

Sözde Kürt sorunuyla ilk kez karşılaşmıyoruz. Tersine hem ABD'nin hem de AB'nin Türkiye'yi kuşatma stratejisinin bir parçası olarak bu yöndeki terörist ve bölücü faaliyetler uzun süredir gündemde. Ancak vatan

toprağımızın, devlet bütünlüğümüz gerçeği dışında uluslararası belgelere "sorun" olarak konu edilmesinin ne anlama geldiğini de düzgün değerlendirmek gerek.

Tayyip'in yaptığı gibi, "Güneydoğu ifadesi daha önceden de Katılım Ortaklığı Belgeleri'nde yer alıyordu" gibi çarpıtmalar Türkiye'nin güvenlik politikasını baltalama amacının dışında bir işlev görmüyor. Çünkü gerçek bu değil. Güneydoğu, daha önceki belgelerde yer aldığı biçimde yer almıyor. İfade çok açık ve herkesin gördüğü biçimde Kıbrıs'takinin devamı olan AB stratejisini özetlemekte: Türkiye'nin Güneydoğusu'nda bir işgalci olarak tanımlanmasının yolu açılıyor!

AB'nin kuşatmasında Güneydoğu

AB ve ABD'nin ortak Türkiye'yi parçalama hedefi, farklı kuşatma stratejileriyle uygulanıyor. ABD Ortadoğu saldırısında yarattığı askeri ve fiili durum üzerinden özellikle Kuzey Irak merkezli bir parçalanmayı gündeme taşırken, AB Kıbrıs'ta başlattığı kuşatmayı, Güneydoğu'yla sürdürüyor.

AB kuşatması, Türkiye'nin gündemine AB'ye üyelik süreci olarak sokuldu ve bu süreçte Türk devletinin önemli dayanakları yıpratıldı. AB'ci bir darbe süreci ile uyum yasaları geçirildi ve şimdi bunlar AB'nin kuşatma stratejisinin gerçekleştirilmesi açısından büyük önem taşıyor.

Uyum yasalarının ardından, AB bu sefer özellikle Kıbrıs'ta planı uygulamaya koydu. Kıbrıs Rum Kesimi'nin AB'ye kabul edileceği propagandasıyla Kıbrıs Türkiye'ye bir sorun olarak dayatıldı ve seçim sürecini de kullanarak burada Türk devletinin dayanaklarına yönelik büyük bir saldırı kampanyası yürütüldü.

Bu saldırı kampanyasının sonunda şimdi de planın yeni aşaması olarak Güneydoğu devreye sokulmuş görünüyor. Kuşatmanın Güneydoğu boyutu da, aslında AB'ci darbe sürecinde geçirilen uyum yasalarının kaldığı yerden devam ediyor.

AB'ci darbe sürecinde özellikle "kültürel haklar" yönüyle gündeme taşınarak yaratılmaya çalışılan "Kürt sorunu", Türkiye AB ilişkilerinin geldiği yeni evrede kültürel haklar ve bölgesel dengesizlik kamuflajından sıyrılarak bir nüfus sorunu ve siyasal hak noktasına taşınıyor.

Kıbrıs'ta ve Güneydoğu'da aynı yöntem

AB'nin Kıbrıs'tan sonra Güneydoğu üzerinden Türkiye'yi kuşatma stratejisi, Güneydoğu'da da Kıbrıs'takine benzer evrelerden geçerek geliştirilebilecek. Özellikle yerel seçimler ve PKK'nın yerel seçimlerdeki başarısı üzerinden hesap edilen bir AB planı sözkonusu.

AB'nin Türkiye üzerindeki stratejisini uygulayabilmek içinse bundan başka pek yol görünmüyor. AB, işbirlikçileri üzerinden bir seçim ve Kürt nüfus propagandası yürütecek, uluslararası toplumdaki ağırlığını kullanarak Türkiye'yi sıkıştıracak.

Bu süreç içinde AB, Kıbrıs'ta olduğu gibi Güneydoğu'da da başta TÜSİAD ve medya olmak üzere işbirlikçilerini değerlendirebilecek. AB'nin Türkiye'yi kuşatma planı büyük ölçüde bir sivil darbe planı aynı zamanda.

AB'nin askeri güçsüzlüğü işbirlikçi üstünlüğü

AB'nin Kıbrıs ve Güneydoğu'da bu şekilde içten bir kuşatma planına girişmesinin dışında bir seçeneği yok. Bu Kıbrıs'taki gelişmelerle de ortaya çıktı. Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'ün "AB askerinin gelip Kıbrıs'ta ölebileceğini düşünmüyorum" sözleri aslında AB'nin Türkiye'yi kuşatma planının gelip tıkandığı noktayı ortaya koyuyor.

AB'nin, ABD gibi doğrudan askeri varlığına dayanacak bir stratejiyi Türkiye karşısında uygulaması mümkün değil. Buna karşın AB'nin Türkiye içinde büyük bir işbirlikçi üstünlüğü bulunuyor ve bir Türkiye kuşatmasının sürdürülebilmesi açısından AB Türkiye'deki işbirlikçilerini asker gibi kullanıyor. Zaten bu yüzden, AB kuşatması Türkiye için aynı zamanda bir entrikalar ve darbeler süreciyle birlikte yürütülüyor.

Özellikle TÜSİAD ve medya AB'nin Türkiye'ye yönelik başlattığı kuşatmanın askerleri oldular. AB'ye üyelik süreci diye ortaya koyulan kuşatma büyük ölçüde bu işbirlikçiler üzerinden yürütüldü. Şimdi Güneydoğu'da da aynı kuvvetlerin ciddi bir propaganda kampanyası içinde oldukları görülüyor. Özellikle Kürtçe yayın ve eğitim konusunda, AB'nin Türkiye'deki gözlemcisi konumunda bu "sivil" kuvvetler yer alıyor.

En son olarak İHD'nin Kürtçe afiş olayında medyanın, İHD avukatlığına soyunması bunun göstergesi. Yerel seçimlerin de TÜSİAD ve medya aracılığıyla bir AB sınavına dönüştürüleceğinin sinyalleri şimdiden veriliyor.

ABD askeri AB planının bekçisi

AB'nin büyük ölçüde sivil işbirlikçileri üzerinden sürdürdüğü kuşatma stratejisi, aynı zamanda Türk Ordusu'na karşı da bir yıpratma kampanyasıyla birlikte yürütülüyor. AB'nin kuşatmaya devam edebilmesinin garantisi, Türk Ordusu'nun bu sivil siyasete müdahale etmemesi koşuluyla sürdürülebiliyor ancak. Türk Ordusu'nun sivil siyasete müdahale etmemesi ise, ABD'nin askeri gücüne dayanıyor. Bir anlamda AB kuşatma planı şimdilik ABD garantörlüğünde yürütülüyor.

Kuzey Irak konusunda AB'nin ABD'ye verdiği destek aslında Türk Ordusu'nu kontrol altında tutmak için verilen destekten başka bir şey değildi.

AB kuşatmasının Türk Ordusu'nun müdahalesi karşısında nasıl tuzla buz olacağının en iyi göstergesi Kıbrıs seçimleri oldu. İktidardan medyaya dek açıkça Denktaş düşmanlığına kadar vardırılan AB işbirlikçileri, Türk Ordusu'nun Kıbrıs'a ilişkin net ve sarsılmaz tavrı sonrasında çark etmek zorunda kaldı.

Tersi yönde bir örnek ise 3 Ağustos yasalarının geçirilmesi sırasında yaşanmıştı. TÜSİAD ve medyanın, ekonomik kriz ve ABD müdahalesi tehditli Ordu'yu pasifize etme çabası bir boyutuyla sonuç vermiş, bölücü yasaların geçirilmesi engellenememişti.

Kuşatma hedef göstererek sürüyor

AB ve ABD'nin zaman zaman işbirliği içinde sürdürdükleri Türkiye kuşatması hedef göstererek sürüyor. Bu açıdan kuşatmanın büyük ölçüde ilerleme kaydettiği söylenebilir. Daha önce somut hedefler içermeyen, hazırlık dönemi olarak adlandırılabilecek kuşatma artık Türk devletinin belli noktalarını doğrudan hedef göstererek saldırılara da dönüşüyor.

Önceden beri işlenen Kıbrıs sorunu kavramı artık Rauf Denktaş'la özdeşleştiriliyor ve Rauf Denktaş AB ve ABD'nin resmi temsilcileri tarafından açıkça hedef gösteriliyor.

Türk Ordusu da artık açıkça hedef gösteriliyor. Türk Ordusu'nun Kıbrıs'taki varlığının işgalci olarak nitelendirilmesi, ardından Kuzey Irak'taki varlığının engellenmeye çalışılması, ABD tarafından Irak'ta hedef olarak gösterilmesi, fiili saldırı ve gerginlikler sonunda Türk Ordusu daha önceden yapılmadığı biçimde Türk devletinden yalıtılarak hedef gösteriliyor. Türk Ordusu'nun Kıbrıs ve Kuzey Irak'taki güvenlik alanlarında hedef gösterilmesinin ardından şimdi AB'nin "Güneydoğu" politikası ile Türk devletinin sınırları içinde de Türk Ordusu'nu işgalci göstermek politikası yürütülecek.

Türkiye sınırları içinde bugüne kadar asker-sivil ayrımı kavramı içinde yıpratılmaya çalışılan Türk Ordusu AB'nin yeni belgesinden sonra Güneydoğu kavramı içinde saldırılara maruz bırakılacak. Bu açıdan Güneydoğu'ya yönelik AB politikalarının kısa zamanda doğrudan Türk Ordusu'na fiili saldırılara dönüşeceğini de görmek gerekiyor.

AB asker topluyor

PKK'nın bu süreçte aktif olarak kullanılacağı son PKK eylemleriyle de ortaya çıktı. Türk varlığından ayrı bir Kürt nüfusu eylemli olarak dayat-

maya yönelik PKK eylemleri AB'nin Güneydoğu kuşatması çerçevesinde Türk Ordusu'na ve rejime yönelik müdahale gerekçeleri olarak kullanılacak.

Türkiye'nin parçalanmasına yönelik gelişmelerin AB belgeleri içinde kavramlaştırılmasını Tayyip'in yaptığı gibi geçiştirmek mümkün değil. Bunlar sadece AB raporları değil, aslında üstü örtülü savaş ilanları.

AB kuşatmasını tamamlamak ve sonuçlarını almak için Türk Ordusu'yla hesaplaşacak gücü kendinde bulamıyor fakat bu savaş ilanıyla Türkiye içinden işbirlikçi ve terörist olarak asker toplamaya çalışıyor.

"Bu işin sonu var mı?"

AB'nin birbiri ardına gelen dayatmaları geniş bir kesimde psikolojik bir refleks oluşturdu. Bu refleks şimdilik "taviz vermeyelim onurlu bir şekilde AB'ye gireceksek girelim" noktasında tutunuyor. Ancak bu refleks bile başlıbaşına AB'nin psikolojik üstünlüğünün sonucu. AB işbirlikçilerinin propagandasına dayanan bu psikoloji ortadan kaldırılmadan gerçek bir güvenlik politikası üretmek mümkün değil.

AB kuşatması ve bu kuşatma çerçevesindeki hedeflere yönelik AB saldırganlığının görülmesini engelleyen bu psikoloji AB'yle masa başında oturuyoruz ve taviz veriyoruz propagandasından kaynaklanıyor. İşbirlikçiler masa başına oturanın zorunlu olarak taviz vereceğini söylerken daha iyi niyetli kesimler aman canımızı yakacak taviz vermeyelim demekteler.

Oysa "masa" başlı başına hayal ürünü. AB'yle oturulan bir masa yok. Sözkonusu olan Türkiye üzerinde bir savaş planı. AB'ye yönelik refleks de bu kuşatma ölçüsünde olmalı. AB askerlerinin Kıbrıs'ta mı Güneydoğu'da mı ölmeyi tercih edecekleri bundan sonra onların bileceği iş.

AB'yle masada oturmak psikolojisi ise, kurbanlık koyun gibi önce Kıbrıs, sonra Güneydoğu, sonra azınlıklar, Ege, sonra Pontus, sonra İstanbul, AB'nin ne isteyeceğini bekleme tavrına dönüşüyor. Ancak AB'nin bu taleplerinin elbette sonu var. Eğer Kıbrıs'ta Türk Ordusu tavır almasaydı bu son orasıydı. Güneydoğu'da alınmazsa son orası olacak. AB kuşatmasını toptan ortadan kaldırmaya yönelik tedbir alınmadıkça da kuşatma Kıbrıs'tan Güneydoğu'ya oradan İstanbul'a uzanacak. Direncin kırıldığı noktada da Sevr'i göreceğiz.

Kıbrıs gibi Güneydoğu'da da AB masa başında bir şey kazanamayacağını biliyor. Ancak kuşatmanın kapsamının bu şekilde genişleyebilmesi AB'nin herşeye rağmen yine de yol aldığını gösteriyor.

AB kendi başına zayıf

AB kuşatması ise kırılamayacak bir kuşatma değil. Tersine bu kuşatma

zayıflıklar üzerine kurulu. Herşeyden önce AB kendi gücüne dayanarak bir kuşatma yürütemiyor. AB kuşatmasında işbirlikçilerinin ve ABD garantörlüğünün önemi büyük.

AB işbirlikçilerine karşı alınacak etkili önlem AB kuşatmasının büyük ölçüde bertaraf edilmesiyle sonuçlanacak. Başlıbaşına AB sürecine açıkça son verilmesi bile kendiliğinden kuşatmayı büyük ölçüde zayıflatacak.

ABD'nin askeri varlığı ise Türkiye açısından aşılamayacak bir sorun oluşturmuyor. Tersine Türkiye herşeye rağmen Ortadoğu dengeleri üzerinde ağırlığını koyabilecek büyük bir askeri güç. AB sürecine son verilmesi aynı anda ABD kuşatmasına da vurulmuş bir darbe olacak. Çünkü ABD de Türk Ordusu karşısında koşullara bağlı zayıflığının fakında ve AB sürecinden Türk Ordusu'nu yıpratacak sonuç çıkmasını bekliyor.

AB'nin kuşatması: Masa başında oturup harita çizmek!

Batının Türkiye üzerindeki emellerinden vazgeçmesi mümkün değil. Ancak Türkiye'nin izlediği güvenlik stratejisinin Batıya, emellerini gerçekleştirme çabasının mı yoksa uslu durma politikasının mı daha yararlı olacağını sordurtması gerekiyor.

AB'nin kuşatma stratejisini ifade eden Türkiye ile ilgili raporlarına ve belgelerine cevap masa başı pazarlığı anlayışı içinde değil, caydırıcı olmak esas alınarak yapılmalı. AB, Türkiye üzerindeki kuşatmadan vazgeçmesinin dünya çapındaki kutuplaşma düşünüldüğünde daha hayırlı olacağına ikna edilmeli.

İkna için Kıbrıs'ta ve Güneydoğu politikasındaki AB işbirlikçilerinin tasfiye edilmesiyle başlamak oldukça yararlı olacaktır. AB kendi işbirlikçileriyle masa başında oturup harita çizmekle Türkiye'yi işgal edemeyeceğini anlayana kadar Türk milleti adına Türk Ordusu'yla karşılaşmalı.

Esasen Türk milletinin savaş iradesi ve yeteneği hesap edilmeden yaratılan her kuşatma stratejisi faraziyedir. Avrupalı emperyalistlerin bunu 80 yıl öncesinden bilmeleri gerekmektedir. Oysa AB bir kez daha yeni Tanzimat-Meşrutiyet sürecinin Türkiye'de yarattığı işbirlikçi siyasete dayanarak kuşatma stratejisi izlemekte.

Türkiye, AB'nin bu zayıf temelli kuşatmasını ortadan kaldırarak, ABD'nin askeri anlamda daha büyük ciddiyet taşıyan kuşatmasıyla hesaplaşmalıdır. Kuşatma içinde siyaset sürdürmeye devam demek bir anlamda esareti kabul etmekle özdeştir.

(TÜRKSOLU, sayı 46, 22 Aralık 2003)

İşte AB treni ve yolcuları

TÜSİAD, PKK, şeriatçı ittifakı

21-22 Haziran'da İspanya'nın Sevilla kentinde yapılacak AB zirvesi yaklaşık bir aydır Türkiye'nin gündemini belirliyor. AB'ci çevreler bu zirve öncesi Türkiye'nin dişe dokunur bir şeyler yapması gerektiğinde birleşiyorlar.

Aralık 2002'de Kopenhag'da AB'ye yeni üye olan ülkeler açıklanacak. AB'ci çevreler Kopenhag'daki zirvede tam üyelik müzakerelerine ilişkin tarih alınmazsa AB sürecinin çok zorlaşacağını düşünüyor. Bu yüzden 21-22 Haziran Sevilla zirvesi, AB treninin Kopenhag öncesi son durağı.

Dişe dokunur şeyler ise belli: İdamın kaldırılması, Kürtçe eğitim ve Kürtçe yayının serbest bırakılması. İşte bu yüzden son bir aydır Türkiye bu konulara kilitlenmiş durumda.

"Yazılanlar gerçeği yansıtmamaktadır"

Sevilla zirvesi öncesi, kaçtı kaçacak denilen AB treni iki durağa daha uğradı. Birincisi, 30 Mayıs'taki son MGK toplantısı. İkincisi ise, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in topladığı liderler zirvesi. Ancak her ikisi de içeriğinden çok, toplantılar çevresinde yürütülen kampanyalarla konuşuldu.

Cumhurbaşkanı Sezer, 30 Mayıs'taki MGK toplantısından önce AB gündemi ile ilgili bir zirve planladığını açıklamıştı. Böylelikle daha MGK toplantısına gelinmeden gözler zirveye çevrildi.

MGK toplantısının önemi ise açık. Türkiye'nin ne yönde adım atacağı esasen Ordu'nun tavrına bağlı. Ordu ise daha önceden Apo'nun idamı konusunda "taraf" olduklarını belirterek ve bu konuda başka yorum yapmayarak AB çevrelerinin heveslerini kursaklarında bırakmıştı. İşte tam Sevilla öncesi son MGK toplantısına gelirken medyadan Ordu'nun tavır değişikliğine gittiğini öğrendik! Açıklananlara göre Ordu, Apo konusunda idam dışında başka çözümlere yönelmişti. Bu yöndeki haberler önceleri kimliği belirtilmeyen kaynaklara dayandırılmaktaysa da, 28 Mayıs'ta Genelkurmay İkinci Başkanı Org. Yaşar Büyükanıt'ın konuşmalarına dayandığı belirtilen haberlerde Ordu'nun "yeni" tavrı yansıtılıyordu.

Ordu'nun bu yeni tavrına ilişkin haberler MGK toplantısı sonrasına da yansıdı. MGK'da iki ilde OHAL'in kaldırılmasına yönelik alınan kararlar, AB'ci çevrelerde Ordu'nun MGK öncesi belirtilen tavır değişikliğine ve olumlu gidişe bağlanıyordu. Artık MHP dışında bir engel kalmamıştı. O da zirvede çözülecekti. Ordu konusundaki bu haberler sürüp giderken gazetelerin ancak alt köşelerinde haber değeri bulan bir açıklama Genelkurmay'dan geldi: "Yazılanlar gerçeği yansıtmamaktadır." TSK'nın bu açıklaması gazetelerde manşetlerden verilmese de AB'ci köşeyazarlarının yakınmalarından anladık ki, bu açıklama önemlidir!

Bunun anlamı şuydu: Medyanın bir hafta boyunca Ordu hakkında yazdıklarının ve MGK yorumlarının tamamı gerçekdışı yorumlardır ve yalan haberlere dayanmaktadır. Medya, AB için yürütülen siyasi mücadelede bir taraftır bu nedenle de AB konusunda teslimiyetçi tutumun propagandası medyada geniş yer bulurken, özellikle Ordu'nun AB karşısında dikkatli tavrı ya yer bulamamaktadır ya da çarpıtılmaktadır.

Elbette medyanın yalanları Ordu'yla sınırlı değil. Köşeyazarları Ordu neden 7 gün sonra açıklama yaptı diye dövünüp duruyor. Şaşkınlıkları her hallerinden belli. Sanki yalanları bir gün gelip ortaya çıkmayacakmış gibi, kendi ürettikleri yalanlara kendileri de inanıyorlar. Yani Ordu açıklama yapmasa sanki yazdıkları doğru olacakmış gibi bir hava esiyor. Genelkurmay'ın bunları ciddiye alıp açıklama yapmış olması bile şaşırtıcı.

Ordu 7 gün sonra açıklama yaptı ama medyanın AB konusunda yaydığı yalanlar sürüp gitmekte. Gün gelip köşeyazarları şöyle yazacak: "Ey halk! AB hakkında o kadar da yazıp çizdik ve sen hep sustun. Şimdi gelip bize çatıyorsun. Neden ilk yazdığımızda yazdıklarımızın saçmalık olduğunu bize söylemedin?"

Eski Avrupalılar dururken yenileri mi Türkiye'yi engelleyecek?

Her şeyden önce tüm bu kampanyanın esasını oluşturan "tam üyelik için müzakere tarihi belirlenmesi" konusu yalanlar üzerine kurulu. AB bu yöndeki en erken olasılıkları daha 1999'da açıklamıştı. Buna göre 10 yıldan önce Türkiye'nin üyelik müzakereleri başlamayacak! Yani Türkiye'nin AB sürecini belirleyen takvim ortada.

AB'nin Türkiye'den talep ettikleri de ortada. AB siyasi bir birlikken ve Kopenhag Kriterleri de "siyasi kriterler"ken, "Bu kriterler herkese uygulanıyor, AB konusunu siyasete malzeme yapmayalım" demek ne demek oluyor? Sorun, AB'nin Türkiye'ye yönelik izlediği siyaset. Yürütülen kampanyada Kıbrıs konusu da dışarıda bırakılarak, "biz görevimizi yapalım ondan sonra AB bizi alır" havası yaratılıyor. Oysa tartışılması gereken tam da bu kriterlerin Türkiye açısından ne anlama geldiği.

"AB'ye 2002 sonunda veya 2007'de kabul edilecek yeni üyelerin oyları dolayısıyla üyeliğimiz belirsiz bir tarihe ertelenir" demek saçmalık. Çünkü zaten şimdi AB'ye üye olan ülkeler de Türkiye'yi kabul etmiyor. Yunanistan mı, Ermeni tasarısını çıkaran Fransa mı, 60 milyonluk Türkiye felaketimiz olur diyen Almanya mı, yoksa PKK'yı halen yeni ismiyle terörist olarak adlandırmayan tüm Avrupa mı bizi kabul ediyor. Fransa, Almanya, Yunanistan dururken Romanya'dan, Bulgaristan'dan mı korkacağız? Tüm bunlar, Türkiye'yi parçalayacak süreci bir an evvel başlatma tantanasından başka bir şey değil.

TÜSİAD'ın AB kampanyası

MGK toplantısı öncesi kampanya bu kadarla sınırlı değildi. Toplantının bir gün öncesi, TÜSİAD gazetelere AB'nin Türkiye'nin devlet politikası olduğunu hatırlatan bir ilan verdi. Kimi gazeteler bunu TÜSİAD'ın muhtırası olarak adlandırdılar. Sermayenin kuruluşu neden Türkiye'ye devlet politikasını hatırlatan bir muhtıra vermekteydi? Bunun üzerinde pek durulmadıysa da medya, röportajlar dizisiyle beraber bu ilanı da büyük bir kampanya haline dönüştürdü.

TÜSİAD Başkanı Tuncay Özilhan'ı meclisteki partilerden birinin başkanı gibi her gün gazetelerde ve televizyonlarda izlemekteyiz. TÜSİAD'ın attığı her adım, yayınladığı her rapor, gazetelere verdiği ilanlar olay olmakta. Sermayenin çıkarlarını temsil eden bu örgüt Türkiye için bu kadar önemli mi? TÜSİAD da medyanın kampanya haline getirdiği davranışlarını, sanki devletin bir kanadının tutumuymuşçasına ortaya koyuyor. Son ilan içeriğiyle bunun kanıtı.

TÜSİAD, ilanı MGK toplantısı öncesinde yayınlıyor, Sezer'in toplayacağı zirveye tam destek veriyordu. TÜSİAD, zirveyi AB konusunun

cumhurbaşkanının inisiyatifiyle partiler üstüne taşınması olarak görüyordu. Ayrıca AB konusunun iç siyasette bir mücadele alanı haline getirilmemesi isteniyordu. Böylece TÜSİAD'ın kendisini, iç siyasette mücadele alanı haline gelmemesi gereken bir konuda, devlet politikasının nasıl yürütülmesi gerektiğini belirleyebilecek bir kurum olarak gördüğünü öğrenmiş bulunuyoruz.

PKK'nın siyasallaşmasına hizmet

Sermayenin Türkiye'nin politikalarını belirlemesine ya da belirleyebileceği iddiasına alışmak mı gerekiyor? Şubat krizi sonrası da TÜSİAD'ın temelini oluşturan 6 büyük sermaye grubunun Türkiye'nin politikasına müdahale etme amacıyla toplandığını öğreniyorduk. Yakında TÜSİAD'ın silahlandığını ve dağa çıktığını öğrenirsek şaşırmayacağız!

Aslında TÜSİAD'ın politika olarak önerdikleri PKK'nın izlediği politikadan pek farklı değil. TÜSİAD'ın AB'ye giriş için önceden belirlenmiş, zorunlu şartlar olarak ilanında belirttiği ve zirvede çözülmesini istediği konular sadece "idam cezasının kaldırılması, anadilde yayın ve anadilde eğitim." TÜSİAD devlet politikasını böyle belirliyor ve çocuklarımıza bırakacağımız geleceğe bu yoldan çıkılacağını öneriyor. Bu aynı zamanda PKK'nın politikasıdır.

PKK'nın siyasallaşmasına hizmet edecek, Apo'yu kurtaracak, Kürtçe yayın ve Kürtçe eğitim hakları kesinlikle Türkiye'nin bölünmesine hizmet edecektir. Uluslararası politikada bir devlet için nüfus, ülke ve örgüt gerekmektedir. Ayrı bir "anadille" yapay olarak yaratılmak istenen, nüfus unsurudur. PKK'nın siyasallaşması ve Kuzey Irak'ta tertiplenenler siyasal yapıyı temsil etmektedir. Sözde Kürdistan'ın haritasını ise Avrupalılardan yeterince görmedik mi? Avrupa'nın isim değiştiren PKK'yı terör örgütleri listesine almaması da bu oyunun bir parçası. Böylece TÜSİAD'ın tüm siyasi programı PKK'nın siyasallaştırılmasından ibaret kalıyor.

Gençler asılırken neredeydiniz?

Şimdi bu politikanın devlet politikası olup tartışılamazlığını ilan edenler bir kere daha düşünsünler. Bu politika Misak-ı Milli'ye karşıdır. TÜSİAD Başkanı Tuncay Özilhan "vatanseverlik değil, gerçeklerden bahsedelim" diyor. TÜSİAD için tek gerçeğin "yabancı sermaye" olduğunu biliyoruz.

TÜSİAD bu politikayı ilanında allayıp pullarken "hukuk üstünlüğü, ifade özgürlüğü, halkın denetimi ve katılımı" gibi kavramları kullanıyor. Şimdi TÜSİAD hakkındaki gerçeklerden bahsetmenin tam sırası.

12 Eylül rejiminin en koyu destekçilerinden olan bir sermaye örgütün-

den bahsediyoruz. 24 Ocak liberalizminin, 12 Eylül'de bütün sendikal örgütlenmeler dağıtılırken ortaya konduğunu, TÜSİAD'ın öve öve bitiremediği serbest piyasa rejimine, halkın denetimine saldırılarak geçildiğini hatırlatmak gerekiyor. TÜSİAD bugün kuyruğuna işçi sendikalarını takabiliyorsa bunu elbette 12 Eylül'e borçlu. "İşverenler" 12 Eylül öncesi bunun rüyasını görebilir miydi acaba? Diğer yandan TÜSİAD gençlikten bahsediyor. 12 Eylül'de gençler idam edilirken ve işkence görürken neredeydi TÜSİAD? TÜSİAD idamı, ancak Apo'yu kurtaracakken hatırlıyor.

Aslında TÜSİAD siyasi arenada elbette yalnız değil. ANAP, Özal'sız da olsa hâlâ onların. Mesut Yılmaz da var gücüyle yabancı sermayeyi çekecek özgürlükler için koşturmakta.

Ancak TÜSİAD'ın kaygısını anlıyoruz. Aciz bir Mesut Yılmaz'la ne yapılabilir ki? Bu yüzden TÜSİAD aynı zamanda Ecevit sonrası, Derviş'li veya İsmail Cem'li bir DSP'den de medet ummakta.

Ancak sermaye kendisini bu partilerin bile temsil edemediğini düşünüyor herhalde. Çünkü ne Mesut Yılmaz, ne DSP'nin Ordu'yu aşabilecek bir gücü olmadığı ortada.

TÜSİAD ve medyanın kampanyası diğer yandan MHP'ye karşı da yürütülmekte. Türk tarihinin gördüğü en "anti-faşist" gazeteleri Doğan grubu çıkarıyor. TÜSİAD'lı patronların bir kısmı ise herhalde gençliklerindeki hızlı günleri hatırlıyor.

MHP Genel Başkanı medyadaki anti-faşistlerin listesini verdiğinde Türkiye'nin ne kadar vahim bir durumda olduğunu görebildik. Listede meslekten ülkücü Taha Akyol bile vardı! TÜSİAD ve medyanın kampanyası bu düzeydeki bir yalan kampanyasıdır işte.

Bölücülüğün özürü olmaz

Bu kriterlerin önceden AB tarafından düzenlendiğini söylemek medya tarafından yeterli bir özürmüş gibi önümüze sürülmekte. Önceden böyle düzenlemeler varken durum bizim için daha da vahim. Çünkü Türkiye'yi parçalayacak bir sürece bile bile gidiliyor demektir. Bu sürece gerçekten bile bile gidildiğine ilişkin kanıtlar da giderek ortaya çıkmakta.

Geçen yıl boyunca sermaye çevrelerinin hem Kıbrıs hem Güneydoğu ile ilgili açıklamalarına bakıldığında görülen odur ki, sermaye bunları Türkiye'nin sırtına bir yük olarak görmektedir. Şimdilik Sevilla zirvesi öncesi Kıbrıs pek söz konusu edilmiyor. Çünkü bu Türkiye'nin yapacakları ile ilgili değil de Avrupa'nın Güney Kıbrıs'ı AB'ye kabul etmesiyle ilgili bir durum olarak yansıtılıyor. Yani Türkiye'nin tamamen edilgen olduğu bir süreç! Bunun için devlet zirvesi yapmaya gerek de yok. Henüz

Kıbrıs'taki davadan vazgeçilmediği hükümet tarafından belirtilse de TÜSİAD'ın politika belirttiği öncelikli konular halledildikten sonra bu konuda da "cesur" politikalar üretileceği açık.

Kıbrıs'ta "ver kurtul" tavrının TÜSİAD tarafından dile getirildiğini hatırlamak gerek. Bunun devlet politikası olmasının ne zaman önerileceği ise merak konusu.

Sezer'in yetkisi yok

TÜSİAD ve medyanın yürüttüğü bu kampanya, bunlar ne Türk halkını ne Türkiye Devleti'ni temsil eden kurumlar olmadıkları için ciddiye alınmayabilir. Gerçekten de Genelkurmay medyada yazılanları yalanladığı açıklamada, TÜSİAD'ı isim dahi vermeden, "iş dünyasının teşkil ettiği bir sivil toplum örgütü" olarak niteliyor. TÜSİAD'ın da ait olduğu yer burası zaten. Devlet yönetiyorum havasına girmiş sermaye çevreleri TSK tarafından ciddiye alınmıyor.

Ancak aynı devlet ciddiyeti Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından sürdürülemiyor. 7 Haziran'daki zirve tam anlamıyla TÜSİAD ve medyanın yürüttüğü kampanya çerçevesinde, milli iradenin ve Türkiye'nin devlet felsefesinin gözardı edildiği bir toplantıya dönüştü.

Aslında TÜSİAD ve medyanın yürüttüğü kampanyayı yaklaşık bir aydır cesaretlendirenin de yine Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer olduğunu görmek gerek. Her şeyden önce AB'nin bir devlet politikası olduğu ve iç siyasete araç yapılamayacağı görüşü Sezer'e ait. Bu yanlış görüş ise sermaye çevrelerinin partiler üstü irade adına ortaya çıkmalarına izin vermekte.

Birincisi, AB'nin Türkiye'nin devlet politikası olduğu görüşü yanlıştır. Devlet politikası belirlemek kişilerin veya belli sınıfların tekeline bırakılamaz. Türkiye Cumhuriyeti'nin devlet politikası onu kuran halk iradesince değişmez bir şekilde açıklanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'ni oluşturan felsefe Atatürk'ün açıkladığı gibi ulusal iradedir. Bu ulusal iradenin üzerinde bulunduğu vatan da Misak-ı Milli'de belirlenmiştir. Bunlarla çelişen bir devlet politikası olamaz.

Zirve halk iradesini yansıtmamaktadır. Parlamentonun dahi halk iradesini yansıtmadığının bilindiği bir durumda, Meclis içinden Cumhurbaşkanı tarafsızlığı bozularak bir takım partilerin zirveye çağrılıp, bir takım partilerin çağrılmaması bunu açığa vurmaktadır. Milletvekili ve parti başkanı olamayacağı Anayasa Mahkemesi'nce belirtilmiş Tayyip Erdoğan'ın o zirvede hangi devlet adına bulunduğunu da öğrenmek gerekiyor. Başbakanı, gazetecilerin bile gördüklerinde "kim bu adam?" dedikleri birisi temsil ediyor, ve öyle ki bu temsilci zirve sonrası

Başbakan'ın eşi tarafından Başbakanla görüştürülmüyor. Başka bir parti lideri de Başbakansız bir zirveyi takmadığını mazeretsiz olarak açıklıyor. Bu laçkalığa devlet zirvesi denmesi en azından gaflettir.

Bu zirvenin Cumhurbaşkanı Sezer'in inisiyatifiyle toplandığı belirtiliyor. Cumhurbaşkanı Sezer'in böyle bir yetkisi yok. Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkileri ve olağanüstü koşullarda göreve çağıracağı kurumlar Anayasa tarafından belirlenmiştir. Cumhurbaşkanı tarafsızlığına aykırı bir şekilde partileri derme çatma biraraya getirmek Sezer'in yetkileri arasında değildir. TÜSİAD istediği partileri biraraya toplayarak bir panel verebilir. Dernekler Yasası buna izin vermektedir. Fakat Sezer' in böyle bir panel düzenleme yetkisi yok.

Zirveden çıkarılan sonuç da şu: Türkiye'nin geleceğini ilgilendiren kararları, arkasında bırakın halk iradesini hükümet iradesi bile olmayacak şekilde meclisten geçireceksiniz! Türkiye Avrupa'nın karşısına bu zirveyle çıkıyor.

Zirvenin tam da TÜSİAD'ın talep ettiği gibi partilerüstü olduğu ortada. Zirvede hiçbir şey temsil edilmiyor. Yalnızca MHP kendi görüşlerini ortaya koyuyor ve bu sürece katılmayacağını bildiriyor.

Sezer'in tavrı AB'ci çevreleri cesaretlendirse de TÜSİAD ve medyanın birlikte yürüttükleri zirve kampanyası boşa çıktı denilebilir. Çünkü kampanya büyük ölçüde AB'nin alternatifsizliğine, Ordu'nun inisiyatifinin kırılmasına ve MHP engelinin aşılmasına dayanıyordu. Zirve sonrasında tüm bu engeller hâlâ duruyor.

15 milyon sivil nerede? Dağa kaçtı!

Bu gaflet zirvesi halk iradesini ortadan kaldırırken ortaya nasıl bir irade konduğunu da zirveden iki gün önce İKV (İktisadi Kalkınma Vakfı) Başkanı Meral Gezgin Eriş öncülüğünde 175 sivil toplum örgütünün açıklamasında görmüş olduk. Yine en başta sermaye çevreleri, onlara göre 15 milyonu temsil eden 175 örgüt, Türkiye'nin geleceğinin AB olduğunu açıklıyordu. Sanayici, işçi, esnaf, avukat vb. herkesin temsil edildiği söylenmekteydi. Daha sonra 2 milyonu temsil eden Türk-İş Başkanı tam da bu bildiriye karşı olan bildiriyi imzalayınca bir karışıklık oldu.

Medyanın "işte milletin sesi" nidalarıyla karşıladıkları bu teslimiyet belgesi elbette 15 milyonu temsil etmiyor. Ama bunların sivil örgütler değil de AB'nin "sivil polisleri" olduklarını kanıtlamış olması bakımından önemli.

Bir yandan devlet yönetiyoruz havasına giren semaye, diğer yandan da halkı temsil ediyorum havasına giriyor. Ama açık konuşmak gerek; onlar 15 milyonu temsil ediyorlarsa Apo sadece kurtarılmakla kalmaz aynı

zamanda milletvekili, hatta koalisyon ortağı bile olabilir. Türk halkına gelecek güzel günlerden bahsetmek yerine daha makul olasılıklardan bahsederlerse biraz daha akıllılık etmiş olacaklar.

Evet biz TÜSİAD'ın dediği gibi "heyecanla" 15 milyonun sermayenin peşinden meydanlara döküldüğünü görmek istiyoruz. Bu sessiz ülkemize biz gençleri heyecanlandıracak biraz ses gelmiş olur. Ama bu 15 milyon AB için ve Apo'nun kurtarılması için meydanlara dökülmezse biz 15 milyon nerede diye soranlara TÜSİAD'ın peşinden dağa kaçtı demek zorunda kalacağız. AB'nin Türkiye'ye yönelttiği her talebi refarandum konusu yapmalarını öneririz. Bakalım kaç kişi bunları destekleyecek.

SP'li AKP'li kutsal Avrupa ittifakı

Sermayenin ve medyanın kampanyasını yürüttüğü zirvenin en önemli yanını ise Türkiye'yi AB kaşısında bağlayacak parlamenter ittifakın şekillenmeye başlaması oluşturdu. Sezer'in düzenlediği zirvede DSP ve ANAP yanında Apo'nun kurtarılması, Kürtçe eğitim ve Kürtçe yayın konularının koşulsuz destekçileri olarak AKP ve SP ortaya çıkmış oldular.

Böylece DYP de katılırsa Anayasa değişiklikleri için MHP'siz yeter çoğunluk sağlanabilecek. Ancak SP'li AKP'li bu kutsal ittifakın Türkiye'nin kaderini eline alması durumunda yeni bir 28 Şubat'tan başka seçenek kalmayacağı da görülüyor. Yani zirve büyük bir tantanayla toplanmış olsa da sonuçta AB'ci çevreler için elde olandan başka bir sonuç vermedi.

Diğer yandan AB'ye yürüyen "çağdaşlık projesi"nin de ne hale düştüğü görülmeli. Öyle bir çağdaşlık ki bu şeriatçı partilerden fetva almaksızın yolunda ilerleyemiyor. Aynı şey sözde Hıristiyan Kulübü'nün karşısındaki şeriatçılar için de söylenebilir. Öyle bir Avrupa ve Batı karşıtlığı ki bu, Avrupa'nın içine girmeden müslüman olamıyorsunuz.

Aynı zamanda AB kampanyasının gerçek sahibini düşünürsek şeriatçılar bu kampanyada TÜSİAD'ın da peşine takılmış oluyorlar. 28 Şubat sürecinin başından beri TÜSİAD'ın "demokratikleşme" raporlarıyla böyle bir zemini hazırladığı gerçeği de görülmeli. AB'ye giriş şeriatçılar için "Kemalist Ordu'nun" boyunduruğundan kurtulacakları bir özgürlük kapısı oluyor.

Ortaya çıkan Avrupacı "çağdaşlık yolu" herkes tarafından iyi anlaşılmalı. TÜSİAD'ın temsil ettiği tefeci yabancı sermaye acentalarının peşinden, bölücülerle ve gericilerle kolkola yürünecek bir AB yolu bu. 175 "sivil" örgütün açıklamasını verirken kampanyayı yürüten bir gazete "sağcısı solcusu, müslümanı laiki bu bildiriye imza attı" diyor. Daha şimdiden müslüman-laik diye ayıran bir zihniyet. Gazete eklemeyi unutmuş

"bölücüsü, tefecisi" de bu bildiriye imza attı.

TÜSİAD'lı, MÜSİAD'lı, sivil irade ve ANAP'lı, AKP'li, DSP'li siyasi irade. AB yolunda gözleri yaşartan bu buluşmaların gazıyla AB treni daha ne kadar yürüyecek? Üstelik lokomotif Avrupa'ya doğru gideceğine ısrarla Doğunun yüksek dağlarına doğru yöneliyor.

Türkiye'nin AB'li bir geleceği yok

Türk halkının bu kutsal ittifak karşısında ne düşüneceği şimdiden belli değil mi? Bu ittifakı aylardır medyanın hukuk adamı kişiliğiyle yücelttiği Cumhurbaşkanı Sezer kutsasa da, AB yolunun Türkiye içinde de tıkalı olduğunu sermaye çevrelerinin artık görmesi gerekiyor.

Bu onlara bir çağrı değil. Elbette bugüne kadar yabancı sermayenin acentalığını yapmaktan başka bir işe girişememiş sermayenin gözlerinin Avrupa bandıyla kapalı olmasını anlayabiliyoruz. Ne AB'nin bizi alacağı, ne bizim AB'ye yanaşacağımız bir süreç içinde sermaye politikalarının Türkiye için çıkışsızlığı giderek daha açık şekilde görülecek.

Şimdilik onların ardına düşen politikacılar ve devlet adamları olsa da Türkiye'nin AB ile ilgili bir geleceğinin olamayacağı açık.

Türk siyaseti bu oyuncakla oynamaya devam ederken Türkiye gerçekten de kendisi için çok değerli olan zamanı kaybediyor. Türk siyasetinin parlamento içinde bugünkü hükümetle veya başka bir alternatifle ya da seçim sonrası oluşabilecek bir hükümetle bu sorunları çözemeyeceği görülüyor.

Misak-ı Milli ve millet iradesi temeli olmayan hiçbir politikanın devlet politikası olarak görülemeyeceğinin anlaşılması gerekiyor.

Türkiye'nin AB yolunun ise Sevilla veya Kopenhag zirvesine doğru değil, PKK'nın konuşlandığı dağlara doğru tırmanmakta olduğu görülüyor.

(TÜRKSOLU, sayı 6, 17 Haziran 2002)

3. Meşrutiyet ilan edildi

3. Meşrutiyet darbecilerin sevinç çığlıklarıyla ilan edildi

3 Ağustos'ta tüm Batıcı, liberal, gerici odakların sevinç çığlıkları arasında Üçüncü Meşrutiyet ilan edildi. Diğer iki Meşrutiyet dönemi gibi darbeli, entrikalı, komplolu bir sürecin sonunda, "tarih yazdık" sloganları eşliğinde, Meclis'te toplanmış bulunan '265 adam'ın imzasıyla, Türkiye bir kez daha Avrupa'nın dikte ettirdiği yasaları anayasası haline getirdi.

Meşrutiyet'in tarihsel anlamı şudur: Türkiye kesintisiz bir bölünme sürecine girmiştir. Her türlü emperyalist müdahaleye açıktır ve milli irade ortadan kaldırılıp yerine Avrupa'nın iradesi konmuştur. Bu sürecin sonu bölünme ve çöküştür.

Çıkarılan yasalar Cumhuriyet'in tüm siyasal dayanaklarını ortadan kaldırmaktadır. Artık 'Türkiye Cumhuriyeti'ni oluşturan Türk halkına Türk milleti' denemeyecektir. Emperyalistler bunu kabul etmemek için çıkarılan yasaları göstereceklerdir. Bu yasalarla milli iradenin meşruiyeti, azınlıklara bölünmek suretiyle ortadan kaldırılmıştır.

Yaşanan sadece birkaç olumsuz yasanın çıkmasıyla sınırlı değil. Bu yüzden her şey olağanmış gibi bir ruh halinden kurtulmak gerekiyor. Bugüne kadar yaşananlar belki "olağan" karşılanabilirdi ama bu sefer çok ciddi şeylerin değiştiğini görmemiz gerekiyor. Ciddi bir stratejik saldırıyla karşı

karşıya olduğumuzu ve düşmanın kazanması için ona her türlü olanağı verdiğimizi görmeliyiz. 3. Meşrutiyet'le beraber artık Cumhuriyetsiz yaşadığımızı bilelim.

Meşrutiyet'in temeli azınlık politikasıdır

Darbenin örgütçüsü TÜSİAD AB'nin bizden ne istediğinin farkındadır: Batı, Türkiye'den yeni bir Islahat Dönemi istiyor. Islahat'ın iktidarını bulmuş hali Meşrutiyet'tir. Islahat'ın anlamı, azınlıkları kullanarak ulusu bölmektir. Bugün Kürtçe eğitim ve yayının tüm siyaseti belirlemesi bundan kaynaklanmaktadır. Buna ek olarak, bu 3. Meşrutiyet'te Hıristiyan ve diğer "azınlıklar" da unutulmamıştır.

Tanzimat'ın ilanından 1. Meşrutiyet'e kadar olan süre, bu politikanın temelinin yaratılması ile geçen süreydi. 1838 Ticaret Sözleşmesi ve 1854'teki ilk borçlanma tüm Meşrutiyet dönemine kaynaklık eder. Bunun günümüzdeki paraleli, darbeci TÜSİAD'ın elindeki ekonomik kriz silahıdır.

Azınlıklara verilen ayrıcalık, Meşrutiyet dönemlerinin tüm toprak kayıplarının, emperyalist anlaşma ve müdahalelerinin gerekçesi olmuştu. Bunun paraleli 3 Ağustos'ta çıkarılan yasalardır.

Her Meşrutiyet ilanını bir toprak kaybı izledi

Meşrutiyet dönemlerini Türkiye'nin parçalanması takip eder. İlk Meşrutiyet sonrasını Balkanlar'ın parçalanması, İkinci Meşrutiyet sonrasını ise batıda Çatalca'ya kadar toprakların kaybedilmesi oluşturur. Aynı dönem, doğuda Musul'a kadar Osmanlı egemenliğinin fiilen bitmesi anlamına gelir. Artık doğunun sahibi, İngiliz ve Fransız emperyalistlerdir.

Zaten tüm Türk siyaseti de Batının eline geçmiştir. Avrupa taleplerini yerine getirmek için gerekli yasal düzenlemeler yapılmasına, Avrupa Konseyi'ne girilmesine ve hatta toprak bütünlüğünün Avrupa Devletler Hukuku'nca garanti altına alınmasına karşın sonuçta Tanzimat ve iki Meşrutiyet'in yarattığı Osmanlı ortadadır.

Kıbrıs'ın elimizden çıktığı tarih, 1. Meşrutiyet'in ilanından iki yıl sonraya rastlar. Toprak bütünlüğümüzü kurtarmak için Avrupa'nın dikte ettiği yasaları kabul ettikçe toprak kaybeder dururuz. 3. Meşrutiyet Meclisi'nin Kıbrıs'ı kurtarmak için AB yasalarını çıkarttığını iddia etmesi ilginç ve acı bir rastlantıdır. Görünen o ki, 1. Meşrutiyet'le elden çıkan ve ancak Cumhuriyet'le yeniden kazandığımız Kıbrıs'ın kalan kısmı bu sefer de 3. Meşrutiyet'le elden çıkacaktır.

Bugünkü Meşrutiyet politikası bir öncekilerle aynı sonuçları verecektir. Aynı gerekçelere, aynı güçlere dayanan aynı politika, aynı sonuçları doğu-

racaktır. Tek farkla ki: Dün Meşrutiyet'in sonuçlarını Türk olmayan topraklardan başlayarak görmüştük ve 1. Dünya Savaşı sonunda Türk topraklarının parçalanmasına kadar en azından elli yıllık bir süreç geçmişti. Bugün Meşrutiyet'e Türk topraklarından başlıyoruz.

3. Meşrutiyet'in kahramanları

Bu yeni Meşrutiyet bir öncekiler gibi kahramanlarını da yaratmıştır. 7 Haziran liderler zirvesini toplayan Sezer, DSP'yi bölen Özkan ve Cem, yasalar görüşülürken sabahlara kadar uyumayıp müdahale eden Mesut Yılmaz, kriz silahını hükümet kanadında elinde tutan Derviş Meşrutiyet'in kahramanlarıdır, 'evet' oyu veren 265 milletvekili kahramanların neferleri, medya ve Tuncay Özilhan başta olmak üzere "sivil toplum" ise 'gizli' kahramanlardır.

Üçüncü Meşrutiyet'in kahramanları diğer kahramanlardan çok daha zavallıdır. İkinci Meşrutiyet'in kahramanı Enver en azından halkın arasına çıkıp sevinç gösterilerine katılabiliyordu. Şimdikiler ise Cem'in Kayseri gezisinde görüldüğü gibi halkın arasına çıkma denemesi yaptıkları anda bozguna uğruyorlar.

Hepsi bu Meşrutiyet'in en ufak bir halk desteğine sahip olmadığının da bilincindeler. Bu yüzden seçim bu Meşrutiyet kahramanlarının hepsini birden korkutmaktadır. İttifak tartışmaları bunu gösteriyor. Gerçi seçimin Meşrutiyet'i engelleyebileceğini düşünmek yanlış olur. Seçimli seçimsiz darbe süreci Batının yeni talepleri ile birlikte ilerleyecektir.

Bir parlayıp bir sönen tüm bu kahramanlara rağmen, bu Meşrutiyet'in gerçek kahramanı Bülent Ecevit'tir. O, Türk siyasetindeki klasikleşmiş görevini yine bu kritik anda yerine getirerek Meşrutiyet sürecinin değişmez kahramanı olduğunu göstermiştir. Meclis'ten o ihanet yasalarının bir günde çıkarılabilmesi Ecevit'in eseri olmuştur. Tüm bu darbe sürecinde kendisi hedef tahtasında olduğu koşullarda dahi, süreci Avrupacıların inisiyatifine sürüklemeyi bilmiştir.

DSP'ye yönelik operasyondan sonra herkesin ihtiyatlı durmasını beklediği Ecevit, inanılmaz bir iradeyle darbenin Meclis üstünde sallanan kılıcını, tüm düğümlerin çözümünde kullandı. Düne kadar, bağımsızlık, HADEP tehlikesi, AKP tehlikesinden bahsederek, Şükrü Sina Gürel gibi bir ismi Dışişleri Bakanlığı'na getirerek AB konusunda ihtiyatlı bir tutum sergilediği izlenimini yaratmıştı. Ancak Şükrü Sina Gürel ve Ecevit tüm yasaların inanılmaz bir hızla geçmesi için ellerinden geleni yaptılar.

3. Meşrutiyet yasaları Misak-ı Milli'nin ortadan kaldırılmasıdır

Siyasetçilere ve medyaya göre çıkarılan yasalar sonrasında AB'ye üye-

lik için müzakere tarihi alınabilecektir. Vermezlerse veya başka koşullar da önümüze sürerlerse ne yapılacağını Ecevit söylemektedir: "Onların da gereğini yaparız." Darbenin gizli kahramanı medya, ilave etmektedir: "Kopenhag bitti sıra Maastricht'te." Öncekiler gibi 3. Meşrutiyet'in kahramanları da Avrupa'dan daha Avrupacı olma geleneğini sürdürmektedirler.

Ancak Türkiye'nin AB üyeliği veya bu doğrultuda tarih alınması gibi herhangi bir gelişme ne daha önce verilmiş üyelik takvimini ne de AB'nin Türkiye'ye yönelik bakışını etkilemektedir. Türkiye'nin bu yasalarla yapmış olduğu tek şey, AB'nin Türkiye üzerindeki siyasetini teyid ederek, ona anayasal bir meşruiyet sağlamış olmaktır.

Yasaların anlamı Batının yüz yıllık Kürt politikasına ilk kez Türkiye Cumhuriyeti devletince onay verilmesi ve bir Kürt nüfusunun tanınmış olmasıdır. İstenildiği kadar, bu haklar azınlık değil, özel hukuk çerçevesi içinde verildi denilsin. Dilin tanınması nüfusun da tanınması anlamına gelmektedir.

Bugüne kadar Türkiye'nin siyaseti bir Kürt azınlık nüfusun olduğunu tanımamaktı. Bunun en önemli unsurlarından biri de "tek dil" politikasıdır. Kürtçe eğitim ve Kürtçe yayına ilişkin yasa bu politikanın terk edilmesi anlamına gelmektedir. AB'cilere bakarsanız yapılan düzenlemeler neredeyse önemsiz bir lehçenin öğretimiyle eş tutulmaktadır. Hayır, sözkonusu olan "dil"dir. Dil, nüfus öğesidir.

Gerek Avrupa'nın başka ülkeler üzerindeki politikalarını takip edenler, gerekse PKK'nın bu doğrultudaki siyasetlerini takip edenler bu gerçeği açıkça göreceklerdir. Bir dilin özel veya kamusal, ülke içindeki eğitimi, öğrenim ve yaygınlaştırılması kabul edildiği anda özerk veya ayrı bir nüfus da tanınmış olur.

Cumhuriyet'in temeli Misak-ı Milli ve Atatürk milliyetçiliğidir. Devletin temeli olan ulus, Atatürk tarafından çok net bir şekilde tanımlanmıştır. "Cumhuriyet'i kuran Türkiye halkına Türk ulusu denir." Bu ulus tanımı etnik, ırksal ve dilsel bir nitelik taşımaz. Aynı vatan toprağında yaşayan ortak bir kültür, ortak bir kader, ortak bir geçmiş ve ortak bir gelecek projesine sahip halkın birliğini ifade eder. Bu birliği ırk, etnik köken ve dile bağlı olarak bölmek Cumhuriyet'in temellerinin ortadan kaldırılmasıdır.

Tarih bir ulus içindeki farklılıkların artmasına değil, gitgide azalarak ortadan kalkmasına tanıklık etmiştir. Bir ulus içindeki farklı diller, uluslaşma süreci içinde 'tek dil' haline gelerek silinir. Bu doğal bir süreçtir. Doğal olmayan, emperyalistlerin müdahale ederek bu süreci kesintiye uğratmasıdır.

Kürtçe eğitim ve yayın AB'nin askeri müdahalesinin önünü açacak

Tartışılan dilin Kürtçe olması daha da önemlidir. Çünkü Türkiye içinde Kürt azınlık yaratma politikası AB'nin Türkiye için öngördüğü temel politikadır. Bunun bir paranoya olduğunu ileri sürenler ilk iki Meşrutiyet'in azınlık yaratma politikasının hangi sonuçlara yol açtığını izleyebilirler. Cumhuriyet döneminin her iki büyük Kürt ayaklanmasının arkasında İngiltere'nin oluşu hatırlanmalıdır.

Bu da yeterli olmadıysa son on yılda Yugoslavya'nın NATO'nun silahlarıyla nasıl paramparça edildiği ortadadır. On yılın bütün savaşları azınlık yaratma politikası temelinde gerçekleşmiştir ve hepsinde Avrupa başroldedir. Türkiye'ye benzer ülkelerde azınlık haklarının kabul edilmesinin ilk sonucu birkaç yıl içinde Batının ülkeye müdahale etmesi olmuştur. Son birkaç yıl içinde 10'un üzerinde devletin kurulması bölünmenin ne kadar hızlı gerçekleşebileceğini gösterir.

Yugoslavya'da yaşananların Türkiye'de de yaşanmaması için hiçbir neden yoktur. Bugün Kürtçe eğitim ve yayını kabul eden Türkiye yarın Kürtlerin azınlık statüsünü kabul etmek zorunda kalacaktır. Türkiye'nin bölünmesi Türklerin ve Kürtlerin iyi niyetiyle engellenebilecek basit bir sorun değildir. Aynı zamanda sorun salt PKK'nın örgütlenmesi sorunu da değil, AB müdahalesinin tanınması sorunudur. Gerçekleştirilen yasal düzenlemeler AB müdahalesine davetiye çıkartmaktan başka bir işe yaramayacaktır.

Tüm bu yasaların mantığı, Lozan'a ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesine aykırı olarak azınlık olgusunun tanınmasıdır. Azınlıkların varlığı kabul edildiği andan itibaren bundan doğan haklar uluslararası hukukun koruması altına alınmış olur. Bunun anlamı ise 'uluslararası toplum' maskesi altında emperyalistlerin azınlık haklarını koruma adına yasal müdahale hakkının doğmasıdır. Bir darbe iradesiyle, fiilen çökmüş bir hükümetle bu yasalar devreye sokularak bu yasalar çerçevesinde en geniş bölücü müdahaleye olanak tanınmaktadır.

Apo milletvekili bile olabilir

İdamın kaldırılması ve Kürtçe'nin yasallaşmasıyla birlikte PKK sorunu da büyük önem kazanmaktadır. Kürt nüfusun tanındığı yetmezmiş gibi, bölücü siyasal hareketin lideri de kurtarılmış olmaktadır. İddia edilenin aksine Apo'nun ne zamana dek 'içerde' olacağına dair hiçbir güvence yoktur. Yarın bir başka 265 kahraman gelir ve Apo'yu tümden kurtarır. Hatta Ömer İzgi'nin açıklamasına göre şu an bile kimsenin bir şey yapmasına gerek kalmadan Apo 12 yıl yatıp çıkabilir. Mevcut yasal düzen-

leme buna izin vermektedir.

Şimdiden HADEP, Apo'nun yakınları ve avukatları aftan sözetmeye başlamışlardır. Kardeşi, Apo'nun seçimlere girip milletvekili olmasından bahsedebilmektedir. Bugünkü parlamenter yapı içinde öne sürülenlerin gerçekleşmesi olanaklıdır ve bunu engelleyecek bir mekanizma yoktur. Logosunda "Türkiye Türklerindir" yazan bir gazetenin genel yayın yönetmeninin yazılarında Kürtçe sloganlar attığı bir ülkede her şey olanaklıdır. Türkiye, Başbakan Yardımcısı'nın HADEP'le seçim ittifakı düşlediği bir ülkedir.

Kaldı ki Apo'nun siyaset yapması için cezaevinden çıkmasına da gerek yoktur. Yakalandığından beri fiilen PKK'yı yönetmektedir. Hatta böylesinin çok daha güvenli olduğu söylenebilir. İstihbarat örgütlerinin cirit attığı ülkelerde kaçak yaşayacağına devletin koruması altında örgütünü yönetmesi daha kolaydır. İdamın kaldırılmasıyla mülteci gittiği hiçbir ülkenin göstermeyeceği kolaylık da sağlanmış, can güvenliği de devletin koruması altına geçmiştir.

HADEP'in Meclis'e girmesiyle birlikte Apo'nun, hem de Türk devletinin koruması altında, politika yapmasına izin verilecektir. Avrupa "Kürt nüfusunu" bir parçalama aracı haline getirmek için siyasal araçlara da sahip olmuş olacaktır. Bu süreçte açılacak Kürtçe eğitim kurslarına vatandaşın ne kadar ilgi göstereceği şüphelidir ama bunların Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi PKK büroları olacağı açıktır. Bu yönden de PKK'nın siyasallaşmasının önü açılmıştır.

Yeni Tanzimat'ın azınlık sevdası

Diğer yasalar da önceki iki Meşrutiyet'in ve onları hazırlayan Tanzimat'ın kelimesi kelimesine bir tekrarıdır. AİHM'nin tazminatı yeterli bulmadığı koşullarda yargılamayı tekrarlatabileceği hükmü yargı bağımsızlığının ortadan kaldırılmasıdır.

AB sürecinin doğal sonucu olarak hukukun bütünleştirilmesi olarak açıklanan bu değişiklik özünde kapitülasyon mahkemelerinden faksızdır. Çünkü yasalardan yararlananların kimler olacağı açıktır. Şimdiye dek AİHM'nin önüne gelen dosyaların büyük çoğunluğu ya 'Kürt azınlık' sorunuyla ilgilidir, ya da 'işgalden zarar gören Kıbrıslı Rumlar'la. Bu değişikliğin kabul edilmesiyle birlikte Avrupa'nın isteği üzerine tazminat ödemekle kalmayacağız, beğenmedikleri yargılamaları tekrarlamak zorunda kalacağız.

Bu yasayla birlikte Meşrutiyet Cumhuriyet'in ikinci temeline de dinamit koymuş olmaktadır. Misak-ı Milli, azınlık yasalarıyla ortadan kaldırılırken yargı bağımsızlığı da AİHM kararıyla ortadan kaldırılmak-

tadır.

Azınlık vakıflarına gayrimenkul edinme hakkı tanınması ise Tanzimat'ın temel maddesi olan 'can ve mal güvenliği'ni hatırlatmaktadır. Azınlık vakıfları Osmanlı döneminden beri Türk ulusuyla bütünleşmemiş, aksine hep emperyalistlerin uzantısı işlevini yerine getirmişlerdir. Osmanlı toprakları Batı tipi özel mülkiyete açıldığında bundan ilk faydalananlar azınlık vakıfları olur. Türkiye'nin ilk kompradorları bunlardır.

Yerine getirdikleri diğer iki işlev ise belki daha da önemlidir. Açtıkları okullarda misyoner faaliyeti yürüterek Türk ulusal kültürünü yıkmayı hedeflerken bir yandan da Ermeni ve Rum terör örgütlerine destek olurlar. Mülk edinme haklarının ellerinden alınmasının nedeni de budur. Şimdi ise bu hakka yeniden kavuşmaktadırlar. Bu hak geriye doğru da yürüyecek ve kaybettiklerini bir bir geri alacaklardır.

Bunların elindeki varlık hiç de küçümsenecek türden değildir. 165 Rum, Ermeni ve Musevi vakfının elinde 91 okul, çoğu Beyoğlu ve Şişli'de bulunan yüzlerce gayrimenkul bulunmaktadır. Bu yasayla birlikte emperyalistlerin uzantısı niteliğindeki azınlık vakıflarının Türkiye'deki ağırlığı artacaktır. Bunun büyük devlet olmanın gereği olduğunu savunanların bu politikanın Osmanlı'yı nereye götürdüğüne bakması yeterlidir.

3. Meşrutiyet, Ordu'yu safdışı ediyor

Bu yasaların Türk siyaset tarihinde, Avrupa'nın Islahat'la azınlıkları palazlandırma politikasının paraleli ve günceli olduğunu görmeden Türk halkı için gelecek vaadeden bir siyaset üretmek mümkün değildir.

Bu yasaları çıkaran hükümet bitmiştir. Geçtiğimiz dönemin tüm sorumluluğu onlar üzerine atılacaktır. Ancak bu yasalar kalıcıdır. Geri dönüşü zordur. Yasalar kalksa bile şu anki rejim azınlık olgusunu ve Lozan'ın reddini tanımış olmaktadır. Seçimden sonra parlamento çok daha AB'cidir, çok daha teslimiyetçidir.

Bu sürecin darbeciler dahil herkesi şaşırtan bir yönü Ordu'nun sürece ses çıkarmamasıdır. Yasaların bu kadar kolaylıkla geçirilebilmesinde bunun da etkisi olmuştu. Bugüne kadar Ordu, hem Kürt sorununda, hem de idamda ve Apo'da taraftı. Gelişmelere yönelik tavrını "biz tarafız" diyerek gösteriyordu. Ancak bu yasaların geçmesi artık bu konuda inisiyatifi AB'cilerin eline vermiştir. Kürt sorununu ve idamı bir parlamenter sorun haline getirmiştir. Ordu'nun ülke kaderi üzerindeki inisiyatifi büyük ölçüde kırılmıştır.

Zaten AB'ye uyum sürecinin önemli bir maddesi de Ordu'nun siyaset üstündeki etkisinin kaldırılması değil miydi? Batının Türkiye ile ilgili siyasetlerinde esas sorun da Ordu olarak gözüküyordu. Parlamentonun

Cumhuriyet iradesinin devamı konusunda bir tavrı hiç olmadı ancak siyaset üstündeki ordu etkisi Cumhuriyet'in esasları olan ulusal-devlet prensiplerinin devlet politikasının temeli olarak kalmasını sağlıyordu. Ordu da özellikle 28 Şubat'tan beri parlamenter siyasetin orduyu safdışı bırakma politikalarına direnmişti.

Şimdi 3. Meşrutiyet darbesi ile Ordu'nun üzerinde çok daha güçlü bir baskı oluşturulmuş bulunuyor. Darbecilerin sevinçleri de esasen bundan kaynaklanıyor.

Bu darbe sürecini yalnızca Ordu engelleyebilirdi. Ordu'nun her ne sebeple olursa olsun, böyle bir sürece sessiz kalması ciddi bir stratejik zaaftır. İçinde bulunduğumuz an Çanakkale'de "düşmanın boğazı gördüğü an"dır. Bu an ise hiçbir bahane kabul etmez bir şekilde tüm kuvvetlerin toplanarak, yabancı müdahalesine direnmesi gerektiğine işaret eder. Sessizlik, geri dönülmesi çok zor durumlar yaratacaktır. Yaratmıştır. Beklemek her ne sebeple olursa olsun, büyük bir zaaftır.

Ordu 15 yıl boyunca savaştığı PKK terörizmini, giderek ciddi bir tehdit haline gelen Kürt devleti politikasını parlamenter iradeye bırakmakla ciddi bir kıskaç içine alınmıştır. Çünkü artık Ordu'nun müdahale edebileceği bir parlamenter yapı bile yoktur. Meşrutiyet darbesi ile birlikte fiilen parlamento da ortadan kalkmıştır.

Bir bakanının istifasını bile sağlayamayan fiilen çökmüş bir hükümete rağmen, her bölücü yasa tıkır tıkır geçmektedir. Türkiye tarihinin en ciddi siyasal krizinin yaşanması gerektiği durumda, rekor sayıda yasa geçebiliyor. Çünkü parlamento devreden çıkarılmıştır. Türkiye'nin yönetimi, sermaye öncülüğünde darbecilerin elindedir.

Gelen seçim de bu durumu değiştirmeyecektir. Parlamento üzerinde Meşrutiyet kanunları, darbeci müdahale giderek artan bir şekilde geçerli olacaktır. Kürt sorunuyla savaşa çekilen Türkiye, Kıbrıs'ta da aynı kıskaca alınacaktır. Meşrutiyet dönemi Ordu'ya da Batıcı müdahalenin mümkün olduğu bir dönemdir.

Mevcut siyasal yapı içinde bölünme saldırısına direnme olanağı kalmamıştır. Türkiye'nin içine girdiği dönem mevcut kurumlar içinde yapılabilecek bir şey bırakmamaktadır. Çok somut bir parçalanma, çok somut bir savaş durumuna doğru sürüklendiğimizi görebiliyoruz. Sorun, kesinlikle yasal bir sorun olarak algılanmamalıdır. Buna Meşrutiyet dememizin sebebi budur. Sadece bir takım fermanların ilanı değildir ortadaki. Bölünmeyi fiilen yürürlüğe koyacak irade de darbeyle iktidardır ve inanılmaz olanaklara sahiptir.

Devrim yaparak vatanı kurtarmak

Çıkan bu yasaları ve darbeci AB iktidarını tanımak vatanın bölünmesi ve Türk halkının ezilmesi anlamına gelmektedir. Bu yüzden bu yasaları onaylamak anlamına gelecek her türlü siyaset terkedilmek zorundadır. Bu ne seçim işidir, ne de bunlar üzerinde yaratılmaya çalışılacak bir baskı işidir. Bu siyasal yapı çerçevesinde atılacak her adım ihanete ortak olmak anlamına gelmektedir. Ulusal-devleti yeniden meşru, halk iradesini yeniden hakim kılacak kuvvetler ülkenin kaderini almalıdır.

Bu yeni Meşrutiyet dönemiyle birlikte Türkiye'nin Ordusuz çözemeyeceği sorunlar yaratılmıştır. ABD'nin Irak operasyonu bir Kürt Devleti yaratmak içindir. Buna parlamentonun yeni yasalarının yarattığı siyasal tehlikeler de eklenmiştir. Türk parlamentosunun ilan ettiği AB yasalarıyla ABD müdahalesi ayrı düşünülemez. Kıbrıs sorunu Türkiye'yi savaşa mecbur kılacaktır. Ordu'nun savaş durumuna göre tavrını belirlemesi kaçınılmazdır.

Savaşa ve parçalanmaya direnecek bir halk kuvveti yaratmak zorunludur. Böyle bir kuvvetin ne zaman yaratılacağı ve nasıl bir biçim alacağını zaman gösterecektir. Ama ortada olan tek gerçek, Türkiye'nin yeni bir Meşrutiyet döneminde olduğudur. Cumhuriyet, 3. Meşrutiyet'in ilanıyla tasfiye edilmiştir. 1839'da başlatılan Meşrutiyet süreci ve parçalanma ancak 1920'de bir devrimle engellenebilmiştir. Ancak bu sefer 80 yıl beklemek düşünülemez. Çünkü bu kadar sürede üzerinde devrim yapabileceğimiz bir vatanın kalacağı bile şüphelidir. Cumhuriyet'i yeniden kurmanın yolu Meşrutiyet'i yıkmaktan geçmektedir ve devrim ihtiyacı hiç olmadığı kadar acildir. Karşılaşacağımız sorunlar da, yapılacaklar da buna göre oluşacaktır. Atatürk'ün dediği gibi "kahredici bir istibdata karşı ancak ihtilalle cevap vermek" zorunluluğu vardır. Enerjimizi bundan başka bir iş için harcamak abestir. Hazırlık devrim yaparak vatanı kurtaracak bir Kuvayı Milliye örgütü için yapılmalıdır.

(TÜRKSOLU, sayı 10, 12 Ağustos 2002)

Kerkük'te susan Diyarbakır'da susar

Yok mu Türk'ü koruyacak?

22 Ağustos'ta Celal Talabani'nin peşmergeleri Kerkük'te 7 Türkmen kardeşimizi katletti. 23 Ağustos'ta bu olayı protesto eden Türkmenler'in üzerine peşmergelerle birlikte bu kez ABD askerleri ateş açtı. 3 Türkmen ABD kurşunlarıyla öldürüldü.

Kerkük'teki Türkmen kardeşlerimize yapılan katliamla birlikte, Türkiye'nin artık "kan kaybeden" bir ülke olduğunu tespit etmemiz gerekiyor. Bu katliam yalnızca Kuzey Irak'taki Türkmen kardeşlerimizle sınırlı tutulamaz. Olay Türkiye'yi de tehdit eden ABD destekli Türk düşmanlığının çekinmeden kan dökecek boyuta vardığını gösteriyor. Artık ABD kuvvetleri de Türkmenlerin üzerine ateş açmaktan çekinmemektedir. Kerkük'te Türkmenleri öldürenler, Türkiye'nin toprak bütünlüğünün önünde de tehlikedirler.

Son bir yılda Türkiye'nin izlediği politikanın yanlışlığı ise bu olaylarla birlikte ortaya çıkmaktadır. Kırmızı çizgilerimizin delik deşik edilmesine göz yumma çizgisi, artık Türklerin yaşadıkları yerlerden öldürülerek sürülmeleri noktasına kadar varmıştır.

Kerkük'teki kan kaybı, Diyarbakır'da toprak kaybıyla sonuçlanacak bir

sürecin sadece başlangıcı. Kerkük'teki Türkmen katliamı karşısında susmanın tek bir anlamı var: Diyarbakır'daki toprak kaybı karşısında da susmak. Bu durum karşısında "Yok mu Türk'ü koruyacak?" sorusu ister istemez her Türk'ün kafasında yer ediyor.

Her Türk olan biteni biliyor

Böyle bir sorunun insanlarımızın kafasında yer etmesine şaşırmamak gerekiyor. Son bir yıldaki tüm olaylar göstere göstere Türk varlığını tehdit ederken, bu tehditlere gereken cevabın verilmemiş olması insanlarımızın içinde bulunduğu güvensizlik duygusunu pekiştiriyor.

Artık şu açık: Türkiye doğru olan yolu izlemiyor. Doğru olan yolu izlemiş olsaydı Türk varlığını tehdit eden ABD planı, bu derece hızlı işleyemezdi. Önce işbirlikçi Kürt aşiretleri ABD'lilerle parlamento açtı, sonra işbirlikçi aşiret reisi Barzani Türkiye'yi tehdit etme cüretini buldu, Türkmenlere ait tapu kayıtları tahrip edildi, sonra bin yıllık Türk yurduna Kürt vali atandı, daha sonra Türk askeri Talabani'nin peşmergelerince ABD kuvvetlerinin desteğinde esir alındı ve işte şimdi Kerkük'te Türkler öldürülüyor.

Son bir yılda TÜRKSOLU gazetesinde yapılan yayın bile başlıbaşına vaziyetin son derece açık olduğunun göstergesidir.

29 Temmuz 2002'de TÜRKSOLU'nda ABD'nin Türkiye'yi hedef alan tatbikat düzenlediğini ve bu tatbikatın amacının Türk Ordusu'na yönelik bir gözdağı vermek olduğunu yazdık. 26 Ağustos 2002'de (Irak'a saldırının 7 ay öncesi), Irak'a saldırının hedefinin Kukla Kürt devletini kurmak olduğunu açıkladık. 21 Ekim 2002'de ABD öncülüğünde Kürt parlamentosunun toplanması sonrası "kukla Kürt devletine engel olalım" çağrısı yaptık. Türkiye'nin bu sürece Kuzey Irak'ta derhal müdahale etmesi gerektiğini yazdık. 27 Ocak 2003'te ABD'nin 80 bin kişilik işgal gücünün üssü olarak Diyarbakır'ı resmen talep etmesini, Diyarbakır üzerindeki ABD emellerini teşhir ederek yayınladık. ABD'nin Irak'a saldırısı boyunca Kürt devleti tehtidini belirttik ve Irak direnişi henüz güçlüyken Türkiye'nin Kuzey Irak'ta sürece müdahale etmesi gerektiğini savunduk. Ancak tüm bu süreç boyunca Türkiye'nin izlediği politikanın yanlışlığıyladır ki, 9 Haziran 2003'teki haberimizi "Kürt aşiretleri Kerkük'te etnik temizliğe başladı" başlığıyla vermek durumundaydık.

4 Temmuz'da işgal Bağdat'ında Türk askeri esir konumundaydı. 22 Ağustos'ta Kerkük'te artık Türk kanı dökülüyordu. TÜRKSOLU'nun yaptığı yayın aslında milletinin mukadderatıyla ilgisi olan her Türk'ün olan biteni çok açık bir şekilde görebildiğinin kanıtıydı.

Peki Türkiye neden göz göre göre yanlış politikalar uyguladı?

Yanlış stratejik kabuller

Türk Ordusu bir yıllık süreç boyunca ABD'nin planını bozguna uğratabilecek önemli adımlar da attı. Örneğin, Kürt parlamentosunun açılışından sonra askerlerimiz Kuzey Irak'a yığınak yaptı. Ancak tedbirin sonunu getirmek bir türlü mümkün olmadı. Çünkü Türkiye aynı zamanda yanlış bir stratejik önkabulu tüm hareketleri boyunca muhafaza etti. Bu çerçevede Kuzey Irak'taki gelişmeler sonrası Genelkurmay Başkanı Özkök ABD ile karşı karşıya kalmayı en kötü seçenek olarak açıkladı. ABD'yi karşımıza almayı en kötü seçenek olarak kabul eden strateji 1 yıllık gelişmeler boyunca ciddi şekilde yalanlandı. İki açıdan:

1- ABD zaten karşımızdaydı ve uyguladığı strateji açıkça Türk düşmanıydı.

2- Türkiye, Kuzey Irak'ta ABD planını engelleyemeyecek kadar güçsüz değildi.

Birincisi hakkında bugün kimsenin hiçbir şüphesi yok. Süleymaniye'de Kürt peşmergelerle elele Türk askerini esir alan ABD'lilerdi. Türkmenlerin üzerine ateş açarak 3 Türkmen kardeşimizi öldüren de ABD'lilerdi. Kürt peşmergelerle ortak tatbikat düzenleyen, Kürt eşkıyalarını eğiten ve Barzani'yi "kişisel kahramanları" ilan eden de ABD'li generallerdi. Gelişmeler inkar edilemez, örtbas edilemez düzeyde açık ve yalındır.

İkinci nokta ise ABD'nin özellikle Türk Ordusu'na düşman olmasının sebebidir. Kürt devletini savaş sebebi sayan ve eski Genelkurmay Başkanı Kıvrıkoğlu'nun ifadesiyle daha o gün Kerkük'te olacak olan Türk Ordusu ABD stratejisi karşısında zafer kazanabilecek yegane güçtü. ABD'nin kendisi Türk Ordusu'nu kendisini engelleyebilecek bir güç olarak görmekteydi.

Yani Türkiye ABD'nin düşman olduğu gerçeğini de, kendi gücünü de inkâr eden "kötünün iyisi" politikasıyla kan kaybetme noktasına gelmiş oldu.

En kötü seçenek Türk varlığının yokedilmesidir

En kötü seçenek ABD ile karşı karşıya kalmak olarak konduğu anda, ciddi bir yanlışın içine düşmek kaçınılmazdı. Çünkü Türk varlığını korumakla yükümlü bir güvenlik politikasında tek bir en kötü seçenek olabilir, o da Türk varlığının ortadan kaldırılmasıdır. Bunun dışında, kuvveti ne olursa olsun her güç düşman konumunda olabilir, gerekirse onunla çatışılabilir de. Kaldı ki bilindiği üzere Türk Ordusu dünyanın en ciddi kuvvetlerinden birisidir ve şüphesiz Türk varlığını her alanda savunmaya yetenekli savaşçı bir kuvvettir.

Bir yerde Türklerin yokedildiği ve tarihlerinin silindiği bir seçeneği yaşıyorsak, orada yaşanan durum en kötü seçenektir. Türklerin öldürülmesi, askerinin esir edilmesi, tapu kayıtlarının yokedilmesi, tüm kontrolün Türk düşmanlarının eline geçmesinden daha kötü bir seçenek düşünemiyoruz. Bu noktada müdahale etmeyecek ve Türk'ün güvenliğini almayacak bir politika ise söz konusu bile edilemez. Elbette böyle bir süreç Türk direnişiyle karşılaşacaktır.

Türk direnişine cevabın ne olacağını ise 23 Ağustos'ta ABD kurşunlarıyla gördük. Bundan kaçınılamaz. Kaçınmanın sonu Süleymaniye'de olduğu gibi esarettir. Peki yalnız Kuzey Irak'ta mı esaret? Böyle olmadığını da her Türk bilmektedir.

Kan kaybı ne anlama geliyor?

Türkiye bugün saldırı altında. Bu saldırıdaki konumumuzu, yaşadıklarımızla birleştirerek ifade edersek, "kan kaybediyoruz." Türk varlığını temel alan bir politikada, kan kaybıyla toprak kaybı arasındaki ilişki çok açıktır. Kan kaybına sebep olan politika Türkiye'nin saldırı altında "kırmızı çizgilerini" kararlılıkla savunmaması ve bunların delik deşik edilmesine imkân vermesidir.

Türkiye 15 yıl boyunca PKK ile savaşırken ve 30 bin canını PKK terörüne verirken bile bir kan kaybından bahsetmek doğru değildi. Çünkü o zaman her Türk, Türk devletinin bu beladan kurtulacağını ve kurtulma kararlılığında olduğunu görüyordu.

Nitekim öyle de oldu. Şehitler verdik ama terörist örgüt, sınır dışına kovalandı, teröristbaşı ele geçirildi. İnsanımızın Türk Ordusu'na ve devletine olan güveni pekişti. Türk varlığının ve toprak bütünlüğünün baki kalacağına inancı sağlamlaştı. Diğer yandan PKK'nın bitirilmesi dosta olduğu kadar düşmana da mesaj olmuştu. PKK'yı bugün olduğu gibi dün de destekleyen ABD ve AB, Türkiye'nin PKK karşısındaki operasyonlarını yalnız izlemek zorunda kalıyordu.

Ancak şimdi yaşananlar tam tersine bir durumu işaret etmektedir. Türkiye'nin "dıştaki" kırmızı çizgileri delik deşik edildikçe, Türk düşmanları cesaretlenmekte, haritalarında ve söylemlerinde açıkça Diyarbakır'ı ve Sevr'i hedeflemektedirler. Dün Türk Ordusu'nun sınır ötesi operasyonlarını sessizce izlemek durumunda kalan ABD ve AB bugün, Türk Ordusu Kuzey Irak'a giremez diye ultimatom vermekte, Türk sınırlarını tartışma konusu haline getirmektedir.

Gelişmeler 100 yıl öncesinde yaşadığımız aynı tarihi çizgiyi izlemektedir. Kan kaybı, toprak kaybına varmaktadır, toprak kaybı kan kaybını getirecektir. Ve sonuçta Türk varlığının bitirilmesi sözkonusu olacaktır.

Temelinde Türk vatanı üzerinde Türk varlığının sürdürülmesi olan bir strateji bu gelişmelerin tümünü doğru değerlendirmek durumundadır.

Kerkük'ten Diyarbakır'a

Musul ve Kerkük'te bugün durum nedir?

Durumun doğru bir değerlendirmesi kısa bir gelecekte yaşanacaklar hakkında bize yol gösterecektir. Burada değerlendirmenin temeli düşmanın ne istediğini doğru anlamakta. Düşmanın gözünde Kerkük de, Diyarbakır da aynı Kürt devletinin sınırları içerisindedir. Dün Kerkük'te bir varlıkları yoktu, bugün Kerkük'ü kontrol etmektedirler. Bugün Diyarbakır'da varlıkları yoktur, orayı da kontrol etmeyi hedeflemektedirler.

KDP'nin 57. Kuruluş yıldönümü törenlerinde konuşan ABD'li general durumu şu sözlerle ifade ediyor: "Bugün çok güçlü dost ve müttefikimizle birlikteyiz. Yardımlarınıza teşekkür ederim. Mesud Barzani benim kişisel kahramanım. Kürt halkına ve KDP'ye söz veriyorum. Gelecek kolay olmayacak, ancak sizi hiç yalnız bırakmayacağız."

ABD, Irak'ta işgal gerçekleştirildiği andan itibaren, Kuzey Irak'taki işbirlikçi Kürt aşiretlerini, "dost ve müttefik bir devlet" olarak değerlendirmeye başladı. Generalin Kürtlere "zorlu gelecek" hakkında verdiği sözün anlamını ise iyi biliyoruz. Daha işgalin hemen ertesinde, Türk medyasına da yansıyan sözde Kürdistan haritaları zorlu geleceğin hangi yönde olduğunu bize gösteriyordu. Bu haritalarda, Türkiye toprakları da bunların sözde devletinin sınırları içerisine dahil edilmişti. Kerkük'ü ve Musul'u alan Kürt güçlerinin yürüyüşü artık Kuzeye doğru olacaktı.

ABD'nin işbirlikçi Kürt aşiretlerine verdiği sözleri her koşulda tuttuğunu da Süleymaniye ve Kerkük'ten biliyoruz. Barzani ve Talabani'nin her adımının arkasında, ağır silahlarıyla ABD askerini görmekteyiz.

ABD'nin Kürt kartında PKK da var

Ancak ABD, sadece Barzani ve Talabani'ye mi söz vermişti?

Süleymaniye olayının bir boyutu Talabani'nin peşmergelerinin askerimizi esir alma cüretiyse, diğer boyutu bu olayla Türk Ordusu'nun PKK'ya yönelik operasyonlarını engellemek amacıdır. Süleymaniye olayının Türkiye'nin Kuzey Irak'ta PKK'ya yönelik düzenlediği operasyonlarla bağlantısını da düşündüğümüzde sözlerin yalnızca Barzani ve Talabani'ye verilmediği ortaya çıkıyor.

ABD, Kürt kartını PKK'yla da oynuyor ve elbette PKK'ya verilmiş sözler de ortaya çıkacak. PKK'nın 20. kuruluş yıldönümünde bir ABD generalinin "affedilmiş" Abdullah Öcalan'la kolkola Diyarbakır'da şenlik

düzenlemeyeceğini kim garantileyebilecek?

Sadece bir yıl önce Türkiye "stratejik müttefik" PKK terörist değil miydi?

Şimdi ise Türkiye'yi tehdit eden Barzani müttefik, Türkiye ise düşman. Geçici Konsey'de Türkmen Cephesi yok ama PKK üyesi var. Son olarak PKK'nın "eve dönüşünü" bizzat ABD garantiliyor. ABD'nin ülke bölme uzmanı ise Türkiye'ye büyükelçi atanıyor!

Aslında eğer Türkiye, ABD'nin 80 bin kişilik askeri ve onların Diyarbakır'da üslendirilmesi talebini kabul etmiş olsaydı her şey şimdi çoktan bitmiş olacaktı. Bugün Kerkük'te Türkmen kardeşlerimizin yaşadıklarını, aynen ve misliyle Diyarbakır'da yaşayacaktık.

Kerkük'e Kürt vali, Diyarbakır'a Apo

Yok Diyarbakır farklı diyenler, 1 yıl önce Kerkük'e bir Kürt vali atanacağı söylenseydi ne derlerdi acaba? 1 yılı geçelim bir kaç ay öncesine kadar böyle bir şey sözkonusu edilemezdi bile. Çünkü Kerkük'te böylesi bir gelişme Türkiye'nin çizdiği kırmızı çizgilerin aleyhine olurdu. Böyle bir şeye ne Kürtler ne de ABD'liler cesaret edebilirlerdi.

Barzani ve Talabani'nin Türk Ordusu'na meydan okuyacağını 1 yıl önce kim söyleyebilirdi?

Diğer yandan Türkiye'nin içerde yaşadığı gelişmeler daha mı az tehdit edici? Tam PKK terörü bitti derken, inisiyatifin tamamen PKK'nın eline geçeceğini ve PKK'nın siyasi hedeflerinin bir bir yasalaşacağını kim söyleyebilirdi. Teröristbaşının idam kararının verildiği günlerden, Meclis'te Apo'nun affının konuşulduğu günlere gelindiğini elbette her Türk açıkça görmekte.

Gerçekleri ortaya koyalım:

- Kukla Kürt devleti kurulmuştur.

-Aynen Sevr'de olduğu biçimiyle büyük Kürdistan Barzani, Talabani ve Apo'nun ortak hedefidir.

-ABD bu hedefi "dostluk ve müttefiklik" çerçevesinde desteklemektedir.

-Apo'nun affına giden süreç ABD tarafından desteklenmektedir.

-PKK, askeri bir güç olarak ABD tarafından korunmaktadır.

-Türkiye'nin "kırmızı çizgileri" gibi Lozan da ABD tarafından kabul edilmemektedir.

Sonuçta, Kerkük'te yaşadıklarımız Diyarbakır'da yaşayacaklarımızın temelidir.

Kerkük'te susmak

Türkiye bugüne kadar öyle veya böyle, birbirine taban tabana zıt iki politikayla durumu idare etti. Hem belli ölçülerde kırmızı çizgilerimizin savunulması sözkonusu edildi, hem de ABD ile karşı karşıya gelmemek seçeneği tercih edildi. Ancak Kerkük katliamı bu duruma son noktayı koymaktadır. Artık Türkiye bir yol ayrımındadır. İki stratejik tercihin iki ayrı anlamı vardır: Birisi Kerkük'te Türk varlığının savunulması, yani Kürt aşiretlerine müdahale etmektir, diğeri Kerkük'te susmaktır.

Durum 11 askerimizin esir alınmasının da ötesine geçen bir durumdur. Mesele askeri bir durum olmanın ötesine çoktan geçmiş durumdadır. Ancak 11 asker olayında susmanın, Türkiye'yi bu noktaya getirdiğini de görmek gerekmektedir. Türk askerine Kuzey Irak'tan çık git demenin bedeli ABD'liler için çok ağır olmalıydı. Bu yapılmadı. Orada ABD ve peşmergeler kayıp vermiş olsaydı, tüm Türkler bugün kendilerini güvende hissedecekler, PKK'yı dize getiren Türk Ordusu'nun aşiret güçlerini de darmadağın edeceğine, ABD'nin elini kolunu bağlayacağına emin olacaklardı.

En doğru ifadeyle, her aşamada susmak, daha beterini getirmiştir. Sonunda da en kötüsü de yaşanmış ve Türk'ün canına kasteden Türk düşmanları, Türk yurdunda kan dökmekten çekinmeyecek bir kuvvet kazanmışlardır.

İktidar düşman safta, Türk'ün güvencesi Ordu

Kerkük'teki katliama, henüz, askerimizin esir alınması ölçüsünde bile tepki verilmediğini de tespit etmek durumundayız. Oysa yaşananlar çok daha büyük boyutlu olaylardır.

Burada tepkiyi elbette ki iktidardan beklememekteyiz. Çünkü iktidar zaten düşman saftadır. 11 askerimiz esir alındığında nasıl ABD'nin yanında tutum alarak, Türk Ordusu'nun Kuzey Irak'taki varlığını sorguladılarsa, Kerkük katliamından sonra da istikrarsızlıktan bahsederek, ABD ve Kürt güçlerini desteklemişlerdir.

İktidarın bu konumunun, Türk Ordusu'nu zayıflatmadığı düşünülemez. Ancak iktidar, her koşul atında görevini yapmak için yetişmiş Türk Ordusu'nun gerekeni yapmasının önünde bir engel oluşturamaz. Türk Ordusu'nun vatani görevini yapmasına engel olan, onu arkadan hançerlemeye cüret eden iktidar, tüm milletin önünde tecrit olmaya mahkumdur.

Burada sorumluluk askeri bir sorumluluktur. Türk vatanının her parçasında ve kaderi Türk devletinin güvencesine bağlı her Türk unsurunun korunmasında esas sorumluluk Ordu'ya düşmektedir. Kimse düş-

mandan medet ummuyor. Herkes Türk varlığının esas güvencesi olan Türk Ordusu'nun tedbir almasını beklemektedir.

Tedbir, Kuzey Irak'a müdahaledir

Kerkük'te susmak seçeneğinin tek alternatifi Kuzey Irak'a kapsamlı askeri müdahaledir. Bölgedeki Türkmenler ve Araplar, birlik halinde Kürtlerin ABD destekli işgalini kıracak Türk Ordusu'nu beklemektedirler.

ABD'nin küstah saldırganlığı karşısında, evlerini, haklarını, namuslarını koruyacak Türk devletini görmek istemektedirler.

İran'ın gücünü de gözardı etmeden oluşturulacak gerçek bir Türk politikasının sonucunda, ABD'nin sihirli değneğiyle devlet adamı oluveren Barzani ve Talabani peşmergeleri tekrar fareye dönüşeceklerdir. Bugün acı çekenler o saati görmek istemektedir.

Diyarbakır'da susmamak

Diğer yandan Türkiye'nin tehdidin Diyarbakır'a gelmesini beklemeden Diyarbakır'da susmamak seçeneğini de ortaya koyması gerekiyor. Diyarbakır'da susmamak seçeneği, PKK'nın tamamen bitirilmesi amacıyla hareket etmektir.

Bunun için, Apo'nun affına ve PKK'nın siyasallaşmasına varacak, aynı zamanda Lozan'a karşıt bir Kürt nüfus tanımlamasına yol açacak yasal düzenlemelerin iptal edilmesi gerekmektedir. Apo'nun idam kararının uygulanması PKK terörünün bitirilmesi açısından olmazsa olmaz etkendir.

Kerkük'te susan Diyarbakır'da da susacaktır. Bundan kimsenin şüphesi yok. Sonuçta düşman aynıdır, düşmanın hedefi de bellidir. Düşmanın hedefi açısından, Kerkük ve Diyarbakır aynı kukla Kürt devletinin sınırları içinde bulunmaktadır.

Bu bakımdan Kerkük ve Diyarbakır'ın hiç bir farkı olmadığı gibi, KDP, KYB ve PKK'nın da hiç bir farkı yoktur. Barzani, Talabani ve Apo, aynı derecede ABD uşağı, aynı derecede ABD kahramanıdırlar.

Hepsi Türk'ün canına kastetmiştir.

Sonuçta "Yok mu Türk'ü koruyacak" diye isyan etmek, Türk'ün hakkıdır.

(TÜRKSOLU, sayı 38, 1 Eylül 2003)

Bunların nesi müslüman!

AKP, Şeytan'ın emrinde!

7 Şubat'ta AKP hükümeti Meclis'in kapılarını kamuoyuna kapayarak, ABD'nin istediği savaş düzenlemelerine ilişkin yasaların ilkini bayram öncesine yetiştirdi. ABD bu yasaların bir an önce çıkması için hükümete baskı yapıyordu. AKP de yasaların bir an önce çıkarılması için elinden geleni yaptı.

Meclis'in bu oturumu kapalı yapıldı çünkü AKP yasalar çıkarken bölünürüz endişesiyle, bölünme görüntüsünün kamuoyuna yansımamasını istemişti. Yasaları Meclis'ten geçirirken AKP'nin tek kaygısı buydu. AKP'liler de çıkardıkları yasanın ne anlama geldiğini bildiklerinden basın kulisten çıkarılmadan salona giremediler.

Bugüne kadar müslümanlık edebiyatı yapan AKP, müslüman ve mazlum bir ülkeye saldırma kararını alırken, saklanma gereği duymuştu. Ancak oylama sonucunda AKP'lilerin hiç de sanıldığı kadar ABD muhalifi olmadıkları ortaya çıktı. Parti bölünmek bir yana yalnızca -27'si izinli- 30 milletvekili ABD'ye hizmet etmek için oy kullanmadı.

Tayyip'in ikna odası

AKP'nin yalnızca 30 milletvekili oylamaya katılmayarak, müslümanlık-

larının gereğini bir ölçüde yapmışlardı. Geri kalanlar ise iktidar koltuğunda kalabilmek kaygısıyla ABD'nin dümen suyuna gitme kararı verdiler.

Tayyip Erdoğan ise oylama öncesi meclis grubunda uzun ikna toplantıları düzenleyerek ABD'nin elçisi olma görevini gördü. Tayyip Erdoğan meclis grubunda yaptığı konuşmaların hepsinde Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin'i suçlayarak topu üzerinden atma çabasını sürdürdü. Tayyip'in tüm materyalleri ise doğrudan ABD savaş argümanlarıydı. Tayyip ikna odasında AKP'lileri ikna etmek için başka bir argümana gerek duymadı. Tayyip bu savaşa doğrudan ABD yanında girme politikasını savundu, Saddam Hüseyin'i hedef gösterdi, Türkiye'nin savunulması ise söz konusu edilmedi.

AKP'lileri en çok ikna eden şey ise "reel-politik" konusu oldu. Tayyip Erdoğan Türkiye'nin başka çaresinin olmadığını, savaşın nasıl olsa yapılacağını, Türkiye'nin savaş masasında olmazsa daha çok kaybedeceğini söyledi. ABD'nin planlarının Türkiye'nin çıkarları ile örtüşmediğini gözlerden kaçıran Tayyip, savaş masasına kazananın yanında oturma politikası ile AKP'lileri ikna etmeye çalıştı. Savaş masasında neyin kazanılacağını ise söylemedi. Türkiye'nin ABD askerinin varlığına ve kukla Kürt devleti konusundaki çekincelerine en ufak bir göndermede bulunmadı.

AKP'lilerin ikna olmasında IMF'nin de görüşme için ABD'nin taleplerinin karşılanmasını beklemesi etkili oldu. IMF çıkarılan yasanın hemen ardından AKP'nin çağrısına cevap verdi.

İkna çabalarının sonucunda AKP'liler de bölünmeyi bir kenara bırakın, büyük çoğunlukla Tayyip Erdoğan'ın izinden giderek gerçekte neyin peşinde olduklarını göstermiş oldular. AKP'lilerin derdi Tayyip Erdoğan'ın iktidar hesaplarında yer almaktan başka bir şey değildi.

NATO mollasının reel-politiği: Hristiyan-Yahudi ittifakı

Böylece AKP'liler bu oylamada aynı zamanda bugüne kadar Tayyip Erdoğan'ın izlediği, iktidarının meşruluğunu Batı ülkeleriyle işbirliği içinde sağlama stratejisine de oy vermiş oldular. Bu "reel-politik" ise bugüne kadar müslümanlık adına takınılan her tutumun tersine tavır almayı gerektiriyor.

AKP'nin politikası başta ve kayıtsız şartsız ABD, sonra da Avrupa, Rusya ve Çin gibi devletlerle barışık olmak olarak özetlenebilir. Ancak özellikle ABD politikaları sonucu müslüman ülkelerle çatışma içinde olmayı ise AKP artık önemsemiyor.

Tayyip'in gezilerinin ardından bu stratejiye son olarak Abdullah Gül'ün Yahudilerle ortaklaşa kongre önerisi eklendi. Tayyip Erdoğan da daha önce AKP'nin Hıristiyan Demokrat Birliği'ne katılması yönünde görüş bildirmişti.

Böylece alınan son savaş kararı, müslüman Irak'a karşı Hıristiyan-Yahudi ittifakında yer alma politikasının Tayyip Erdoğan ve Abdullah Gül'ün ötesinde

tüm AKP tarafından benimsendiğini gösteriyor.

AKP tüm bunları kendi kamuoyuna reel-politik yapmak olarak açıklıyor. Başka bir seçeneğimiz yoktu mesajı veriliyor. Müslüman Irak'a saldırmaktan başka bir seçenek tanımamıştı ABD onlara. Peki bunların müslümanlığı nerede kalmış oldu? Büyük şeytanın izinde reel politik yaparak ne kadar müslümanlık savunulabilir. ABD'nin tehditlerine, şantajlarına boyun eğmemek iktidar koltuğunu bırakmak anlamına geliyorsa müslümanlığın gereği bunu yapmaktı, reel-politik masallarının ardına saklanmak değil.. Afganistan'da Molla Ömer'in bile yaptığı budur. Onlar çok daha elverişsiz koşullarda ABD'nin tüm taleplerine direnmeyi tercih ederek yalnızca hükümeti değil tüm devlet imkanlarını bırakmayı tercih etmişlerdi. Bu açıdan molla var, molla var. Türkiye'deki mollaların NATO mollası olduğu böylece bir kez daha ortaya çıkmış oldu.

Şeriatçı medya AKP batağında

Şeriatçı medya da AKP'nin içine düştüğü batağa saplandı kaldı. Bir süredir AKP'yi ABD planlarında yer almanın sakıncaları konusunda uyaran, müslümanlığın gereğinin ABD planlarında yer almamak gerektiğini sınırlı ölçüde de olsa vurgulayan şeriatçı medya, karar sonrası tümden iktidar nimetlerini savunma psikolojisine girerek AKP'ye tam destek verdi.

Yeni Şafak gazetesi kararı "sonuna kadar barış" manşetiyle coşku içinde veriyordu. Onlara göre alınan savaş kararıyla barışa zaman kazandırılmıştı. Kararı ikiye bölelim bir kısmını bayram sonrası görüşelim önerisi de zaman kazandırma stratejisiymiş gibi sunuldu. Oysa AKP bu konuda bile tersi yönde görüş bildirmişti.

Hangi barış sonuna kadar? Bu kararın tek yorumu olabilir. AKP, ABD ile sonuna kadar barış yolunu izleyecekti. AKP'nin meclisin kapılarını kapatarak birşeylerden saklanabileceğini düşünmesi gibi, Yeni Şafak'ın da müslüman kamuoyunu kandırabileceğini düşünmesi saçma. Gerçeklerin ilahi adaletten saklanabileceği nerede görülmüş!

Vakit gazetesi ise "Kerhen evet" başlığını attı. Yani Vakit neye imza atıldığının bilincinde. Peki ne için kerhen? Şeytanla işbirliğinin kerheni olur mu? Tüm bunlar iktidarın, ABD desteği ve parası ile korunması uğruna oluyor. Anlaşılan AKP iktidarını kendi kamuoyunu susturmak için kullanıyor.

Bu önemli karar gününde bu kamuoyunda tek bir aykırı ses çıkmaması şeriatçı mantığın ülkeyi nerelere götürebildiğinin açık kanıtı.

Zulmedenle barış stratejisi

Ancak şeriatçıların iktidar uğruna "değişme" çizgisi de yeni değil. AKP iktidara geldiğinden beri kamuoyu bu "reel-politik" stratejisiyle kandırılıyor.

Tayyip Erdoğan önce Avrupa gezisi, sonra ABD Başkanı Bush'la özel görüşme, sonra Rusya gezisi sonra da Çin gezisi ile kendi meşruiyetini kabul ettirme yoluna gitmişti.

Bu arada daha önce Bush'a şeytan diyen şeriatçı basında tık yoktu. Rusya gezisi yapılırken, her iki haberinden biri Rusların Çeçenlere zulmü olan basında yine ses yoktu. Çin gezisinde, Çin doğa güzellikleri ile gökleri çıkartıldı ama dilden düşürülmeyen Doğu Türkistan sözkonusu bile edilmiyordu. Tayyip Kıbrıs'ta Rum Planına destek verirken, Vakit'in müslümanlık adına tek yaptığı Rauf Denktaş'ın mason ilan edilmesi oldu. Dünün zalimleri ve şeytanları ise bugün Tayyip'i ağırlayan misafirperver müttefikler haline dönüşüvermişti. Tayyip bunların yanında oruç da bozabilirdi, savaş sözleri de verebilirdi, sorun yoktu.

Emperyalist dünyaya hoş görünmek uğruna elden gelen herşey yapılırken Abdullah Gül yahudilerle ortaklaşa bir kongre yapma hazırlığında olduğunu bildirdiğinde "Filistin Kasabı" aynı yahudilerin oylarıyla tekrar iktidara getiriliyordu. Şeriatçı basından yine tık çıkmadı.

İşte bu yüzden AKP'nin tüm kaygıları bir kenara bırakıp ABD'nin gösterdiği yolda hızla ilerlemesinde ve buna şeriatçıların ses çıkarmamasında şaşıracak bir şey yok. Artık AKP müslüman Irak'a karşı yapılan saldırıda Hristiyan-Yahudi ittifakının yanında yer alan bir işbirlikçiden öte bir şey değil kimsenin gözünde. Vahidettin'i nasıl İngiliz muhipliğinden başka bir şeyle hatırlamıyorsak, AKP'yi de ABD kuklalığından başka bir kimlikle hatırlamayacağız. Müslümanlıkmış, demokratlıkmış bunlar bugün kulakları tırmalayacak yarınsa unutulacak laflar o kadar.

Ne vatansever ne müslüman

Bugün müslüman kimliğini öne süren AKP'nin geldiği nokta burası. Elbette kimse onlardan vatan kaygılarının olmasını, ABD saldırısıyla Türkiye'nin bölüneceğini görmelerini beklemiyor. ABD saldırısıyla kurulacak kukla Kürt devleti konusunda uyanık olan vatansever kuvvetler ise hep olacak.

Ancak AKP'ye oy verenlerin en azından beklediği şey, AKP'nin müslüman bir ülkeye yönelik ABD saldırısına bu derece hizmet etmeyeceği idi. Oysa daha Tayyip'in Bush'la görüşmesinden beri AKP'nin yolu belli olmuştu. Şimdi o görüşmenin ve Bush'la yapılan anlaşmanın gereklerini yapıyorlar. AKP'nin topu başkalarına atma manevraları ise sökmedi. Herkes artık kimin hangi programın bekçisi olduğunu açıkça görüyor. AKP tüm bu manevralarıyla kendi sonunu hazırlıyor.

Şeriatçıların vatansever olmadığı biliniyordu, ama müslüman olmadıkları da bu kararla kanıtlanmış oldu.

(TÜRKSOLU, sayı 23, 10 Şubat 2003)

AB darbesiyle başladı, NATO mollasıyla sürüyor

ABD'nin Türkiye planı: Kuzey Irak'tan çık, Irak'ta boğul

Türkiye'nin bir yıllık Irak politikası, gizli kalmış arka planı yansıtmak iddiasıyla medyaya taşındı. Milliyet ve Hürriyet iki ayrı dizi yazıyla bir yıllık politikanın önemli aşamalarını gündeme taşıdı. Hürriyet'te dizi "Bizden Saklananlar" başlığıyla verildi, Milliyet ise meclisten geçmeyen tezkere öncesi ABD ve Türkiye arasında yapılan gizli anlaşma üzerinden tartışmayı yürüttü. Bir yıl boyunca doğrudan ABD politikasını savunmuş olan iki gazetede, Türkiye'nin bir şekilde ABD politikası dışında kalarak, geçen bir yılı kaybettiği ve bugün özellikle Kuzey Irak'ta karşılaşılan kötü pozisyonun bu sebepten kaynaklandığı tezi işleniyordu.

Ancak dizi yazılarda yayınlanan bir yıllık olayların ve belgelerin bizzat kendisi bu tezi baştan yalanlıyor. Eğer Türkiye, bir yıllık süreç sonunda çok açık hatlarıyla ortaya çıkan ABD politikasına tam olarak angaje edilebilmiş olsaydı, bugün Kuzey Irak'ta yaşanan felaket, o coğrafyayla sınırlı kalmayacak, tam ABD'nin istediği gibi Türkiye'nin genel felaketine dönüşmüş olacaktı.

Bir yıllık sürecin sonunda çok açık ortaya çıkıyor ki ABD'nin Irak

saldırısında Türkiye planı, Türkiye'yi Kuzey Irak'tan çıkarmak ve Türk kuvvetlerini Irak batağında boğmak yönünde iki temel ayak üzerinde ilerliyor. Bu iki temel yönelim sonucunda bir stratejik hedef gerçekleştirilmiş olacak. ABD işgal güçleri, Türkiye topraklarını da kapsayan bir coğrafya içinde güvenli bir işgal alanı yaratabileceklerdi.

Medyanın kamuoyunda yeniden tartışmaya açtığı bir yıllık sürecin "gizli arka planı"nda da ortaya çıkan 3 ana unsur var.

1- ABD'nin Türkiye'nin Kuzey Irak politikasını değiştirmek yönündeki operasyonları.

2- Türkiye'yi Irak bataklığına sürükleme politikası

3- Türkiye'yi fiilen işgal anlamına gelen ABD askeri yerleşimi.

Medyanın bu bir yıllık arka planı sunmasına sebep olan güncel ABD politikasının geldiği durumu baştan ortaya koymakta ise fayda var:

Dizi yazılarda da ortaya konduğu gibi, bir yıllık gelişmelerin tümünde katıksız ABD işbirlikçisi olduğu kanıtlanmış AKP iktidarı 8.5 milyar dolarlık kredi anlaşmasıyla kendini sağlama alıyor. Anlaşmanın ABD Hazinesi, Savunma ve Dışişleri Bakanlıkları'nın raporlarına bağlı açık bir siyasi koşulu var. "Türkiye'nin Kuzey Irak'a girmemesi."

Aynı anda, son olarak Abdullah Gül ve Colin Powell görüşmesinde tekrarlanan, ABD'nin Irak direnişi karşısında bir tümen boyutunda asker talebi gündemde.

Sonuçta, angaje olunması istenen ABD planının çerçevesi hiç değişmiyor. ABD Türkiye planını uygulama doğrultusunda önemli yol da aldı. Ancak bir yıllık arka plan gösteriyor ki, bu planın direnişle karşılaşmaması mümkün değil. Türk Ordusu'nun Kuzey Irak'ta kontrolü ele alma refleksiyle, ABD ve AKP iktidarının Kuzey Irak'ı Türklerden temizleme politikası temel çatışma konusu hâlâ. Bir yıllık değerlendirmede bu çatışmanın Türkiye ve Türkiye'nin Kuzey Irak politikası aleyhine geliştiği ortada. Ancak Türkiye ABD politikasına angaje olmamakta bir şekilde direndiği için bu bir yılın sonunda, Türkiye'nin Kuzey Irak refleksinin hâlâ belirleyici olmasından bahsetmek mümkün. Çünkü ABD planının diğer boyutu olan Türk kuvvetini Irak'ta boğmak politikası uygulanamadı ve yine ABD askeri varlığı Türkiye'ye sokulamadı.

Peki bir yıllık arka planda ne oldu?

"Ulusalcı" Ecevit hükümeti ve Kuzey Irak politikasının tasfiyesi

57. Hükümet AB darbesiyle yıkıldı. Ancak arka plana tekrar gözatıldığında bu darbenin en kritik günlerinde, ABD en üst düzeyde bürokratlarıyla Türkiye'deydi ve hem hükümet hem de darbenin aktörleriyle Irak konusunda sıkı temas içindeydi.

Türkiye'nin Kuzey Irak politikasının tasfiyesinde en önemli adımların bu darbe sürecinde atıldığı ortaya çıkıyor. Hürriyet'teki dizide ABD Savunma Bakan yardımcısı Wolfowitz'in Kabil'e uçmadan önce, 14 Temmuz'da Mustafa Koç'un tertiplediği bir kahvaltıda darbecilerden Derviş ve Mehmet Ali Bayar'la görüştüğü, 16'sında ise Ecevit'le kritik bir toplantı yaptığı belirtiliyor. Ecevit bu görüşmede Wolfowitz'e "ABD'nin atacağı adımları Türkiye-ABD ile olan stratejik ortaklığı çerçevesinde değerlendirecektir" sözleriyle cesaret veriyordu.

Türkiye Ecevit Hükümetinin bu son aylarında gerçek bir siyasi çöküş yaşıyordu. Artık siyasi bir gücü kalmamış olan hükümet ise Türkiye'nin geleceğini ipotek altına alacak AB yasalarını çıkartmaktan ve ABD ile Irak politikası üzerinde anlaşmaktan geri kalmadı.

Aradan bir yıl geçtikten sonra bu hükümetin "ulusalcı"larının yaptıkları açıklamalar da hem ibret verici hem de gerçeği bir kez daha gözler önüne seriyor. Hürriyet'in dizisi üzerine yapılan tartışmalarda "ulusalcı" hükümetin Dışişleri Bakanı Şükrü Sina Gürel, ABD'nin Irak planını gördükten sonra, ABD bölgeye girmeden Kuzey Irak'a bir kolorduyla girmeye karar verdiklerini fakat uluslararası bir komployla hükümetlerinin yıkıldığını belirtiyor. Gürel ABD'nin, Türkiye'deki üs taleplerini de "aynı bir işgal planı gibiydi" sözleriyle niteliyor. Benzer yöndeki açıklamaları seçim hezimetinden sonraki aylarda Bülent Ecevit de yapıyordu.

Ancak gerçek olan şu ki "ulusalcıların" bu beyanatlarına rağmen, 57. Hükümet 3 Kasım seçimlerine kadar ABD ile "stratejik işbirliği" içinde davranmıştır ve ABD'nin tüm taleplerine olumlu yanıt getirmiştir. Öyle ki bugün ABD'nin işgal planından bahseden ulusalcı Gürel, 17 Eylül'de ABD'de kendisine gösterilen ABD planından sonra 30 Eylül'de de Türkiye'de ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Elizabeth Jones'un İskenderun ve Mersin limanlarına ilişkin talebiyle karşılaşmış ve bunları kamuoyundan gizlemeyi tercih etmiştir. Türk kamuoyu bu talepleri ve ayrıntısını ve Gürel'in görüşmesinin esas içeriğini yalnızca 7 Ekim 2002 tarihli TÜRKSOLU'nda muhabirimiz Cemal Korkmaz'ın haberinden takip edebilmişti. ABD özel timlerinin ve casus uçaklarının da Türkiye üzerinden Kuzey Irak'a girişi de yine bu ulusalcı hükümetin döneminde olmuştu.

Esasen Türkiye'nin birçok diğer güvenlik politikası gibi aktif Kuzey Irak politikası da en ağır darbeyi bu ulusalcı hükümet döneminde aldı. Gürel'in de şimdiki açıklamalarından anlaşılacağı gibi, Türkiye'nin o döneme kadar gerçek güvenlik inisiyatifi Kuzey Irak'a müdahale etmek doğrultusundaydı. Ecevit hükümetine darbe sırasında ABD bu politikayı bizzat hükümetin işbirliğiyle tasfiye edebilmiştir.

Tayyip'le rejim değişikliği

ABD, Türkiye'nin Kuzey Irak inisiyatifini kırmayı bu hükümet darbesi sürecinde başarmıştı. Ancak ABD'nin Türkiye planının uygulanmasının ancak ciddi bir rejim değişikliği süreciyle mümkün olabileceği de bu bir yıllık süreç içinde ortaya çıktı. Bu bakımdan AKP iktidarı ve sonrasında Tayyip'in Başbakanlığı ABD açısından kritik başarılardı.

Çünkü ABD'nin Türkiye planının önündeki en ciddi engel, Türk devletinin ve özellikle Türk ordusunun milliyetçi bir ulusal güvenlik politikasında diretmesiydi. Türk Ordusu'nun tasfiyesi ve Kuzey Irak politikasının uygulanması ABD'nin Irak saldırısının başlıca amaçlarından biri oldu. Türk devletinin temel dış politika dayanaklarını dahi hiçe sayabilecek bir iktidarın hazırlanması ABD tarafından zorunluydu. Bu yüzden Tayyip'e en üst düzeyde destek verildi, sabıkalı Tayyip'in Türkiye'de bulamadığı meşruiyet ona Bush'un desteğiyle verildi. Tayyip, Bush ile görüşmesinde NATO çıkarları için evlatlarımızı seve seve ölüme gönderdik diyerek izleyeceği Irak politikasının da altını çizmişti.

Türkiye'nin temel devlet politikalarına, ordusuna ve cumhurbaşkanına karşıt bir iktidar odağının yaratılması süreci, Türkiye'nin bu bir yıllık süreç içinde karşılaştığı en ciddi sıkıntıdır. Bugün medyada yansıtılan bu süreç başlıbaşına Türkiye-ABD ilişkilerini tanımlamaktadır. 10 Aralık'taki Bush-Tayyip zirvesini ayarlamak üzere Wolfowitz, Grosmann, ve Pearson'un bulunduğu ABD'li heyetle hiçbir resmi sıfatı olmayan Tayyip'li AKP ekibi, içeriği gizli tutulan bir toplantı yaparlar.

Artık ABD resmi düzeyde Türk devletini hesaba katmadan, Irak'a saldırı planını ortaya koymaktadır.

Kuzey cephesi: Türkiye'yi işgal planı

Tayyip'in Başbakanlığı karşısında AKP'ye verilen görev Kuzey Cephesi'ni açmaktı. Kuzey Cephesi planı ise daha önce 57. Hükümete de sunulduğu gibi aslında Türkiye'yi işgal planıydı. 90 bin ABD askeri, Diyarbakır merkez olmak üzere Güneydoğu'da üslenecek, Türkiye'nin onlarca liman ve havalimanı ABD tarafından işgal edilecekti. ABD'nin talepleri arasında, Trabzon ve Samsun limanları gibi, Irak saldırısıyla ilgisi olmayan ama ABD'nin Türkiye planları açısından anlamı açık olan talepler de vardı. Bu boyutta bir işgal gücünü ise Türkiye'den çıkartmak bir daha mümkün olmayacaktı. ABD'nin böyle bir gücü Türkiye'ye yerleştirildikten sonra artık Kuzey Irak'tan bahsetmek bile abes olmaktadır.

Oysa medyada sunulduğu biçimiyle, Türkiye, hükümetin tüm çabasına rağmen, bu planı geri çevirerek Irak'ta "masada bulunmak" şansını kaybetmişti. Eğer bu plan kabul edilseydi, Türkiye Kürtlerin yine bulunacağı

o masada olmak bir yana, o masanın bulunduğu odanın kapısında paspas bile olamazdı. Türk devleti, Irak'ın gördüğü muameleden daha fazlasını görmeyecekti. Bu gerçek, 4 Temmuz'da Süleymaniye'de ortaya çıktı.

Medya bu gerçeğe karşın, "tezkere" öncesi -Şubat'ta- Türkiye ile ABD arasında yapılan bir gizli anlaşmayı gündeme getirerek, Türkiye'nin Kuzey Irak'ta ABD ile eşit koşullarda bulunma fırsatını kaçırdığını öne sürüyor. PKK'nın bu anlaşma ile sonunun geleceği iddia ediliyor. Daha ileri gidilerek, anlaşma ile ABD'lilerin Türkiye önünde "diz çöktüklerini" kabul ettikleri iddia ediliyor.

Peki nedir bu anlaşma?

Kırmızı çizgiler anlaşmayla siliniyor

Milliyet gazetesinin gündeme getirdiği "Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve ABD arasında Irak'a karşı Türkiye'de geçici olarak konuşlandırılacak olan kuvvetlerin durumunu saptamak ve temel politika, prensipler ve sürecin oluşturulması hakkındaki anlaşma metni" başlıklı anlaşma, esasen ABD'nin bugün kabul ettirdiği fiili durumu daha hiçbir şey olmadan, Türkiye'ye kabul ettirmiş oluyordu. Medya bunu başarı sayıyor, çünkü, kırmızı çizgiler daha baştan silinirse, onlara göre ne Süleymaniye yaşanacaktı ne de ABD ile ilişkiler bozulacaktı. Anlaşmanın o günün koşullarında Türkiye'nin Kuzey Irak politikasına getirdiği yenilikler nelerdi?

- Türkiye Kuzey Irak'ta işgal kuvveti olacaktı: Bilindiği gibi Türkiye'nin Kuzey Irak politikası Irak devletinin de onayıyla, uluslararası meşruiyete sahip bir politikaydı. Türkiye'nin Kuzey Irak'ta PKK'ya karşı yürüttüğü operasyonlar meşru operasyonlardı. PKK'ya ve diğerlerine karşı Türkiye'nin güvenliği açısından meşru olan kırmızı çizgilerini savunma operasyonlarıydı. Ancak daha isminden anlaşıldığı gibi bu anlaşma, ABD ile birlikte Irak'a karşı düzenlenen bir anlaşmaydı ve Türkiye'nin, meşru Kuzey Irak politikasını terkedip, ABD ile birlikte işgalci pozisyonuna geçmesi anlamına geliyordu. ABD açısından işgalci olmak sorun yaratmaz, ama Türkiye'nin işgalciliği dünyada nasıl karşılanacaktı? Bu anlamda anlaşma, Türkiye'nin Kuzey Irak politikasında ABD'nin işgalci statükosu lehine bir geri adımından başka bir şey değildi. İşgal konjonktürünü kabul etmek Türkiye açısından hesaplanamayacak ölçüde sonuçlar doğuracaktı.

- Kırmızı çizgi yerine yeşil hat: Anlaşmada Türkiye'nin kırmızı çizgileri silinip yerine ABD'nin yeşil hattı koyuluyor. Yani ABD birlikleri Musul ve Kerkük'ü güvenlik altına alacak, oluşturulacak yeşil hattan içeri de Talabani, Barzani ve Türk Ordusu giremeyecekti. Yani tam da ABD gen-

erallerinin Talabani, Kerkük'ü işgal etmeden hemen önce Türkiye'ye söz verdikleri gibi! Anlaşmanın bu maddesini uygulanmış sayabiliriz!

- KDP ve KYB, ABD korumasında: Medyaya göre Talabani ve Barzani bu anlaşmayla kontrol altına alınıyordu. Oysa anlaşmada Talabani ve Barzani ABD koruması altına alınmakta, Türk tarafına da izleme yetkisi verilmektedir. Yani şimdi Talabani ve Barzani'nin tüm etkinliklerini izleyebildiğimiz gibi!

- PKK'yı vur bulabilirsen: Bir de medyanın üstünde çok durduğu PKK'nın vurulabilmesi maddeleri var. ABD'nin Türkiye sınırları içinde bile İncirlik'ten kalkan helikopterleriyle PKK'ya destek olduğu kanıtlanmışken, 90 binlik ABD kuvvetinin olduğu bir yerde bu maddelerin kağıt üstünde bile kalabilmesi mümkün değil.

Statüko anlaşmanın ilerisinde

Bugün Türkiye'nin Kuzey Irak'ta yaşadığı kötü statüko bile bu anlaşmanın ilerisinde. Çünkü Türkiye bugün meşru bir kuvvet olarak Kuzey Irak'a müdahale edebilir, gerekirse PKK'lıları dilediğince öldürebilir, hatta Musul ve Kerkük'e dalarak Türkmen kardeşlerimizi koruyabilir. Bu yalnızca isteğine kalmış. En azından kendini bir işgalci olarak sunacak bir ABD anlaşmasına uymak zorunda değil.

Oysa bu anlaşma ve ardından geçecek tezkere ile ABD kuvvetlerinin Türkiye işgali gerçekleşmiş olsaydı, Kerkük'te yaşadıklarımızın mislinin Diyarbakır'da yaşanacağı ortadadır. Yani ABD bir kere Türkiye'ye girdikten sonra artık Kuzey Irak'la ilgili anlaşmaların konusu bile ortadan kalkmış olacaktı.

ABD'ye karşı mutlak bir iyi niyetle oturulacak her masa, Türkiye'nin yok edilişine onay vermekten başka bir şey değildir.

Türkiye kırmızı çizgilerini nasıl yitirdi?

Ancak, bu anlaşma imza edilememiş olsa da, anlaşma mantığının Türkiye'nin Kuzey Irak politikasına hakim olduğunu ve bunun da Türkiye'nin kırmızı çizgilerini yitirmesiyle sonuçlandığını görmek gerek. Türkiye'nin bugün Kuzey Irak'ta karşılaştığı sorunların kaynağı, Kuzey Irak'ta ABD hakimiyetini öngören mantığın uygulanmasıdır.

Gerçekten de Milliyet gazetesi de bu gizli anlaşma metnini sunarken, Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'ün 5 Mart tarihli konuşmasını referans gösteriyor ve orada Genelkurmay Başkanı'nın gönderme yaptığı metnin bu metin olduğu belirtiliyordu. Genelkurmay başkanı o konuşmada, "Bir tek kurşun atmadan görevimizi tamamlayarak dönecektik. Beklenmeyen gelişmeler ve müdahale etmek zorunda kalırsak savaşanlar

da buna karşı çıkmayacaklardı. Bütün bunlar ve diğer hususlar bir belgeye bağlandı, nispeten garantiye alındı" diyordu. Oysa, Türkiye'nin Kuzey Irak'ta bir tek kurşun atmadan başarabileceği hiç bir görevi bulunmuyor. ABD ile karşı karşıya gelmeden de kırmızı çizgileri savunmak olası değil.

Türkiye'nin geleceğini böyle bir belgeye bağlamak, herhangi bir şans oyununa bağlamakla aynı değerde. Sonuçta da bugün gelinen noktada Türkiye'nin politikası "10 bin askerimiz bulunursa belki bir şansımız olur, hiç bulunmazsa hiç şansımız olmaz" noktasında ifade ediliyor. Belkilerle, şanslarla güvenlik politikası yürütülemez.

Türkiye'yi Irak'a gömme planı

Türkiye bir yıllık ABD operasyonundan çok ciddi zararlarla çıktıysa da henüz diri bir kuvvet olmayı sürdürüyor. Türkiye'nin şanssızlığı diri kuvvetiyle aşabileceği sorunlara karşı inisiyatifi ele almaması ve iktidarın ABD'yle işbirliğine de göz yumarak pasif kalınmasıdır. Oysa Türkiye karşılaştığı sorunları aşabilecek diri kuvvete sahip bulunuyor. Sorun güç sorunu değil, iktidar ve politika üretmek sorunu. Bu yüzden Türk Ordusu ABD açısından değişmez düşman. Tüm tezkere olayından sonra hükümetle arasında en ufak bir sorunu olmayan ABD, Türk Ordusu'na karşı bir yıllık sürecin her aşamasında daha da saldırgan tutum almaya başladı.

ABD saldırganlığının Türk Ordusu'na yönelik olarak en çok şiddetlendiği dönemde, Türk askerinin Irak'a gönderilmesi taleplerinin de şiddetlendirilmesi büyük önem taşıyor. Çünkü ABD'nin Irak'ta karşılaşacağı en yakın tehdit aslında, Irak direnişinin kendisinden çok Türk Ordusu'nun Kuzey Irak'a müdahalesi. Çünkü Irak direnişi ABD'ye önemli kayıp verdiyse de şu anki konumu itibarıyle ABD'ye yakın zamanda mevzi kaybettirecek bir direniş değil. Ancak Türk Ordusu'nun müdahalesi ABD'nin mevzi kaybetmesi riskini taşıyor ve bu yüzden Türkiye'yi esas mücadele odağının dışında zayıflatmak gerekiyor.

Türk Ordusu'nun Irak bataklığına girmesi Türkiye'de rejim değişikliği boyutunda sonuçlar doğuracaktır. Türk Ordusu hem Irak bataklığına girmiş olacak, hem de ABD himayesindeki iktidarın hizmetine sunulmuş olacaktır.

8.5 milyar dolar, medyayı yalanladı

8.5 milyar dolarlık kredi ile, AKP iktidarı kredilendiriliyor, ve rejim ipotek altına konulmuş oluyor. Bu kredinin siyasi şartı ABD ile Irak'taki işbirliğinin ABD Hazinesi, Savunma ve Dışişleri Bakanlıkları tarafından onaylanması. Aynı zamanda Türkiye'nin Kuzey Irak'a girmemesi. Yani Irak planlarıyla ilgili olarak medyanın yaptığı tüm yayın bu anlaşmayla

yalanlanmış oluyor.

ABD Türkiye'yi Kuzey Irak'tan çıkartmak için savaşmakta ve anlaşma imzalamaktadır. ABD asker talebiyle yalnızca Türkiye'yi Irak'ta boğmak istemektedir. AKP iktidarı doğrudan ABD'nin bu planının uygulayıcısı ve Türk devletinin Kuzey Irak politikasının karşıtıdır.

Bu çerçevede Türkiye Irak'a asker gönderdiği an, ABD'nin Türkiye politikasının nihai sonucuyla karşılaşmak artık an meselesi haline gelmiş olur. Bu da Türkiye'nin işgal edilerek parçalanmasıdır.

(TÜRKSOLU, sayı 40, 29 Eylül 2003)

Irak'ta işgale ortak olmak mı Mustafa Kemal tavrı mı?

"Stratejik müttefikimiz ABD istedi diye bu tezkere çıktı. İstenmiyorsak gitmeyiz. Türk askerinin orada olup olmayacağı ABD'nin vereceği bir karar. Bundan sonraki kararda ABD'nin talebi bizim için önem arzu ediyor... Şu anda Irak'ta söz sahibi olan ABD'dir. Onların kararı önemli."

Tayyip Erdoğan (18 Ekim 2003, Mallorca)

ABD stratejisinin Ortadoğu'daki tek başarısı: AKP iktidarı

Amerikancı iktidar liderinin tezkere sonrası "asker gönderme" tartışmalarında yaptığı bu açılım, Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı gerçek problemi çok net ortaya koyuyor. Vahdettin geleneğinin bu yeni halifesi, Türkiye'nin bağımsızlığı diye bir gerçek tanımıyor ve ortaya konulan tüm strateji ABD'nin sözünü dinlemekten ibaret. Amerikancı-şeriatçı iktidar, Türkiye'yi ABD'nin bir peyki olarak görüyor ve bu doğrultuda Türkiye'nin tüm bağımsız güvenlik olanaklarını tasfiye etmek için ABD ile anlaşmış durumda.

ABD'nin Ortadoğu stratejisinde tek yolunda giden şeyin de, Türkiye'deki AKP iktidarı olduğunu belirtmek gerekli. ABD'nin Irak'ta

büyük bir direnişle ve çok ciddi sorunlarla karşı karşıya bulunduğu artık herkesin malumu. Türkiye'de iktidar, ABD'nin bu sıkıntısına karşı büyük müttefik pozunda, ABD'nin her istediğini yapmaya hazır olduklarını ortaya koyuyor. ABD ise Türk devletinin Ortadoğu'daki varlığıyla ciddi bir problem yaşamasına karşın, AKP iktidarını büyük memnuniyetle övüyor.

ABD ve AKP arasındaki bu büyük işbirliği, ABD'nin Ortadoğu'ya saldırısının niteliğinden kaynaklanıyor. ABD'nin Osmanlı coğrafyasını yeniden sömürgeleştirme stratejisi, AKP'nin hilafetçi siyasetiyle tam uyuşuyor. Ortadoğu'nun sınırlarının ve rejimlerinin değiştirilmesi planında AKP, yüzde yüz Amerikan işbirlikçiliğine soyunarak siyasal iktidarını bir rejim değişikliğiyle sağlamlaştırma çabasında. AKP lideri asker gönderme tartışmalarına Vahdettin'den eksik kalmayan işbirlikçilikle katılıyor.

Irak'ta direniş

Türkiye'de Amerikancıların temel tezleri de aslında bu Osmanlı'ya dönüş konseptinden başka bir şey içermiyor. "Ortadoğu'nun sınırları değiştirilirken masa başında bulunmak" ya da "tarihsel olarak büyük bağlarımızın bulunduğu Osmanlı coğrafyasında, ABD ile büyük devlet misyonu oynamak" gibi tezler Amerikancılığın gerekçesi yapılıyor. 7 Ekim tezkeresi sonrasında asker gönderme tartışmalarıyla ortaya sıkça konulan tezler bunlar.

Amerikancıların temel handikapı ise ABD'nin Irak'ta bulunduğu gerçek durumun artık herkesçe görülmesi. ABD ile aynı masada söz sahibi olmak tezi işlenirken, ABD'nin Irak'ta sözünün geçmediğinin ortaya çıkması Amerikancıların ve Amerikancı iktidarın hesaplarını bozuyor.

ABD kaynaklarına dayanılarak verilen haberlere göre Irak'ta işgalcilere karşı her gün ortalama 20 saldırı gerçekleştiriliyor. ABD'nin resmi rakamları "savaşın kazanıldığı" 1 Mayıs'tan beri 100'den fazla ABD askerinin öldüğünü bildirirken, ABD'nin resmi rakamlarından daha fazla ciddiyeti bulunan uluslararası kuruluşlar 350 ila 1000 ölüyü haber veriyor. Günde ortalama 5 ABD askerinin öldürüldüğü yine Batılı kaynaklarda ifade edilen rakamlar arasında.

Son olarak Wolfowitz'in kaldığı otele, Irak'ın en korunaklı bölgesinde 29 tane roket gönderildi, 1 ABD'li albay öldü 15 ABD askeri yaralandı. Aynı gün bir ABD helikopteri yine roketlerle düşürüldü.

ABD'nin resmi sözcüleri ve komutanları ise, kapsamlı ve beklenmedik bir gerilla direnişiyle karşı karşıya bulunulduğunu, direnişin her geçen

gün daha fazla organize olduğunu ve savaşın beklenenden çok daha uzun sürebileceğini bildiriyorlar. Bu tip açıklamaları yapanlar, Pentagon'un başı Rumsfeld, Genelkurmay Başkanı Myers ve hatta ABD Başkanı Bush.

Irak'ın gerçeği şu: Irak halkı silahlı. Saddam rejimi Iraklılar'ı silahlandırmış bulunuyor. ABD saldırısı sonrası 21 günlük Irak direnişi sırasında 7 milyon Baas'lının silahlandırıldığı biliniyordu. Bunun dışında tüm Ortadoğu'dan ve Arap dünyasından ABD'ye karşı direnmek için gönüllüler Irak'a akıyordu. İşte şimdi Irak'ta gündemi belirleyen silahlı Iraklılar'ın ve ABD düşmanlarının direnişi.

Söz sırası kimde?

ABD, silahlanmış bir "Filistin"le karşı karşıya. ABD konvoylarına roketli saldırılar düzenleniyor, saldırı sonrası Iraklılar çıkıp sevinç gösterileri yapıyor. Tüm dünyada yayınlanan bu görüntüler ABD'nin Irak'ta ne kadar söz sahibi olduğunu gösteriyor. Bağdat'ta bile ABD kotrolü ele alabilmiş değil. BM ve CIA Karargahı gibi hedefler direnişçilerin kolay ulaşabildikleri ve vurabildikleri hedefler. ABD çoğu saldırıdan sonra yaralılarını bile toplayacak durumda değil!

Sonuçta ABD 160 bin askerlik bir kuvveti Irak'a yığmış durumda. Ancak söz sırası ABD'de değil. ABD söyleyebileceği son sözü silahlı, silahsız 10 bine yakın Iraklı'yı öldürerek ve klasik sömürgecilikten başka hiçbir mahiyeti olmayan bir saldırıya girişerek söylemişti. Tüm bölge ABD'nin ne yapmak istediğini ve nasıl yapmayı düşündüğünü biliyor. İster istemez Amerikancılar dışındaki tüm bölge kuvvetleri de ABD'ye nasıl direnileceğini düşünüyor. Bu gerçek Irak'taki direniş grupları kadar, Türkiye ve İran gibi devletlerin de refleksini oluşturuyor. Artık Irak'ta söz, ABD'ye direnişi düşünen kuvvetlere geçiyor.

Tayyip'in Amerikancılık manifestosundaki "stratejik müttefiklik" safsatası gibi, Irak'ta söz sahibinin ABD olduğu da gerçeklerin tamamen dışında. ABD'nin sözü Afganistan'da olduğu gibi yalnızca Geçici Konsey'e ve muhiplerine geçiyor, Irak'a değil. Dolayısıyla Türkiye'nin bir Ortadoğu politikasına sahip olması ve kendi güvenliğini bu politika üzerinden tesis etmesi yalnızca ABD'ye direnmesiyle mümkün.

Pasif direniş!

Esasen tezkere sonrası gelişmelerde de ortaya çıktığı gibi, ABD'nin de Türkiye'ye bakışını belirleyen bu direniş gerçeği. ABD Türk devletine Ortadoğu'da bir direniş odağı olarak bakıyor. Irak saldırısıyla birlikte zaman zaman örtülü, çoğu zaman açık biçimde Türk Ordusu hedef alınmıştı. Bir süredir de açıkça Türkiye'deki iktidar ve Türk Ordusu arasında

devlet diplomasisine aykırı bir şekilde bir ayrım gözetilmekte ve Türk Ordusu hedef alınmaktaydı.

Tezkere öncesi 8.5 milyar dolarlık anlaşma, Irak politikasında Türk Ordusu ve AKP iktidarı arasındaki çelişkinin ciddi bir boyuta taşınması oldu. Çünkü anlaşma ABD ile Irak'ta işbiriliğine bağımlılık ve özellikle Kuzey Irak'ta bulunmama koşulunu içeriyordu. Bu ise Türk devletinin bağımsız Irak politikasının tasfiyesi için bir komplodan başka bir şey değildi. Türk Ordusu, Ordu'nun bilgisi dışında yapılan ve aslında Ordu'nun politikasına da tamamen aykırı bulunan bu anlaşmaya rahatsızlığını "anlaşmanın politik koşulları içermesinin uygun olmadığını" ifade ederek belirtti.

Türk Ordusu'nun, Irak'ın toprak bütünlüğü ve belli bir Kuzey Irak politikasında ısrar ettiği anlaşılıyor. Bu ısrar bile ABD'nin Türkiye'yi bir direniş odağı olarak görmesine yetse de, esasen Türk Ordusu'nun bu direnişi pasif bir direniş ve Irak saldırısının başlamasından beri hiç bir aktif politikayı esas almıyor. Tezkere sonrasında Genelkurmay'ın açıklamaları, Tayyip'in konuşmalarının aksine Türkiye'nin güvenliğine ilişkin kaygıları içerse de, bu açıklamalarda Türkiye'nin ABD'nin yarattığı fiili durumu değiştirmeye yönelik bir politika izleyeceğinin izlerine rastlanmıyor.

Tayyip'in "Türk askerinin orada olup olmayacağına ABD karar verir" diyen aktif işbirlikçiliğine karşı, Türk Ordusu pasif bir tutumla Irak'ın toprak bütünlüğünde ısrar etmekte.

Amerikancıların beklediğinin aksine olarak da ABD, Türk Ordusu'nu Irak'a çağırmak konusunda son derece isteksiz davranıyor. Savunma Bakanı Rumsfeld ve Genelkurmay Başkanı Myers, hükümetin çıkardığı tezkereden memnuniyet duyduklarını bildirmekle birlikte, son yaptıkları açıklamalarda Türkiye'nin zor koşullar öne sürdüğünü ve Türkiye'den asker gönderme sürecinin "zaman alacağını" belirtiyor.

Esasen ABD, Türk Ordusu'nun, Amerikancı iktidarın kontrolüne girmeden atacağı her adımın ABD'ye karşı bir ulusal refleks riskini de taşıdığını görüyor. ABD'nin kukla Kürdistan planı Irak saldırısının yegane hedefi olarak ortada dururken, Türk Ordusu'nun Kuzey Irak'ta inisiyatif kazanma ihtimali ABD'yi rahatsız ediyor. Türk Ordusu'nun Ortadoğu'daki diğer güçlü direniş odaklarıyla birlikte aktif politika izlemesi ABD'nin ciddi bir yenilgi alması demek olacak.

Türkiye kaybediyor

Ancak ABD'nin bu isteksiz tavrı yanıltıcı da olmamalı. Türk Ordusu'nun mevcut tezkere çerçevesinde, ABD ile "istikrar için işbirliği"

şemsiyesi altında Irak direnişinin güçlü olduğu bölgelerde görev yapması Türkiye'ye hiçbir şekilde inisiyatif kazandırabilecek bir durum değil. Zaten Genelkurmay Başkanı Özkök de Yunan gazetesine verdiği demeçte, bunun ihtimal dışı olduğunu, Türkiye'nin ABD'nin asker istediği bölgelerden Kuzey Irak'a müdahalesinin askeri açıdan imkansız olduğunu belirterek açıklıyor. Dolayısıyla tezkerenin belirttiği çerçevede ABD ve hükümetin belirlediği görev alanı içinde bir Kuzey Irak politikası yürütmek ihtimali bulunmuyor.

Mevcut tartışmalar içinde halen Irak stratejisi, ABD ile karşı karşıya kalmamak ve Irak'ta istikrarın sağlanması genel konsepti üzerinden yürütülüyor. ABD'nin Türkiye'yi direniş odağı olarak değerlendirmesinin aksine, Türkiye kendi politikasını ABD'nin Ortadoğu politikasına alternatif bir direniş odağı olmak üzerinden koymuyor. Dolayısıyla Türkiye halen gelişmeler karşısında inisiyatif kazanabilmiş değil. Süreç hem Türkiye açısından hem de Türk Ordusu açısından zarar verici ve kuvvet kaybettirici bir süreç.

İçinde bulunulan süreçte, ABD zor durumda olmasına rağmen güç kazananların kimler olduğuna dikkat edilirse Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu tehlikeler de ortaya çıkar: Barzani, Talabani ve PKK. ABD bu süreç içinde Türkiye'yi oyalayarak ve "zaman alarak" kukla Kürdistan planını güçlendiriyor.

Bu yüzden Türkiye'yi işgalci ABD'nin işbirlikçisi olarak tanımlayan tezkere de başlıbaşına Türkiye'yi zayıflatmakta. Türkiye, işgalci ABD'nin işbirlikçiliğine itilerek bölgede yalnızlaştırılıyor ve hareket alanı kısıtlanıyor.

Irak'ın toprak bütünlüğü ve Lawrence Planı

Türk Ordusu'nu bölgesel direniş odaklarıyla çatıştırmak, yani ikinci bir Lawrence Planı olarak adlandırılabilecek plan da uygulanmayı bekliyor. ABD Genelkurmayının "zaman alacak" dediği plan aslında bu. ABD henüz Irak üzerinde fiili bir gerçeklik kazanamamış etnik ve dinsel bir çatışma ortamı yaratmayı hesaplıyor. Irak saldırısının başından beri ABD'nin ve tüm Amerikancıların Irak'ın etnik yapısı ve bölünmüşlüğü üzerine yaptığı edebiyatın anlamı bu. Sünni-Şii çatışması, Kürt-Arap-Türkmen çatışması gibi etnik ve dinsel merkezli çatışmalar Irak gerçeğiymiş gibi öne sürülüyor.

ABD, bu çerçevesinin gerçeklik kazanmasını bekliyor. ABD, bölge ülkelerine ve Türkiye'ye "Irak'ın toprak bütünlüğü" politikasını bırakması için bu yönden baskı yapıyor. Irak'ın bölünmüş olduğu gerçeği bir kere kabul ettirildikten sonra, bölge ülkeleri farklı etnik yapılardaki

oluşumları kabul etmek zorunda kalınacak. Birincisi bu bir Kürt devleti tuzağı. İkincisi Sünni Arapların ezildiği bir Amerikancı Şii Irak yönetimi ve İran'a yönelik bir Şii alternatifi. Sonuçta genel olarak da Irak'ın sahibi Arap milliyetçilerinin işgalcilerce ezilmesi koşullarında ciddi bir Türk-Arap çatışması olanağı.

Bu plan gerçeklik kazanırsa Türk Ordusu da, mevcut siyasal iktidar koşullarında ABD kontrolüne alınarak Irak direnişinin karşısında konumlandırılabilecek. Irak'ın toprak bütünlüğünün gözardı edilmesi, aynı anda tüm bölge ülkelerinin sınırlarının da değiştirilmesinin anahtarı olacak.

İşte bu ikinci Lawrence Planı'nın uygulanması zaman alacak.

ABD bu planının uygulanması için işbirlikçi Kürtleri ve Şiileri ön plana çıkarıyor. Irak Geçici Yönetim Konseyi de böyle bir etnik planın uygulamaya sokulabilmesi işlevini taşıyor. ABD'nin kuklası olmak dışında bir işlevi olmayan bu Konseyin ise Irak'ta siyasi bir gücü bulunmuyor.

ABD ve AKP'nin Osmanlı Ordusu'na ihtiyacı

ABD'nin işbirlikçi AKP iktidarıyla kader ortaklığı bu noktada vazgeçilmez hale geliyor. ABD'nin gerçekleştirmek istediği ve tüm Ortadoğu'nun kanını emecek böyle bir ortamın ABD kuvvetleriyle gerçekleştirilmesine ne askeri ne de siyasi olarak imkan yok. İşbirlikçi Kürtler dışında da ABD'ye bu plan doğrultusunda sorunsuz hizmet edecek belirleyici bir güç yok. İşbirlikçi Kürtlerin, ABD kuvveti olmaksızın bölge kuvvetleri karşısında hiç bir şansı yok.

ABD askeri kuvveti ise işgalci varlığıyla ayrım gözetmeksizin tüm direniş odaklarının birbirine yakınlaşmasından başka bir işlev görmüyor.

ABD'nin tek seçeneği, Türk Ordusu'nun AKP iktidarının hizmetine sokulması. Bir takım AKP'lilerin ve Amerikancının "Ordu'yu Irak'a gönderirsek iç siyasetle meşgul olmaz" tezi bu niyetin sadece aptalca bir türevi o kadar. ABD'nin planı ve istekleri gerçekleştirilirse, ABD'nin "asker gönderme" talepleri kabul edilirse, Türk Ordusu aynı zamanda AKP'nin hizmetine sokulmuş olacak.

Bu noktada Türk devletinin tüm politikası tasfiye edilmiş olacak ve Ordu'nun tüm inisiyatifi elinden alınmış olacak. ABD açısından "zaman alacak" bir başka konu da bu. Türk Ordusu'nun göz göre göre böyle bir açmaza sürüklenmesine ve bir Osmanlı Ordusu'na dönüşme ihtimali, Ortadoğu ve Türkiye gerçeğini çok zorlamak demek.

Sonuçta, Ortadoğu'da bağımsızlık mücadelesinin yarattığı Ordu, Mustafa Kemal'in ordusu. Bu Ordu'nun, hem Türk devletinin toprak bütünlüğü ve egemenliğinden vazgeçmesi hem de bir Hilafet rejimini

kabul etmesi hiç bir koşulda mümkün değil.

Ancak yine de hem Türkiye'deki gelişmeleri, hem de Ortadoğu'daki gelecekteki gelişme ve çatışmaları ABD'nin bu yöndeki çabaları ve AKP iktidarının işbirlikçi hevesinin belirleyeceğini söylemek gerek. Türkiye'ye ve Türk Ordusu'na kurulan tuzakları ve AKP iktidarının Türk Ordusu karşısında bilinçli olarak güçlendirilmesini bu çerçevede değerlendirmek gerekli.

Bu sürece karşı Ordu'nun müdahalesi olmaksızın bir ulusal güvenlik politikasının gerçekleştirilmesi ise mümkün değil.

Osmanlı coğrafyası ve Türk Ordusu

Tüm bunlar gözönünde tutulduğunda ABD'nin Ortadoğu politikasının ne tür bir açmazda olduğu ortaya çıkacaktır. ABD'nin Irak saldırısında gerçek hedefini oluşturan ve Ortadoğu politikası için en esaslı engel olarak değerlendirdiği Türk Ordusu henüz ABD'yi zorlamadan, ABD zor durumda.

Türkiye, Kuzey Irak politikasında ABD Irak saldırısına daha başlamadan önce belli bir direnişe geçmişti. Ancak bu direniş, salt bir savunma, hatta ABD planının uygulanmasına karşı pasif bir isteksizlik düzeyinde gerçekleşmekteydi. ABD'nin saldırıları karşısında hiçbir karşı saldırı olanağı düşünülmeden, ABD'nin kuklalarına dahi müdahalenin gözardı edildiği bir savunma anlayışı içinde gelinen noktada, ABD ve işbirlikçi iktidar Türk Ordusu'na yönelik saldırılarının kapsamını genişlettiler.

Şeriatçı iktidar, Ordu'yu tasfiye etme amaçlı yasaları bir bir geçirip, Ordu'dan gizli olarak ABD ile Türk devletinin tüm temel politikalarını sarsacak anlaşmalar imzalayabilecek konuma geldi. İktidarın tüm uyarılara karşın Ordu karşısındaki yüzsüzlüğü ise gücünden kaynaklanmaktan çok, ABD'nin Ortadoğu'da karşılaştığı durumla ilgili. ABD ciddi bir açmazda, Ortadoğu'daki en Amerikancı iktidarı alabildiğine değerlendirmek istiyor. Şeriatçı iktidar ABD'nin tartışmasız müttefiki olarak kahraman olmak istiyor.

Bu durumda Türk Ordusu'nun ABD'nin işgalci varlığını sorgulayacak ve zorlayacak siyasetleri izlemesi ve tedbirleri alması gerekmekte. Ortadoğu'daki tüm vatan savunması anlayışlarının ortak bir perspektife kavuşması Türkiye'nin geleceği açısından çok büyük önem taşıyor.

Bugün Türkiye'nin atmaya çalıştığı tüm adımlar ABD etiketiyle birlikte bölgenin tepkisini çekmekte güvensizlik yaratmakta, sonuçta Türkiye'ye karşı provokasyonların önünü açmaktadır. Türkiye haklı olarak Kuzey Irak'ta bulunduğunu, ABD'ye rağmen orada bulunacağını

açıkça ortaya koymak zorundadır.

ABD stratejisinin tüm dünyada sorgulandığı koşullarda, Türkiye'nin bağımsız bir politika izlemesi için en uygun koşullar bulunuyor. ABD'nin Irak'ta tek söz sahibi olduğu, dünyanın yenilmez üstün gücü olduğu gibi hurafeler bir kenara bırakılmalıdır. Bu hurafeler Vahdettin geleneğinin Hilafet artıklarının ABD işbirlikçiliğine denk düşmektedir.

ABD'nin Osmanlı coğrafyasına yaptığı saldırı, Türk Ordusu ve Mustafa Kemal tavrıyla karşılanmalıdır.

(TÜRKSOLU, sayı 42, 27 Ekim 2003)

Türkiye'yi hedef yapan şer eksen: ABD-İngiltere-İsrail

Eylemlerin hedefi: ABD-İngiliz-İsrail ekseni

15 Kasım'da Neve Şalom Sinagogu'nun, 20 Kasım'da İngiliz Konsolosluğu ve İngiliz HSBC Bank merkezinin bombalanması Türkiye'yi allak bullak etmiş durumda. Yıllarca PKK terörü ile savaşmış ve bunun acılarını çekmiş olan Türkiye, birçok vatandaşımızın da hayatını kaybettiği bu eylemlerden ister istemez çok büyük bir kaygı duydu. Ancak bu olaylardan sonra başlıbaşına bir terörist olan ABD'nin başkanı Bush'un acil mesajı Türkiye'nin üzerine düşünmesi gereken gerçek mesajı oluşturuyor: "Terörle mücadelenizin yanındayız!"

Dolayısıyla artık herkesin üzerinde hemfikir olduğu tespiti, her yanda dolaşan komplo teorilerinden de uzak durma gayretiyle ortaya koymak gerekir: Son eylemler Türkiye'nin dış politika tercihleriyle ilgilidir. Ve bu eylemlerin bir sonucu da bu dış politika tercihlerinin çeşitli odaklar tarafından etkilenmeye çalışılması olacaktır.

Sorun büyük ölçüde dış politika bağlantılı bir sorun olduğuna göre, dünyada varolan durumla Türkiye'de gerçekleşen eylemlerin bağlantısı üzerinde düşünmek gerekmektedir.

11 Eylül saldırılarından beri dünyada fiili bir savaş ekseni oluşmuştu. Bir yanda ABD ve onun koşulsuz destekçileri İngiltere ve İsrail bir ekseni

oluşturuyordu. Diğer yanda en keskinleri olarak Afganistan, Irak, İran, Kore gibi ABD karşıtı ülkeler ve çeşitli ölçülerde ABD'ye mesafe alan ülkeler duruyordu. Kısa zaman içinde ABD saldırısıyla dünya bunlar arasında fiili bir savaşa doğru sürüklendi. Bu iki kamp dışında kalan ülkeler ise çeşitli ölçülerde bu iki eksen arasındaki mücadelenin alanı haline geldiler.

Elbette burada Türkiye'nin çok özel bir konumda olduğunu vurgulamak yersiz. Türkiye, fiilen ABD karşıtı bir ülke gibi görünmese de, hatta siyasal iktidara göre ABD müttefiki olarak adlandırılsa bile ABD'nin dünya hakimiyeti stratejisi içinde Sevr koşullarına göre parçalanmış bir ülke konumuna sürükleniyordu. ABD Ortadoğu'da İsrail-Kafkas hattını kuvvetlendirecek bir kukla Kürt devleti planıyla yola çıktı ve Türkiye burada "müttefik" değil, düşman konumundaydı. Bu koşullar içinde bilindiği gibi çok açık olarak bir Türkiye-ABD gerilimi yaşandı.

Ancak ABD saldırısının hemen sonrası dünyanın bir diğer gerçeği kendini ortaya koydu. ABD'ye karşı oluşan direniş, ABD psikolojik savaş makinesinin yaygarasını kopardığının tam tersine güçsüz değil, dünya çapında bir güce sahipti.

Saldırının bir yıl sonrasında ABD Vietnam'da ilk yıl verdiğinden daha fazla askerini ölü olarak verdi, İngilizler aynı şekilde saldırıların hedefi oldu, İsrail ise İntifada başladığından beri karşılaşmadığı ölçüde intihar saldırılarının hedefi oldu.

İşin bir diğer boyutunu ise ABD karşıtı direniş gruplarından olan El-Kaide oluşturdu. El-Kaide Irak'taki klasik vatan savunması direnişinin aksine ABD-İngiliz ve İsrail ittifakına karşı ve bunların yanında yer alacak ülkelere karşı dünya çapında saldırılara girişeceğini bildiriyordu.

Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu mesaj

Bu çerçeveden bakınca Türkiye'deki saldırıların da ABD-İngiliz-İsrail eksenine karşı yapıldığına şüphe yok. Bu tip saldırılar ise Kenya'dan Endonezya'ya dek tüm ülkelerde gerçekleştirildi. Ancak Türkiye açısından önemli olan soru şu: Bu saldırılarla Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu bir mesaj var mı?

Eylemi gerçekleştirenler açısından verilmek istenen mesajın esasen İsrail ve İngiltere'ye yönelik olduğu açık. Onların Türkiye'de Türkler'in zarar görmüş olacağını düşünmedikleri de, Sinagog gibi dini bir mekanın seçilmesinin genel olarak vicdanları zedeleyeceğini düşünecek durumda olmadıkları da ortada. Bu yüzden eylemi gerçekleştirenlerin Türkiye'yi, Türkiye'nin müslüman bir ülke oluşunu, ABD'ye de tüm kamuoyunun direndiğini dikkate almamış oldukları görünüyor.

Dolayısıyla Türkiye'ye yönelik mesaj eylemi gerçekleştirenlerden çok, eylemin muhataplarından geldi. Eylemi gerçekleştirenler açısından eylemin Türkiye'de gerçekleştirilmiş olması ikincil, İsrail ve İngiliz hedeflerine karşı gerçekleştirilmiş olması esastı.

Bu eylemlerden sonra Türkiye'nin ilk karşı karşıya kaldığı mesajlar hedef eksenden geldi ve bu mesajlar ciddi bir önem taşıyor. Hedef eksende yer alan ABD-İngiltere ve İsrail bu eylemleri de fırsat bilerek Türkiye'yi "terör" olarak gösterdikleri kendi hedeflerine karşı aktif işbirliğine zorluyorlar. Verdikleri mesajın gerçek anlamı şu: Savaştan muaf kalamazsınız, bizimle savaş meydanına gelin!

ABD, Türkiye karşıtı terörü hep destekledi

Saldırıların hemen ertesinde İsrail ve ABD yetkililerinin benzer açıklamaları, hedef eksenin Türkiye'ye yönelik mesajını oluşturuyordu: "Teröristler özgür ulusları sindirmek istiyorlar. Teröre karşı mücadelenizin yanındayız!" İsrailli yetkili de Tayyip iktidarının ilgisinden memnuniyetini ayrıca bildiriyordu.

ABD Başkanı Bush'un teröre karşı yanınızdayız mesajı hakkında acaba son bir yıldır ABD ile PKK sorununu tartışan diplomat ve askeri yetkililerimiz ne düşünürlerdi! Daha kapsamlı bir soruyu da derhal gündeme getirmek gerekiyor: Türkiye Ermeni terörüyle karşı karşıya kaldığında, Türkiye PKK ile 15 yıl mücadele verirken, Kıbrıs'taki Türkler Rum teröristler tarafından katledilirken Batı dünyası bizim terörle mücadelemizin neresindeydi?

ABD Başkanının politikasına derhal cevap iletilmesi gerekir.

- PKK ile mücadelemizde niye PKK'yı kolluyorsunuz?
- Ermeni terörüne karşı neredeydiniz? Ve halen Ermenilerin toprak talebi hakkında ne düşünüyorsunuz?
- Kıbrıs'ta Rum katliamcılara karşı kazandığımız güvenliğimizi ve barış ortamını neden ortadan kaldırmak istiyorsunuz?

Diplomatlar bu soruların cevaplarını, diplomasilerine yakışır bir sabır içinde gülümseyerek bekleyebilirler! Ancak tüm Türk kamuoyu başta ABD, Batı dünyasının Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı terörle ilgili ne düşündüğünü gayet iyi bilmektedir.

Ermeni teröristler bizzat ABD senatosundadırlar.

PKK'lılar ve Kürt bölücüler ABD'nin Irak'ta kurdurduğu Geçici Konsey'in esas adamı durumundadırlar. Bunların başında Talabani denen ve askerimizi esir almaya, Türkmenleri katletmeye teşebbüsten sabıkalı peşmerge vardır.

Kıbrıs'ta ABD bizzat eski terörist yeni AB parlamenteri Rumları

desteklemektedir.

Ya İngilizler? İngilizlerin Türk düşmanlığı hakkında herhangi bir yorum yapmaya gerek var mı?

Ve İsrailliler. Vaadedilmiş toprakları arasında Türk topraklarının da yer aldığı bir ülke bize ne kadar dostsa o kadar dostturlar.

Mesela Kürt peşmergeleri kadar!

ABD peşmergesi Türkiye'de, terör protokolde

Ancak Türkiye'de siyasal iktidar "Terörle mücadelenizin yanındayız" türünden sinsi bir mesajı nimet kabul eden cinsten işbirlikçi bir iktidardır. Ve Tayyip iktidarı Türkiye'nin Kuzey Irak'tan dolayı ABD ile yaşadığı gerginliği örtbas edecek bir fırsat peşinde, "Koalisyon" (hedef eksen) yetkililerinin peşinde dolaşmaktadır.

İşte hedef eksene yöneltilmiş bombalama eylemleriyle aynı zamanda, 19 Kasım'da, Irak Geçici Hükümet Konseyi Başkanı sıfatıyla peşmerge Talabani Türkiye'ye gelmektedir. Türkiye'ye gelişinde onu protokolde Bakanların yanısıra eski DEP milletvekilleri, Ahmet Türk ve Sırrı Sakık karşılamaktadır.

Sonuçta Türkiye'nin 15-20 Kasım 2003 tarihleri arasında karşılaştığı manzara şudur: Tayyip iktidarının içinde yer almaya can attığı savaş eksenine yönelik saldırı eylemleri Türkiye'nin canını yakmaya başlamıştır. Aynı anda Türkiye'de 15 yıl boyunca masum insanları katletmiş terör örgütünün siyasal temsilcileri tam da eylemlerinin konusunu oluşturan bir ziyarette devlet protokolünün yanında yerlerini almışlardır. Ve ABD'nin kukla Kürt devletinin müstakbel başbakanı Türkmen katliamından sorumlu peşmerge Talabani iktidarın konuğu olarak Ankara'dadır.

Tayyip'in hedef eksende yer alma ısrarı

Vaziyetin ortaya koyduğu şudur: Türkiye'de Tayyip iktidarı hedef eksende yer alma çizgisiyle hem masum Türk vatandaşlarının canını, hem de kutsal Türk topraklarını tehlikeye atmaktadır.

Ve hedef eksen ülkeleri bombalama eylemlerinin hemen ardından Türkiye'deki iktidarı gösterdiği ilgiden dolayı kutlamaktadır. Türkiye en azından kontrol edemediği gelişmelerin içine çekilerek kan kaybetmektedir.

Daha önce Tayyip'in Ordumuzu Irak batağına sürükleyerek kendisi ve ABD'nin hizmetinde kullanmak stratejisi Irak gerçekleri karşısında boşa çıkmıştı. Şimdi Tayyip iktidarının politikasının geldiği nokta şudur: Irak'ta işgalcinin yanında yer alınarak, Türkiye'de işgalcinin temsil edildiği her alan ve masum Türk vatandaşları hedef haline getirilmiştir.

Hedef eksen ise zevkle Türkiye'yi yanlarında görmekten mutluluk duyduklarını bildirmektedir!

Durumdan görev çıkartmak:
Eksenin dışındayız ve vatanımızı savunuruz mesajı

Türkiye, İstanbul'u cehenneme çeviren böylesi bir olaydan sonra, bu olayın dış-politik ilgisi de ortadayken tüm dünyaya elbette bir mesaj vermeliydi. Ve bu mesajın verilmesi giderek acil bir durum almaktadır.

Bu mesaj öyle veya böyle, şu veya bu amaçla Türkiye'ye ve Türk insanına zarar vermeyi amaçlayan her hareketin ve her kuvvetin önüne geçmek amacıyla verilmelidir.

1- Türkiye bağımsız bir ülkedir ve kararlarını kendi çıkarları doğrultusunda almaktadır. Türkiye dünya çapında herhangi bir ittifakın hareketlerinin kendi ülkesine zarar verecek hiçbir eylemini kabul edemez.

2- Türkiye kendi coğrafyasında, Ortadoğu'da, emperyalist ve sömürge amaçlı hiçbir varlığı kabul etmez. Türkiye bölge ülkeleriyle dost bir ülkedir. Bu ülkelerin toprak bütünlüğünün ve halklarının iradesinin uygulanmasının yanındadır.

3- Türkiye, ABD-İngiltere ve İsrail koalisyonunun Ortadoğu'daki eylemlerini doğru bulmamaktadır. Irak'taki Geçici Hükümet Konseyi Irak halkının bağımsız iradesini yansıtmamaktadır. Türkiye işgal kuvvetleri karşısındaki vatan savunması amaçlı direnişi meşru görmektedir.

4- Türkiye kendisinin ve bölge ülkelerinin toprak bütünlüğünü dağıtacak kukla Kürt devleti planı karşısında aynı vatan savunması anlayışıyla hareket edecek ve kurulacak bir kukla devletin engellenmesi doğrultusunda bölge ülkeleriyle aktif işbirliği yapacaktır.

5- Türkiye kendi sınırları içinde vatandaşlarına zarar verecek her türden saldırıyı terör kabul eder. Türkiye, Türkiye karşısındaki teröre destek veren hiçbir ülkeyle işbirliği yapmaz.

Türkiye kendi varlığını dünyaya duyurmalı

Türkiye bölgesinde ve kendi içinde, kendi geleceğini ilgilendirecek en sıcak gelişmelerin yaşandığı böylesi bir durumda, kendi bağımsız iradesini yansıtacak bir iktidardan yoksun durumda bulunmaktadır. Türkiye kendi güvenlik çıkarlarını, kendi haklarını ortaya koyacak bir sesi dünyaya duyuramamaktadır. Deyim yerindeyse Türkiye Türk varlığını dünyaya kanıtlayacak bir "Müdafaa-i Hukuk"tan yoksun durumdadır.

Tüm bu gelişmeler karşısında, MOSSAD gelip araştırmalar yapmakta, ABD Başkanı açıklamalar yapmakta, tüm dünya medyası yorumlar yayın-

lamakta ama Türkiye'nin bölgesel çıkarları ve Irak'ta yaşanan gelişmelerde ve dünyanın içinde bulunduğu savaş durumundaki gerçek konumu dünyaya duyurulamamaktadır.

Türkiye çıkarları gereği, ABD-İngiliz sömürgeciliğinin yanında olan bir ülke değildir. Türkiye varlık ve kuruluş esasları gereği mazlum ulusların ve Ortadoğu'nun müslüman halklarının yanında yeri bulunan bir ülkedir. Dolayısıyla hiçbir şekilde "Haçlı Saldırısıyla" özdeşleşmiş böyle bir çıplak sömürgeci saldırıda yeri bulunmamaktadır.

Ayrıca yaşanan tüm gelişmeler Türkiye'nin toprak bütünlüğünü ve coğrafi varlığındaki haklılığını zedeler nitelikte gelişmelerdir. Türkiye Ortadoğu'da bir Kürt devleti varlığına izin veremeyeceği gibi, bu yöndeki her gelişmeyi tehdit olarak görmeye ve derhal bertaraf etmeye hakkı bulunmaktadır. Türkiye ayrıca kendisine yönelmiş PKK terörünü derhal tüm varlığıyla birlikte ortadan kaldırmaya haklı ve yetenekli konumdadır.

Türkiye haklı sesini, gerçek bir devlet iradesiyle duyurduğunda kendi coğrafyası üzerindeki gelişmeleri kontrol edebilecek, kendisine yönelik tehditleri bertaraf edebilecektir. Bugüne kadar Türkiye'yi tehdit etmiş bulunan Rum-Ermeni-PKK ve bir takım Şeriatçı terörist varlıklar ise bilindiği gibi engellenemez ve yokedilemez değildir. Türkiye'nin bugün teröre karşı cephesini açık bırakan gelişmelerin tümü, dış politika yanlışlarından ve içerdeki Amerikancı iktidardan kaynaklanmaktadır.

Komploculara karşı çıplak gerçekler

Gerçek siyasetin yerine komplolar konularak kafaların karıştırılmasına ise izin vermemek gerekir. Komplolar mantıksal çözümleri dışlamak amacıyla uydurulmakta ve yaygınlaştırılmaktadır. 11 Eylül'den beri saçmasapan komplolara duygusal soslar ilave edilmekte ve Amerikancı medya tarafından piyasaya sürülmektedir. Ancak bu komplolar ulusal çıkarların altını çizen belirgin politikalar olmadığı ölçüde etkili olmaktadır.

Komploların temel argümanı ise şudur: Dünyada her şeye hakim bir güç, her türlü aracı da kullanma yeteneğine ve iradesine sahip olarak, her şeyi istediği gibi yönlendirmekte ve tüm insanlar bu güç karşısında çaresiz; ancak izleyen ve alet olan, şansları yoksa da ölüp giden konumunda bulunmaktadır.

Şüphesiz komploculara göre bu gücün görünür yüzleri: ABD, CIA, özellikle MOSSAD, vb. güçlerdir. Örneğin 11 Eylül'ü CIA'nın bir kanadı yapmıştır, Sinagog eylemlerini de MOSSAD. Hal böyleyken siyaset yapmanın mümkünü yoktur, çünkü madem ABD'lileri CIA, Musevileri de MOSSAD öldürüyorsa dünyada savaş denilen şey yok demektir. Bize de

CIA'nın ve MOSSAD'ın çeşitli kanatları arasında daha aklıselime dayanan eylemler tezgahlamaları konusunda dua etmek düşmektedir!

Oysa komplocular 11 Eylül'den beri ne dedi ve gerçekte ne oldu?

Komplocular 11 Eylül'ü CIA'nın yaptığını çünkü CIA dışında dünyada böylesi saldırılar düzenleyebilecek hiçbir gücün bulunmadığını söylediler. Çıplak gerçeklere göre ise El Kaide'nin dünya çapında 20-30 bin militanı tek bir merkezden yönetilmeden her türden eylemi düzenleyebilecek yeteneğe sahipti.

Komploculara göre Saddam da ABD'nin adamıydı. Çıplak gerçeklere göre ABD Baas direnişi karşısında Irak'ta 1 yıl içinde Vietnam'da olduğundan fazla ölü verdi.

Komploculara göre Taliban'ı ABD yaratmıştı ve istediği zaman bitirebilirdi. Çıplak gerçeklere göre Afganistan'ın çoğunluğunu hâlâ Taliban yönetiyor ve ABD'liler orada da ölüyor.

Komplocuların en son bombası Sinagog saldırısını MOSSAD'ın gerçekleştirdiğiydi. Komplocular bu sefer sağlam taşa çarptılar, çünkü tüm varlığı Yahudi varlığına armağan olmuş MOSSAD'ın tek bir Yahudi'nin canına kastetmesi mümkün değil. (Hatırlayın, komplocular bundan önce de 11 Eylül saldırılarından önce MOSSAD'ın tüm Yahhudileri uyarıp orada ölmemelerini sağladığını söylüyordu!)

"Komplo" denilen teorik çerçevenin tek anlamı, insanların ABD hegemonyası dışında siyasal seçenekler üretmelerinin engellenmesidir.

Yangından kaçılmaz, yangın engellenmeli

Dünyanın içine girdiği ve giderek büyüyen savaş durumunun karşısında Türkiye kendi siyasal duruşunu kendi çıkarları ve gelişen gerçekler doğrultusunda netleştirmeli. Bugüne kadar ABD-İngiliz-İsrail ekseninde savaş politikası üretenler, basit bir gerçeği kendi savaş demogojileri haline getiriyorlardı. "Yanıbaşımızdaki yangına kayıtsız kalamayız." Bununla onların izlediği strateji tek kelimeyle bu yangına körükle gitmekten ibaretti. Onlar, ABD saldırganlığını, Kürt işbirlikçiliğini, PKK terörünü palazlandıracak ve güçlendirecek, Irak direnişini zayıflatacak dolayısıyla Ortadoğu yangınını Türkiye'yi de içine çekecek şekilde büyütecek stratejileri önerdiler.

İşte şimdi Tayyip iktidarının Türkiye'yi getirdiği nokta, yanan sokaklar ve kaybedilen canlardır. Türkiye Ortadoğu'da yangına körükle gitme değil, yangını engelleme stratejisi izlemelidir. Basit bir orman yangınında olduğu gibi yangın önce çevrelenmelidir. Yani bölge ülkeleriyle ve direnişle dostluk politikası izlenmelidir.

Muhtemel yanıcılar derhal bölgeden uzaklaştırılmalıdır. Yani PKK tas-

fiye edilmelidir. Yangının merkezi baskı altına alınmalı, yangını beslemesi engellenmelidir. Talabani ve Barzani derhal baskı altına alınmalı, güçleri bertaraf edilmeli, Irak idaresindeki varlıklarına son verilmelidir.

Son olarak kundakçılar yargılanmalı ve başka yangınlar çıkartmaları engellenmelidir. ABD-İngiliz-İsrail ekseninin Ortadoğu politikaları ve güçlerinin meşruiyeti dünya ölçüsünde politika konusu haline getirilmeli, bunlar insanlık karşıtı kamp olarak tecrit edilmelidir. Her yerde işgalci varlıklarına son verilmelidir.

(TÜRKSOLU, sayı 44, 24 Kasım 2003)

Stratejik düşmanımız: Amerika!

ABD ile "stratejik müttefiklik" konusundaki mit, Süleymaniye'deki Türk Özel Kuvvetler Karargahı'na yönelik 4 Temmuz'daki ABD saldırısı ve askerimizin esir alınmasıyla yerle bir oldu.

Artık genel görüş "ABD ile stratejik ortaklığın bittiği" doğrultusunda. İşbirlikçi politika da "ABD ile ilişkilerin tamiri" düzeyinde yapılıyor. Önce olmayan bir şey yaratıp sonra olmayan şeyin bittiği ilan ediliyor. Sonra mümkün olmayan başka bir şey için propaganda yapılıyor. Türkiye'de "strateji" adına ortaya konanlar bundan ibaret.

Gerçek kavram: Stratejik düşmanlık

Oysa Türkiye, ABD ile her geçen gün daha ciddi bir çatışma ortamına girdikçe gerçekler de daha hızlı bir şekilde ortaya çıkıyor. Deyim yerindeyse savaş meydanına yaklaştıkça gerçeklerin ortaya çıkma hızı artıyor. Dün ABD ile stratejik müttefiklik kavramının yalnızca bir çarpıtma ve yanılsama olduğunu söylemek önemli bir şeyken bugün bunu söylemek artık çok da önem taşımıyor.

Bugün ABD ve Türkiye'nin durumu hakkında tam doğruyu ortaya koymak istersek tek bir kavram kullanabiliriz: "Stratejik düşmanlık"

ABD'nin, "stratejik düşman" olduğunu görmeden Türkiye'nin güvenliği üzerine söz söyleyebilmek mümkün değil. Tabi bunun tersi de doğru. Türkiye'nin varlığı da ABD'nin "dünya hakimiyeti" politikasının stratejik düşmanı.

Son bir kaç ay içinde yaşadığımız olaylar ve ortaya çıkan gerçekler bu kavramın içini yeterince dolduruyor:

1- ABD'nin Irak saldırısının amacı, Ortadoğu'daki sömürgeci hakimiyetini garantileyecek "ikinci bir İsrail", yani bir kukla Kürt devleti yaratmaktı. Tarihsel olarak bakarsak; stratejik politika, ABD'nin geleneksel işbirlikçisi olan Kürt aşiretlerini "devletleştirmesi" politikasıydı. ABD Irak'a bu amacı gerçekleştirmek için saldırdı. Şimdi de Barzani ve Talabani üzerinden bir kukla Kürt devleti kuruyor.

2- ABD'nin Ortadoğu'da sınırları değiştirmek politikasının temeli olan kukla Kürt devletini gerçekleştirmek amacı hakkında esas duyarlılık Türk devletinden kaynaklanıyordu. Irak zaten 1991'den beri fiilen Kuzey Irak'ta söz sahibi değildi. Türk devleti bu duyarlılığıyla aynı zamanda bölgede "devletlerin toprak bütünlüğü" konusundaki politikanın "garantörüydü."

Ancak ABD bu noktada Türk devletinin "kırmızı çizgilerini" aşarak Ortadoğu'nun sınırlarını değiştirme politikasını kabul ettirme yoluna gitti.

3- Türk devletinin bu alandaki varlığı yalnızca Türk Ordusu'nun operasyonel gücüne ve itibarına dayanmaktaydı. Bu yüzden ABD'nin saldırıyla geliştirdiği "stratejik" amaçlarından başlıcası Türk Ordusu'nun tasfiyesiydi. Türk Ordusu'nun tasfiyesi ABD'nin İsrail-Kafkas hattındaki saldırıları için stratejik önkoşuldur.

Tüm bunlar sadece Irak saldırısı çerçevesinde ABD'nin Türkiye'ye yönelik stratejik düşmanlığının ortaya çıkan boyutlarıdır. Irak'a saldırı öncesi bunların dile getirilmesi bir linç kampanyasıyla karşılanıyordu. Çünkü ortalık Amerikan psikolojik savaş mekanizmasının "Saddam ve kimyasal silah" yalanları ile kaplanmıştı. Bunu sadece Türk Ordusu'nun zaman zaman yaptığı "Irak'ın toprak bütünlüğü" uyarıları delebiliyordu. Strateji adına sadece 6 ay önce ortaya konulan şey ise ABD'nin yeni stratejisinde Türkiye'nin öneminin arttığı saçmalığıydı.

Ancak birdenbire iş, ABD ile "çatışma riski" ve hemen ardından da esir almaya varan bir düşmanlığa dönünce şaşkınlıklar, kızgınlıklar ve bunalımlar birbirini kovaladı. 50 yıllık müttefiklik birdenbire uçup gitmişti!

Türk Ordusu hedefte, iktidar düşmanın safında

Türkiye'de ciddi bir 1 Mart kompleksi oluşmuş durumda. Stratejik müttefikliği kısa yoldan kurtarmak isteyenler 1 Mart'ta Meclis'in yaptığı "hata"nın Türkiye'ye maliyetini halen hesaplamaya çalışıyorlar. 50 yıllık müttefikliği bir

anda düşmanlığa döndüren şeyin ABD'ye söz verilen desteğin yerine getirilmemesi olduğu söyleniyor. Öyle ki ABD'nin 4 Temmuz'daki aşağılık saldırısı bile haklı bulunabiliyor! Bu saldırı "tezkereciler" tarafından ABD'nin 1 Mart'ın intikamını alması olarak değerlendirildi.

1 Mart'ta Tayyip ve Gül'e rağmen Meclis'in tezkereyi geçirmek için yeter çoğunluğa ulaşamaması gerçekten de ABD ile ilişkiler açısından önemli bir dönüm noktası oldu. Aslında ilişkilerin özüne ilişkin bir değişiklik yoktu. Ama Meclis'in tezkereyi geçirmemesi ciddi bir kriz yarattı ve bu sayede geniş kamuoyu ABD ile ilişkilerin gerçek boyutunu görme fırsatını buldu.

Ancak sorunu 1 Mart'a indirgeyenler, ABD'nin bugün neden Ordu'ya yönelik kampanyayı sürdürürken, hükümetle ilişkilerini "düzeltmeyi" tercih ettiğini açıklayamıyorlar.

11 askerin esir alınmasından sonraki krizde açıkça ortaya çıktı ki, Rumsfeld'in mektubunda olduğu gibi, ABD, hükümet ile Ordu'yu açıkça ayırmakta ve bunlara farklı yaklaşım göstermekte.

Yani sorun Meclis'in yaptığı bir "hata" sorunu değil. ABD'nin Meclis'in iradesinden çok dikkate aldığı kriterler, hükümetin ABD yanlısı ve ona bağlı oluşu, Ordu'nun ise fiilen ABD karşıtı oluşuydu.

Bu esasen ABD'nin Türk devleti diye bir bütünlük tanımadığının da göstergesi. Medyaya protokol sorunu olarak yansıyan duruma göre ABD Türkiye ile ilişkilerini bir devlet diplomasisi ile yürütmüyordu. Aslında bunun başlangıcı daha Tayyip'in milletvekili bile değilken Bush tarafından ağırlanmasıydı.

11 askerin esir alınması ve bunun ardından Gül'ün ABD ziyaretinin de önemi burada. Türkiye'de iktidar da Ordu'ya rağmen ABD'nin Türk devletini bölen bu politikasını kabullenmiş ve Türk Ordusu'nun Kuzey Irak'taki faaliyetini sorgulayarak da bizzat ABD'nin safına geçmiş durumda.

ABD'nin Türk düşmanlığının boyutları

Şimdi ABD stratejisi açısından bakıldığında Irak saldırısından sonra epey yol alındığını görmek gerekir.

1- Kürt devleti fiilen kuruldu. ABD şu an Kürt ordusunu eğiten tatbikatlarla meşgul. Bu eğitimin içine 4 Temmuz'da olduğu gibi Türkiye'ye karşı peşmergelerle ortak operasyonlar da giriyor.

2- Ortadoğu'nun kırmızı çizgileri değiştirildi. Artık stratejiler "Irak'ın toprak bütünlüğü saçmalığı"nı reddetmekle başlatılıyor. Bu aynı zamanda Türkiye'nin de toprak bütünlüğünü "saçmalık" olarak görmek demek.

3- Türk Ordusu'nun tasfiyesinde büyük yol katedildi.

Şimdi bu değerlendirildiğinde Irak'a saldırının Türkiye'ye yönelik bir saldırı olduğunu görmek artık zor değil. Ancak Türkiye'ye yönelik ABD düşmanlığı bu kadarla sınırlı kalmayacak. Gül'ün ziyaretinde gündeme getirilen konular

ABD düşmanlığının boyutlarını biraz olsun görmemize yarayacak:

1- Ermeni sorununda açılım,
2- Kıbrıs'ta Annan Planı'nın kabulü,
3- Ordu konusunda sivilleşme,
4- PKK'ya af ve Kuzey Irak'tan Ordu'nun çekilmesi,
5- Araplar'a karşı Türk askeri.

Türkiye'nin ABD'ye kaybettirdiği yüz yıl

ABD'nin Türkiye'den talepleri çok açık bir stratejik hedefin gerçekleştirilmesine yönelik talepler. ABD'nin bu talepleri doğrudan Türk hükümetine deklare etmesi düşmanlığı değiştirmez, daha vahimleştirir.

Taleplerin tarihsel boyutunun Sevr olduğunu görmek zor değil. Bu talepler ise Türk bağımsızlığının belgelenişinin yıldönümünde, 24 Temmuz'da (Lozan), hükümetin Dışişleri Bakanı'na kabul ettirildi. ABD'nin taleplerini uygulayacak iktidar ise bilindiği gibi Lozan'ı reddeden şeriatçı bir geleneğin devamcısı.

Hâlâ "ilişkiler 1 Mart'ta bozuldu" diyen stratejisyenin daha üzerinde politika yaptığı coğrafyanın tarihi gerçeklerinden bihaber olduğunu ya da bunları kasıtlı olarak görmezden geldiğini söyleyebiliriz. ABD'nin düşmanlığı hem stratejik hem tarihsel bir düşmanlık çünkü.

Türk devletini korumak isteyen bir güvenlik stratejisi bu devletin kuruluş esaslarını ve tarihselliğini hesaba katmak zorundadır. Türk devleti antiemperyalist bir bağımsızlık savaşıyla kurulmuş bir devlettir. Bu devletin kuruluşu İngiliz İmparatorluğu'nun emperyal hayallerinin sonu olmuştu.

Ama Türk devleti, aynı zamanda ABD'nin şekillendirdiği emperyalist hakimiyet planlarının da reddi üzerine kuruldu. Şimdi ABD'nin yüzyılın başında çizdiği Türkiye coğrafyası ve nüfuz alanlarını gözümüze getirelim. Wilson'un koyduğu ne kadar stratejik politika varsa Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluşu bunların tasfiyesi oldu ve bu yüzden de ABD Lozan'ı imzalamadı.

Lozan bu yönüyle Fransa'dan, İngiltere'den çok ABD'nin hakimiyet planlarını ortadan kaldırdı. Çünkü Türk devleti ABD'nin Ortadoğu-Kafkas politikasını olduğu gibi tasfiye ederek kuruldu.

ABD Lozan'la kaybettiği Ortadoğu politikasını ancak 2. Dünya Savaşı'ndan sonraki koşullar içinde o da sınırlı olarak elde edebildi. Ulusal kurtuluş savaşları ve Sovyetler'in varlığı koşullarında ise ABD'nin dünya hakimiyeti ham bir hayal olmaktan öteye gidemedi. Ancak 1990'lara gelindiğinde ABD yüzyılın başındaki sömürgeci hakimiyeti yeniden uygulayabileyecek konuma gelebilmişti. Türk devleti olmasaydı, Ortadoğu yüz yıl önce çözülmüş olacaktı.

Şimdi tezkerenin gecikmesinin ABD'de uyandırdığı intikam hissini dindirmek isteyen stratejisyenler, bu yüz yıllık gecikmenin bedelini neyle ödemeyi düşünüyorlar!?

ABD'nin stratejik düşmanlığı, ancak ilişkinin temelinde yatan gerçek Türk düşmanlığı anlaşıldığında anlaşılmaktadır. ABD Stratejisi, Türk devletini ortadan kaldırmak, Türk vatanını işgal etmek için uygulanan stratejidir.

Milli Güvenlik Siyaset Belgesi ve dış tehdit önceliği

Bu düşman ABD stratejisinin bugün geldiği noktanın düzgün bir değerlendirmesi yapılıp Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'nde ona göre bir tehdit algılaması ortaya konmalıdır.

ABD'nin Irak saldırısı sonrası en ciddi kazanımı kukla Kürt devletidir. Bu kukla Kürt devleti bizzat ABD ordusunun eğitimi ve desteğinde Türkiye'ye karşı konumlandırılmaktadır. Buna ek olarak Gül'e sunulmuş olan 5 maddelik program ise Türkiye'ye yönelik bir kuşatmayı ve bunun içte de iktidarca tamamlandığını göstermektedir.

Bu noktada Türkiye, kukla Kürt devleti ile beraber ABD stratejisinin yarattığı tehtidi Güvenlik Belgesinin başına koyarak aktif politikaya geçmelidir. Tehdit algılamasında öncelik mutlaka dış tehdide verilmelidir. Dış tehdit ise ABD'dir. Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'nde ABD'nin izlemekte olduğu stratejinin Türk varlığına düşman olduğu vurgulanmalıdır.

Bu çerçevede kırmızı çizgilerin altı tekrar aktif politikayla çizilmeli, Irak'ın ve tüm Ortadoğu devletlerinin toprak bütünlüğü ilkesel olarak savunulmalı, Türk Ordusu Ortadoğu Kafkas hattındaki açık-örtülü operasyonel gücünü arttırmalıdır.

Türk milletinin varlığına yönelik bir tehditle karşı karşıya bulunduğu kamuoyuna açıklıkla anlatılmalıdır.

ABD - AKP ilişkisi

ABD'nin stratejik düşman olarak değerlendirildiği ve dış tehdit önceliğine yönelmiş bir güvenlik stratejisinde ise ABD ile Tayyip iktidarı arasındaki ilişki büyük bir handikap oluşturmaktadır. Bush-Tayyip görüşmesine dayanan Tayyip iktidarı, bugüne kadar Türk devletinin tüm güvenlik politikalarını ve Ordu'yu tasfiye etmek yönüde gelişti.

Kıbrıs davası AKP iktidarının ihanetiyle büyük ölçüde kaybedildi. Ve şimdi verilen taahhütler teslimiyetin belgelenmesinin uzak olmadığını gösteriyor. AKP'nin AB paketleri çerçevesinde azınlıklara ilişkin izlediği aktif politika ise Ermeni ve Rum sorunlarında çok ciddi gelişmelerin yaşanacağını gösteriyor.

Azınlıklar giderek büyük bir siyasal güç haline getiriliyor. Bizzat AKP azınlık temsilcilerini, İzmir'de olduğu gibi etnik ve dini kimlikleriyle yönetim

düzeyine getiriyor. Ancak esas tehlike mülk edinme, tazminat vb. gibi konularda gelişecek. AKP açıkça ABD'nin Ermeni ve Rum Pontus planlarına bir "toplumsal taban" yaratmaya çabalıyor.

Buna ek olarak önce Tayyip sonra Gül, AKP'nin "Amerikan dostu müslüman" kimliğini ısrarla vurgulayarak kendi iktidarlarının şeriatçı temelini ABD'de tescillemek ve uygun bir hilafet düzeni yaratmaya yöneliyor.

PKK'nın siyasallaşması ve Türkiye'deki terörist faaliyete tekrar başlaması yönündeki düzenlemeler yine ABD'nin Kürt devleti çalışmalarına paralel düzlemde yürütülüyor.

Ordu konusundaki çaba ise artık doğrudan MGK Genel Sekreterliği'ni isyan ettirecek düzeye vardı.

11 Askerin esir alınması:Ordu'nun tasfiyesinde en ciddi aşama

Gül'ün önceden sözleşilmiş ABD ziyaretinin öncesinde gerçekleştirilen Süleymaniye saldırısı ise Ordu'nun tasfiyesindeki en ciddi aşamayı oluşturdu. Tüm Cumhuriyet tarihinde buna benzer bir olaya rastlamak mümkün değil. Bu saldırı Ordu'nun tasfiyesinin en kritik aşamasını oluşturuyor. Çünkü anlamı büyük. Bu saldırıyla Türk Ordusu'nun halk nezdindeki itibarını zedeleyerek ve onu yıpratarak ABD karşısındaki teslimiyet çizgisinin güçlendirilmesi sağlandı.

En az bunun kadar önemli olan diğer durum ise hükümetin bu saldırı ardından izlediği tutumdu. Tayyip ve Gül askerlerimizin esir alınması sonrası günlük programlarını aksatmadılar, olayı önemsiz ve "yerel" bir olay olarak değerlendirdiler. Tayyip açıkça ABD'ye diplomatik bir cevap vermeyi reddetti.

Bunun ardından da baskında ABD gerekçeleri hükümetçe üstü kapalı olarak da olsa kabul edildi. Türk Ordusu'nun Kuzey Irak'taki faaliyetleri sorgulandı. Irak'taki faaliyetlerin Ordu'nun kontrolünden Dışişlerine geçeceği de bu olay üstüne vurgulandı.

ABD ile birlikte yürütülen ve ABD'yi memnun eden Ordu'ya açık bir meydan okumaydı tüm bunlar. En son olarak Gül, ABD özür dilemedikçe ABD ziyaretini ertelemek yönündeki sınırlı politikayı bile uygulamadı ve Lozan'ın yıldönümüne rast gelen ziyaretini gerçekleştirdi.

Türkiye'ye ve Ordu'ya yapılan bu ciddi saldırı, tarihsel önemini hep koruyacak, ABD düşmanlığının belgesi olduğu kadar, şeriatçı iktidarın Ordu'yu sırtından hançerlemesinin de belgesi olacak.

2. Lawrence Planı: Araplara karşı Türkler

Gül'ün ABD'de "tam yol devam" dediği programa şimdi bir 5. madde olarak Irak'a asker gönderme eklenmiş bulunuyor. Gül'ün ABD ziyareti önce-

si ve sonrası tartışmalar da esas olarak bu maddeye kilitlendi. Çünkü "tezkereciler" ABD ile ilişkilerin salt bu maddeye bağımlı olduğu görüşünde. Hatta onlara göre ABD askere ihtiyacı olmadan sırf sınav olsun diye Türkiye'den böyle bir talepte bulunuyor!

Ancak Amerikan düşmanlığının ve stratejisinin doğru bir değerlendirmesi meselenin hiç de öyle basit olmadığını gösteriyor. Türkiye'ye Kuzey Irak'taki askerini çek, Irak'ın Sünni bölgelerinde görev yapmak üzere asker gönder deniliyor.

ABD'nin Türkiye üzerindeki stratejik kuşatması düşünüldüğünde uzun vadede ABD'ye sorun yaratabilecek tek cephe Ortadoğu cephesi. Türkiye burada İran, Suriye ve Arap direnişini kullanarak ABD kuşatmasını yarma fırsatına sahip. Türkiye ABD'nin tüm enerjisini bu coğrafyada emebilecek bir güç taşıyor.

Medyada ise şimdiden varolan fiili durum "artık Irak yok, komşumuz ABD" formülüyle dile getiriliyor. Bu formül kestirme, ucuz ve yanlış. ABD Irak'ta Saddam'ı ortadan kaldırıp görece bir egemenliği bir süre boyunca kurabilse bile Irak'ın Filistin'e dönüşmeme olasılığı yok. İran ve Suriye gerçeği ise ABD'nin asla işgalcilikten komşuluğa terfi edemeyeceğini gösteriyor.

İşte ABD, izlediği stratejisi açısından ciddi bir handikap olan Türk-Arap-İran ittifakını ikinci bir Lawrence Planıyla ortadan kaldırmaya çalışacak. Türk ve Araplar arasında bir düşmanlık yaratılacak. Aynı zamanda ABD açısından iki düşman güç birbirine kırdırılmış olacak. ABD'nin bir yandan da en büyük kârı Türk Ordusu'nun maddi ve manevi açıdan hırpalanması olacak.

Lawrence Planı'nın reddi inisiyatif kazandırır

İlk Lawrence planında Araplar Türklere karşı kışkırtılmıştı. Ancak bu silah sonra bağımsızlık savaşlarıyla ters tepti. İkinci planı uygulamak ise çok daha zor. Irak 1. Dünya Savaşı'nda Osmanlı'ya ihanet etmeyen ve İngilizlere çok ciddi yenilgiler yaşatmış bölge. Ayrıca Türk devleti bir Osmanlı değil. Atatürk'ün yarattığı devlet Arap bağımsızlık mücadeleleri açısından da büyük önem taşıyor. Bölge ülkelerinin ABD işgali ile birlikte kukla Kürt devleti sorununda Türk Ordusu'yla birlikte hareket etmeye yönelmeleri ise ABD stratejisi açısından şimdiden işaretleri görülen bir kabus senaryosu.

İşte ABD böyle bir tehdit karşısında Türk askerini Araplara karşı sürerek, bir Türk-Arap düşmanlığı yaratmaya yöneliyor. AKP iktidarını ise bir Truva atı gibi Araplara karşı değerlendiriyor.

Ancak Türk askerini Irak'a sürmek Kore'ye yollamaya hiç benzemiyor. Komşu ve müslüman bir ülkeye üstelik tamamen haksız bir durumda, düşman ABD'nin çıkarına öleceğini bile bile asker yollamak Türk milletine kabul ettirilebilecek türden bir konu değil. Sonuçta Türkiye böyle bir tuzağa düşürülürse

çok ciddi kayıplarla karşılaşacak.

Bu talepler ve AKP iktidarının işbirlikçiliğinin ters tepmesi Türkiye'yi büyük ölçüde rahatlatacak bir Ortadoğu vaziyeti yaratabilir. Ortadoğu'da Türkiye'nin ABD'ye direnmesinin yaratacağı güç umulandan da büyük olacaktır. Sadece ilk tezkere bile Araplarda, Türkiye'ye yönelik büyük bir sevgiye dönüştüğüne göre, Türkiye'nin fiili bir vaziyet almasının yaratacağı güç hesaba katılmalıdır.

Türk Arap dostluğu yönündeki gelişmeler Türkiye'yi, Kıbrıs'ta ve Ege'de rahatlatacak, Ermeni sorununu daha doğmadan boğacaktır. PKK'nın ve kukla Kürt devletinin bitirilmesi yönündeki anti-Amerikan tavır bu yönde gelişmelere sebep olabilir.

ABD stratejik düşman, "süper güç" değil

ABD'nin gerçekte olduğu gibi stratejik düşman olarak belirdiği bir Milli Güvenlik siyaseti oluşturulmasının önündeki en önemli engel ise tamamen psikolojik.

ABD bugüne kadar ne müttefik olarak ne de düşman olarak, esasta "süper güç" olarak tanımlandı. Süper güç ise ideolojik bir tanım. Karşısında başka bir süper güç olmadıkça durdurulamayacak, engellenemeyecek güç olarak tanımlanıyor.

Bunun mantıki sonucu ise tüm dünyanın silahsızlanmasıdır. Çünkü böyle bir tanım içinde ABD hakimiyeti dışında bir seçenek yoktur. Oysa hayatın gerçekleri biraz daha farklı. ABD'nin iktisadi ve siyasi gücüyle ilgili mitler çoktan yıkıldı. Askeri gücüyle ilgili mitin yıkılması ise çok sürmeyecek.

Türkiye, ABD ile ilgili olarak şu tercihle karşı karşıya: Görece güçlü olduğu bir durumda ve alanda karşılaşmayı deneyebilir. Bu bağlamda ABD'nin Türkiye'ye yönelik saldırılarına ve işbirlikçilerine misillemede bulunabilir. Ya da her geçen gün daha da güçsüzleştiği gerçeği de ortadayken, ABD'nin istediği zamanda açık bir işgalle karşılaşabilir.

Bu yüzden Türkiye, dış tehdit konseptini öne alarak;

-Kürt Devleti tehlikesiyle

-PKK'yla

-Rum ve Yunan tehditleriyle

-Ermeni sorunuyla

-Kıbrıs'ta, aktif politika üreten, vatan savunmasına yönelik, Ortadoğu-Kafkas hattında operasyon üretmekten kaçınmayan ve İran, Irak ve Suriye bağlamında ABD dışı bir seçenek üreten bir güvenlik konsepti yaratmalıdır.

İçte bunun yansıması tüm işbirlikçi unsurların tasfiyesi ve güçlü bir milli devlet kurumsallığının yeniden tesis edilmesidir.

(TÜRKSOLU, sayı 36, 4 Ağustos 2003)

Türkiye-ABD ilişkileri neden düzelemez?

"İlişki" değil tehdit

ABD'nin Irak'a saldırısının ardından, ABD-Türkiye ilişkilerinin gerçek boyutu da ortaya çıktı. Çünkü savaş meydanında diplomasi oyunları yerini kesin ve belirleyici tavırlara bırakıyordu. Amerikan saldırısıyla birlikte birçok gerçeğin yanısıra ABD ile Türkiye ilişkilerinin kopma noktasında olduğu oraya çıkmış oldu.

Özellikle 1 Mart'ta "İkinci Tezkere"nin Meclis'ten geçmemesinden itibaren ABD ile Türkiye'nin müttefikliği tartışma konusu haline geldi. Ancak bu durum bazılarının iddia ettiği gibi sadece bu tezkerenin geçmemesiyle ilgili bir durum değil.

İktidar ve medyanın bütün kampanyası Türkiye ile ABD'nin ilişkilerinin "eski haline" döndürülmesi amacını taşıyor. "Eski hal"le kastedilen ise genellikle 1 Mart öncesi.

Herşeyden önce "yeni hal" Türkiye'nin tavrından kaynaklanmıyor, dolayısıyla Türkiye'nin hiçbir sorumluluğu olmadığı bir konuda Türk'e propaganda yapmanın anlamı yok. Yeni hal ABD'nin 11 Eylül sonrası stratejisinin Ortadoğu'da "değişiklikler" yapmayı içermesinden kaynaklanıyor. Bu değişiklikler Türkiye'yi de birebir ilgilendiriyor çünkü Türkiye'nin sınırları da değiştiriliyor. Ancak dahası, bu yeni strateji içinde

artık Türkiye'nin hiçbir yeri yok.

Bu noktadan sonra bir Türkiye ABD ilişkisinden bahsedilemez, Türkiye için ABD tehdidinden bahsedilmelidir. Hâlâ uluslararası ilişkilerdeki "ilişki" kavramını kullanmak mümkün değildir, ulusal güvenlik anlayışı içerisinde tehdit kavramı kullanılmalıdır. Dolayısıyla ilişkiyi eski hale döndürmek mümkün değildir. Çünkü ortada bir ilişki kalmamıştır. Artık fiilen birbirinin gücünü sınıyan iki kuvvet ortada durmaktadır. Bugün özellikle Ordu'ya yönelik olarak yürütülen kampanyayı tanımlayan çerçeve budur.

Son olarak ilişkinin tehdite dönüşmesi ise 1 Mart'la başlamaz. Aslında 11 Eylül'le de başlamaz. Türkiye, ilk Körfez saldırısı ve PKK'ya karşı sınır ötesi operasyonlarından beri ABD'nin çizdiği stratejinin dışında konumlanmaya başlamıştı. Yani aslında 1 Mart'a bağlanan ve sadece Irak saldırısına destek vermemeye indirgenen "kötü ilişkiler"in en az 12 yıllık bir mazisi sözkonusuydu.

Ancak kapsamlı bakıldığında Türkiye üzerinde ABD hakimiyeti 60 yıl içinde çok ciddi krizlerle doludur ve birçok defa kopma noktasına gelmiştir. Kopmamasının bir tek nedeni vardır: ABD bu süreçte Türk Devleti'nin varlığına ve bütünlüğüne yönelik nihai bir darbeyi sözkonusu etmemişti. Ancak işte şimdi bu 12 yıllık son sürecin sonunda ABD Türkiye üzerinde ciddi bir kuşatma yaratmış durumda ve Türkiye hakkında bir idam fermanı çıkarmaya hazırlanıyor.

Gayrimeşru ilişki

"İlişki"nin tehtide dönüşmesini algılamak ne kadar önemliyse, "ilişki neydi?" sorusu da o kadar önemlidir. İlişkinin ne olduğunun tanımlanması karşı karşıya olduğumuz problemin tarihsel boyutunun kavranması anlamına gelmektedir.

ABD ile "eski hal" ilişkileri, Atatürk'ün ölümünden sonraki döneme aittir. Truman Doktrini ve Marshall yardımları çerçevesinde Türkiye'nin, Atatürk'ün milliyetçi Türkiyesi'nden "Batı tipi demokrasi"ye geçirilmesi ile ABD-Türkiye ilişkileri denilebilecek düzey başlamıştır. Türkiye bu andan itibaren her geçen gün ABD'nin bir uydusu haline dönüştürülmüştür.

Başlangıcından itibaren ele alırsak:

1- Truman doktrini ve Marshall yardımları Türkiye açısından gayrimeşrudur. Truman doktrini Türk Devletinin temelinde yer alan tam bağımsızlık ve ulusal egemenlik kaidesiyle çatışmaktadır. Türk Devleti'ni yabancı bir devletin stratejisinin uzantısı haline getirmektedir.

Marshall yardımı ise bir borç tuzağıdır ve Türkiye hibe adı altında borç-

landırılarak ekonomisi çökertilmiştir.

2- Gizli ikili anlaşmalar ve NATO'ya giriş gayrimeşrudur. NATO'ya girişe gerekçe olan Kore'ye asker gönderme Meclisten dahi kaçırılarak gerçekleştirilmiş, emperyalist bir amaca alet olunmuştur. NATO Türkiye'nin toprak bütünlüğünü dışarıda tutan bir "ittifak"tır.

3- Türkiye'nin Batı baskısı ve Marshall yardımları gerekçesiyle kabul ettiği "Batı tipi çok partili demokrasi" gayrimeşrudur. Çünkü ABD bu çok partili yapının her aşamasına gizli ve açık olarak müdahale etmiştir. Bunun en son örneğini "tezkere krizi" sırasında ABD büyükelçisinin Meclis'te yürüttüğü yasadışı ve küstah kulis faaliyetinde görmüştük.

Bu arada Türkiye üzerinde CIA'nın faaliyeti Türkiye'ye çok pahalıya mal olmuştur. 12 Mart'ta, 77-80 olaylarında, Ermeni teröründe, bölücü Kürt grupların silahlandırılmasında, PKK teröründe bu faaliyetin Türkiye'ye büyük zarar verdiği ortadadır.

Lozan'ın reddi ve Wilsonculuk

Özünde Türkiye açısından milli egemenlik ve toprak bütünlüğü kaidesini engelleyen tüm ilişkiler gayrimeşru ilişkilerdir. Türkiye üzerinde ABD ile gayrimeşru ilişkinin temelinde ise ABD'nin Lozan'ı reddi yatar. Bilindiği gibi ABD'nin Lozan'ın reddindeki en önemli sebebi Türkiye üzerindeki Ermeni ve azınlık talepleri oluşturuyordu. ABD'nin Türkiye politikası bu çerçevenin dışına çıkmamıştır. ABD Türkiye Cumhuriyeti'ni ancak 1927'de diğer Batılı devletlerden çok geç olarak tanımıştır.

Bu ise Wilsonculukla tüm kapsamıyla ortaya çıkan Türk düşmanı ABD politikasının bir sonucudur. Wilson esasen ABD'yi Batının hamisi ve misyoneri olarak gören ABD'nin dünya politikasının babasıdır. Wilsonculuk olmaksızın bir ABD dünya politikası düşünülemez. Türk düşmanı olmayan bir Wilsonculuk ise mümkün değildir. "Ortada Türkiye diye bir devlet kalmayacak ki büyükelçi atayalım" diyen Wilson'da Türk düşmanlığı pratik değil ideolojik bir meseledir. ABD'nin Batı misyonu politikasını önemli bir süre Türk düşmanlığı üzerinde şekillendirmiştir.

11 Eylül sonrası Afganistan saldırısını "Haçlı Seferi" çağrısı ile başlatan ABD, Türkiye çevresindeki kuşatmayı da koyu bir Türk düşmanlığıyla örmektedir. ABD'nin devlet bağışladığı uşak ruhlu Barzani ve Talabani'nin Türk düşmanı açıklamaları cesaretini bu politikadan almaktadır. Aynı şeyler Yunanistan için de geçerildir.

Üçüncü Dünyacılık paniği

ABD'nin yeni stratejisinin Türkiye üzerinde açık bir tehdit oluşturması ise güçlü bir devlet geleneğine sahip bulunan Türkiye'de elbette büyük bir

tepki yaratacaktı. Bu tepkinin kurumsal düzeyde en ciddi yansımalarını Türk Ordusu'nda bulmasına ise şaşırılmamalıydı.

Ancak Türkiye çevresinde örülen belalara ilişkin Ordu'nun açıklamaları ve özellikle Batı tehdidini algılama yönünde geliştirilen ulusal güvenlik stratejisi birden bir "üçüncü dünyacılık " paniğine sebep oldu.

Bu "üçüncü dünyacılık" paniği Türkiye ABD ilişkilerinin geldiği noktada tüm medyayı sarmış durumda. Özellikle Genelkurmay İkinci Başkanı Yaşar Büyükanıt'ın "Küreselleşme ve Ulusal Güvenlik Sempozyumu"nda yaptığı konuşma üzerine medyada tam bir bunalım havası hakim oldu. Çünkü Türk Ordusu'nun temsilcisi bu konuşmada Türkiye'nin Batıyla ilişkilerinin objektif bir tahlilini yapmıştı. "Azgelişmiş ülkelerin" ulusal güvenliğinin "zenginlerden" farklı temellere dayandığını ve hatta onlara rağmen korunabileceğini söylüyordu.

AB ve ABD karşısında ulusal güvenlik

Aslında bu yönelim, en azından son 10 yılda da birçok uygulamayla yansımasını bulan bir yönelimdi. Medyada bu açıklamalar gökten zembille inmiş gibi yansıdı ama Türk Ordusu zaten uzun bir süredir benzer bir yönelimin içindeydi. Açıklamalar Türk Ordusu'nun belli meselelere neden şerh koyduğunu ve direndiğini teorik bir çerçeve içinde açıklıyordu. Türkiye Cumhuriyeti'nin karşılaştığı sorunlar tesadüf eseri olmadığı gibi, Türk devletinin ve Ordusu'nun direnişi de tesadüfi değildi.

"Gelişmişler" kendi çıkarları doğrultusunda strateji üretirken, ulusal devletler de kendilerini bu stratejiler karşısında korumaya yöneliyorlardı.

Türk Ordusu bu çerçeve içinde hangi konularda direniş gösterdi:

1- AB'nin Türkiye'ye dayattığı talepler. Bunlar bölücülük tehdidi, Kıbrıs, Ege ve son olarak da Ermeni sorununda dayatılan tehditlerdi.

2- ABD'nin Ortadoğu planının yarattığı tehdit.

Yakın zamana kadar Türk Ordusu'nun özellikle ABD konusundaki direnişi çok gözönüne getirilmiyordu. Ancak sonuçta PKK ile mücadele bile başlıbaşına ABD inisiyatifinin dışında gelişmekteydi.

Irak saldırısıyla birlikte yaşanan son gelişmeler işte tam da ABD stratejisinin teşhiri haline geldi. ABD ne yapmıştı:

1- Kürt aşiretlerini (peşmergeleri) ağır silahlarla silahlandırdı, bunları geri almadı.

2- Musul ve Kerkük konusunda Türkiye'ye verilen sözler tutulmadı. Türklere yönelik katliama varan düşman politika ABD'nin desteğinde yürüdü.

3- Irak işgali bizzat ABD'li komutanlar tarafından Kürt grupların zaferi olarak gösterildi.

4- Kukla Kürt devleti fiilen kuruldu ve ABD'nin resmi ağızları, Ortadoğu'nun geleceğinde bu kukla Kürt devletine dayanacaklarını açıkça belirttiler.

Şimdi bu noktadan sonra ABD ile Türkiye ilişkilerinin düzelmesinden bahsedenler, yalnızca Türk Ordusu'nu suçlayarak bir yerlere varabileceklerini düşünüyorlar. Oysa açık olan şu: ABD, stratejisinde kukla Kürt devleti isimli bir üs yarattı ve artık ona dayanacak. Bu stratejide ne müttefikliğinden bahsediliyor?

Ancak ABD'nin icraatlarının 5. maddesi de şu ana kadarkiler önemli. ABD, ilişkileri düzeltmek adına Türkiye'ye yeni taleplerini sıralıyor:

5- Ordu konusu çözülecek, Kıbrıs'ta Annan Planı doğrultusunda hareket edilecek, Ermeni meselesinde "yapıcı adım" atılacak.

Yani Amerikancılar objektif ve reel bir tahlile bile tahammül edemezken, ABD "realite"yi Türkiye'nin gözünün içine sokmaktan çekinmiyor. ABD Ulusal Harp Akademileri ulusal güvenlik etütleri profesörü Peter Galbraith "bağımsız bir Kürdistan ABD'yi en çok destekleyen bölge olacak" sözleriyle ABD'nin yeni gerçeğini açıklıyordu

Wolfowitz, Türkiye'de yükselen Üçüncü Dünyacılıktan rahatsız olduğunu dile getirirken, aslında bu stratejiye karşı Türkiye'de yükselen Atatürkçü ve milliyetçi tepkiden ABD'nin rahatsızlığını dile getiriyordu. Çünkü ABD'liler gayet iyi biliyorlar ki artık açıkça ilan ettikleri Türk düşmanı programa Türk devleti ve milletinin tek bir doğrultuda tepkisi olacak.

İlan edilmiş iki strateji

İlişkilerin eski hale döndürülmesi yönündeki propagandayla uğraşmak artık abesle iştigal etmek anlamına geliyor. Çünkü ortada ilan edilmiş ve Türkiye'nin varlığına düşman olan bir ABD programı var.

Türk devletinin hassasiyetleri de açıklanmış.

ABD'de Türkiye ile ilişkileri düzeltmek gibi bir çaba asla yok. Çünkü ABD'nin ilan edilmiş stratejisinde buna gerek de yok. ABD yalnızca Türkiye içinde belli kuvvetlere daha büyük destekler verebilir. Bu da Türk devletiyle olan çelişkiyi arttıracaktır o kadar.

Nitekim ABD'nin Ordu'yu hedef gösterip hükümete zarf atmasının Türk milleti üzerinde yarattığı izlenim budur.

"İlişki düzeltici"lerin son propagandası ise İran üzerinden. Son olarak Dışişleri müsteşarı Uğur Ziyal da ABD gezisini bu tema üzerine oturttu. İran'da sizi destekleriz!

Pek sempatik bir senaryo ama ABD Türk devletinin geleneksel tavrını bir avuç uşağından daha iyi tanıyor ve Türkiye'nin İran'a yönelik tavrının

Irak'takinden daha da olumsuz olacağını gayet iyi görüyor.

Şu an iki devlet arasında yapılmakta olanın adını koyalım: En kötü seçeneğe hazırlanmak!

Haydut devlet milli devlete karşı

Bugün Türkiye ile ABD arasında yaşananlara dışarıdan bakacak bir göz gerçeği açıkça görecektir. Bir yanda tüm dünyaya yönelik bir hakimiyet projesi olan saldırgan bir devlet. Bu devlet Türkiye'den belli tavizler istiyor. İstediği tavizler Türkiye'nin olmazsa olmazları. Milli egemenliği ve toprak bütünlüğü konusunda ciddi kayıplarla sonuçlanacak uygulamalar.

Bu tavizleri isteyen ABD bunu tamamen bir saldırı psikolojisi içinde her türlü devlet teamülünü çiğneyerek ve küstahça yapıyor. Küstahlık o boyuttaki Türk devletinin bütünlüğü baştan reddedilerek hükümet ve Ordu hakkında iki ayrı değerlendirme yapılabiliyor.

Türkiye'nin önüne konulan program ise Türk devletinin tarihi boyunca açık ve belirgin tavırları olan konular. Daha Lozan'da tavrımızı koyduğumuz Ermeni ve Kürt meseleleri.

Diğer tarafta ise yegane dayanağı olarak ulusal egemenlik ve tam bağımsızlık ilkesini öne süren milliyetçi bir devlet tepkisi. Türk devleti, kendini vareden vatanın bölünmez bütünlüğü ve hakimiyetin yabancı bir devletle paylaşılamazlığı noktasında direniyor.

Dışarıdan bakacak göz idrak kabiliyeti ve vicdani hassasiyeti yerindeyse bir haydut devletin bir milli devleti tehdit etmekte olduğunu görecektir.

Burada bu iki devleti birleştiren en ufak bir ortaklık alanı artık bulunamaz. İki ayrı stratejiye tekabül eden iki ayrı kuvvet birbirini sınamaktadır. ABD klasik sömürgeciliğin haydut zorbalığını "strateji" ilan etmekte, Türkiye ise mazlum devlet tedbirlerine sarılmaktadır.

"İlişki"nin kaçınılmaz sonu

Türkiye'de şimdilerde stratejik müttefiklik propagandası yapanlar, işin strateji yanıyla değil de müttefiklik yanıyla ilgililer. Çünkü "müttefiklik" onlara çıkar sağlıyor.

Ancak artık stratejik karşıtlık tüm ilişkiyi belirleyecek ölçüde ortadadır. Türkiye bir kukla Kürt devletiyle yaşamayı kabul etmeyecek, ABD bu devlet olmadan Ortadoğu'da barınamayacağını bilecektir.

Türkiye ABD'nin yetinmeyeceğini ve hattı İsrail'den tutup Kafkaslara ve Ermenistan'a kadar çekeceğini bilecek, ABD bu noktada ısrarla Türk düşmanı politika örgütleyecektir.

Türkiye, Yunanistan'ın arkasında aynı 1914'te olduğu gibi ABD-Avrupa desteğini görecek, ABD Yunanistan'ı ihya etmek için Türkiye'yi

tehdit edecektir.

Şimdi bu noktadan sonra, "ilişki düzeltici"lerin neden bunalım içinde olduklarını anlamak zor değildir. Onların tek seçeneği artık doğrudan vatana ihaneti örgütlemektir.

Türkiye-ABD ilişkilerinin kaçınılmaz sonu ise bir askeri hesaplaşmadır. Bunun dışında hiçbir yalancı umut beslenmemelidir.

Gayrimeşru ilişki güncel tehdide dönüşmüştür. Bize "müttefikiz" diye yutturulmaya çalışılan strateji ise marjinal kalmayı kendine tapma ideolojisine dönüştürmüş ABD'nin yeni sömürgeciliğinden başka bir şey değildir. Elbette burada Türk'e yer olmaz.

1- ABD bir haydut devlettir. Kaba zora dayanan marjinal bir strateji izlemektedir. İzlediği yol haritası Türkiye'nin sınırlarını değiştirmektedir.

2- ABD, Wilsonculuk'ta temel bulan Türk düşmanı bir devlettir. Sömürge coğrafyasında bir sömürge olarak dahi Türk varlığını kabul etmemektedir. ABD'nin Türk düşmanlığının yönü, Türkiye Cumhuriyeti ve Atatürk düşmanlığıdır.

Böyle bir temel üzerinde sıcak çatışmayı engellemek diye bir inisiyatif söz konusu değildir. Sömürgeleşerek dahi ABD saldırganlığından kurtulma imkanı olmayacaktır. ABD, Türkiye çevresinde Türk düşmanlığı dalgası örgütlemektedir. ABD, bölgede uşaklarının yokedilmesine müsaade edecek mi; bu milli devletin gücüne bağlıdır.

Ancak sonuçta Türk devleti ya sadece işbirlikçileriyle ya da ABD'nin doğrudan kendisiyle ciddi bir hesaplaşmaya girişmeden milli devlet olma özelliklerini koruyamayacaktır.

Gayrimeşru ilişki ABD tehdidine dönüşürken, Türkiye de milliyetçi kurucu iradeye dönmektedir.

En kötü seçenek, Türkiye'nin uzun vadedeki en iyi geleceğine dönüşecektir.

(TÜRKSOLU, sayı 33, 23 Haziran 2003)

NATO'dan kurtulma fırsatı

NATO'nun tarihinin en büyük krizini yaşadığı söyleniyor. Çünkü Almanya ve Fransa "ABD'nin artık çok kutuplu bir dünyada yaşamaya alışması gerektiğini" söylediler. Böylece 2. Dünya Savaşı sonrasının Avrupa üzerinde Amerikan hegemonyasına dayanan Batı sistemi tüm kurumlarıyla birlikte sarsıldı. NATO bu sistemin en belirleyici kurumuydu. Şu anda bu kurum ABD'nin Irak'a saldırısının önünde bir engel haline gelmiş durumda.

Türkiye'de de herkes bu büyük kamplaşmayı tartışıyor, öyle ki NATO'nun Türkiye'nin 4. maddenin işletilmesi yönündeki taleplerini reddetmesi bile bu büyük kamplaşmanın yanında problem olarak görülmüyor. Ne de olsa AB'nin (Fransa-Almanya) tavrı Türkiye'ye değil, ABD'ye karşı. Artık kesin olarak ya ABD'ci olacağız, ya AB'ci ve yediğimiz kazıkları unutacağız! Çünkü artık dünya çok kutuplu.

Şimdi bize yine iki emperyalist kutuptan birinin mutlaka kazanacağı öğütleniyor ve şu anda siyaset ve medyadaki tüm parlak zekalar hangi kutbun kazanacağını, kimin kazançlı çıkacağını tartışıyor. Türk siyaseti ise bu krizi de sessizlikle karşılamayı tercih ediyor. Dışişleri Bakanı Yakış

"NATO'da bir sorun yok" diyerek geçiştiriyor.

Oysa Türkiye'nin ciddi bir güvenlik sorunu oluşmuş durumda. Türkiye kendi çıkarları ile ilgisiz bir savaşa sürükleniyor. Türkiye'yi desteklemesi öngörülen savunma gücü Türkiye'nin yanında değil ve belki gelişmelerle karşısına geçecek. Dünyanın tek hakimi olmakta ısrar eden ABD'nin planlarının ise Türkiye'nin güvenliği ile çeliştiği şimdiden ortaya çıkıyor.

Bu güvenlik krizini yaratan durumu NATO'nun 50 yıllık gelişmelerinden ayırmak mümkün değil. Türkiye'nin güvenlik ihtiyaçlarının tamamen karşısında yer alan bir kurumun yaşadığı krizi ABD ile Avrupa arasındadır diye geçiştirmek mümkün değil.

NATO'ya girmeden önce güvenlik sorunumuz yoktu

Ancak Türkiye NATO'da yer aldığı sürece tüm bunları sessizlikle geçiştirmeye mahkum. Türkiye NATO'da gürültü yaratamaz. Çünkü Türkiye'nin NATO'ya bağlılığındaki en ufak bir sarsılma, Türk halkının Türk siyasetine bağlılığındaki ciddi bir sarsılma anlamına gelecektir. Sebebi ise şu: Türkiye'nin NATO sürecinde attığı her adım, Türkiye'nin güvenliği açısından bir skandaldır. Bunun tüm vebali de Türk siyasetine aittir. Bu yüzden de iktidarı-muhalefeti kimse bu sürece ses çıkartmamıştır.

Türkiye'nin 1950'ye kadar NATO'ya girmek yönündeki çabaları sonuç vermemişti. 1950'de ABD'nin, BM destekli, Kore çıkarmasına destek verildi. Kore Savaşı'nda ABD komutasına verilen Türk Birliği'nin görevi, "Amerikan askerinin güvenlik içinde geri çekilmesini sağlamak"tır. Kore'deki tüm şehitlerimizi ABD askerinin güvenliği için verdik. Güvenliğini sağlamak için NATO'ya girmek isteyen Türkiye'nin NATO sürecindeki ilk görevi ABD'nin güvenliğini sağlamak olmuştur.

Türkiye'nin NATO'ya girişindeki bu skandal tam 50 yıl sonra, Tayyip Erdoğan'ın Bush ile görüşmesinde tescillendi. Tayyip "NATO'nun temsil ettiği değerler sistemi uğruna evlatlarımızı seve seve ölüme gönderdik" diyordu. NATO'nun Türkiye'de ifade ettiği anlam da bu. Türk evlatları Amerikan çıkarları uğruna ölecek, Türk siyaseti de matah bir şeymiş gibi bunu bir fedakârlık örneği olarak ABD makamlarına sunacak ve yardım talep edecek.

50 yıl boyunca Türkiye'nin tek bir güvenlik sorunu NATO tarafından çözülmemiştir. Türkiye NATO'ya girerken arkasında bıraktığı tarihte, çevresindeki tüm uluslar arasında ve dünya çapında itibarı olan bir ülkedir. Komşularıyla sorunlarını büyük ölçüde çözmüştür. Tarafsız ve bağımsız bir politika uygulayabilecek itibar ve gücü vardır. Bu sayede güvenliktedir. NATO sonrası ise her tarafında düşmanlar bulunmaktadır.

Türkiye'nin güvenliği yerine Batı çıkarları

Türkiye Atatürk'ün ölümüyle savrulmuş, uluslararası ortamda dayanak arar olmuştur. İkinci Dünya Savaşı sırasındaki yalpalayan tavrı gerek İngilizler, gerekse Sovyetler'in Boğazlar konusunda taleplerine yol açmış, Sovyetler daha da ileri giderek toprak talebinde bulunmuşlardır. NATO'ya başvururken "güvenlik" gerekçesi budur. Oysa Türkiye Sovyetler karşısında kararlı tavır alarak bu sorunu NATO'dan önce kendisi çözmüştü.

İkinci Dünya Savaşı sonrası birçok ülke iki kutuplu dünyadan faydalanarak bağımsız kalma imkanına ulaşmışken, Türkiye varolan bağımsızlığını zedeledi. Dahası itibar yerini düşmanlığa bıraktı.

Sorun o zaman olduğu gibi şimdi de tek kutup veya çok kutup olmasında değil, Türkiye'nin bağımsızlık iradesini gösterebilmesindeydi. Oysa Türkiye 50 yıl boyunca ulusal çıkarları terkederek yerine "Batının çıkarları" kavramını ikame etti. Bunun sonucunda da bugün Türkiye dört bir yandan tehlikelere açık, ama hâlâ kendi çıkarından önce ABD'nin çıkarını düşünür durumda.

Geliştirilen NATO stratejileriyle yabancı askeri üsler ve füze rampaları da Türkiye'ye sokuldu. Atatürk'ün Lozan'da Türkiye'de tek bir yabancı asker kalmamasına verdiği önem gözönüne alınınca, ihanetin boyutu ve Türkiye'nin güvenliğinin ne derece tehlikeye atıldığı görülebilir.

1962'de Küba Füze Krizi, daha sonra U-2 casus uçakları krizleri patladığında Türk kamuoyu ilk kez NATO felaketinden haberdar olmuştu. Tüm bu NATO sürecinin altında ise ABD ile yapılan gizli ikili anlaşmalar yatıyordu. Kamuoyundan kaçırılan ve meclise getirilmeyen "ortak çıkarlara dayalı" anlaşmaların ne anlama geldiği ise 1964 ve 1974'te Kıbrıs'ta anlaşıldı. 64'te Kıbrıs'ta Türklere yönelik katliamları durdurmak isteyen Türkiye, ABD Başkanı Johnson'ın tehdit dolu mektubuyla karşılaştı.

Türkiye'nin 50 yıl boyunca izlediği tek etkili güvenlik politikası ise 1974'te NATO'ya ve ABD'ye, onların ambargolarına rağmen gerçekleşti.

İpin koptuğu yer Ortadoğu

50 yıl boyunca Türkiye tamamen kendi güvenlik gerçeklerine karşı olan bu politikalarla, her geçen gün daha ciddi bir tehlikeye sürükleniyor. Ancak 1991'den beri gelişen sürecin önceki 40 yıla nazaran çok daha tehlikeli ve belirleyici yönü Türkiye'nin giderek hedef haline gelmesidir. Bu süreç NATO'nun yeni stratejik konsepti ile gelişti.

SSCB'nin 1991'de yıkılmasıyla NATO'nun da misyonunu tamamlamış olması gerekirdi. Oysa 1991 ve 1999'da açıklanan Yeni Stratejik Konseptlerle, NATO yeni bir misyona yöneldi. Artık NATO üye ülkeleri

tehdit eden etnik ve dini çatışmalar, insan hakları, terörizm, bölgesel çatışmalar gibi konularda kendine yeni görev alanları yaratıyordu.

Bu strateji ile ABD, NATO gibi bir hegemonya aracından vazgeçmeyeceğini göstermiş oldu. ABD Avrupa üzerindeki etkinliğini elden bırakmak istemiyordu. Ancak daha önemlisi yeni strateji ABD'nin geniş bir coğrafyada hakimiyet kurarak tek başına dünya egemenliğini gerçekleştirme niyetini açığa vuruyordu. Yeni konseptte anılan her şey ABD'nin sömürge coğrafyası üzerinde müdahale gerekçeleri olacaktı.

Yugoslavya sorunu ile ABD, Avrupa'nın askeri yetersizliğini ve halen Avrupa üzerindeki etkisini ortaya koydu. Diğer yandan ABD, NATO'ya ve AB'ye girmelerini sağladığı Doğu Avrupa ülkeleriyle "eski" Avrupa ülkelerini de bir kuşatma altına aldı. Fransa ve Almanya ise buna bir Avrupa ordusu yaratarak ve giderek daha kapsamlı bir birleşmeye yönelerek cevap vermeye çalıştı.

Ancak ipin koptuğu yerin ABD'nin Irak saldırısı olması önemli. Emperyalist hakimiyet mücadelesinin gerçekleşme alanı sömürgeleştirilecek coğrafya olacak. Bu ana kadar olanlar Fransa ve Almanya'nın merkezinde yer aldığı kutbun esas mücadeleye hazırlık dönemi olarak değerlendirilebilir. Ancak Irak yeni sömürgecilik açısından belirleyici önemdedir. Ortadoğu haritası yeniden çizilirken, tüm emperyalistler kendi çıkarlarıyla orada olmak istiyorlar. Bu yüzden ayrışmanın bu noktada ortaya çıkması, 3. Dünya Savaşı'na mı gidiliyor sorusunu günlük tartışma konusu haline getirdi.

Sıra Türkiye'ye geldiğinde

NATO çerçevesindeki gelişmelerin bu boyuta gelmesi ise Türkiye açısından büyük önem taşıyor. Çünkü 1991'e kadar olan NATO stratejilerinde, Sovyetler Birliği esas alındığı için Türkiye en azından NATO ülkelerinden bir tehdit beklemiyordu. Yunanistan sorunu bile belli bir noktada tutuluyordu. Dönemin Türkiye'ye yönelik en büyük zararı, kendi güvenlik inisiyatifini kaybetmesi olmuştur.

1991 sonrası, tehdit algılaması değişti. McCarthy'den beri Batı kamuoyunda yaratılan "kızıl tehlike" fobisinin yerini, sırayla diktatörler, teröristler, Araplar ve hatta müslümanlar korkusu aldı. NATO'nun koyduğu stratejide Türkiye'nin en azından Batı kamuoyunda nasıl algılandığını gösteren en iyi örnek Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü'nün dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu'nu diğer "diktatörler" arasında göstermesidir. Bu önemsiz bir durum değildir. NATO askeri olduğu kadar ideolojik bir aygıttır ve eylemi düzenleyen örgüt o politikayı kafasından uydurmamıştır. Eylem yalnızca NATO'nun

yeni konseptinin Avrupa kamuoyuna yansıtılmasından ibarettir. Savaş karşıtları Avrupası'nın Türkiye'yi bu algılayış biçimi, farklı koşullarda ABD'nin Irak'a yaptığını Avrupa'nın Türkiye'ye yapmasının ihtimal dışı olmadığını gösteriyor.

ABD cephesinde ise çok daha tehditkâr gelişmeler vardır. ABD'nin 24 Temmuz 2002'de düzenlediği "Millenium Challenge" tatbikatı Türkiye'nin yerini ortaya koyuyordu. Deprem kuşağında, sınır anlaşmazlıkları olan ve bunları savaş nedeni olarak kabul eden, ordunun idareye el koyduğu ve stratejik deniz yollarını kontrol eden ülkeye yönelik işgal planı, Amerikancı medyada bile şaşkınlıkla karşılanmıştı. Bugün ise Irak konusunda ABD ile temel çatışmamızı oluşturan kukla Kürt devleti konusu bu sınır anlaşmazlıklarının ne olduğunu daha net ortaya koyuyor.

Türk medyasının bu tatbikat karşısındaki tek avuntusu Türkiye'nin Amerika'nın "stratejik müttefik"i olduğu propagandasına dayanıyordu. O stratejik müttefiklik de işte 50 yıldır ikili anlaşmalarla geliştirilen stratejik müttefikliktir ve yukarıda açıkladığımız gibi ABD açısından hukuksal anlamı Türkiye'nin itaatkarlığının belgeleri olmasıdır.

Türkiye kuşatma altında

Bu arada "stratejik müttefik" propagandası Türkiye'de bir din haline getiriliyor. Çevik Bir "ABD komşumuz olacak, birlikte güvenlik üreteceğiz" sözleriyle NATO paradigmasının Türkiye'de yarattığı tahribatın en iyi örneğini vermiş oldu.

Çevik Bir'in sözlerinin asıl önemli yanı ise, stratejik müttefikçilerin nasıl bir hayal dünyasında yaşadıklarını göstermesidir. 1. Dünya Savaşı'nda Türkiye kuşatma altındayken Hindistan'a sefere çıkan Cemal Paşa'dan farklı bir durumda değiller.

Çünkü bizzat Genelkurmay'ın ortaya koyduğu biçimiyle Irak'a yapılacak saldırı, Türkiye'nin bölünmesiyle sonuçlanabilecck gelişmeler yaratacak. Irak'ın toprak bütünlüğünün ve bağımsızlığının ortadan kaldırılması Türkiye'nin de toprak bütünlüğüne yönelik bir saldırı olarak ortaya çıkıyor. Türkiye Kürt devleti ve Kürtlerin silahlandırılması konusunda, Çevik Bir'in şirket ortağı ABD ile şimdiden bir mücadele içinde bulunuyor.

ABD'nin Avrupa'yı çevrelediği 8 ABD'ci devlet aynı zamanda Türkiye'nin de kuşatma altına alınması anlamına geliyor. AB'nin ABD kontrolünden çıkması Türkiye'yi ABD için daha önemli yapacak diyenler, ABD'nin Türkiye'yi kuşatmış olduğunu ve çingene pazarlığı ile değil emrivakilerle iş yaptırabilecek stratejik pozisyona ulaştığını göremiyorlar.

ABD Türkiye çevresinde bir kuşatma yaratmış durumda. Bulgaristan, Gürcistan ve Ermenistan'la stratejik işbirliği anlaşmaları var. Ayrıca Kürt

kartını da elinde tutuyor. Ermeni sorunu giderek daha fazla ısıtılıyor. Türkiye'nin 50 yıllık NATO süreci, ABD çıkarlarına sadakatle bağlılığı sadece kendi çevresinde ABD'nin kullanabileceği daha çok sorunlu bir ortam yaratmasına yaradı. ABD, PKK dahil, Türkiye'nin sorunlu olduğu bütün güçlerle ilişki içinde. Ve yeni ABD talepleri ise Türkiye'nin şu an bir sorunu bulunmayan Ortadoğu devletleriyle kendi çıkarlarına rağmen çatışma içine girmesi yönünde.

Tek kutuplu dünyanın sona ermesi ile AB ekseninde farklı stratejik alternatiflere sahip olduklarını sananlar da en az stratejik müttefikçi ABD'ciler kadar yanılıyorlar. Fransa ve Almanya'nın ABD karşısında aldığı tavırda dikkati çeken iki unsurdan birincisi bu kampın yeni NATO konseptini olduğu gibi benimsemesi fakat "kartların ABD elinde olması"na karşı çıkması. AB'cilerden samimi olanların da kabul ettiği gibi bu kampın sömürge coğrafyasına olan emperyalist ilgisi devam ediyor. Burada eskisinden daha aktif politika yapacaklarını ortaya koyuyorlar.

BM'de ABD karşısında "yaşlı Avrupa"yı temsil ediyoruz vurgusunun anlamı da bu. ABD'ye verilen mesaj, artık Avrupa'nın dünya hegemonyasında eski güçlü günlerine döndüğü mesajı. Bunun Türkiye açısından ise tek anlamı olabilir: AB Türkiye üzerindeki emperyalist ilgisini eskisinden çok daha şiddetli bir şekilde sürdürecek.

Türkiye NATO'dan çıkmalı

NATO'nun ABD'nin açacağı bir savaş öncesinde Türkiye'nin taleplerine cevap vermemesi bu sömürgeci çatışma açısından anlam taşıyor. AB'nin, ABD'ye tavır almak için Türkiye üzerinde politika yapması bile NATO içinde bulunmanın tamamen saçmalık olduğunu ortaya koyuyor. Türkiye bir oyun alanı değil.

Türkiye ise bu durumda tarihsel bir fırsat yakaladı. NATO'dan kopması için tarihsel fırsat, NATO'nun Türkiye'yi korumayı reddetmesi ile yaratılmış oldu. ABD'nin ise tek kutuplu gücünü yitirmesi, NATO'dan kopmanın maliyetini ortadan kaldırıyor. Türkiye'nin NATO ve ABD tarafından, gireceği bir savaşta savunma araçlarından yoksun bırakılması, NATO'dan kopmak için önemli bir fırsat.

NATO'dan kopma Türkiye'ye bölge ülkeleri üzerinde farklı bir misyon yüklenmesine sebep olacak, Türkiye'nin çevresinde yaratılan tehlikeyi ise büyük ölçüde hafifletecektir. En önemlisi Türkiye her türlü kuşatmadan çıkarılmış olacaktır.

Kuşatmadan çıkmadan güvenlik olmaz

Türkiye'nin özellikle ABD'nin yarattığı kuşatmadan çıkması zorunlu-

luktur. Bu durumda kalındığı her an, bağlandığımız "müttefikler" tarafından karşımıza yeni tehditler çıkarılacaktır. Türkiye'nin müttefik diye kabul ettiği her gücün elinde Türkiye düşmanı güçler durmaktadır. Reelpolitik diye, karşılıklı bağlılık diye kabul edilebilecek bir durum yoktur ortada.

Türkiye böyle bir kuşatma içinde güvenlik ihtiyaçlarını karşılayamaz. Emperyalist kutupların bölgede attıkları her adımda bu kuşatma daha da sıkılaşacak ve Türkiye'nin çıkarları tehlikeye girecektir. ABD ile birlikte hareket etmenin sonucu, sonu gelmez bir savaş ortamına çekilerek Türkiye'nin parçalanması anlamına gelecektir. ABD yanında yer alınırsa, ABD'nin Bulgaristan, Gürcistan ve Ermenistan üzerinden başlattığı kuşatma giderek bize düşman haline gelecek Arap dünyası ile tamamlanmış olacaktır. Bu koşullarda Türkiye'ye dayatılacak tavizler konusunda Türkiye'nin direnme olanağı kısıtlanacaktır. Güney'de böyle bir düşmanlık yaratmanın önünde ise şimdilik Irak başta olmak üzere bölge ülkeleriyle ilişkiyi koparmama çabası etkili olmaktadır. Irak hükümeti, basının pervasız Amerikancılığının aksine hâlâ Türk devletinin muhatabıdır. Ancak ABD ile hareket etmek bu dostluğun korunma olanaklarını zedeliyor.

Türkiye'nin bu kuşatmadan çıkmasının tek yolu, güneyde güvenliğini kendi olanaklarıyla sağlamasıdır. Türkiye ABD'nin yanında yer almazsa, bölge ülkeleriyle ortak çıkarlara sahiptir. Türkiye'nin başlıca güvenlik sorunu olan kukla Kürt devleti bölge ülkelerinin hepsini tehdit etmektedir. ABD müdahalesi engellenerek sorun kolaylıkla çözülebilir. ABD müdahalesini engelleyen tutum dünya çapında itibar sağlayabilir. Türkiye'nin burada sorunu çözmesi diğer cephelerde güçlü olmasını sağlayacak, en azından bugünkü statükodan daha ileride taleplerin önünü kesecektir.

(TÜRKSOLU, sayı 24, 24 Şubat 2003)

Erkin Yurdakul

(19 Mayıs 1980-22 Aralık 2003)

1980 yılında Edirne'de doğdu.

Annesi ve babası Edirne'nin tanınan öğretmenlerindendir. 1980 öncesi Edirne'de TÖB-DER içinde yer almışlardır.

Edirne Anadolu, Edirne Fen ve Edirne Lisesi ve İlhami Ertem Liselerinde ortaöğretimini tamamladı.

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi bölümünü kazandı.

Son sınıfta iken Rektör Alemdaroğlu tarafından haksız bir uygulama ile okuldan süresiz uzaklaştırıldı. Rektörün hukuksuz uygulamalarına karşı mahkemeye başvurdu. Fakat atılma kararından bir hafta sonra yaşamına son verdi.

2000 yılında kurulan Atatürkçü Düşünce Kulüpleri Federasyonu'nun kurucularındandı.

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Atatürkçü Düşünce Kulübü'nün kurucu ve yöneticisiydi.

Atatürkçü Düşünce Derneği'nin üyesiydi, en son Genel Kurul Delegesi seçilmişti.

İleri dergisinin düzenli yazarıydı.

TÜRKSOLU gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni'ydi.